

ЗМІСТ

I. ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ЩОДО СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ 3

1. Презентація «Право на соціальне забезпечення: джерела, гарантії, реалізація».. . . .	3
2. Огляд національного законодавства у сфері надання соціальних послуг.	13
3. Закон України «Про соціальні послуги».	21
4. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю»	35
5. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».	49
6. Зведена таблиця відповідних нормативно-правових актів, їх змісту або відповідних положень.. . . .	91
7. Стратегія реформування системи надання соціальних послуг	97
8. Національна стратегія реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки та план заходів з реалізації її I етапу (розпорядження КМУ від 09.08.2017 № 526-р)	105
9. Постанова КМУ від 13.11.2013 № 895 «Про затвердження Порядку виявлення сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг та здійснення соціального супроводу таких сімей (осіб)».	139
10. Постанова КМУ від 13.11.2013 № 896 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах»	145
11. Презентація «Виклики для надання соціальних послуг в умовах децентралізації»	155
12. Наказ Міністерства соціальної політики України № 28 від 20.01.2014 «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах».	157
13. Додаток до Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах.	163
14. Методика визначення потреб – Паливода	169
15. Оцінка потреб отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції та рівня його готовності до самостійного життя (комплексна оцінка).. . . .	177
16. Наказ Міністерства соціальної політики України № 1186 від 07.12.2015 «Про затвердження Методичних рекомендацій розрахунку вартості соціальних послуг».. . . .	191
17. Розрахунок вартості соціальної послуги	209
18. Наказ Міністерства соціальної політики України № 904 від 27.12.2013 «Про затвердження Методичних рекомендацій з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг».. . . .	215
19. Наказ Міністерства соціальної політики України № 1030 від 21.06.2017 «Про деякі питання діяльності об'єднаної територіальної громади щодо надання послуг із соціальної підтримки населення» (із змінами).	233

II. ДЕРЖАВНІ СТАНДАРТИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ 267

1. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах	267
2. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ соціальної послуги кризового та екстреного втручання	281
3. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ соціальної послуги посередництва (медіації).	299
4. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ соціальної послуги представництва інтересів	315
5. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ денного догляду	333
6. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ догляду вдома	363
7. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ соціальної послуги консультування	391
8. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб.	417
9. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ паліативного догляду	429
10. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю.	459

11. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ соціальної адаптації	503
12. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності	529
13. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ соціальної послуги соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів (установ)	557

III. НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ОГС. 575

1. Презентація «Джерела та механізми державного фінансування соціальних послуг»	575
2. Рекомендації щодо покращення національного законодавства і практик України у сфері соціальних послуг та ефективного залучення організацій громадянського суспільства до надання соціальних послуг на базі міжнародних практик	581
3. Презентація «Організація соціального замовлення: участь недержавних суб'єктів»	623

IV. СОЦІАЛЬНЕ ЗАМОВЛЕННЯ 657

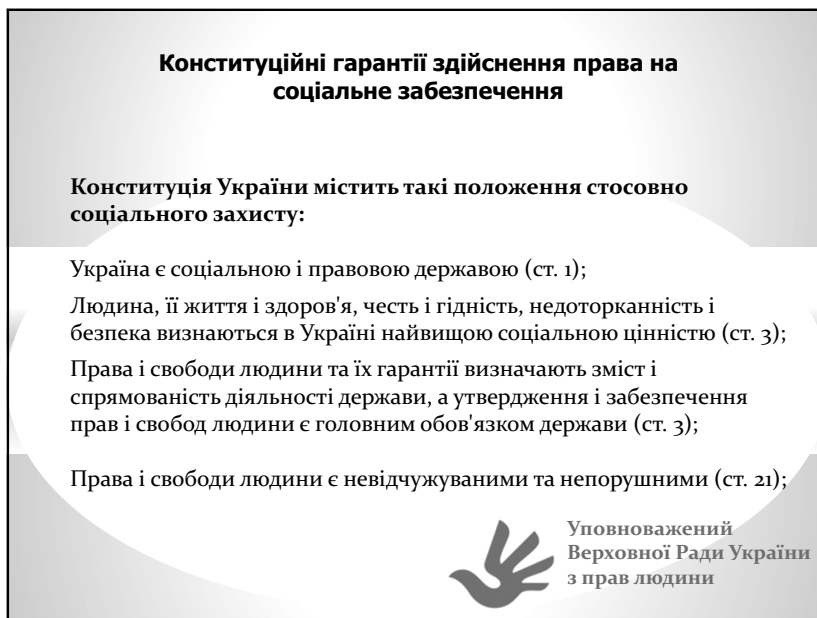
1. Постанова Кабінету Міністрів України № 324 від 29.04.2013 «Про затвердження Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів».	657
2. Наказ Міністерства соціальної політики України № 332 від 26.03.2015 «Про затвердження Методики оцінки конкурсних пропозицій учасників конкурсу із залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг».	667
3. Відомість про дотримання вимог щодо конкурсних пропозицій.	679
4. Індивідуальна оціночна відомість.	681
5. Зведена оціночна відомість.	683
6. Визначення сум бюджетного фінансування соціальних послуг (для цілей соціального замовлення)	685
7. Рекомендовані практики соціального замовлення	689
8. Презентація «Досвід Києва щодо закупівлі соціальних послуг шляхом запровадження механізму соціального замовлення; щодо реалізації програми «Соціальне партнерство».	691
9. Пакет документів на проведення конкурсу на залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг	695
• Оголошення: Конкурс на залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг (Офіційний сайт Херсонської міської ради).	695
• Відомості про конкурс із залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг (Додаток)..	699
• Конкурсна пропозиція (Додаток).	703
• Зразок оформлення конверту (Додаток)..	715
• Обсяг, якісні та кількісні характеристики соціальних послуг, що є предметом соціального замовлення в 2017 році (Додаток)..	717

V. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД 721

1. Презентація «Огляд міжнародних практик залучення ОГС до надання соціальних послуг за державного фінансування»	721
--	-----

VI. АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ 743

1. Системи соціальних послуг в Україні	743
2. Реформи соціальних послуг в Україні: сучасний стан і проблеми впровадження	769
3. Засади запобігання корупції. Конфлікт інтересів	775

Конституційні гарантії здійснення права на соціальне забезпечення

Конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані; при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод (ст. 22).

Право громадян на соціальний захист включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом, пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом (ст. 46);

Для громадян, які потребують соціального захисту, житло надається державою та органами місцевого самоврядування безоплатно або за доступну для них плату відповідно до закону (ст. 47);

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

Конституційні гарантії здійснення права на соціальне забезпечення

Право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї (ст. 48);

Право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування (ст. 49);

Сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою (ст. 51);

Право дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, на державне утримання та виховання (ст. 52);

Право на доступну і безоплатну освіту у державних та комунальних навчальних закладах (ст. 53);

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

Конституційні гарантії здійснення права на соціальне забезпечення

Право на соціальний захист громадян України, які перебувають на службі Збройних Сил України та в інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей (ст. 17);

Виключно законами України визначаються основи соціального захисту, форми і види пенсійного забезпечення; засади регулювання праці та зайнятості, шлюбу і сім'ї, охорони дитинства, материнства, батьківства; виховання, освіти, культури і охорони здоров'я; екологічної безпеки (п. 6 ст. 85).

Згідно з Конституцією України право громадян на соціальний захист гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення; створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними.

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

Право на соціальний захист:

Право на соціальний захист — це передбачені законодавством, гарантовані державою певні можливості людини отримати від держави, а також інших суб'єктів, які діють за уповноваженням або дозволом держави, на умовах і в порядку, передбаченому законодавством, а також договором, матеріальне забезпечення, матеріальну підтримку та соціальні послуги у разі настання соціальних ризиків.

Право на соціальний захист — це комплекс суб'єктивних прав особи, закріплених у Конституції та законодавстві України, які включають такі основні правомочності, як право на пенсійне забезпечення, право на соціальну допомогу, право на соціальні послуги, право на медичну допомогу.

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

Міжнародні зобов'язання:

Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України (ст. 9);

В Європі джерелами міжнародно-правового регулювання є акти, прийняті Радою Європи і Європейським Союзом.

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

Рада Європи ухвалила два основних документи в галузі захисту прав людини:

Рада Європи ухвалила два основних документи в галузі захисту прав людини:

Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод 1950 р. - захищає громадянські та політичні права;

Європейська соціальна хартія - присвячена захисту соціальних та економічних прав людини. Підписана державами — членами Ради Європи в Турині 18 жовтня 1961 р. і набула чинності 26 лютого 1965 р.

21 жовтня 1991 р. прийнятий Протокол про поправки (Туринський протокол) - реформував процедуру контролю за здійсненням прав, передбачених Хартією. За рішенням Комітету Міністрів набрав чинності у грудні 1991 р.

9 листопада 1995 р. відкрито для підписання Додатковий протокол до Європейської соціальної хартії - встановив процедуру колективних скарг. Цей Протокол набрав чинності з 1 червня 1998 р.

Нова редакція Хартії - "Європейська соціальна хартія (переглянута)" схвалена і відкрита для підписання на 98-му засіданні Комітету Міністрів Ради Європи 3 травня 1996 р. Набрала чинності 1 липня 1999 р.

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

Європейська соціальна хартія (переглянута)

— це міжнародна угода, яка поєднала всі права, закріплені в Хартії 1961 р., Додаткових протоколах 1988 та 1995 рр., а також поправки, які стосуються цих прав, та нові права.

Всього Переглянута європейська соціальна хартія містить гарантії захисту 31 права людини.

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

Європейська соціальна хартія не передбачає права індивідуальної петиції. Не містить такого механізму й Європейська соціальна хартія (переглянута).

Контрольний механізм Переглянутої соціальної хартії: контрольна основа національних доповідей, поданих Сторонами, а для держав, що ратифікували Додатковий протокол до хартії від 1995 р. або зробили заяву, передбачену в ст. D Переглянутої хартії, — на підставі колективних скарг.

Національні доповіді повинні подаватись у проміжок у два роки для положень "основних статей" і чотири роки — для інших положень.

2 травня 1996 р. міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко від імені України підписав Європейську соціальну хартію.

7 травня 1999 р. Україна підписала Європейську соціальну хартію (переглянуту).

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

Європейський Комітет по соціальних правах — Комітет незалежних експертів, утворений відповідно до ст. 25 Європейської соціальної хартії 1961 р.

Члени Комітету обираються Комітетом міністрів Ради Європи.

До функцій Комітету по соціальних правах належить надання правової оцінки, як саме Договірні Сторони виконують свої зобов'язання. Дається у формі висновків (позитивний, негативний і відкладений).

Урядовий комітет на основі висновків може виносити попередження державам, які не дотримуються Хартії або не надають інформацію.

Комітет є контрольним органом, до якого надходять колективні скарги. Встановлює факт порушення права. Висновок Комітету додається до доповіді Урядового комітету, останній приймає резолюцію, якою завершується кожний контрольний цикл, і направляє необхідні рекомендації кожній з Договірних Сторін.

Рекомендації приймає Комітет міністрів.

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

14 вересня 2006 р. Україна ратифікувала Європейську соціальну хартію (переглянуту)

Україна приєдналась до 27 статей та 74 пунктів Хартії.

Понад дев'ять років залишаються нератифікованими Україною 3 із 9 обов'язкових статей:

ст. 12 (право на соціальне забезпечення),

ст. 13 (право на соціальну та медичну допомогу)

ст. 19 (право трудящих-мігрантів та їхніх сімей на захист і допомогу).

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

Україна не приєдналася до п. 1 ст. 4 Хартії, яка гарантує право на справедливий винагороду (визнати право трудящих на винагороду, котра гарантує їм і їхнім сім'ям достатній рівень життя).

При цьому всі зазначені права (крім прав мігрантів) гарантовані Конституцією України.

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

14 травня 2015 р. Урядом затверджено План заходів забезпечення виконання положень Європейської соціальної хартії (переглянутої) на 2015–2019 роки.

Ним передбачено опрацювання можливості поступового приєднання України до 24 пунктів Хартії, до яких Україна не приєдналася при ратифікації.

21.03.2017 р. прийнято парламентом за основу проект Закону України про соціальні послуги (реєстр. № 4607). Проект підтримується Уповноваженим з прав людини для розгляду у другому читанні.

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

**В рамках парламентського контролю
Омбудсманом здійснюється постійний
моніторинг стану реалізації права
громадян на доступ до соціальних послуг.**

- реалізація Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року, затвердженої Указом Президента України від 25.08.2015 р. № 501/2015,
- реалізація Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.11.2015 р. № 1393-р/

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

**Результати моніторингу засвідчили
недостатню ефективність існуючої
системи у цій сфері, зокрема:**

- наявна мережа комунальних закладів, які надаються соціальні послуги, не дозволяє задовольняти фактичні потреби громадян у таких послугах;
- наразі практично єдиними надавачами соціальних послуг є державні та комунальні установи.

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

Перешкодою для залучення недержавних організацій є відсутність ефективних механізмів фінансування недержавних соціальних послуг.

- необхідність удосконалити чинне законодавство у зазначеній сфері;
- неуккомплектованість системи соціальних послуг кваліфікованими кадрами, зокрема через низький рівень їх матеріального забезпечення, що зумовлює необхідність вжиття заходів для підвищення престижності праці зазначеної категорії працівників;
- на місцевому рівні не проводяться належні оцінки і прогнозування потреб у соціальних послугах, не запроваджено ефективні механізми раннього виявлення та втручання;
- до оцінки потреб у послугах та результативності і якості їх надання не у повній мірі залучаються громадські організації, хоча залучення громадськості до моніторингу соціальних послуг та зовнішньої оцінки якості соціальної послуги прямо передбачено чинним законодавством

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

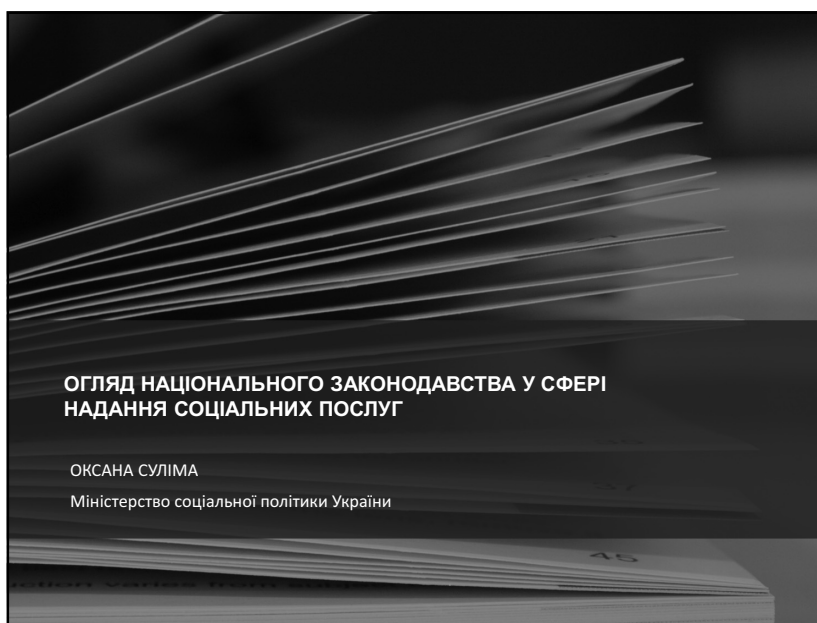
Перешкодою для залучення недержавних організацій є відсутність ефективних механізмів фінансування недержавних соціальних послуг.

- в умовах реалізації реформи децентралізації влади та розширення повноважень органів місцевого самоврядування делеговані повноваження не завжди підкріплюються відповідним фінансуванням;
- не забезпечується належне інформування населення щодо системи надання соціальних послуг;
- спостерігається повільне впровадження нових допоміжних послуг для осіб з інвалідністю, таких як послуги денного догляду та підтриманого проживання.

Рушійною силою у запровадженні таких послуг є саме громадські організації та об'єднання, батьки та особи, які опікуються проблемами реалізації прав цих осіб

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ»

визначає основні організаційні та правові засади надання соціальних послуг особам, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО СОЦІАЛЬНУ РОБОТУ З СІМ'ЯМИ, ДІТЬМИ ТА МОЛОДДЮ»

визначає організаційні і правові засади соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Зміни до Закону України "Про соціальні послуги" та законів України "Про об'єднання громадян", "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії" - березень 2012 рік

Стратегія реформування систем надання соціальних послуг (розпорядження КМУ від 12.08.2012 № 558-р)

План заходів на період 2013-2016 років з реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг (розпорядження КМУ від 13.03.2013 № 208-р)

План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та стратегії сталого розвитку "Україна—2020" у 2015, 2016, 2017 роках

План заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони

ПРОЕКТ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ»

удосконалення адміністрування соціальних послуг,
забезпечення захисту прав осіб, які отримують соціальні послуги

задоволення потреб громадян у соціальних послугах, зокрема шляхом
підтримки недержавних надавачів послуг

розмежування повноважень центральних, місцевих органів виконавчої влади
та органів місцевого самоврядування

визначення прав та обов'язків надавачів та отримувачів послуг

запровадження договірних відносин

узгодження законодавства

ВИЗНАЧЕННЯ ПОТРЕБ

Порядок визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у
соціальних послугах - наказ Мінсоцполітики від 20.01.2014 № 28

Методичні рекомендації з визначення потреб населення – наказ Мінсоцполітики
від 05.10.2012 № 648

Потреба: понад 6 млн. соціальних послуг

Надано у 2016 році: більше 5 млн. послуг

Найбільш запитувані: соціальна профілактика,
консультування, соціальна адаптація, догляд,
представництво інтересів

Категорії осіб, які найбільше отримують послуг:
громадяни похилого віку (2,2 млн. осіб або 45%),
інваліди (852 тис. осіб), сім'ї, які перебувають в
СЖО (понад 452 тис. осіб)

ВАЖЛИВО

Спільно із недержавними
організаціями

Адміністрування, планування
подальшої роботи

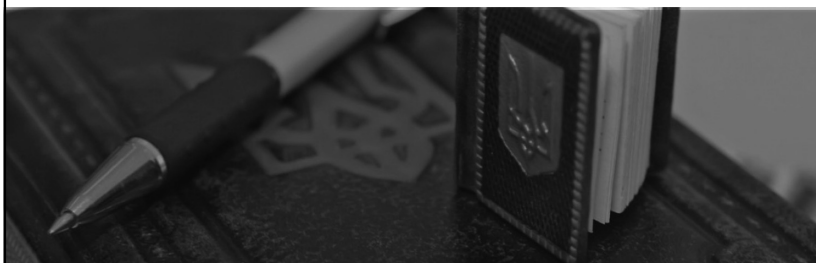
ЗАЛУЧЕННЯ НЕДЕРЖАВНИХ СУБ'ЄКТІВ. СОЦІАЛЬНЕ ЗАМОВЛЕННЯ

Постанова КМУ від 29.04.2013 № 324 “Про затвердження Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів”

Наказ Мінсоцполітики від 26.03.2015 № 332 “Про затвердження методики оцінки конкурсних пропозицій”

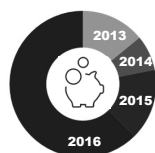
Постанова КМУ від 14.11.2012 № 1039 “Про затвердження критеріїв діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги”

Наказ Мінсоцполітики від 29.05.2015 № 565 “Про затвердження форми Примірною договору про залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг”

ЗАЛУЧЕННЯ НЕДЕРЖАВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Соціальне замовлення:

■ 2013 - 194,9 тис. грн.
■ 2014 - 99,9 тис. грн.
■ 2015 - 200 тис. грн.
■ 2016 - 800 тис. грн.

Послуги:

- бездомним (харчування)
- хворим (догляд)
- наркозалежним
- ВІЛ-позитивним
- особам, звільненим з місць позбавлення волі
- демобілізованим військовослужбовцям та членам їх сімей

СТАНДАРТИЗАЦІЯ

Перелік соціальних послуг –
наказ Мінсоцполітики від 03.09.2012 № 537
(визначено 15 основних соціальних послуг)

Порядок розроблення державних
стандартів соціальних послуг –
наказ Мінсоцполітики від 16.05.2012 №
282

Етапи розробки державних стандартів

- I етап – розробка проекту державного стандарту
- II етап – публікація та громадське обговорення проекту державного стандарту
- III етап – апробація проекту державного стандарту
- IV етап – доопрацювання проекту державного стандарту за результатами апробації
- V етап – погодження та затвердження державного стандарту

СТАНДАРТИЗАЦІЯ

22 проекти
розроблено

19 проектів
затверджено

НАКАЗИ МІНСОЦПОЛІТИКИ:

від 30.07.2013 № 458 «Про затвердження стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми»

від 30.07.2013 № 452 «Про затвердження Державного стандарту денного догляду»

від 13.08.2013 № 495 «Про затвердження Державного стандарту надання притулку бездомним особам»

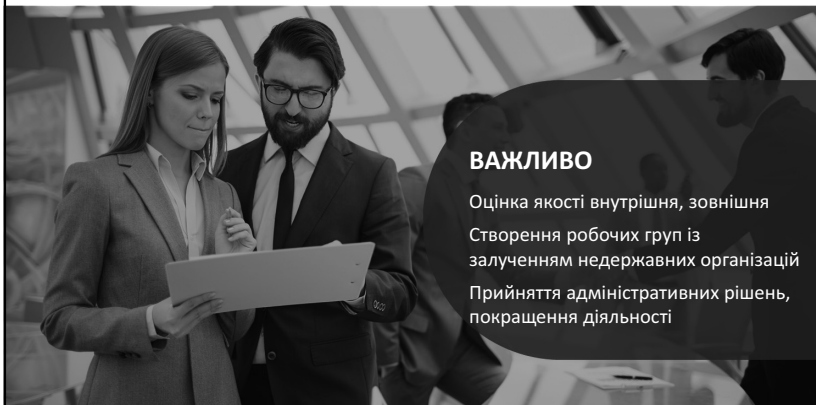
від 19.09.2013 № 596 «Про затвердження Державного стандарту соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб»

від 13.11.2013 № 760 «Про затвердження Державного стандарту догляду вдома»

МОНІТОРИНГ. ОЦІНКА ЯКОСТІ.

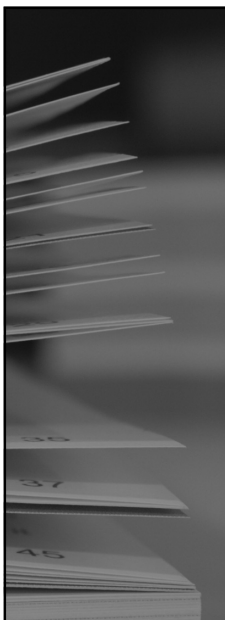

Методичні рекомендації з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг - наказ Мінсоцполітики від 27.12.2013 № 904

ВАЖЛИВО

Оцінка якості внутрішня, зовнішня
Створення робочих груп із залученням недержавних організацій
Прийняття адміністративних рішень, покращення діяльності

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА

вимоги до надавачів соціальних послуг (критерії їх діяльності) (постанова КМУ від 14.11.2012 № 1036)

порядок надання соціальних послуг із встановленням диференційованої плати (постанова КМУ від 19.12.2012 № 1184)

методичні рекомендації щодо інформування населення про соціальні послуги (наказ Мінсоцполітики від 28.10.2014 № 828)

форми обліку соціальних послуг сім'ям СЖО (наказ Мінсоцполітики від 09.07.2014 № 450)

Методичні рекомендації розрахунку вартості соціальної послуги (наказ Мінсоцполітики від 07.12.2015 № 1186)

Порядок атестації соціальних працівників, інших фахівців, що надають соціальні та реабілітаційні послуги (наказ Мінсоцполітики від 01.10.2012 № 612)

Перелік платних соціальних послуг (в редакції постанови КМУ від 08.09.2016 № 596)

НАД ЧИМ ПРАЦЮЄМО

узгодження із реформою місцевого самоврядування

державні стандарти соціальних послуг

перехід на фінансування соціальних послуг, а не закладів

оптимізація діючої системи надання соціальних послуг (перерозподіл повноважень, створення єдиного центру надання соціальних послуг тощо)

удосконалення законодавства, що регулює діяльність діючих установ та закладів – надавачів соціальних послуг

деінституціалізація - впровадження інноваційних соціальних послуг, що надаються в громаді

запровадження системи моніторингу, оцінки якості, контролю (утворення відповідної структури)

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Оксана Суліма

☎ 289-30-62

✉ sulima@mlsp.gov.ua

ЗАКОН УКРАЇНИ**Про соціальні послуги**

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 45, ст.358)

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 1891-IV (1891-15) від 24.06.2004, ВВР, 2004, N 50, ст.537
N 1276-VI (1276-17) від 16.04.2009, ВВР, 2009, N 38, ст.535
N 1759-VI (1759-17) від 15.12.2009, ВВР, 2010, N 9, ст.76
N 3236-VI (3236-17) від 19.04.2011, ВВР, 2011, N 42, ст.435
N 3739-VI (3739-17) від 20.09.2011, ВВР, 2012, N 19-20, ст.173
N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012, ВВР, 2013, N 3, ст.22
N 5076-VI (5076-17) від 05.07.2012, ВВР, 2013, N 27, ст.282
N 5290-VI (5290-17) від 18.09.2012, ВВР, 2013, N 41, ст.549
N 936-VIII (936-19) від 26.01.2016, ВВР, 2016, N 10, ст.99 }

Цей Закон визначає основні організаційні та правові засади надання соціальних послуг особам, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги.

Розділ I**ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ****Стаття 1.** Визначення основних термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

соціальні послуги - комплекс заходів з надання допомоги особам, окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати, з метою розв'язання їхніх життєвих проблем; { Абзац другий статті 1 в редакції Закону N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

складні життєві обставини - обставини, спричинені інвалідністю, віком, станом здоров'я, соціальним становищем, життєвими звичками і способом життя, внаслідок яких особа частково або повністю не має (не набула або втратила) здатності чи можливості самостійно піклуватися про особисте (сімейне) життя та брати участь у суспільному житті; { Абзац третій статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3739-VI (3739-17) від 20.09.2011; в редакції Закону N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

соціальний працівник - професійно підготовлений фахівець, що має необхідну кваліфікацію у сфері соціальної роботи і надає соціальні послуги;

соціальне обслуговування - система соціальних заходів, яка передбачає сприяння, підтримку і послуги, що надають соціальні служби окремим особам чи групам населення для подолання або пом'якшення життєвих труднощів, підтримки їх соціального статусу та повноцінної життєдіяльності;

соціальні служби - підприємства, установи та організації незалежно від форм власності і господарювання, а також громадяни, що надають соціальні послуги особам, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги;

{ Абзац сьомий статті 1 виключено на підставі Закону N 3236-VI (3236-17) від 19.04.2011 }

тимчасовий притулок для дорослих - організація нічного або тимчасового проживання бездомних людей, осіб, що постраждали від фізичного або психічного насильства та торгівлі людьми, стихійного лиха, катастрофи тощо, з наданням їм правової, психологічної, соціальної, медичної та побутової допомоги в подоланні тимчасових труднощів, сприянні у встановленні особи, відновленні документів, паспортизації та працевлаштуванні; { Абзац восьмий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законами N 1276-VI (1276-17) від 16.04.2009, N 3739-VI (3739-17) від 20.09.2011 }

тимчасовий притулок для неповнолітніх - організація тимчасового проживання, виховання, утримання безпритульних дітей, дітей, позбавлених батьківського піклування, які зазнали жорстокості, насильства та постраждали від торгівлі дітьми або з інших причин потребують соціального захисту; { Абзац дев'ятий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3739-VI (3739-17) від 20.09.2011 }

{ Абзац десятий статті 1 виключено на підставі Закону N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

суб'єкти, що надають соціальні послуги - підприємства, установи, організації та заклади незалежно від форми власності та господарювання, фізичні особи - підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, а також фізичні особи, які надають соціальні послуги; { Абзац одинадцятий статті 1 в редакції Закону N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

соціальний робітник - особа, яка надає соціальні послуги та має підготовку, що відповідає вимогам та характеру роботи, що виконується; { Статтю 1 доповнено абзацом дванадцятим згідно із Законом N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

соціальна група - група осіб, об'єднаних за спільною соціальною, демографічною або іншою ознакою, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують надання їм однотипних соціальних послуг; { Статтю 1 доповнено абзацом тринадцятим згідно із Законом N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

державний стандарт соціальної послуги - визначені нормативно-правовим актом центрального органу виконавчої влади у сфері соціальної політики зміст та обсяг, норми і нормативи, умови та порядок надання соціальної послуги, показники її якості (з0876-12);

{ Статтю 1 доповнено абзацом чотирнадцятим згідно із Законом N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

показники якості соціальних послуг – сукупність показників, які використовуються для оцінювання діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, які ґрунтуються на позитивній результативності соціальних послуг відносно її одержувачів і ступеня задоволення їх потреби в цих послугах; { Статтю 1 доповнено абзацом п'ятнадцятим згідно із Законом N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

соціальне замовлення – засіб регулювання діяльності у сфері надання соціальних послуг шляхом залучення на договірній основі суб'єктів господарювання для задоволення потреб у соціальних послугах, визначених місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. { Статтю 1 доповнено абзацом шістнадцятим згідно із Законом N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

Стаття 2. Основні засади надання соціальних послуг

Основними засадами надання соціальних послуг є:

сприяння особам, що перебувають у складних життєвих обставинах, які вони не в змозі подолати за допомогою наявних засобів і можливостей;

попередження виникнення складних життєвих обставин;

створення умов для самостійного розв'язання життєвих проблем, що виникають.

Стаття 3. Основні принципи надання соціальних послуг

Надання соціальних послуг ґрунтується на принципах:

адресності та індивідуального підходу;

доступності та відкритості;

добровільності вибору отримання чи відмови від надання соціальних послуг;

гуманності;

комплексності;

максимальної ефективності використання бюджетних та позабюджетних коштів суб'єктами, що надають соціальні послуги;

законності;

соціальної справедливості;

забезпечення конфіденційності суб'єктами, що надають соціальні послуги; { Абзац десятий статті 3 в редакції Закону N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

дотримання суб'єктами, що надають соціальні послуги, державних стандартів соціальних послуг, етичних норм і правил. { Статтю 3 доповнено абзацом одинадцятим згідно із Законом N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

Стаття 4. Законодавство про соціальні послуги

Законодавство України про соціальні послуги ґрунтується на Конституції України (254к/96-ВР) і складається з цього Закону, інших нормативно-правових актів та міжнародних договорів України.

У разі якщо міжнародними договорами України встановлено більш високі вимоги до надання соціальних послуг, ніж ті, що передбачені законодавством України, застосовуються правила міжнародного договору.

Розділ II

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ГРОМАДЯН, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ ТА ПОТРЕБУЮТЬ СТОРОННЬОЇ ДОПОМОГИ, НА СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ

Стаття 5. Види соціальних послуг та форми їх надання

Основними формами надання соціальних послуг є матеріальна допомога та соціальне обслуговування.

Матеріальна допомога надається особам, що знаходяться у складній життєвій ситуації, у вигляді грошової або натуральної допомоги: продуктів харчування, засобів санітарії і особистої гігієни, засобів догляду за дітьми, одягу, взуття та інших предметів першої необхідності, палива, а також технічних і допоміжних засобів реабілітації.

Соціальне обслуговування здійснюється: { Абзац перший частини третьої статті 5 в редакції Закону N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

за місцем проживання особи (вдома);

за місцем проживання (перебування) дитини у сім'ях громадян, які відповідно до договору надають послуги щодо утримання та виховання дитини (прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, сім'ї патронатних вихователів); { Частину третю статті 5 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 936-VIII (936-19) від 26.01.2016 }

у стаціонарних інтернатних установах та закладах;

у реабілітаційних установах та закладах;

в установах та закладах денного перебування;

в установах та закладах тимчасового або постійного перебування;

у територіальних центрах надання соціальних послуг; { Абзац частини третьої статті 5 в редакції Закону N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

в інших закладах соціальної підтримки (догляду).

Відповідно до цього Закону можуть надаватися такі види соціальних послуг:

соціально-побутові послуги - забезпечення продуктами харчування, м'яким та твердим інвентарем, гарячим харчуванням,

транспортними послугами, засобами малої механізації, здійснення соціально-побутового патронажу, соціально-побутової адаптації, виклик лікаря, придбання та доставка медикаментів тощо; { Абзац другий частини четвертої статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

психологічні послуги - надання консультацій з питань психічного здоров'я та поліпшення взаємин з оточуючим соціальним середовищем, застосування психодіагностики, спрямованої на вивчення соціально-психологічних характеристик особистості, з метою її психологічної корекції або психологічної реабілітації, надання методичних порад;

соціально-педагогічні послуги - виявлення та сприяння розвитку різнобічних інтересів і потреб осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, організація індивідуального навчального, виховного та корекційного процесів, дозвілля, спортивно-оздоровчої, технічної та художньої діяльності тощо, а також залучення до роботи різноманітних закладів, громадських організацій, заінтересованих осіб;

соціально-медичні послуги - консультації щодо запобігання виникненню та розвитку можливих органічних розладів особи, збереження, підтримка та охорона її здоров'я, здійснення профілактичних, лікувально-оздоровчих заходів, працетерапія;

соціально-економічні послуги - задоволення матеріальних інтересів і потреб осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, що реалізуються у формі надання натуральної чи грошової допомоги, а також допомоги у вигляді одноразових компенсацій;

юридичні послуги - надання консультацій з питань чинного законодавства, здійснення захисту прав та інтересів осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, сприяння застосуванню державного примусу і реалізації юридичної відповідальності осіб, що вдаються до протиправних дій щодо цієї особи (оформлення правових документів, захист прав та інтересів особи, інша правова допомога тощо);

{ Абзац сьомий частини четвертої статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5076-VI (5076-17) від 05.07.2012 }

послуги з працевлаштування - пошук підходящої роботи, сприяння у працевлаштуванні та соціальне супроводження працевлаштованої особи;

{ Абзац дев'ятий частини четвертої статті 5 виключено на підставі Закону N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

інформаційні послуги - надання інформації, необхідної для вирішення складної життєвої ситуації (довідкові послуги); розповсюдження просвітницьких та культурно-освітніх знань (просвітницькі послуги); поширення об'єктивної інформації про споживчі властивості та види соціальних послуг, формування певних уявлень і ставлення суспільства до соціальних проблем (рекламно-пропагандистські послуги);

інші соціальні послуги.

Суб'єкти, що надають соціальні послуги, можуть їх надавати в інших формах, не передбачених цією статтею, але визначених Кабінетом Міністрів України в переліку платних соціальних послуг (12-2004-п).

{ Частина шосту статті 5 виключено на підставі Закону N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

Перелік та порядок надання соціальних послуг за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування регулюються законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Стаття 6. Право на отримання соціальних послуг

Право на отримання соціальних послуг мають громадяни України, а також іноземці та особи без громадянства, які проживають в Україні на законних підставах та перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі особи, на яких поширюється дія Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту" (3671-17).

{ Текст статті 6 в редакції Закону N 5290-VI (5290-17) від 18.09.2012 }

Розділ III

ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ З НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Стаття 7. Порядок надання соціальних послуг

Суб'єкти, що надають соціальні послуги, здійснюють свою діяльність відповідно до статутних документів, цивільно-правових договорів (для фізичних осіб - підприємців), в яких визначено перелік соціальних послуг, категорії осіб, яким вони надаються, наявності відповідної підготовки їх працівників, з дотриманням державних стандартів соціальних послуг, етичних, правових норм і принципів надання соціальних послуг. Критерії діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги (1039-2012-п), встановлюються Кабінетом Міністрів України.

{ Частина перша статті 7 в редакції Закону N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

Суб'єкти, що надають соціальні послуги, на договірних засадах можуть залучати для виконання цієї роботи інші підприємства, установи, організації, фізичних осіб, зокрема волонтерів.

Перелік соціальних послуг (1614-12) затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики.

{ Статтю 7 доповнено новою частиною згідно із Законом N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

Соціальні послуги можуть надаватися як за плату, так і безоплатно.

Соціальні послуги державними та комунальними суб'єктами, а також іншими суб'єктами, що надають соціальні послуги із залученням бюджетних коштів, в обсягах, визначених державними стандартами соціальних послуг, безоплатно надаються: { Абзац

перший частини п'ятої статті 7 в редакції Закону N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

громадянам, які не здатні до самообслуговування у зв'язку з похилим віком, хворобою, інвалідністю і не мають рідних, які повинні забезпечити їм догляд і допомогу;

громадянам, які перебувають у складних життєвих обставинах у зв'язку з безробіттям і зареєстровані в державній службі зайнятості як такі, що шукають роботу, бездомністю, стихійним лихом, катастрофами, особам, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, якщо середньомісячний дохід цих осіб нижчий, ніж встановлений прожитковий мінімум; { Абзац третій частини п'ятої статті 7 в редакції Закону N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом N 5290-VI (5290-17) від 18.09.2012 }

дітям та молоді, які знаходяться у складній життєвій ситуації у зв'язку з інвалідністю, хворобою, сирітством, безпритульністю, малозабезпеченістю, конфліктами і жорстоким ставленням у сім'ї.

Особам, крім зазначених у частині п'ятій цієї статті, соціальні послуги в обсягах, визначених державними стандартами, можуть надаватися із встановленням диференційованої плати залежно від доходу таких осіб у порядку (1184-2012-п), визначеному Кабінетом Міністрів України.

{ Частина статті 7 в редакції Закону N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

Соціальні послуги понад обсяги, визначені державними стандартами, надаються за плату. Порядок регулювання тарифів на соціальні послуги (268-2005-п) встановлюється Кабінетом Міністрів України.

{ Частина статті 7 в редакції Закону N 4523-VI (4523-17) від 15.03.2012 }

Фізичним особам, які надають соціальні послуги, призначаються і виплачуються компенсаційні виплати в порядку (558-2004-п) та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

{ Статтю 8 виключено на підставі Закону N 1759-VI (1759-17) від 15.12.2009 }

Стаття 9. Порядок і умови отримання соціальних послуг

Для отримання соціальних послуг, що надаються державними та комунальними суб'єктами, особа, яка їх потребує, має звернутися з письмовою заявою до місцевого органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування.

Для отримання соціальних послуг, що надаються недержавними суб'єктами, особа, яка їх потребує, звертається до відповідного суб'єкта, що їх надає.

У разі якщо особа, яка потребує соціальних послуг, за віком або станом здоров'я неспроможна самостійно прийняти рішення про необхідність їх надання, таке рішення може прийняти опікун чи піклувальник, органи опіки та піклування відповідно до законодавства.

Стаття 10. Основні права отримувачів соціальних послуг

При одержанні соціальних послуг громадяни мають право на:

поважливе і гуманне ставлення з боку суб'єктів, що надають соціальні послуги;

вибір установи та закладу, а також форми соціального обслуговування;

інформацію щодо своїх прав, обов'язків та умов надання соціальних послуг;

згоду на соціальні послуги;

відмову від соціальних послуг;

конфіденційність інформації особистого характеру, що стала відомою суб'єкту, який надає соціальні послуги;

захист своїх прав і законних інтересів, у тому числі в судовому порядку.

Стаття 11. Основні права та обов'язки осіб, що надають соціальні послуги

Особи, що надають соціальні послуги, мають право на:

профілактичний огляд і обстеження при прийнятті на роботу та диспансерний нагляд за рахунок роботодавця;

захист професійної честі, гідності та ділової репутації, у тому числі в судовому порядку;

підвищення кваліфікації у встановленому порядку за рахунок роботодавця;

забезпечення спеціальним одягом, взуттям та інвентарем, велосипедами і проїзними квитками або виплату грошової компенсації за їх придбання;

при виконанні службових обов'язків першочергове обслуговування на підприємствах, в установах, організаціях, зокрема підприємствах зв'язку, технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів, служби побуту, торгівлі, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту.

Особи, що надають соціальні послуги, зобов'язані:

сумлінно надавати соціальні послуги особам, які перебувають у складній життєвій ситуації;

керуватися у своїй діяльності основними принципами надання соціальних послуг;

поважати гідність громадян;

не допускати негуманних і дискримінаційних дій щодо громадян, які одержують соціальні послуги;

надавати особам, які обслуговуються, повну інформацію про зміст і види соціальних послуг;

зберігати в таємниці інформацію, отриману в процесі виконання своїх обов'язків, а також ту інформацію, яка може бути використана проти особи, що обслуговується.

Стаття 12. Структура сфери надання соціальних послуг та управління нею

Сфера надання соціальних послуг заснована на використанні та розвитку всіх форм власності і складається з державного та недержавного секторів.

До державного сектору входять суб'єкти, що надають соціальні послуги і знаходяться в державній власності, управління якими здійснюється центральними органами виконавчої влади.

Комунальний сектор включає установи та заклади комунальної власності, які надають соціальні послуги і знаходяться в підпорядкуванні органів місцевого самоврядування.

Управління державним та комунальним секторами здійснюється відповідними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

До недержавного сектору також відносяться громадські, благодійні, релігійні організації та фізичні особи, діяльність яких пов'язана з наданням соціальних послуг. Управління сектором здійснюється в порядку, визначеному законодавством та відповідними статутами.

Державні та комунальні заклади і установи, що надають соціальні послуги, не підлягають приватизації і не можуть бути перепрофільовані на інші види діяльності.

Порядок створення, діяльності, реорганізації та ліквідації установ і закладів, що надають соціальні послуги незалежно від форм власності, визначається законодавством України.

Науково-методичне забезпечення сфери надання соціальних послуг здійснюється органами державного управління.

Стаття 13. Співробітництво під час організації надання соціальних послуг

Центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування під час організації надання соціальних послуг співробітничать між собою, а також із суб'єктами, які надають соціальні послуги, іншими юридичними та фізичними особами.

Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування шляхом збирання, узагальнення та аналізу інформації про становище і життєві обставини особи або соціальної групи, оцінки впливу послуг на процес подолання складних життєвих обставин визначають потреби у соціальних послугах, їх видах і обсягах та забезпечують їх надання, у тому числі шляхом соціального замовлення, за рахунок коштів, передбачених цим Законом для фінансування соціальних послуг.

{ Стаття 13 доповнено новою частиною згідно із Законом N 4523-VI

(4523-17) від 15.03.2012 }

У разі залучення бюджетних коштів до фінансування соціальних послуг, які надаються в установленому порядку недержавними суб'єктами чи фізичними особами, місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування на конкурсній основі укладають із суб'єктами, що надають соціальні послуги, договір щодо умов фінансування та вимог до обсягу, порядку і якості надання соціальних послуг.

Правила організації та проведення конкурсу на залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг (559-2004-п) встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, що уклали договір щодо залучення бюджетних коштів до фінансування соціальних послуг з недержавними суб'єктами, які перемогли у конкурсі, здійснюють контроль за цільовим використанням бюджетних коштів та якістю надання послуг.

Стаття 14. Фінансування соціальних послуг

Фінансування соціальних послуг здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, спеціальних фондів, коштів підприємств, установ та організацій, плати за соціальні послуги, коштів благодійної допомоги (пожертвувань), коштів одержувачів соціальних послуг та інших джерел, передбачених законодавством.

У місцевих бюджетах повинні плануватися кошти, необхідні для фінансування соціальних послуг.

У державному та місцевих бюджетах повинні передбачатися кошти для фінансування цільових програм надання соціальних послуг.

Фінансування територіальних програм розвитку соціальних послуг здійснюється за рахунок виділених місцевому бюджету цільових субвенцій чи шляхом кооперування коштів місцевих бюджетів на реалізацію спільних проектів.

Стаття 15. Обмеження права на соціальні послуги

У разі якщо особа, що отримує соціальні послуги, без поважних причин не виконує вимоги їх одержання, суб'єкт, що надає соціальні послуги, виносить такій особі письмове попередження про можливість відмови від надання соціальних послуг або обмеження у їх наданні.

У разі якщо особа отримує соціальні послуги та письмово попереджена про можливість відмови від надання соціальних послуг або обмеження у їх наданні, але продовжує не виконувати вимоги їх одержання, відповідний суб'єкт, що надає соціальні послуги, може в односторонньому порядку обмежити або припинити надання соціальних послуг такій особі, про що письмово інформується зазначена особа та місцевий орган виконавчої влади чи орган місцевого самоврядування.

Обмеження в отриманні одного виду соціальних послуг не може бути підставою для обмеження в наданні іншого виду соціальних послуг.

Розділ IV

Про соціальні послуги | від 19.06.2003 № 966-IV (Текст для друку)
ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ НАДАННЯ
СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

{ Статтю 16 виключено на підставі Закону N 1759-VI
(1759-17) від 15.12.2009 }

Стаття 17. Кадрове забезпечення надання соціальних послуг

Надання соціальних послуг здійснюють соціальні працівники, інші фахівці, соціальні робітники.

Кваліфікаційні вимоги до соціальних працівників, інших фахівців, які надають соціальні послуги, порядок їх атестації (з1771-12) визначають відповідні центральні органи виконавчої влади.

Підвищення кваліфікації соціальних працівників, інших фахівців проводять навчальні заклади (у тому числі заклади післядипломної освіти), що мають відповідну ліцензію, видану в установленому порядку. До підвищення кваліфікації соціальних працівників зазначені заклади можуть залучати громадські організації, їх підприємства, установи та організації, які мають досвід роботи з відповідними категоріями осіб та соціальними групами.

До надання соціальних послуг можуть залучатися волонтери, діяльність яких регулюється законом.

{ Стаття 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3236-VI
(3236-17) від 19.04.2011; в редакції Закону N 4523-VI
(4523-17) від 15.03.2012 }

Стаття 18. Організація, координація роботи та контроль
за наданням соціальних послуг

Центральні та місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень організовують роботу з надання відповідних соціальних послуг та здійснюють контроль за діяльністю суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Контроль за цільовим використанням бюджетних коштів, спрямованих на фінансування соціальних послуг, здійснюється відповідними центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, а також органами з питань фінансового контролю відповідно до їх повноважень.

Розділ V

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА
ПРО СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ

Стаття 19. Оскарження рішення про відмову в наданні,
зменшення обсягу або припинення надання
соціальних послуг

Рішення про відмову в наданні, обмеження обсягу або припинення надання соціальних послуг державними і комунальними суб'єктами може бути оскаржено до центрального чи місцевого органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування, який видав дозвіл на надання соціальних послуг (для недержавних суб'єктів, що

надають соціальні послуги, - до органу, який видав дозвіл на надання соціальних послуг), або суду.

Стаття 20. Відповідальність за порушення законодавства про соціальні послуги

Особи, винні у порушенні законодавства про соціальні послуги, несуть цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно з законами України.

Розділ VI

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 21. Участь України в міжнародному співробітництві у сфері надання соціальних послуг

Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері надання соціальних послуг.

Розділ VII

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2004 року.

2. Кабінету Міністрів України:

у тримісячний термін з дня опублікування цього Закону прийняти нормативно-правові акти, які регулюють виконання норм цього Закону;

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо внесення змін до законів України, що впливають із цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд та скасування міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

3. До приведення у відповідність із цим Законом закони, інші нормативно-правові акти застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

Президент України

Л. КУЧМА

м. Київ, 19 червня 2003 року
N 966-IV

Публікації документа

- **Голос України** від 22.07.2003 — № 134
- **Офіційний вісник України** від 01.08.2003 — 2003 р., № 29, стор. 52, стаття 1435, код акту 25782/2003
- **Урядовий кур'єр** від 10.09.2003 — № 168
- **Відомості Верховної Ради України** від 07.11.2003 — 2003 р., № 45, стаття 358

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 42, ст.213)

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 2353-IV (2353-15) від 18.01.2005, ВВР, 2005, N 10, ст.191
N 3167-IV (3167-15) від 01.12.2005, ВВР, 2006, N 12, ст.104 }

{ В редакції Закону
N 878-VI (878-17) від 15.01.2009, ВВР, 2009, N 23, ст.284 }

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 3739-VI (3739-17) від 20.09.2011, ВВР, 2012, N 19-20, ст.173
N 5462-VI (5462-17) від 16.10.2012, ВВР, 2014, N 6-7, ст.80
N 5477-VI (5477-17) від 06.11.2012, ВВР, 2013, N 50, ст.693
N 901-VIII (901-19) від 23.12.2015, ВВР, 2016, N 4, ст.44
N 1492-VIII (1492-19) від 07.09.2016, ВВР, 2016, N 43, ст.736 -
положення щодо застосування пробаційних програм
набирають чинності з 1 січня 2018 року
N 2229-VIII (2229-19) від 07.12.2017
N 2249-VIII (2249-19) від 19.12.2017 }

{ У тексті Закону слова "центральний орган виконавчої влади у справах сімей, дітей та молоді", "центральний орган виконавчої влади у справах сім'ї, дітей та молоді", "центральний орган виконавчої влади з питань сім'ї, дітей та молоді" в усіх відмінках замінено словами "центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань сім'ї та дітей" у відповідному відмінку згідно із Законом N 5462-VI (5462-17) від 16.10.2012 }

Цей Закон визначає організаційні і правові засади соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються в такому значенні:

менеджмент у соціальній роботі з сім'ями, дітьми та молоддю - управління системою соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, спрямоване на реалізацію її завдань та пошук оптимальних шляхів їх вирішення;

оцінка потреб - процес збору, узагальнення та аналізу соціальними працівниками інформації щодо стану та життєвих обставин об'єкта соціальних послуг з метою визначення видів та обсягів послуг, їх впливу на процес подолання складних життєвих обставин;

соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю - діяльність уповноважених органів, підприємств, організацій та установ, що здійснюють соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю, а також фахівців з соціальної роботи та волонтерів, яка спрямована на соціальну підтримку сімей, дітей та молоді, забезпечення їхніх прав і свобод, поліпшення якості життєдіяльності, задоволення інтересів та потреб;

соціальне інспектування - система заходів, спрямованих на виявлення, здійснення аналізу, нагляду за умовами життєдіяльності сімей, дітей та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах, моральним, фізичним і психічним станом дітей та молоді, оцінку їх потреб, контроль за дотриманням державних стандартів і нормативів у сфері соціальної роботи;

соціальне обслуговування сімей, дітей та молоді - система соціальних заходів, спрямованих на сприяння, підтримку і надання послуг сім'ям, дітям та молоді з метою подолання або пом'якшення життєвих труднощів, підтримку соціального статусу та повноцінної життєдіяльності;

соціальна профілактика - вид соціальної роботи, спрямованої на запобігання складним життєвим обставинам сімей, дітей та молоді, аморальній, протиправній поведінці в сім'ях, серед дітей та молоді, виявлення будь-якого негативного впливу на життя і здоров'я дітей та молоді і запобігання такому впливу та поширенню соціально небезпечних хвороб серед дітей та молоді;

соціальна реабілітація - вид соціальної роботи, спрямованої на відновлення основних соціальних функцій, психологічного, фізичного, морального здоров'я, соціального статусу сімей, дітей та молоді;

соціальний супровід - вид соціальної роботи, спрямованої на здійснення соціальних опіки, допомоги та патронажу соціально незахищених категорій дітей та молоді з метою подолання життєвих труднощів, збереження, підвищення їх соціального статусу;

супервізія - вид діяльності центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, спрямований на забезпечення належної якості соціальної роботи, запобігання професійним ризикам шляхом навчання соціальних працівників, наставництва та професійної підтримки на робочому місці;

фахівець із соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю - особа, яка має спеціальну освіту відповідно до вимог центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань сім'ї та дітей, і здійснює соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю.

Стаття 2. Законодавство України про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю

Законодавство України про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю ґрунтується на Конституції України (254к/96-ВР) і складається з цього Закону, Закону України "Про соціальні послуги" (966-15) та інших нормативно-правових актів.

Якщо міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються правила міжнародних договорів.

Стаття 3. Суб'єкти соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю

Суб'єктами соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю є:

уповноважені органи, що здійснюють соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю;

фахівці з соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю;

об'єднання громадян, благодійні, релігійні організації;

юридичні та фізичні особи, які надають соціальні послуги сім'ям, дітям та молоді;

волонтери у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю.

До уповноважених органів належать:

органи виконавчої влади;

органи місцевого самоврядування;

центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та їх спеціалізовані формування;

служби у справах дітей.

Стаття 4. Об'єкти соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю

Об'єктами соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю є:

сім'ї, діти, молодь;

професійні та інші колективи;

соціальні групи, щодо яких здійснюється соціальна робота.

Стаття 5. Основні принципи здійснення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю

Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю ґрунтується на загальновизнаних гуманістичних, демократичних та правових засадах.

Основними принципами здійснення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю є:

додержання і захист прав людини;

адресність та індивідуальний підхід;

доступність та відкритість;

добровільність вибору в отриманні чи відмові від отримання соціальних послуг;

гуманність;

комплексність;

максимальна ефективність використання бюджетних та позабюджетних коштів суб'єктами соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю;

законність;

соціальна справедливість;

забезпечення конфіденційності суб'єктами соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, дотримання ними стандартів якості, відповідальності за дотримання етичних і правових норм.

Стаття 6. Сфери та рівні здійснення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю

Сферами здійснення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю є:

громадська;

економічна;

освітня;

виховна;

культурна;

оздоровча.

Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю, державне управління та контроль у цій сфері здійснюються на місцевому, регіональному, державному рівнях.

Розділ II

ЗДІЙСНЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З СІМ'ЯМИ, ДІТЬМИ ТА МОЛОДДЮ

Стаття 7. Основні напрями державної політики у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю

Основними напрямами державної політики у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю є:

визначення правових засад соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю;

розроблення та реалізація загальнодержавних, регіональних програм соціальної підтримки сімей, дітей та молоді, соціального становлення молоді та інших програм стосовно сімей, дітей та молоді;

організація та здійснення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, надання їм соціальних послуг;

здійснення менеджменту у соціальній роботі з сім'ями, дітьми та молоддю;

забезпечення дотримання мінімальних соціальних стандартів здійснення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю;

створення сприятливих умов для функціонування і зміцнення сім'ї;

сприяння відповідальному ставленню батьків до створення умов, необхідних для всебічного розвитку та виховання дітей;

розвиток різних форм сімейного виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

утвердження здорового способу життя в сімейному, дитячому та молодіжному середовищі;

здійснення соціально-профілактичної роботи, реабілітаційних заходів щодо відновлення соціальних функцій, психологічного і фізичного стану дітей та молоді, які зазнали жорстокості, насильства, зокрема домашнього, постраждали від торгівлі людьми, залучалися до найгірших форм дитячої праці, соціальна підтримка ВІЛ-інфікованих дітей, молоді та членів їхніх сімей; { Абзац одинадцятий статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законами N 3739-VI (3739-17) від 20.09.2011, N 2229-VIII (2229-19) від 07.12.2017 }

інтеграція в суспільство дітей та молоді з інвалідністю; { Абзац дванадцятий статті 7 в редакції Закону N 2249-VIII (2249-19) від 19.12.2017 }

сприяння громадським організаціям, іншим об'єднанням громадян, фізичним особам у реалізації ними власних соціально значущих ініціатив і проектів у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю в порядку, визначеному законодавством;

розвиток та підтримка волонтерського руху у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю;

здійснення кадрового, науково-методичного, фінансового, матеріально-технічного, інформаційного забезпечення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю;

встановлення та зміцнення зв'язків з соціальними службами за кордоном, інтеграція в міжнародну систему соціальної роботи.

Стаття 8. Соціальне обслуговування сімей, дітей та молоді

Соціальне обслуговування сімей, дітей та молоді здійснюється в порядку, визначеному законодавством, шляхом надання комплексу соціальних послуг сім'ям, дітям та молоді, що передбачає:

надання психологічних послуг з проведення психодіагностики, психологічної корекції, психологічної реабілітації, надання методичних порад;

формування здорового способу життя, збереження здоров'я сімей, дітей та молоді;

інформування з питань працевлаштування та сприяння в цьому;

соціальну адаптацію, соціальний супровід дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

задоволення матеріальних потреб сімей, дітей та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах, згідно із законодавством;

захист прав та інтересів осіб, посередництво у представництві інтересів сімей, дітей та молоді;

виявлення, підтримка талановитих дітей та молоді;

поширення просвітницьких та культурно-освітніх знань, об'єктивної інформації про види соціальних послуг, формування відповідального ставлення суспільства до соціальних проблем.

Стаття 9. Соціальна профілактика серед сімей, дітей та молоді

Соціальна профілактика в сімейному, дитячому та молодіжному середовищі передбачає здійснення:

комплексних заходів, спрямованих на запобігання сімейному неблагополуччю, соціальному сирітству, домашньому насильству та жорстокому поводженню з дітьми, торгівлі людьми, найгіршим формам дитячої праці; { Абзац другий статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законами N 3739-VI (3739-17) від 20.09.2011, N 2229-VIII (2229-19) від 07.12.2017 }

системного обліку і догляду за дітьми та молоддю, які виявили схильність до асоціальної поведінки;

інформаційно-просвітницької, пропагандистської роботи в сім'ях, серед дітей та молоді за місцем проживання, навчання або роботи, спрямованої на формування в особистості стандартів позитивної поведінки, здорового способу життя.

Стаття 10. Соціальна реабілітація сімей, дітей та молоді

Соціальна реабілітація дітей та молоді передбачає здійснення:

навчально-виховної реабілітації у загальноосвітніх школах-інтернатах для дітей та молоді, які потребують соціальної допомоги; у спеціальних загальноосвітніх школах (школах-інтернатах) для дітей та молоді, які потребують корекції фізичного та розумового розвитку; у загальноосвітніх санаторних школах (школах-інтернатах) для дітей, які потребують тривалого лікування;

соціально-лікувальної та психологічної реабілітації у відповідних закладах охорони здоров'я дітей та молоді, які зазнали жорстокості, насильства, зокрема домашнього, а також які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС; { Абзац третій частини першої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2229-VIII (2229-19) від 07.12.2017 }

фізичної реабілітації дітей та молоді з фізичними, розумовими вадами у спеціалізованих фізкультурно-оздоровчих закладах (клубах, центрах тощо);

медико-соціальної реабілітації дітей, які зловживають алкоголем, наркотиками і які за станом здоров'я не можуть бути направлені до шкіл соціальної реабілітації та професійних училищ соціальної реабілітації;

соціально-освітньої реабілітації в школах соціальної реабілітації та професійних училищах соціальної реабілітації дітей, які скоїли правопорушення;

медико-соціальної, соціально-освітньої, фізичної та психологічної реабілітації дітей, звільнених від відбування покарання з випробуванням. { Частину першу доповнено абзацом сьомим згідно із Законом N 1492-VIII (1492-19) від 07.09.2016 }

Соціальна реабілітація передбачає також працевлаштування, надання соціально-медичних, психолого-педагогічних, юридичних, інформаційних та інших видів соціальних послуг дітям, які відбували покарання у виді позбавлення волі на певний строк, та молоді, яка відбувала покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, а також дітям, звільненим від відбування покарання з випробуванням.

{ Частина друга із змінами, внесеними згідно із Законом N 1492-VIII (1492-19) від 07.09.2016 }

Соціальна реабілітація спрямовується на оптимізацію і коригування ставлення дітей та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах, до сім'ї та суспільства, виховання в них навичок до самообслуговування та самостійного проживання.

Стаття 11. Соціальне інспектування у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю

Соціальне інспектування здійснюється з метою виявлення, обліку, здійснення аналізу та оцінки потреб сімей, дітей та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах і

потребують сторонньої допомоги, контролю за умовами життєдіяльності, моральним, психічним і фізичним станом дітей та молоді, забезпеченням захисту їх прав, свобод і законних інтересів, дотриманням державних стандартів і нормативів у сфері соціальної роботи.

Соціальне інспектування здійснюється центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Порядок та умови здійснення соціального інспектування (з0569-10) визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань сім'ї та дітей.

За результатами соціального інспектування центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді:

за необхідності звертаються до органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а також підприємств, установ, організацій усіх форм власності;

порушують перед відповідними органами клопотання про застосування передбачених законодавством санкцій до підприємств, установ та організацій усіх форм власності, громадян, накладення дисциплінарних та адміністративних стягнень на посадових осіб у разі порушення ними законодавства стосовно сімей, дітей та молоді;

повідомляють про випадки вчинення домашнього насильства або загрозу його вчинення службу у справах дітей, органи опіки і піклування, уповноважені підрозділи органів Національної поліції. { Абзац четвертий частини третьої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законами N 5462-VI (5462-17) від 16.10.2012, N 901-VIII (901-19) від 23.12.2015, N 2229-VIII (2229-19) від 07.12.2017 }

Стаття 12. Завдання суб'єктів соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю

Завданнями суб'єктів соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю є:

участь у виконанні загальнодержавних, регіональних та інших програм соціальної підтримки сімей, дітей та молоді;

надання різноманітних соціальних послуг, соціально-медичної, психолого-педагогічної, правової, інформаційної, матеріальної та інших видів соціальної допомоги, консультування дітей та молоді;

здійснення соціально-профілактичної роботи серед дітей та молоді, реалізація системи заходів щодо запобігання негативним явищам та їх подолання;

розроблення та здійснення реабілітаційних заходів щодо відновлення соціальних функцій, морального, психічного і фізичного стану дітей та молоді, пристосування їх до безпечних соціальних та інших умов життєдіяльності, а також надання допомоги сім'ям, дітям та молоді, які потрапили у складні життєві обставини;

впровадження державних соціальних стандартів і нормативів, нових форм, методів проведення соціальної роботи з сім'ями, дітьми

та молоддю;

здійснення міжнародного співробітництва, вивчення і поширення передового міжнародного досвіду з питань соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю;

здійснення інших повноважень у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю відповідно до законодавства.

Стаття 13. Права та обов'язки суб'єктів соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю

Суб'єкти соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю мають право:

вносити до органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування пропозиції щодо вдосконалення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, брати участь у їх реалізації;

укладати в установленому порядку договори з підприємствами, установами та організаціями, у тому числі іноземними, про виконання ними робіт, що спрямовані на виконання завдань, передбачених статтею 12 цього Закону, та сприяють підвищенню ефективності соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю;

створювати спеціалізовані формування, займатися благодійництвом у порядку, визначеному законодавством;

одержувати від підприємств, установ та організацій усіх форм власності інформацію з питань соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю;

проводити на підприємствах, в установах та організаціях соціологічні дослідження з проблем сімей, дітей та молоді;

представляти інтереси сімей, дітей та молоді в їх відносинах з підприємствами, установами, організаціями, а також вживати вичерпних заходів щодо забезпечення доступу до безоплатної правової допомоги на підставах та в порядку, встановлених законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги. { Абзац сьомий частини першої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5477-VI ([5477-17](#)) від 06.11.2012 - зміна набирає чинності поетапно після початку діяльності центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги - див. розділ II Закону N 5477-VI ([5477-17](#)) від 06.11.2012 }

Суб'єкти соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю зобов'язані:

сумлінно здійснювати соціальну роботу з сім'ями, які перебувають у складних життєвих ситуаціях, дітьми та молоддю;

керуватися у своїй діяльності основними принципами здійснення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю;

поважати гідність громадян;

не допускати негуманних і дискримінаційних дій щодо об'єктів соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю;

зберігати в таємниці інформацію, отриману в процесі виконання своїх обов'язків.

Стаття 14. Права та обов'язки фахівця з соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю

Права та обов'язки фахівця з соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань сім'ї та дітей.

Стаття 15. Підстави для зміни або припинення надання соціальних послуг сім'ям, дітям та молоді

Підставами для зміни або припинення надання соціальних послуг сім'ям, дітям та молоді визнаються:

досягнення дітьми 18 років та молодими громадянами 35 років;

добровільна відмова від отримання відповідного виду соціальних послуг, якщо ця відмова або її наслідки не порушують прав і свобод інших осіб та не становлять загрози життю особи, яка відмовляється від отримання відповідного виду соціальних послуг;

припинення наявності підстав для надання соціальних послуг;

інші обставини, встановлені законом.

Стаття 16. Управління у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю

Управління у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю здійснюють центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань сім'ї та дітей, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань сім'ї та дітей.

{ Стаття 16 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5462-VI (5462-17) від 16.10.2012 }

Стаття 17. Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді

Здійснення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю покладається на:

республіканський (Автономної Республіки Крим), обласні, Київський та Севастопольський міські, районні, міські, районні у містах, селищні та сільські центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; { Абзац другий частини першої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5462-VI (5462-17) від 16.10.2012 }

спеціалізовані формування, що створюються районними, міськими, районними у містах, селищними і сільськими центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді утворюються, реорганізуються і ліквідуються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, належать до сфери їх управління і підпорядковуються відповідно органу виконавчої влади чи виконавчому органу міської, селищної, сільської ради. Штатна чисельність працівників республіканського (Автономної Республіки Крим), обласних, Київського та Севастопольського міських, районних, міських, районних у містах, селищних та сільських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді встановлюється згідно з державними соціальними стандартами і нормативами.

Загальне положення про центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (573-2013-п) затверджує Кабінет Міністрів України.

Діяльність центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді фінансується за рахунок коштів, передбачених у місцевих бюджетах за відповідним кодом програмної класифікації видатків, та інших джерел, не заборонених законодавством.

Послуги, що надаються центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, є державними послугами і здійснюються на безоплатній основі.

Стаття 18. Кадрове забезпечення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, підготовка фахівців з соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю та підвищення їхньої кваліфікації

Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю, надання соціальних послуг сім'ям, дітям та молоді здійснюються на професійній основі, що передбачає відповідний рівень професійної компетентності.

Фахівець з соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю відповідно до повноважень, визначених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань сім'ї та дітей:

здійснює соціальне інспектування та оцінку потреб;

планує і визначає методи допомоги;

надає соціальні послуги;

забезпечує соціальний супровід, сприяє формуванню знань, вмінь, навичок;

активізує ресурси громади;

бере участь у супервізії;

проводить моніторинг та оцінку якості соціальних послуг.

Соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю здійснюють штатні працівники відповідних закладів, установ, підприємств, служб, залучені спеціалісти та волонтери відповідно до укладених

угод.

Підготовку фахівців з соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю різних освітньо-кваліфікаційних рівнів здійснюють навчальні заклади, які мають відповідну ліцензію, видану центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти і науки.
{ Частина четверта статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5462-VI (5462-17) від 16.10.2012 }

Підвищення кваліфікації фахівців з соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю здійснюють навчальні заклади післядипломної освіти, які мають відповідну ліцензію, видану центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти і науки.
{ Частина п'ята статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5462-VI (5462-17) від 16.10.2012 }

Фахівці з соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю проходять підвищення кваліфікації згідно з вимогами законодавства, але не рідше одного разу на три роки.

Атестація фахівців з соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю проводиться відповідно до законодавства, але не рідше одного разу на три роки.

Стаття 19. Джерела та порядок фінансування суб'єктів соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю

Суб'єкти соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю утримуються за рахунок коштів, передбачених у державному та місцевих бюджетах, коштів благодійної допомоги (пожертвувань) та інших джерел у порядку, встановленому законодавством.

Розділ III

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З СІМ'ЯМИ, ДІТЬМИ ТА МОЛОДДЮ

Стаття 20. Відповідальність за порушення законодавства у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю

Особи, винні у:

порушенні принципів здійснення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю;

невиконанні фахівцями з соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю своїх обов'язків;

порушенні порядку здійснення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю;

недотриманні мінімальних соціальних стандартів і нормативів здійснення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю;

порушенні суб'єктами соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю інших вимог законодавства у сфері соціальної роботи, -

несуть відповідальність відповідно до закону.

Стаття 21. Порядок розгляду спорів, що виникають у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю

Спори, що виникають у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, розглядаються відповідно до законів України.

Розділ IV

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З СІМ'ЯМИ, ДІТЬМИ ТА МОЛОДДЮ

Стаття 22. Міжнародне співробітництво у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю

Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю на державному, регіональному та місцевому рівнях.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань сім'ї та дітей, орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим у сфері сім'ї та дітей, місцеві державні адміністрації, сільські, селищні, міські ради мають право укладати договори про співробітництво, встановлювати прямі зв'язки з соціальними службами, науковими та освітніми установами іноземних держав, міжнародними організаціями, фондами тощо відповідно до законодавства України.

{ Частина друга статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5462-VI (5462-17) від 16.10.2012 }

Держава підтримує та стимулює співпрацю, яка сприяє розвитку соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю.

Розділ V

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк:

подати до Верховної Ради України пропозиції про приведення законодавчих актів України у відповідність з цим Законом;

розробити і затвердити мінімальні стандарти щодо здійснення соціальної роботи з дітьми та молоддю;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом.

Президент України

Л.КУЧМА

м. Київ, 21 червня 2001 року
N 2558-III

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про запобігання та протидію домашньому насильству

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 5, ст.35)

Цей Закон визначає організаційно-правові засади запобігання та протидії домашньому насильству, основні напрями реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, спрямовані на захист прав та інтересів осіб, які постраждали від такого насильства.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) дитина-кривдник - особа, яка не досягла 18 років та вчинила домашнє насильство у будь-якій формі;

2) дитина, яка постраждала від домашнього насильства (далі - постраждала дитина), - особа, яка не досягла 18 років та зазнала домашнього насильства у будь-якій формі або стала свідком (очевидцем) такого насильства;

3) домашнє насильство - діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь;

4) економічне насильство - форма домашнього насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;

5) запобігання домашньому насильству - система заходів, що здійснюються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, та спрямовані на підвищення рівня обізнаності суспільства щодо форм, причин і наслідків домашнього насильства, формування нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки у приватних стосунках, небайдужого ставлення до постраждалих осіб, насамперед до постраждалих дітей, викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, а також будь-яких звичаїв і традицій, що на них ґрунтуються;

6) кривдник - особа, яка вчинила домашнє насильство у будь-якій формі;

7) обмежувальний припис стосовно кривдника - встановлений у судовому порядку захід тимчасового обмеження прав чи покладення обов'язків на особу, яка вчинила домашнє насильство, спрямований на забезпечення безпеки постраждалої особи;

8) особа, яка постраждала від домашнього насильства (далі - постраждала особа), - особа, яка зазнала домашнього насильства у будь-якій формі;

9) оцінка ризиків - оцінювання вірогідності продовження чи повторного вчинення домашнього насильства, настання тяжких або особливо тяжких наслідків його вчинення, а також смерті постраждалої особи;

10) програма для кривдника - комплекс заходів, що формується на основі результатів оцінки ризиків та спрямований на зміну насильницької поведінки кривдника, формування у нього нової, неагресивної психологічної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до своїх вчинків та їх наслідків, у тому числі до виховання дітей, на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків;

11) програма для постраждалої особи - комплекс заходів, спрямованих на позбавлення емоційної залежності, невпевненості у собі та формування у постраждалої особи здатності відстоювати власну гідність, захищати свої права у приватних стосунках, у тому числі за допомогою уповноважених органів державної влади, органів місцевого самоврядування;

12) протидія домашньому насильству - система заходів, що здійснюються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, та спрямовані на припинення домашнього насильства, надання допомоги та захисту постраждалій особі, відшкодування їй завданої шкоди, а також на належне розслідування випадків домашнього насильства, притягнення до відповідальності кривдників та зміну їхньої поведінки;

13) профілактичний облік - здійснення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України організаційно-практичних заходів щодо контролю за поведінкою кривдника з метою недопущення повторного вчинення домашнього насильства, за дотриманням ним тимчасових обмежень його прав та виконанням обов'язків, покладених на нього у зв'язку із вчиненням домашнього насильства;

14) психологічне насильство - форма домашнього насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи;

15) сексуальне насильство - форма домашнього насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності;

16) терміновий заборонний припис стосовно кривдника - спеціальний захід протидії домашньому насильству, що вживається уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України як реагування на факт домашнього насильства та спрямований на негайне припинення домашнього насильства, усунення небезпеки для життя і здоров'я постраждалих осіб та недопущення продовження чи повторного вчинення такого насильства;

17) фізичне насильство - форма домашнього насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі,

нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

Стаття 2. Законодавство про запобігання та протидію домашньому насильству

1. Законодавство про запобігання та протидію домашньому насильству складається з Конституції України, міжнародних договорів, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, цього Закону та інших нормативно-правових актів щодо недопущення насильства.

Стаття 3. Сфера дії законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству

1. Предметом регулювання цього Закону є правовідносини, що виникають у процесі запобігання та протидії домашньому насильству.

2. Дія законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству незалежно від факту спільного проживання поширюється на таких осіб:

- 1) подружжя;
- 2) колишнє подружжя;
- 3) наречені;
- 4) мати (батько) або діти одного з подружжя (колишнього подружжя) та інший з подружжя (колишнього подружжя);
- 5) особи, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у шлюбі між собою, їхні батьки та діти;
- 6) особи, які мають спільну дитину (дітей);
- 7) батьки (мати, батько) і дитина (діти);
- 8) дід (баба) та онук (онука);
- 9) прадід (прабаба) та правнук (правнучка);
- 10) вітчим (мачуха) та пасинок (падчерка);
- 11) рідні брати і сестри;
- 12) інші родичі: дядько (тітка) та племінник (племінниця), двоюрідні брати і сестри, двоюрідний дід (баба) та двоюрідний онук (онука);
- 13) діти подружжя, колишнього подружжя, наречених, осіб, які мають спільну дитину (дітей), які не є спільними або всиновленими;
- 14) опікуни, піклувальники, їхні діти та особи, які перебувають (перебували) під опікою, піклуванням;
- 15) прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі, їхні діти та прийомні діти, діти-вихованці, діти, які проживають (проживали) в сім'ї патронатного вихователя.

3. Дія законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству поширюється також на інших родичів, інших осіб, які пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки, за умови спільного проживання, а також на суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Стаття 4. Основні засади запобігання та протидії домашньому насильству

1. Діяльність, спрямована на запобігання та протидію домашньому насильству, ґрунтується на таких засадах:

- 1) гарантування постраждалим особам безпеки та основоположних прав і свобод людини і громадянина, зокрема права на життя, свободу та особисту недоторканість, на повагу до приватного та сімейного життя, на справедливий суд, на правову допомогу, з урахуванням практики Європейського суду з прав людини;

2) належна увага до кожного факту домашнього насильства під час здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

3) врахування непропорційного впливу домашнього насильства на жінок і чоловіків, дітей та дорослих, дотримання принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків під час здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

4) визнання суспільної небезпеки домашнього насильства та забезпечення нетерпимого ставлення до будь-яких проявів домашнього насильства;

5) повага та неупереджене і небайдуже ставлення до постраждалих осіб з боку суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, забезпечення пріоритетності прав, законних інтересів та безпеки постраждалих осіб під час здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

6) конфіденційність інформації про постраждалих осіб та осіб, які повідомили про вчинення домашнього насильства;

7) добровільність отримання допомоги постраждалими особами, крім дітей та недієздатних осіб;

8) врахування особливих потреб та інтересів постраждалих осіб, зокрема осіб з інвалідністю, вагітних жінок, дітей, недієздатних осіб, осіб похилого віку;

9) ефективна взаємодія суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, з громадськими об'єднаннями, неурядовими організаціями, засобами масової інформації та іншими заінтересованими особами.

2. У разі якщо постраждалою особою є дитина, будь-які дії, що вчиняються щодо неї, базуються на принципах, визначених Конвенцією ООН про права дитини, Конвенцією Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства, Європейською конвенцією про здійснення прав дітей та законодавчими актами України у сфері захисту прав дитини.

3. Заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству здійснюються без дискримінації за будь-якою ознакою.

4. Звичай, релігійні переконання, віросповідання, традиції не можуть розглядатися як виправдання будь-яких форм домашнього насильства, передбачених цим Законом, або бути підставою для звільнення кривдника від відповідальності.

Стаття 5. Основні напрями реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

1. Державна політика у сфері запобігання та протидії домашньому насильству спрямована на забезпечення комплексного інтегрованого підходу до подолання домашнього насильства, надання всебічної допомоги постраждалим особам та утвердження ненасильницького характеру приватних стосунків.

2. Основними напрямами реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству є:

1) запобігання домашньому насильству;

2) ефективне реагування на факти домашнього насильства шляхом запровадження механізму взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

3) надання допомоги та захисту постраждалим особам, забезпечення відшкодування шкоди, завданої домашнім насильством;

4) належне розслідування фактів домашнього насильства, притягнення кривдників до передбаченої законом відповідальності та зміна їхньої поведінки.

Стаття 6. Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

1. Суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, є:

- 1) спеціально уповноважені органи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- 2) інші органи та установи, на які покладаються функції із здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- 3) загальні та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб;
- 4) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах.

2. Спеціально уповноваженими органами у сфері запобігання та протидії домашньому насильству є:

- 1) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- 2) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- 3) Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, у тому числі їх структурні підрозділи, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- 4) сільські, селищні, міські, районні у містах (у разі їх створення) ради, їх виконавчі органи, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

3. До інших органів та установ, на які покладаються функції із здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, належать:

- 1) служби у справах дітей;
- 2) уповноважені підрозділи органів Національної поліції України;
- 3) органи управління освітою, навчальні заклади, установи та організації системи освіти;
- 4) органи охорони здоров'я, установи та заклади охорони здоров'я;
- 5) центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
- 6) суди;
- 7) прокуратура;
- 8) уповноважені органи з питань пробації.

4. До загальних служб підтримки постраждалих осіб належать заклади, які, у тому числі, надають допомогу постраждалим особам:

- 1) центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- 2) притулки для дітей;
- 3) центри соціально-психологічної реабілітації дітей;
- 4) соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка);
- 5) центри соціально-психологічної допомоги;
- 6) територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг);
- 7) інші заклади, установи та організації, які надають соціальні послуги постраждалим особам.

До спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб належать притулки для постраждалих осіб, центри медико-соціальної реабілітації постраждалих осіб, кол-центр з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей, мобільні бригади соціально-психологічної допомоги постраждалим особам та особам, які постраждали від насильства за ознакою статі, а також заклади та установи, призначені виключно для постраждалих осіб та осіб, які постраждали від насильства за ознакою статі.

5. У здійсненні заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, зокрема виявленні фактів домашнього насильства, наданні допомоги та захисту постраждалим особам, можуть брати участь підприємства, установи та організації незалежно від форми власності, громадські об'єднання та іноземні неурядові організації, фізичні особи - підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, а також фізичні особи, які надають соціальні послуги, у тому числі послуги патронату над дітьми.

Розділ II

СУБ'ЄКТИ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗАХОДИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Стаття 7. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, та центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

1. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, належать:

- 1) формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- 2) нормативно-правове регулювання у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- 3) координація діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- 4) забезпечення розроблення та затвердження типових програм для постраждалих осіб, а також методичних рекомендацій щодо їх виконання;
- 5) забезпечення розроблення та затвердження типових програм для кривдників, а також методичних рекомендацій щодо їх виконання, у тому числі з урахуванням віку, стану здоров'я, статі кривдника;
- 6) здійснення методичного забезпечення місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- 7) затвердження стандартів надання соціальних послуг постраждалим особам та методики визначення потреб територіальних громад у створенні спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб;
- 8) здійснення міжнародного співробітництва у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

2. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, належать:

- 1) реалізація державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- 2) забезпечення створення та функціонування Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі, здійснення повноважень держателя цього реєстру;
- 3) забезпечення функціонування служб підтримки постраждалих осіб та здійснення контролю за їх діяльністю;
- 4) координація підготовки фахівців, які представляють суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

5) організація та проведення загальнонаціональних соціологічних, правових, психолого-педагогічних та інших досліджень щодо домашнього насильства, його причин і наслідків;

6) збір, аналіз і поширення відповідно до законодавства інформації про домашнє насильство, удосконалення системи показників у формах державної статистичної звітності щодо запобігання та протидії домашньому насильству;

7) забезпечення здійснення моніторингу ефективності законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству, практики його застосування, заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, надання методичної та практичної допомоги суб'єктам, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

8) підготовка та оприлюднення щорічного звіту про стан реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

9) ведення обліку даних про діяльність загальних та спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб на загальнодержавному рівні.

Стаття 8. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

1. До повноважень Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері запобігання та протидії домашньому насильству належать:

1) забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству на регіональному рівні, зокрема шляхом здійснення постійного контролю за своєчасністю та належністю вжиття заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

2) забезпечення розроблення, затвердження та виконання регіональних програм у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

3) забезпечення координації діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, та їх взаємодії на регіональному рівні;

4) облік даних про суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству на регіональному рівні;

5) забезпечення підготовки фахівців, до компетенції яких належать питання запобігання та протидії домашньому насильству, у тому числі фахівців, які реалізують програми для кривдників;

6) забезпечення підготовки методичних рекомендацій щодо організації і забезпечення діяльності та підвищення кваліфікації фахівців, до компетенції яких належать питання запобігання та протидії домашньому насильству;

7) забезпечення здійснення інформаційно-просвітницької діяльності (у тому числі підготовка та поширення відповідних матеріалів) щодо форм, причин і наслідків домашнього насильства, заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, формування нетерпимого ставлення громадян до насильницької моделі поведінки у приватних стосунках;

8) організація та/або проведення регіональних соціологічних, психолого-педагогічних та інших досліджень щодо форм, причин і наслідків домашнього насильства;

9) здійснення моніторингу стану виконання суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, поставлених завдань у процесі реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству на регіональному рівні, надання їм методичної та практичної допомоги, з'ясування

проблемних питань у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та вжиття вичерпних заходів для їх вирішення;

10) звітування центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

2. До повноважень районних, районних у містах Києві і Севастополі державних адміністрацій та виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад у сфері запобігання та протидії домашньому насильству належать:

1) забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

2) забезпечення надання соціальних послуг на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, у тому числі шляхом соціального замовлення у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

3) визначення потреби у створенні спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб, забезпечення їх створення та функціонування, здійснення контролю за їхньою діяльністю;

4) участь у підготовці фахівців, до компетенції яких належать питання запобігання та протидії домашньому насильству, у тому числі фахівців, які реалізують програми для кривдників;

5) прийом і розгляд заяв та повідомлень про вчинення домашнього насильства, забезпечення застосування заходів для його припинення, надання допомоги постраждалим особам;

6) забезпечення координації діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, та їх взаємодії на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

7) інформування постраждалих осіб про права, заходи та соціальні послуги, якими вони можуть скористатися;

8) збір, аналіз і поширення відповідно до законодавства інформації про домашнє насильство на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

9) звітування центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

10) виконання повноважень органу опіки та піклування.

3. Особливості здійснення районними державними адміністраціями та виконавчими органами сільських, селищних, міських (міст районного підпорядкування) рад повноважень, передбачених частиною другою цієї статті, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Особливості здійснення виконавчими органами районних у місті рад повноважень, передбачених частиною другою цієї статті, визначаються міською радою відповідного міста.

4. Структурними підрозділами місцевих державних адміністрацій, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, є структурні підрозділи з питань сім'ї.

Виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, є виконавчі органи з питань сім'ї.

Стаття 9. Повноваження органів опіки та піклування, служб у справах дітей у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

1. До повноважень органів опіки та піклування у сфері запобігання та протидії домашньому насильству стосовно дитини та за участю дитини належать:

1) захист прав та інтересів постраждалої дитини, дитини-кривдника, у тому числі шляхом звернення до суду, представництва прав та інтересів дитини у суді при розгляді питань, пов'язаних із здійсненням актів домашнього насильства, зокрема про видачу обмежувального припису;

2) безпосереднє надання допомоги та захисту постраждалим дітям, дітям-кривдникам, які мають статус дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

3) розгляд у порядку, встановленому Сімейним кодексом України, питання про доцільність відібрання дитини або позбавлення батьківських прав стосовно дитини, якщо кривдниками дитини є батьки (усиновлювачі) або один із них;

4) розгляд у порядку, встановленому законодавством, питань про доцільність відібрання дитини в опікуна (піклувальника), прийомних батьків, батьків-вихователів, про звільнення особи від обов'язків опікуна (піклувальника) дитини, розірвання договору про патронат над дитиною, скасування рішення про влаштування дитини до дитячого будинку сімейного типу або до прийомної сім'ї у разі здійснення домашнього насильства стосовно дитини або за участю дитини;

5) надання згоди на отримання соціальних послуг постраждалою дитиною, дитиною-кривдником, якщо батьки, інші законні представники дитини є кривдниками або ухиляються від захисту прав та інтересів дитини;

6) надання згоди на внесення персональних даних про дитину, яка повідомила про вчинення насильства або є постраждалою особою, до Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі, якщо батьки, інші законні представники дитини є кривдниками або ухиляються від захисту прав та інтересів дитини;

7) влаштування дитини в сім'ю патронатного вихователя у разі неможливості проживання дитини із своїми батьками, іншими законними представниками у зв'язку із вчиненням домашнього насильства стосовно цієї дитини або за її участі.

2. До повноважень служб у справах дітей у сфері запобігання та протидії домашньому насильству стосовно дітей належать:

1) розроблення та виконання заходів із захисту прав та законних інтересів постраждалої дитини;

2) розроблення та виконання заходів із захисту прав та законних інтересів дитини-кривдника;

3) прийом та розгляд заяв і повідомлень про домашнє насильство стосовно дітей та за участю дітей, у тому числі повідомлень, що надійшли до кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей;

4) інформування постраждалої дитини, її батьків, інших законних представників, якщо вони не є кривдниками дитини, про права, заходи та послуги, якими вони можуть скористатися;

5) інформування дитини-кривдника, її батьків, інших законних представників про права дитини, заходи та послуги, якими вони можуть скористатися;

6) влаштування дитини в центр соціально-психологічної реабілітації дітей, притулок для дітей служби у справах дітей, інші установи для дітей незалежно від форми власності та підпорядкування, в яких створені належні умови для проживання, виховання, навчання та реабілітації дитини відповідно до її потреб, а також здійснення контролю за умовами її перебування та надання допомоги у разі неможливості проживання дитини із своїми батьками, іншими законними представниками у зв'язку із вчиненням домашнього насильства стосовно цієї дитини або за її участі;

7) проведення профілактичної роботи з батьками, іншими законними представниками дитини із запобігання домашньому насильству стосовно дітей та за участю дітей;

8) порушення перед органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування питання про притягнення до відповідальності згідно із законом посадових осіб у разі невиконання або неналежного виконання ними обов'язків під час виявлення фактів домашнього насильства, роботи з постраждалою дитиною, дитиною-кривдником;

9) взаємодія з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, відповідно до статті 15 цього Закону;

10) здійснення інших передбачених законодавством заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству стосовно дітей чи за участю дітей;

11) звітування центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

3. До повноважень органів опіки та піклування у сфері запобігання та протидії домашньому насильству стосовно недієздатних осіб та осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, належать:

1) вирішення питання щодо отримання соціальних послуг постраждалою особою, яка є недієздатною особою, у разі якщо законного представника такої особи не призначено або законний представник є кривдником чи ухиляється від захисту прав та інтересів такої особи;

2) надання згоди на внесення персональних даних про недієздатну особу, яка повідомила про вчинення насильства або є постраждалою особою, до Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі, якщо законний представник такої особи є кривдником або ухиляється від захисту прав та інтересів недієздатної особи;

3) влаштування постраждалої особи, яка є недієздатною особою, до закладу соціального захисту у разі, якщо у зв'язку із вчиненням домашнього насильства проживання такої особи в сім'ї чи з опікуном становить загрозу її життю та здоров'ю;

4) вжиття заходів для надання недієздатній особі, яка є кривдником, психіатричної допомоги у примусовому порядку у разі, якщо у зв'язку із вчиненням домашнього насильства проживання такої особи в сім'ї чи з опікуном становить загрозу життю та здоров'ю членів сім'ї або опікуна;

5) порушення перед судом питання про звільнення в установленому законодавством порядку від повноважень опікуна або піклувальника у разі вчинення ними домашнього насильства стосовно недієздатної особи або особи, цивільна дієздатність якої обмежена;

6) захист прав та представлення інтересів постраждалої особи, яка є недієздатною особою, в органах державної влади, органах місцевого самоврядування чи в суді (у разі потреби);

7) порушення перед органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування питання про притягнення в установленому законодавством порядку до відповідальності посадових осіб у разі невиконання або неналежного виконання ними обов'язків під час виявлення та роботи з постраждалими особами, які є недієздатними особами або особами, цивільна дієздатність яких обмежена;

8) здійснення інших передбачених законодавством заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству стосовно недієздатних осіб та осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, чи за їх участю.

Стаття 10. Повноваження уповноважених підрозділів органів Національної поліції України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

1. До повноважень уповноважених підрозділів органів Національної поліції України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству належать:

1) виявлення фактів домашнього насильства та своєчасне реагування на них;

2) прийом і розгляд заяв та повідомлень про вчинення домашнього насильства, у тому числі розгляд повідомлень, що надійшли до кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей, вжиття заходів для його припинення та надання допомоги постраждалим особам з урахуванням результатів оцінки ризиків у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, спільно з Національною поліцією України;

3) інформування постраждалих осіб про їхні права, заходи і соціальні послуги, якими вони можуть скористатися;

4) винесення термінових заборонних приписів стосовно кривдників;

5) взяття на профілактичний облік кривдників та проведення з ними профілактичної роботи в порядку, визначеному законодавством;

6) здійснення контролю за виконанням кривдниками спеціальних заходів протидії домашньому насильству протягом строку їх дії;

7) анулювання дозволів на право придбання, зберігання, носіння зброї та боєприпасів їх власникам у разі вчинення ними домашнього насильства, а також вилучення зброї та боєприпасів у порядку, визначеному законодавством;

8) взаємодія з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, відповідно до статті 15 цього Закону;

9) звітування центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

2. Уповноважені підрозділи органів Національної поліції України здійснюють повноваження у сфері запобігання та протидії домашньому насильству з урахуванням міжнародних стандартів реагування правоохоронних органів на випадки домашнього насильства та оцінки ризиків.

Поліцейські можуть проникати до житла особи без вмотивованого рішення суду в невідкладних випадках, пов'язаних із припиненням вчинюваного акту домашнього насильства, у разі безпосередньої небезпеки для життя чи здоров'я постраждалої особи.

Стаття 11. Повноваження органів управління освітою, навчальних закладів та установ системи освіти у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

1. До повноважень органів управління освітою у сфері запобігання та протидії домашньому насильству відповідно до компетенції належать:

1) забезпечення підготовки фахівців відповідної кваліфікації та галузі знань з метою належного виконання ними функцій із запобігання та протидії домашньому насильству;

2) забезпечення впровадження в навчально-виховний процес на всіх освітніх рівнях, у тому числі включення до навчальних програм і планів, питань запобігання та протидії домашньому насильству;

3) забезпечення включення до освітньо-професійних програм під час встановлення державних стандартів освіти питань запобігання та протидії домашньому насильству;

4) участь у підготовці (перепідготовці, підвищенні кваліфікації) фахівців, які представляють суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

5) забезпечення включення до навчальних та виховних програм питань запобігання та протидії домашньому насильству;

6) методичне забезпечення навчальних закладів з питань запобігання та протидії домашньому насильству;

7) звітування центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

2. Навчальні заклади та установи системи освіти під час здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству:

1) проводять з учасниками навчально-виховного процесу виховну роботу із запобігання та протидії домашньому насильству;

2) повідомляють не пізніше однієї доби службу у справах дітей, уповноважені підрозділи органів Національної поліції України у разі виявлення фактів домашнього насильства стосовно дітей або отримання відповідних заяв чи повідомлень;

3) проводять інформаційно-просвітницькі заходи з учасниками навчально-виховного процесу з питань запобігання та протидії домашньому насильству, у тому числі стосовно дітей та за участю дітей, приділяючи особливу увагу формуванню небайдужого ставлення учнів до постраждалих дітей, усвідомлення необхідності невідкладного інформування вчителів про випадки домашнього насильства, що стали їм відомі, повідомлення про такі випадки до кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей;

4) організовують роботу практичного психолога та/або соціального педагога з постраждалими дітьми;

5) взаємодіють з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, відповідно до статті 15 цього Закону;

6) звітують центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Стаття 12. Повноваження органів, установ і закладів охорони здоров'я у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

1. До повноважень органів охорони здоров'я у сфері запобігання та протидії домашньому насильству належать:

1) розроблення та затвердження стандарту надання медичної допомоги постраждалим особам або особам, які ймовірно постраждали від домашнього насильства;

2) затвердження порядку проведення та документування результатів медичного обстеження постраждалих осіб;

3) методичне забезпечення установ і закладів охорони здоров'я з питань запобігання та протидії домашньому насильству;

4) звітування центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

2. Установи і заклади охорони здоров'я під час здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству:

1) повідомляють уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про виявлення ушкоджень, що могли виникнути внаслідок вчинення домашнього насильства, а в разі виявлення ушкоджень у дитини - також службу у справах дітей;

2) у разі виявлення тілесних ушкоджень забезпечують в установленому порядку проведення медичного обстеження постраждалих осіб;

3) у разі виявлення ушкоджень сексуального характеру направляють постраждалих осіб на тестування на ВІЛ-інфекцію;

4) надають медичну допомогу постраждалим особам з урахуванням індивідуальних потреб;

5) інформують постраждалих осіб про заходи та соціальні послуги, якими вони можуть скористатися;

6) взаємодіють з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, відповідно до статті 15 цього Закону;

7) звітують центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Стаття 13. Повноваження центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

1. До повноважень центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги у сфері запобігання та протидії домашньому насильству належать:

1) забезпечення надання безоплатної правової допомоги постраждалим особам у порядку, встановленому Законом України "Про безоплатну правову допомогу", у тому числі на базі загальних та спеціальних служб підтримки постраждалих осіб;

2) взаємодія з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, відповідно до статті 15 цього Закону;

3) звітування центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Стаття 14. Повноваження загальних та спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб

1. Загальні та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб у межах своїх повноважень здійснюють:

1) прийом і розгляд заяв від постраждалих осіб або їхніх представників про отримання допомоги, зокрема соціальних послуг для осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах;

2) інформування місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, уповноважених підрозділів органів Національної поліції України про виявлення фактів домашнього насильства за наявності добровільної поінформованої згоди постраждалих осіб, крім випадків вчинення насильства стосовно дітей та недієздатних осіб або виявлення актів насильства кримінального характеру, коли така згода не вимагається; у разі виявлення факту домашнього насильства стосовно дитини - інформування не пізніше однієї доби служби у справах дітей та уповноважених підрозділів органів Національної поліції України;

3) оцінку потреб постраждалих осіб;

4) надання постраждалим особам повної та вичерпної інформації про їхні права і можливості отримання ними дієвої допомоги;

5) надання відповідно до компетенції постраждалим особам соціальних послуг, медичної, соціальної, психологічної допомоги на безоплатній основі, сприяння наданню правової допомоги, а також забезпечення тимчасового притулку для таких осіб та їхніх дітей у порядку, передбаченому законодавством;

6) інформування в установленому законодавством порядку місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування про осіб, яким надавалася допомога, та про результати її надання.

2. Спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб (крім кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей) утворюються місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства та діють на основі типових положень про спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб, затверджених Кабінетом Міністрів України.

Кол-центр з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей утворюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, належить до сфери його управління та діє на основі положення, затвердженого цим органом. Кол-центр з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей є державною установою, що має територіальні відділення в усіх регіонах України.

3. Спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб функціонують в установленому законодавством порядку за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ, організацій, професійних спілок, добровільних внесків юридичних і фізичних осіб, інших джерел, не заборонених законодавством.

4. Питання щодо перебування постраждалих осіб у спеціалізованих службах підтримки таких осіб та надання їм соціальних послуг регулюються установчими документами зазначених служб відповідно до стандартів надання соціальних послуг постраждалим особам, які затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, з урахуванням вимог міжнародних правових актів.

Стаття 15. Взаємодія суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

1. Взаємодія суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, передбачає:

1) взаємне інформування не пізніше однієї доби про виявлені факти домашнього насильства у випадках, передбачених цим Законом, з дотриманням правового режиму інформації з обмеженим доступом;

2) реагування на випадки домашнього насильства відповідно до компетенції та з урахуванням оцінки ризиків, що загрожують постраждалій особі;

3) узгодження заходів реагування на випадки домашнього насильства та надання дієвої допомоги постраждалим особам, що здійснюються різними суб'єктами;

4) розроблення та виконання відповідно до компетенції програм для кривдників;

5) розроблення та виконання відповідно до компетенції програм із запобігання та протидії домашньому насильству;

6) організацію здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству відповідно до компетенції;

7) обмін досвідом у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

8) скоординовану міжвідомчу підготовку фахівців, які представляють суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

9) здійснення спеціально уповноваженими органами у сфері запобігання та протидії домашньому насильству моніторингу дотримання вимог законодавства суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, розроблення пропозиції щодо вдосконалення законодавства та практики його застосування.

2. Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, залучають до співпраці з організації та здійснення таких заходів і надання дієвої допомоги постраждалим особам громадські об'єднання, іноземні неурядові організації та інших заінтересованих осіб, а також забезпечують висвітлення таких заходів і діяльності в засобах масової інформації з дотриманням правового режиму інформації з обмеженим доступом.

3. Порядок взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, затверджується Кабінетом Міністрів України.

4. Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, звітують центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень, визначених цим Законом, у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, який, зокрема, передбачає:

1) звітування служб у справах дітей через Раду міністрів Автономної Республіки Крим та місцеві державні адміністрації;

2) звітування уповноважених підрозділів органів Національної поліції України через центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку;

3) звітування органів управління освітою, навчальних закладів та установ системи освіти через центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти;

4) звітування органів охорони здоров'я, установ та закладів охорони здоров'я через центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;

5) звітування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги через Координаційний центр з надання правової допомоги.

Стаття 16. Єдиний державний реєстр випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі

1. Єдиний державний реєстр випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі (далі - Реєстр) - це автоматизована інформаційно-телекомунікаційна система, призначена для збирання, реєстрації, накопичення, зберігання, адаптування, зміни, поновлення, використання, поширення (розповсюдження, реалізації, передачі), знеособлення і знищення визначених цим Законом даних про випадки домашнього насильства та насильства за ознакою статі.

2. Реєстр ведеться з метою:

1) захисту життєво важливих інтересів постраждалих осіб, зокрема постраждалих дітей;

2) попередження повторних випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі;

3) забезпечення здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі;

4) надання комплексної та своєчасної допомоги постраждалим особам суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі;

5) обліку випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі;

6) координації діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

3. До Реєстру вносяться відомості (окремо за кожним випадком насильства) про:

1) працівника суб'єкта, що здійснює заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, або суб'єкта, що здійснює заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, який вніс відомості про випадок насильства до Реєстру або відкоригував їх (дата внесення; прізвище, ім'я, по батькові; посада; номер контактного телефону; найменування та адреса відповідного суб'єкта);

2) особу, яка повідомила про вчинення насильства (прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; місце проживання; номер контактного телефону), - за згодою, наданою у порядку, визначеному частиною четвертою цієї статті;

3) постраждалу особу (прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; стать; громадянство; місце проживання; місце навчання та/або місце роботи; номер контактного телефону) - за згодою, наданою у порядку, визначеному частиною четвертою цієї статті;

4) кривдника (прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; стать; громадянство; місце проживання; місце навчання та/або місце роботи; номер контактного телефону) та про характер відносин між кривдником і постраждалою особою, у тому числі відповідно до статті 3 цього Закону;

5) випадок домашнього насильства, насильства за ознакою статі (дата вчинення; місце вчинення; форма домашнього насильства; вид шкоди чи страждань, завданих внаслідок насильства за ознакою статі; короткий опис);

6) потреби постраждалої особи;

7) суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, або суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, у зв'язку з виявленням випадку насильства (найменування; повноваження; місцезнаходження та номер контактного телефону (крім спеціалізованих служб підтримки));

8) вичерпний перелік заходів, здійснених у зв'язку з виявленням випадку насильства, та їх результат.

4. Згода на внесення персональних даних про особу, яка повідомила про вчинення насильства, або про постраждалу особу надається відповідною особою з дотриманням вимог Закону України "Про захист персональних даних".

У разі якщо зазначена особа є дитиною, така згода надається її батьками або іншими законними представниками, а якщо батьки (інші законні представники дитини) є кривдниками або ухиляються від захисту прав та інтересів дитини, - органом опіки та піклування. У разі якщо зазначена особа є недієздатною, така згода надається її законним представником, а якщо її законний представник є кривдником або ухиляється від захисту прав та інтересів недієздатної особи, - органом опіки та піклування.

5. Персональні дані про особу, яка повідомила про вчинення насильства, зберігаються у Реєстрі протягом одного року з дня надходження відповідної інформації про вчинення насильства.

Персональні дані про постраждалу особу зберігаються у Реєстрі протягом трьох років з дня вчинення домашнього насильства чи насильства за ознакою статі.

Персональні дані про кривдника зберігаються у Реєстрі:

1) у разі відсутності кримінального провадження стосовно кривдника у зв'язку з вчиненням домашнього насильства, насильства за ознакою статі або інших форм насильства стосовно постраждалої особи, рішення суду про застосування обмежувального припису або накладення адміністративного стягнення, вироку суду про визнання кривдника винуватим за вчинення домашнього насильства чи насильства за ознакою статі або інших форм насильства стосовно постраждалої особи, що набрали законної сили, - протягом року з дня надходження відповідної інформації про вчинення насильства;

2) у разі виправдувального вироку суду, що набрав законної сили, - до часу набрання чинності відповідним рішенням суду;

3) у разі порушення кримінального провадження стосовно кривдника у зв'язку з вчиненням домашнього насильства чи насильства за ознакою статі або інших форм насильства стосовно постраждалої особи - протягом періоду розслідування кримінального провадження;

4) у разі ухвалення рішення суду, що набрало законної сили, про застосування обмежувального припису або накладення адміністративного стягнення - протягом трьох років з дня набрання чинності відповідним рішенням суду;

5) у разі винесення вироку суду, що набрав законної сили, про визнання кривдника винуватим за вчинення домашнього насильства чи насильства за ознакою статі або інших форм насильства стосовно постраждалої особи з відбування покарання - протягом десяти років з дня закінчення строку відбування покарання;

6) у разі винесення вироку суду, що набрав законної сили, про визнання кривдника винуватим за вчинення домашнього насильства чи насильства за ознакою статі або інших форм насильства стосовно постраждалої особи без відбування покарання - протягом десяти років з дня набрання чинності відповідним рішенням суду.

У разі спростування факту вчинення насильства, а також після закінчення строку зберігання у Реєстрі персональних даних такі дані підлягають видаленню або знищенню в порядку, встановленому законом.

6. Формування Реєстру здійснюється окремо за кожним випадком домашнього насильства, насильства за ознакою статі шляхом внесення до нього відповідної інформації.

Відомості до Реєстру (крім відомостей про кривдника) вносяться усіма суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, або

суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі (крім громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах).

Відомості про кривдника вносяться до Реєстру:

1) відповідальними структурними підрозділами місцевих державних адміністрацій, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству або у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі;

2) відповідальними виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству або у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі;

3) уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України.

Відомості про кривдника вносяться до Реєстру у разі наявності обґрунтованої підозри вчинення ним насильства, зокрема після підтвердження такого факту шляхом проведення перевірки відповідної інформації згідно з порядком взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, та/або порядком взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, затвердженими Кабінетом Міністрів України.

7. Доступ до Реєстру надається:

1) працівникам спеціально уповноважених органів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, до посадових обов'язків яких відносяться запобігання та протидія домашньому насильству, насильству за ознакою статі;

2) уповноваженим особам (координаторам) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі місцевих державних адміністрацій та сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад;

3) працівникам відповідальних структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій та відповідальних виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад з питань запобігання та протидії насильству за ознакою статі;

4) працівникам уповноважених підрозділів органів Національної поліції України;

5) працівникам служб у справах дітей - у частині випадків насильства, в яких кривдниками або потерпілими особами є діти.

Доступ відповідних працівників до Реєстру здійснюється з використанням електронного цифрового підпису, сумісного з програмним забезпеченням цього Реєстру.

8. Держателем Реєстру є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

9. Адміністратором Реєстру є державне підприємство, визначене центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, що належить до сфери його управління, здійснює заходи із створення, впровадження і супроводження програмного забезпечення Реєстру, відповідає за його технічне і технологічне забезпечення, збереження та захист даних Реєстру, здійснює технічні і технологічні заходи з надання, блокування та анулювання доступу до Реєстру, організовує та проводить навчання щодо роботи з Реєстром.

10. Сукупність відомостей про фізичних осіб (персональні дані), що містяться в Реєстрі, є інформацією з обмеженим доступом. Обробка цих відомостей здійснюється з дотриманням вимог Закону України "Про захист персональних даних".

11. Порядок формування, ведення та доступу до Реєстру визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 17. Участь заінтересованих суб'єктів, що надають соціальні послуги із запобігання та протидії домашньому насильству

1. Підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, громадські об'єднання, іноземні неурядові організації, фізичні особи - підприємці, а також фізичні особи, які надають соціальні послуги, відповідно до законодавства залучаються суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, до:

1) виконання пріоритетних завдань у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

2) проведення тренінгів, семінарів, інших заходів для фахівців, які працюють у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, у тому числі працівників сфери освіти, сфери охорони здоров'я, працівників правоохоронних органів та для осіб, які належать до вразливих верств населення;

3) виконання програм для кривдників та постраждалих осіб;

4) надання соціальних послуг постраждалим особам, у тому числі постраждалим дітям, виключно за згодою постраждалих осіб або їхніх законних представників, а якщо батьки, інші законні представники дитини, законні представники недієздатної особи є кривдниками або ухиляються від захисту прав та інтересів дитини або недієздатної особи - за згодою органу опіки та піклування;

5) проведення серед населення, у тому числі серед дітей та молоді, інформаційних кампаній щодо форм, проявів і наслідків домашнього насильства, інших заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

6) утворення спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб і забезпечення їх функціонування.

Розділ III

ЗАПОБІГАННЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Стаття 18. Завдання у сфері запобігання домашньому насильству

1. До завдань у сфері запобігання домашньому насильству належать:

1) визначення стану, причин і передумов поширення домашнього насильства;

2) підвищення рівня поінформованості населення про форми, прояви, причини і наслідки домашнього насильства;

3) сприяння розумінню суспільством природи домашнього насильства, його непропорційного впливу на жінок і чоловіків, зокрема на осіб з інвалідністю, вагітних жінок, дітей, недієздатних осіб, осіб похилого віку;

4) формування в суспільстві нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, небайдужого ставлення до постраждалих осіб, насамперед постраждалих дітей, усвідомлення домашнього насильства як порушення прав людини;

5) викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, а також будь-яких звичаїв і традицій, що на них ґрунтуються;

6) заохочення всіх членів суспільства, насамперед чоловіків і хлопців, до активного сприяння запобігання домашньому насильству.

Стаття 19. Заходи у сфері запобігання домашньому насильству

1. На виконання завдань у сфері запобігання домашньому насильству суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, забезпечують:

1) вивчення ситуації та збір згрупованих за статтю статистичних даних про факти домашнього насильства;

2) організацію і проведення галузевих та міжгалузевих досліджень стану, причин і передумов поширення домашнього насильства, ефективності законодавства у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та практики його застосування;

3) організацію і проведення серед населення, у тому числі серед дітей та молоді, інформаційних кампаній щодо запобігання та протидії домашньому насильству, роз'яснення його форм, проявів і наслідків;

4) розроблення та впровадження у навчальних закладах навчальних і виховних програм з питань запобігання та протидії домашньому насильству, у тому числі стосовно дітей;

5) залучення засобів масової інформації до проведення просвітницьких кампаній, спрямованих на виконання завдань у сфері запобігання домашньому насильству, зокрема формування небайдужого ставлення до постраждалих осіб, насамперед постраждалих дітей, усвідомлення необхідності невідкладного повідомлення про випадки домашнього насильства, зокрема до кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей;

6) організацію та проведення спільних і спеціалізованих тренінгів та семінарів для фахівців, які працюють у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, а також для працівників правоохоронних органів і суддів.

2. Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання домашньому насильству, враховують природу домашнього насильства, його непропорційний вплив на жінок і чоловіків, зокрема на осіб з інвалідністю, вагітних жінок, дітей, недієздатних осіб, осіб похилого віку, необхідність підтримки та захисту постраждалих осіб, наслідки домашнього насильства, що призводять до порушення прав людини.

3. Громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, яким стало відомо про вчинення домашнього насильства, зокрема якщо постраждалими особами стали або можуть стати діти, зобов'язані невідкладно повідомити про це до районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад, уповноважених підрозділів органів Національної поліції України або до цілодобового кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей.

Розділ IV

НАДАННЯ ДОПОМОГИ ТА ЗАХИСТУ ПОСТРАЖДАЛИМ ОСОБАМ

Стаття 20. Надання допомоги та захисту постраждалим особам

1. Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, відповідно до компетенції забезпечують надання дієвої допомоги та захисту постраждалим особам з урахуванням основних засад запобігання та протидії домашньому насильству, визначених статтею 4 цього Закону.

2. Надання допомоги та захисту постраждалим особам здійснюється за такими напрямками:

1) надання постраждалим особам інформації про їхні права та можливості реалізації таких прав зрозумілою їм мовою або через перекладача чи залучену третю особу, яка володіє мовою, зрозумілою постраждалим особам;

2) забезпечення доступу до загальних та спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб для отримання соціальних послуг медичної, соціальної, психологічної допомоги;

3) надання у разі потреби тимчасового притулку для безпечного розміщення постраждалих осіб;

4) забезпечення постраждалим особам доступу до правосуддя та інших механізмів юридичного захисту, у тому числі шляхом надання безоплатної правової допомоги у порядку, встановленому Законом України "Про безоплатну правову допомогу";

5) утворення цілодобового безоплатного кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей для забезпечення невідкладного реагування на випадки домашнього насильства, надання консультацій щодо всіх форм домашнього насильства, визначених статтею 1 цього Закону, абонентам анонімно або з належним дотриманням правового режиму інформації з обмеженим доступом.

3. Під час надання допомоги та захисту постраждалим особам враховуються вік, стан здоров'я, стать, релігійні переконання, етнічне походження, спеціальні потреби таких осіб.

4. Допомога постраждалим особам надається за місцем звернення.

5. Надання допомоги постраждалим особам не залежить від звернення таких осіб до правоохоронних органів чи суду, від їх участі у кримінальному або цивільному провадженні.

6. Питання надання допомоги постраждалим недієздатним особам вирішують їхні опікуни, а якщо опікуни є кривдниками постраждалих осіб або ухиляються від захисту їхніх прав та інтересів, - органи опіки та піклування.

7. Питання надання допомоги постраждалим дітям вирішують їхні батьки, інші законні представники дитини, а якщо батьки, інші законні представники дитини є кривдниками дитини або ухиляються від захисту прав та інтересів дитини, - органи опіки та піклування, у тому числі за зверненням родичів дитини (баби, діда, повнолітніх брата, сестри), мачухи або вітчима дитини, якщо вони не є кривдниками.

Стаття 21. Права постраждалих осіб

1. Постраждала особа має право на:

1) дієвий, ефективний та невідкладний захист в усіх випадках домашнього насильства, недопущення повторних випадків домашнього насильства;

2) звернення особисто або через свого представника до суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

3) отримання повної та вичерпної інформації від суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про свої права і соціальні послуги, медичну, соціальну, психологічну допомогу, якими вона може скористатися;

4) безоплатне отримання відповідно до законодавства соціальних послуг, медичної, соціальної та психологічної допомоги відповідно до її потреб;

5) безоплатну правову допомогу у порядку, встановленому Законом України "Про безоплатну правову допомогу";

6) повагу до честі та гідності, уважне та гуманне ставлення з боку суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

7) конфіденційність інформації особистого характеру, яка стала відома суб'єктам, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, під час роботи з постраждалою особою, та захист персональних даних;

8) вибір спеціаліста за статтю (за можливості);

9) відшкодування кривдниками завданих матеріальних збитків і шкоди, заподіяної фізичному та психічному здоров'ю, у порядку, визначеному законодавством;

10) звернення до правоохоронних органів і суду з метою притягнення кривдників до відповідальності, застосування до них спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству;

11) своєчасне отримання інформації про остаточні рішення суду та процесуальні рішення правоохоронних органів, пов'язані з розглядом факту вчинення стосовно неї домашнього насильства, у тому числі пов'язані з ізоляцією кривдника або його звільненням;

12) інші права, передбачені законодавством у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, а також міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

Стаття 22. Права постраждалої дитини

1. Постраждала дитина має всі права постраждалої особи, реалізація яких забезпечується з урахуванням найкращих інтересів дитини, її віку, статі, стану здоров'я, інтелектуального та фізичного розвитку.

Звернення та повідомлення про вчинення домашнього насильства стосовно дітей приймаються і розглядаються згідно з порядком, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

2. Якщо у зв'язку із вчиненням домашнього насильства стосовно дитини вона не може проживати із своїми батьками, іншими законними представниками, на час подолання причин і наслідків домашнього насильства дитина може бути влаштована до родичів, у сім'ю патронатного вихователя, до центру соціально-психологічної реабілітації дітей, притулку для дітей служб у справах дітей, інших установ для дітей незалежно від форми власності та підпорядкування, в яких створені належні умови для проживання, виховання, навчання та реабілітації дитини відповідно до її потреб.

3. Захист прав та інтересів постраждалої дитини, у тому числі звернення до суду, представництво її прав та інтересів у суді, крім батьків та інших законних представників дитини, можуть здійснювати родичі дитини (баба, дід, повнолітній брат, сестра), мачуха або вітчим дитини, якщо вони не є кривдниками дитини, а також орган опіки та піклування.

4. Під час розгляду судом та/або органом опіки та піклування спорів щодо участі одного з батьків у вихованні дитини, визначення місця проживання дитини, відібрання дитини, позбавлення та поновлення батьківських прав, побачення з дитиною матері, батька дитини, які позбавлені батьківських прав, відібрання дитини від особи, яка тримає її у себе не на законних підставах або не на основі рішення суду, обов'язково беруться до уваги факти вчинення домашнього насильства стосовно дитини або за її присутності.

Стаття 23. Виконання програм для постраждалих осіб

1. Суб'єктами, відповідальними за виконання програм для постраждалих осіб, є місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування.

2. Суб'єкт, відповідальний за виконання програм для постраждалих осіб, організовує та забезпечує проходження такими особами зазначених програм за їхньою згодою.

3. Програми для постраждалих осіб виконуються фахівцями, які пройшли підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації та представляють суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, а також суб'єктами, визначеними статтею 17 цього Закону, в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Розділ V

СПЕЦІАЛЬНІ ЗАХОДИ ЩОДО ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Стаття 24. Спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству

1. До спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству належать:

- 1) терміновий заборонний припис стосовно кривдника;
- 2) обмежувальний припис стосовно кривдника;
- 3) взяття на профілактичний облік кривдника та проведення з ним профілактичної роботи;
- 4) направлення кривдника на проходження програми для кривдників.

Стаття 25. Терміновий заборонний припис стосовно кривдника

1. Терміновий заборонний припис виноситься кривднику уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України у разі існування безпосередньої загрози життю чи здоров'ю постраждалої особи з метою негайного припинення домашнього насильства, недопущення його продовження чи повторного вчинення.

2. Терміновий заборонний припис може містити такі заходи:

- 1) зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи;
- 2) заборона на вхід та перебування в місці проживання (перебування) постраждалої особи;
- 3) заборона в будь-який спосіб контактувати з постраждалою особою.

3. Під час вирішення питання про винесення термінового заборонного припису пріоритет надається безпеці постраждалої особи. Зазначена вимога поширюється також на місце спільного проживання (перебування) постраждалої особи та кривдника незалежно від їхніх майнових прав на відповідне житлове приміщення.

Працівники уповноваженого підрозділу органів Національної поліції України можуть у встановленому законом порядку застосовувати поліцейські заходи примусу для виселення з житлового приміщення кривдника, якщо терміновий заборонний припис передбачає зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи, а кривдник відмовляється добровільно його залишити.

4. Терміновий заборонний припис виноситься за заявою постраждалої особи, а також за власною ініціативою працівником уповноваженого підрозділу органів Національної поліції України за результатами оцінки ризиків.

5. Терміновий заборонний припис виноситься строком до 10 діб.

6. Терміновий заборонний припис вручається кривднику, а його копія - постраждалій особі або її представнику.

7. Дія термінового заборонного припису припиняється у разі застосування до кривдника судом адміністративного стягнення у вигляді адміністративного арешту або обрання щодо нього запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою у кримінальному провадженні.

8. Кривдник, стосовно якого винесено терміновий заборонний припис, згідно з яким він повинен залишити місце спільного проживання (перебування) з постраждалою особою, зобов'язаний повідомити про місце свого тимчасового перебування уповноважений підрозділ органів Національної поліції України за місцем вчинення домашнього насильства.

9. Особа, стосовно якої винесено терміновий заборонний припис, може оскаржити його до суду в загальному порядку, передбаченому для оскарження рішень, дій або бездіяльності працівників уповноважених підрозділів органів Національної поліції України.

10. Терміновий заборонний припис не може містити заходів, передбачених пунктами 1 і 2 частини другої цієї статті, якщо кривдником є особа, яка на день

винесення припису не досягла вісімнадцятирічного віку та має спільне місце проживання (перебування) з постраждалою особою.

11. Терміновий заборонний припис вноситься в порядку, затвердженому Міністерством внутрішніх справ України.

Стаття 26. Обмежувальний припис стосовно кривдника

1. Право звернутися до суду із заявою про видачу обмежувального припису стосовно кривдника мають:

- 1) постраждала особа або її представник;
- 2) у разі вчинення домашнього насильства стосовно дитини - батьки або інші законні представники дитини, родичі дитини (баба, дід, повнолітні брат, сестра), мачуха або вітчим дитини, а також орган опіки та піклування;
- 3) у разі вчинення домашнього насильства стосовно недієздатної особи - опікун, орган опіки та піклування.

2. Обмежувальним приписом визначаються один чи декілька таких заходів тимчасового обмеження прав кривдника або покладення на нього обов'язків:

- 1) заборона перебувати в місці спільного проживання (перебування) з постраждалою особою;
- 2) усунення перешкод у користуванні майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності або особистою приватною власністю постраждалої особи;
- 3) обмеження спілкування з постраждалою дитиною;
- 4) заборона наближатися на визначену відстань до місця проживання (перебування), навчання, роботи, інших місць частого відвідування постраждалою особою;
- 5) заборона особисто і через третіх осіб розшукувати постраждалу особу, якщо вона за власним бажанням перебуває у місці, невідомому кривднику, переслідувати її та в будь-який спосіб спілкуватися з нею;

6) заборона вести листування, телефонні переговори з постраждалою особою або контактувати з нею через інші засоби зв'язку особисто і через третіх осіб.

3. Рішення про видачу обмежувального припису або про відмову у видачі обмежувального припису приймається на підставі оцінки ризиків.

4. Обмежувальний припис видається на строк від одного до шести місяців.

5. За заявою осіб, визначених частиною першою цієї статті, на підставі оцінки ризиків обмежувальний припис може бути продовжений судом на строк не більше шести місяців після закінчення строку, встановленого судовим рішенням згідно з частиною четвертою цієї статті.

6. Про видачу обмежувального припису кривднику суддя у встановлений законом строк інформує уповноважені підрозділи органів Національної поліції України за місцем проживання (перебування) постраждалої особи для взяття кривдника на профілактичний облік, а також районні, районні у містах Києві і Севастополі державні адміністрації та виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад за місцем проживання (перебування) постраждалої особи.

7. Обмежувальний припис не може містити заходів, що обмежують право проживання чи перебування кривдника у місці свого постійного проживання (перебування), якщо кривдником є особа, яка не досягла вісімнадцятирічного віку на день видачі такого припису.

8. Порядок видачі судом обмежувального припису визначається Цивільним процесуальним кодексом України.

9. Постраждала особа може вимагати від кривдника компенсації її витрат на лікування, отримання консультацій або на оренду житла, яке вона винаймає (винаймала) з метою запобігання вчиненню стосовно неї домашнього насильства, а

також періодичних витрат на її утримання, утримання дітей чи інших членів сім'ї, які перебувають (перебували) на утриманні кривдника, у порядку, передбаченому законодавством.

10. У разі порушення кримінального провадження у зв'язку з вчиненням домашнього насильства перелік заходів щодо тимчасового обмеження прав або покладення обов'язків на особу, яка підозрюється, обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, пов'язаного з домашнім насильством, або визнана винною у його вчиненні, а також порядок застосування таких заходів визначаються Кримінальним кодексом України та Кримінальним процесуальним кодексом України.

Стаття 27. Взяття на профілактичний облік кривдників та проведення з ними профілактичної роботи

1. Уповноважений підрозділ органу Національної поліції України бере на профілактичний облік кривдника з моменту виявлення факту вчинення ним домашнього насильства на встановлений законодавством строк і проводить з ним профілактичну роботу.

2. Зняття кривдника з профілактичного обліку здійснюється уповноваженим підрозділом органу Національної поліції України, який взяв його на профілактичний облік, автоматично після завершення встановленого строку, якщо інше не передбачено законодавством.

3. Порядок взяття на профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника затверджується Міністерством внутрішніх справ України.

Стаття 28. Виконання програм для кривдників

1. Суб'єктами, відповідальними за виконання програм для кривдників, є місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування.

2. Суб'єкт, відповідальний за виконання програм для кривдників, організовує та забезпечує проходження кривдниками таких програм.

3. Виконання програм для кривдників стосовно дітей-кривдників здійснюється з урахуванням вікових та психологічних особливостей дітей.

4. З метою запобігання повторному вчиненню домашнього насильства та забезпечення виконання програми для кривдника дитину-кривдника може бути тимчасово влаштовано до родичів, у сім'ю патронатного вихователя або до установи для дітей незалежно від форми власності та підпорядкування, в яких створені належні умови для проживання, виховання, навчання та реабілітації дитини відповідно до її потреб.

5. Виконання програм для кривдників забезпечують фахівці, які пройшли відповідне навчання.

6. Кривдника може бути направлено судом на проходження програми для кривдників на строк від трьох місяців до одного року у випадках, передбачених законодавством.

7. Кривдник повинен мати можливість відвідувати програму для кривдників за власною ініціативою на добровільній основі.

8. У разі неявки кривдника для проходження програми для кривдників або ухилення від проходження програми без поважних причин суб'єкти, відповідальні за виконання програм для кривдників, надають протягом трьох робочих днів письмове повідомлення про це уповноваженому підрозділу органів Національної поліції України для вжиття заходів.

9. Притягнення кривдника до відповідальності за непроходження програми для кривдників не звільняє його від обов'язку пройти таку програму.

10. У разі притягнення кривдника, зокрема дитини-кривдника, до кримінальної відповідальності судом на нього може бути покладено обов'язок пройти пробаційну програму відповідно до пункту 4 частини другої статті 76 Кримінального кодексу України.

Розділ VI

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Стаття 29. Відповідальність за вчинення домашнього насильства

1. Кривдник, який порушив вимоги спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству, несе відповідальність відповідно до закону.

Стаття 30. Відшкодування матеріальних збитків і моральної шкоди, завданих унаслідок вчинення домашнього насильства

1. Особі, яка має право на відшкодування матеріальних збитків і моральної шкоди, завданих внаслідок домашнього насильства, моральна шкода відшкодовується незалежно від матеріальних збитків, які підлягають відшкодуванню, та не пов'язана з їх розміром.

2. Порядок відшкодування матеріальних збитків і моральної шкоди, завданих унаслідок домашнього насильства, визначається Цивільним кодексом України та іншими законодавчими актами.

Стаття 31. Відповідальність посадових осіб за недотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

1. Посадові та службові особи, визнані винними у порушенні вимог законодавства у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, несуть відповідальність відповідно до закону.

2. Постраждала особа та кривдник мають право на оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, у порядку, встановленому законодавством.

Розділ VII

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХОДІВ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Стаття 32. Фінансування витрат, пов'язаних із запобіганням та протидією домашньому насильству

1. Фінансове забезпечення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, надання допомоги постраждалим особам, а також створення та забезпечення функціонування Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ та організацій, професійних спілок, добровільних внесків юридичних і фізичних осіб, інших джерел, не заборонених законодавством.

2. Фінансове забезпечення діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, державної та комунальної форм власності здійснюється за рахунок коштів відповідного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством.

3. Утримання спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб, що не належать до державної та комунальної форм власності, забезпечення розвитку їхньої матеріальної бази та надання ними соціальних послуг здійснюються за рахунок коштів їх засновників та інших коштів, не заборонених законодавством, у тому числі на умовах соціального замовлення.

Розділ VIII

КОНТРОЛЬ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Стаття 33. Контроль у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

1. Верховна Рада України здійснює парламентський контроль у сфері запобігання та протидії домашньому насильству в межах повноважень та у спосіб, визначені Конституцією України.

2. Інші органи державної влади здійснюють контроль у сфері запобігання та протидії домашньому насильству в межах повноважень та у спосіб, визначені Конституцією та законами України.

Стаття 34. Громадський контроль за дотриманням законодавства у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

1. Громадські об'єднання, члени або уповноважені представники таких об'єднань з дотриманням правового режиму інформації з обмеженим доступом можуть здійснювати громадський контроль за здійсненням заходів та реалізацією державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

2. Звіти за результатами громадського контролю доводяться до відома спеціально уповноважених органів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і враховуються ними під час визначення пріоритетів та основних напрямів державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, а також під час розроблення відповідних регіональних програм.

Розділ IX

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Визнати таким, що втратив чинність, Закон України "Про попередження насильства в сім'ї" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 10, ст. 70 із наступними змінами).

3. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

доповнити статтею 39¹ такого змісту:

"Стаття 39¹. Направлення на проходження програми для особи, яка вчинила домашнє насильство чи насильство за ознакою статі

У разі вчинення домашнього насильства чи насильства за ознакою статі суд під час вирішення питання про накладення стягнення за адміністративне правопорушення має право одночасно вирішити питання про направлення особи, яка вчинила домашнє насильство чи насильство за ознакою статі, на проходження програми для таких осіб, передбаченої Законом України "Про запобігання та протидію домашньому насильству" чи Законом України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків"; статтю 173¹ викласти в такій редакції:

"Стаття 173¹. Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування

Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, тобто умисне вчинення будь-яких діянь (дій або бездіяльності) фізичного, психологічного чи економічного характеру (застосування насильства, що не спричинило тілесних ушкоджень, погрози, образи чи переслідування, позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна або коштів, на які потерпілий має передбачене законом право, тощо), внаслідок

чого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого, а так само невиконання термінового заборонного припису особою, стосовно якої він винесений, або неповідомлення уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про місце свого тимчасового перебування в разі його винесення, -

тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин, або адміністративний арешт на строк до семи діб.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, -

тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб";

2) у Цивільному процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436):

у статті 128:

частину дев'яту після слів "передбачених цим Кодексом" доповнити словами "зокрема у справах про видачу обмежувального припису";

частину одинадцяті викласти в такій редакції:

"11. Відповідач, третя особа, свідок, зареєстроване місце проживання (перебування), місцезнаходження чи місце роботи якого невідоме, а також заінтересована особа у справах про видачу обмежувального припису викликаються до суду через оголошення на офіційному веб-сайті судової влади України, яке повинно бути розміщене не пізніше ніж за десять днів, а у разі розгляду справи про видачу обмежувального припису - не пізніше 24 годин до дати відповідного судового засідання. З опублікуванням оголошення про виклик особа вважається повідомленою про дату, час і місце розгляду справи";

розділ IV доповнити главою 13 такого змісту:

"Глава 13. Розгляд судом справ про видачу і продовження обмежувального припису"

Стаття 350¹. Підсудність

1. Заява про видачу обмежувального припису подається до суду за місцем проживання (перебування) особи, яка постраждала від домашнього насильства або насильства за ознакою статі, а якщо зазначена особа перебуває у закладі, що належить до загальних чи спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб, - за місцезнаходженням цього закладу.

Стаття 350². Особи, які можуть бути заявниками

1. Заява про видачу обмежувального припису може бути подана:

1) особою, яка постраждала від домашнього насильства, або її представником - у випадках, визначених Законом України "Про запобігання та протидію домашньому насильству";

2) особою, яка постраждала від насильства за ознакою статі, або її представником - у випадках, визначених Законом України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків";

3) батьками та іншими законними представниками дитини, родичами дитини (баба, дід, повнолітній брат, сестра), мачухою або вітчимом дитини, а також органом опіки та піклування в інтересах дитини, яка постраждала від домашнього насильства, - у випадках, визначених Законом України "Про запобігання та протидію домашньому насильству", або постраждала від насильства за ознакою статі, - у випадках,

визначених Законом України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків";

4) опікуном, органом опіки та піклування в інтересах недієздатної особи, яка постраждала від домашнього насильства, - у випадках, визначених Законом України "Про запобігання та протидію домашньому насильству", або постраждала від насильства за ознакою статі, - у випадках, визначених Законом України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків".

Стаття 350³. Заінтересовані особи у справах про видачу обмежувального припису

1. Заінтересованими особами у справах про видачу обмежувального припису є особи, стосовно яких подано заяву про видачу обмежувального припису.

2. Заінтересованими особами також можуть бути інші фізичні особи, прав та інтересів яких стосується заява про видачу обмежувального припису, а також органи державної влади та органи місцевого самоврядування у межах їх компетенції.

Стаття 350⁴. Зміст заяви

1. У заяві про видачу обмежувального припису повинно бути зазначено:

1) найменування суду, до якого подається заява;

2) ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) заявника та заінтересованої особи, їх місце проживання чи перебування, поштовий індекс, відомі номери засобів зв'язку та адреси електронної пошти, у разі якщо заява подається особою, зазначеною у пунктах 3 і 4 частини першої статті 350² цього Кодексу, - процесуальне становище особи, яка подає заяву, із зазначенням її імені (прізвища, імені та по батькові), місця проживання чи перебування, поштового індексу, відомих номерів засобів зв'язку та адреси електронної пошти, а також ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) дитини або недієздатної особи, в інтересах якої подається заява, місце її проживання чи перебування, поштовий індекс, відомі номери засобів зв'язку та адреси електронної пошти, якщо такі відомі;

3) обставини, що свідчать про необхідність видачі судом обмежувального припису, та докази, що їх підтверджують (за наявності).

2. У разі неможливості надати докази, визначені пунктом 3 частини першої цієї статті, до заяви може бути додано клопотання про їх витребування.

Стаття 350⁵. Розгляд справи

1. Справа про видачу обмежувального припису розглядається судом за участю заявника та заінтересованих осіб. У разі якщо участь заявника становить загрозу подальшої дискримінації чи насильства для нього, справа може розглядатися без його участі.

Неявка належним чином повідомлених заінтересованих осіб не перешкоджає розгляду справи про видачу обмежувального припису.

2. Суд розглядає справу про видачу обмежувального припису не пізніше 72 годин після надходження заяви про видачу обмежувального припису до суду.

3. Судові витрати, пов'язані з розглядом справи про видачу обмежувального припису, відносяться на рахунок держави.

Стаття 350⁶. Рішення суду

1. Розглянувши заяву про видачу обмежувального припису, суд ухвалює рішення про задоволення заяви або про відмову в її задоволенні.

2. У разі задоволення заяви суд видає обмежувальний припис у вигляді одного чи декількох заходів тимчасового обмеження прав особи, яка вчинила домашнє насильство чи насильство за ознакою статі, передбачених Законом України "Про запобігання та протидію домашньому насильству" або Законом України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків", на строк від одного до шести місяців.

3. Обмежувальний припис, виданий судом стосовно особи, яка на момент винесення рішення суду не досягла вісімнадцятирічного віку, не може обмежувати право проживання (перебування) цієї особи у місці свого постійного проживання (перебування).

4. Рішення суду про видачу обмежувального припису підлягає негайному виконанню, а його оскарження не зупиняє його виконання.

Стаття 350⁷. Продовження обмежувального припису

1. За заявою осіб, визначених статтею 350² цього Кодексу, обмежувальний припис може бути продовжений судом на строк не більше шести місяців після закінчення строку, встановленого рішенням суду згідно з частиною другою статті 350⁶ цього Кодексу.

Стаття 350⁸. Вручення рішення суду, повідомлення про видачу або продовження обмежувального припису

1. Копії повного рішення суду вручаються учасникам справи, які були присутні у судовому засіданні, негайно після проголошення такого рішення. Учасникам справи, які не були присутні у судовому засіданні, копія рішення суду надсилається рекомендованим листом з повідомленням про вручення негайно, але не пізніше наступного дня з дня ухвалення рішення.

2. Про видачу або продовження обмежувального припису суд не пізніше наступного дня з дня ухвалення рішення повідомляє уповноважені підрозділи органів Національної поліції України за місцем проживання (перебування) заявника для взяття особи, стосовно якої видано або продовжено обмежувальний припис, на профілактичний облік, а також районні, районні у містах Києві і Севастополі державні адміністрації та виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах рад за місцем проживання (перебування) заявника";

у статті 430:

частину першу доповнити пунктом 10 такого змісту:

"10) видачу або продовження обмежувального припису";

3) у Законі України "Про охорону дитинства" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 30, ст. 142 із наступними змінами):

у статті 1:

після абзацу четвертого доповнити новим абзацом такого змісту:

"жорстоке поводження з дитиною - будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини".

У зв'язку з цим абзаци п'ятий - двадцятий вважати відповідно абзацами шостим - двадцять першим;

в абзаці десятому слова "насильством та жорстоким поводженням у сім'ї" замінити словами "жорстоким поводженням, зокрема домашнім насильством";

у статті 10:

абзац другий частини другої викласти в такій редакції:

"усіх форм домашнього насильства та інших проявів жорстокого поводження з дитиною, експлуатації, включаючи сексуальне насильство, у тому числі з боку батьків або осіб, які їх замінюють";

частину третю після слів "центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді" доповнити словами "кол-центр з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей";

частину четверту після слів "центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді" доповнити словами "кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей";

у частині шостій слова "жорстоке поводження, насильство і знущання над ними в сім'ї та поза її межами" замінити словами "домашнє насильство та інші прояви жорстокого поводження з дитиною";

частину другу статті 23¹ доповнити реченням такого змісту: "Суб'єкти соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю забезпечують ведення обліку дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах";

4) абзаци восьмий і дев'ятий статті 1 Закону України "Про соціальні послуги" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 45, ст. 358; 2009 р., № 38, ст. 535; 2011 р., № 42, ст. 435; 2012 р., № 19-20, ст. 173; 2013 р., № 3, ст. 22) після слова "насильства" доповнити словами "домашнього насильства";

5) у Законі України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків" (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 52, ст. 561; 2013 р., № 15, ст. 97; 2014 р., № 27, ст. 915):

у статті 1:

абзаци четвертий і п'ятий викласти в такій редакції:

"дискримінація за ознакою статі - ситуація, за якої особа та/або група осіб за ознаками статі, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними, зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами або привілеями в будь-якій формі, встановленій Законом України "Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні", крім випадків, коли такі обмеження або привілеї мають правомірну об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними;

позитивні дії - спеціальні тимчасові заходи, що мають правомірну об'єктивно обґрунтовану мету, спрямовану на усунення юридичної чи фактичної нерівності у можливостях жінок і чоловіків щодо реалізації прав і свобод, встановлених Конституцією і законами України";

після абзацу шостого доповнити одинадцятьма новими абзацами такого змісту:

"насильство за ознакою статі - діяння, спрямовані проти осіб через їхню стать, або поширені в суспільстві звичаї чи традиції (стереотипні уявлення про соціальні функції (становище, обов'язки тощо) жінок і чоловіків), або діяння, що стосуються переважно осіб певної статі чи зачіпають їх непропорційно, які завдають фізичної, сексуальної, психологічної або економічної шкоди чи страждань, включаючи погрози таких дій, у публічному або приватному житті;

особа, яка постраждала від насильства за ознакою статі (далі - постраждала особа), - особа, яка зазнала насильства за ознакою статі;

дитина, яка постраждала від насильства за ознакою статі, - особа, яка не досягла вісімнадцятирічного віку та зазнала насильства за ознакою статі або стала свідком (очевидцем) такого насильства;

кривдник - особа, яка вчинила насильство за ознакою статі;

дитина-кривдник - особа, яка не досягла вісімнадцятирічного віку та вчинила насильство за ознакою статі;

запобігання насильству за ознакою статі - система заходів, що здійснюються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, спрямованих на підвищення рівня обізнаності суспільства щодо насильства за ознакою статі, його причин і наслідків, на формування нетерпимого ставлення до насильства за ознакою

статі, викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, а також будь-яких звичаїв і традицій, що на них ґрунтуються;

протидія насильству за ознакою статі - система заходів, що здійснюються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, спрямованих на припинення насильства за ознакою статі, надання допомоги та забезпечення захисту постраждалої особи та отримання нею відшкодування завданої шкоди, а також на належне розслідування випадків насильства за ознакою статі, притягнення до відповідальності кривдників та зміну їхньої поведінки;

оцінка ризиків - оцінювання вірогідності продовження чи повторного вчинення насильства за ознакою статі, настання тяжких або особливо тяжких наслідків його вчинення, а також смерті постраждалої особи;

програма для постраждалої особи - комплекс заходів, спрямованих на позбавлення емоційної залежності, невпевненості у собі та на формування в постраждалої особи здатності відстоювати власну гідність та захищати свої права, у тому числі за допомогою уповноважених органів державної влади, органів місцевого самоврядування;

програма для кривдника - комплекс заходів, складених на основі оцінки ризиків та спрямованих на зміну насильницької поведінки кривдника та формування в нього нової, неагресивної психологічної моделі поведінки, відповідального ставлення до своїх вчинків та їх наслідків, на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків;

обмежувальний припис стосовно кривдника - встановлений у судовому порядку захід тимчасового обмеження прав чи накладення обов'язків на кривдника, спрямований на забезпечення безпеки постраждалої особи".

У зв'язку з цим абзаци сьомий і восьмий вважати відповідно абзацами вісімнадцятим і дев'ятнадцятим;

статтю 3 після абзацу четвертого доповнити новим абзацом такого змісту:

"запобігання та протидію насильству за ознакою статі, у тому числі всім проявам насильства стосовно жінок".

У зв'язку з цим абзаци п'ятий - дев'ятий вважати відповідно абзацами шостим - десятим;

у частині першій статті 5 слова "групуючи їх за статями" замінити словами "а також щодо насильства за ознакою статі, які є репрезентативними та зіставними, згруповані за статтю і збираються на постійній основі";

у статті 7:

абзац сьомий частини першої викласти в такій редакції:

"громадські об'єднання";

у частині другій слова "об'єднання громадян" замінити словами "громадські об'єднання";

доповнити статтею 7¹ такого змісту:

"Стаття 7¹. Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі

Суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, є:

спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

органи виконавчої влади, зокрема уповноважені підрозділи органів Національної поліції України, місцеві державні адміністрації (у тому числі їх структурні підрозділи з

питань сім'ї, служби у справах дітей, органи управління освітою, органи охорони здоров'я тощо);

органи місцевого самоврядування (у тому числі виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад та їх структурні підрозділи з питань сім'ї, служби у справах дітей, органи управління освітою, органи охорони здоров'я тощо);

центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

суди;

прокуратура;

загальні та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб;

громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах.

До загальних служб підтримки постраждалих осіб належать заклади та установи, які, у тому числі, надають допомогу постраждалим особам (центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, притулки для дітей, центри соціально-психологічної реабілітації дітей, соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка), центри соціально-психологічної допомоги, територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг) тощо).

До спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб належать притулки для постраждалих осіб, центри медико-соціальної реабілітації постраждалих осіб, кол-центр з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей, мобільні бригади соціально-психологічної допомоги для постраждалих осіб та осіб, які постраждали від домашнього насильства, а також заклади та установи, призначені виключно для постраждалих осіб та осіб, які постраждали від домашнього насильства.

Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, забезпечують формування та внесення відомостей до Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі відповідно до вимог статті 16 Закону України "Про запобігання та протидію домашньому насильству".

У здійсненні заходів у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, виявленні фактів насильства за ознакою статі, наданні допомоги та захисту постраждалим особам можуть брати участь підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, громадські об'єднання та іноземні неурядові організації, фізичні особи - підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, а також фізичні особи, які надають соціальні послуги, у тому числі послуги патронату над дітьми";

у статті 9:

абзац третій викласти в такій редакції:

"розглядає звернення про випадки дискримінації за ознакою статі та насильства за ознакою статі";

абзац четвертий доповнити словами "та насильства за ознакою статі";

у статті 10:

абзаци третій і п'ятий після слова "рівності" доповнити словами "запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

абзац четвертий доповнити словами "запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

у статті 11:

абзац другий доповнити словами "та у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

в абзаці третьому слово "центральных" виключити та доповнити словами "координацію діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

абзац четвертий доповнити словами "та у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

абзац п'ятий після слова "чоловіків" доповнити словами "та зміну соціальних і культурних моделей поведінки, що ґрунтуються на дискримінаційних уявленнях про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків";

абзац шостий доповнити словами "та у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

абзац восьмий доповнити словами "запобігання та протидії насильству за ознакою статі, а також здійснює координацію підготовки фахівців, які представляють суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

абзаци дев'ятий і десятий доповнити словами "та у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

після абзацу одинадцятого доповнити п'ятьма новими абзацами такого змісту:

"здійснює моніторинг ефективності заходів у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, а також їх впливу на різні соціальні групи, надає відповідну методичну та практичну допомогу суб'єктам, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі;

забезпечує розроблення та затвердження типових програм для кривдників, а також методичних рекомендацій щодо їх виконання;

затверджує стандарти надання соціальних послуг постраждалим особам та методику визначення потреб територіальних громад у створенні спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб;

забезпечує розроблення та затвердження типових програм для постраждалих осіб, а також методичних рекомендацій щодо їх виконання;

контролює формування та ведення Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі (у частині запобігання та протидії насильству за ознакою статі), забезпечує збір, аналіз та поширення інформації про насильство за ознакою статі відповідно до законодавства".

У зв'язку з цим абзаци дванадцятий - шістнадцятий вважати відповідно абзацами сімнадцятим - двадцять першим;

абзац вісімнадцятий доповнити словами "та у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

абзац дев'ятнадцятий виключити;

абзац двадцятий після слова "веде" доповнити словами "в установленому законодавством порядку", а після слів "дискримінації за ознакою статі та" - словами "насильства за ознакою статі";

абзац двадцять перший доповнити словами "запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

у статті 12:

назву після слова "чоловіків" доповнити словами "запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

у частині першій:

абзац другий доповнити словами "запобігання та протидію насильству за ознакою статі";

абзаци третій, шостий та восьмий доповнити словами "запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

в абзаці сьомому слова "об'єднаннями громадян" замінити словами "громадськими об'єднаннями та іноземними неурядовими організаціями", а після слова "чоловіків" доповнити словами "запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

після абзацу восьмого доповнити двома новими абзацами такого змісту:

"здійснюють збір і поширення інформації про насильство за ознакою статі, а також про загальні та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб;

беруть участь у підготовці фахівців з питань реалізації рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі".

У зв'язку з цим абзаци дев'ятий - одинадцятий вважати відповідно абзацами одинадцятим - тринадцятим;

частину другу після слів "В органах виконавчої влади" доповнити словами "та органах місцевого самоврядування", а після слова "чоловіків" - словами "запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

частину четверту після слів "Органи виконавчої влади" доповнити словами "та органи місцевого самоврядування", а після слова "чоловіків" - словами "запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

частину п'яту викласти в такій редакції:

"З метою здійснення координації діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, а також забезпечення здійснення таких заходів у місцевих державних адміністраціях визначаються відповідальні структурні підрозділи, а в сільських, селищних, міських та районних у містах (у разі їх створення) радах - відповідальні виконавчі органи";

у статті 13:

назву та абзац перший після слів "жінок і чоловіків" доповнити словами "запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

"координації заходів у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі та моніторингу їх реалізації на місцевому рівні".

У зв'язку з цим абзаци четвертий - десятий вважати відповідно абзацами п'ятим - одинадцятим;

в абзаці п'ятому слова "об'єднаннями громадян" замінити словами "громадськими об'єднаннями та іноземними неурядовими організаціями", а після слів "жінок і чоловіків" доповнити словами "ситуації у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

абзац дев'ятий викласти в такій редакції:

"розгляду та аналізу звернень громадян з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, а також з питань вчинення насильства за ознакою статі, вивчення причин, що його зумовлюють, та повідомлення про них правоохоронним органам згідно із законодавством";

абзац десятий доповнити словами "спрямованого на розвиток відповідних навичок під час реалізації функцій і завдань у цій сфері, надання допомоги та захисту постраждалим особам";

доповнити статтями 13¹ і 13² такого змісту:

"Стаття 13¹. Повноваження центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі

Центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги забезпечують надання безоплатної правової допомоги постраждалим особам у порядку, встановленому Законом України "Про безоплатну правову допомогу", у тому числі на базі загальних та спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб.

Стаття 13². Повноваження загальних та спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб

Загальні та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб у межах своїх повноважень здійснюють:

прийом і розгляд заяв постраждалих осіб або їхніх представників про отримання допомоги, зокрема соціальних послуг для осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах;

інформування органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування про виявлення факту насильства за ознакою статі за наявності добровільної поінформованої згоди постраждалих осіб, крім випадків вчинення насильства стосовно дітей та недієздатних осіб або виявлення актів насильства кримінального характеру, коли така згода не вимагається; у разі виявлення факту вчинення насильства за ознакою статі стосовно дітей - інформування не пізніше однієї доби служби у справах дітей та уповноважених підрозділів органів Національної поліції України;

оцінку потреб постраждалих осіб;

надання постраждалим особам повної та вичерпної інформації про їхні права і можливості щодо отримання ними дієвої допомоги;

надання відповідно до компетенції постраждалим особам соціальних послуг, медичної, соціальної, психологічної допомоги на безоплатній основі, сприяння наданню правової допомоги, а також забезпечення тимчасового притулку для таких осіб та їхніх дітей у порядку, передбаченому законодавством;

інформування в установленому законодавством порядку місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування про осіб, яким надавалася допомога, та про результати її надання.

Спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб (крім кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей) утворюються місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства та діють на основі типових положень про спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб, затверджених Кабінетом Міністрів України.

Кол-центр з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей утворюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, належить до сфери його управління та діє на основі положення, затвердженого цим органом.

Кол-центр з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей є державною установою, що має територіальні відділення в усіх регіонах України";

у статті 14:

назву та абзац перший викласти в такій редакції:

"Стаття 14. Права громадських об'єднань та іноземних неурядових організацій у забезпеченні рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобіганні та протидії насильству за ознакою статі

Громадські об'єднання та іноземні неурядові організації можуть";

абзаци другий, п'ятий і шостий доповнити словами "запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

абзац шостий частини другої статті 17 після слова "унеможливлення" доповнити словами "та захисту від", а після слова "домагань" - словами "та інших проявів насильства за ознакою статі";

у розділі V:

назву доповнити словами "та в засобах масової інформації";
у статті 21:

у частині другій:

абзац третій доповнити словами "та спрямованих на формування ненасильницьких моделей поведінки, небайдужого ставлення до постраждалих осіб, поваги до людської гідності та статевої недоторканості";

абзац четвертий після слів "гендерної рівності" доповнити словами "ненасильницької поведінки, взаємоповаги та", а після слова "обов'язків" - словами "між жінками та чоловіками";

частину третю доповнити словами "запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

частину четверту після слів "жінок і чоловіків" доповнити словами "запобігання та протидії насильству за ознакою статі";

доповнити статтю 21¹ такого змісту:

"Стаття 21¹. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у діяльності засобів масової інформації

Засоби масової інформації відповідно до законодавства сприяють недопущенню:

дискримінації за ознакою статі та насильства за ознакою статі;

поширення матеріалів, що відтворюють чи зміцнюють дискримінаційні уявлення про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, схвалюють або провокують дискримінацію за ознакою статі чи насильство за ознакою статі, включаючи сексуальне насильство.

Засоби масової інформації можуть ухвалювати кодекси професійної етики та інші корпоративні стандарти з метою запобігання насильству за ознакою статі, у тому числі всім формам насильства стосовно жінок, та виховання поваги до гідності кожної людини незалежно від статі";

доповнити розділом V¹ такого змісту:

"Розділ V¹

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ НАСИЛЬСТВУ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ

Стаття 21¹. Запобігання насильству за ознакою статі

Заходи із запобігання насильству за ознакою статі здійснюються за такими напрямками:

вивчення ситуації та збір даних про факти насильства за ознакою статі;

проведення галузевих та міжгалузевих досліджень стану, причин і передумов поширення насильства за ознакою статі, а також ефективності законодавства у сфері запобігання та протидії такому насильству, практики його застосування;

проведення інформаційних кампаній щодо проявів насильства за ознакою статі, його наслідків, зокрема для дітей;

проведення у навчальних закладах інформаційно-просвітницьких заходів з питань запобігання та протидії насильству за ознакою статі, у тому числі стосовно дітей;

залучення засобів масової інформації до проведення просвітницьких кампаній, спрямованих на виконання завдань у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі;

організація і проведення спільних та спеціалізованих тренінгів і семінарів для фахівців, які працюють у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, а також для працівників правоохоронних органів і суддів;

організація і виконання програм для осіб, які вчинили насильство за ознакою статі, зокрема сексуальне насильство, у визначеному законодавством порядку.

Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, враховують його непропорційний вплив на жінок і чоловіків, зокрема на осіб з інвалідністю, вагітних жінок, недієздатних осіб, осіб похилого віку, необхідність підтримки та захисту осіб, які постраждали від насильства за ознакою статі, а також наслідки такого насильства, що призводять до порушення прав людини та дискримінації за ознакою статі.

Вжиття будь-яких заходів у сфері запобігання насильству за ознакою статі здійснюється без дискримінації за будь-якою ознакою.

Громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, яким стало відомо про вчинення насильства за ознакою статі, зобов'язані невідкладно повідомити про це до місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, уповноважених підрозділів органів Національної поліції України або до кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей.

Стаття 21³. Надання допомоги та захисту постраждалим особам

Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, відповідно до компетенції забезпечують надання допомоги та захисту особам, які постраждали від такого насильства.

Надання допомоги та захисту постраждалим особам здійснюється за такими напрямками:

- надання постраждалій особі інформації про її права та можливості їх реалізації зрозумілою їй мовою або через перекладача чи залучену третю особу, яка володіє мовою, зрозумілою для постраждалої особи;

- забезпечення постраждалим особам доступу до спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб та отримання соціальних послуг, які вони надають;

- надання у разі потреби тимчасового притулку для безпечного розміщення постраждалих осіб, особливо жінок з дітьми;

- забезпечення постраждалим особам доступу до правосуддя та інших механізмів юридичного захисту, у тому числі шляхом надання безоплатної правової допомоги у порядку, встановленому Законом України "Про безоплатну правову допомогу";

- утворення цілодобового безоплатного кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей для забезпечення невідкладного реагування уповноважених підрозділів органів Національної поліції України, інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування, визначених цим Законом, на випадки насильства за ознакою статі, надання консультацій щодо насильства за ознакою статі абонентам анонімно або з належним урахуванням вимог конфіденційності та захисту персональних даних;

- надання кваліфікованих консультацій у разі вчинення насильства за ознакою статі з дотриманням правового режиму інформації з обмеженим доступом.

Допомога постраждалим особам надається за місцем звернення.

Надання допомоги постраждалій особі не залежить від звернення такої особи до правоохоронних органів чи до суду та від її участі у кримінальному або цивільному провадженні.

Стаття 21⁴. Права постраждалих осіб

Постраждалі особи мають право на:

- дієвий, ефективний та невідкладний захист у разі вчинення насильства, недопущення повторних випадків насильства;

- звернення особисто або через свого представника до суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі;

отримання повної та вичерпної інформації від суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, щодо своїх прав, заходів і соціальних послуг, якими вони можуть скористатися;

безоплатне отримання відповідно до законодавства медичної, соціальної та психологічної допомоги, інших соціальних послуг;

безоплатну правову допомогу в порядку, встановленому Законом України "Про безоплатну правову допомогу";

повагу до честі та гідності, уважне та гуманне ставлення з боку суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі;

конфіденційність інформації особистого характеру, що стала відома під час роботи з такими особами;

звернення до суду із заявою про видачу обмежувального припису стосовно кривдника в порядку, передбаченому законом;

інші права, передбачені законодавством у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

Стаття 21⁵. Обмежувальний припис стосовно кривдника

Постраждала особа або її представник, а в разі вчинення насильства за ознакою статі стосовно дитини - батьки або інші законні представники дитини, родичі дитини (баба, дід, повнолітні брат, сестра), мачуха або вітчим дитини, а також орган опіки та піклування мають право звернутися до суду із заявою про видачу обмежувального припису стосовно кривдника.

Обмежувальним приписом встановлюються один чи декілька таких заходів тимчасового обмеження прав кривдника або покладення на нього таких обов'язків:

заборона перебувати в місці спільного проживання (перебування) з постраждалою особою;

усунення перешкод у користуванні майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності або особистою приватною власністю постраждалої особи;

обмеження спілкування з постраждалою дитиною;

заборона наблизитися на визначену відстань до місця проживання (перебування), навчання, роботи, інших місць частого відвідування постраждалою особою;

заборона особисто і через третіх осіб розшукувати постраждалу особу, якщо вона за власним бажанням перебуває у місці, невідомому кривднику, переслідувати її та в будь-який спосіб спілкуватися з нею;

заборона вести листування, телефонні переговори з постраждалою особою або контактувати з нею через інші засоби зв'язку особисто і через третіх осіб.

Рішення про видачу обмежувального припису або про відмову у видачі обмежувального припису приймається на підставі оцінки ризиків.

Обмежувальний припис видається на строк від одного до шести місяців.

За заявою осіб, визначених частиною першою цієї статті, на підставі оцінки ризиків обмежувальний припис може бути продовжений судом на строк не більше шести місяців після закінчення строку, встановленого судовим рішенням згідно з частиною четвертою цієї статті.

Про видачу обмежувального припису кривднику суддя у встановлений законом строк інформує уповноважені підрозділи органів Національної поліції України за місцем проживання (перебування) постраждалої особи для взяття кривдника на профілактичний облік, а також районні, районні у містах Києві і Севастополі державні адміністрації та виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад за місцем проживання (перебування) постраждалої особи.

Обмежувальний припис не може містити заходів, що обмежують право проживання чи перебування кривдника у місці свого постійного проживання

(перебування), якщо кривдником є особа, яка не досягла вісімнадцятирічного віку на день видачі такого припису.

Порядок видачі судом обмежувального припису визначається Цивільним процесуальним кодексом України.

Постраждала особа може вимагати від кривдника компенсації її витрат на лікування, отримання консультацій або на оренду житла, яке вона винаймає (винаймала) з метою запобігання вчиненню стосовно неї домашнього насильства, а також періодичних витрат на її утримання, утримання дітей чи інших членів сім'ї, які перебувають (перебували) на утриманні кривдника, у порядку, передбаченому законодавством.

У разі порушення кримінального провадження у зв'язку з вчиненням насильства за ознакою статі перелік заходів щодо тимчасового обмеження прав або покладення обов'язків на особу, яка підозрюється, обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, пов'язаного з домашнім насильством, або визнана винною у його вчиненні, а також порядок застосування таких заходів визначаються Кримінальним кодексом України та Кримінальним процесуальним кодексом України.

Стаття 21⁶. Взяття на профілактичний облік кривдника та проведення з ним профілактичної роботи

Уповноважений підрозділ органу Національної поліції України бере на профілактичний облік кривдника на встановлений законодавством строк і проводить із ним профілактичну роботу.

Порядок взяття на профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника затверджується Міністерством внутрішніх справ України.

Стаття 21⁷. Взаємодія суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі

Взаємодія суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, передбачає:

взаємне інформування не пізніше однієї доби про виявлені факти насильства за ознакою статі з дотриманням правового режиму інформації з обмеженим доступом;

реагування на факти вчинення насильства за ознакою статі відповідно до компетенції та з урахуванням оцінки ризиків, що загрожують постраждалій особі;

узгодження заходів реагування на випадки насильства за ознакою статі та надання дієвої допомоги постраждалим особам, що здійснюються різними суб'єктами;

розроблення та виконання відповідно до компетенції програм для кривдників;

розроблення програм запобігання та протидії насильству за ознакою статі відповідно до компетенції;

організацію здійснення заходів у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі відповідно до компетенції;

обмін досвідом у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі;

скоординовану міжвідомчу підготовку фахівців, які представляють суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі;

здійснення моніторингу дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, внесення пропозицій щодо вдосконалення законодавства та практики його застосування.

Порядок взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, звітують спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої

влади з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків про результати здійснення повноважень у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі у порядку, визначеному спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Стаття 21⁸. Виконання програм для кривдників

Суб'єктами, відповідальними за виконання програм для кривдників, є місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування.

Суб'єкт, відповідальний за виконання програм для кривдників, організовує та забезпечує проходження кривдниками таких програм.

Виконання програм для кривдників стосовно дітей-кривдників здійснюється з урахуванням вікових та психологічних особливостей дітей.

З метою запобігання повторному вчиненню насильства за ознакою статі та забезпечення виконання програми для кривдника дитину-кривдника може бути тимчасово влаштовано до родичів, у сім'ю патронатного вихователя або в установу для дітей незалежно від форми власності та підпорядкування, в яких створені належні умови для проживання, виховання, навчання та реабілітації дитини відповідно до її потреб.

Виконання програм для кривдників забезпечують фахівці, які пройшли відповідне навчання.

Кривдника може бути направлено судом на проходження програми для кривдників на строк від трьох місяців до одного року у випадках, передбачених законодавством.

Кривдник повинен мати можливість відвідувати програму для кривдників за власною ініціативою на добровільній основі.

У разі неявки кривдника для проходження програми для кривдників або ухилення від проходження програми без поважних причин суб'єкти, відповідальні за виконання програм для кривдників, надають протягом трьох робочих днів письмове повідомлення про це уповноваженому підрозділу органів Національної поліції України для вжиття відповідних заходів.

Притягнення кривдника до відповідальності за непроходження програми для кривдників не звільняє його від обов'язку пройти таку програму.

У разі притягнення кривдника, зокрема дитини-кривдника, до кримінальної відповідальності судом на нього може бути покладено обов'язок пройти пробацийну програму відповідно до пункту 4 частини другої статті 76 Кримінального кодексу України";

у статті 22:

назву доповнити словами "насильства за ознакою статі";

частину першу після слова "домагань" доповнити словами "або постраждала від насильства за ознакою статі";

у частині другій слова "будь-якої статі" виключити, а слова "рівності прав та можливостей жінок і чоловіків" замінити словами "прав, гарантованих Конвенцією ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок";

у статті 23:

назву доповнити словами "насильства за ознакою статі";

у частині першій слова "за ознакою статі чи сексуальних домагань" замінити словами "за ознакою статі, сексуальних домагань чи інших актів насильства за ознакою статі";

у частині другій слова "за ознакою статі чи сексуальних домагань, визначається Цивільним кодексом України та іншими законами" замінити словами "за

ознакою статі, сексуальних домагань чи інших актів насильства за ознакою статі, визначається законом";

6) у Законі України "Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю" (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., № 23, ст. 284; 2012 р., № 19-20, ст. 173; 2014 р., № 6-7, ст. 80; 2016 р., № 4, ст. 44, № 43, ст. 736):

в абзаці одинадцятому статті 7 слова "жорстокості та насильства" замінити словами "жорстокості, насильства, зокрема домашнього";

в абзаці другому статті 9 слова "насильству в сім'ї" замінити словами "домашньому насильству";

абзац третій частини першої статті 10 після слова "насильства" доповнити словами "зокрема домашнього";

в абзаці четвертому частини третьої статті 11 слова "насильства в сім'ї" замінити словами "домашнього насильства";

7) у частині першій статті 14 Закону України "Про безоплатну правову допомогу" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 51, ст. 577; 2013 р., № 21, ст. 208; 2015 р., № 2-3, ст. 12; 2016 р., № 10, ст. 99, № 27, ст. 521; 2017 р., № 7-8, ст. 50):

пункт 2 викласти в такій редакції:

"2) діти, у тому числі діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, діти, які постраждали внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту, - на всі види правових послуг, передбачені частиною другою статті 13 цього Закону";

доповнити пунктом 13 такого змісту:

"13) особи, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі, - на всі види правових послуг, передбачені частиною другою статті 13 цього Закону";

8) у частині другій статті 3 Закону України "Про судовий збір" (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 14, ст. 87; 2014 р., № 12, ст. 178; 2015 р., № 33, ст. 323, № 45, ст. 408):

доповнити пунктом 12¹ такого змісту:

"12¹) заяви про видачу обмежувального припису";

пункт 14 викласти в такій редакції:

"14) заяви, апеляційної та касаційної скарги про захист прав малолітніх чи неповнолітніх осіб";

9) у пункті 18 частини першої статті 23 Закону України "Про Національну поліцію" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 40-41, ст. 379) слова "припинення насильства в сім'ї" замінити словами "протидії домашньому насильству або насильству за ознакою статі".

4. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України
м. Київ
7 грудня 2017 року
№ 2229-VIII

П.ПОРОШЕНКО

Українське законодавство

Нормативно-правовий акт	Зміст або окремі положення
Угода про коаліцію депутатських фракцій «Єдина Україна»	З цієї Угоди почала свою роботу Верховна Рада України 8 скликання. В розділі 15 «Соціально-гуманітарна реформа» в пункті 1.9 зазначено: «Розвиток мережі неприбуткових організацій, що задовольняють потреби соціально незахищених верств населення у наданні соціальних послуг. Запровадження відповідних механізмів та їх фінансування. Широке залучення недержавних організацій до надання соціальних послуг».
Указ Президента України №501/2015 затверджено «Національну стратегію у сфері прав людини» відповідно до якої було розроблено та ухвалено «План заходів з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року», який був закріплений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 р. № 1393-р	Пункт 54 підпункт 4 Плану заходів передбачає забезпечення розвитку соціальних послуг, що надаються в територіальній громаді, у тому числі із залученням недержавних організацій, збільшено до десяти перелік послуг, що надаються в громаді, результатом якого до 2020 року має бути збільшена кількість недержавних організацій, що надають соціальні послуги в громаді, у тому числі через соціальне замовлення (15% загальної кількості надавачів соціальних послуг).
Указ Президента України №68/2016 «Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні» затверджено «Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016-2020 роки»	В пункті 4.3 «Стимулювання участі організацій громадянського суспільства» зазначено, що цей стратегічний напрям передбачає вирішення таких завдань: <ul style="list-style-type: none"> - запровадження практики закупівлі соціальних та інших суспільно значущих послуг через соціальне замовлення та забезпечення рівного доступу організацій громадянського суспільства та бюджетних установ до надання соціальних та інших суспільно значущих послуг за рахунок бюджетних коштів; - стимулювання розвитку соціального підприємництва, зокрема удосконалення механізмів фінансової підтримки такої діяльності; - забезпечення рівних умов участі організацій громадянського суспільства у процедурах публічних закупівель; - встановлення конкурсних засад визначення виконавців державних, регіональних та місцевих цільових програм серед організацій громадянського суспільства та забезпечення рівних можливостей для участі у таких конкурсах; - забезпечення права неприбуткових організацій громадянського суспільства здійснювати відповідно до закону підприємницьку діяльність, якщо така діяльність відповідає меті (цілям) організації громадянського суспільства, сприяє її

	<p>досягненню та не передбачає розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів такої організації;</p> <ul style="list-style-type: none"> - запровадження обов'язкового залучення організацій громадянського суспільства до оцінки потреб громадян у соціальних та інших суспільно значущих послугах; - забезпечення імплементації законодавства Європейського Союзу в частині оподаткування податком на додану вартість соціальних та інших суспільно значущих послуг; - надання організаціям громадянського суспільства, які надають соціальні послуги за рахунок бюджетних коштів, права користуватися державним та комунальним майном на пільгових засадах в соціально-економічному розвитку України.
Розпорядження КМУ від 13 березня 2013 р. № 208-р «Про затвердження плану заходів на 2013-2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг»	Передбачає створення механізмів щодо надання соціальних послуг недержавними організаціями
Постанова КМУ від 13 липня 2016 р. № 440 «Про затвердження Порядку ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру»	До 1 липня 2017 р. всі громадські об'єднання мають оновити свої статuti і привести їх у відповідність до нового закону та до Нового Податкового Кодексу України
Закон України «Про громадські об'єднання», вступив в дію 1 січня 2013 року,	Громадські об'єднання можуть брати участь у здійсненні державної регуляторної політики відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». Громадське об'єднання зі статусом юридичної особи, створена ним юридична особа (товариство, підприємство) може бути виконавцем державного замовлення відповідно до закону. Громадські об'єднання зі статусом юридичної особи мають право на фінансову підтримку за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів відповідно до закону.
Закон України «Про соціальні послуги» 2003 року зі змінами та доповненнями	відповідно до якого: суб'єкти, що надають соціальні послуги – підприємства, установи, організації та заклади незалежно від форми власності та господарювання, фізичні особи – підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, а також фізичні особи, які надають соціальні послуги;

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Закон України «Про місцеві державні адміністрації»	В ньому визначено власні повноваження місцевих, районних та обласних рад і виконавчих органів районних обласних та місцевих державних адміністрацій створювати та затверджувати цільові програми соціально-економічного розвитку та залучати громадські об'єднання, в тому числі до надання послуг людям, які потрапили в складні життєві обставини.
Закон України «Про публічні закупівлі»	Він встановлює правові та економічні засади здійснення закупки товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади.
Закон України « Про державно-приватне партнерство»	ДПП – співробітництво між державою та територіальними громадами в особі відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування (державними партнерами) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними особами-підприємцями (приватними партнерами)
Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» , , ,	Відповідно до статті 3 органам місцевого самоврядування доручено надавати допомогу і сприяти громадським організаціям інвалідів в їх діяльності,
Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»	Відповідно до статті 20 надавати громадським організаціям ветеранів фінансову підтримку, а також безоплатно будинки, приміщення, обладнання та інше майно, необхідне для виконання їх статутних завдань.
Закон України «Про соціальний захист дітей війни»	Відповідно до статті 3 надавати громадським організаціям ветеранів фінансову підтримку, а також безоплатно будинки, приміщення, обладнання та інше майно, необхідне для виконання їх статутних завдань.
Закон України «Про жертви нацистських переслідувань»	Відповідно до статті 6-5 надавати громадським організаціям ветеранів фінансову підтримку, а також безоплатно будинки, приміщення, обладнання та інше майно, необхідне для виконання їх статутних завдань.
Постанова КМУ від 19 грудня 2012 року № 1184 «Про затвердження Порядку надання соціальних послуг із встановленням диференційованої плати та внесення змін до переліку соціальних послуг, умов та порядку їх надання структурними підрозділами територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг	Для отримання соціальних послуг особа, яка потребує їх надання, подає структурному підрозділу з питань соціального захисту населення місцевої державної адміністрації або структурному підрозділу з питань соціального захисту населення виконавчого комітету відповідної ради або громадській організації, яка надає послуги у відповідності до стандарту: <ul style="list-style-type: none"> • заяву із зазначенням згоди на оброблення персональних даних; • копію паспорта або іншого документа, що посвідчує особу (за наявності); • довідку про доходи за останні шість

	<p>місяців;</p> <ul style="list-style-type: none"> у випадках, передбачених законодавством, - медичний висновок про здатність до самообслуговування та потребу в постійній сторонній допомозі або виписку з медичної карти амбулаторного стаціонарного хворого; копію довідки про встановлення групи інвалідності (за наявності).
Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2013 року №324 «Про затвердження Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів»	Регламентує механізм формування, виконання і фінансування соціального замовлення соціальних послуг, що надаються недержавними суб'єктами, за рахунок бюджетних коштів, а також організації та проведення конкурсів із залучення таких коштів.
Наказ МСП від 3 вересня 2012 року № 537 «Про затвердження Переліку соціальних послуг, що надаються особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати» ;	<p>Цей перелік впорядковує перелік соціальних послуг і дозволяє підбирати послугу, яка найбільше підходить людині для вирішення її складних життєвих обставин.</p> <p>Соціальні послуги — комплекс правових, економічних, психологічних, освітніх, медичних, реабілітаційних та інших заходів, спрямованих на окремі соціальні групи чи індивідів, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги, з метою поліпшення або відтворення їх життєдіяльності, соціальної адаптації та повернення до повноцінного життя.</p>
Наказ Міністерства соціальної політики від 16.05.2012 р. № 282 «Про затвердження Порядку розроблення державного стандарту соціальної послуги» , який поклав початок розробці та затвердженню стандартів кожної соціальної послуги із ухваленого переліку послуг. На сьогодні вже затверджено 13 стандартів соціальних послуг, інші стандарти розробляються та проходять апробацію	Вимагає розробки нормативних документів Міністерством соціальної політики, що встановить для загального і неодноразового використання правила, настанови або характеристики щодо діяльності чи її результатів, та спрямований на досягнення оптимального ступеня впорядкованості в соціальній сфері
Наказ Міністерства соціальної політики від 14 листопада 2012 року № 1039 «Про затвердження критеріїв діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги»	<p>Встановив критерії для відбору громадських об'єднань для надання соціальних послуг, які є своєрідним м'яким ліцензуванням для недержавних організацій і вимагають підтвердити можливість надання соціальних послуг простим поданням відповідної інформації та підтверджуючих документів, і не вимагають спеціального регуляторного акту. До цих критеріїв належать:</p> <ul style="list-style-type: none"> наявність статутних документів, цивільно-правових договорів (для фізичних осіб-підприємців), в яких визначено перелік соціальних послуг, затверджений Мінсоцполітики, категорії осіб, яким вони надаються;

	<ul style="list-style-type: none"> • дотримання державних стандартів соціальних послуг; • відповідний фаховий рівень працівників суб'єкта, зокрема соціальних працівників, інших фахівців, які надають соціальні послуги, що підтверджується документом про освіту державного зразка; • відсутність заборгованості зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів); • наявність у працівників суб'єкта особистих медичних книжок та вчасність проходження обов'язкових медичних оглядів; • наявність матеріально-технічної бази, необхідної для надання соціальних послуг; • наявність власного чи орендованого приміщення для проживання (розміщення на ніч), що відповідає санітарним та протипожежним вимогам (для суб'єктів, що надають соціальні послуги з проживання (розміщення на ніч), у тому числі стаціонарного, паліативного/хоспісного догляду, підтриманого проживання, притулку; • можливість забезпечення харчуванням отримувачів соціальних послуг (для суб'єктів, що надають соціальні послуги з догляду, притулку, соціально-психологічної реабілітації, якими передбачено таке харчування); • наявність автотранспортних засобів (для суб'єктів, що надають соціальні послуги з кризового та екстреного втручання, соціальної профілактики); • наявність кваліфікованого медичного персоналу (для суб'єктів, що надають соціальні послуги зі стаціонарного, денного, паліативного/хоспісного догляду, абілітації); • наявність програм з навчання прийомних батьків (для суб'єктів, що надають соціальну послугу з влаштування до сімейних форм виховання); осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, з метою: • набуття ними соціально-побутових навичок (для суб'єктів, що надають соціальні послуги з підтриманого проживання, соціальної адаптації, соціальної інтеграції та реінтеграції, соціальної реабілітації, соціального супроводу/патронажу); • запобігання складним життєвим обставинам (для суб'єктів, що надають соціальну послугу із соціальної профілактики) . <p>Такі затверджені критерії мають застосовуватись тільки до тих громадських об'єднань, які претендують на отримання коштів з державного бюджету через різні механізми, в тому числі через механізм</p>
--	---

	соціального замовлення .
Наказ Міністерства соціальної політики від 27.12.2013 р. №904 «Про затвердження методичних рекомендацій з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг»	Регламентує здійснення моніторингу та оцінки результатів виконання соціального замовлення у формі подання та перевірки звітів, які надає отримувач соціального замовлення також встановлює можливість для візитів представників департаментів/управлінь до організації-виконавця соціального замовлення та відвідання заходів в межах надання послуги.
Наказ Міністерства соціальної політики від 20.01.2014 р. №28 «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах»	Наказом затверджено спеціальні форми подачі інформації про надавачів соціальних послуг, які містять інформацію про назву соціальної служби, або організації, перелік соціальних послуг, що надаються, форми надання соціальних послуг (денна, стаціонарна, постійна, тимчасова), кількість осіб або соціальних груп, які отримують соціальні послуги, категорії осіб або соціальних груп, які отримують соціальні послуги. Також затверджена форма, яка містить дані щодо забезпечення кадрами суб'єкта надавача соціальних послуг.
Наказ Міністерства соціальної політики від 26.03.2015 р. № 332 «Про затвердження Методики оцінки конкурсних пропозицій учасників конкурсу із залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг»	окреслює процедуру оголошення конкурсу;
Наказ Міністерства соціальної політики від 7 грудня 2015 року № 1186 «Про затвердження Методичних рекомендацій розрахунку вартості соціальних послуг»	Умовою замовлення послуг у громадської організації має бути проведення конкурсу, і кожна з громадських організацій, за допомогою зазначеної методики розрахунку вартості послуг, повинна представити найкращу якість послуги за найменшу адекватну ціну. Крім того, громадські організації можуть використовувати інші додаткові ресурси для надання соціальних послуг.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 8 серпня 2012 р. № 556-р
Київ

**Про схвалення Стратегії реформування системи
надання соціальних послуг**

1. Схвалити Стратегію реформування системи надання соціальних послуг, що додається.

2. Міністерству соціальної політики разом з іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади розробити та подати у тримісячний строк Кабінетові Міністрів України проект плану заходів з реалізації Стратегії, схваленої цим розпорядженням.

3. Визнати таким, що втратило чинність, розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2007 р. № 178 “Про схвалення Концепції реформування системи соціальних послуг” (Офіційний вісник України, 2007 р., № 28, ст. 1122).

Прем'єр-міністр України Інд. 26	М.АЗАРОВ
--	-----------------

	СХВАЛЕНО розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2012 р. № 556-р
--	--

СТРАТЕГІЯ

реформування системи надання соціальних послуг

Загальна частина

На шляху інтеграції України до ЄС одним із пріоритетних завдань держави є забезпечення реалізації прав і свобод людини і громадянина, визначених Конституцією України, наближення стандартів життя до європейських.

Узявши на себе зобов'язання щодо перетворення на соціально орієнтовану державу, Україна спрямувала свої дії на підвищення рівня добробуту населення, приділяючи особливу увагу його вразливим групам.

Ця Стратегія визначає цілі та пріоритетні напрями проведення реформи у сфері надання соціальних послуг, передбачає заходи щодо розширення доступу осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги, до соціальних послуг, забезпечення їх якості та ефективності.

Стратегія відповідає пріоритетам розвитку держави, що визначені у Програмі економічних реформ на 2010-2014 роки “Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава”, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та Законі України “Про соціальні послуги”.

Аналіз ситуації

Протягом останніх років досягнуто певного прогресу у сфері надання соціальних послуг, зокрема, прийнято Закони України “Про соціальні послуги”, “Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей”, “Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк”, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2007 р. № 178 (Офіційний вісник України, 2007 р., № 28, ст. 1122) схвалено Концепцію реформування системи соціальних послуг, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 липня 2008 р. № 1052 затверджено план дій з реалізації Концепції реформування системи соціальних послуг на період до 2012 року, постановою Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 р. № 1057 затверджено Державну цільову соціальну програму подолання та запобігання бідності на період до 2015 року (Офіційний вісник України, 2011 р., № 80, ст. 2946).

До того ж прийнято Закон України від 15 березня 2012 р. № 4523-VI “Про внесення змін до деяких законів України щодо надання соціальних послуг”, яким передбачено внесення змін до Законів України “Про об'єднання громадян”, “Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії”, “Про соціальні послуги” у частині визначення потреб громади у соціальних послугах, їх видах та обсягах, планування та надання послуг з урахуванням визначених потреб, запровадження стандартизації соціальних послуг, залучення до надання соціальних послуг недержавного та приватного секторів шляхом здійснення соціального замовлення, надання права об'єднанням громадян безпосередньо провадити господарську діяльність без мети отримання прибутку та запровадження диференційованого підходу під час оплати соціальних послуг залежно від доходу їх отримувача.

У державі утворена розгалужена мережа установ та закладів комунальної власності, що надають соціальні послуги особам, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги (далі - особи). Так, у 2011 році діяло понад 3 тис. таких установ та закладів, що надали соціальні послуги більш як 3 млн. осіб. Водночас, за результатами попереднього визначення потреб адміністративно-територіальних одиниць у соціальних послугах, не охопленими такими послугами залишаються понад 1 млн. осіб.

Соціальні послуги також надаються громадськими, благодійними та релігійними організаціями. Громадськими організаціями реалізуються інноваційні проекти, у тому числі проекти, спрямовані на надання соціальних послуг із запобігання виникненню складних життєвих обставин, підвищення рівня професіоналізму соціальних працівників, інших фахівців, що надають соціальні послуги. В окремих регіонах місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування надають фінансову підтримку таким організаціям, а отже, забезпечують розвиток системи надання соціальних послуг, зокрема недержавного сектору.

Разом з тим сучасна система надання соціальних послуг є недостатньо ефективною. На рівні адміністративно-територіальної одиниці не запроваджено ефективні механізми раннього виявлення осіб, планування та надання соціальних послуг з урахуванням визначених потреб. На сьогодні надання соціальних послуг залежить від можливостей наявної мережі установ та закладів комунальної власності, що надають соціальні послуги, що призводить до неможливості повністю задовольняти потреби осіб.

До того ж не проводиться системна робота із залучення до надання соціальних послуг та підтримки, зокрема фінансової, громадських, благодійних та релігійних організацій.

Під час надання соціальних послуг не запроваджено інформаційний обмін інформацією щодо надання інших видів соціальної допомоги, що унеможливує застосування комплексного підходу до подолання складної життєвої ситуації особи. При цьому повноваження органів виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо забезпечення розвитку системи надання соціальних послуг не визначені законодавством.

Соціальні послуги, як правило, задовольняють лише невідкладні потреби вразливих груп населення, не орієнтовані на запобігання виникненню складних життєвих обставин, не формують в осіб навичок реінтеграції у суспільство, що призводить до утримання значної кількості таких осіб під опікою держави; надаються в стаціонарних інтернатних установах та закладах, внаслідок чого не реалізується право осіб проживати у громаді.

Концепція реформування системи соціальних послуг, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2007 р. № 178 (Офіційний вісник України, 2007 р., № 28, ст. 1122), реалізована не в повному обсязі внаслідок відсутності законодавчого регулювання питань, зокрема, щодо формування соціального замовлення, визначення потреб адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах, їх видах та обсягах, планування та надання соціальних послуг з урахуванням визначених потреб і запровадження стандартизації зазначених послуг.

Принципи реалізації Стратегії

Система соціальних послуг повинна базуватися на таких принципах: орієнтованість на задоволення потреб отримувачів соціальних послуг;

адресність їх надання;
залучення отримувача соціальних послуг до самостійного розв'язання власних проблем;
надання соціальних послуг з урахуванням визначених потреб та забезпечення проживання отримувачів таких послуг у територіальній громаді;
створення для суб'єктів, що надають соціальні послуги, рівних умов на ринку таких послуг;
якість та ефективність надання соціальних послуг;
прозорість надання таких послуг.

Мета та основні напрями реалізації Стратегії

Метою Стратегії є забезпечення доступності осіб до соціальних послуг, підвищення якості та ефективності їх надання.

Для досягнення зазначеної мети необхідно:

запровадити механізм запобігання виникненню складних життєвих обставин та удосконалити систему управління, координації і взаємодії суб'єктів, що надають соціальні послуги;

модернізувати наявну інфраструктуру соціальних послуг та створити конкурентний ринок зазначених послуг шляхом впровадження механізму стимулювання суб'єктів, що надають соціальні послуги, до постійного підвищення рівня якості таких послуг;

розширити перелік соціальних послуг, що надаються за місцем проживання їх отримувачів;

затвердити перелік соціальних послуг та запровадити їх стандартизацію з метою забезпечення надання гарантованого державою обсягу соціальних послуг;

визначити критерії діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги;

розробити і запровадити методику проведення оцінки потреб дитини та її сім'ї як обов'язкову умову для планування та надання соціальних послуг;

удосконалити систему проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг шляхом застосування методики оцінювання результативності таких послуг, ефективності діяльності суб'єктів, що їх надають;

створити незалежні інспекції та запровадити громадський моніторинг якості соціальних послуг;

забезпечити оптимізацію використання коштів державного, місцевого бюджетів та інших джерел для фінансування соціальних послуг, що дасть змогу вплинути на ефективність їх надання, а також удосконалити методику проведення розрахунку вартості послуг;

забезпечити підвищення статусу соціальних працівників, інших фахівців, що надають соціальні послуги, та запровадити механізм їх соціальної захищеності; удосконалити систему підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації таких працівників та фахівців.

Для запровадження механізму запобігання виникненню складних життєвих обставин та удосконалення системи управління, координації і взаємодії суб'єктів, що надають соціальні послуги, необхідно:

провести комплексний аналіз законодавства у сфері надання соціальних послуг та проведення соціальної роботи з метою забезпечення запобігання виникненню складних життєвих обставин;

запровадити порядок визначення потреби адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах;

планувати та організовувати надання соціальних послуг з урахуванням визначених потреб адміністративно-територіальної одиниці та осіб;

залучати до планування та надання соціальних послуг, проведення моніторингу їх якості суб'єктів, що надають соціальні послуги, у тому числі громадські, благодійні та релігійні організації;

провести інвентаризацію соціальних послуг і створити реєстри надавачів та отримувачів соціальних послуг;

забезпечити розширення переліку соціальних послуг для осіб, зокрема послуг, надання яких спрямоване на підвищення здатності батьків забезпечувати розвиток та виховання дитини;

удосконалити порядок ведення звітності щодо надання соціальних послуг та забезпечити її прозорість;

забезпечити здійснення громадського контролю за наданням соціальних послуг;

створити інформаційну базу соціальних послуг, що дасть можливість запровадити комплексний підхід до подолання складних життєвих обставин осіб з урахуванням відомостей про надання усіх видів підтримки, у тому числі соціальних виплат, послуг і пільг;

забезпечити отримання соціальних послуг за принципом “єдиного вікна” для комплексного вирішення проблемної ситуації осіб;

удосконалити механізм координації співпраці міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування із суб'єктами, що надають соціальні послуги; забезпечити міжвідомчу співпрацю фахівців, діяльність яких пов'язана з подоланням складних життєвих обставин осіб, з метою підвищення ефективності соціальних послуг.

Для модернізації діючої системи надання соціальних послуг та створення конкурентного ринку таких послуг шляхом упровадження механізму стимулювання суб'єктів, що надають соціальні послуги, до постійного підвищення рівня якості зазначених послуг, необхідно:

забезпечити надання соціальних послуг за принципом раннього виявлення осіб та сімей з дітьми;

удосконалити порядок взаємодії органів державної влади, підприємств, установ та організацій, діяльність яких пов'язана з подоланням складних життєвих обставин осіб, зокрема, у сфері освіти, охорони здоров'я і соціального захисту осіб;

розробити та запровадити механізм закупівлі послуг, зокрема побутових, надавачами соціальних послуг;

розробити і затвердити державні стандарти соціальних послуг, що встановлюють вимоги до умов надання соціальних послуг та їх якості, визначають види та обсяги таких послуг для соціальних груп;

запровадити диференційовану плату за соціальні послуги залежно від доходу отримувачів таких послуг;

запровадити механізм соціального замовлення для посилення конкуренції серед суб'єктів, що надають соціальні послуги, та стимулювання підвищення якості таких послуг;

розробити та запровадити механізм фінансування соціальних послуг за принципом “гроші ходять за отримувачем послуг”;

запровадити моніторинг і контроль якості та ефективності послуг для оцінювання ступеня відповідності послуг потребам їх отримувачів, рівня його задоволення, якості, своєчасності та ефективності наданої послуги;

удосконалити порядок підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації соціальних працівників та інших фахівців, що надають соціальні послуги.

Для розширення переліку соціальних послуг, що надаються за місцем проживання отримувачів послуг і залучення таких отримувачів до активного суспільного життя необхідно:

забезпечити визначення потреб адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах, у тому числі із залученням громадських, благодійних та релігійних організацій і розробити короткострокові та довгострокові плани розвитку системи надання соціальних послуг у відповідній громаді;

забезпечити діяльність фахівців із соціальної роботи центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, пов'язану з раннім виявленням сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах;

забезпечити взаємодію соціальних працівників, інших фахівців, що надають соціальні послуги, з іншими фахівцями, зокрема вчителями, лікарями, дільничими інспекторами;

впроваджувати надання інноваційних соціальних послуг, що надаються отримувачеві вдома, у тому числі альтернативних послугам з догляду в стаціонарних інтернатних установах та закладах;

розробити заходи з реорганізації стаціонарних інтернатних установ та закладів, зокрема шляхом утворення при таких установах та закладах відділень денного, тимчасового перебування, для забезпечення можливості проживання отримувачів соціальних послуг вдома;

запровадити механізм невідкладного реагування для забезпечення захисту осіб, особливо дітей, у разі виникнення загрози їх життю і здоров'ю;

створити систему інформування населення про наявні соціальні послуги;

проводити постійну роботу з формування позитивної громадської думки про користь соціальних послуг, що надаються за місцем проживання їх отримувачів;

запровадити проведення регулярної інформаційної роботи з питань запобігання маргіналізації населення з урахуванням особливостей соціальних груп;

забезпечити під час надання соціальних послуг співпрацю місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з громадськими, благодійними та релігійними організаціями.

Очікувані результати

Виконання Стратегії сприятиме реалізації єдиної державної політики у сфері реформування системи надання соціальних послуг, що дасть змогу:

створити ефективну систему надання соціальних послуг, підвищити їх якість та рівень задоволення потреб отримувача таких послуг;

оптимізувати діючу мережу установ та закладів комунальної власності, що надають соціальні послуги;

запровадити надання інноваційних соціальних послуг, що сприятиме доступності та задоволенню у повному обсязі потреб осіб у соціальних послугах;

підвищити ефективність використання бюджетних коштів.

Реалізація Стратегії сприятиме створенню умов для правового, економічного та організаційного забезпечення реформування системи надання соціальних послуг, а отже, дасть змогу забезпечити широкий доступ осіб до якісних та ефективних соціальних послуг.

Моніторинг та оцінка

Напрями, за якими оцінюються результати реалізації Стратегії:

- планування та надання соціальних послуг з урахуванням визначених потреб адміністративно-територіальної одиниці;

- розширення переліку соціальних послуг, що надаються за місцем проживання, на 30 відсотків;

- збільшення кількості осіб, яким надаються соціальні послуги, на 25 відсотків;

- зменшення чисельності осіб, що отримують соціальні послуги у стаціонарних інтернатних установах та закладах, на 25 відсотків.

Для досягнення цілей Стратегії необхідно розробити і затвердити план заходів з реалізації Стратегії з відповідними фінансовими розрахунками.

Реалізація Стратегії здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел.

Обсяги фінансування заходів з реалізації Стратегії уточнюються щороку з урахуванням можливостей державного бюджету.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 9 серпня 2017 р. № 526-р

Київ

Про Національну стратегію реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017—2026 роки та план заходів з реалізації її I етапу

1. Схвалити Національну стратегію реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017—2026 роки (далі — Стратегія), що додається.

2. Затвердити план заходів з реалізації I етапу Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017—2026 роки (далі — план заходів), що додається.

3. Визначити Міністерство соціальної політики координатором реалізації Стратегії.

4. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, обласним, Київській та Севастопольській міським держадміністраціям, відповідальним за виконання плану заходів:

визначити з числа заступників міністрів, заступників керівників інших центральних та місцевих органів виконавчої влади відповідальних за координацію виконання плану заходів;

здійснити перегляд та удосконалення актів законодавства з метою реалізації положень Стратегії та сприяння реформуванню системи інституційного догляду та виховання дітей;

забезпечити виконання плану заходів у межах видатків, передбачених у державному та місцевих бюджетах на відповідний рік, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством;

передбачати видатки у бюджетних запитах під час складання проектів державного та місцевих бюджетів на відповідний рік, необхідних для фінансування виконання плану заходів;

подавати щороку до 15 лютого та 15 липня Міністерству соціальної політики інформацію про стан виконання плану заходів;

подати до 15 лютого 2019 р. Міністерству соціальної політики пропозиції до проекту плану заходів з реалізації II етапу Стратегії.

5. Міністерству соціальної політики:

провести за участю Уповноваженого Президента України з прав дитини та із залученням інститутів громадянського суспільства і міжнародних організацій моніторинг стану виконання плану заходів;

інформувати щороку до 25 лютого та 25 липня Кабінет Міністрів України про стан виконання плану заходів;

оприлюднити до 1 березня 2019 р. звіт про виконання плану заходів з проведенням публічного обговорення за участю представників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства і міжнародних організацій на засіданні Міжвідомчої комісії з питань охорони дитинства;

розробити за участю органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства і міжнародних організацій та подати до 1 травня 2019 р. в установленому порядку Кабінетові Міністрів України проект плану заходів з реалізації II етапу Стратегії.

Прем'єр-міністр України

В. ГРОЙСМАН

Інд. 73

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 9 серпня 2017 р. № 526-р

НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ
реформування системи інституційного догляду
та виховання дітей на 2017—2026 роки

Загальна частина

Курс України на європейську інтеграцію вимагає перегляду пріоритетів державної політики у сфері охорони дитинства, впровадження успішних підходів із світової практики захисту прав дітей, які базуються на забезпеченні прав і найкращих інтересів дитини, спрямовуються на підтримку сім'ї, створення умов для виховання та розвитку дітей у сім'ї або середовищі, максимально наближеному до сімейного.

Цю Стратегію розроблено з метою зміни існуючої системи інституційного догляду та виховання дітей, яка не відповідає реальним потребам дітей та сімей з дітьми, і створення умов для повноцінного виховання та розвитку дитини в сім'ї.

Стратегія базується на таких принципах:

- безпека і благополуччя дитини є пріоритетом державної політики;
- сім'я є найкращим середовищем для виховання та розвитку дитини;
- збереження сім'ї для дитини є головною умовою забезпечення найкращих інтересів дитини та її благополуччя;
- державою заохочується та підтримується відповідальне батьківство;
- реформування системи інституційного догляду та виховання дітей проводиться з урахуванням потреб, думки та інтересів кожної дитини;
- залучення дітей до прийняття рішень, що стосуються їх життя та майбутнього.

Для всебічного та гармонійного розвитку дитини потрібна сім'я, у якій формуються позитивні емоційні стосунки, забезпечуються догляд та виховання відповідно до віку, індивідуальних потреб і можливостей дитини, вибудовуються її світогляд та моральні орієнтири, формуються уміння та навички, необхідні для успішної соціалізації.

Держава вживає заходів для популяризації важливості виховання та розвитку дитини, ролі територіальної громади у забезпеченні найкращих інтересів дитини, неприпустимості розлучення дитини з батьками через особливості її розвитку, негативних наслідків інституційного догляду та виховання для дитини і суспільства в цілому.

Аналіз ситуації

У 1991 році Україна ратифікувала Конвенцію ООН про права дитини та визнала, що сім'я є найкращим середовищем для виховання дитини, її розвитку та становлення особистості. Серед основних засад державної політики щодо соціального захисту дітей визначено створення умов для реалізації права кожної дитини на виховання в сім'ї, забезпечення пріоритету сімейних форм влаштування дитини.

Разом з тим не кожна дитина в Україні має можливість зростати в сприятливому сімейному оточенні. Бідність родин, складні життєві обставини, недостатність на місцевому рівні послуг з підтримки дітей та сімей з дітьми зумовлюють дитячу бездоглядність, призводять до соціального сирітства.

В Україні функціонує система інституційного догляду та виховання дітей, якою передбачено заклади різних типів, форм власності та підпорядкування, зокрема загальноосвітні школи-інтернати; інтернати; навчально-реабілітаційні центри; будинки дитини; дитячі будинки; дитячі будинки-інтернати; навчально-виховні комплекси, у складі яких є групи, класи, відділення цілодобового перебування дітей; інші заклади цілодобового та довготривалого (понад три місяці) перебування дітей, у яких одночасно проживає більше ніж 15 дітей (далі — заклади інституційного догляду та виховання дітей).

Станом на 1 вересня 2016 р. в Україні функціонував 751 заклад інституційного догляду та виховання дітей, з яких 39 закладів належать до сфери управління МОЗ, 132 (будинки-інтернати, центри соціально-психологічної реабілітації дітей, притулки для дітей) — до сфери управління Мінсоцполітики, 580 — до сфери управління МОН. Крім того, в Україні функціонують заклади інституційного догляду та виховання дітей, утворені громадськими об'єднаннями, благодійними фондами, релігійними організаціями.

Відсутність належної фахової підтримки сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, повільні темпи розвитку інклюзивного навчання призводять до того, що десятки тисяч дітей щороку потрапляють до закладів інституційного догляду та виховання дітей. Станом на 1 вересня 2016 р. із 105783 дітей, які перебували в таких закладах, лише 8741 дитина (8 відсотків) мала статус дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, а решта — 97042 дітей (92 відсотки) мали батьків. Крім того, 18054 вихованці (17 відсотків) мають інвалідність.

На місцевому рівні не вистачає кваліфікованих спеціалістів, коштів для забезпечення надання послуг сім'ям з дітьми та розвитку інклюзивного навчання.

Інклюзивним навчанням у загальноосвітніх і дошкільних навчальних закладах охоплено менше ніж 2 відсотки дітей з інвалідністю. Кількість фахівців із соціальної роботи, які працюють з дітьми та сім'ями, скоротилася на 64 відсотки порівняно з 2013 роком, працівників служб у справах дітей — на 19 відсотків.

Водночас щороку збільшуються видатки на утримання мережі закладів інституційного догляду та виховання дітей. Так, у 2014 році з державного бюджету на утримання таких закладів було виділено 5,1 млрд. гривень, у 2015 році — близько 6,4 млрд. гривень, у 2016 році — понад 7 млрд. гривень. При цьому в середньому 70 відсотків коштів витрачається на заробітну плату працівників закладів, близько 14 — на оплату комунальних послуг та утримання будівель і лише 15 — безпосередньо на задоволення потреб дітей, зокрема харчування, одяг, лікарські засоби.

Система інституційного догляду та виховання дітей є не лише затратною, а також неефективною та шкідливою як для самої дитини, так і для її сім'ї та суспільства в цілому. Особливо негативними є наслідки такого догляду та виховання для дітей віком до трьох років, у яких найбільше спостерігається затримка фізичного та психоемоційного розвитку. Більшість дітей перебувають у закладах тривалий час — понад три, а іноді понад 10 років. Тривале перебування дитини поза межами сім'ї призводить до руйнування її особистісних зв'язків з батьками. Діти виростають непідготовленими до самостійного життя, не мають необхідних соціальних умінь і навичок.

Відсутність єдиного бачення реформування системи інституційного догляду та виховання дітей призводить до того, що на практиці змінюється лише назва або тип закладу, “реформовані” заклади залишаються закладами цілодобового і довготривалого перебування дітей, а кількість категорій та вік дітей, які можуть до них направлятися, збільшується.

Таким чином, існує потреба у консолідації зусиль держави, інститутів громадянського суспільства, а також необхідність розпочати реформування системи інституційного догляду та виховання дітей.

Міжнародний досвід

Заклади інституційного догляду та виховання дітей функціонували в різні часи в багатьох державах світу з метою забезпечення піклування про дітей вразливих категорій. На певному історичному етапі такі заклади утворювалися для підтримки дітей, які стали сиротами внаслідок війни, епідемії та голодомору.

На початку XX століття Сполучені Штати Америки відмовилися від виховання дітей у закладах інституційного догляду та виховання дітей через негативний вплив такого виховання на психічний і фізіологічний розвиток дитини. Стрімке зменшення кількості дітей у таких закладах почалося наприкінці 30-х років, коли було прийнято закон про фінансову підтримку сімей з дітьми, які потрапили у складні життєві обставини.

Королівство Швеція в середині 50-х років відмовилося від утримання дітей у закладах інституційного догляду та виховання дітей, а до 2000 року всі державні заклади для дітей з особливостями розвитку були розформовані.

У Сполученому Королівстві Великої Британії та Північній Ірландії такий процес розпочався після закінчення Другої світової війни. У цій державі, як і в Королівстві Норвегія та Республіці Ісландія, новонароджених дітей та дітей віком до трьох років взагалі не влаштовують у виховні заклади.

Процес реформування системи інституційного догляду та виховання дітей у Румунії розпочався в 90-х роках, коли було взято курс на закриття великих закладів інституційного догляду та зменшення кількості дітей у таких закладах, які продовжували функціонувати. На сьогодні в Румунії перевага надається збереженню біологічної сім'ї, а якщо це неможливо, дітей влаштовують у прийомні сім'ї. Діти, яким не вдається знайти сім'ю, проживають у громаді в малих групових будиночках — закладах з умовами проживання та виховання, наближеними до сімейних, в яких одночасно перебувають 6 — 15 дітей. З метою запобігання сімейному неблагополуччю та підтримці виховного потенціалу сім'ї впроваджується модель мінімального пакета соціальних послуг на рівні громади.

У Республіці Болгарія за п'ять років (з 2009 по 2014 роки) кількість закладів інституційного догляду та виховання дітей зменшилася на 39 відсотків, а дітей у них — на 59. Реформа почалася з будинків дитини для дітей віком до трьох років та будинків-інтернатів для дітей з інвалідністю, оскільки в таких закладах виховувалися діти найбільш вразливих категорій. Для влаштування таких дітей створювалися спеціально підготовлені прийомні сім'ї, особлива увага приділялася роботі з біологічними батьками дитини з метою повернення її у сім'ю. При цьому припинялася діяльність закладів інституційного догляду та виховання дітей у сільській місцевості, віддалених від закладів, які надають реабілітаційні, медичні та освітні послуги.

Успішною є модель реформування закладів інституційного догляду та виховання дітей у Республіці Молдова. Зусилля держави з 2007 року спрямовуються на підтримку біологічних сімей та розвиток прийомних сімей, що сприяло зменшенню на 70 відсотків кількості дітей у закладах інституційного догляду.

Міжнародний досвід свідчить, що під час реформування системи інституційного догляду та виховання дітей особливу увагу необхідно приділяти розвитку альтернативних форм догляду за дітьми, які з певних причин не можуть проживати з біологічними батьками (встановлення опіки та піклування, влаштування в прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, патронатні сім'ї, дитячі заклади з умовами проживання, наближеними до сімейних, у яких одночасно перебуває не більше ніж 15 дітей (далі — альтернативний догляд за дітьми).

Успішний міжнародний досвід і випробувані моделі функціонування системи підтримки дітей та сімей з дітьми можуть бути використані в реформуванні системи інституційного догляду та виховання дітей в Україні.

Участь заінтересованих сторін у реалізації Стратегії

Основними учасниками процесу реформування системи інституційного догляду та виховання дітей мають бути держава, органи місцевого самоврядування, інститути громадянського суспільства, представники бізнесових кіл та міжнародні донори України. Значну роль у таких змінах відіграє суспільство в цілому.

Забезпечення зростання дитини в сім'ї повинно бути пріоритетом в усіх сферах державного управління, пов'язаних з реалізацією прав дитини. При

цьому держава є головною стороною, відповідальною за перехід від інституційного до сімейного догляду та виховання дитини, а дії щодо підготовки та впровадження реформи координує Кабінет Міністрів України.

Органи місцевого самоврядування сприяють реалізації Стратегії, створюють необхідні умови для виховання дітей, забезпечення їх безпеки та благополуччя, виявлення та підтримки вразливих сімей з дітьми з метою збереження сім'ї для дитини та запобігання вилученню дитини у батьків. Відповідно до найкращого світового досвіду органи місцевого самоврядування забезпечують розвиток соціальних, медичних, освітніх, реабілітаційних послуг для дітей та сімей з дітьми, можуть виділяти необхідні для цього фінансові та кадрові ресурси.

Держава із залученням громадських об'єднань, благодійних організацій, церкви та релігійних організацій у взаємодії з учасниками процесу реформування системи інституційного догляду та виховання дітей повинна забезпечувати формування громадської думки про пріоритетність прав і найкращих інтересів дитини, поширення ідеї відмови від інституційного догляду та виховання дітей; проводити моніторинг діяльності місцевих органів виконавчої влади щодо реалізації Стратегії; сприяти створенню ринку соціальних послуг та забезпечувати їх надання.

Представники бізнесових кіл і міжнародних донорів України мають стати повноцінними учасниками процесу реформування системи інституційного догляду та виховання дітей. При цьому формами їх участі можуть бути фінансова та інша допомога дітям і сім'ям з дітьми, а не закладам, створення безбар'єрного середовища, сприятливих умов праці для батьків, які виховують дітей, тощо.

Суспільство в цілому має стати нетерпимим до порушення прав дітей, визнати, що дитина є носієм прав і суб'єктом соціального життя, усвідомити важливість зростання дитини в сім'ї для її подальшого благополуччя, негативність інституційного догляду та виховання для розвитку дитини та необхідність підтримки територіальною громадою сімей з дітьми. Діти мають бути активними учасниками суспільного життя, їх думка має враховуватися.

Мета

Метою Стратегії є зміна системи інституційного догляду та виховання дітей на систему, яка забезпечує догляд і виховання дитини в сімейному або наближеному до сімейного середовищі.

Цілі та завдання

Ціль 1. Інтегрування та координація дій для забезпечення реформування системи інституційного догляду та виховання дітей

Основними завданнями є:

удосконалення законодавства для забезпечення реформування системи інституційного догляду та виховання дітей;

інтегрування основних принципів, цілей і завдань Стратегії у пріоритетні напрями діяльності органів виконавчої влади;

запровадження механізму міжвідомчої координації дій для досягнення цілей і виконання завдань Стратегії;

конкретизація та розмежування повноважень і відповідальності органів виконавчої влади на центральному та місцевому рівнях щодо забезпечення прав дитини та підтримки сім'ї, сприяння у реалізації таких повноважень органами місцевого самоврядування;

розроблення фінансових механізмів забезпечення реформування системи інституційного догляду та виховання дітей, розвитку послуг з підтримки дітей і сімей з дітьми;

розроблення та впровадження регіональних планів реформування системи інституційного догляду та виховання дітей;

розроблення та впровадження системи моніторингу та оцінювання процесу реформування системи інституційного догляду та виховання дітей;

впровадження механізму прийняття рішень у найкращих інтересах дитини всіма суб'єктами забезпечення та захисту її прав, а також залучення дітей до прийняття рішень з питань, що стосуються їх життя.

Ціль 2. Розвиток ефективної та спроможної системи підтримки зростання дітей у сім'ї

Основними завданнями є забезпечення:

виявлення сімей з дітьми, які перебувають на ранніх етапах вразливості, підтримки біологічної сім'ї дитини;

розвитку мережі та забезпечення надання освітніх, медичних, соціальних, реабілітаційних послуг (зокрема раннього втручання, інклюзивного навчання) на рівні територіальної громади з урахуванням її фінансових можливостей і потреб мешканців;

доступності послуг для дітей з особливими потребами, зокрема дітей з інвалідністю, та сімей, у яких виховуються такі діти;

сімей, які мають дітей з інвалідністю, послугами з підтримки з урахуванням потреб таких дітей та сімей, зумовлених інвалідністю дитини;

розвитку послуг з підтримки сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, з метою збереження сім'ї для дитини;

створення належних умов для участі неурядових організацій у наданні послуг сім'ям з дітьми;

врахування в процесі стратегічного планування розвитку територіальних громад потреб сімей з дітьми;

створення ефективних механізмів підтримки сімей з дітьми, що поєднують фінансову, матеріальну допомогу та послуги для сприяння батькам у виконанні своїх обов'язків з догляду та виховання дітей і подолання складних життєвих обставин;

підвищення професійного рівня фахівців, які надають послуги дітям і сім'ям з дітьми, та рівня спроможності учасників процесу реформування системи інституційного догляду та виховання дітей;

розроблення та впровадження механізмів моніторингу та оцінювання ситуації у територіальних громадах на забезпечення реалізації права дитини на виховання в сім'ї.

Ціль 3. Забезпечення якісного альтернативного догляду дітей, які залишилися без піклування батьків, з метою запобігання потраплянню таких дітей до закладів інституційного догляду та виховання дітей

Основними завданнями є забезпечення:

розвитку послуг альтернативного догляду за дітьми, які з певних причин не можуть проживати з біологічними батьками;

послугами альтернативного догляду за дітьми віком до трьох років з метою припинення практики направлення таких дітей до закладів інституційного догляду та виховання дітей;

вжиття заходів до припинення влаштування дітей до закладів інституційного догляду та виховання дітей з причин бідності або перебування сім'ї у складних життєвих обставинах;

запровадження механізму врахування інтересів та індивідуальних потреб кожної дитини під час визначення форми її влаштування;

розроблення та затвердження стандартів якості послуг альтернативного догляду за дітьми;

розроблення та затвердження стандарту послуги з підготовки до самостійного життя дітей, які виховуються в системі альтернативного догляду за дітьми.

Ціль 4. Забезпечення участі суспільства у реалізації Стратегії

Основними завданнями є забезпечення:

формування суспільної думки щодо важливості виховання та розвитку дитини у сім'ї, неприпустимості розлучення дитини з батьками через особливості її розвитку, негативних наслідків інституційного догляду та виховання для дитини та суспільства в цілому, важливості ролі територіальної громади в забезпеченні найкращих інтересів дітей;

інформування суспільства про реформування системи інституційного догляду та виховання дітей через засоби масової інформації із залученням лідерів громадської думки тощо;

створення сприятливих умов для залучення до реалізації Стратегії представників бізнесових кіл, міжнародних донорів України, волонтерів та інших спонсорів;

впровадження громадського контролю прийняття рішень стосовно дитини в її найкращих інтересах, дотримання прав дитини в закладах інституційного догляду та виховання дітей.

Етапи реалізації Стратегії

Для реалізації визначених Стратегією цілей та завдань передбачається три етапи.

Кожен етап виконання Стратегії має супроводжуватися розвитком освітніх, соціальних, медичних, реабілітаційних послуг для дітей та сімей з дітьми на рівні територіальної громади. Особлива увага має приділятися впровадженню системи раннього втручання, інклюзивного навчання, розвитку сімейних форм виховання дітей.

Щороку потрібно проводити моніторинг реалізації цілей та завдань Стратегії, аналіз та оцінювання результатів.

I етап (2017—2018 роки) — підготовчий — передбачає:

розроблення та прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації реформи системи інституційного догляду та виховання дітей, організацію методичного забезпечення;

аналіз існуючої мережі закладів інституційного догляду та виховання дітей з метою оцінювання забезпечення реалізації права дитини на виховання в сім'ї та затвердження регіональних планів реформування системи інституційного догляду та виховання дітей;

формування та навчання міжвідомчих робочих груп з упровадження Стратегії;

розроблення навчальних програм для підготовки та перепідготовки фахівців, зокрема тих, які працюють із дітьми з інвалідністю;

розроблення критеріїв моніторингу процесу реформування системи інституційного догляду та виховання дітей;

залучення інвестицій для реформування системи інституційного догляду та виховання дітей.

II етап (2019 — 2024 роки) — реалізація реформи — передбачає:

виконання регіональних планів реформування системи інституційного догляду та виховання дітей;

реформування закладів інституційного догляду та виховання дітей, зокрема шляхом їх ліквідації, реорганізації у заклади денного перебування дітей;

припинення практики влаштування дітей віком до трьох років до закладів інституційного догляду та виховання дітей;

зменшення кількості дітей, які виховуються в закладах інституційного догляду та виховання дітей, зокрема шляхом влаштування їх до сімейних форм виховання;

забезпечення доступності послуг для дітей та сімей з дітьми відповідно до їх потреб на рівні територіальної громади;

скорочення мережі загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, шкіл-інтернатів для дітей, які

потребують соціальної допомоги, спеціалізованих шкіл-інтернатів, гімназій-інтернатів, ліцеїв-інтернатів, колегіумів-інтернатів, санаторних шкіл-інтернатів, спеціальних шкіл-інтернатів, дитячих будинків-інтернатів, дитячих будинків, будинків дитини, навчально-реабілітаційних центрів із цілодобовим перебуванням дітей та кількості дітей, які в них виховуються та навчаються.

III етап (2025—2026 роки) — підсумковий — передбачає:

комплексний аналіз ситуації в Україні (за регіонами) щодо забезпечення права дитини на виховання в сім'ї;

аналіз ефективності діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо реалізації Стратегії, зокрема:

аналіз досягнення очікуваних результатів, визначених Стратегією (за регіонами);

визначення стратегічних напрямів подальшого розвитку системи забезпечення та захисту прав дітей в Україні.

Очікувані результати

Передбачається досягнення таких результатів:

збільшення щороку (починаючи з 2018 року) кількості дітей, охоплених інклюзивним навчанням, на 30 відсотків загальної кількості дітей з особливими освітніми потребами;

збільшення щороку (починаючи з 2018 року) чисельності забезпечених житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа на 20 відсотків загальної кількості таких осіб, які перебувають на квартирному обліку;

зменшення щороку (починаючи з 2018 року) кількості дітей, які виховуються в закладах інституційного догляду та виховання дітей, на 10 відсотків кількості таких дітей станом на 1 січня 2018 року;

скорочення щороку (починаючи з 2019 року) кількості закладів інституційного догляду та виховання дітей (крім спеціальних шкіл-інтернатів і навчально-реабілітаційних центрів) на 10 відсотків кількості таких закладів, спеціальних шкіл-інтернатів та навчально-реабілітаційних центрів на 5 відсотків кількості таких закладів станом на 1 січня 2018 року;

припинення з 2020 року влаштування дітей віком до трьох років до закладів інституційного догляду та виховання дітей;

припинення до 2026 року діяльності всіх типів закладів інституційного догляду та виховання дітей, у яких проживає більше ніж 15 вихованців;

зменшення до 2026 року кількості дітей, які виховуються в системі альтернативного догляду, до 0,5 відсотка загальної кількості дитячого населення;

надання (починаючи з 2026 року) неурядовими організаціями не менше ніж 50 відсотків соціальних послуг дітям і сім'ям з дітьми на замовлення органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування;

забезпечення випускників закладів інституційного догляду та виховання дітей, осіб з числа вихованців прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей піклувальників послугами соціального супроводу з метою їх інтеграції у суспільство, підготовки до самостійного життя;

забезпечення у кожній територіальній громаді дітям та сім'ям з дітьми доступу до послуг відповідно до їх потреб.

Фінансове забезпечення

Реалізація Стратегії здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством.

Обсяг фінансових, матеріально-технічних і трудових ресурсів, необхідних для реалізації Стратегії, визначається щороку з урахуванням можливостей державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством.

Держава вживатиме заходів до залучення інвестицій для реалізації Стратегії і забезпечуватиме моніторинг їх цільового використання.

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 9 серпня 2017 р. № 526-р

ПЛАН
заходів з реалізації I етапу Національної стратегії реформування системи
інституційного догляду та виховання дітей на 2017–2026 роки

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
Заходи, реалізацію яких покладено на центральні органи виконавчої влади			
1. Розроблення та впровадження за участю інститутів громадянського суспільства, міжнародних організацій системи моніторингу стану реформування системи інституційного догляду та виховання дітей	Мінсоцполітики МОН МОЗ Мінрегіон Уповноважений Президента України з прав дитини (за згодою)	I квартал 2019 р.	впровадження системи моніторингу стану реформування системи інституційного догляду та виховання дітей
2. Розроблення рекомендацій щодо складення та реалізації регіонального плану реформування системи інституційного догляду та виховання дітей, які міститимуть: комплексний аналіз забезпечення прав дітей; аналіз мережі закладів різних типів, форм власності та підпорядкування, зокрема загальноосвітніх шкіл-інтернатів;	—“—	IV квартал 2017 р.	розроблення відповідних рекомендацій

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
<p>навчально-реабілітаційних центрів; будинків дитини; дитячих будинків; дитячих будинків-інтернатів; навчально-виховних комплексів, у складі яких є групи, класи, відділення цілодобового перебування дітей; інших закладів цілодобового та довготривалого (понад три місяці) перебування дітей, у яких одночасно проживає більше ніж 15 дітей (далі — заклади інституційного догляду та виховання дітей);</p> <p>оцінку потреб кожної дитини, яка перебуває у закладі інституційного догляду та виховання дітей, для забезпечення її реінтеграції у сім'ю або визначення оптимальної форми влаштування поза межами закладу відповідно до найкращих інтересів дитини;</p> <p>інвентаризацію соціальних, освітніх, медичних і реабілітаційних послуг, які фактично надаються дітям та сім'ям з дітьми різних категорій, а також визначення потреб громади у відповідних послугах і ресурсах, у тому числі професійних кадрах, необхідних для розвитку таких послуг</p>	<p>Мінсоцполітики</p>	<p>IV квартал</p>	<p>подання на розгляд Кабінету Міністрів</p>
<p>3. Розроблення законопроектів з питань</p>	<p>Мінсоцполітики</p>	<p>IV квартал</p>	<p>подання на розгляд Кабінету Міністрів</p>

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
забезпечення реалізації права дитини на виховання у сім'ї, зокрема щодо: конкретизації та розмежування повноважень і відповідальності органів виконавчої влади на центральному та місцевому рівні щодо забезпечення захисту прав дітей, соціальної підтримки сімей з дітьми, сприяння у реалізації таких повноважень органами місцевого самоврядування; запровадження єдиних критеріїв виявлення сімей з дітьми на різних етапах вразливості, оцінки їх потреб та організації надання відповідних послуг, у тому числі щодо зміцнення виховної функції сім'ї; уточнення змісту норм, які регулюють адміністративну та кримінальну відповідальність батьків за неналежне виконання обов'язків з виховання дітей, нараження їх на небезпеку	МОН МОЗ МВС Мінрегіон Мінфін Мінекономірозвитку Національна поліція	2017 р.	України законопроектів щодо внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Основ законодавства України про охорону здоров'я та Законів України "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про охорону дитинства", "Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей", "Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю", "Про освіту", "Про Національну поліцію"
4. Розроблення нормативно-правових актів щодо модифікації підходів до функціонування закладів інституційного догляду та виховання дітей, зокрема щодо: визначення поняття "інституційний догляд дітей"; введення обмежень та спеціальних умов для владштування дітей на цілодобове	Мінсоцполітики МОН МОЗ Мінфін Мінекономірозвитку Уповноважений	—"	подання на розгляд Кабінету Міністрів України: законопроектів щодо внесення змін до Бюджетного та Сімейного кодексів України, Основ законодавства України про охорону здоров'я, Законів України "Про охорону дитинства", "Про забезпечення організаційно-правових

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
<p>перебування до навчальних закладів, закладів охорони здоров'я та соціального захисту населення, строків такого перебування;</p> <p>запровадження механізму контролю за прийняттям рішень про влаштування дитини до закладу інституційного догляду та виховання дітей;</p> <p>введення мораторію на влаштування до закладів інституційного догляду та виховання дітей віком до трьох років;</p> <p>перегляду типів закладів інституційного догляду та виховання дітей, їх підпорядкування тощо;</p> <p>врегулювання питання забезпечення альтернативного догляду дітей, які з певних причин не можуть проживати з батьками</p>	Президента України з прав дитини (за згодою)		<p>умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування”, “Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей”, “Про освіту”, “Про загальну середню освіту”, “Про дошкільну освіту”;</p> <p>проекту постанови Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 778 “Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад”</p> <p>проекту акта щодо внесення змін до положень про заклади інституційного догляду та виховання дітей</p>
<p>5. Розроблення нормативно-правових актів щодо модернізації підходів до фінансування закладів інституційного догляду та виховання дітей, зокрема щодо:</p> <p>затвердження мінімального державного соціального стандарту щомісячного утримання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, відповідно до Закону України “Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених</p>	<p>Мінсоцполітики</p> <p>Мінфін</p> <p>Мінекономрозвитку</p> <p>МОН</p> <p>МОЗ</p> <p>Уповноважений</p> <p>Президента України з прав дитини (за згодою)</p>	І квартал 2018 р.	<p>подання на розгляд Кабінету Міністрів України:</p> <p>законопроекту щодо внесення змін до Бюджетного кодексу України та до статті 9 Закону України “Про загальну середню освіту”;</p> <p>проектів постанов Кабінету Міністрів України щодо:</p>

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
<p>батьківського піклування”; запровадження механізму співфінансування з державного та місцевих бюджетів заходів з утворення дитячих будинків сімейного типу для активізації розвитку послуг із догляду дітей у сім’ї безпосередньо у територіальній громаді за місцем походження дитини; запровадження нових і вдосконалення існуючих механізмів оплати вартості утримання дітей в закладах інституційного догляду та виховання дітей різних типів за рахунок батьків або осіб, які їх замінюють, та / або за рахунок коштів відповідного місцевого бюджету органу опіки та піклування, який прийняв рішення про направлення або влаштування дитини до закладу інституційного догляду та виховання дітей</p>			<p>затвердження мінімального державного соціального стандарту щомісячного утримання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2002 р. № 1243 “Про невідкладні питання діяльності дошкільних та інтернатних навчальних закладів”; внесення змін до Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім’ях за принципом “гроші ходять за дитиною”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 січня 2007 р. № 81;</p>
			<p>затвердження порядку та розміру відшкодування батьками, обмеженими у судовому порядку в батьківських правах, витрат на перебування дитини у прийомній сім’ї, сім’ї патронатного вихователя, дитячому будинку сімейного типу, закладі інституційного догляду та</p>

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
6. Перегляд розмірів виплат різних видів державної соціальної допомоги на дітей у разі їх влаштування до закладів інституційного догляду та виховання дітей	Мінсоцполітики МОН МОЗ Мінфін Мінекономрозвитку	IV квартал 2017 р.	виховання дітей; проекту акта щодо внесення змін до положень про заклади інституційного догляду та виховання дітей
7. Забезпечення діяльності фахівців із соціальної роботи в об'єднаних територіальних громадах для соціальної підтримки сімей з дітьми під час реалізації Стратегії шляхом: визначення оцінки потреб окремих територіальних громад у забезпеченні фахівцями із соціальної роботи; затвердження стандартів забезпечення діяльності фахівців із соціальної роботи в об'єднаних територіальних громадах і визначення механізмів фінансування	Мінсоцполітики Мінфін Мінекономрозвитку органи місцевого самоврядування (за згодою)	II квартал 2018 р.	—” —
8. Розроблення та затвердження плану заходів щодо забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа	Мінсоцполітики Мінрегіон	IV квартал 2017 р.	подання на розгляд Кабінету Міністрів України відповідного проекту нормативно-правового акта

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
9. Розроблення порядку збереження майна та житлових приміщень дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	Мінсоцполітики Мінрегіон	II квартал 2018 р.	видання відповідного наказу
10. Врегулювання питання щодо врахування думки дитини під час прийняття рішень, що стосуються її життя	Мінсоцполітики МОН МОЗ МВС Національна поліція	—” —	подання на розгляд Кабінету Міністрів України: законопроекту щодо внесення змін до Закону України “Про охорону дитинства”; проекту нормативно-правового акта щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 “Питання діяльності органів опіки та піклування, пов’язаної із захистом прав дитини”
11. Створення національного банку даних щодо дітей та сімей з дітьми, у тому числі в межах реалізації проекту “Модернізація системи соціальної підтримки населення України” відповідно до Стратегії партнерства Міжнародного банку реконструкції та розвитку з Україною, та запровадження державної статистичної звітності щодо забезпечення захисту прав дитини на рівні територіальної громади	Мінсоцполітики МОН МОЗ Мінрегіон Держстат	—” —	подання на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту про створення національного банку даних щодо дітей та сімей з дітьми видання відповідного наказу

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
12. Удосконалення механізмів альтернативного догляду за дітьми з урахуванням міжнародного досвіду (прийомна сім'я, дитячий будинок сімейного типу, малий груповий будинок, опіка та піклування, патронаж над дитиною, центри соціальної підтримки дітей та сімей тощо)	Мінсоцполітики МОЗ МОН	II квартал 2018 р.	подання на розгляд Кабінету Міністрів України відповідних нормативно-правових актів
13. Розроблення та затвердження положення про центр реабілітації та паліативної допомоги дітям	МОЗ	IV квартал 2017 р.	видання відповідного наказу
14. Удосконалення процедур, розроблення та впровадження з урахуванням міжнародного досвіду програм підготовки до самостійного життя випускників закладів інституційного догляду та виховання дітей, осіб з числа вихованців прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу	Мінсоцполітики МОН	II квартал 2018 р.	затвердження відповідних програм
15. Удосконалення механізму участі інститутів громадянського суспільства у прийнятті рішень, які стосуються забезпечення захисту прав дитини, проведенні моніторингу дотримання прав дитини в закладах інституційного догляду та виховання дітей з передбаченням заходів реагування та впливу (за згодою)	Мінсоцполітики МОН МОЗ Мінрегіон Уповноважений Президента України з прав дитини	IV квартал 2018 р.	подання на розгляд Кабінету Міністрів України відповідних проектів нормативно-правових актів

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
16. Розроблення примірної комплексної тренінгової програми стосовно реформування системи інституційного догляду і виховання дітей та утворення групи регіональних тренерів-консультантів для проведення навчання учасників цього процесу	Мінсоцполітики МОН МОЗ Уповноважений Президента України з прав дитини (за згодою)	IV квартал 2017 р.	розроблення примірної комплексної тренінгової програми, утворення групи регіональних тренерів-консультантів
17. Організація і проведення навчальних семінарів для представників місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства, які братимуть участь у реформуванні системи інституційного догляду та виховання дітей, у тому числі щодо комплексного аналізу забезпечення захисту прав дітей, аналізу мережі закладів інституційного догляду та виховання дітей, оцінки потреб дитини, яка перебуває у закладі інституційного догляду та виховання дітей, інвентаризації соціальних, освітніх, медичних і реабілітаційних послуг, які фактично надаються дітям та сім'ям з дітьми різних категорій, визначення потреб громади у відповідних послугах і ресурсах, у тому числі професійних кадрах, необхідних для розвитку послуг для дітей та сімей з дітьми	Мінсоцполітики МОН МОЗ Мінрегіон Уповноважений Президента України з прав дитини (за згодою)	III квартал 2017 р. — II квартал 2018 р.	охоплення відповідним навчанням представників обласних, Київської міської держадміністрацій, районних держадміністрацій та органів місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
18. Проведення загальнонаціональної комунікативної кампанії, спрямованої на популяризацію важливості виховання та розвитку дитини в сім'ї, ролі територіальної громади у забезпеченні найкращих інтересів дитини, неприпустимості розлучення дитини з батьками через особливості її розвитку, негативних наслідків інституційного догляду та виховання для дитини і суспільства в цілому	МПП Держкомтелерадіо Національна суспільна телерадіокомпанія (за згодою) Мінсоцполітики Уповноважений Президента України з прав дитини (за згодою)	починаючи з 2018 року	забезпечення проведення загальнонаціональної комунікативної кампанії
19. Забезпечення підготовки і трансляції медійного продукту щодо реформування системи інституційного догляду та виховання дітей, що становитиме не менше ніж 1 відсоток обсягу соціальної реклами	Держкомтелерадіо Національна суспільна телерадіокомпанія (за згодою) Мінсоцполітики	починаючи з II кварталу 2018 р.	забезпечення трансляції відповідного медійного продукту
20. Удосконалення та розроблення програм щодо догляду за дітьми з інвалідністю, хворими дітьми, спрямованих на формування навичок відповідального батьківства; підготовки кандидатів в усиновлювачі, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі та наставники	Національна академія педагогічних наук (за згодою) Мінсоцполітики МОН МОЗ	III квартал 2018 р.	удосконалення діючих та затвердження нових програм

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
21. Забезпечення перегляду державного замовлення на підготовку фахівців у соціальній сфері, сфері освіти та охорони здоров'я з урахуванням процесу реформування системи інституційного догляду та виховання дітей	МОН Мінсоцполітики МОЗ	I квартал 2018 р.	подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту нормативно-правового акта щодо державного замовлення на підготовку фахівців у соціальній сфері, сфері освіти та охорони здоров'я
22. Удосконалення та розроблення навчальних програм для професійно-технічних, вищих навчальних закладів з підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації працівників соціальної сфери та правоохоронних органів, зокрема тих, які працюють з дітьми із особливими освітніми потребами, з урахуванням підходів до реформування системи інституційного догляду та виховання дітей, міжнародного досвіду професійно-технічної освіти у соціальній сфері	МОН Мінсоцполітики МВС Національна поліція	—” —	удосконалення діючих та затвердження нових програм
23. Забезпечення включення до програм підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування модулів з практичними заняттями щодо забезпечення захисту прав дітей, охорони материнства та дитинства відповідно до міжнародних стандартів	НАДС Мінсоцполітики	—” —	включення до програм підвищення кваліфікації модулів щодо забезпечення прав дітей, материнства та дитинства

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
24. Сприяння введенню курсу “Корекційна педагогіка та інклюзивна компетенція” до навчальних програм педагогічних вищих навчальних закладів	МОН	IV квартал 2017 р.	викладання відповідного курсу в педагогічних вищих навчальних закладах
25. Розроблення та затвердження типової форми індивідуальної програми розвитку дитини (ІПР) з урахуванням можливості її використання під час надання додаткових освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами, які навчаються в загальноосвітніх навчальних закладах	—“—	—” —	затвердження відповідного нормативно-правового акта
26. Запровадження соціальної послуги тимчасового відпочинку для батьків або осіб, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю	Мінсоцполітики	II квартал 2018 р.	внесення змін до відповідного наказу затвердження стандарту відповідної соціальної послуги
27. Розроблення методичних рекомендацій щодо діяльності: груп взаємодопомоги батьків або сімей, які виховують дитину з інвалідністю; індивідуальних мереж підтримки дітей з інвалідністю підгрупи “А” із залученням волонтерів	—” —	—” —	розроблення відповідних рекомендацій
28. Сприяння створенню системи надання	МОЗ	починаючи	прийняття нормативно-правових актів,

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
послуг раннього втручання для забезпечення розвитку дитини, збереження її здоров'я та життя	Мінсоцполітики МОН	з 2017 року	які регламентують діяльність з надання послуг раннього втручання
29. Визначення процедури інформування батьків про діагноз дитини відповідно до сучасних вимог етики та медичної деонтології	МОЗ МОН Мінсоцполітики	I квартал 2018 р.	розроблення відповідної пам'ятки для фахівців і батьків
30. Забезпечення підготовки або підвищення кваліфікації фахівців для роботи у спеціальних або інклюзивних групах або класах навчальних закладів	МОН	починаючи з 2017 року	кількісний показник підготовлених фахівців
Заходи, реалізацію яких покладено на місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та інститути громадянського суспільства			
31. Забезпечення утворення міжвідомчих робочих груп з реформування системи інституційного догляду та виховання дітей	обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	III квартал 2017 р.	утворення 25 міжвідомчих робочих груп
32. Затвердження та впровадження регіональних планів реформування системи інституційного догляду та виховання дітей з обов'язковим розробленням плану трансформації кожного закладу інституційного догляду та виховання дітей; проведення комплексного аналізу	обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації Уповноважений Президента України	IV квартал 2017 р. – II квартал 2018 р.	затвердження 25 регіональних планів

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
забезпечення захисту прав дітей та аналізу мережі закладів інституційного догляду та виховання дітей	з прав дитини (за згодою)		
33. Інвентаризація соціальних, освітніх, медичних і реабілітаційних послуг, що фактично надаються дітям та сім'ям з дітьми різних категорій; визначення потреб територіальних громад у додаткових соціальних, освітніх, медичних і реабілітаційних послугах для дітей та сімей з дітьми, в ресурсах, у тому числі професійних кадрах, необхідних для забезпечення надання таких послуг	обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	IV квартал 2017 р. – II квартал 2018 р.	затвердження 25 регіональних планів
34. Забезпечення здійснення заходів з підвищення професійної компетентності посадових осіб місцевих держадміністрацій та органів місцевого самоврядування, у тому числі об'єднаних територіальних громад, які беруть участь у реалізації державної політики у сферах освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, регіонального розвитку, забезпечення захисту прав дітей, підтримки сімей та молоді з метою підвищення рівня їх обізнаності з питань забезпечення захисту прав дітей, зокрема на виховання в сім'ї, та формування єдиного бачення щодо суті, завдань, процесу планування та реформування системи	обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	III квартал 2017 р. — I квартал 2018 р.	забезпечення участі представників не менше ніж 60 відсотків місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у відповідних заходах

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
інституційного догляду та виховання дітей, а також очікуваних результатів			
<p>35. Забезпечення здійснення навчально-просвітницьких заходів (семінари, тренінги, конференції тощо) з питань реформування системи інституційного догляду та виховання дітей, розвитку послуг із соціальної підтримки сімей з дітьми у громаді із залученням до участі в них представників навчальних закладів, закладів охорони здоров'я та соціального захисту, в тому числі закладів інституційного догляду та виховання дітей, інших надавачів соціальних, медичних, освітніх та реабілітаційних послуг, представників засобів масової інформації, випускників закладів інституційного догляду та виховання дітей, представників інститутів громадянського суспільства, міжнародних організацій, бізнесових кіл, волонтерів з метою підвищення рівня їх компетентності щодо забезпечення захисту прав дітей, зокрема на виховання в сім'ї, інформування широких верств населення та формування суспільної думки щодо необхідності здійснення реформування системи інституційного догляду та виховання дітей</p>	<p>обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)</p>	<p>протягом 2018 року</p>	<p>охоплення відповідними заходами навчальних закладів, закладів охорони здоров'я та соціального захисту населення регіону</p>
36. Залучення інвестицій для реалізації	обласні,	постійно	кількісний показник представників

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
регіональних планів реформування системи інституційного догляду та виховання дітей і сприяння участі представників бізнесових кїл, міжнародних донорів України, волонтерів у реформуванні системи інституційного догляду та виховання дітей	Київська та Севастопольська міські держадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)		бізнесових кїл, міжнародних донорів України, волонтерів, які беруть участь у процесі реформування системи інституційного догляду та виховання дітей
37. Створення та забезпечення функціонування регіонального та місцевого інформаційного ресурсу (спеціальної веб-сторінки) з питань реформування системи інституційного догляду та виховання дітей, проведення інформаційної кампанії щодо необхідності забезпечення сімейного виховання для кожної дитини, можливостей допомоги дітям, які залишилися без піклування батьків	—“—	IV квартал 2017 р.	створення та підтримка відповідних веб-сторінок у 50 відсотків регіонів передбачення починаючи з 2018 року у місцевих бюджетах видатків на програми підтримки засобів масової інформації процесу реформування системи інституційного догляду та виховання дітей
38. Запровадження в навчальних закладах, закладах охорони здоров'я та соціального захисту програм, спрямованих на формування навичок відповідального батьківства, зокрема з догляду за дітьми з інвалідністю	—“—	після затвердження відповідних програм	кількісний показник закладів, в яких запроваджено такі програми, та охоплених ними осіб
39. Визначення потреб (якісних та кількісних) у перекваліфікації спеціалістів закладів інституційного догляду та виховання дітей, що підлягають реформуванню, а також у	обласні, Київська та Севастопольська міські	починаючи з 2018 року	передбачення видатків у місцевих бюджетах, збільшення замовлення на перепідготовку кадрів у центрах перепідготовки та підвищення

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
підготовці фахівців для надання соціальних, медичних та освітніх послуг дітям та сім'ям з дітьми, забезпечення відповідного навчання	держадміністрації		кваліфікації
40. Забезпечення підготовки кандидатів в усиновлювачі, опікуни (піклувальники), прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі	обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	постійно	збільшення кількості сімей, підготовлених для влаштування дітей, та кількості дітей, влаштованих на виховання в сім'ї
41. Забезпечення тимчасового догляду, виховання та реабілітації дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, шляхом запровадження патронату над дитиною	—” —	починаючи з 2017 року	збільшення кількості створених сімей патронатних вихователів
42. Забезпечення розвитку послуг для дітей і сімей з дітьми (соціально-психологічної реабілітації, соціальної підтримки, денного догляду, реабілітації (абілітації) дітей з особливими освітніми потребами, дітей з інвалідністю, дітей, які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності, паліативної допомоги, раннього втручання, підтриманого проживання, центрів соціальної	—” —	—” —	збільшення кількості дітей, які отримали відповідні послуги

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
підтримки та інших), у тому числі шляхом реорганізації (злиття, приєднання, виділу, поділу, перетворення) закладів інституційного догляду та виховання дітей, закладів та установ, що надають соціальні послуги дітям і сім'ям з дітьми, з урахуванням потреб територіальної громади			
43. Передбачення щороку в місцевих бюджетах видатків для надання адресної допомоги сім'ям з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі матеріальної, з метою реінтеграції дітей у сім'ю та запобігання їх потраплянню до закладів інституційного догляду та виховання дітей	обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	починаючи з 2018 року	надання на основі запитів фахівців із соціальної роботи допомоги, у тому числі матеріальної, у 30 відсотків територіальних громад
44. Забезпечення безперервного підвезення дітей до навчальних закладів з метою створення необхідних умов для їх навчання безпосередньо за місцем проживання, у тому числі шкільними автобусами, пристосованими для перевезення дітей, які пересуваються на кріслах колісних	—“—	постійно	забезпечення послугою 100 відсотків дітей з потребою у такій допомозі
45. Забезпечення утворення служб у справах дітей у структурі виконавчих органів об'єднаних територіальних громад	обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації,	починаючи з 2017 року	утворення служб у справах дітей в усіх виконавчих органах об'єднаних територіальних громад

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
	органи місцевого самоврядування (за згодою)		
46. Передбачення у місцевих бюджетах коштів для реалізації регіональних програм забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа	— “ —	— “ —	збільшення кількості забезпечених житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа
47. Забезпечення першочергового передавання у власність дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, та особам з їх числа житлових приміщень, що розташовані на території міста, села чи селища із житлового фонду, який належить до комунальної власності відповідної територіальної громади	органи місцевого самоврядування (за згодою)	постійно	збільшення кількості забезпечених житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа
48. Забезпечення діяльності фахівців із соціальної роботи для соціальної підтримки сімей з дітьми відповідно до потреб територіальної громади	обласні, Київська та Севастопольська міськи	постійно	кількісний показник фахівців із соціальної роботи у виконавчих органах місцевого самоврядування

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
	держадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)		
49. Забезпечення дітей з особливими освітніми потребами інклюзивним навчанням шляхом утворення спеціальних та / або інклюзивних груп/класів у навчальних закладах	—“ —	—“ —	кількісний показник створених у навчальних закладах спеціальних та / або інклюзивних груп/класів кількісний показник дітей з особливими освітніми потребами, охоплених інклюзивною освітою
50. Забезпечення проведення консультативно-роз'яснювальної роботи, підвищення компетентності фахівців, керівників загальноосвітніх навчальних закладів різних типів, методистів, педагогічних працівників щодо особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами та створення умов для їх навчання у навчальних закладах за місцем проживання	—“ —	—“ —	збільшення кількості спеціальних/інклюзивних груп/класів у навчальних закладах

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
51. Забезпечення безперешкодного доступу до приміщень загальноосвітніх навчальних закладів осіб з інвалідністю на рівні з іншими особами, облаштування таких закладів за принципом універсального дизайну	обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	з 1 вересня 2017 р.	кількісний показник шкіл, в яких забезпечено архітектурну доступність та універсальний дизайн для безперешкодного доступу до приміщень осіб з інвалідністю

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

від 21 листопада 2013 р. № 895

Київ

**Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів
соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у
складних життєвих обставинах**

{Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ

№ 294 від 26.04.2017}

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити Порядок взаємодії суб'єктів соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, що додається.
2. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади привести у тримісячний строк власні нормативно-правові акти у відповідність з цією постановою.

Прем'єр-міністр

України

Інд. 70

М.АЗАРОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України

від 21 листопада 2013 р. № 895

ПОРЯДОК

**взаємодії суб'єктів соціального супроводу сімей (осіб),
які перебувають у складних життєвих обставинах**

1. Цей Порядок визначає механізм взаємодії суб'єктів, що надають соціальні послуги, та суб'єктів соціальної роботи із сім'ями, дітьми та молоддю (далі - суб'єкти) під час здійснення ними заходів щодо виявлення сімей з дітьми, що можуть потрапити у складні життєві обставини, надання соціальних послуг та здійснення соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах.
2. У цьому Порядку терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України “Про соціальні послуги” і “Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю”.
3. Забезпечення взаємодії суб'єктів здійснюється структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах рад (далі - відповідальні підрозділи).
4. Виявлення сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг та соціальний супровід таких сімей (осіб) здійснюються

районними, міськими, районними у містах центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (далі - центри) разом із суб'єктами.

5. Суб'єкт, якому в результаті його діяльності стало відомо про сім'ї з дітьми, що можуть потрапити у складні життєві обставини, або сім'ї (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, надсилає протягом трьох робочих днів повідомлення відповідному центру за формою, затвердженою Мінсоцполітики.

Після надходження зазначеного повідомлення фахівець із соціальної роботи (далі - фахівець) відвідує протягом семи робочих днів потенційного отримувача соціальних послуг за місцем проживання (перебування), проводить оцінку потреб у наданні соціальних послуг та обстежує його матеріально-побутові умови.

У разі необхідності до проведення оцінки потреб у наданні соціальних послуг та обстеження матеріально-побутових умов центр залучає суб'єктів.

6. Під час відвідування потенційного отримувача соціальних послуг фахівець інформує його про види соціальних послуг, які йому можуть бути надані, порядок їх надання та про вжиті заходи повідомляє суб'єкту, від якого надійшла інформація про потенційного отримувача соціальних послуг.

7. Якщо потенційним отримувачем соціальних послуг є:

1) особа з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, центр здійснює її соціально-психологічну адаптацію до самостійного життя; вживає у разі відсутності житла заходів до забезпечення особи тимчасовим житлом та порушує питання перед органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування про надання окремого житла; залучає у разі потреби суб'єктів для надання зазначеним особам, їх батькам або особам, які їх замінюють, юридичної, психологічної та соціальної допомоги.

У разі коли суб'єкт виявляє дитину, що проживає в сім'ї, яка перебуває у складних життєвих обставинах, і залишилася без батьківського піклування, він невідкладно повідомляє про неї службі у справах дітей. У разі наявності загрози життю чи здоров'ю дитини центр разом із службою у справах дітей та відповідним підрозділом органів внутрішніх справ здійснює протягом одного робочого дня екстрене втручання у ситуацію з метою негайного усунення або мінімізації наслідків такої ситуації;

2) дитина, що виховується в сім'ї, у якій існує ризик позбавлення батьків батьківських прав або відібрання дитини без позбавлення батьківських прав з підстав, визначених Сімейним кодексом України, суб'єкт негайно повідомляє про це службі у справах дітей за формою, затвердженою Мінсоцполітики.

У разі безпосередньої загрози життю чи здоров'ю дитини орган опіки та піклування за клопотанням служби у справах дітей приймає рішення про негайне відібрання дитини у батьків або осіб, які їх замінюють, відповідно до Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561).

Соціальний супровід сім'ї, у якій батьки ухиляються від виконання батьківських обов'язків і порушуються права дитини, здійснюється центром в обов'язковому порядку. При цьому центр подає службі у справах дітей матеріали про стан сім'ї, яка перебуває у складних життєвих обставинах, для розгляду на засіданні комісії з питань захисту прав дитини, утвореної відповідно до зазначеної постанови;

3) особа (у тому числі дитина), яка постраждала від торгівлі людьми, центр та інші суб'єкти вживають заходів відповідно до Порядку взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2012 р. № 783 (Офіційний вісник України, 2012 р., № 64, ст. 2615).

Під час соціального супроводу постраждалої особи центр може здійснювати заходи, передбачені планом її реабілітації;

4) особа, яка відбула покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк і звільняється з установ виконання покарань, установи (слідчих ізоляторів) Державної кримінально-виконавчої служби, повідомляють центру за місцем проживання такої особи після звільнення про її звільнення за три місяці до закінчення строку покарання. Центр здійснює заходи соціально-побутового патронажу та у разі потреби направляє таку особу до закладів соціального захисту, центру соціально-психологічної допомоги, соціального гуртожитку для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, соціального центру матері та дитини, центру для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді, центру ресоціалізації наркозалежної молоді, центру соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями.

{Абзац перший підпункту 4 пункту 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 294 від 26.04.2017}

Якщо особа не може бути розміщена в зазначених закладах у зв'язку з відсутністю вільних місць або з інших причин, а також у разі відсутності таких закладів на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці центр залучає до співпраці суб'єктів, які можуть надати такій особі послуги з тимчасового проживання.

Заходи соціально-побутового патронажу можуть здійснюватися центром як під час соціального супроводу, так і шляхом періодичного (за потреби) надання соціальних послуг;

5) особа, засуджена до покарання без позбавлення волі, центр у співпраці з уповноваженим органом з питань пробації проводить індивідуальну профілактичну роботу з такою особою.

{Абзац перший підпункту 5 пункту 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 294 від 26.04.2017}

Установи виконання покарань разом із центром здійснюють підготовку до звільнення неповнолітніх осіб та молоді шляхом поновлення і зміцнення їх суспільно корисних зв'язків, сприяння у вирішенні питань, пов'язаних з реєстрацією місця проживання чи перебування особи та проживанням в обраному місці, працевлаштуванням або навчанням після звільнення;

6) особи, хворі на соціально небезпечні хвороби, а також у стані загострення алкогольної або наркотичної залежності, суб'єкт повідомляє підрозділу міліції громадської безпеки та відповідному суб'єкту. У такому разі центр згідно з повідомленням вживає заходів до проведення оцінки потреб у соціальних послугах виключно разом з підрозділом міліції громадської безпеки, за результатами яких інформує структурні підрозділи з питань охорони здоров'я місцевих органів виконавчої влади та виконавчих комітетів відповідних рад, заклади охорони здоров'я, що надають амбулаторну і стаціонарну допомогу;

7) особи, хворі на ВІЛ-інфекцію, та наркозалежні особи, які виявили намір взяти участь у програмах ресоціалізації, центр вживає заходів до проведення оцінки їх потреб у наданні соціальних послуг та обстеження матеріально-побутових умов і у разі необхідності направляє до центру ресоціалізації наркозалежної молоді або центру для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді.

Якщо особа не може бути розміщена в зазначених закладах у зв'язку з відсутністю вільних місць, а також у разі відсутності таких закладів на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці центр залучає до співпраці суб'єктів, які можуть надати такій особі послуги з лікування, ресоціалізації, адаптації та тимчасового проживання;

8) сім'я з ВІЛ-інфікованою дитиною, суб'єкт повідомляє центру, який згідно з повідомленням вживає заходів до проведення оцінки потреб у наданні їй соціальних послуг, за результатами яких інформує у разі необхідності заклади охорони здоров'я, що надають амбулаторну і стаціонарну допомогу.

Фахівець надає соціальні послуги ВІЛ-інфікованим дітям, молоді та членам їх сімей, проводить консультації щодо оформлення пільг, гарантій, послуг, допомоги та інших виплат (далі - виплати).

Направлення дитини до центру ВІЛ-інфікованих дітей здійснюється за згодою батьків або осіб, які їх замінюють;

9) жінка, яка має намір відмовитися від дитини, центр у разі потреби направляє її до соціального центру матері та дитини з метою формування навичок відповідального батьківства, забезпечує проведення індивідуальних і групових корекційних заходів, надає психологічну допомогу, забезпечує виконання індивідуальних програм адаптації, реабілітації та реінтеграції в суспільство.

Якщо жінка не може бути розміщена в соціальному центрі матері та дитини у зв'язку з відсутністю вільних місць, а також у разі відсутності такого закладу на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці центр залучає до співпраці суб'єктів, які можуть надати такій жінці послуги з тимчасового проживання.

У разі коли у жінки виявлено психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання психоактивних речовин або інфекційне захворювання, що становить небезпеку для інших осіб, або симптоми загострення хронічного інфекційного захворювання, до соціального центру матері та дитини викликається представник відповідної служби у справах дітей для вирішення питання щодо захисту прав дитини;

10) сім'я, в якій одному або кільком членам установлено інвалідність, центр направляє її до реабілітаційних установ для інвалідів, дітей-інвалідів, проводить консультації щодо оформлення виплат, здійснює заходи соціально-побутового патронажу.

Центр разом із центром соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями та іншими реабілітаційними закладами залучає батьків до співпраці у процесі реабілітації, дає їм методичні поради щодо продовження реабілітаційного процесу поза межами центру соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями, інформує відповідальний підрозділ про необхідність забезпечення інвалідів та дітей-інвалідів технічними засобами реабілітації, автомобілями;

11) особа працездатного віку, яка залишилася без роботи, центр направляє її із супровідним листом до територіальних органів Державної служби зайнятості з метою сприяння у працевлаштуванні.

Зазначені органи щомісяця інформують центр про реєстрацію та припинення реєстрації направленою центром безробітного, його участь у заходах із сприяння зайнятості;

12) непрацездатна одинока особа похилого віку, центр відповідно до потреб у наданні соціальних послуг чи оформленні виплат проводить консультації, інформує про можливість отримання необхідних послуг та виплат, направляє у разі потреби до територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг) та інформує відповідальний підрозділ про таку особу;

13) дитина, розлучена із сім'єю, яка не є громадянином України і заявила про намір звернутися до компетентних органів із заявою про визнання біженцем, або особа, яка потребує додаткового захисту, суб'єкт вживає заходів щодо її соціального захисту.

8. У разі відсутності у потенційного отримувача соціальних послуг документів, що посвідчують особу, центр звертається до територіальних органів та підрозділів ДМС, які негайно здійснюють заходи щодо видачі таких документів.

9. Після проведення оцінки потреб у наданні соціальних послуг та обстеження матеріально-побутових умов центр складає протягом семи робочих днів індивідуальний план соціального супроводу потенційного отримувача соціальних послуг у двох примірниках за формою, затвердженою Мінсоцполітики (далі - план супроводу).

Один з примірників плану супроводу залишається в центрі, інший - передається сім'ї (особі), яка перебуває у складних життєвих обставинах, для ознайомлення та підписання.

До складання плану супроводу залучаються сім'я (особа) та у разі потреби суб'єкти.

У плані супроводу зазначається перелік соціальних послуг, що можуть бути надані суб'єктами відповідно до їх компетенції.

Строк виконання плану супроводу не може перевищувати шести місяців.

Суб'єкти забезпечують виконання плану супроводу, в тому числі із залученням підприємств, установ та організацій, що належать до сфери їх управління.

10. У разі коли потенційним отримувачем соціальних послуг є дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах, у тому числі дитина-інвалід, дитина-сирота або дитина, позбавлена батьківського піклування, складається індивідуальний план соціального захисту такої дитини, що розглядається на засіданні комісії з питань захисту прав дитини.

11. У разі коли потенційний отримувач соціальних послуг змінив місце проживання, центр за його згодою повідомляє протягом п'яти робочих днів про нього місцевій держадміністрації або виконавчому органу ради за новим місцем проживання чи перебування, передає план супроводу для завершення його виконання, інформує про послуги, що були надані для розв'язання проблем потенційного отримувача соціальних послуг, та питання, що потребують додаткового вирішення.

Центр надсилає щокварталу інформацію про стан виконання плану супроводу відповідальному підрозділові, а індивідуального плану, зазначеного в пункті 10 цього Порядку, - службі у справах дітей з метою проведення аналізу та внесення у разі потреби змін до них.

У разі завершення або припинення виконання плану супроводу центр надсилає відповідальному підрозділові повідомлення із зазначенням причини.

12. Контроль за здійсненням суб'єктами соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, здійснюють органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до компетенції.

13. Центри ведуть облік потенційних отримувачів соціальних послуг і подають відповідну інформацію щокварталу до 21 числа місяця, що настає за звітним періодом, відповідальним підрозділам за формою, затвердженою Мінсоцполітики, для узагальнення та подання щокварталу звіту зазначеному Міністерству.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 21 листопада 2013 р. № 896

Київ

Про затвердження Порядку виявлення сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг та здійснення соціального супроводу таких сімей (осіб)

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити Порядок виявлення сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг та здійснення соціального супроводу таких сімей (осіб), що додається.
2. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади привести у тримісячний строк власні нормативно-правові акти у відповідність з цією постановою.

Прем'єр-міністр

України

Інд. 70

М.АЗАРОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів

України

від 21 листопада 2013 р. № 896

ПОРЯДОК

виявлення сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг та здійснення соціального супроводу таких сімей (осіб)

1. Цей Порядок визначає механізм виявлення сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг та здійснення соціального супроводу таких сімей (осіб).
2. У цьому Порядку терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України “Про соціальні послуги” і “Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю”.
3. Виявлення, надання соціальних послуг та соціальний супровід сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, здійснюються районними, міськими, районними у містах центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (далі - центри) разом із суб'єктами, що надають соціальні послуги, та суб'єктами соціальної роботи із сім'ями, дітьми та молоддю (далі - суб'єкти).

4. До сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, належать сім'ї (особи), які не можуть самотійно подолати або мінімізувати негативний вплив, зокрема, таких обставин:

- 1) жорстоке поводження з дитиною в сім'ї;
- 2) відсутність постійного місця роботи у працездатних членів сім'ї (особи);
- 3) відсутність житла, призначеного та придатного для проживання;
- 4) відбування покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, взяття під варту одного з членів сім'ї (особи), насильство в сім'ї (у тому числі щодо дитини);

5) тривала хвороба, встановлена інвалідність (у тому числі дітей), вроджені вади фізичного та психічного розвитку, малозабезпеченість, безробіття одного з членів сім'ї (особи), що негативно впливає на виконання батьківських обов'язків, призводить до неналежного утримання дитини та догляду за нею;

6) спосіб життя, внаслідок якого один із членів сім'ї (особа) частково або повністю не має здатності чи можливості самотійно піклуватися про особисте життя та брати участь у суспільному житті;

- 7) ухиляння батьків від виконання обов'язків з виховання дитини;
- 8) відібрання у батьків дитини без позбавлення батьківських прав;
- 9) стихійне лихо;
- 10) дискримінація осіб та/або груп осіб.

5. До потенційних отримувачів соціальних послуг належать сім'ї:

- 1) членами яких є:

одинокі матері (батько);

діти, розлучені із сім'єю, які не є громадянами України і заявили про намір звернутися до компетентних органів із заявою про визнання біженцем;

інваліди та діти-інваліди;

особи, у тому числі діти, які постраждали від насильства, жорстокого поводження та торгівлі людьми;

батьки, у яких діти відібрані без позбавлення батьківських прав;

батьки, які подали заяву про розлучення або перебувають у процесі розлучення;

батьки - трудові мігранти;

засуджені до покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, або особи, що повернулися з місць позбавлення волі або перебувають у місцях попереднього ув'язнення;

- 2) опікунів (піклувальників) дітей, розлучених із сім'єю;

- 3) у яких діти перебувають в інтернатних закладах або оформляються до них;

- 4) що виявили намір відмовитися від новонародженої дитини.

6. Облік сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, ведеться центром відповідно до поданої фахівцем із соціальної роботи (далі - фахівець) інформації за формою, затвердженою Мінсоцполітики.

7. У разі надходження усної або письмової інформації про підозру або факт насильства в сім'ї, або реальну загрозу його вчинення, жорстоке поводження з дитиною, залишення дитини без піклування батьків, виникнення іншої ситуації, яка загрожує життю чи здоров'ю члена сім'ї (особи), фахівець здійснює екстрене втручання у ситуацію з метою негайного усунення або мінімізації наслідків такої ситуації.

За наявності загрози життю чи здоров'ю дитини фахівець негайно в телефонному режимі повідомляє службу у справах дітей та підрозділ органів внутрішніх справ.

Після здійснення екстреного втручання фахівець аналізує обставини, що призвели до виникнення такої ситуації, для планування та проведення подальшої роботи із сім'єю (особою).

8. Для забезпечення належного здійснення соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, вдосконалення діяльності фахівців у центрі не рідше одного разу на три місяці проводиться супервізія.

Супервізію проводить безпосередній керівник фахівця, відповідального за соціальний супровід сім'ї (особи), або призначений керівником центру інший працівник центру.

9. Виявлення сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, здійснюється фахівцями шляхом відвідування, розгляду інформації, поданої суб'єктами, та звернень таких сімей (осіб) з метою своєчасного надання соціальних послуг.

Під час відвідування сім'ї (особи) фахівці проводять оцінку її потреб у наданні соціальних послуг, обстеження (за згодою) матеріально-побутових умов, визначають методи соціальної роботи.

Форми актів оцінки потреб у наданні соціальних послуг сім'ї (особи), яка перебуває у складних життєвих обставинах, та обстеження її матеріально-побутових умов затверджуються Мінсоцполітики.

За наявності обставин, що є підставою для прийняття рішення про надання сім'ї (особі) пільг, гарантій, послуг, допомоги та інших виплат (далі - виплати), оригінал акта обстеження передається відповідному органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим, структурному підрозділу з питань соціального захисту населення міської, районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації (далі - структурний підрозділ з питань соціального захисту населення), а його копія залишається у центрі.

Центр залучає у разі необхідності до проведення оцінки потреб сім'ї (особи) у наданні соціальних послуг та обстеження її матеріально-побутових умов спеціалістів служби у справах дітей, структурного підрозділу з питань соціального захисту населення, відповідного підрозділу органів внутрішніх справ та структурного підрозділу з питань охорони здоров'я міської, районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, психолога.

10. Вивчення потреб у наданні соціальних послуг у районах, містах, селищах і селах здійснюється з урахуванням методичних рекомендацій, затверджених Мінсоцполітики.

11. Про надходження інформації про сім'ї (особи), які перебувають у складних життєвих обставинах, суб'єкт повідомляє центр протягом трьох робочих днів після її надходження за формою, затвердженою Мінсоцполітики.

Якщо згідно з повідомленням суб'єкта існує загроза життю чи здоров'ю члена сім'ї (особи), фахівець здійснює протягом одного робочого дня екстрене втручання відповідно до пункту 7 цього Порядку.

У разі виявлення загрози життю чи здоров'ю дитини в сім'ї фахівець разом з представниками підрозділів міліції громадської безпеки та служби у справах дітей відвідує сім'ю без її звернення з метою з'ясування обставин та прийняття центром рішення щодо надання соціальних послуг або здійснення соціального супроводу такої сім'ї.

12. У разі звернення до центру сім'ї (особи), яка перебуває у складних життєвих обставинах, центр:

оцінює її потреби у наданні соціальних послуг та інформує про виплати;

надає форму заяви про виплати, соціальні послуги, зразки інших документів, ознайомлює з порядком подання документів для їх отримання;

готує пропозиції щодо надання соціальних послуг, здійснення соціального супроводу;

надає соціальні послуги.

Якщо звернення містить інформацію про наявність загрози життю чи здоров'ю членів сім'ї (особи), фахівець здійснює протягом одного робочого дня екстрене втручання відповідно до пункту 7 цього Порядку.

Виявлену суб'єктом сім'ю (особу), яка перебуває у складних життєвих обставинах, або сім'ю (особу), яка самотійно звернулася до центру, фахівець відвідує протягом семи робочих днів за місцем проживання чи перебування з метою з'ясування обставин, обстеження матеріально-побутових умов. При цьому фахівець проводить оцінку її потреб у наданні соціальних послуг і виплат, інформує суб'єкта про вжиті заходи.

У разі коли питання, з яким сім'я (особа) звертається до центру, не належить до його компетенції, центр надає інформацію про суб'єктів, до повноважень яких належить вирішення відповідного питання, зокрема їх місцезнаходження та номери контактних телефонів, або повідомляє за погодженням із заявником про направлення сім'ї (особи) до іншого суб'єкта за формою, затвердженою Мінсоцполітики.

У такому разі суб'єкт інформує центр, який повідомив про направлення до іншого суб'єкта, про результати розгляду відповідного звернення.

13. Рішення про здійснення соціального супроводу сім'ї (особи), яка перебуває у складних життєвих обставинах, приймається структурним підрозділом з питань соціального захисту населення за згодою сім'ї (особи) з урахуванням поданих центром матеріалів.

14. Після проведення оцінки потреб у наданні сім'ї (особі), яка перебуває у складних життєвих обставинах, соціальних послуг, обстеження її матеріально-побутових умов керівник центру видає наказ про здійснення соціального супроводу сім'ї (особи), призначає фахівця, відповідального за його здійснення, та укладає протягом семи робочих днів договір із сім'єю (особою) про здійснення соціального супроводу (далі - договір), у якому зазначаються:

1) обсяг і зміст соціальних послуг, які надаватимуться дитині, сім'ї (особі) на безоплатній основі;

2) права та обов'язки членів сім'ї (особи), які потребують надання соціальних послуг, фіксується згода і обов'язкова участь кожного з членів сім'ї (особи) у здійсненні заходів, передбачених планом соціального супроводу сім'ї (особи), яка перебуває у складних життєвих обставинах (далі - план супроводу);

3) відповідальність сторін у разі порушення умов договору;

4) умови припинення надання соціальних послуг;

5) строк дії договору.

Перед підписанням договору фахівець повинен переконатися, що члени сім'ї (особа) усвідомлюють результат співпраці, призначення договору, права та обов'язки сторін, розуміють значення термінів, і у разі потреби роз'яснити їм положення договору.

15. Центр подає службі у справах дітей матеріали про стан сім'ї з дітьми, у якій порушуються права дитини, для розгляду на засіданні комісії з питань захисту прав дитини, утвореної відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561) (далі - комісія), з метою прийняття рішення про здійснення соціального супроводу такої сім'ї.

На підставі рішення комісії керівник центру видає наказ про здійснення соціального супроводу зазначеної сім'ї та призначає фахівця, відповідального за його здійснення, а також затверджує у разі потреби склад залучених суб'єктів.

У такому випадку соціальний супровід здійснюється без укладення договору.

У разі потреби батьки, які неналежно виконують батьківські обов'язки, направляються комісією для участі в індивідуальних корекційних програмах до суб'єктів, які відповідно до компетенції розробляють та впроваджують такі програми.

16. План супроводу складається центром протягом 10 робочих днів після проведення оцінки потреб у наданні сім'ї (особі), яка перебуває у складних життєвих обставинах, соціальних послуг та обстеження її матеріально-побутових умов у двох примірниках за формою, затвердженою Мінсоцполітики (далі - план супроводу), узгоджується із суб'єктами та затверджується керівником центру.

Один примірник плану супроводу залишається в центрі, інший - передається сім'ї (особі) для ознайомлення та підписання.

До складання плану супроводу залучаються сім'я (особа) та у разі потреби суб'єкти.

У плані супроводу зазначається перелік соціальних послуг, що можуть бути надані суб'єктами відповідно до їх компетенції.

Суб'єкти забезпечують виконання плану супроводу, в тому числі із залученням підприємств, установ та організацій, що належать до сфери їх управління.

17. У разі коли соціального супроводу потребує дитина, яка проживає в сім'ї, у якій порушуються її права, дитина-сирота або дитина, позбавлена батьківського піклування, у тому числі дитина-інвалід, складається індивідуальний план соціального захисту дитини, що розглядається на засіданні комісії.

18. Строк здійснення соціального супроводу визначається індивідуально для кожної сім'ї (особи), яка перебуває у складних життєвих обставинах, зокрема з урахуванням гостроти проблеми, ступеня функціональної спроможності самостійно мінімізувати негативні наслідки або повністю подолати складні життєві обставини, рівня розвитку зв'язків із соціальним оточенням, і не повинен перевищувати шести місяців.

У разі необхідності зазначений строк може бути продовжено за рішенням комісії або структурного підрозділу з питань соціального захисту населення до одного року.

19. Виконання плану супроводу припиняється у разі:

- 1) досягнення позитивного результату соціального супроводу;
- 2) письмової відмови отримувача соціальних послуг від їх надання;
- 3) систематичного нездійснення отримувачем соціальних послуг без поважних причин заходів, передбачених планом.

20. У разі коли сім'я (особа), яка перебуває у складних життєвих обставинах, змінила місце проживання і її нове місце проживання чи перебування відоме, центр протягом п'яти робочих днів повідомляє про неї місцеву держадміністрацію або виконавчий орган ради за місцем проживання (перебування), передає план супроводу для завершення його виконання, інформує про послуги, що були надані для розв'язання проблем такої сім'ї (особи), та питання, що потребують вирішення.

Центр надсилає щокварталу структурному підрозділові з питань соціального захисту населення інформацію про стан виконання плану супроводу та службі у справах дітей - про стан виконання індивідуального плану, зазначеного у пункті 17 цього Порядку, з метою проведення аналізу та внесення у разі потреби змін до них.

У разі завершення або припинення виконання плану супроводу центр надсилає структурному підрозділові з питань соціального захисту населення повідомлення із зазначенням причини такого припинення.

21. Контроль за здійсненням суб'єктами соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, здійснюють органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до компетенції.

Перелік документів, що використовуються в процесі організації та здійснення соціального супроводу сім'ї (особи), яка перебуває у складних життєвих обставинах, затверджується Мінсоцполітики.

22. Фахівцем, закріпленим центром за сім'єю (особою), яка перебуває у складних життєвих обставинах, формується особова справа такої сім'ї (особи) за затвердженою Мінсоцполітики формою. Особова справа містить такі документи:

- копія заяви про призначення соціальних послуг та виплат (за потреби);
- копії документів про отримання виплат (за потреби);
- акти оцінки потреб у наданні соціальних послуг сім'ї (особи), яка перебуває у складних життєвих обставинах, та обстеження її матеріально-побутових умов або їх копії;

- протокол засідання комісії, на якому прийнято відповідне рішення;

- договір;

- план супроводу;

- картка обліку роботи із сім'єю (особою) під час здійснення соціального супроводу за формою, затвердженою Мінсоцполітики, записи до якої, у тому числі за результатами супервізій, вносяться не пізніше ніж через 24 години після зустрічі або іншого контакту з членами сім'ї (особою), проведення відповідної роботи установами, організаціями, закладами;

- звіт за результатами соціального супроводу, що складається відповідальним за проведення супервізії працівником центру разом з фахівцем, який здійснював соціальний супровід, за формою, затвердженою Мінсоцполітики, із зазначенням ефективності втручання, впливу заходів, здійснених у процесі соціального супроводу сім'ї (особи), на якість її життя, ступеня подолання складних життєвих обставин або мінімізації їх наслідків.

Строк зберігання центром особової справи сім'ї (особи), щодо якої здійснювався соціальний супровід, становить один рік з дня його завершення.

Інформація, що міститься в особовій справі, є конфіденційною.

23. Фахівець відвідує сім'ю (особу), яка перебуває у складних життєвих обставинах, щотижня протягом двох місяців після прийняття рішення про здійснення її соціального супроводу, у подальшому - відповідно до плану супроводу.

Відповідальний за проведення супервізії працівник центру здійснює не рідше одного разу на три місяці проміжне оцінювання виконання плану супроводу, за результатами якого вносяться у разі потреби зміни до нього.

24. У разі коли сім'я (особа), соціальний супровід якої завершено, потребує подальшої підтримки, центр продовжує надання соціальних послуг, зокрема допомоги в оформленні документів членам такої сім'ї (особі) за їх зверненням, без укладення окремого договору, забезпечує проведення консультацій з психологом, юристом, соціальним педагогом.

Строк надання такої підтримки визначається окремо для кожної сім'ї (особи) і не може становити менше двох місяців.

Сім'я (особа) обов'язково інформується про її подальшу підтримку.

25. Здійснення соціального супроводу сім'ї (особи), яка перебуває у складних життєвих обставинах, припиняється достроково на підставі її письмової заяви.

Рішення комісії та структурного підрозділу з питань соціального захисту населення про завершення соціального супроводу обговорюється з усіма членами сім'ї

(особою), оформляється протоколом та наказом центру. При цьому в особовій справі сім'ї (особи) робиться запис, що містить обґрунтування прийнятого рішення.

У разі коли відмова від здійснення соціального супроводу може призвести до погіршення становища дитини, центр повідомляє про це службу у справах дітей та вносить на розгляд комісії питання про подальшу роботу із сім'єю.

26. Якість соціального супроводу сім'ї (особи), яка перебуває у складних життєвих обставинах, оцінюється відповідно до встановлених Мінсоцполітики вимог за такими критеріями:

1) результативність:

подолання або мінімізація наслідків складних життєвих обставин (оцінюється за індикаторами, зазначеними у звіті за результатами соціального супроводу);

створення умов для самостійного подолання складних життєвих обставин, повернення сім'ї (особи) до повноцінної життєдіяльності, збереження і підвищення соціального статусу та потенціалу сім'ї (особи);

2) адресність та індивідуальний підхід:

якість проведення оцінки потреб сім'ї (особи) у наданні соціальних послуг, правильність визначення індивідуальних потреб;

відповідність комплексу наданих соціальних послуг індивідуальним потребам сім'ї (особи);

3) своєчасність:

екстрене втручання у разі загрози життю чи здоров'ю дитини, членів сім'ї (особи);

оперативність у прийнятті рішення про здійснення соціального супроводу сім'ї (особи);

виконання плану супроводу сім'ї (особи) у визначені строки;

4) доступність та відкритість:

надання інформації про центр і соціальні послуги, умови та порядок їх отримання;

можливість отримання компетентної консультації, в тому числі у телефонному режимі;

облаштування робочого місця для фахівця;

доступність отримання бланків заяв та інших документів;

залучення сімей (осіб) до оцінювання якості наданих соціальних послуг;

вибір способу звернення до центру (особисто, поштою, в телефонному режимі, за попереднім записом тощо);

5) повага до отримувача соціальних послуг:

пріоритетність інтересів членів сім'ї (особи);

відсутність проявів зневаги до членів сім'ї (особи);

відсутність прямого чи опосередкованого примусу отримувача соціальних послуг до виконання певних дій;

толерантність у спілкуванні з отримувачем соціальних послуг;

недопущення дискримінації;

конфіденційність;

6) професійність:

наявність у фахівців відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня;

організація підвищення кваліфікації та атестації фахівців;

рівень організації виявлення потенційних отримувачів соціальних послуг та здійснення соціального супроводу сімей (осіб);

володіння фахівцями практичними навичками роботи з різними категоріями отримувачів соціальних послуг.

27. Сім'ї (особи), які перебувають у складних життєвих обставинах, можуть отримувати як одну соціальну послугу, так і їх комплекс залежно від потреб згідно з переліком, затвердженим Мінсоцполітики.

Соціальні послуги надаються:
індивідуально кожному члену сім'ї (особі);
у групах взаємопідтримки та взаємодопомоги;
разом усім членам сім'ї або одночасно з особами, що становлять близьке соціальне оточення сім'ї (особи).

Соціальні послуги під час здійснення соціального супроводу надаються суб'єктами на платній та безоплатній основі.

28. Зміст соціальних послуг, що надаються фахівцем під час здійснення соціального супроводу сім'ї (особи), яка перебуває у складних життєвих обставинах, пов'язаних з:

1) інвалідністю:

інформування сімей (осіб) про види виплат та надання допомоги в оформленні документів для їх отримання;

здійснення разом із соціальним педагогом соціально-побутового патронажу сімей (осіб);

забезпечення соціальної підтримки батьків, у яких народилися діти з вродженими вадами фізичного та психічного розвитку або померли новонароджені діти, консультування, залучення у разі потреби психолога;

залучення волонтерів до роботи із сім'єю (особою);

направлення сім'ї (особи) до суб'єктів, які надають послуги з формування у батьків навичок догляду за дітьми-інвалідами та спілкування з ними з урахуванням фізичних і розумових можливостей, оволодіння інвалідами (дітьми-інвалідами) професійними навичками, забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації та виробами медичного призначення, освітні послуги, зокрема щодо отримання дітьми-інвалідами інклюзивної освіти;

сприяння разом із закладами охорони здоров'я в організації обстеження, лікування, реабілітації, оздоровлення дітей та санаторно-курортного лікування осіб;

сприяння працевлаштуванню працездатних батьків дитини-інваліда з метою створення умов для виконання сімейних і професійних обов'язків;

сприяння наданню сім'ї (особі) послуг з догляду (вдома, стаціонарного, денного);

2) насильством у сім'ї:

інформування сім'ї (особи) про суб'єкти, що надають соціальні послуги дитині, сім'ї (особі), яка зазнала насильства або стосовно якої існує реальна загроза його вчинення, номери їх контактних телефонів та телефонних "гарячих" ліній;

здійснення у разі існування загрози безпеці, життю чи здоров'ю дитини, членів сім'ї (особи) екстреного втручання;

сприяння участі у корекційних програмах осіб, які вчиняють насильство у сім'ї;

забезпечення влаштування дитини, членів сім'ї (особи) до закладів соціального обслуговування, закладів соціального захисту дітей, установ та організацій, діяльність яких спрямована на запобігання насильству в сім'ї;

3) вживанням психоактивних речовин:

інформування сім'ї (особи) про негативний вплив алкоголю, наркотичних засобів на здоров'я людини та про суб'єкти, що надають соціальні послуги;

формування у членів сім'ї (особи), які вживають психоактивні речовини, мотивації до зміни поведінки;

сприяння залученню членів сім'ї (особи) до роботи у групах самопомоги, участі у програмах медико-соціальної реабілітації;

направлення до суб'єктів, що надають послуги з лікування, ресоціалізації та соціально-психологічної реабілітації членів сім'ї (особи), які вживають психоактивні речовини, формують у них навички спілкування, ставлення до проблеми залежності, проводять роботу в групах взаємодопомоги тощо;

сприяння у працевлаштуванні та зайнятості членів сім'ї (особи), які подолали проблему вживання психоактивних речовин, та їх соціальній адаптації;

4) бездоглядністю:

подання до служби у справах дітей інформації про дитину, батьки якої ухиляються від виконання батьківських обов'язків або виконують їх неналежним чином;

сприяння участі в індивідуальних корекційних програмах батьків, які неналежно виконують батьківські обов'язки, з урахуванням необхідності розв'язання проблем, що спричиняють складні життєві обставини дитини;

надання послуг із соціально-психологічної реабілітації;

сприяння працевлаштуванню батьків та їх професійній орієнтації;

сприяння в організації та направленні на медичне обстеження і лікування батьків або осіб, які їх замінюють, якщо хвороба перешкоджає виконанню ними батьківських обов'язків;

5) відбуванням покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, взяттям під варту одного з членів сім'ї (особи) та схильністю до правопорушень:

надання психолого-педагогічної допомоги та юридичних консультацій;

надання допомоги у відновленні документів, зокрема тих, що підтверджують громадянство, посвідчують особу, її спеціальний статус, свідоцтва про державну реєстрацію актів цивільного стану;

направлення до інших суб'єктів;

влаштування у разі потреби до закладів соціального обслуговування, центрів соціальної адаптації звільнених осіб, закладів соціального захисту для бездомних та звільнених осіб;

консультування сім'ї (особи) з метою підготовки до повернення з місць позбавлення волі члена сім'ї;

інформування сім'ї (особи) про навчальні заклади, гуртки, спортивні школи, діяльність дитячих, молодіжних громадських об'єднань;

сприяння у налагодженні стосунків осіб, звільнених з місць позбавлення волі, з членами сім'ї (дитиною), найближчим оточенням, у поновленні та зміцненні їх соціально корисних зв'язків;

сприяння у працевлаштуванні;

сприяння у разі потреби в установленні інвалідності особам, звільненим з місць позбавлення волі.

Виклики для надання соціальних послуг в умовах децентралізації

Виклики для органів місцевого самоврядування

- ▶ Нерівномірне формування об'єднаних територіальних громад, що ускладнює, зокрема, оцінку потреб у соціальних послугах
- ▶ Нерівномірний розподіл соціально-демографічних груп, які потребують соціальних послуг
- ▶ Недостатня кількість і кваліфікація фахівців з управління соціальними послугами
- ▶ Обмежений доступ до інформації про діяльність громадських організацій
- ▶ Переважно неефективний обмін інформацією та взаємодія з іншими органами місцевого самоврядування
- ▶ Невизначеність майбутніх повноважень місцевих державних адміністрацій
- ▶ Нестабільність бюджетного законодавства, регулювання місцевих податків та часток місцевих бюджетів у доходах від загальнодержавних податків

Виклики для ГО та інших приватних надавачів послуг

- ▶ Обмежений доступ до необхідної публічної інформації
- ▶ Обмежена участь у визначенні потреб і пріоритетів у наданні соціальних послуг на місцевому рівні (петиції, консультації, дорадчі органи тощо)
- ▶ Незаінтересованість органів місцевого самоврядування у скороченні бюджетних трансферів на заклади, що надають соціальні послуги
- ▶ Недостатня кількість і кваліфікація фахівців, що надають соціальні послуги
- ▶ Дискримінаційні кваліфікаційні вимоги або регуляторні бар'єри, що обмежують конкуренцію
- ▶ Незахищене і нестабільне фінансування з державного і місцевих бюджетів порівняно з державними і комунальними закладами
- ▶ Високі корупційні ризики та ризики втрати власності на майно чи його поліпшення, що використовуються для надання соціальних послуг

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

20.01.2014 № 28

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
7 лютого 2014 р.
за № 253/25030

**Про затвердження Порядку визначення потреб
населення адміністративно-територіальної одиниці у
соціальних послугах**

Відповідно до пункту 7 Плану заходів на 2013 - 2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 березня 2013 року № 208-р, **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Порядок визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах, що додається.
2. Департаменту соціальних послуг (І. Тарабукіна) забезпечити подання в установленому порядку цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Л. Дроздову.

Заступник Міністра - керівник апарату	В. Коломієць
ПОГОДЖЕНО:	
Голова Державної служби статистики України	О.Г. Осауленко
В.о. Виконавчого директора Асоціації міст України	Г.М. Лебідь
Заступник Міністра внутрішніх справ України - керівник апарату	С.І. Лекарь
Заступник Голови Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні	С.М. Кондрюк
Заступник Голови Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні	В. Биковець С.О. Рибак
Заступник Міністра фінансів України	О. Толстанов
Заступник Міністра охорони здоров'я України	

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
соціальної політики України
20.01.2014 № 28
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
7 лютого 2014 р.
за № 253/25030

ПОРЯДОК

визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах

I. Загальні положення

1.1. Цей Порядок визначає механізм збирання, узагальнення та аналізу інформації про становище і життєві обставини населення адміністративно-територіальної одиниці. Визначення потреб у соціальних послугах доцільно проводити з метою прийняття управлінських рішень щодо розвитку й оптимізації системи соціальних послуг адміністративно-територіальної одиниці та планування й перерозподілу бюджетних коштів між напрямками діяльності.

1.2. Цей Порядок застосовується місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, соціальними службами для організації визначення потреб населення відповідної адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах та планування їх надання.

1.3. У цьому Порядку терміни застосовуються в такому значенні:
визначення потреб населення у соціальних послугах - збирання, узагальнення та аналіз інформації про становище і життєві обставини особи або соціальної групи з метою визначення потреби у соціальних послугах, їх видах і обсягах, оцінки впливу послуг на процес подолання складних життєвих обставин;

потенційні отримувачі соціальних послуг - особи або представники соціальних груп, які відповідно до соціальних, демографічних або інших ознак перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати та потребують вивчення індивідуальних потреб у наданні соціальних послуг, їх видах і обсягах;

фактичні отримувачі соціальних послуг - особи або представники соціальних груп, які відповідно до соціальних, демографічних або інших ознак отримали соціальні послуги у звітному періоді.

Інші терміни застосовуються у значенні, визначеному Законами України "Про соціальні послуги", "Про попередження насильства в сім'ї", "Про протидію торгівлі людьми", "Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування", "Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк", "Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей".

1.4. Основними завданнями визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах є:

виявлення та аналіз потреби осіб, сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, або соціальної групи у соціальних послугах;

визначення пріоритетів щодо організації надання соціальних послуг;

розробка програм розвитку системи надання соціальних послуг на адміністративно-територіальній одиниці.

II. Визначення потреб населення у соціальних послугах

2.1. Визначення потреб населення у соціальних послугах здійснюється шляхом:

визначення потенційних отримувачів соціальних послуг;

визначення індивідуальних потреб осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, або соціальної групи у соціальних послугах;

визначення суб'єктів, що надають соціальні послуги.

2.2. Визначення потенційних отримувачів соціальних послуг, суб'єктів, що надають соціальні послуги, та підсумковий аналіз здійснюють структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, структурні підрозділи з питань соціального захисту населення виконавчих комітетів відповідних рад.

Визначення індивідуальних потреб осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, або соціальної групи у соціальних послугах здійснюють центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг), інші соціальні служби та заклади соціального захисту та обслуговування.

2.3. Структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, структурні підрозділи з питань соціального захисту населення виконавчих комітетів відповідних рад для визначення потреб населення у соціальних послугах до 01 лютого кожного року надсилають запити на отримання інформації щодо:

потенційних одержувачів соціальних послуг (додаток 1) до структурних підрозділів освіти і науки, молоді та спорту, охорони здоров'я, спостережних комісій, утворених місцевими державними адміністраціями, а в разі делегування таких повноважень - виконавчими комітетами міських (за винятком міст районного значення) рад, територіальних органів Державної пенітенціарної служби, служб у справах дітей (далі - інші структурні підрозділи);

фактичних отримувачів та чисельності виявлених осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, або соціальних груп, які отримують соціальні послуги (додатки 1, 2), до підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності і господарювання, що надають соціальні послуги (закладів для бездомних осіб, реабілітаційних центрів для інвалідів, територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг), центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, стаціонарних інтернатних установ та закладів, установ та закладів денного перебування, установ та закладів тимчасового або постійного перебування, реабілітаційних установ та закладів, громадських, благодійних та релігійних організацій тощо (далі - соціальні служби));

суб'єктів, що надають соціальні послуги (додатки 3, 4), до підприємств, установ та організацій, зазначених в абзаці третьому цього пункту.

2.4. Інші структурні підрозділи та соціальні служби, зазначені в пункті 2.3 цього розділу, після отримання запитів від структурних підрозділів з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, структурних підрозділів з питань соціального захисту населення

виконавчих комітетів відповідних рад протягом 15 робочих днів надають інформацію про:

чисельність потенційних отримувачів соціальних послуг;
чисельність фактичних отримувачів соціальних послуг;
суб'єктів, що надають соціальні послуги (інформацію про діяльність закладів/установ, організацій, що надають соціальні послуги, їх потужність тощо);

1) для визначення чисельності потенційних отримувачів соціальних послуг використовується інформація про кількість осіб або соціальних груп, які потребують соціальних послуг вперше, та кількість осіб або соціальних груп, які вже отримують соціальні послуги і потребують їх у наступному періоді, та їх динаміка, а також використовується інформація, отримана за результатами проведеного аналізу:

звернень громадян щодо потреб у послугах;

звернень громадських об'єднань, релігійних організацій до органів влади стосовно потреб у запровадженні нових послуг чи розвитку існуючих;

2) для визначення фактичних отримувачів соціальних послуг використовується інформація про чисельність осіб, соціальних груп, які відповідно до соціальних, демографічних або інших ознак перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати, яким надавались соціальні послуги в минулому році;

3) для визначення суб'єктів, що надають соціальні послуги, використовується інформація про часові та людські ресурси, що застосовуються для надання соціальних послуг, зокрема:

перелік, спеціалізація та форми власності існуючих суб'єктів, що надають соціальні послуги на адміністративно-територіальній одиниці;

послуги, що ними надаються згідно з Переліком соціальних послуг, що надаються особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати, затвердженим наказом Міністерства соціальної політики України від 03 вересня 2012 року № 537, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 19 вересня 2012 року за № 1614/21926;

потужність цих суб'єктів (кількість послуг/клієнтів за звітний період);

кількість отримувачів послуг та кількість працівників, які надають ці послуги;

4) для визначення індивідуальних потреб осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, або соціальних груп використовуються індивідуальні потреби потенційних отримувачів соціальних послуг.

Визначення індивідуальних потреб потенційних отримувачів здійснюється у разі надходження інформації від особи, яка перебуває у складних життєвих обставинах, органів, установ, закладів, організацій, окремих фізичних осіб про необхідність надання цій особі допомоги.

Визначення індивідуальних потреб здійснюється постійно протягом року соціальними службами, що зазначені в пункті 2.3 цього розділу, шляхом відвідання осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, або соціальної групи за місцем їх проживання/перебування та проведення комплексного обстеження та (або) опитування.

III. Аналіз потреб адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах

3.1. Структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, структурні підрозділи з питань соціального захисту населення виконавчих комітетів відповідних рад на підставі отриманої інформації здійснюють підсумковий аналіз даних, визначають потреби населення у соціальних послугах, узагальнюють інформацію щодо потенційних та фактичних отримувачів соціальних послуг, суб'єктів, що надають

соціальні послуги на території адміністративно-територіальної одиниці, рівень задоволеності у соціальних послугах та подають для подальшого вивчення та узагальнення до Міністерства соціальної політики Автономної Республіки Крим, структурних підрозділів з питань соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій щороку до 01 квітня.

3.2. Міністерство соціальної політики Автономної Республіки Крим, структурні підрозділи з питань соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій опрацьовують та узагальнюють отримані від структурних підрозділів з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, структурних підрозділів з питань соціального захисту населення виконавчих комітетів відповідних рад результати та подають їх до Міністерства соціальної політики України щороку до 30 квітня для проведення аналізу та врахування при підготовці проектів планів заходів з розвитку системи надання соціальних послуг в Україні.

3.3. Визначення існуючих потреб у соціальних послугах та пріоритетності в організації їх надання проводиться шляхом визначення частки потенційних та фактичних отримувачів соціальних послуг у межах соціальної групи.

Потреба у соціальних послугах визначається з урахуванням:

чисельності отримувачів послуг у плановому періоді;

чисельності отримувачів послуг у звітному періоді;

приросту чисельності отримувачів послуги у плановому періоді у порівнянні зі звітним періодом.

На основі такого аналізу визначаються пріоритети розвитку системи надання соціальних послуг.

IV. Планування розвитку системи надання соціальних послуг

На основі аналізу визначених потреб Міністерство соціальної політики Автономної Республіки Крим, структурні підрозділи з питань соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій:

прогнозують чисельність осіб/сімей або соціальних груп та їх потреби у соціальних послугах;

оцінюють рівень задоволення потреб у соціальних послугах - співвідношення осіб/сімей або соціальних груп, які потребують та які забезпечені послугами;

визначають рівень незадоволення потреб у соціальних послугах осіб/сімей або соціальних груп;

готують проект плану заходів для розвитку системи надання соціальних послуг адміністративно-територіальної одиниці або місцевих програм соціально-економічного розвитку.

Директор Департаменту соціальних послуг	І. Тарабукіна
--	----------------------

	Додаток 1 до Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах (пункт 2.3)
--	--

ПОТРЕБИ

адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах

Директор Департаменту соціальних послуг	I. Тарабукіна
--	---------------

	Додаток 2 до Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах (пункт 2.3)
--	--

ЗВЕДЕНИЙ ОБСЯГ

витрат на _____

(рік)

для надання соціальних послуг

(назва адміністративно-територіальної одиниці)

№ з/п	Назва послуги	Потенційна кількість отримувачів соціальної послуги, осіб/сімей	Орієнтовний обсяг витрат, тис. грн.
1	Догляд		
1.1	Догляд вдома		
1.2	Догляд стаціонарний		
1.3	Денний догляд		
2	Підтримане проживання		
3	Паліативний догляд		
4	Влаштування до сімейних форм виховання		
5	Соціальна адаптація		
6	Соціальна інтеграція та реінтеграція		
7	Абілітація		

8	Соціальна реабілітація		
8.1	Соціально-психологічна реабілітація		
9	Надання притулку		
10	Кризове та екстрене втручання		
11	Консультування		
12	Соціальний супровід/патронаж		
12.1	Соціальний супровід при працевлаштуванні та на робочому місці		
13	Представництво інтересів		
14	Посередництво (медіація)		
15	Соціальна профілактика		
Директор Департаменту соціальних послуг		І. Тарабукіна	

	Додаток 3 до Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах (пункт 2.3)
--	--

**ПЕРЕЛІК
суб'єктів, що надають соціальні послуги**

Назва соціальної служби	Перелік соціальних послуг, що надаються відповідно до наказу Мінсоцполітики від 03 вересня 2013 року № 537 (назва послуги)	Форми надання соціальних послуг (денна, стаціонарна, постійна, тимчасова)	Кількість осіб або соціальних груп, які отримують соціальні послуги	Категорії осіб або соціальних груп, які отримують соціальні послуги
Геріатричні будинки-				

інтернати				
Психоневрологічні будинки-інтернати				
Пансіонати для ветеранів війни та праці				
Спеціальні будинки-інтернати				
Дитячі будинки-інтернати				
Територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг)				
Центри обліку бездомних осіб				
Будинки нічного перебування				
Центри реінтеграції бездомних осіб				
Соціальні готелі				
Центри соціальної адаптації звільнених осіб				
Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді				
Центри для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді				
Центри профілактики та боротьби зі СНІДом				
Притулки для дітей				
Центри соціально-психологічної реабілітації дітей (3-18 років)				
Центри ресоціалізації				

наркозалежної молоді				
Притулки для біженців				
Соціальні гуртожитки для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування				
Заклади для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (інтернатного типу)				
Соціальні центри матері та дитини				
Центри соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями (7-35 років)				
Центри соціально-психологічної допомоги				
Інші установи та заклади соціального обслуговування та захисту населення, у тому числі створені громадськими та благодійними організаціями				
Фізичні особи, які надають соціальні послуги відповідно до <u>постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2004 року № 558</u>				
Директор Департаменту соціальних послуг		І. Тарабукіна		

Додаток 4
до Порядку визначення
потреб населення
адміністративно-територіальної
одиниці у соціальних послугах
(пункт 2.3)

ДАНІ
щодо забезпечення кадрами соціальної служби/надавача
соціальних послуг

(найменування підприємств, установ та організацій, які надають соціальні послуги)

Штатний розпис (посади спеціалістів)	Кількість працівників згідно із штатним розписом	Фактична кількість працівників	Навантаження		Кількість працівників, які додатково потрібні	Обґрунтування потреби у забезпеченні кадрами
			згідно із нормативами (кількість осіб на одного спеціаліста)	фактичне (кількість осіб на одного спеціаліста)		

**Директор Департаменту
соціальних послуг**

І. Тарабукіна

ПОТРЕБИ
адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах

Таблиця 1. Потреба у наданні соціальної послуги "ДОГЛЯД"

Назва адміністративно-територіальної одиниці	№ пос-луги	Перелік соціальних послуг	Особи похилого віку			Інваліди			Особи з психічними захворюваннями			Діти-інваліди			Діти з психічними захворюваннями			Особи, які потребують паліативної допомоги		
			потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують наступному періоді), осіб
	1	догляд																		
	1.1	догляд вдома																		
	1.2	догляд стаціонарний																		
	1.3	денний догляд																		

Таблиця 2. Потреба у наданні соціальної послуги "ПІДТРИМАНЕ ПРОЖИВАННЯ"

Назва адміністративно-територіальної одиниці	№ послуги	Перелік соціальних послуг	Особи похилого віку			Особи з психічними захворюваннями			Особи з проблемами вживання психоактивних речовин			Особи з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування			Бездомні особи		
			потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують наступному періоді), осіб
	2	підтримане проживання															

Таблиця 3. Потреба у наданні соціальної послуги "ПАЛІАТИВНИЙ ДОГЛЯД"

Назва адміністративно-територіальної одиниці	№ послуги	Перелік соціальних послуг	Особи похилого віку			Інваліди			Особи (хворі), які потребують паліативної допомоги		
			потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та мат'їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та мат'їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та мат'їх у наступному періоді), осіб
	3	паліативний догляд									

Таблиця 4. Потреба у наданні соціальної послуги "ВЛАСНУВАННЯ ДО СІМЕЙНИХ ФОРМ ВИХОВАННЯ"

Назва адміністративно-територіальної одиниці	№ послуги	Перелік соціальних послуг	Діти-інваліди			Бездоглядні діти			Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування			Діти, які перебувають у складних життєвих обставинах		
			потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та мат'їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та мат'їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та мат'їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та мат'їх у наступному періоді), осіб
	4	власнування до сімейних форм виховання												

Таблиця 5. Потреба у наданні соціальної послуги "СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ"

Назва адміністративно-територіальної одиниці	№ послуги	Перелік соціальних послуг	Особи похилого віку			Інваліди			Особи з психічними захворюваннями			Діти-інваліди			Діти опіоти та діти, позбавлені батьківського піклування			Особи, які відбували покарання (у т.ч. у місцях позбавлення волі, без позбавлення волі, які відбули покарання)			Особи з проблемами вживання психоактивних речовин			
			потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потреби їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потреби їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потреби їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потреби їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потреби їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потреби їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потреби їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб
	5	соціальна адаптація																						

Таблиця 6. Потреба у наданні соціальної послуги "СОЦІАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ ТА РЕНТЕГРАЦІЯ"

Назва адміністративно-територіальної одиниці	№ послуги	Перелік соціальних послуг	Бездомні особи			Бездомні діти			Особи з проблемами вживання психоактивних речовин			Особи, які постраждали від насильницьких та протиправних дій (у т.ч. які постраждали від насильства в сім'ї, які постраждали від торгівлі людьми)			Біженці		
			потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потреби їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потреби їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потреби їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потреби їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потреби їх у наступному періоді), осіб
	6	соціальна інтеграція та рентеграція															

Таблиця 7. Потреба у наданні соціальної послуги "АБІЛІТАЦІЯ"

Назва адміністративно-територіальної одиниці	№ послуги	Перелік соціальних послуг	Інваліди			Особи з психічними захворюваннями			Діти-інваліди			Діти з психічними захворюваннями		
			потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребуватимуть їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребуватимуть їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребуватимуть їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребуватимуть їх у наступному періоді), осіб
	7	абілітація												

Таблиця 8. Потреба у наданні соціальної послуги "СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ"

Назва адміністративно-територіальної одиниці	№ послуги	Перелік соціальних послуг	Особи похилого віку			Особи з проблемами вживання психоактивних речовин			Особи, які постраждали від насильницьких та протиправних дій (у т.ч., які постраждали від насильства в сім'ї, які постраждали від торгівлі людьми)			Діти, які опинились у складних життєвих обставинах		
			потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребуватимуть їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребуватимуть їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребуватимуть їх у наступному періоді), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребуватимуть їх у наступному періоді), осіб
	8	соціальна реабілітація												
	8. 1	соціально-психологічна реабілітація												

Таблиця 9. Потреба у наданні соціальної послуги "НАДАННЯ ПРИТУЛКУ"

Назва адміністративно-територіальної одиниці	№ пос-луги	Перелік соціальних послуг	Бездомні особи			Бездомні діти			Діти, які опинилися в складних життєвих обставинах			Діти-підручки притулку			Постраждалі від стихійного лиха			Особи, які постраждали від насильницьких та протиправних дій			Біженці			Мігранти		
			потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які потребують надання послуг), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які потребують надання послуг), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які потребують надання послуг), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які потребують надання послуг), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які потребують надання послуг), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які потребують надання послуг), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які потребують надання послуг), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які потребують надання послуг), осіб
	9	надання притулку																								

Таблиця 10. Потреба у наданні соціальної послуги "КРИЗОВЕ ТА ЕКСТРЕМНЕ ВТРУЧАННЯ"

Назва адміністративно-територіальної одиниці	№ пос-луги	Перелік соціальних послуг	Безпритульні діти			Бездомні особи			Діти, які опинилися в складних життєвих обставинах			Особи, які постраждали від стихійного лиха			Особи, які протягом доби перебули вранній чи вечірній період, були свідками насильства в сім'ї чи за межі його		
			Безпритульні діти			Бездомні особи			Діти, які опинилися в складних життєвих обставинах			Особи, які постраждали від стихійного лиха			Особи, які протягом доби перебули вранній чи вечірній період, були свідками насильства в сім'ї чи за межі його		
			потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які потребують надання послуг), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які потребують надання послуг), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які потребують надання послуг), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які потребують надання послуг), осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які потребують надання послуг), осіб
	10	кримінальне втручання															

Таблиця 11. Потреба у наданні соціальної послуги "КОНСУЛЬТУВАННЯ"

Назва адміністративно-територіальної одиниці	№ послуги	Перелік соціальних послуг	Особи похилого віку			Інваліди			Особи (хворі), які потребують паліативної допомоги			Бездомні особи			Особи, які відбували покарання (у місцях позбавлення волі на певний строк, без позбавлення волі, особи, які відбули покарання)			Особи з проблемами ВІЛ/СНІДу та виявлення психіатричних речовин			Особи, які постраждали від насильницьких та протиправних дій (у т.ч., які постраждали від насильства в сім'ї, які постраждали від торгівлі людьми)			
			потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують отримувачі, осіб	
	11	консультування																						

Таблиця 12. Потреба у наданні соціальної послуги "СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД"

Назва адміністративно-територіальної одиниці	№ послуги	Перелік соціальних послуг	Інваліди			Особи з психічними захворюваннями			Бездомні особи			Сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах			Особи, які відбували покарання (у місцях позбавлення волі на певний строк, без позбавлення волі, особи, які відбули покарання)		
			потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	фактично отримують, осіб	потребують (в т.ч. особи, які отримують послуги та потребують отримувачі, осіб
	12	соціальний супровід/підтримка															
	12.1	супровід при працевлаштуванні на робочому місці															

Таблиця 13. Потреба у наданні соціальної послуги "ПРЕДСТАВНИЦТВО ІНТЕРЕСІВ"

Назва адміністративно-територіальної одиниці	№ послуги соціальних послуг	Особі похилого віку			Особі з певними захворюваннями			Бездомні особи			Особі, які перебувають у складних життєвих обставинах			Смт, які перебувають у складних життєвих обставинах			Особі, які перебувають у складних життєвих обставинах (у місцях pobавлення волі на певний строк, без pobавлення волі, осіб, які відбули покарання)			Інваліди		
		потребують (в т.ч. особи, які)	фактично отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які)	фактично отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які)	фактично отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які)	фактично отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які)	фактично отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які)	фактично отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які)	фактично отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб
	13																					

Таблиця 14. Потреба у наданні соціальної послуги "ПОСЕРЕДНИЦТВО"

Назва адміністративно-територіальної одиниці	№ послуги соціальних послуг	Особі, які відбували покарання (у місцях pobавлення волі на певний строк, без pobавлення волі, осіб, які відбули покарання)			Бездомні особи			Інваліди			Особі з певними захворюваннями			Діти-сироти та діти, pobавлені батьківського піклування			Діти під опікою/піклуванням			Прийомні сім'ї			Особі похилого віку		
		потребують (в т.ч. особи, які)	фактично отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які)	фактично отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які)	фактично отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які)	фактично отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які)	фактично отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які)	фактично отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які)	фактично отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які)	фактично отримувачі, осіб	потенційні отримувачі, осіб
	14																								

Таблиця 15. Потреба у наданні соціальної послуги "СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМАТИКА"

Назва адміністративно-територіальної одиниці	№ послуги соціальних послуг	Особі похилого віку			Інваліди			Особі з певними захворюваннями			Особі, які перебувають у складних життєвих обставинах			Особі, які відбували покарання (у місцях позбавлення волі на певний строк, без позбавлення волі, особи, які відбули покарання)			Бездомні особи			Безопіквані діти			Особі з проблемами ВИД/СНД та виснаження психічних ресурсів			
		потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб	потребують (в т.ч. особи, які фактично отримувачі, осіб

Оцінка потреб громади в соціальних послугах

Структура

Мета: Визначити пріоритети щодо:

1. Необхідних соціальних послуг
2. Соціальних груп
3. Необхідного об'єму фінансування

Предмет вивчення:

Населення

- Демографія: вік, освіта, стать,
- Соціальний статус – стан здоров'я,
- Соціально-економічне становище: з/п та витрати, пільговики, рівень безробіття, бехатченки
- Доля груп алкоголіки/наркомани/проституція
- Етнічні групи
- Релігія
- Місто/село, умови проживання (будинки/квартири),

Соціальні заклади та об'єкти

- Територіальні центри
- Дитячі садки
- Школи
- Поліклініки та лікарні, ФАБ
- Інтернатні заклади для різних груп (діти, хворі, одинокі, похилі тощо)
- Клуби
- Бібліотеки
- Пошта
- Місця скупчення громади (автостанція, магазин)
- Центри догляду/ реабілітації/ кризові центри
- Благодійні їдальні
- Церкви

Існуючі надавачі соціальних послуг

- Органи влади
- Комунальні заклади
- ОГС
- Церкви
- Бізнес
- Приватні підприємці

Джерела інформації (не менше 2-3)

- Статистика
- Відповіді на запити
- Звіти, документи
- Державні та місцеві програми
- Співробітники та документи управління праці, освіти, ТЦ, пенсійного фонду, охорони здоров'я тощо
- ОГС, ОСББ, ОСН, поліція, імміграційні служби,
- Звіти діяльності соціальних закладів
- Населення, активісти, сусіди, співробітники соціальних закладів

Методи оцінки

- Запити
- Аналіз документів
- Індивідуальні та групові інтерв'ю
- Опитування
- Публічні заходи – кругли столи, фокус групи, громадські слухання, експертні обговорення
- Спостереження/ соціальне патрулювання
- Картки громадської звітності

Інструменти

- Список критеріїв для аналізу документів та проведення спостереження
- Список запитань для інтерв'ю
- Гайд (покрокова інструкція) для проведення фокус групи
- Анкета опитування
- Критерії для спостереження
- Формат запиту/звернення

Предмет	Джерело інформації	Методи	Інструменти

Організація оцінки

- Хто проводить? Чому саме він/вона?
- Вартість оцінки

Часові рамки проведення оцінки

Обмеження

- Часові
- Доступу до джерел інформації
- Обмеження методів

НУ І ЩО???

Використання результатів оцінки: Хто буде використовувати? Для чого?

Додаток 1
до Державного стандарту
соціальної послуги
соціальної інтеграції випускників
інтернатних закладів (установ)
(пункт 1 розділу IV)

**Оцінка потреб отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції та рівня його
готовності до самостійного життя (комплексна оцінка)**

Найменування та місцезнаходження організації - надавача соціальної послуги соціальної інтеграції _____

Прізвище, ім'я, по батькові та посада працівника, який проводив оцінювання _____

Номер телефону працівника, який проводив оцінювання _____

Початок оцінювання (дата) _____ Завершення оцінювання (дата) _____

I. Загальна інформація про отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Дата народження _____ Номер телефону _____

Місце проживання (перебування) _____

Найменування та місцезнаходження інтернатного закладу _____

Номер телефону інтернатного закладу _____

Місце навчання/роботи _____

**II. Визначення основних пріоритетів розвитку, проблем і складних життєвих обставин,
які необхідно подолати або негативний вплив яких потрібно мінімізувати**

(заповнюється надавачем соціальної послуги на початковому етапі комплексного оцінювання - у процесі розмови з отримувачем соціальної послуги. Спочатку вказуються коментарі отримувача соціальної послуги. Коментарі надавача соціальної послуги зазначаються поступово як висновки)

	Основні пріоритети, проблеми та обставини, що турбують отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції	Супутні проблеми (обставини, проблеми, що пов'язані між собою та впливають на ситуацію)
На думку отримувача		
На думку		

III. Потреби отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції для розвитку

Показник 3.1. Стан здоров'я та навички здорового способу життя

Індикатори	Так	Ні	Факти, спостереження, примітки надавача соціальної послуги соціальної інтеграції
Фізичне самопочуття зазвичай задовільне			
Відповідально ставиться до свого здоров'я			
Знає, де знаходиться поліклініка, звертається до лікарів у разі потреби ¹			
Може пояснити лікарю симптоми розладу свого здоров'я			
Знає основні спеціалізації лікарів (офтальмолог, гастроентеролог, хірург, невропатолог, психіатр, кардіолог, дерматолог)			
Може надати першу допомогу собі або іншим у разі потреби			
Розлади здоров'я, хронічні хвороби згідно з медичною картою			
Має інвалідність			
Дефекти мови не заважають у спілкуванні (якщо такі є)			
Знає, що таке ВІЛ/СНІД (шляхи передачі, ознаки, наслідки), де можна пройти тестування на ВІЛ/СНІД і хвороби, що передаються статевим шляхом			
Знає про наявність і види засобів контрацепції			
У колі знайомих отримувача соціальної послуги є людина, якій він довіряє і з якою може поговорити про секс і контрацептиви			
Зловживає алкогольними напоями			
Палить			
Вживає наркотичні чи психотропні речовини			
Має комп'ютерну, ігрову залежність			
Дівчина вагітна/юнак скоро стане батьком			
Є матір'ю/батьком			
Має потребу в додатковому медичному обстеженні			

¹ Для осіб із числа випускників, які проживають самотійно.

Додаткова інформація, коментарі _____

Показник 3.2. Навчання і досягнення

Індикатори	Так	Ні	Факти, спостереження, примітки надавача соціальної послуги соціальної інтеграції
Навчальні предмети, які даються найкраще (або має відзнаки з цих предметів)			

Навчальні предмети, з яких потребує додаткових занять			
Середній бал із навчальних предметів			
Вирішив(ла), де продовжити навчання (вказати заклад чи установу)			
Обрав(ла) професію (вказати яку)			
Регулярно відвідує навчальний заклад (установу)			
Порушує норми поведінки у навчальному закладі (установі)			
Адекватно реагує на зауваження			
Має друзів у навчальному закладі (установі)			
Має хороші стосунки з педагогами			
Бере/брав(ла) участь у самоврядуванні навчального закладу (установи)			
Бере/брав(ла) участь у дозвіллевих заходах навчального закладу (установи)			
Має інтереси, хобі (вказати які)			
Відвідує гуртки, секції, клуби (вказати які)			

Додаткова інформація, коментарі _____

Показник 3.3. Емоційний стан і навички саморегуляції

Індикатори	Так	Ні	Факти, спостереження, примітки надавача соціальної послуги
Прагне досягти поставленої мети			
Емоційно врівноважений(а)			
Часто буває сумним(ою), пригніченим(ою)			
Завдавав(ла) собі травм, ушкоджень			
Поважає думку інших			
Відвідував(ла)/відвідує психолога			
Звертався(лася) за допомогою до психіатра			
Жорстоко поводить з іншими, залякує			
Дотримується пунктуальності			

Додаткова інформація, коментарі _____

Показник 3.4. Самоусвідомлення та соціальна презентація

Індикатори	Так	Ні	Факти, спостереження, примітки надавача соціальної послуги соціальної інтеграції
Задоволеність своєю зовнішністю			
Упевненість у собі			
Пишається своїми досягненнями (вказати якими)			
Знає історію своєї сім'ї			
Упевнено почувається у спілкуванні з друзями			

Упевнено почувається у спілкуванні з особами протилежної статі			
Упевнено почувається у спілкуванні з дорослими			
Здатний(а) приймати зважені рішення, які відповідають його (її) віку			
Звинувачує себе у проблемах інших			
Усвідомлює наслідки своїх вчинків			
Просить вибачення, коли розуміє свою провину			
Піддається впливу			
Прислухається до чужої думки			
Має власну думку та зв'язно її висловлює			
Має здатність до публічних виступів			
Проявляє лідерські якості			

Додаткова інформація, коментарі _____

Показник 3.5. Сімейні та соціальні стосунки

Індикатори	Так	Ні	Факти, спостереження, примітки надавача соціальної послуги соціальної інтеграції
Відкритість до нових контактів			
Вміє спілкуватися з людьми різного віку			
Має позитивне уявлення про родину, сім'ю, прагне мати власну домівку			
Бажає знати про свою родину, встановлювати контакти з родичами			
Стосунки з біологічними батьком/матір'ю (міцні/слабкі, позитивні/негативні)			
Спілкування, яке впливає на отримувача соціальної послуги найбільш позитивно (вказати з ким)			
Спілкування, яке впливає на отримувача соціальної послуги найбільш негативно (вказати з ким)			
Відвідує родичів (як часто, кого саме)			
Підтримує контакти з братами, сестрами (з ким і які)			
Має близького друга, якому довіряє			
Зустрічається з дівчиною/хлопцем протягом останніх 6 місяців			
Поводиться нетактовно (провокує конфлікти, ображає гідність, грубить)			
Регулярно проводить час із друзями, відвідує їх (вказати з ким, коло інтересів)			

Додаткова інформація, коментарі _____

Показник 3.6. Навички самообслуговування та ведення домашнього господарства (для осіб із числа випускників інтернатного закладу (установи), які проживають самостійно)

Індикатори	Так	Ні	Факти, спостереження, примітки надавача соціальної послуги соціальної інтеграції
Фінансовий стан отримувача соціальної послуги та навички планування бюджету			
Має дохід (вказати джерело доходу)			
Загальний розмір щомісячного доходу			
Отримує дохід регулярно			
Має особливі потреби, які вимагають додаткових витрат (зазначити які)			
Знає суму свого сукупного доходу			
Зазвичай планує свій бюджет			
Безпечно зберігає кошти			
Раціонально планує щоденні витрати			
Грає в азартні ігри, пов'язані з грошима			
Позичає гроші у знайомих			
Позичає гроші знайомим або малознайомим людям			
Повертає позичені гроші вчасно			
Вміє користуватися банківською картою			
Відкладає кошти для майбутніх закупівель або непередбачуваних витрат			
Знає про умови отримання банківського кредиту та ризики кредитування			
Планує літній/зимовий відпочинок			
Має досвід самостійної купівлі речей та продуктів			
Знає, куди звернутись, якщо придбаний товар виявився неякісним			
Навички догляду за собою			
Дотримується правил гігієни			
Має предмети гігієни (зубна щітка, щітка для волосся тощо) та користується ними			
Має одяг і взуття (чисті, в належному стані, відповідно до сезону)			
Користується мийними засобами для прання та чищення			
Пере одяг вручну			
Вміє прати одяг у пральній машині (за наявності такої)			
Прасує одяг			
Ремонтує одяг, взуття власноруч або знає, де можна замовити послугу ремонту одягу/взуття			
Навички приготування їжі			
Може приготувати прості страви			
Мие посуд			
Знає назви основних продуктів харчування			
Орієнтується в мірах продуктів			

Орієнтується в термінах зберігання продуктів			
Користується кухонними пристроями, засобами			
Оплата рахунків за комунальні послуги			
Знає порядок оплати житлово-комунальних послуг, в тому числі володіє інформацією про можливість отримання житлової субсидії			
Оплатує рахунки за комунальні послуги (самостійно/за допомогою інших/не оплачує, але вміє це робити /не оплачує і не вміє цього робити)			
Знає, куди звернутись, якщо не отримано квитанцію про оплату комунальних послуг			
Володіє інформацією щодо ризиків боржника за несплату житлово-комунальних послуг			
Навички самопредставництва та пошуку ресурсів			
Уміє складати офіційний документ (заяву, клопотання)			
Розуміє зміст офіційних документів			
Знає, як можна знайти роботу			
У разі виникнення проблеми звертається за допомогою			
Правильно формулює запитання, прохання			
Звернення до надавача соціальної послуги соціальної інтеграції/служби у справах дітей/інших організацій, які можуть надати допомогу/дільничного інспектора			
Знає про їх існування, мету діяльності, умови надання допомоги			
Звертається до цих організацій у разі потреби			
Звертався(лася) в минулому до цих організацій			
Може переміщуватись самостійно в межах міста, району, області			

Додаткова інформація, коментарі _____

IV. Батьківський потенціал

Цільова група за категоріями:

- біологічні батьки у випадках, якщо:
- біологічні батьки не позбавлені батьківських прав і виявляють готовність відновити стосунки з отримувачем соціальної послуги;
- за отримувачем соціальної послуги соціальної інтеграції закріплено майно/частину житла в помешканні біологічних батьків, які позбавлені батьківських прав;
- після закінчення навчання отримувач соціальної послуги соціальної інтеграції має повернутися до місця проживання (перебування);
- особи, соціально значущі для отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції.

Компонент заповнюється на кожну особу цільової групи у разі наявності її контакту з отримувачем соціальної послуги соціальної інтеграції.

Прізвище, ім'я, по батькові особи з цільової групи

Категорія _____

Показник 4.1. Елементарний догляд

Індикатори	Так	Ні	Факти, спостереження, примітки надавача соціальної послуги соціальної інтеграції
Біологічні батьки готуються до приїзду отримувача соціальної послуги			
В отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції в помешканні біологічних батьків є:			
місце для відпочинку, підготовки уроків			
окрема кімната			
необхідні засоби гігієни			

Додаткова інформація, коментарі

Показник 4.2. Гарантія безпеки

Індикатори	Так	Ні	Факти, спостереження, примітки надавача соціальної послуги соціальної інтеграції
Біологічні батьки отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції, які готуються відновити з ним стосунки, не вживають алкоголь			
Житло безпечне для перебування отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції (у будинку немає оголених електропроводів, територія, на якій розміщено будинок, загороджена, будинок розташований недалеко від траси, газове обладнання у задовільному стані)			
До будинку підведено водопостачання			
Будинок узимку опалюється			
Біологічні батьки або особи, соціально значущі для отримувача соціальної послуги, не створюють загрозу його фізичному, психологічному, емоційному здоров'ю			
Отримувач соціальної послуги соціальної інтеграції не приносить до інтернатного закладу небезпечних речей (алкоголь, наркотики, холодна зброя тощо) після відвідування ним осіб, що є для нього соціально значущими			

Додаткова інформація, коментарі

V. Фактори сім'ї та середовища

Компонент заповнюється у разі, коли в отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції є:
батьки, родичі;
майно, житло, закріплене за ним;

бажання або необхідність проживати в громаді за місцем походження після здобуття освіти.
Вказати, кого саме стосується цей компонент

Показник 5.1. Історія сім'ї

Індикатори	Так	Ні	Факти, спостереження, примітки надавача соціальної послуги соціальної інтеграції
У сім'ї/родині були факти насильства			
Сім'я постраждала від втрати, трагедії, нерозв'язаних кризових ситуацій			
Стосунки між членами родини не перешкоджають проживанню отримувача соціальної послуги в сім'ї			
Дорослі члени сім'ї мають досвід жорстокого поводження (вказати хто)			
Кількість шлюбів та дітей у батька			
Кількість шлюбів та дітей у матері			
Хто з членів сім'ї: має проблеми зі здоров'ям (інвалідність, психічні розлади); зловживає алкоголем/наркотиками, токсичними речовинами; учиняв протиправні дії, відбуває/відбував покарання			

Додаткова інформація, коментарі

Показник 5.2. Функціонування сім'ї

Індикатори	Факти, спостереження, примітки надавача соціальної послуги соціальної інтеграції
Хто з членів сім'ї, а також родичів, які мають стосунки із сім'єю, але не проживають разом із нею:	
має проблеми зі здоров'ям, інвалідність, психічні розлади	
учиняв протиправні дії, відбуває/відбував покарання	
зловживає алкоголем	
вживає наркотичні, токсичні речовини	
має досвід жорстокого поводження щодо себе	

Додаткова інформація, коментарі

Показник 5.3. Житлово-побутові умови

Індикатори	Так	Ні	Факти, спостереження, примітки надавача соціальної послуги соціальної інтеграції

У сім'ї є житло			
Сім'я, яка проживає у тимчасовому помешканні, не загрожує виселення			
Житло і подвір'я безпечні для отримувача соціальної послуги			
Житло потребує додаткового пристосування до потреб отримувача соціальної послуги			
Житло перенаселене			
Отримувач соціальної послуги соціальної інтеграції може проживати в сім'ї			
Заборгованість за житлово-комунальні послуги відсутня			
Перешкоди щодо відчуження житла отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції відсутні			

Додаткова інформація, коментарі

Показник 5.4. Зайнятість

Індикатори	Так	Ні	Факти, спостереження, примітки надавача соціальної послуги соціальної інтеграції
Батько/мати мають стабільну роботу			
Один із батьків отримує допомогу по безробіттю			
Робота одного з батьків негативно впливає на отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції			
Безробіття одного з батьків негативно впливає на сім'ю			
Членам сім'ї, які шукають роботу, надається відповідна підтримка/допомога			

Додаткова інформація, коментарі

Показник 5.5. Дохід

Індикатори	Так	Ні	Факти, спостереження, примітки надавача соціальної послуги соціальної інтеграції
Сім'я може прожити на зароблені гроші			
Прибуток сім'ї стабільний			
Сім'я отримує види державної допомоги, на які вона має право			
Сім'я вчасно оплачує рахунки			
Борги сім'ї не зростають			
Сім'я планує свої фінансові витрати			

Додаткова інформація, коментарі

Показник 5.6. Соціальна інтеграція

Індикатори	Так	Ні	Факти, спостереження, примітки надавача соціальної послуги соціальної інтеграції
Сім'я має позитивні стосунки з членами громади			
Віросповідання не впливає на інтеграцію сім'ї			
Сім'я за потреби контактує з органами влади			
Сім'я здатна самостійно долати складні життєві обставини			

Додаткова інформація, коментарі

VI. Висновки

Підсумок щодо рівня оволодіння отримувачем соціальної послуги соціальної інтеграції життєвими навичками (сильні сторони отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції, рівень оволодіння життєвими навичками, основні потреби тощо)

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Підсумок щодо здатності батьків/інших соціально значущих для отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції осіб забезпечувати його потреби (сімейні та соціальні стосунки отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції, сильні сторони батьків/інших осіб, проблеми, які негативно впливають на здатність зазначених осіб належним чином забезпечувати потреби отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції)

Яким чином сімейні фактори та фактори середовища впливають на отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції?

Чи є доцільним повернення отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції до батьків/родичів/у громаду?

Узагальнений аналіз інформації, зібраної під час оцінювання

(фактори, які впливають на різні аспекти розвитку отримувача соціальної послуги; соціальні навички, якими він/вона володіє; соціальні послуги, які необхідно надати для кращої соціальної інтеграції; здатність батьків, родичів позитивно впливати на отримувача соціальної послуги; доцільність повернення отримувача соціальної послуги в родинне середовище, територіальну громаду та умови, за яких воно буде можливим)

Отримувач соціальної послуги соціальної інтеграції

Я ознайомлений(а) зі змістом висновків

Підпис отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції _____ Дата _____

Коментарі отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції стосовно висновків

Коментарі біологічних батьків, які не позбавлені батьківських прав і виявляють готовність відновити стосунки з отримувачем соціальної послуги соціальної інтеграції

Я ознайомлений(а) зі змістом комплексного оцінювання

Підпис батька _____ Дата _____

Підпис матері _____ Дата _____

Коментарі батька/матері стосовно комплексної оцінки

Підтвердження отримання копії висновків

Прізвище, ім'я, по батькові	Отримав(ла) копію		Підпис	Дата
	так	ні		
_____ (отримувач соціальної послуги соціальної інтеграції)				
_____ (мати)				
_____ (батько)				

Підписи осіб, залучених до проведення оцінки

Прізвище, ім'я, по батькові	Посада, місце роботи	Підпис	Дата

Працівник надавача соціальної послуги, який проводив оцінювання

(П.І.Б.) (посада) (підпис) (дата)

Керівник надавача соціальної послуги _____
(П.І.Б.) (підпис) (дата)

М.П.

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**

Н А К А З

м. Київ

№ 1486

04.12.2015

Про затвердження Методичних
рекомендацій розрахунку вартості
соціальних послуг

Відповідно до Положення про Міністерство соціальної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 423, на виконання підпункту 4 пункту 302 Плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку „Україна – 2020” у 2015 році, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04 березня 2015 року № 213 зі змінами,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Методичні рекомендації розрахунку вартості соціальних послуг, що додаються.
2. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра В. Мушиніна.

Міністр

П. Розенко

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства соціальної
політики України04.12.2015 № 186**Методичні рекомендації розрахунку вартості соціальних послуг****I. Загальні положення**

1. Цими Методичними рекомендаціями регулюється механізм визначення вартості соціальних послуг, які пропонуються суб'єктами, що надають такі послуги.

2. Методичні рекомендації розроблені відповідно до Бюджетного кодексу України, Податкового кодексу України, Господарського кодексу України, законів України „Про соціальні послуги”, „Про ціни і ціноутворення”, „Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” та інших нормативно-правових актів.

3. Розрахунки вартості соціальних послуг згідно з цими Методичними рекомендаціями доцільно застосовувати при соціальному замовленні соціальних послуг, зокрема при визначенні умов конкурсів та оцінюванні конкурсних пропозицій суб'єктів, що надають соціальні послуги, оплаті наданих соціальних послуг.

4. Терміни в цих Методичних рекомендаціях вживаються у значеннях, наведених у Законі України „Про соціальні послуги” та інших нормативно-правових актах.

5. Вартість соціальної послуги пропонується розраховувати відповідно до економічно обґрунтованих планових витрат, визначених на підставі державних і галузевих нормативів витрат ресурсів, калькуляції вартості соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів (додаток 1), з урахуванням цін на матеріальні ресурси та послуги за попередній період на основі розрахункових фінансових показників.

6. Вартість кожної соціальної послуги доцільно визначати окремо на основі типової структури витрат для визначення вартості соціальної послуги в розрахунку на одну людину-годину (залежно від умов надання соціальної послуги) (додаток 2), яка містить статті прямих та адміністративних витрат.

7. До прямих витрат мають належати:

заробітна плата і єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування основного та допоміжного персоналу;

придбання товарів, робіт і послуг, безпосередньо пов'язаних з наданням соціальної послуги основним і допоміжним персоналом (у тому числі предмети, матеріали, обладнання та інвентар; медикаменти, перев'язувальні матеріали;

продукти харчування; супутні роботи та послуги; інші витрати на придбання товарів, робіт і послуг);

інші прямі витрати, необхідні для надання послуги (на транспортування, ремонт і обслуговування спеціального обладнання та інших спеціальних засобів, амортизацію спеціального обладнання та інших спеціальних засобів тощо).

8. До адміністративних рекомендується відносити витрати:

на заробітну плату та єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування адміністративного, управлінського, господарського та обслуговуючого персоналу;

на відшкодування Пенсійному фонду України сум фактичних витрат на виплату і доставку пенсій, призначених відповідно до пунктів „а” – „е” та „ж”, різниці між сумою пенсії, призначеної за Законом України „Про наукову і науково-технічну діяльність”, та сумою пенсії, обчисленої відповідно до інших законодавчих актів, на яку має право особа, що згідно із законодавством фінансуються за рахунок коштів підприємств, установ, організацій;

на придбання товарів, робіт і послуг (у тому числі предмети, матеріали, обладнання та інвентар; роботи та послуги; інші витрати);

інші адміністративні витрати (оренда та обслуговування приміщень, будівель і споруд; комунальні послуги та енергоносії; зв'язок; транспортні витрати на адміністративні потреби; відрядження працівників; ремонт і обслуговування обладнання адміністративного призначення; амортизація основних засобів нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів адміністративного призначення тощо).

II. Розрахунок вартості соціальної послуги

1. При визначенні вартості соціальної послуги враховують вартість надання такої послуги одному одержувачу протягом однієї людино-години, час на її надання та кількість одержувачів.

2. До вартості конкретної соціальної послуги пропонується включати частку всіх адміністративних витрат суб'єкта, яка визначається з урахуванням коефіцієнта розподілу адміністративних витрат: відношення заробітної плати основного та допоміжного персоналу, залученого до надання конкретної соціальної послуги, до заробітної плати всього основного та допоміжного персоналу, що надає соціальні послуги за різними договорами та проектами суб'єкта.

3. Розміри окремих категорій та / або статей витрат замовника соціальних послуг або суб'єкта рекомендується визначати самостійно виходячи з вартості робочої сили, товарів, робіт і послуг у відповідній адміністративно-територіальній одиниці.

4. Для розрахунку вартості соціальної послуги, а також формування та оцінки калькуляції витрат на надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів замовникам соціальних послуг і суб'єктам рекомендується використовувати наведені нижче формули:

1) загальна вартість соціальної послуги:

$$\text{ВСП} = \text{ВЧ} \times \text{ВОГ} \times \text{КО},$$

де:

ВСП – вартість соціальної послуги;
 ВЧ – витрати часу на надання соціальної послуги (кількість людино-годин);
 ВОГ – вартість надання соціальної послуги протягом однієї людино-години;
 КО – кількість отримувачів соціальної послуги;

2) вартість надання соціальної послуги протягом однієї людино-години:

$$\text{ВОГ} = \text{ПВ} + \text{ЧАВ} + \text{ПДВ}^1,$$

де:

ВОГ – вартість надання соціальної послуги протягом однієї людино-години;
 ПВ – прямі витрати;
 ЧАВ – частка адміністративних витрат, яка враховується при визначенні вартості соціальної послуги;
 ПДВ¹ – податок на додану вартість;

3) прямі витрати:

$$\text{ПВ} = (\text{ЗПСВ} + \text{ПТРП} + \text{ПВ}) / \text{РД} / \text{НТРД},$$

де

ПВ – прямі витрати;
 ЗПСВ – заробітна плата і єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування основного та допоміжного персоналу;
 ПТРП – придбання товарів, робіт і послуг, безпосередньо пов'язаних із наданням соціальної послуги;
 ПВ – інші прямі витрати;
 РД – кількість робочих днів на рік;
 НТРД – норма тривалості робочого дня в годинах.

4) витрати на оплату праці основного та допоміжного персоналу:

$$\text{ЗПСВ} = \text{ЗП} + \text{ЄВ},$$

де

ЗПСВ – заробітна плата і єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування основного та допоміжного персоналу;
 ЗП – заробітна плата основного та допоміжного персоналу;
 ЄВ – єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування із заробітної плати основного та допоміжного персоналу.

До штату працівників, які безпосередньо беруть участь в наданні соціальної послуги або залучені до її надання, пропонується включати такі категорії:

¹ Податок на додану вартість враховується при визначенні вартості соціальної послуги, що надається платником цього податку.

Основний персонал			Допоміжний персонал:
Соціальний: соціальний працівник; соціальний робітник; фахівець із соціальної роботи; фахівець із соціальної допомоги вдома; практичний психолог; юрист; інші штатні працівники	Медичний: лікарський персонал (лікар); середній медичний персонал (сестра медична); молодший медичний персонал (молодша медична сестра, санітар, санітарка); інші штатні працівники	Педагогічний: вихователь; культурний організатор; методист; педагог соціальний; інші штатні працівники	кухар; водій автотранспортних засобів; підсобний робітник, бібліотекар; інші штатні працівники

Залежно від особливостей надання конкретної соціальної послуги суб'єкт може самостійно долучати до основного чи допоміжного персоналу інших працівників, крім зазначених вище (наприклад, у разі надання соціальної послуги з представництва інтересів або юридичного консультування до основного персоналу можуть долучати юриста, у разі надання соціальної послуги з догляду вдома до допоміжного персоналу можна долучати водія у зв'язку з необхідністю перевезення основного персоналу до місцезнаходження отримувача послуги).

До прямих витрат рекомендується включати заробітну плату працівників, які безпосередньо залучені до процесу надання соціальних послуг. Заробітну плату пропонується обчислювати на підставі посадових окладів та інших умов оплати праці, передбачених чинним законодавством. Перелік і кількість посад працівників доцільно визначати згідно зі штатним розписом суб'єкта. Навантаження на штатних працівників варто визначати відповідно до норм витрат часу, потрібного для надання послуги відповідними працівниками з урахуванням особливостей соціальної послуги та індивідуальних потреб окремих категорій отримувачів. Норми часових витрат можуть визначатися суб'єктом самостійно.

Роботу залучених фахівців відповідної спеціалізації (медиків, педагогів, психологів та інших) рекомендується оплачувати за рівнем їх фактичного залучення до надання соціальної послуги, але в межах, визначених типовими нормативами, відповідно до специфіки соціальної послуги. У разі надання соціальної послуги поза межами місця роботи фахівця оплату його праці пропонується проводити за весь час, який було витрачено на надання соціальної послуги, а також за час, який витрачався працівником на переїзд до місця надання соціальної послуги і назад.

Розмір єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування основного та допоміжного персоналу визначається чинним законодавством;

5) витрати на придбання товарів, робіт і послуг рекомендується розраховувати за формулою:

$$\text{ПТРП} = \text{ПМО} + \text{МПП} + \text{ПХ} + \text{СРП} + \text{ІВ},$$

де

- ПТРП – придбання товарів, робіт і послуг;
- ПМО – предмети, матеріали, обладнання та інвентар (у тому числі м'який інвентар та спецодяг), що використовуються для надання соціальної послуги;
- МПМ – медикаменти та перев'язувальні матеріали, що використовуються для надання соціальної послуги;
- ПХ – продукти харчування, що закупаються для організації харчування одержувачів, якщо це передбачено державними стандартами соціальних послуг;
- СРП – супутні роботи та послуги, що закупаються для надання соціальної послуги (наприклад, прання, прасування, професійне навчання, супервізія для основного персоналу);
- ІВ – інші витрати на придбання товарів та послуг, що використовуються для надання соціальної послуги;

6) інші прямі витрати можна розраховувати за формулою:

$$\text{ІПВ} = \text{ТВ} + \text{РО} + \text{РСА} + \text{ІВ},$$

де

- ІПВ – інші прямі витрати;
- ТВ – транспортні витрати, необхідні для надання соціальної послуги;
- РО – ремонт та обслуговування спеціального обладнання й інших спеціальних засобів², що використовуються для надання соціальної послуги;
- РСА – річна сума амортизації спеціального обладнання та інших спеціальних засобів, що використовуються для надання соціальної послуги;
- ІВ – інші витрати, що безпосередньо стосуються надання соціальної послуги;

7) транспортні витрати залежно від особливостей організації надання конкретної соціальної послуги доцільно обчислювати одним із зазначених нижче способів.

Якщо суб'єкт користується власними транспортними засобами, транспортні витрати можуть розраховуватися за формулою:

$$\text{ТВ} = \text{ВПММ} + \text{РСА},$$

де

- ТВ – транспортні витрати, необхідні для надання соціальної послуги;
- ВПММ – витрати на паливно-мастильні матеріали, пов'язані з наданням соціальної послуги, обчислені відповідно до норм витрат палива та мастильних матеріалів на автомобільному транспорті³;
- РСА – річна сума амортизації транспортних засобів, визначена відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі⁴.

² Обладнання, яке безпосередньо використовується для надання соціальних послуг.

³ Наказ Міністерства транспорту і зв'язку України від 10 лютого 1998 року № 43 „Про затвердження Норм витрат палива і мастильних матеріалів на автомобільному транспорті”.

Якщо суб'єкт компенсує витрати на проїзд працівникам, задіяним у наданні соціальної послуги, транспортні витрати рекомендується визначати в розмірі вартості проїзду громадським транспортом (крім таксі) відповідно до проїзних документів;

8) частка адміністративних витрат, яка враховується при визначенні вартості соціальної послуги, може розраховуватися за формулою:

$$\text{ЧАВ} = \text{АВ} \times \text{КРАВ} / \text{РД} / \text{НТРД},$$

де

ЧАВ – частка адміністративних витрат, яка враховується при визначенні вартості соціальної послуги⁵;

АВ – адміністративні витрати;

КРАВ – коефіцієнт розподілу адміністративних витрат;

РД – кількість робочих днів на рік;

НТРД – норма тривалості робочого дня в годинах;

9) Адміністративні витрати на надання соціальної послуги пропонується розраховувати за формулою:

$$\text{АВ} = \text{ЗПСВ} + \text{ПТРП} + \text{ІАВ},$$

де

АВ – адміністративні витрати;

ЗПСВ – заробітна плата і єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування адміністративного та управлінського, а також господарського та обслуговуючого персоналу;

ПТРП – придбання товарів, робіт та послуг на адміністративні потреби;

ІАВ – інші адміністративні витрати;

10) заробітна плата і єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування адміністративного та управлінського, а також господарського та обслуговуючого персоналу рекомендується розраховувати за формулою:

$$\text{ЗПСВ} = \text{ЗП} + \text{ЄВ},$$

де

ЗПСВ – заробітна плата і єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування адміністративного та управлінського, а також господарського та обслуговуючого персоналу;

⁴ Наказ Міністерства фінансів України від 12 жовтня 2010 року № 1202 „Про затвердження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі”.

⁵ Відповідно до Постанови КМУ від 9 квітня 2005 року № 268 „Про затвердження Порядку регулювання тарифів на платі і соціальні послуги”.

- ЗП – заробітна плата адміністративного та управлінського, а також господарського та обслуговуючого персоналу;
- ЄВ – єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування адміністративного та управлінського, а також господарського та обслуговуючого персоналу.

До заробітної плати адміністративного та управлінського, а також господарського та обслуговуючого персоналу доцільно включати заробітну плату працівників, які виконують відповідні функції при наданні соціальної послуги.

До адміністративного та управлінського, а також господарського та обслуговуючого персоналу можуть входити працівники таких штатних категорій:

Адміністративний та управлінський персонал:	Господарський та обслуговуючий персонал:
директор; заступник директора; головний бухгалтер; касир; інспектор з кадрів; юрисконсульт; завідувач канцелярії; завідувач господарства; адміністратор черговий; інші штатні працівники	робітник з комплексного обслуговування та ремонту будинків; прибиральник службових приміщень; прибиральник територій; водій автотранспортних засобів; сторож; технік; електромонтер з ремонту та обслуговування електроустановок; інші штатні працівники

Вбачається за доцільне заробітну плату обчислювати на підставі розмірів посадових окладів та інших умов оплати праці, передбачених чинним законодавством. Перелік, кількість посад працівників, умови оплати праці пропонується визначати згідно зі штатним розписом суб'єкта.

Розмір єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування визначається чинним законодавством;

11) витрати на придбання товарів, робіт і послуг на адміністративні потреби можуть розраховуватися за формулою:

$$\text{ПТРП} = \text{ПМО} + \text{РП} + \text{ІВ},$$

де

ПТРП – придбання товарів, робіт та послуг для забезпечення адміністративних потреб;

ПМО – предмети, матеріали, обладнання та інвентар для забезпечення адміністративних потреб;

РП – роботи та послуги для забезпечення адміністративних потреб;

ІВ – інші витрати на придбання товарів, робіт і послуг, необхідних для виконання адміністративних функцій;

12) інші адміністративні витрати пропонується розраховувати за формулою:

$$IAB = OO + КПЕ + ПЗ + ТВ + ВВ + РОО + РСА + IB,$$

де

IAB – інші адміністративні витрати;

OO – оренда та обслуговування приміщень, будівель і споруд;

$КПЕ$ – витрати на оплату комунальних послуг та енергоносіїв;

$ПЗ$ – витрати на оплату послуг зв'язку (у тому числі пошта, телефон, інтернет);

$ТВ$ – транспортні витрати для забезпечення адміністративних потреб;

$ВВ$ – витрати на відрядження працівників;

$РОО$ – ремонт та обслуговування обладнання адміністративного призначення;

$РСА$ – річна сума амортизації нематеріальних активів основних засобів та амортизація інших необоротних матеріальних активів адміністративного призначення, розрахована відповідно до Національних положень (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі;

IB – інші витрати;

13) у витрати на оплату комунальних послуг та енергоносіїв рекомендується включати оплату :

послуг теплопостачання;

послуг водопостачання та водовідведення;

послуг постачання електроенергії;

послуг постачання природного газу;

інших енергоносіїв (у тому числі придбання твердого палива, скрапленого газу);

14) транспортні витрати для забезпечення адміністративних потреб можуть розраховуватися за формулою:

$$ТВ = ВПММ + РСА,$$

де

$ТВ$ – транспортні витрати для забезпечення адміністративних потреб;

$ВПММ$ – витрати на паливно-мастильні матеріали, обчислені відповідно до норм витрат палива і мастильних матеріалів на автомобільному транспорті⁶;

$РСА$ – річна сума амортизації, визначена відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі;

15) іншими статтями адміністративних витрат передбачаються витрати на послуги інших організацій, у тому числі витрати на спеціалізовані тренінги, курси підвищення кваліфікації працівників, послуги з охорони та пожежної

⁶ Наказ Міністерства транспорту і зв'язку України від 10 лютого 1998 року № 43 „Про затвердження Норм витрат палива і мастильних матеріалів на автомобільному транспорті”.

охорони приміщень, у яких надаються соціальні послуги, на зв'язок та інші витрати загальногосподарського призначення;

16) коефіцієнт розподілу адміністративних витрат пропонується розраховувати за формулою:

$$\text{КРАВ} = \text{ЗП} / \text{ЗВЗП},$$

де

КРАВ – коефіцієнт розподілу адміністративних витрат;

ЗП – заробітна плата основного та допоміжного персоналу, що залучається до надання соціальних послуг у межах замовлення;

ЗВЗП – загальні витрати на заробітну плату основного та допоміжного персоналу, який здійснює надання соціальних послуг, за всіма договорами / проектами суб'єкта;

17) вартість соціальної послуги та склад витрат, що входять до неї, рекомендується визначати залежно від конкретної соціальної послуги. Перелік витрат, які можуть включатися до розрахунку вартості соціальної послуги, залежно від її особливостей та умов надання зазначено в додатку 3 до цих Методичних рекомендацій.

**Начальник Управління у справах
людей похилого віку та надання
соціальних послуг**

 О. Суліма

Додаток 1
до Методичних рекомендацій
розрахунку вартості соціальних
послуг
(пункт 5 розділу I)

КАЛЬКУЛЯЦІЯ
вартості соціальних послуг
за рахунок бюджетних коштів

1. Прямі витрати

1.1. Заробітна плата та єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Посада	Місячний оклад, грн	Навантаження працівника, % ¹	Кількість місяців у межах замовлення,	Сума, грн
Основний персонал²				
Допоміжний персонал³				
Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування _____:				
Усього:				

1.2. Придбання товарів, робіт і послуг

Стаття витрат	Вартість одиниці, грн	Одиниця виміру	Кількість одиниць	Сума, грн
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар				
Медикаменти та перев'язувальні матеріали				
Продукти харчування				
Супутні роботи та послуги⁴				
Інші витрати на придбання товарів, робіт і послуг				
Усього:				

¹ Частка робочого часу, на яку працівника задіяно на роботі.

² Соціальні, медичні, педагогічні працівники, соціальні робітники та інший персонал, що безпосередньо надає соціальні послуги.

³ Працівники, безпосередньо залучені до надання соціальних послуг, які виконують допоміжні та обслуговуючі функції щодо основного персоналу.

⁴ Роботи та послуги, безпосередньо пов'язані з наданням соціальних послуг.

1.3. Інші прямі витрати

Стаття витрат	Вартість одиниці, грн	Одиниця виміру	Кількість одиниць	Сума, грн
Транспортні витрати⁵				
Ремонт та обслуговування спеціального обладнання та інших спеціальних засобів⁶				
Річна сума амортизації спеціального обладнання та інших спеціальних засобів				
Інші витрати				
Усього:				

2. Адміністративні витрати

2.1. Заробітна плата та єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Штатна посада	Місячний оклад, грн	Навантаження працівника, % ⁷	Кількість місяців у межах замовлення	Сума, грн
Адміністративний та управлінський персонал⁸				
Господарський та обслуговуючий персонал				
Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування :				
Усього:				

2.2. Придбання товарів, робіт і послуг

Стаття витрат	Вартість одиниці, грн	Одиниця виміру	Кількість одиниць	Сума, грн
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар для адміністративних потреб				
Роботи та послуги для адміністративних потреб				
Інші витрати на придбання товарів, робіт і послуг				
Усього:				

⁵ Витрати на залучення транспортних послуг, які є складовою соціальної послуги або без яких надання соціальних послуг неможливе.

⁶ Обладнання, яке безпосередньо використовується для надання соціальних послуг.

⁷ Частка робочого часу, на яку працівника задіяно на роботі.

⁸ Працівники адміністрації, бухгалтерії та планово-фінансового відділу, інженерно-технічні та інші працівники.

2.3. Інші адміністративні витрати

Стаття витрат	Вартість одиниці, грн	Одиниця виміру	Кількість одиниць	Сума, грн
Оренда та обслуговування приміщень, будівель і споруд⁹				
Витрати на комунальні послуги та енергоносії				
Витрати на зв'язок (у тому числі пошта, телефон, інтернет)				
Транспортні витрати на адміністративні потреби				
Витрати на відрядження працівників				
Ремонт та обслуговування обладнання адміністративного призначення				
Річна сума амортизації нематеріальних активів адміністративного призначення				
Річна сума амортизації основних засобів адміністративного призначення				
Амортизація інших необоротних матеріальних активів адміністративного призначення				
Інші витрати				
Усього:				

⁹ Орендна плата, охорона тощо.

3. Вартість людино-години

3.1. Розрахунок коефіцієнта розподілу адміністративних витрат

Категорія витрат	Сума, грн
Заробітна плата основного та допоміжного персоналу, що залучається до надання соціальних послуг у межах замовлення	
Загальні витрати на заробітну плату основного та допоміжного персоналу, який здійснює надання соціальних послуг, за усіма договорами / проектами суб'єкта	
Коефіцієнт розподілу адміністративних витрат ¹⁰ :	

3.2. Розрахунок вартості людино-години

Категорія витрат	Сума за категорією, грн	Коефіцієнт розподілу адміністративних витрат, %	Вартість, грн ¹¹	Вартість на одну людино-годину, грн ¹²
Прямі витрати				
Заробітна плата та єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування		-		
Придбання товарів, робіт і послуг		-		
Інші прямі витрати		-		
Усього прямих витрат:				
Адміністративні витрати				
Заробітна плата та єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування				
Придбання товарів, робіт і послуг				
Інші адміністративні витрати				
Усього адміністративних витрат:				
Разом:				

4. Розрахунок вартості надання соціальної послуги

Категорії отримувачів	Вартість людино-години, грн	Кількість людино-годин на особу, год.	Кількість отримувачів соціальної послуги, осіб	Сума, грн
Категорія I				
Категорія II				
Категорія III				
Разом:				

¹⁰ Розраховується шляхом ділення заробітної плати основного та допоміжного персоналу на заробітну плату всього основного та допоміжного персоналу, який здійснює надання соціальних послуг, за різними договорами і проектами суб'єкта.

¹¹ Для адміністративних витрат вказується частка адміністративних витрат, на конкретну соціальну послугу, обчислена з урахуванням коефіцієнта розподілу адміністративних витрат.

¹² Розраховується виходячи з вартості відповідної категорії, помноженої на коефіцієнт розподілу адміністративних витрат, що ділиться на кількість робочих днів у місяці, нормативну кількість робочих годин на день, та на кількість одержувачів соціальної послуги.

Додаток 2
до Методичних
рекомендацій розрахунку
вартості соціальних послуг
(пункт 6 розділу I)

ТИПОВА СТРУКТУРА ВИТРАТ
для визначення вартості соціальної послуги
в розрахунку на одну людину-годину
(залежно від умов надання соціальної послуги)

№ з/п	Статті витрат	Умови надання послуг				
		поза межами закладів або установ суб'єкта, що надає соціальні послуги		у закладі або установі суб'єкта, що надає соціальні послуги		
		за місцем перебування отримувача	в мобільних умовах	в умовах офісу або закладу денного перебування	у стаціонарних умовах	
Прямі витрати						
1	Заробітна плата та єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування					
1.1	Заробітна плата працівників					
1.1.1	Основний персонал, у тому числі соціальні працівники та соціальні робітники	Відповідно до штатного розпису та навантаження (у тому числі враховується час, який витрачається на дорогу до місця надання послуг і назад)			Відповідно до штатного розпису та навантаження	
	медичний персонал					
	педагогічний персонал					
1.1.2	Допоміжний персонал					
1.2	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	Визначається відповідно до Закону України „Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування”				
2	Придбання товарів, робіт і послуг у тому числі:					
2.1	предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю	У випадках, передбачених державним стандартом соціальної послуги або договором				
2.2	медикаментів та перев'язувальних матеріалів					
2.3	продуктів харчування					
2.4	супутніх товарів, робіт і послуг ¹					
2.5	інші витрати на придбання товарів, робіт і послуг ²					
3	Інші прямі витрати					
3.1	Транспортні витрати у тому числі:					
3.1.1	якщо суб'єкт користується власними транспортними засобами	Відповідно до маршрутних листів			Не застосовується	
3.1.2	якщо суб'єкт компенсує витрати на проїзд працівникам, задіяним у наданні соціальної послуги	У розмірі вартості проїзду громадським транспортом (крім таксі) – відповідно до проїзних документів				

¹ До супутніх товарів, робіт і послуг належать, зокрема, послуги з проведення тренінгів з професійного навчання та підвищення кваліфікації основного персоналу, друк інформаційних матеріалів та поліграфічні роботи, рекламні послуги, послуги прання та прасування тощо.

² Інші витрати можуть бути передбачені на оформлення звітних документів, друк та оформлення довідок за запитом одержувача соціальної послуги, обов'язкове страхування обладнання, що використовується для надання соціальної послуги, інші подібні витрати.

3.2	Ремонт та обслуговування спеціального обладнання та інших спеціальних засобів ³	У випадках, передбачених державним стандартом соціальної послуги або договором. Відповідно до норм часу та обслуговування обладнання
3.3	Річна сума амортизації спеціального обладнання та інших спеціальних засобів	У випадках, передбачених державним стандартом соціальної послуги або договором. Відповідно до Національних положень (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі
3.4	Інші витрати	Відповідно до розміру витрат на оформлення звітних документів
Адміністративні витрати		
1	Заробітна плата і єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	
1.1	Заробітна плата працівників	
1.1.1	Адміністративний та управлінський персонал	Відповідно до штатного розпису та навантаження
1.1.2	Господарський та обслуговуючий персонал	
1.2	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	Визначається відповідно до Закону України „Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування”
2	Придбання товарів, робіт і послуг у тому числі:	
2.1	предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю на адміністративні потреби ⁴	Відповідно до норм споживання товарів і послуг, а також відповідно до умов конкурсу
2.2	товарів, робіт і послуг на адміністративні потреби	
2.3	інші витрати на придбання товарів, робіт і послуг	
3	Інші адміністративні витрати у тому числі:	
3.1	оренда та обслуговування приміщень, будівель і споруд	Відповідно до укладених договорів
3.2	комунальні послуги та енергоносії	Відповідно до встановлених тарифів на комунальні послуги та вартості енергоносіїв
3.3	зв'язок (пошта, телефон, інтернет)	Відповідно до укладених договорів
3.4	транспортні витрати для забезпечення адміністративних потреб	Відповідно до маршрутних листів
3.5	відрядження працівників	Відповідно до запланованих відряджень та згідно з нормами відшкодування витрат на відрядження
3.6	ремонт та обслуговування обладнання адміністративного призначення	Відповідно до норм часу та обслуговування обладнання
3.7	річна сума амортизації нематеріальних активів адміністративного призначення	Відповідно до Національних положень (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі
3.8	річна сума амортизації основних засобів адміністративного призначення	
3.9	амортизація інших необоротних матеріальних активів адміністративного призначення	
3.10	інші витрати	
		Відповідно до укладених договорів

³ До цієї категорії належать витрати на ремонт і обслуговування обладнання та інших спеціальних засобів, що безпосередньо використовуються для надання соціальної послуги.

⁴ Ця категорія витрат включає придбання матеріалів, обладнання та інвентарю, необхідних для функціонування організації, що використовуються для реалізації нею управлінських і господарських функцій.

Додаток 3
до
Методичних
рекомендацій
розрахунку
вартості соціальних послуг
(пункт 4 розділу II)

ПЕРЕЛІК ВИТРАТ,
що включаються до розрахунку вартості соціальної послуги
з урахуванням державних стандартів соціальних послуг¹

№ з/п	Соціальні послуги	Прямі витрати										Адміністративні витрати							транспортні потреби
		заробітна плата і ЄВ	предмети, матеріали, обладнання та інвентар	медикаменти та перев'язувальні матеріали	продукти харчування	супутні роботи та послуги	транспортні витрати	амортизація спеціального обладнання	ремонт та обслуговування спеціального обладнання	заробітна плата і ЄВ	предмети, матеріали, обладнання та інвентар	роботи та послуги	вирядження	оренда та обслуговування приміщень	комуніальні послуги та енергоносії	амортизація необоротних активів	ремонт та обслуговування обладнання	зв'язок	
1	Догляд	X	X	X	X	X	X	-	-	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
1.1	Догляд вдома	X	X	X	X	X	X	-	X	X	X	X	-	X	X	X	X	X	X
1.2	Догляд стаціонарний	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
1.3	Денний догляд	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Паліативний / хоспісний догляд	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

¹ Перелік витрат, що включаються до розрахунку вартості соціальної послуги залежно від особливостей соціальної послуги та умов її надання, не є вичерпним і може визначатися суб'єктом, що надає соціальні послуги, залежно від специфіки його діяльності.

[illegible]

Розрахунок вартості соціальної послуги консультування

Розрахунок вартості соціальної послуги консультування проведено для відділення соціально-побутової адаптації територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг), в структуру якого входять відділення соціальної допомоги вдома (обслуговується 574 особи), відділення соціально-медичних послуг (обслуговується 916 осіб), відділення соціально-побутової адаптації (обслуговується 896 осіб), відділення організації надання адресної натуральної та грошової допомоги (обслуговується 1065 осіб)- середня чисельність осіб по відділенням наведено відповідно до статистичної звітності 12-соц за 2014 рік

Кількість робочих днів в рік	251		
Кількість робочих годин в день	8		
Кількість осіб, що обслуговуються	30		
Статті витрат	Оклад в місяць	Кількість місяців	Сума, грн
Прямі витрати в розрахнку на одиницю часу (годину)			
ПОСТІЙНІ ВИТРАТИ			
Оплата праці основного та допоміжного персоналу			
Заробітна плата	11722,25		140667,00
Основний персонал	8332,25	12	99987,00
в т.ч. соціальні працівники та робітники	8332,25	12	99987,00
Завідувач відділенням	2981,25	12	35775,00
Соціальний працівник б/к	2054,00	12	24648,00
Психолог	2054,00	12	24648,00
Юрист-консульт б/к	1243,00	12	14916,00
Допоміжний персонал	3390,00	12	40680,00
Водій	1627,00	12	19524,00
Прибиральник службових приміщень	1763,00	12	21156
Інший залучений персонал	0,00	0	0,00
Загальний фонд оплати праці всього	11722,25	12	140667,00
Єдиний соціальний внесок 36,3%	4255,18	12	51062,12
Всього оплата праці основного та допоміжного персоналу	15 977,43	24	191 729,12

Придбання товарів та послуг

Стаття витрат	Вартість одиниці, грн.	Кількість одиниць	Сума, грн.
Предмети, матеріали, обладнання та інвентарь	12,00		364,00
Ручки	2,00	32	64,00
Зошит	10,00	30	300,00
Всього придбання товарів та послуг	12,00		364,00

Інші прямі витрати

Стаття витрат	Вартість одиниці	Кількість одиниць	
Транспортні витрати	2022,00		24000,00
Паливо для автомобіля	22,00	1000	22000,00
Автокомпресор			0,00
Автозапчастини	2000,00		2000,00
Інші витрати			0,00
Всього:			24000,00

Адміністративні витрати

Оплата праці адміністративно-управлінського та господарсько-обслуговуючого персоналу

Штатна посада	Оклад на місяць, грн.	Оклад за рік
Адміністративно-упрвлінський персонал	20740,70	248888,40
Директор	4115,70	49388,40
Заступник директора	3680,00	44160,00
Головний бухгалтер	3268,50	39222,00
Бухгалтер 2 категорії	1864,50	22374,00

Касир	1690,50	20286,00
Економіст/ Інспектор з кадрів	2566,50	30798,00
Завідувач господарства	1864,50	22374,00
Технік б/к/ інженер з охорони праці	852,75	10233,00
Електрик 2 роз.	837,75	10053,00
Господарсько-обслуговуючий персонал	10689,40	128272,80
Робітник з комплексного обслуговування та ремонту будинків	551,00	6612,00
Сторож	1653,00	19836,00
Сторож	1653,00	19836,00
Сторож	1653,00	19836,00
Сторож	1653,00	19836,00
Прибиральник службових приміщень	1763,20	21158,40
Прибиральник території	1763,20	21158,40
Загальний фонд оплати праці всього	31430,10	377161,20
Єдиний соціальний внесок	11409,13	136909,52
Всього заробітна плата та єдиний соціальний внесок	42 839,23	514 070,72

Придбання товарів та послуг, що відносяться до адміністративних витрат

Стаття витрат	Вартість одиниці, грн.	Кількість одиниць	Сума, грн.
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар на загальновиборничі і адміністративні потреби			40358,45
Факти і коментарі	345,00	1	345,00
Пенсія	260,00	1	260,00
Урядовий кур'єр	355,00	1	355,00
Бюджет-баланс	740,00	1	740,00
Антистеплер	16,85	2	33,70
Автозапчастини	45,00	12	540,00
Бокс д/скріпок магнітний	18,24	1	18,24
Блок стікерів	6,72	5	33,60
Бокс-архів картонний	43,17	5	215,85
Блокнот для записів	19,80	5	99,00
Бланки суворої звітності	2345,00	1	2 345,00
Бланки довіреностей	14,60	3	43,80
Вогнегасник	327,00	5	1 635,00
Дирокол	47,22	2	94,44
Засіб для чистки труб "Крот" рідкий	25,19	2	50,38
Зошит на спіралі	45,75	10	457,50
Зошит 72 арк.	25,98	25	649,50
Календар настільний	9,12	2	18,24
Кореткор-ручка	24,78	5	123,90
Калькулятор CITIZEN CDC - 312	126,60	1	126,60
Картридж CANON BCI-24	214,20	4	856,80
Катридж HP DJ 5550/PS	353,58	2	707,16
Клей-олівець	6,72	4	26,88
Клей ПВА з ковпачком 200 г	4,62	4	18,48
Книга обліку 192 арк.	31,08	15	466,20
Коректор (рідина)	16,12	5	80,60
Корзина для сміття (пластикова)	52,26	4	209,04
Лампочки міньон	8,55	100	855,00
Лампочки	6,30	200	1 260,00
Ластик	6,08	20	121,60
Лінійка пластикова	2,64	3	7,92
Лоток вертикальний	33,78	2	67,56
Лоток горизонтальний	33,78	5	168,90
Мило господарче 200 г	7,05	20	141,00
Мило рідке 1 л	23,49	8	187,92
Ножиці канцелярські	13,75	4	55,00
Набір офісний	20,02	2	40,04
Настільний набір-вертушка	52,80	2	105,60
Набір цвяхів	550,44	1	550,44
Олівці	1,50	150	225,00
Папір А-4	120,00	125	15000,00

Папір для нотаток (1000 арк)	40,34	10	403,40
Папка на зав'язках	11,70	15	175,50
Папка "До підпису"	50,33	1	50,33
Папка пластикова з боковим зажимом	12,60	10	126,00
Папір для факсу	22,98	25	574,50
Папка-реєстратор	23,16	10	231,60
Папка-реєстратор	18,12	10	181,20
Папка-швидкосшивач	2,46	60	147,60
Папка файлова	14,58	80	1166,40
Подорожні листи	36,45	5	182,25
Ручка шарикова	2,00	150	300,00
Рідина для миття сантехніки 500 мл	38,60	12	463,20
Скоби для степлера №10	7,32	100	732,00
Скотч 48 мм*90 м	34,80	20	696,00
Совок з метлою	162,00	8	1296,00
Скріпки канцелярські	7,78	50	389,00
Степлер	66,96	8	535,68
Точилки для олівців з пластиковим контейнером	2,52	10	25,20
Шланг гумовий (50 м)	733,92	1	733,92
Швабра з насадкою	97,98	6	587,88
Щоденник діловий	56,38	5	281,90
Файли (100 шт.)	49,80	35	1743,00
Роботи та послуги на загальновиробничі і адміністративні потреби			10 680,00
Оплата державного огляду ТЗ	280,00	2	560,00
Обов'язкове страхування цивільної відповідальності за ТЗ	1 560,00	1	1 560,00
Вимірювання опору ізоляції електромереж	8 560,00	1	8 560,00
Інші витрати на придбання товарів, робіт і послуг			0,00
Всього:			51 038,45

Інші адміністративні витрати

Стаття витрат	Вартість одиниці, грн.	Кількість одиниць	Сума, грн.
Оренда та обслуговування приміщень, будівель та споруд			0,00
Витрати на комунальні послуги та енергоносії			168 046,41
Оплата теплопостачання	735,27	189	138 966,03
Оплата водопостачання та водовідведення	5,10	623,49	3 179,79
Оплата електроенергії	1,20	21583,83	25 900,59
Оплата інших комунальних послуг			40 000,00
Технічне обслуговування систем ЦО	1080,00	12	12 960,00
Технічне обслуговування систем ГВП, бойлерної установки	822,00	12	9 864,00
Технічне обслуговування систем ХВП та каналізації	617,00	12	7 404,00
Технічне обслуговування поливної системи	95,00	12	1 140,00
Вивезення сміття	456,00	12	5 472,00
Дератизація підвалу Організації	1160,00	1	1 160,00
Дезінфекція приміщень Організації	2000,00	1	2 000,00
Витрати на зв'язок (в т. ч. пошта, телефон, Інтернет)			6 009,00
Абонплата за телефони	35,75	12	429,00
Вартість місцевих розмов	45,00	12	540,00
Інтернет зв'язок	420,00	12	5 040,00
Транспортні витрати на загальновиробничі і адміністративні потреби та інші відділення			25 960,00
Витрати на паливо для автомобіля	22,00	1180	25 960,00
Ремонт та обслуговування обладнання загальновиробничого і адміністративного призначення			46 094,00
Технічне обслуговування та ремонт 23 одиниць комп'ютерної та офісної техніки	1 788,00	12	21 456,00
Інформаційно-технічне супроводження комп'ютерних програм "Зарплата" та "Баланс"	790,00	12	9 480,00
Заправка картриджів	200,00	26	5 200,00
Заправка вогнегасників	38,00	5	190,00
Техобслуговування пожежної сигналізації (щомісячно)	814,00	12	9 768,00
Амортизація основних засобів загальновиробничого і адміністративного призначення (субрахунки: 101,103, 104, 105, 106, 107, 108, 109)			245 671,05

разом по субрахунках 104, 105, 106	4 687,88	1	4 687,88
разом по субрахунках 104 г, 105 г, 106 г	240 983,17	1	240 983,17
Амортизація інших необоротних матеріальних активів загальнови­робничого і адміністративного призначення (субрахунок 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117)			11 743,94
разом по субрахунках 112, 113, 114	399,84	1	399,84
разом по субрахунках 113 г, 114 г	11344,10	1	11 344,10
Інші витрати			0,00
Всього:			543 524,40

3. Розрахунок вартості прямих витрат на надання послуги

Категорія витрат	Витрати за рік, грн.	Витрати в розрахунку на 1 годину	Витрати в розрахунку на людину-годину, грн (1).
Заробітна плата та єдиний соціальний внесок	191 729,12	25,46	3,18
Придбання товарів, робіт та послуг	364,00	0,05	0,01
Інші прямі витрати	24000,00	3,19	0,40
Всього (прямі витрати):	216 093,12	28,70	3,59

4. Розрахунок вартості адміністративних витрат на надання послуги

Категорія витрат	Витрати за рік, грн.	Витрати в розрахунку на людину-годину, грн.	Витрати на людину-годину, скориговані на коефіцієнт розподілу адміністративних витрат, грн. [2]
Заробітна плата та єдиний соціальний внесок	514070,72	68,27	0,34
Придбання товарів, робіт та послуг	51038,45	6,78	0,03
Інші непрямі витрати	543524,40	72,18	0,36
Всього (непрямі витрати):	1108633,57	147,23	0,74

4. Розрахунок коефіцієнту частки прямої заробітної плати на надання послуги до фонду прямої

Категорія витрат	
Заробітна плата основного, допоміжного персоналу, що надає дану соціальну послугу (за місяць)	15 977,43
Заробітна плата основного, допоміжного персоналу, що надає усі соціальні послуги в організації (за місяць)	105 849,20
Коефіцієнт розподілу адміністративних витрат[3]	0,15

5. Заробітна плата основного, допоміжного персоналу, що надає усі соціальні послуги в організації

Категорія витрат	Місячний фонд оплати праці
Відділення організації надання адресної натуральної та грошової допомоги	15 844,65
Відділення соціально медичних послуг	18 618,71
Відділення обслуговування вдома	22 953,25
Відділення соціально-побутової адаптації	48 432,59
Разом	105 849,20

6. Розрахунок вартості надання соціальної послуги одному отримувачу

Категорія витрат	Витрати на людину-годину, грн.
Прямі витрати (всього)	3,59
Непрямі витрати (всього)	0,74
Витрати на надання соціальної послуги на людину-годину	4,33

[1] Розраховується виходячи з вартості відповідної категорії, що ділиться на кількість робочих днів у місяці та нормативну кількість робочих годин на день, а також на кількість отримувачів послуг, що обслуговуються.

[2] Розраховується шляхом множення адміністративних витрат на коефіцієнт частки прямої заробітної плати на надання послуги до фонду прямої заробітної плати.

[3] Розраховується шляхом ділення заробітної плати основного, допоміжного персоналу, та іншого залученого персоналу, що надає дану соціальну послугу на заробітну плату основного, допоміжного персоналу, та іншого залученого персоналу, що надає усі соціальні послуги в організації.

Аналіз витрат по Стандарту соціальної послуги консультування на рік

Категорія витрат	Витрати за рік, грн.	
Прямі витрати на надання послуги соціальної адаптації	216 093,12	
Непрямі витрати на надання послуги	1 108 633,57	
Заробітна плата основного, допоміжного персоналу, що надає усі соціальні послуги в організації	1 270 190,40	
Всього витрати	2 594 917,09	
Чисельність осіб, що обслуговуються в установі	2 519,00	
Середня вартість соціальної послуги в територіальному центрі	1 030,14	

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

від 27 грудня 2013 року N 904

Про затвердження Методичних рекомендацій з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг

Відповідно до пункту 49.1.3 Національного плану дій на 2013 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010 - 2014 роки "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава", затвердженого Указом Президента України від 12.03.2013 N 128, розділу V Порядку розроблення державного стандарту соціальної послуги, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 16.05.2012 N 282, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.06.2012 за N 876/21188, наказую:

1. Затвердити Методичні рекомендації з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг, що додаються.
2. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Л. Дроздову.

Заступник Міністра -

В. Коломієць
керівник апарату

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства соціальної політики України
27.12.2013 N 904

Методичні рекомендації з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг

I. Загальні положення

1.1. Ці Методичні рекомендації застосовуються для організації та проведення моніторингу діяльності з питання надання соціальних послуг та оцінки якості цих послуг (далі - моніторинг та оцінка).

1.2. Моніторинг та оцінка проводяться з метою:

визначення відповідності наданих соціальних послуг державним стандартам цих послуг та потребам їх отримувача;

забезпечення надання населенню гарантованих державою якісних соціальних послуг;

удосконалення діяльності роботи з організації та надання соціальних послуг;

підготовки відповідних звітів про надання соціальних послуг;

планування подальшої роботи розвитку системи надання соціальних послуг;

формування державної політики у сфері надання соціальних послуг.

Моніторинг та оцінка сприяють:

координації діяльності всіх суб'єктів, що надають соціальні послуги;

прийняттю рішень стосовно розподілу наявних ресурсів для надання соціальних послуг різним соціальним групам;

отриманню інформації про соціальні групи, діяльність суб'єктів, що надають такі послуги, їх методи роботи, кількість та кваліфікацію залучених працівників.

1.3. У цих Методичних рекомендаціях терміни застосовуються у значеннях, визначених Законом України "Про соціальні послуги".

II. Проведення моніторингу соціальних послуг

2.1. Моніторинг соціальних послуг передбачає систематичний збір та обробку статистичних, адміністративних, оперативних даних.

Крім того, при проведенні моніторингу соціальних послуг варто враховувати результати національних досліджень, показники, отримані під час здійснення оцінки якості соціальних послуг, додаткові дані, отримані шляхом проведення спеціальних опитувань або анкетувань з питання надання соціальних послуг.

Показники, які застосовуються під час моніторингу соціальних послуг, мають розроблятися у відповідності до завдань та пріоритетів соціальної політики у сфері надання соціальних послуг. Показники можуть змінюватися в залежності від зміни завдань та пріоритетів у зазначеній сфері.

2.2. Суб'єктами моніторингу соціальних послуг є: Міністерство

соціальної політики України;

орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері соціального захисту населення, структурні підрозділи з питань соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських, районних, районних у містах державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування; суб'єкти, що надають соціальні послуги.

2.3. Під час проведення моніторингу соціальних послуг, як правило, використовуються дані щодо:

діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, соціальних послуг (кількість суб'єктів, що надають соціальні послуги, їх типи, потужності тощо);

потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах;

наданих соціальних послуг;

людських та бюджетних ресурсів, залучених для надання соціальних послуг;

соціальних груп, які отримують соціальні послуги; соціально-економічного розвитку регіонів.

2.4. Проведення моніторингу соціальних послуг пропонується здійснювати у такі етапи:

визначення пріоритетів та завдань у сфері надання соціальних послуг; розробка

показників моніторингу соціальних послуг (додаток 1); збір даних та показників щодо

надання соціальних послуг;

аналіз даних та показників щодо надання соціальних послуг, у тому числі з порівнянням за минулі періоди, та визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах;

перегляд пріоритетів та завдань у сфері надання соціальних послуг; планування

роботи з розвитку системи надання соціальних послуг.

2.5. Визначення пріоритетів та завдань у сфері надання соціальних послуг здійснює Міністерство соціальної політики України з урахуванням норм та завдань, визначених законами, актами Президента України, Кабінету Міністрів України та ін.

Базуючись на визначених пріоритетах та завданнях, Міністерство соціальної політики України також формує необхідні показники моніторингу соціальних послуг.

До кожного показника рекомендується розробити інструкцію, що має містити: назву

показника;

процедуру визначення показника;

дані, що використовуються для визначення показника, а також джерела цих

даних; періодичність та умови подання даних; подальше застосування показника.

2.6. Збір даних моніторингу соціальних послуг пропонується здійснювати: Міністерству

соціальної політики України;

органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері соціального захисту населення, структурним підрозділам з питань соціального захисту

населення обласних, Київської та Севастопольської міських, районних, районних у містах державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування; суб'єктам, що надають соціальні послуги.

2.6.1. Суб'єктам, що надають соціальні послуги, пропонується здійснювати:

облік та аналіз (в т. ч. порівняльний) показників діяльності з надання соціальних послуг;

подання даних структурним підрозділам районних, міських, районних у містах державних адміністрацій з питань соціального захисту населення, виконавчим комітетам відповідних рад (оптимальний термін подання даних - до 1 лютого поточного року).

2.6.2. Структурним підрозділам з питань соціального захисту населення районних, міських, районних у містах державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування пропонується здійснювати:

збір даних моніторингу соціальних послуг, що надаються на рівні адміністративно-територіальної одиниці;

узагальнення даних та їх порівняльний аналіз, у тому числі з урахуванням визначених потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах;

подання узагальнених даних моніторингу соціальних послуг та аналітичну записку, де пояснюються зміни даних, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері соціального захисту населення, структурним підрозділам обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій (оптимальний термін подання даних - до 1 березня поточного року).

2.6.3. Органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері соціального захисту населення, структурним підрозділам з питань соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій пропонується здійснювати:

збір даних моніторингу соціальних послуг, що надаються на рівні адміністративно-територіальних одиниць, та діяльності суб'єктів, що функціонують на рівні області;

узагальнення даних та їх порівняльний аналіз, у тому числі з урахуванням визначених потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах;

підготовку аналітичної записки, у якій зазначається про основні тенденції зміни даних та пропозиції щодо вжиття заходів для розвитку системи надання соціальних послуг;

подання узагальнених даних та аналітичної записки Міністерству соціальної політики України (оптимальний термін подання даних - до 1 квітня поточного року).

2.7. Для отримання даних моніторингу соціальних послуг, соціально-економічних показників, зокрема стосовно соціально-демографічних груп населення, що можуть вплинути на розвиток системи надання соціальних послуг, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським, районним, міським, районним у містах державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування варто приймати окремі рішення про обмін даними, результатами опитувань.

У цих рішеннях рекомендується зазначати дані, які будуть передаватися, строки та умови їх передачі.

2.8. Для отримання якісних показників даних моніторингу соціальних послуг передбачається проведення додаткових досліджень, анкетувань, соціологічних опитувань, у тому числі шляхом залучення вищих навчальних закладів та наукових установ.

Додаткові дослідження, анкетування, соціологічні опитування дають можливість охарактеризувати ситуацію та соціальні проблеми, а також дослідити певні проблемні аспекти, у тому числі ті, що були виявлені за допомогою показників.

2.9. Дані моніторингу рекомендується збирати один раз на рік. З метою більш детального аналізу щоквартально.

2.10. Аналіз даних моніторингу соціальних послуг здійснюють суб'єкти, зазначені у пункті 2.2 цих Методичних рекомендацій (далі - суб'єкти, що здійснюють моніторинг).

Для проведення аналізу даних моніторингу соціальних послуг суб'єктами, що здійснюють моніторинг, можуть утворюватися відповідні міжвідомчі робочі групи з питань аналізу системи надання соціальних послуг, до складу яких можуть входити представники:

центральної та місцевих органів виконавчої влади, причетних до надання соціальних послуг;

науково-дослідних інститутів; соціальних партнерів; громадських об'єднань;

суб'єктів, що надають соціальні послуги; незалежні

експерти.

Засідання робочих груп з питань аналізу системи соціальних послуг проводяться один раз на рік або, за потреби, щокварталу.

Результати аналізу моніторингу соціальних послуг варто оприлюднювати на сайтах суб'єктів, що провели цю роботу.

2.11. Міністерству соціальної політики України рекомендується готувати загальний звіт за результатами аналізу моніторингу соціальних послуг, який має включати зведені таблиці, графіки, а також аналітичну записку та структуровані пропозиції щодо коригування пріоритетних напрямів та завдань соціальної політики у сфері надання соціальних послуг, а також пропозиції з удосконалення показників моніторингу.

Загальний звіт з моніторингу соціальних послуг варто оприлюднювати на офіційному сайті Міністерства соціальної політики України.

III. Оцінка якості соціальних послуг

3.1. Об'єктом оцінки якості соціальних послуг мають бути державні і комунальні суб'єкти, що надають соціальні послуги, а також інші суб'єкти, що надають такі послуги із залученням бюджетних коштів.

3.2. Рекомендовані етапи оцінки якості соціальних послуг: планування

та проведення оцінки якості соціальних послуг;

аналіз результатів оцінки якості соціальних послуг та вивчення думки отримувачів соціальних послуг;

оприлюднення результатів проведеної оцінки якості соціальних послуг серед отримувачів соціальних послуг, їхніх законних представників, населення адміністративно-територіальної одиниці, де здійснює свою діяльність суб'єкт, що надає соціальні послуги;

розроблення заходів, спрямованих на покращення якості надання соціальних послуг; моніторинг

реалізації заходів, спрямованих на покращення якості надання соціальних послуг.

3.3. Для проведення оцінки якості соціальних послуг пропонується застосовувати показники якості цих послуг, зокрема:

адресність та індивідуальний підхід, що визначаються шляхом аналізу правильності визначення індивідуальних потреб, відповідності соціальної послуги індивідуальним потребам її отримувача;

результативність, що визначається шляхом здійснення аналізу досягнутих результатів, задоволення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, вирішення проблемних питань отримувача соціальної послуги, подолання або мінімізація наслідків складних життєвих обставин отримувача соціальної послуги;

своєчасність, що визначається шляхом здійснення аналізу дотримання строків прийняття рішення про надання соціальної послуги, надання в разі потреби невідкладної допомоги отримувачу послуг, виконання індивідуального плану надання соціальної послуги у визначені строки тощо;

доступність та відкритість, що визначаються шляхом аналізу наявності інформації про соціальну послугу, умов та порядку її отримання, можливості отримання альтернативних послуг тощо, можливості надання допомоги громадянам, які перебувають у складних життєвих обставинах, в отриманні необхідних документів для призначення соціальної послуги, можливості звернутися за отриманням соціальних послуг та вільного (безперешкодного) доступу одержувача соціальних послуг до приміщення суб'єктів, що надають соціальні послуги, тощо;

зручність, що визначається шляхом аналізу наявних можливостей для громадян, які перебувають у складних життєвих обставинах, обирати зручний для них час отримання соціальної послуги, врахування інтересів та потреб отримувача соціальної послуги під час її надання тощо;

повага до отримувача соціальної послуги, що визначається шляхом аналізу забезпечення ввічливого і гуманного ставлення з боку суб'єктів, що надають соціальні послуги, його честі, дотримання професійних та етичних норм і принципів у роботі з отримувачем соціальних послуг тощо. З цією метою проводиться анкетування отримувачів соціальних послуг, ведеться книга відгуків тощо;

професійність, що визначається шляхом аналізу наявності належного рівня кваліфікації фахівців, що надають соціальні послуги, проведення підвищення їх кваліфікації, атестації.

Показники якості соціальних послуг та критерії дотримання цих показників наведено у відповідних державних стандартах соціальних послуг або у специфікації соціальних послуг, що надаються згідно з договором про соціальне замовлення соціальних послуг.

3.4. Рекомендовані методи оцінки якості соціальних послуг:

опитування/анкетування отримувачів соціальних послуг та/або їх законних представників;

спостереження за процесом надання соціальних послуг;

бесіда/співбесіда з персоналом суб'єкта, що надає соціальні послуги; вивчення

документації, у тому числі звернень отримувачів соціальних послуг.

3.5. Оцінку якості соціальних послуг із застосуванням шкали оцінки (додаток 2) пропонується здійснювати на двох рівнях:

внутрішня оцінка якості соціальних послуг, що має проводитися на рівні суб'єкта, що надає соціальні послуги;

зовнішня оцінка якості соціальної послуги, що має проводитися центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування із залученням громадських об'єднань (за згодою), що займаються захистом прав громадян.

Для постійного покращення якості соціальних послуг вважається за доцільно запровадити чередування здійснення внутрішньої та зовнішньої оцінки та проведення співставлення результатів внутрішньої та зовнішньої оцінки, що дозволить забезпечити процес поступового впровадження змін у діяльність суб'єктів, що надають соціальні послуги.

3.5.1. Внутрішню оцінку якості соціальних послуг варто здійснювати суб'єктом, що надає соціальні послуги, не рідше ніж один раз на рік з метою:

оптимізації та удосконалення діяльності;

підвищення рівня професійної компетенції персоналу;

виявлення та обговорення проблем, що гальмують розвиток надання соціальних послуг;

дотримання встановленого рівня або підвищення рівня якості соціальних послуг, що надаються.

Внутрішню оцінку якості соціальних послуг пропонується здійснювати згідно із затвердженим керівництвом суб'єкта, що надає соціальні послуги, планом, який варто довести до відома персоналу на початку календарного року.

3.5.2. До внутрішньої оцінки пропонується залучати працівників, що надають соціальну послугу, отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників.

Для цього доцільно розробити та впровадити процедуру консультацій з отримувачами соціальної послуги, членами їх сімей, законними представниками щодо відповідності обсягу, змісту, умов та порядку надання соціальних послуг вимогам, встановленим у державних стандартах соціальних послуг.

3.5.3. Внутрішню оцінку якості соціальних послуг варто здійснювати шляхом: самооцінки

персоналу, залученого до надання соціальних послуг;

призначення особи, відповідальної за організацію й проведення оцінки якості соціальних послуг;

роботи Комісії з моніторингу та оцінки якості соціальних послуг.

Самооцінку доцільно проводити персоналом суб'єкта, що надає соціальні послуги, щоденно. Результати самооцінки бажано регулярно (щотижня) обговорювати на нарадах.

Керівнику суб'єкта, що надає соціальні послуги, рекомендується призначити особу, яка відповідатиме за організацію і проведення оцінки якості соціальних послуг на постійній основі та розроблення анкет, опитувальників для вивчення рівня задоволення отримувачів соціальних послуг, їх заповнення і аналіз.

Для проведення внутрішньої оцінки якості соціальних послуг варто створити Комісію з оцінки якості соціальних послуг (далі - Комісія). До складу Комісії бажано включити: керівника; працівників суб'єкта, що надає соціальні послуги; осіб, які отримують соціальні послуги; їх законних представників.

3.6. Зовнішню оцінку якості соціальних послуг пропонується здійснювати на постійній основі місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, у тому числі замовниками соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів із залученням представників громадських об'єднань (далі - суб'єкти, що здійснюють зовнішню оцінку), з метою:

оптимізації та удосконалення діяльності суб'єкта, що надає соціальні послуги;

підвищення рівня професійної компетенції персоналу суб'єкта, що надає соціальні послуги;

дотримання встановленого рівня або підвищення рівня якості соціальних послуг, що надаються цим суб'єктом.

Зовнішню оцінку якості соціальних послуг варто проводити наступного року після проведення внутрішньої оцінки.

3.6.1. Рекомендується зовнішню оцінку якості соціальних послуг проводити згідно із затвердженим планом роботи, але не рідше ніж один раз у два роки. У випадку надання соціальних послуг за бюджетні кошти із застосуванням механізму соціального замовлення зовнішню оцінку якості соціальних послуг бажано проводити не рідше ніж 1 раз на календарний рік або менший період, визначений у договорі про соціальне замовлення соціальних послуг.

3.6.2. Варто забезпечити передачу суб'єктом, що надає соціальні послуги, результатів своєї внутрішньої оцінки та будь-якої іншої документації, необхідної для проведення оцінки, суб'єкту, що здійснюватиме зовнішню оцінку. Враховуючи подані документи, суб'єкт, що здійснюватиме зовнішню оцінку, разом із суб'єктом, що надає соціальні послуги, має визначити напрями, які будуть оцінюватися.

3.6.3. По завершенні зовнішньої оцінки пропонується проводити збори за участю представників Комісії.

Комісія може сформулювати свої зауваження до результатів зовнішньої оцінки.

Остаточний звіт зовнішньої оцінки, який має містити інформацію про досягнення та, у разі необхідності, рекомендації для покращення якості наданих соціальних послуг або покращення організації роботи суб'єкта, що надає соціальні послуги, передається цьому суб'єкту.

3.6.4. Суб'єкту, що надає соціальні послуги, рекомендується вжити заходів щодо:

інформування отримувачів соціальної послуги, їх законних представників про проведення оцінки якості соціальних послуг;

забезпечення безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги або їх законних представників до осіб, які здійснюють оцінку якості соціальних послуг.

3.6.5. Результати оцінки якості соціальних послуг бажано доводити до відома персоналу суб'єкта, що надає соціальні послуги, отримувачів соціальних послуг, населення адміністративно-територіальної одиниці, на території якої діє суб'єкт, що надає соціальні послуги, зокрема шляхом розміщення на інформаційному стенді або на сайті цього суб'єкта.

3.6.6. За результатами оцінки якості соціальних послуг варто розробляти заходи з покращення якості надання соціальних послуг, удосконалення діяльності суб'єкта, що надає соціальні послуги, готувати пропозиції про заохочення працівників.

3.7. Узагальнення та аналіз результатів внутрішньої та зовнішньої оцінки якості соціальних послуг рекомендується проводити:

Міністерству соціальної політики України;

органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим, що забезпечує здійснення державної політики у сфері соціального захисту населення, структурним підрозділам з питань соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

3.8. Органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим, що забезпечує здійснення державної політики у сфері соціального захисту населення, структурним підрозділам з питань соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій варто забезпечити:

підготовку щорічного плану зовнішніх оцінок;

надання методологічної підтримки суб'єктам, що надають соціальні послуги, при здійсненні внутрішньої та зовнішньої оцінки якості соціальних послуг;

збір та аналіз звітів внутрішньої та зовнішньої оцінки якості соціальних послуг; підготовку

щорічного звіту про стан якості соціальних послуг;

підготовку заходів з покращення якості соціальних послуг та діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги; оприлюднення щорічного звіту про стан якості соціальних послуг.

Міністерству соціальної політики України варто забезпечити:

збір та аналіз щорічних звітів про стан якості соціальних послуг, підготовлених органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим, що забезпечує здійснення державної політики у сфері соціального захисту населення, структурними підрозділами з питань соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій; підготовку загального звіту про стан

Директор Департаменту

I.

Тарабукіна

соціальних послуг

Додаток 1

до пункту 2.4 Методичних рекомендацій з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг

Структура показників моніторингу

		Показники		Поле для заповнення
Цілі політики				
1	Визначити потреби	Визначення потреб		
1.1	Загальне бачення		Частка виявлених потреб по відношенню до сукупної к-сті осіб цільової групи	
			Частка виявлених потреб по відношенню до сукупної к-сті осіб цільової групи у містах	
			Частка виявлених потреб по відношенню до сукупної к-сті осіб цільової групи у сільській місцевості	
	За соціальними категоріями осіб		Частка виявлених потреб по відношенню до	
	Дорослі з обмеженими		можливостями дорослих з обмеженими можливостями	
	і підлітки з обмеженими		Частка виявлених потреб по відношенню до Діти	
	дітей та підлітків з обмеженими		можливостями можливостями	
	Громадяни похилого віку		Частка виявлених потреб по відношенню до громадян похилого віку	
	Сім'ї з неповнолітніми дітьми		Частка виявлених потреб по відношенню до сімей з неповнолітніми дітьми	
	Соціальна незахищеність		Частка виявлених потреб по відношенню до соціально незахищених осіб	
	Частка населення у містах або		сільській місцевості	
	Охоплення виявленої потреби			
	Загальне бачення			
			Загальна частка охоплення виявленої потреби	
		Співвідношення охоплення виявленої		

		потреби у містах	
		Співвідношення охоплення виявленої потреби у сільській місцевості	
	За соціальними категоріями осіб		
	Дорослі з обмеженими можливостями	Співвідношення дорослих з обмеженими можливостями до виявлених потреб	
	Діти і підлітки з обмеженими можливостями	Співвідношення дітей та підлітків з обмеженими можливостями до виявлених потреб	
	Громадяни похилого віку	Співвідношення громадян похилого віку до виявлених потреб	
	Сім'ї з неповнолітніми дітьми	Співвідношення сімей з неповнолітніми дітьми до виявлених потреб	
	Соціальна незахищеність	Співвідношення соціально незахищених осіб до виявлених потреб	
2	Пропозиції щодо розвитку соціальних послуг		
2.1	Соціальний супровід та послуги, надані поза межами соціального супроводу		
	Частка пропозиції соціальної підтримки фахівцями та працівниками		
	Загальне бачення		
2.1.1		Частка пропозиції фахівцями та працівниками	
		Частка пропозиції фахівцями та працівниками у містах	
		Частка пропозиції фахівцями та працівниками у сільській місцевості	
	Частка обслуговувань фахівцями та працівниками		
	Загальне бачення		
		Частка обслуговувань фахівцями та працівниками	
		Частка обслуговувань фахівцями та працівниками у містах	
2.1.2		Частка обслуговувань фахівцями та працівниками у сільській місцевості	
	За типологією Соціальний супровід / Обслуговування поза межами соціального супроводу		
		Частка обслуговування фахівцями та працівниками із укладенням договору про соціальний супровід	
		Частка обслуговування фахівцями та працівниками без укладення договору про соціальний супровід	
2.2	Стаціонарний догляд		
2.2.1	Частка пропозиції		

За | соціальними категоріями осіб

	Дорослі з обмеженими догляду дорослих з обмеженими	Частка пропозиції місць для стаціонарного можливостями можливостями
	і підлітки з обмеженими догляду дітей та підлітків з обмеженими	Частка пропозиції місць для стаціонарного Діти можливостями можливостями
Громадяни похилого віку		Частка пропозиції місць для стаціонарного догляду громадян похилого віку
Особи із V-ою групою рухової догляду осіб із V-ою групою рухової	активності активності	Частка пропозиції місць для стаціонарного
Сім'ї з неповнолітніми дітьми		Частка пропозиції місць для стаціонарного догляду сімей з неповнолітніми дітьми
Вразливі сім'ї		Частка пропозиції місць для стаціонарного догляду вразливих сімей
Соціальна незахищеність		Частка пропозиції місць для стаціонарного догляду соціально незахищених осіб
Частка обслуговування		
За соціальними категоріями осіб		
Дорослі з обмеженими можливостями обмеженими	Частка обслуговування дорослих з можливостями	
Діти і підлітки з обмеженими можливостями обмеженими	Частка обслуговування дітей і підлітків з можливостями	
Громадяни похилого віку		Частка обслуговування громадян похилого віку
2.2.2 Особи із V-ою групою рухової активності рухової активності	Частка обслуговування осіб із V-ою групою активності	
Сім'ї з неповнолітніми дітьми		Частка обслуговування сімей з неповнолітніми дітьми
Вразливі сім'ї		Частка обслуговування вразливих сімей
Соціальна незахищеність		Частка обслуговування соціально незахищених осіб
2.3 Підтримане проживання	Частка пропозиції	
За соціальними категоріями осіб		
2.3.1 Дорослі з обмеженими обмеженими	Частка теоретичного охоплення дорослих з можливостями	
Громадяни похилого віку		Частка теоретичного охоплення громадян похилого віку
Частка обслуговування		працівниками
За соціальними категоріями осіб		

11.05.2017	Про затвердження Методичних рекомендацій з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг		
2.3.2	Дорослі з обмеженими обмеженими можливостями	Частка обслуговування дорослих з можливостями	
	Громадяни похилого віку	Частка обслуговування громадян похилого віку	
2.3.3	Частка обслуговування близькими	За соціальними категоріями осіб	
	Дорослі з обмеженими обмеженими можливостями	Частка обслуговування дорослих з можливостями	
	Громадяни похилого віку	Частка обслуговування громадян похилого віку	
2.4	Денний догляд (надання послуг із місцем для прийому або денного Частка пропозиції	перебування осіб)	
	За соціальними категоріями осіб		
2.4.1	Дорослі з обмеженими обмеженими можливостями	Частка пропозиції для дорослих з можливостями	
	Діти і підлітки з обмеженими можливостями обмеженими можливостями	Частка пропозиції для дітей і підлітків з можливостями	
	Громадяни похилого віку	Частка пропозиції для громадян похилого віку	
	Сім'ї з неповнолітніми дітьми	Частка пропозиції для сімей з неповнолітніми дітьми	
	Соціальна незахищеність	Частка пропозиції для соціально незахищених осіб	
2.4.2	Частка обслуговування За соціальними категоріями осіб	Частка обслуговування під час денного Дорослі	
	з обмеженими догляду для дорослих з обмеженими можливостями	Частка обслуговування під час денного догляду для дітей і підлітків з обмеженими можливостями	
	Громадяни похилого віку	Частка обслуговування під час денного догляду для громадян похилого віку	
	Сім'ї з неповнолітніми дітьми	Частка обслуговування під час денного догляду для сімей з неповнолітніми дітьми	
2.5	Соціальна незахищеність	Частка обслуговування під час денного догляду для соціально незахищених осіб	
	Консультації спеціалістів		
	Частка пропозиції	Частка пропозиції консультацій спеціалістів	
http://cct.com.ua/2014/27.12.2013_904.htm			12/18

| 2.5.1

Частка пропозиції консультацій спеціалістів у містах

Частка пропозиції консультацій спеціалістів

у сільській місцевості

2.5.2 Частка обслуговування

Загальне бачення

Частка обслуговування шляхом надання

консультацій спеціалістів

За соціальними категоріями осіб

Дорослі з обмеженими

можливостями

Діти і підлітки з обмеженими

	можливостями		
	Громадяни похилого віку		
	Сім'ї з неповнолітніми дітьми		
	Соціальна незахищеність		
3	Запровадити інструменти професійної інтеграції		
3.1	Підготовка		
	Дорослі з обмеженими можливостями	Частка дорослих із визнаною інвалідністю, які пройшли професійну реабілітацію	
	Діти і підлітки з обмеженими можливостями	Частка дітей і підлітків із визнаною інвалідністю, які пройшли навчання у звичайних закладах шкільної освіти	
	Соціальна незахищеність		
3.2	Професійна інтеграція		
	Дорослі з обмеженими можливостями	Частка активних дорослих із визнаною інвалідністю (які працюють)	
	Соціальна незахищеність		
3.3	Соціальний супровід при працевлаштуванні та на робочому місці		
	Дорослі з обмеженими можливостями		
	Сім'ї з неповнолітніми дітьми		
	Соціальна незахищеність		
	Кадрове забезпечення		
1	Забезпечити заклад необхідною к-стю кадрів відповідно до штатного розпису		
		Частка фактично зайнятих посад	
		Частка вакантних посад	
		Частка докомплектування команд працівників	
2	Забезпечити гідну заробітну плату працівникам соціальної сфери (в середньому за період)		
		Середня зарплатня по сектору	
		Заробітна плата по відношенню до інших секторів економіки	
		Зростання заробітної плати	
3	Зменшити плинність кадрів		
		Частка звільнень	
		Частка прийомів на роботу	
		Частка плинності кадрів	
4	Стимулювати розвиток кадрового потенціалу		
		Частка персоналу, що пройшов підвищення кваліфікації	
		Частка кваліфікованого персоналу соціальної	

		роботи (фахівці та працівники), що мають належну кваліфікацію	
5	Спостереження за діяльністю персоналу		
		К-сть осіб, що обслуговуються фахівцями та працівниками	
		К-сть осіб, що обслуговуються робітниками	
6	Дані щодо штатного розпису		
		Частка адміністративного персоналу	
		Частка соціального персоналу (фахівці та працівники)	
		Частка персоналу робітників	
	Фінансування та видатки соціальних послуг		
1	Забезпечити заклади необхідним фінансуванням		
1.1	Інформація щодо бюджету		
		Частина видатків, що забезпечуються на державному рівні, по відношенню до затвердженого бюджету	
		Частина фінансування, що гарантується на державному рівні, по відношенню до затвердженого бюджету за попередній рік	
		Частка бюджетного виконання за попередній рік	
1.2	Структура фінансування		
		Частка фінансування із місцевого бюджету	
		Частка платних послуг у місцевому бюджеті	
		Частка спонсорської допомоги у місцевому бюджеті	
		Частка отримання пенсій осіб, що перебувають у стаціонарному закладі (75 %)	
2	Стимулювати залучення інших додаткових засобів для фінансування надання соціальних послуг		
		Кошти, отримані від надання платних соціальних послуг	
		Кошти, які заплановано отримати від надання платних соціальних послуг	
		Фактичний обсяг коштів, отриманих від спонсорів	
		Обсяг коштів, який заплановано отримати від спонсорів	
	Ефективність		
1	Ефективність з огляду на ціну закладів		
2	Соціальна ефективність		
	Забезпечити оптимальну витрату засобів		
		Вартість послуг в розрахунку на одного отримувача	
		послуги вдома	

	стаціонарний догляд	
	денний догляд	
	послуги спеціалістів	
	К-сть отримувачів на одного працівника	
	послуги вдома	
	стаціонарний догляд	
	денний догляд	
	послуги спеціалістів	
	Бюджет в розрахунку на потенційного отримувача	
	Дорослі з обмеженими можливостями	
	Діти і підлітки з обмеженими можливостями	
	Громадяни похилого віку	
	Сім'ї з неповнолітніми дітьми	
	Соціальна незахищеність	
	Співвідношення адміністративного і соціального персоналу	
	Дорослі з обмеженими можливостями	
	Діти і підлітки з обмеженими можливостями	
	Громадяни похилого віку	
	Сім'ї з неповнолітніми дітьми	
	Соціальна незахищеність	

Додаток 2

до пункту 3.5 Методичних рекомендацій з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг

Рекомендації щодо шкали оцінки якості соціальних послуг

При розробці шкали оцінки якості соціальних послуг рекомендовано використовувати сукупність показників для виявлення відповідності наданих соціальних послуг державним стандартам цих послуг.

Кожним суб'єктом надання соціальних послуг оцінка здійснюється для кожної окремої соціальної послуги із врахуванням даних щодо загальної кількості отримувачів даної послуги.

Шкала оцінки розробляється окремо для кількісних та якісних показників, які передбачені кожним державним стандартом соціальної послуги.

Кожен кількісний показник переводиться у відсотковий еквівалент (як частка до загальної сукупності), після чого, в залежності від значення, йому присвоюються наступні статуси:

Оцінка кількісних показників надання соціальних послуг

	відсоткові еквіваленти	статус
1	від 80 % до 100 %	"добре"
2	від 51 % до 79 %	"задовільно"
3	від 0 % до 50 %	"незадовільно"

Особливий підхід до оцінки в даному розділі стосуватиметься лише показника "кількість скарг". Після його переведення у відсотковий еквівалент присвоєння статусів відбувається наступним чином:

Оцінка кількісного показника "кількість скарг"

	відсоткові еквіваленти	статус
1 від 0 % до 20 %	"добре"	
2 від 21 % до 50 %	"задовільно"	3 від 51 % до 100 %
	"незадовільно"	

Якісні показники рекомендовано оцінювати за наступною схемою.

Державним стандартом соціальної послуги передбачено відповідний перелік критеріїв оцінки для кожної групи показників забезпечення якості, а саме:

- адресність та індивідуальний підхід,
- результативність,
- своєчасність,
- доступність та відкритість,
- повага гідності отримувача,
- професійність.

Для кожного критерію оцінки в межах групи показників забезпечення якості розраховується показник охоплення критерієм усіх отримувачів соціальної послуги. Показник виражається у відсотковому еквіваленті від 0 до 100 %, після чого, в залежності від значення, йому присвоюються наступні статуси:

Оцінка показників забезпечення якості соціальних послуг

	відсоткові еквіваленти	статус
1	від 80 % до 100 %	"добре"
2	від 51 % до 79 %	"задовільно"
3	від 0 % до 50 %	"незадовільно"

Далі статуси показників охоплення по кожному критерію узагальнюються і статус, який переважає ("добре", "задовільно" чи "незадовільно"), присвоюється для групи показників забезпечення якості в цілому.

Наступним кроком є узагальнення статусів кожного показника забезпечення якості соціальної послуги та кожного кількісного показника, і статус, який переважає ("добре", "задовільно" чи "незадовільно"), присвоюється для оцінювання якості соціальної послуги в цілому відповідно до таблиці, в якій рекомендуються відповідні заходи.

Оцінка якості соціальної послуги в цілому

узагальнений статус	рекомендації по роботі з суб'єктом, що надає соціальну послугу
"добре"	продовжувати роботу з суб'єктом
"задовільно"	покращити роботу за окремими показниками, що мають низький статус
"незадовільно"	перезаключити договір з суб'єктом

Лицензионное программное обеспечение:
Зодчий (Строительные нормативы: СНиП, ГОСТ, ДБН, ДСТУ)
Юрист+Закон (Законодательство Украины на DVD/usb-flash)
Норматив-ПРО (Пожарная безопасность, Охрана труда, Санэпиднадзор)
Лицензионная АВК-5 (выпуск строительных смет)
 Поставка, установка, настройка, обучение, обслуживание, сопровождение.
 044-3316318, 050-3305400, 068-2017762

МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

21.06.2017

м. Київ

№ 1030

Про деякі питання діяльності
об'єднаної територіальної громади
щодо надання послуг із соціальної
підтримки населенню

Відповідно до пунктів 3 та 8 Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 р. № 423 (зі змінами), з метою забезпечення надання методичної допомоги об'єднаним територіальним громадам щодо виконання повноважень у сфері соціального захисту населення в умовах децентралізації влади згідно із законами України „Про добровільне об'єднання територіальних громад”, „Про місцеве самоврядування в Україні” та Плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 р. № 275-р,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Методичні рекомендації щодо діяльності об'єднаної територіальної громади у сфері соціального захисту населення та захисту прав дітей (далі – Методичні рекомендації), що додаються.
2. Структурним підрозділам з питань соціального захисту населення обласних державних адміністрацій:
 - 1) забезпечити надання Методичних рекомендацій, затверджених цим наказом, об'єднаним територіальним громадам;
 - 2) сприяти впровадженню починаючи з 1 липня 2017 рок моделі адміністрування надання послуг із соціальної підтримки населення. у

38 об'єднаних територіальних громадах (далі–ОТГ) згідно з пропозиціями обласних державних адміністрацій (за списком, що додається), зокрема:

забезпечити організацію навчання працівників уповноважених соціальних підрозділів (посадових осіб) пілотних ОТГ (комунікативні навички, техніка ведення співбесіди, належне виконання функцій з прийняття, оброблення, зберігання документів, у тому числі в програмі автоматизованої обробки документів, інформування громадян про прийняті рішення тощо);

здійснювати координацію та взаємодію з іншими партнерами і донорами, які надають технічну допомогу, з метою впровадження та розвитку в об'єднаних територіальних громадах інноваційних та інтегрованих соціальних послуг, соціальних мікропроектів, у тому числі із залученням недержавних надавачів послуг;

проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу серед населення із залученням засобів масової інформації щодо змін в організації прийому заяв і документів для призначення усіх видів соціальної підтримки;

3) подавати щокварталу до 10 числа місяця, що настає за звітним періодом, Міністерству соціальної політики інформацію про стан впровадження моделі адміністрування надання послуг із соціальної підтримки населення в пілотних ОТГ.

3. Пенсійному фонду України, Державній службі зайнятості (Центральному апарату), Виконавчій дирекції Фонду соціального страхування України (за згодою) разом із об'єднаними територіальними громадами вжити заходів щодо організації віддалених робочих місць для прийому громадян і надання послуг за місцем реєстрації заявників уповноваженими представниками державної служби зайнятості, управлінь Пенсійного фонду України, робочих органів Фонду соціального страхування.

4. Керівникам структурних підрозділів Мінсоцполітики (згідно з компетенцією) забезпечити надання уповноваженим соціальним підрозділам (посадовим особам) об'єднаних територіальних громад допомоги з питань застосування Методичних рекомендацій.

5. Департаменту захисту прав дітей та усиновлення (Колбаса Р. С.) розробити до 01 вересня 2017 року перелік технологічних карток діяльності уповноваженого представника об'єднаної територіальної громади із захисту прав дітей.

6. Управлінню профілактики соціального сирітства (Пінчук І. М.) забезпечити проведення щоквартального моніторингу результатів впровадження моделі адміністрування надання послуг із соціальної підтримки населення.

7. Заступнику Міністра Шамбіру М. І. в межах виконання спільного з Міжнародним банком реконструкції та розвитку проекту „Модернізація системи соціальної підтримки населення України” та заходу „Удосконалення адміністрування виплат і послуг” забезпечити відповідні закупівлі для організації роботи уповноваженого соціального підрозділу (посадової особи) об’єднаної територіальної громади.

8. Департаменту аналітичного та організаційного забезпечення діяльності керівництва Міністерства (Бичков С. І.) забезпечити розміщення цього наказу на офіційному сайті Мінсоцполітики.

9. Контроль за виконанням наказу покласти на першого заступника Міністра Крентовську О. П.

Міністр

А. Рева

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства соціальної
політики України

27.06. 2017 р. № 1030

СПИСОК

**об'єднаних територіальних громад для впровадження моделі
адміністрування надання послуг із соціальної підтримки населення**

№	Назва об'єднаної територіальної громади	Область
1.	Студенянська сільська	Вінницька
2.	Зимнівська сільська	Волинська
3.	Вакулівська сільська (Жовтнева)	Дніпропетровська
4.	Грушевська сільська (Ленінська)	
5.	Слобожанська селищна (Ювілейна)	
6.	Баранівська міська	Житомирська
7.	Тетерівська сільська	
8.	Берестівська сільська	Запорізька
9.	Веселівська селищна	
10.	Комиш-Зорянська селищна	
11.	Смирновська сільська	
12.	Чапаєвська сільська	
13.	Верхнянська сільська	Івано-Франківська
14.	Маловисківська міська	Кіровоградська
15.	Гніздичівська сільська	Львівська
16.	Ходорівська міська	
17.	Новопсковська селищна	Луганська
18.	Куцурубська сільська	Миколаївська
19.	Білоцерківська сільська	Полтавська
20.	Омельницька сільська	
21.	Пирятинська міська	
22.	Піщанська сільська	
23.	Шипацька селищна	

№	Назва об'єднаної територіальної громади	Область
24.	Миляцька сільська	Рівненська
25.	Підлозцівська сільська	
26.	Радивилівська міська	
27.	Березівська сільська	Сумська
28.	Теребовлянська міська	Тернопільська
29.	Шумська міська	
30.	Мереф'янська міська	Харківська
31.	Кочубеївська сільська	Херсонська
32.	Берездівська сільська	Хмельницька
33.	Волочиська міська	
34.	Білозірська сільська	Черкаська
35.	Єрківська селищна	
36.	Вертіївська сільська	Чернігівська
37.	Кіптівська сільська	
38.	Макіївська сільська	

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства соціальної
політики України

27.06. 2017 р. № 1030

**Методичні рекомендації
щодо діяльності об'єднаної територіальної громади
у сфері соціального захисту населення та захисту прав дітей**

Ці Методичні рекомендації щодо діяльності об'єднаної територіальної громади у сфері соціального захисту населення та захисту прав дітей (далі – Методичні рекомендації) спрямовані на створення в різних видах адміністративно-територіальних одиниць базового рівня типової моделі організації об'єднаними територіальними громадами виконання своїх повноважень з питань соціального захисту населення та захисту прав дітей в межах єдиного соціального простору та за принципом єдиного вікна.

**I. Основні положення, що рекомендуються для створення відповідних
структурних підрозділів з питань соціального захисту населення та захисту
прав дітей**

1.1. З метою забезпечення виконання повноважень у сфері соціального захисту населення та захисту прав дітей у виконавчому органі сільської, селищної, міської ради, що представляють об'єднані територіальні громади, що створені згідно із законом і перспективним планом формування територій громад або визнані відповідно до закону Кабінетом Міністрів України спроможними (далі – виконавчий орган об'єднаної територіальної громади) створюється (вводиться до штатного розпису):

відповідальний підрозділ (посадова особа), який (яка) забезпечує реалізацію державної політики у сфері соціального захисту населення;

служба у справах дітей (уповноважений представник із захисту прав дітей).

1.2. Відповідальний підрозділ (посадова особа), який (яка) забезпечує реалізацію державної політики у сфері соціального захисту населення, служба у справах дітей (уповноважений представник із захисту прав дітей) (далі – уповноважений соціальний підрозділ (посадова особа) є структурними підрозділами (штатними посадами) виконавчого органу об'єднаної територіальної громади.

1.3. Уповноважений соціальний підрозділ (посадова особа) утворюється (вводиться до штатного розпису) рішенням сесії сільської, селищної ради об'єднаної територіальної громади і підпорядковується голові об'єднаної територіальної громади.

1.4. Уповноважений соціальний підрозділ (посадова особа) у своїй діяльності керується Конституцією України, Законом України „Про місцеве самоврядування в Україні” та іншими законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства соціальної політики та інших

центральної виконавчої влади, розпорядженнями голови об'єднаної територіальної громади.

1.5. Уповноважений соціальний підрозділ (посадова особа) розміщується в спеціально облаштованому приміщенні з відповідним інформаційно-комунікаційним, матеріально-технічним забезпеченням і захистом інформації, яка в них обробляється, для організації прийому громадян, проведення з ними бесід і роботи з документами та їх файлами.

За наявності Центру надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП) уповноважений соціальний підрозділ (посадова особа) може бути розташований у приміщенні ЦНАП.

1.6. Уповноважений соціальний підрозділ організовує свою роботу у сфері соціального захисту населення та захисту прав дитини, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків відповідно до положення про уповноважений соціальний підрозділ об'єднаної територіальної громади, що затверджується рішенням ради об'єднаної територіальної громади.

1.7. Діяльність секторів уповноваженого соціального підрозділу (посадової особи) здійснюється відповідно до положення про уповноважений соціальний підрозділ об'єднаної територіальної громади (посадової інструкції), що затверджується керівником уповноваженого соціального підрозділу (головою об'єднаної територіальної громади).

1.8. Структура і штатний розпис уповноваженого соціального підрозділу визначаються з урахуванням місцевих потреб і необхідності забезпечення ефективного управління у сфері соціального захисту населення, а також рекомендацій і норм, визначених законодавством.

1.9. Штатний розпис уповноваженого соціального підрозділу затверджується головою об'єднаної територіальної громади в межах граничної чисельності та фонду оплати праці, визначеного радою об'єднаної територіальної громади.

1.10. При формуванні штатних розписів служб у справах дітей слід дотримуватись норми, визначеної статтею 12 Закону України „Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування” стосовно обов'язковості утворення у складі служби у справах дітей окремого підрозділу для здійснення функцій щодо опіки та піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування.

II. Рекомендації щодо діяльності уповноваженого соціального підрозділу (посадової особи)

2.1. Основними завданнями уповноваженого соціального підрозділу (посадової особи) є взаємодія із структурними підрозділами з питань соціального захисту населення та службами у справах дітей районних державних

адміністрацій, суб'єктами надання соціальних послуг, центрами зайнятості, робочими органами Фонду соціального страхування, Пенсійного фонду України, виконання управлінських процедур та операцій і здійснення безпосередньої діяльності у сфері соціального захисту населення та захисту прав дітей.

2.2. Діяльність уповноваженого соціального підрозділу (посадової особи) щодо виконання управлінських процедур і операцій у сфері соціального захисту населення за принципом „єдиного вікна” включає:

- 1) організацію безпосереднього прийому громадян;
- 2) прийом та опрацювання документів з метою визначення права на державну соціальну допомогу, компенсації, грошові виплати, соціальні послуги, пільги, направлення на реабілітацію осіб з інвалідністю, у тому числі дітей з інвалідністю та дітей віком до 2 років (включно), які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності (далі – **соціальна підтримка**), згідно з Орієнтовним переліком послуг із соціальної підтримки населення, що надаються структурними підрозділами районних державних адміністрацій (далі – **Орієнтовний перелік, додаток 1**);
- 3) прийом документів та їх опрацювання з метою вирішення в установленому законодавством порядку питань щодо опіки та піклування над повнолітніми недієздатними особами та особами, цивільна дієздатність яких обмежена;
- 4) передання документів відповідним структурним підрозділам з питань соціального захисту населення районних державних адміністрацій для опрацювання і прийняття рішень;
- 5) видачу громадянам:
 - повідомлень про прийняті рішення відповідно до поданих заяв (щодо надання соціальної підтримки);
 - посвідчень про встановлення статусу особи;
 - дозволу опікуну недієздатної особи та піклувальнику особи, цивільна дієздатність якої обмежена, на вчинення правочину;
 - подання про можливість призначення особи опікуном або піклувальником повнолітньої недієздатної особи або особи, цивільна дієздатність якої обмежена;
 - направлення на забезпечення технічними засобами реабілітації та видача технічних засобів реабілітації, які були в користуванні;
 - направлення на реабілітацію;
 - направлення на проходження облМСЕК, ЦМСЕК для взяття на облік для забезпечення автомобілем;
 - довідки для отримання пільг особам з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу;
 - клопотання про направлення до будинку-інтернату;
- 6) реєстрацію повідомлень про порушення прав дитини та інформування відповідних органів;

7) реєстрацію звернень і повідомлень щодо дискримінації за ознакою статі, вчинення домашнього насильства та жорстокого поводження з дітьми;

8) надання інформації жителям громади щодо діяльності структурних підрозділів з питань соціального захисту населення та служби у справах дітей районних державних адміністрацій, органу опіки та піклування, суб'єктів, що надають соціальні та реабілітаційні послуги, у тому числі дітям і сім'ям, у яких виховуються діти, органів Пенсійного фонду України, робочих органів Фонду соціального страхування, центрів зайнятості та інших служб, що належать до сфери управління системи соціального захисту населення.

2.3. Уповноважений соціальний підрозділ (посадова особа) виконавчого органу міської ради, що представляє об'єднану територіальну громаду, і якому делеговано функції призначення та виплати державної соціальної допомоги, що фінансується за рахунок коштів державного бюджету, крім виконання управлінських процедур та операцій, передбачених пунктами 1–3, 5–8 пункту 3.2, забезпечує:

прийняття рішення про надання соціальної підтримки згідно з Орієнтовним переліком;

здійснення виплати державної соціальної допомоги, компенсацій, грошових виплат, подання звітів структурним підрозділам з питань соціального захисту населення облдержадміністрацій та Мінсоцполітики про забезпечення виплати усіх видів державних соціальних допомог, компенсацій, грошових виплат;

внесення відомостей до Централізованого банку даних з проблем інвалідності.

2.4. Безпосередня діяльність уповноваженого соціального підрозділу (посадової особи) з питань соціального захисту населення у виконавчому органі об'єднаної територіальної громади включає:

1) надання консультацій з питань застосування законодавства щодо призначення пенсій, страхових виплат, соціальної допомоги, житлових субсидій, надання пільг, компенсацій за догляд (надання соціальних послуг), грошових виплат волонтерам, санаторно-курортного лікування, компенсаційних виплат за санаторно-курортне лікування та відшкодування вартості проїзду деяким пільговим категоріям громадян, оздоровлення та відпочинку дітей, отримання засобів реабілітації, захисту прав дитини, опіки та піклування над повнолітніми недієздатними особами та особами, цивільна дієздатність яких обмежена, надання соціальних і реабілітаційних послуг, встановлення статусу особи, з інших питань, пов'язаних із наданням соціальної підтримки населенню;

2) визначення потреб громади в соціальних послугах;

3) прийняття рішень про організацію надання соціальних послуг, у тому числі шляхом соціального замовлення, державних закупівель, державно-приватного партнерства, проведення конкурсу соціальних проектів тощо;

4) виявлення сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах;

5) організацію надання соціальних, реабілітаційних послуг відповідно до потреб громади;

6) призначення та виплату одноразової допомоги та компенсацій, що фінансуються за рахунок коштів бюджету об'єднаної територіальної громади;

7) забезпечення ведення обліку багатодітних сімей;

8) профілактику бездомності та соціального сирітства;

9) вжиття заходів реагування на звернення та повідомлення щодо вчинення домашнього насильства, у тому числі організація надання тимчасового притулку особам, які постраждали від домашнього насильства та торгівлі людьми;

10) вжиття заходів щодо усунення дискримінації за ознакою статі відповідно до законодавства про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та протидії дискримінації;

11) визначення потреби громади у надавачах соціальних і реабілітаційних послуг, у тому числі для осіб з інвалідністю, відповідно до визначених потреб у таких послугах та підготовку необхідного обґрунтування для прийняття рішення про їх створення або залучення;

12) планування соціальних послуг і видатків на їх надання, підготовку відповідних пропозицій до проектів місцевих програм соціального розвитку, проекту бюджету об'єднаної територіальної громади;

13) моніторинг, оцінка якості надання соціальних послуг;

14) проведення інформаційно-просвітницької діяльності серед населення, спрямованої на підвищення обізнаності у сфері прав і гарантій соціального захисту, спонукання людей до переходу „від очікування допомоги до самореалізації”, формування почуття причетності до вирішення важливих соціальних завдань об'єднаної територіальної громади, сімейних цінностей, у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, протидії торгівлі людьми, жорстокого поводження з дітьми, а також запобігання та протидії домашньому насильству.

2.5. Безпосередня діяльність служби у справах дітей (уповноваженого представника із захисту прав дітей) у виконавчому органі міської ради, що представляє об'єднану територіальну громаду, включає:

1) прийом громадян з питань, що стосуються соціального захисту дітей;

2) надання інформації та консультацій щодо діяльності органу опіки та піклування, служби у справах дітей, форм влаштування дітей, з питань застосування законодавства щодо захисту прав дітей, у тому числі дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах;

3) виявлення дітей, залишених без батьківського піклування (зокрема знайдених, підкинутих, дітей, життя або здоров'ю яких загрожує небезпека);

4) забезпечення реєстрації народження підкинутої, знайденої дитини, дитини, покинутої в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я, а

також дитини, мати якої померла чи місце проживання матері встановити неможливо;

5) забезпечення тимчасового влаштування дітей, залишених без батьківського піклування, та прийняття рішень про доцільність (недоцільність) повернення таких дітей, а також дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, та знаходились у різних формах тимчасового влаштування, до батьків або осіб, які їх замінюють, зокрема:

клопотання про влаштування дітей у притулки для дітей, центри соціально-психологічної реабілітації дітей, центри соціальної підтримки дітей та сімей, що належать до обласного підпорядкування або підпорядкування іншої адміністративно-територіальної одиниці;

рішення про влаштування дитини в заклад, що належить до підпорядкування виконавчого органу міської ради, який представляє об'єднану територіальну громаду, рішення про її вибуття;

влаштування дитини у сім'ю родичів, знайомих та вибуття з такої сім'ї;

влаштування дитини у сім'ю патронатного вихователя та вибуття з неї;

6) вжиття заходів щодо надання дитині статусу дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування або його зміни;

7) вжиття заходів щодо усиновлення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;

8) вжиття заходів щодо влаштування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування:

під опіку, піклування;

у прийомну сім'ю, дитячий будинок сімейного типу;

9) влаштування дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, до медичного, навчального, виховного закладу, інших закладів або установ, у яких проживають діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування;

10) здійснення:

контролю за умовами утримання і виховання дітей та перевірки стану роботи із соціально-правового захисту дітей у закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, спеціальних установах і закладах соціального захисту для дітей незалежно від форми власності;

перевірки стану виховної роботи з дітьми у навчальних закладах за місцем проживання;

11) організація та проведення разом з іншими структурними підрозділами виконавчого органу об'єднаної територіальної громади, уповноваженими підрозділами органів Національної поліції заходів щодо соціального захисту дітей, виявлення причин, що зумовлюють дитячу бездоглядність та безпритульність (організація профілактичних заходів (рейдів);

12) забезпечення ведення обліку дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах;

13) забезпечення захисту житлових і майнових прав дітей, зокрема, розгляд питань щодо вчинення правочинів з майном дітей, збереження наявного майна, а також сприяння в отриманні житла дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, які його не мають;

14) вжиття заходів щодо повернення в Україну позбавлених батьківського піклування дітей, які є громадянами України: взаємодія із закордонними дипломатичними установами України, організація зустрічі дитини на території України, її тимчасового влаштування;

15) забезпечення повернення дітей-іноземців до місць їхнього постійного проживання;

16) забезпечення соціального захисту дітей, розлучених із сім'єю, дітей-біженців, дітей, які потребують додаткового захисту;

17), як органу опіки та піклування та його висновків при розгляді судом спорів щодо: визначення імені, прізвища, по батькові дитини, участі одного з батьків у вихованні дитини, місця проживання дитини;

18) забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених дітей без супроводу законних представників шляхом звернення до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення місцевої держадміністрації із заявою про взяття дитини на облік як особи, переміщеної з тимчасово окупованої території або району проведення антитерористичної операції;

19) участь у допиті малолітніх і неповнолітніх свідків, судовому розгляді за участю неповнолітнього обвинуваченого;

20) здійснення контролю за цільовим використанням аліментів;

21) перевірка у разі необхідності умов роботи працівників, яким не виповнилось 18 років, на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форми власності.

2.6. Служба у справах дітей (уповноважений представник із захисту прав дітей) виконавчого органу сільської, селищної ради, що представляє об'єднану територіальну громаду, забезпечує виконання безпосередньої діяльності, передбаченої у пунктах 1–3, 5, 10–12, 13 (частково), 14–16, 18–21 пункту 3.5.

Служба у справах дітей (уповноважений представник із захисту прав дітей) також може бути залучена (залучений) службою у справах дітей відповідної держадміністрації до виконання інших заходів стосовно дітей своєї територіальної громади.

2.7. Служба у справах дітей (уповноважений представник із захисту прав дітей) є юридичною особою (має пряме підпорядкування голові об'єднаної територіальної громади) для підпису наказів та актів, передбачених законодавством, для забезпечення виконання своїх повноважень, вказаних у пункті 3.5.

III. Рекомендації щодо організації прийому громадян

3.1. Прийом громадян проводиться уповноваженим соціальним підрозділом (посадовою особою) у розташованому в ЦНАП або спеціально облаштованому приміщенні за місцем реєстрації / проживання регулярно в установлені дні та години, у зручний для громадян час. Графіки прийому доводяться до відома громадян.

3.2. З метою забезпечення постійного прийому звернень щодо дітей, які потребують заходів невідкладного реагування, зокрема дітей, які постраждали

або можуть постраждати від жорстокого поводження, дітей, життю або здоров'ю яких загрожує небезпека, прийом може проводитись уповноваженим представником із захисту прав дітей у суботу, неділю, інший вихідний чи святковий день згідно із затвердженим графіком чергувань спеціалістів.

3.3. На прийомі громадян службою у справах дітей (уповноваженим представником із захисту прав дітей) надаються інформація та консультації з питань соціального захисту дітей, зокрема щодо вирішення спорів між батьками, тимчасового влаштування дітей у сім'ї родичів, знайомих, стосовно оформлення опіки, піклування, усиновлення, створення прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу.

Також на прийомі приймаються звернення щодо дітей, які потребують заходів невідкладного реагування, зокрема дітей, які постраждали або можуть постраждати від жорстокого поводження, дітей, життю або здоров'ю яких загрожує небезпека.

3.4. Прийом громадян з питань, що стосуються пенсійного забезпечення та соціального захисту у разі настання безробіття, здійснюється уповноваженими представниками органів Пенсійного фонду України та державної служби зайнятості відповідно до встановленого графіка упродовж одного робочого дня, але не рідше одного разу на тиждень. За потребою згідно із заявкою уповноваженого соціального підрозділу (посадової особи) прийом може проводитись щоденно в режимі віддаленого робочого місця.

3.5 Представниками органів Пенсійного фонду України, робочих органів Фонду соціального страхування надаються консультації, роз'яснення щодо застосування законодавства про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, пенсійне забезпечення, прав та обов'язків застрахованих осіб, матеріального забезпечення та надання соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.

3.6. Усні роз'яснення норм чинного законодавства надаються на прийомі. Письмові звернення розглядаються відповідно до вимог Закону України „Про звернення громадян”.

Звернення щодо дітей, які потребують заходів невідкладного реагування, зокрема дітей, які постраждали або можуть постраждати від жорстокого поводження, торгівлі людьми, домашнього насильства, дітей, життю або здоров'ю яких загрожує небезпека, розглядаються невідкладно.

3.7. Якщо питання, з якими звертається заявник, не належить безпосередньо до компетенції уповноваженого соціального підрозділу (посадової особи), йому рекомендують звернутися до органів виконавчої влади чи місцевого самоврядування або відповідних їхніх підрозділів, які розглядають зазначені питання, повідомляють місце розташування та контактні телефони таких органів / підрозділів.

3.8. На прийомі громадян здійснюється, зокрема, попередній запис на прийом до керівництва органів Пенсійного фонду України та Фонду соціального страхування, прийом замовлень на видачу довідок (про розмір пенсії, про

перебування на обліку, про заробітну плату за формою ОК5 (ОК2, ОК7), надається перелік документів, необхідних для призначення (перерахунку) пенсій, допомоги на поховання, забезпечується доступ до електронних сервісів Пенсійного фонду України, надання допомоги в користуванні ними.

3.9. Прийом документів для призначення пенсій і страхових виплат здійснюється уповноваженими представниками робочих органів Фонду соціального страхування та органу Пенсійного фонду України під час проведення ними прийому громадян.

3.10. Уповноважений представник органу Пенсійного фонду України під час прийому громадян здійснює:

прийом заяв та документів щодо:

- переведення виплати пенсії за новим місцем проживання;
- виплати пенсії за довіреністю;
- зміни способу виплати пенсії;
- поновлення виплати пенсії;
- перерахунку призначеної пенсії;
- встановлення пенсії за особливі заслуги перед Україною;
- виплати недоотриманої пенсії;

прийом документів для проведення попередньої оцінки права особи на призначення пенсії, її перерахунок;

прийом заяв про надання допомоги у витребуванні документів, необхідних для підтвердження страхового стажу, заробітної плати для призначення (перерахунку) пенсії;

прийом анкети на виготовлення пенсійного посвідчення з наданням допомоги в її заповненні;

видачу виготовлених довідок, оригіналів трудових книжок; видачу пенсійного посвідчення.

3.11. Уповноважений представник державної служби зайнятості на прийомі в об'єднаній територіальній громаді (у т. ч. в режимі віддаленого робочого місця) надає послуги з питань працевлаштування та соціального захисту від безробіття, зокрема:

інформаційно-консультаційні щодо умов та порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та обліку осіб, які шукають роботу, призначення допомоги по безробіттю та необхідного переліку документів;

з пошуку роботи (за наявності доступу до порталу пошуку роботи державної служби зайнятості „Труд” та інших сайтів з пошуку роботи);

із резервування часу у спеціалістів центрів зайнятості через сервіс „Електронна черга” (за наявності доступу до інтернету);

надання профорієнтаційних послуг, у тому числі із застосуванням психодіагностичних методик.

3.12. Інформація про години прийому громадян розміщується у фойє ЦНАП або іншого спеціально облаштованого приміщення на видному місці та в

інформаційних джерелах, які використовуються на території об'єднаної територіальної громади (інтернет-сайт, друковані ЗМІ, дошки оголошень тощо).

3.13 У селі / селищі, що входить до складу об'єднаної територіальної громади, інформація про години прийому громадян доводиться до відома старости або іншої уповноваженої особи та розміщується на інформаційному стенді.

ІУ. Рекомендації щодо прийому та оброблення документів уповноваженим соціальним підрозділом (посадовою особою)

4.1 Прийом документів включає: перевірку правильності заповнення заяви та надання допомоги в її заповненні у разі потреби; перевірку правильності оформлення та повноти документів, що підтверджують право заявника на відповідний вид соціальної підтримки; видачу заявникові повідомлення (відривного талона) про прийняття заяви та документів.

4.2. Умови призначення, перелік документів з вимогами до їх оформлення наведено в Орієнтовному переліку, розміщеному на офіційному сайті Мінсоцполітики (<http://www.msp.gov.ua/news/10160.html>)

4.3. Під час прийому заяви та інших документів звіряються відомості, наведені в заяві, з паспортними даними (документами, що засвідчують особу) зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку) громадян і членів їхніх сімей, які претендують на отримання соціальної допомоги, свідоцтві про народження неповнолітніх дітей та інших необхідних документах.

4.4. Заявник повинен бути попереджений, що своїм підписом він підтверджує повноту і точність усіх наведених відомостей; дає згоду на оброблення його персональних даних, необхідних для вирішення порушеного ним питання; підтверджує, що громадяни, зареєстровані в житловому приміщенні (будинку) та члени їхніх сімей, які претендують на отримання соціальної допомоги, не мають інших джерел доходів і натуральних надходжень.

4.5. Під час прийому документів із громадянами, які звертаються за призначенням будь-якого виду соціальної підтримки, проводиться співбесіда з метою спостереження за спрямованістю певної лінії поведінки, виявлення потенціалу щодо спроможності вирішувати проблеми самостійно, спонукання до праці.

4.6. Усі звернення громадян та прийняті заяви з необхідними документами, (для призначення всіх видів соціальної підтримки; статусу; внесення відомостей до Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги; надання пільг, передбачених законодавством України; видачі відповідних довідок та направлень; видачі посвідчень) реєструються у відповідній програмі автоматизованої обробки документів чи, у разі відсутності зазначеної програми, у відповідному журналі реєстрації, приймання заяв і документів (як зразок можна використати форму згідно з додатком 2 до Інструкції щодо порядку оформлення і ведення особових справ отримувачів всіх видів соціальної допомоги, затвердженої наказом Мінсоцполітики від 17.09.2006 № 345).

4.7. Усі необхідні документи, що є додатками до заяви, у кінці кожного робочого дня підлягають перевірці, скануванню та передачі на виконання до відповідного структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районної держадміністрації, виконавчих органів міської, районної у місті(у разі утворення) ради (далі – **уповноважені органи**) для опрацювання та прийняття відповідного рішення.

Перевірка, сканування та передача документів для опрацювання має бути здійснена протягом 24 годин.

Представник уповноваженого соціального підрозділу (посадова особа), який здійснює прийом документів, забезпечує зберігання неповного пакета документів упродовж термінів подання документів, яких не вистачає, що встановлені у нормативно-правових актах, наведених в Орієнтовному переліку (<http://www.msp.gov.ua/news/10160.html>).

4.8. Прийняті від заявників та оформлені у справи документи, зберігаються у спеціальному вогнетривкому сейфі в уповноваженому соціальному підрозділі (на робочому місці посадової особи).

Один раз на тиждень у встановлений день документи, що підлягають передачі до уповноважених органів, направляються (з кур'єром або спеціальним пакетом через поштове відділення), згідно з реєстром передання документів (форма згідно з додатком 2).

4.9. У селі / селищі, що входить до складу об'єднаної територіальної громади, заяви та необхідні документи для надання соціальної підтримки приймаються уповноваженою посадовою особою незалежно від виду допомоги чи послуги за місцем реєстрації чи фактичного проживання заявника.

Уповноважена посадова особа має прийняти заяви з необхідними документами, перевірити їх повноту і правильність оформлення, забезпечити їх реєстрацію в програмі автоматизованої обробки документів чи (в разі її відсутності) у Журналі реєстрації приймання заяв і документів, сканування і передачу протягом 24 годин до відповідного органу соціального захисту населення районної держадміністрації, виконавчих органів міської, районної у місті (у разі утворення) ради, який здійснюватиме їх опрацювання і підготовку відповідного рішення.

4.10. Уповноваженим соціальним підрозділом (посадовою особою) приймаються також документи:

1) для забезпечення санаторно-курортними путівками:

громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, в тому числі дітей з інвалідністю, інвалідність яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою;

ветеранів війни та осіб, на яких поширюється дія законів України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” та „Про жертви нацистських переслідувань”;

осіб, які постраждали під час проведення антитерористичної операції та яким встановлено статус учасника бойових дій чи інваліда війни відповідно до

пункту 19 частини першої статті 6 та пункту 1 частини другої статті 7 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”;

осіб, які постраждали під час проведення антитерористичної операції та яким установлено статус учасника бойових дій чи інваліда війни відповідно до пунктів 19 і 20 частини першої статті 6 та пунктів 11-14 частини другої статті 7 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”;

осіб з інвалідністю внаслідок загального захворювання та з дитинства;

2) на оздоровлення та відпочинок дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки;

3) для призначення грошової компенсації вартості санаторно-курортного лікування та вартості самостійного санаторно-курортного лікування для вищезазначених категорій осіб відповідно до законодавства України;

4) для призначення деяким категоріям осіб з інвалідністю грошової компенсації замість санаторно-курортної путівки та вартості самостійного санаторно-курортного лікування відповідно до Закону України „Про реабілітацію інвалідів в Україні”;

5) на призначення грошової компенсації вартості проїзду до санаторно-курортного закладу і назад інвалідам війни та особам, які супроводжують осіб з інвалідністю I та II групи з наслідками травм і захворюваннями хребта та спинного мозку, до санаторіїв спинального профілю;

6) на виплату одноразової матеріальної допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми.

4.11. Усі заяви та документи, пов'язані із вирішенням питань щодо захисту прав дитини, приймаються та реєструються в установленому порядку уповноваженим представником із захисту прав дітей. Уповноважений представник із захисту прав дітей відповідно до компетенції приймає рішення або направляє відповідні документи за реєстром (форма згідно з додатком 2) (скановані копії документів у день їх прийому) до служби у справах дітей районної державної адміністрації, міської, районної у місті (у разі утворення) ради.

4.12. Інформація щодо розгляду звернень надається заявникам уповноваженим соціальним підрозділом (посадовою особою).

Повідомлення про призначення соціальної допомоги (або відмову в її призначенні) видається заявнику, його опікуну чи уповноваженій ним особі (за згодою заявника) не пізніше, ніж через 10 днів з дати подання заяви і всіх необхідних документів, про що робиться запис у відповідному журналі.

4.13. Повідомлення громадян з питань дискримінації за ознакою статі, що містять проблему, яку неможливо вирішити на місцевому рівні, передаються до Експертної ради з питань запобігання та протидії дискримінації за ознакою статі, що діє при Мінсоцполітики.

4.14. Організація роботи з листами та зверненнями громадян, що надходять до уповноваженого соціального підрозділу, здійснюється відповідно до Закону України „Про звернення громадян“, Указу Президента України від 13.08.2002 №700 „Про додаткові заходи щодо забезпечення

реалізації громадянами конституційного права на звернення”, іншими нормативно-правовими актами.

4.15. Організація діловодства та контролю виконання документів проводиться відповідно до Типової інструкції з діловодства у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 № 1242.

4.16. Стан виконавської дисципліни в уповноваженому соціальному підрозділі розглядається щоквартально.

У. Рекомендації щодо планування, організації та надання соціальних послуг

5.1. Організація надання соціальних послуг в об'єднаній територіальній громаді здійснюється:

- 1) структурним підрозділом (сектором) з питань надання соціальних послуг уповноваженого соціального підрозділу;
- 2) фахівцем із соціальної роботи.

5.2 Соціальні послуги надаються комунальними та недержавними суб'єктами, що розміщені в об'єднаній територіальній громаді або суб'єктами, що розміщені на території суміжної громади.

Якщо в об'єднаній територіальній громаді немає суб'єкта, який надає соціальні послуги, або соціальні послуги, необхідні жителям громади, не надаються, структурний підрозділ (сектор) з питань надання соціальних послуг вживає заходів щодо забезпечення надання таких послуг і визначає форми співробітництва, зокрема шляхом:

співробітництва з іншими територіальними громадами відповідно до законодавства України;

соціального замовлення соціальних послуг у недержавних суб'єктів за рахунок бюджетних коштів;

за договором державно-приватного партнерства, державних закупівель, конкурсу соціальних проектів, фінансової підтримки громадських організацій, а також залучення фізичних осіб тощо.

5.3. Структурний підрозділ (сектор) з питань надання соціальних послуг визначає потребу громади в соціальних послугах, здійснює планування соціальних послуг, моніторинг, контроль та оцінку якості, інформування населення про соціальні послуги та вживає заходів щодо створення мультидисциплінарної команди, а також:

веде базу даних суб'єктів, що надають соціальні послуги (за формою, згідно з додатком 3, які здійснюють діяльність на території об'єднаної територіальної громади, та соціальних послуг, які вони можуть надавати;

на підставі отриманих заяв, повідомлень щодо надання соціальних послуг за потреби надсилає необхідні запити:

- до відповідних органів, установ, закладів, зокрема до закладу охорони здоров'я за місцем проживання громадянина – для одержання медичного висновку про здатність особи до самообслуговування та потребу в постійній сторонній допомозі (далі – медичний висновок);
- до відповідних підприємств, установ, організацій, що надають послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, або виконавчого органу сільської (селищної) ради за місцем реєстрації громадянина – для отримання довідки про склад сім'ї або: про зареєстрованих у житловому приміщенні / будинку осіб;
- до територіального органу ДФС – для отримання довідки про доходи громадянина (у разі потреби);

на підставі відповідей на зазначені запити готує проект рішення про надання соціальних послуг, яке приймається виконавчим органом об'єднаної територіальної громади та підписується її керівником, і надсилає його разом із заявою та іншими необхідними документами комунальному суб'єкту, що надає соціальні послуги або уповноваженому соціальному підрозділу (відповідальній особі) об'єднаної територіальної громади, з якою укладено договір про співробітництво територіальних громад, або недержавному суб'єкту надання соціальних послуг, з яким укладено договір про надання соціальних послуг.

5.4. Фахівець із соціальної роботи забезпечує:

виявлення осіб, сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, та надання їм допомоги із залученням працівників установ і закладів освіти, охорони здоров'я, культури, Національної поліції, активу громади, громадських та благодійних організацій;

вжиття заходів кризового втручання;

проведення оцінки потреб осіб, сімей;

проведення спостережень за спрямованістю лінії поведінки, а також співбесіди, спрямованої на профілактику утриманських настроїв або нелегальної зайнятості;

надання соціальних послуг (соціальна профілактика, соціальний супровід / патронаж, представництво інтересів, консультування, у тому числі щодо надання допомоги в оформленні документів для надання усіх видів соціальної підтримки та послуг у сфері соціального захисту населення) особам (сім'ям), які потрапили у складні життєві обставини;

підготовку відповідної угоди на соціальний супровід сім'ї та формування плану соціального супроводу (у разі відсутності надавача послуг);

супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу.

5.5. Для своєчасного виявлення осіб та сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, сприяння отриманню ними соціальної підтримки різних видів, здійснення профілактичних заходів для дітей і сімей, запобігання вилученню дітей із сім'ї, своєчасного виявлення загрози життю і здоров'ю дитини, людини, яка потребує сторонньої допомоги, структурний підрозділ (сектор) з питань надання соціальних послуг організовує роботу з використанням інтегрованого підходу в наданні соціальних послуг.

З цією метою вживаються заходи щодо налагодження міжвідомчої координації, залучення спеціалістів усіх закладів та установ, які становлять інфраструктуру об'єднаної територіальної громади.

5.6. Структурний підрозділ (сектор) з питань надання соціальних послуг забезпечує координацію діяльності мультидисциплінарної команди.

Мультидисциплінарна команда створюється згідно з розпорядженням виконавчого органу об'єднаної територіальної громади. До складу мультидисциплінарної команди входять фахівець із соціальної роботи, працівник служби у справах дітей, дільничний лікар, соціальний педагог загальноосвітнього навчального закладу, психолог, дільничний інспектор Національної поліції.

VI. Рекомендації щодо проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи

6.1. Уповноважений соціальний підрозділ (посадова особа) розробляє план заходів з інформаційної та просвітницької роботи з населенням об'єднаної територіальної громади на календарний рік, з урахуванням питань, що порушуються заявниками.

6.2. Інформація про результати діяльності уповноваженого соціального підрозділу (посадової особи), служби у справах дітей, актуальні питання та позитивний досвід щодо надання соціальної підтримки населенню, захисту прав дітей, зміни в законодавстві, висвітлюється в ЗМІ, на сайті, в інформаційних матеріалах, розміщених в зручному для відвідувачів місці.

6.3. До участі в інформаційно-просвітницькій роботі уповноважений соціальний підрозділ (посадова особа) може залучати соціальних партнерів, громадські організації та волонтерів з дотриманням законодавства про захист персональних даних.

VII. Рекомендації щодо планування роботи уповноваженого соціального підрозділу (посадової особи)

7.1. Діяльність уповноваженого соціального підрозділу (посадової особи) організовується відповідно до планів роботи на рік, які погоджуються головою об'єднаної територіальної громади.

7.2. Контроль за виконанням планів роботи уповноваженого соціального підрозділу (посадової особи) здійснюється головою об'єднаної територіальної громади.

VIII. Рекомендації щодо підготовки та проведення нарад, засідань, семінарів

8.1. При надходженні нормативно-правових актів, методичних рекомендацій, листів тощо від Міністерства соціальної політики України,

структурного підрозділу з питань соціального захисту, служби у справах дітей облдержадміністрації, з метою відповідного реагування на них в уповноваженому соціальному підрозділі проводяться наради, засідання, семінари (у разі відсутності такого підрозділу – головою об'єднаної територіальної громади або його заступником).

8.2. Рішення, прийняті на нарадах, оформляються протоколами не пізніше, ніж у триденний термін. Протокол наради підписується головуючим. За результатами розгляду питань на нарадах можуть видаватися накази та окремі доручення.

8.3 Контроль за виконанням рішень, прийнятих на нарадах, здійснюється керівником уповноваженого соціального підрозділу (посадовою особою).

IX. Прикінцеві положення

9.1. З метою належної організації діяльності об'єднаної територіальної громади у сфері соціального захисту населення та захисту прав дітей рекомендується розробити та затвердити головою об'єднаної територіальної громади регламент роботи уповноваженого соціального підрозділу, його секторів, посадової особи, схеми процесів з прийому документів та передачі на опрацювання (для прийняття рішень), організації надання соціальних послуг, технологічні картки для заявників.

У разі прийняття нових законодавчих актів, внесення змін до них, зміни структури уповноваженого соціального підрозділу тощо здійснюється відповідний перегляд регламенту.

Додатки:

Додаток 1. Орієнтовний перелік послуг із соціальної підтримки населення, що надаються структурними підрозділами районних державних адміністрацій.

Додаток 2. Реєстр передання документів.

Додаток 3. База даних суб'єктів, що надають соціальні послуги.

**Орієнтовний перелік послуг
із соціальної підтримки населення, що надаються відповідними
структурними підрозділами районних державних адміністрацій**

1. Включення до Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги.
2. Призначення субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива.
3. Надання пільг на придбання твердого палива і скрапленого газу.
4. Видання довідки для отримання пільг особами з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу.
5. Призначення державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям.
6. Призначення державної допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами особам, які не застраховані в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.
7. Призначення державної допомоги при народженні дитини.
8. Призначення державної допомоги при усиновленні дитини.
9. Призначення державної допомоги на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування.
10. Призначення державної допомоги на дітей одиноким матерям.
11. Призначення тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме.
12. Призначення щомісячної грошової допомоги особі, яка проживає разом з інвалідом I чи II групи внаслідок психічного розладу, яка за висновком лікарської комісії медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, на догляд за нею.
13. Призначення державної соціальної допомоги інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам.
14. Призначення надбавки на догляд до державної соціальної допомоги інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам.
15. Призначення державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам.
16. Призначення державної соціальної допомоги на догляд:
одиноким малозабезпеченим особам, які за висновком лікарсько-консультативної комісії потребують постійного стороннього догляду і одержують пенсію за віком або за вислугу років чи по інвалідності (крім інвалідів I групи);
малозабезпеченим інвалідам I групи, які одержують пенсію за віком або за вислугу років чи по інвалідності.
17. Призначення щомісячної адресної грошової допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг.

18. Виплата одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час надання волонтерської допомоги в районі проведення антитерористичної операції, бойових дій та збройного конфлікту.
19. Призначення одноразової винагороди жінкам, яким присвоєно почесне звання України „Мати-героїня”.
20. Призначення одноразової матеріальної допомоги непрацюючим малозабезпеченим особам, особам з інвалідністю та дітям з інвалідністю.
21. Встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми.
22. Призначення щомісячної компенсаційної виплати непрацюючій особі, яка здійснює догляд за інвалідом I групи або за особою, яка досягла 80-річного віку.
23. Призначення компенсаційної виплати фізичній особі, яка надає соціальні послуги.
24. Призначення компенсацій та допомоги громадянам, постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи, віднесеним до категорії 1.
25. Призначення компенсацій та допомоги громадянам, постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи, віднесеним до категорії 2.
26. Призначення компенсацій та допомоги громадянам, постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи, з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, віднесеним до категорії 3.
27. Призначення компенсацій та допомоги батькам дітей, потерпілих від Чорнобильської катастрофи, та дітей, які є інвалідами внаслідок Чорнобильської катастрофи.
28. Призначення одноразової компенсації сім'ям, які втратили годувальника із числа осіб, віднесених до учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою, та учасників ліквідації наслідків інших ядерних аварій, осіб, які брали участь у ядерних випробуваннях, військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, складанні ядерних зарядів і виконанні на них регламентних робіт, смерть яких пов'язана з участю у ліквідації наслідків інших ядерних аварій, ядерних випробуваннях, військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, складанні ядерних зарядів і виконанні на них регламентних робіт.
29. Призначення одноразової компенсації батькам померлого учасника ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, смерть якого пов'язана з Чорнобильською катастрофою.
30. Призначення грошової компенсації замість санаторно-курортної путівки громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
31. Оплата додаткової відпустки строком 16 календарних днів відповідно до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”.
32. Виплата допомоги у зв'язку з ліквідацією, реорганізацією або перепрофілюванням підприємства, установи, організації, скороченням чисельності або штату працівників відповідно до Закону України „Про

- статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”.
33. Призначення соціальної стипендії учням та студентам відповідно до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”.
 34. Призначення грошової компенсації вартості санаторно-курортного лікування інвалідам війни відповідно до законів України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” та „Про жертви нацистських переслідувань”.
 35. Призначення грошової компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування деяким категоріям громадян відповідно до законів України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, „Про жертви нацистських переслідувань” та „Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні”.
 36. Призначення деяким категоріям осіб з інвалідністю грошової компенсації замість санаторно-курортної путівки та вартості самостійного санаторно-курортного лікування відповідно до Закону України „Про реабілітацію інвалідів в Україні”.
 37. Призначення грошової компенсації вартості проїзду до санаторно-курортного закладу і назад особам, які супроводжують осіб з інвалідністю I та II групи з наслідками травм і захворюваннями хребта та спинного мозку до санаторіїв спинального профілю, відповідно до Закону України „Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні”.
 38. Призначення грошової компенсації вартості проїзду до санаторно-курортного закладу і назад інвалідам війни.
 39. Призначення компенсації на бензин, ремонт і технічне обслуговування та на транспортне обслуговування.
 40. Забезпечення санаторно-курортними путівками ветеранів війни та осіб, на яких поширюється дія законів України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” та „Про жертви нацистських переслідувань”.
 41. Забезпечення санаторно-курортними путівками осіб, які постраждали під час проведення антитерористичної операції та яким установлено статус учасника бойових дій чи інваліда війни відповідно до пунктів 19 і 20 частини першої статті 6 та пунктів 11–14 частини другої статті 7 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”.
 42. Забезпечення санаторно-курортними путівками осіб з інвалідністю з дитинства та від загального захворювання.
 43. Забезпечення санаторно-курортними путівками громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, шляхом надання щорічної грошової допомоги для компенсації вартості путівок через безготівкове перерахування санаторно-курортним закладам.
 44. Забезпечення путівками на оздоровлення та відпочинок до дитячого закладу дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки.

45. Видання путівки на влаштування до будинку-інтернату для громадян похилого віку та інвалідів, геріатричного пансіонату, пансіонату для ветеранів війни і праці.
46. Видання путівки на влаштування до психоневрологічного інтернату.
47. Видання путівки на влаштування до дитячого будинку-інтернату або молодіжного відділення дитячого будинку-інтернату.
48. Видання направлення осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю, дітей віком до двох років (включно), які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності до реабілітаційних установ сфери управління Мінсоцполітики та / або органів соціального захисту населення (регіонального та місцевого рівнів).
49. Прийняття рішення щодо соціального обслуговування громадянина територіальним центром соціального обслуговування (надання соціальних послуг).
50. Видання направлення на забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення.
51. Видання направлення на проходження облМСЕК, ЦМСЕК для взяття на облік і забезпечення автомобілем.
52. Видання посвідчень батьків багатодітної сім'ї та дитини з багатодітної сім'ї.
53. Видання посвідчень інвалідам та дітям-інвалідам до 18 років.
54. Установлення статусу члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни.
55. Установлення статусу „учасник війни”.
56. Установлення статусу „інвалід війни”.
57. Видання посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
58. Видання особі подання про можливість призначення її опікуном або піклувальником повнолітньої недієздатної особи або особи, цивільна дієздатність якої обмежена.
59. Видання дозволу опіку:
 - на вчинення правочинів щодо: відмови від майнових прав підопічного; видання письмових зобов'язань від імені підопічного; укладення договорів, які підлягають нотаріальному посвідченню та (або) державній реєстрації, в тому числі щодо поділу або обміну житлового будинку, квартири; укладення договорів щодо іншого цінного майна;
 - на управління нерухомим майном або майном, яке потребує постійного управління, власником якого є підопічна недієздатна особа; на передачу нерухомого майна або майна, яке потребує постійного управління, власником якого є підопічна недієздатна особа, за договором в управління іншій особі.
60. Видання піклувальнику дозволу на надання згоди підопічній повнолітній особі, дієздатність якої обмежена, на вчинення правочинів щодо: відмови від майнових прав підопічного; видання письмових зобов'язань від імені підопічного; укладення договорів, які підлягають нотаріальному посвідченню та (або) державній реєстрації, в тому числі щодо поділу або

обміну житлового будинку, квартири; укладення договорів щодо іншого цінного майна.

61. Розгляд звернень і повідомлень з приводу вчинення насильства в сім'ї та жорстокого поводження з дітьми.
62. Соціальні послуги особам, які постраждали від насильства в сім'ї.
63. Призначення грошової компенсації замість санаторно-курортної путівки громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
64. Видання направлення для знайомства з дитиною кандидатам в опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі.
65. Приймання документів для підготовки проекту рішення щодо встановлення опіки, піклування, створення прийомної сім'ї, дитячого будинку сімейного типу.
66. Видання кандидатам в усиновлювачі висновку про доцільність усиновлення та відповідність його інтересам дитини.
67. Видання копії рішення (розпорядження) про надання дозволу (відмову в його наданні) на вчинення правочинів щодо нерухомого майна, право власності на яке або право користування яким мають діти.
68. Облік кандидатів в усиновлювачі – громадян України.
69. Надання інформації про дітей, які можуть бути усиновлені, кандидатам в усиновлювачі – громадянам України.

Додаток 2
до Методичних рекомендацій

РЕЄСТР
передання документів

№	ПІБ заявника	Місце проживання (реєстрації)	Дата прийняття документів	Перелік документів	Дата і підпис особи, що передала документи	Дата і підпис особи, що прийняла документи

Додаток 3
до Методичних рекомендацій

База даних суб'єктів, що надають соціальні послуги*

№	Назва надавача, тип закладу	Документ, який засвідчує створення закладу, форма власності	Документ, що регламентує діяльність	Юридична та ел. адреси, веб-ресурс	ПІБ керівника, контактні телефони	Види та форми послуг, що надаються	Користувачі послуг (цільові групи)	Кількість та перелік фахівців, які надають послуги

* Формується стосовно суб'єктів надання соціальних послуг, діяльність яких відповідає критеріям, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14.11.2012 № 1039 „Про затвердження критеріїв діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги”

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**

НАКАЗ

м. Київ

13.09.2017

№ 1457

Про внесення змін до наказу
Міністерства соціальної політики
України від 21 червня 2017 року № 1030

З метою удосконалення організації роботи щодо захисту прав дітей в об'єднаних територіальних громадах

НАКАЗУЮ:

1. Внести до наказу Міністерства соціальної політики України від 21 червня 2017 року № 1030 „Про деякі питання діяльності об'єднаної територіальної громади щодо надання послуг із соціальної підтримки населенню” зміни, що додаються.

2. Департаменту аналітичного та організаційного забезпечення діяльності керівництва Міністерства (Бичков С. І.) забезпечити розміщення цього наказу на офіційному веб-порталі Мінсоцполітики.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Крентовську О. П.

Міністр

А. Рева

Додаток
до наказу Міністерства
соціальної політики України
від 13.09 2017 р. № 1454

ЗМІНИ,

**що вносяться до наказу Міністерства соціальної політики України
від 21 червня 2017 року № 1030 „Про деякі питання діяльності об'єднаної
територіальної громади щодо надання послуг із соціальної підтримки
населенню”**

1. В абзаці першому підпункту 2 пункту 2 цифри „38” замінити цифрами „40”;

2. Додаток 1 до Методичних рекомендацій щодо діяльності об'єднаної територіальної громади у сфері соціального захисту населення та захисту прав дітей, затверджених зазначеним наказом, після пункту 63 доповнити пунктами такого змісту:

„64. Виявлення дітей, які залишилися без батьківського піклування.

65. Сприяння в реєстрації народження підкинутої, знайденої дитини, дитини, покинутої в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я, а також дитини, мати якої померла чи місце проживання матері встановити неможливо.

66. Тимчасове влаштування дитини в сім'ю родичів, знайомих.

67. Прийняття рішення про доцільність (недоцільність) повернення дитини, залишеної без батьківського піклування, до батьків, осіб, які їх замінюють, або до закладу.

68. Тимчасове влаштування дитини в притулок для дітей, центр соціально-психологічної реабілітації дітей або центр соціальної підтримки дітей та сімей.

69. Надання дитині статусу дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування.

70. Влаштування дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, до медичного, навчального, виховного закладу, іншого закладу або установи, в яких проживають діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування.

71. Забезпечення житлом дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, встановлення опіки над майном дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування (збереження наявного майна, а також сприяння в отриманні житла дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, які його не мають).

72. Забезпечення ведення обліку дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

73. Сприяння у вирішенні спорів між батьками щодо визначення імені, прізвища, по батькові дитини, участі одного з батьків у вихованні дитини, місця проживання дитини.”

У зв'язку з цим пункти 64–69 вважати, відповідно, пунктами 74–79.

3. Список об'єднаних територіальних громад для впровадження моделі адміністрування надання послуг із соціальної підтримки населення викласти в такій редакції:

„ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства соціальної політики України

від 21.06.2017 № 1030

(у редакції наказу Міністерства соціальної політики України

від 19.09.17 № 1157)

СПИСОК

об'єднаних територіальних громад для впровадження моделі адміністрування надання послуг із соціальної підтримки населення

№	Назва об'єднаної територіальної громади	Область	Назва юридичної особи
1	Студенянська сільська	Вінницька	Студенянська сільська рада
2	Зимнівська сільська	Волинська	Зимнівська сільська рада
3	Вакулівська сільська (Жовтнева)	Дніпропетровська	Вакулівська сільська рада Софіївського району Дніпропетровської області
4	Грушівська сільська (Ленінська)	Дніпропетровська	Грушівська сільська рада Дніпропетровської області
5	Слобожанська селищна (Ювілейна)	Дніпропетровська	Слобожанська селищна рада Дніпровського району Дніпропетровської області
6	Миколаївська міська	Донецька	Миколаївська міська рада Слов'янського району Донецької області
7	Баранівська міська	Житомирська	Баранівська міська рада
8	Тетерівська сільська	Житомирська	Тетерівська сільська рада Житомирського району Житомирської області

9	Берестівська сільська	Запорізька	Берестівська сільська рада
10	Веселівська селищна	Запорізька	Веселівська селищна рада
11	Воскресенська сільська	Запорізька	Воскресенська сільська рада Пологівського району Запорізької області
12	Комиш-Зорянська селищна	Запорізька	Комиш-Зорянська селищна рада Більмацького району Запорізької області
13	Смирновська сільська	Запорізька	Смирновська сільська рада Більмацького району Запорізької області
14	Верхнянська сільська	Івано-Франківська	Верхнянська сільська рада об'єднаної територіальної громади Калуського району Івано-Франківської області
15	Маловисківська міська	Кіровоградська	Маловисківська міська рада
16	Новопсковська селищна	Луганська	Новопсковська селищна рада
17	Гніздичівська сільська	Львівська	Гніздичівська сільська рада
18	Ходорівська міська	Львівська	Ходорівська міська рада
19	Куцурубська сільська	Миколаївська	Куцурубська сільська рада об'єднаної територіальної громади
20	Білоцерківська сільська	Полтавська	Білоцерківська сільська рада Великобагачанського району Полтавської області
21	Омельницька сільська	Полтавська	Омельницька сільська рада Кременчуцького району Полтавської області
22	Пирятинська міська	Полтавська	Пирятинська міська рада

23	Піщанська сільська	Полтавська	Піщанська сільська рада
24	Шишацька селищна	Полтавська	Шишацька селищна рада
25	Миляцька сільська	Рівненська	Миляцька сільська рада Дубровицького району Рівненської області
26	Підлозцівська сільська	Рівненська	Підлозцівська сільська рада Млинівського району Рівненської області
27	Радивилівська міська	Рівненська	Радивилівська міська рада Радивилівського району Рівненської області
28	Березівська сільська	Сумська	Березівська сільська рада
29	Теребовлянська міська	Тернопільська	Теребовлянська міська рада
30	Шумська міська	Тернопільська	Шумська міська рада
31	Мереф'янська міська	Харківська	Мереф'янська міська рада
32	Кочубеївська сільська	Херсонська	Кочубеївська сільська рада об'єднаної територіальної громади
33	Берездівська сільська	Хмельницька	Берездівська сільська рада
34	Волочиська міська	Хмельницька	Волочиська міська рада
35	Білозірська сільська	Черкаська	Білозірська сільська рада
36	Єрківська селищна	Черкаська	Єрківська селищна рада
37	Вижницька міська	Чернівецька	Вижницька міська рада
38	Вертіївська сільська	Чернігівська	Вертіївська сільська рада Ніжинського району Чернігівської області
39	Кіптівська сільська	Чернігівська	Кіптівська сільська рада
40	Макіївська сільська	Чернігівська	Макіївська сільська рада

”

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**НАКАЗ****31.03.2016 № 318**

**Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
22 квітня 2016 р.
за № 621/28751**

**Про затвердження Державного стандарту соціального
супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих
обставинах**

{Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства соціальної політики
№ 110 від 25.01.2017}

Відповідно до абзацу чотирнадцятого статті 1 Закону України „Про соціальні послуги”, на виконання пункту 7 Плану заходів на 2013-2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 березня 2013 року № 208-р, **НАКАЗУЮ**:

1. Затвердити Державний стандарт соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, що додається.
2. Управлінню профілактики соціального сирітства (Пінчук І.М.) забезпечити подання в установленому порядку цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра з питань європейської інтеграції Устименка С.О.

Міністр**П. Розенко****ПОГОДЖЕНО:**

Перший заступник Голови
Спільного представницького органу
сторони роботодавців
на національному рівні

О. Мірошніченко

Голова Спільного представницького органу
об'єднань профспілок

Г.В. Осовий

Заступник Міністра
фінансів України

Р.П. Качур

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
соціальної політики України
31.03.2016 № 318

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
22 квітня 2016 р.
за № 621/28751

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ

соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах

I. Загальні положення

1. Цей Державний стандарт визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах (далі - соціальна послуга соціального супроводу), показники її якості для суб'єктів усіх форм власності та господарювання, які надають цю послугу з метою подолання чи мінімізація негативних наслідків складних життєвих обставин, у яких перебуває сім'я (особа).

2. Цей Державний стандарт застосовується для:

1) організації та здійснення соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно подолати або мінімізувати негативний вплив цих обставин;

2) здійснення моніторингу та контролю за якістю надання такої соціальної послуги.

3. У цьому Державному стандарті терміни вживаються у таких значеннях:

індивідуальний план надання соціальної послуги соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах (далі - індивідуальний план), - документ, складений на підставі комплексного визначення та оцінки індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, у якому зазначено заходи, що проводитимуться для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних за виконання, дані щодо моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду індивідуального плану;

моніторинг якості надання соціальної послуги соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, - постійний чи періодичний перегляд діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, який має на меті оцінку поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення, покращення та/або удосконалення надання соціальної послуги;

мультидисциплінарна команда - група спеціалістів, уповноважених різними суб'єктами чи надавачем соціальних послуг (психолог, лікар, юрист, педагог, реабілітолог та інші), тимчасово створена для забезпечення колегіальності рішень й узгодженості дій під час надання послуги соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах;

надавач соціальної послуги соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах (далі - надавач соціальної послуги), - фахівець із соціальної роботи, соціальний працівник або мультидисциплінарна команда, який (яка) безпосередньо проводить заходи, що становлять зміст соціальної послуги;

отримувач соціальної послуги соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах (далі - отримувач соціальної послуги), - сім'я (особа), яка

перебуває у складних життєвих обставинах і не може самостійно подолати або мінімізувати негативний вплив таких обставин;

складні життєві обставини (далі - СЖО) - обставини, виявлені за результатами оцінки потреб, внаслідок яких сім'ї (особи) не можуть самостійно піклуватися про особисте/сімейне життя та брати участь у суспільному житті;

соціальна послуга соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах (далі - соціальна послуга), - комплекс заходів, що передбачає оцінку потреб, визначення шляхів вирішення основних проблем, регулярні зустрічі чи відвідування отримувача послуги з метою моніторингу виконання поставлених завдань, сприяння у отриманні інших послуг, допомогу в усвідомленні значення дій та/або розвиток вміння керувати ними, навчання та розвиток навичок, спрямованих на подолання чи мінімізацію складних життєвих обставин;

суб'єкт, що надає соціальну послугу соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах (далі - суб'єкт, що надає соціальну послугу), - підприємства, установи, організації, заклади незалежно від форми власності та господарювання, фізичні особи - підприємці, які відповідають Критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2012 року № 1039.

Інші терміни застосовуються у значеннях, наведених у Цивільному кодексі України, Законах України „Про соціальні послуги”, „Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю”, „Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування”, „Про охорону дитинства”, „Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні”, „Про попередження насильства в сім'ї”, постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2013 року № 324 „Про затвердження Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів”, від 21 листопада 2013 року № 896 „Про затвердження Порядку виявлення сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг та здійснення соціального супроводу таких сімей (осіб)”.

II. Загальні підходи щодо організації та надання соціальної послуги соціального супроводу

1. Соціальна послуга надається суб'єктом, що надає соціальну послугу, після комплексного визначення та оцінки індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, складання індивідуального плану та укладення договору про надання соціальної послуги.

2. Підставою для отримання соціальної послуги є рішення структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій або органів місцевого самоврядування (далі - структурний підрозділ з питань соціального захисту населення).

3. Рішення про соціальний супровід сім'ї (особи), яка перебуває у складних життєвих обставинах, приймається за згодою отримувача послуги або його законного представника, відповідно до Порядку виявлення сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг та здійснення соціального супроводу таких сімей (осіб), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2013 року № 896.

4. Підставами для припинення надання послуги соціального супроводу є:

досягнення позитивного результату соціального супроводу, подолання/мінімізація сім'єю (особою) наслідків СЖО, усунення причин та умов, що спричинили такі обставини;

закінчення строку дії договору про надання послуги соціального супроводу або порушення умов такого договору;

зміна отримувачем соціальної послуги місця проживання чи перебування;

письмова відмова отримувача послуги або його законного представника від її надання, якщо така відмова або її наслідки не спричиняють порушення прав і свобод інших осіб,

особливо дітей;

систематична неучасть отримувача послуги без поважних причин у заходах, передбачених індивідуальним планом соціального супроводу, за винятком ситуації, коли припинення надання послуги спричиняє порушення прав і свобод інших осіб, особливо дітей.

5. Рішення про завершення надання послуги соціального супроводу обговорюється з членами родини отримувача цієї послуги та/або його законним представником.

6. Надавач соціальної послуги соціального супроводу обов'язково інформує отримувача цієї послуги та/або його законного представника про можливість подальшої підтримки після завершення соціального супроводу відповідно до його звернень.

III. Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги соціального супроводу

1. Індивідуальні потреби отримувача соціальної послуги соціального супроводу визначаються шляхом їх оцінки, якою передбачено: вивчення потреб отримувача соціальної послуги, визначення причин виникнення СЖО, ступеня їх впливу на стан і потреби отримувача послуг, наявності негативного впливу на рівень виконання батьківських обов'язків з виховання, догляду та утримання дітей, сильних сторін сім'ї (особи) та активізація (залучення) ресурсів самої сім'ї, найближчого її оточення та громади до розроблення та реалізації плану соціального супроводу.

2. Строк здійснення оцінки потреб не повинен перевищувати 7 робочих днів з дати виявлення сім'ї (особи), яка перебуває у СЖО.

3. Результати оцінки потреб фіксуються у відповідному акті, форму якого затверджено наказом Міністерства соціальної політики України від 09 липня 2014 року № 450 „Про затвердження форм обліку соціальних послуг сім'ям (особам), які перебувають у складних життєвих обставинах”, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04 вересня 2014 року за № 1076/25853.

IV. Складання індивідуального плану надання соціальної послуги соціального супроводу

1. Індивідуальний план є основою для надання соціальної послуги та ґрунтується на результатах оцінки потреб отримувача соціальної послуги.

2. Надавач соціальної послуги разом із отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником складають індивідуальний план соціального супроводу, форму якого затверджено наказом Міністерства соціальної політики України від 09 липня 2014 року № 450 „Про затвердження форм обліку соціальних послуг сім'ям (особам), які перебувають у складних життєвих обставинах”, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04 вересня 2014 року за № 1076/25853.

Один примірник індивідуального плану надається отримувачеві соціальної послуги або його законному представнику, інший залишається у суб'єкта, що надає соціальну послугу.

3. Строк складання індивідуального плану не повинен перевищувати 5 робочих днів з дати завершення оцінки потреб отримувача соціальної послуги.

4. З метою досягнення позитивних результатів соціальної послуги через місяць від початку соціального супроводу проводиться перегляд індивідуального плану, який використовується для підтвердження ефективності наданої соціальної послуги; уточнення обсягу соціальної послуги та необхідних заходів для досягнення результатів; корегування дій та заходів індивідуального плану на наступний період надання соціальної послуги; внесення змін до індивідуального плану.

5. У разі відсутності позитивних результатів індивідуальний план може переглядатися й корегуватися раніше.

6. Підсумковий перегляд індивідуального плану проводиться впродовж останнього місяця роботи з отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником.

7. У разі продовження строку соціального супроводу індивідуальний план доповнюється.

V. Укладання договору про надання соціальної послуги соціального супроводу

1. Із кожним отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником протягом 7 робочих днів з дня прийняття рішення про надання соціальної послуги укладається договір про її надання з урахуванням індивідуального плану.

2. Укладення договору про надання соціальної послуги здійснюється за участю отримувача соціальної послуги або його законного представника. У разі необхідності до складання договору залучаються члени родини отримувача соціальної послуги.

3. Договір про надання соціальної послуги підписується отримувачем соціальної послуги або його законним представником та представником суб'єкта, що надає соціальну послугу. Кожна зі сторін отримує один примірник договору.

VI. Місце й строки надання соціальної послуги соціального супроводу

1. Соціальна послуга надається за місцем проживання (перебування) отримувача соціальної послуги або розташування суб'єкта, що надає соціальну послугу.

2. У разі зміни отримувачем соціальної послуги постійного місця проживання за наявності інформації про нове місце його проживання чи перебування надавач соціальної послуги не пізніше ніж через п'ять робочих днів повідомляє про це відповідний структурний підрозділ з питань соціального захисту населення за місцем проживання (перебування) та передає копію особової справи отримувача соціальної послуги, інформацію про стан виконання плану соціального супроводу та рекомендації для подальшої роботи з отримувачем соціальної послуги (за потреби).

3. Тривалість надання соціальної послуги - не більше ніж шість місяців з дня прийняття рішення про надання такої послуги. У разі складного випадку тривалість надання соціальної послуги може бути продовжено до одного року.

VII. Принципи надання соціальної послуги соціального супроводу

1. Доступність соціальної послуги:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо інформування отримувачів соціальної послуги та/або їх законних представників про соціальну послугу, порядок звернення за її наданням та порядок і умови її надання. Інформація для отримувачів соціальної послуги розміщується на спеціальних стендах у доступному місці приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, та висвітлюється в засобах масової інформації тощо.

2. Незалежність отримувача соціальної послуги:

надавачі соціальної послуги застосовують індивідуальний підхід (з урахуванням фізичного та психічного стану отримувачів соціальної послуги) та шанобливе ставлення до расової приналежності, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, стану здоров'я, етнічного та соціального походження, сімейного та майнового стану, місця проживання, громадянства та мови отримувачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники повинні бути поінформовані про свої права та обов'язки, а також про державні й громадські організації, до повноважень яких належить здійснення захисту прав людини, шляхом розміщення інформації на інформаційних стендах, вручення інформаційних листівок, буклетів тощо.

3. Захист та безпека отримувачів соціальної послуги:

надавач соціальної послуги провадить свою діяльність із повагою до гідності отримувачів соціальної послуги та з недопущенням негуманних і дискримінаційних дій, застосування

фізичного, психічного чи іншого насилля щодо них;

отримувачам соціальної послуги або їхнім законним представникам надається інформація про порядок оскарження непрофесійних дій надавача соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники інформуються щодо їхніх прав та обов'язків;

{Абзац четвертий пункту 3 розділу VII із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства соціальної політики № 110 від 25.01.2017}

надавачу соціальної послуги забороняється використовувати для особистих цілей речі отримувачів соціальної послуги, отримувати від них кошти, подарунки тощо;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники інформуються про відповідальність згідно з чинним законодавством у разі застосування ними фізичного чи іншого насильства щодо надавача, про заборону зловживання алкогольних напоїв та наркотичних речовин на території підприємств, установ, організацій або закладів, де надається соціальна послуга.

4. Конфіденційність інформації:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо захисту персональних даних відповідно до вимог Законів України „Про інформацію”, „Про захист персональних даних”, конфіденційної інформації щодо отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники обов'язково ознайомлюються із заходами щодо дотримання принципу конфіденційності;

надавачі соціальної послуги інформують отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників щодо нерозголошення отриманої ними конфіденційної інформації.

VIII. Зміст соціальної послуги соціального супроводу

1. Основні дії та заходи, що становлять зміст соціальної послуги соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, та орієнтовний час для їх виконання, що використовується при наданні соціальної послуги соціального супроводу, передбачають (додаток 1):

відвідування отримувача соціальної послуги за місцем його проживання (перебування);

оцінку потреб сім'ї (особи), яка перебуває у СЖО;

складання індивідуального плану соціального супроводу;

аналіз коригування плану соціального супроводу;

інформування щодо питань, пов'язаних з наданням інших послуг і соціальної допомоги. Надання інформаційно-освітніх матеріалів, інструкцій, буклетів, листівок;

бесіди з отримувачем соціальної послуги, членами його сім'ї, особами з найближчого оточення (очно, телефоном);

психологічну підтримку згідно з професійною компетенцією (організація психотерапевтичних груп, психологічна корекція);

організацію та проведення сімейних групових нарад, мережових зустрічей; залучення отримувача послуги до участі у тренінгах, дискусіях, засіданнях за круглим столом, семінарах, лекціях та інших заходах;

допомогу отримувачу соціальної послуги в оформленні документів;

перенаправлення отримувача соціальної послуги до інших надавачів соціальних послуг, у тому числі для отримання спеціалізованих послуг;

організацію та забезпечення діяльності груп взаємодопомоги;

ведення документації.

2. У разі успішного виконання плану соціального супроводу надавач соціальної послуги проводить заходи щодо підготовки отримувача соціальної послуги до завершення її надання, спрямовані на підвищення його самостійності, відповідальності за власну життєдіяльність та посилення потенціалу найближчого оточення отримувача соціальної послуги щодо подолання СЖО.

3. Після завершення соціального супроводу надавач соціальної послуги відвідує сім'ю (особу) через два тижні та через місяць.

IX. Використання ресурсів під час організації надання соціальної послуги соціального супроводу

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує необхідну кількість працівників відповідно до потреб отримувачів соціальної послуги згідно зі штатним розписом, складеним в установленому законодавством порядку.

2. Навантаження на одного надавача соціальної послуги не повинно перевищувати 10 сімей (осіб), із них не більше ніж п'ять - зі складними соціальними випадками.

3. Безпосереднє надання соціальної послуги здійснюється надавачами соціальної послуги з дотриманням вимог законодавства про інформацію та законодавства про захист персональних даних.

4. Надавачі послуги повинні володіти необхідними знаннями й навичками відповідно до кваліфікаційних вимог, визначених у „Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 80. Соціальні послуги”, затвердженому наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 14 жовтня 2005 року № 324.

5. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів із:

підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги;

формального та неформального професійного навчання надавачів соціальної послуги;

проведення атестації надавачів соціальної послуги;

організації супервізії.

6. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, розробляє і затверджує посадові інструкції надавачів соціальної послуги.

X. Приміщення та обладнання

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує наявність необхідної кількості приміщень для здійснення заходів із надання послуги соціального супроводу (приміщення для індивідуальних і групових форм соціальної роботи з отримувачем соціальної послуги).

2. Приміщення повинні відповідати санітарним та протипожежним вимогам та бути забезпечені безперебійним водопостачанням та водовідведенням, освітленням, опаленням згідно з вимогами законодавства, обладнані засобами безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю відповідно до державних будівельних норм.

{Пункт 2 розділу X із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства соціальної політики № 110 від 25.01.2017}

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує надавачів соціальної послуги робочим місцем, обладнанням, інвентарем, витратними матеріалами, необхідними для виконання їхніх обов'язків.

XI. Інформаційно-методичне забезпечення організації та надання соціальної послуги соціального супроводу

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує інформаційно-методичне забезпечення своєї діяльності, зокрема забезпечує своїх працівників нормативно-правовими актами, методичними та іншими матеріалами у сфері надання соціальних послуг.

XII. Взаємодія з іншими суб'єктами, що надають соціальну послугу соціального супроводу

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує виконання заходів з надання цієї соціальної послуги із залученням (за потреби та на договірній основі) інших підприємств, установ, організацій та фізичних осіб.

XIII. Оцінка ефективності надання соціальної послуги соціального супроводу

1. Оцінка ефективності надання соціальної послуги здійснюється під час проведення зовнішнього та внутрішнього оцінювання якості зазначеної соціальної послуги.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює опитування отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників з метою отримання відгуків стосовно організації та надання соціальної послуги.

Результати опитувань обговорюються під час проведення аналізу діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, та надавачів соціальної послуги і враховуються в подальшій роботі з метою підвищення ефективності та якості надання соціальної послуги.

XIV. Документація, що застосовується під час організації процесу надання соціальної послуги соціального супроводу

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює свою діяльність відповідно до установчих документів (положень, статутів), цивільно-правових договорів (для фізичних осіб - підприємців).

2. Документація ведеться, оформляється та зберігається відповідно до вимог законодавства.

XV. Механізми оцінки дотримання стандарту соціальної послуги соціального супроводу

1. Діяльність суб'єкта, що надає соціальну послугу, підлягає внутрішній та зовнішній оцінці на відповідність професійним вимогам та законодавству України.

Для проведення внутрішньої та зовнішньої оцінок якості надання соціальної послуги застосовуються показники якості соціальної послуги соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, наведені в додатку 2 до цього Державного стандарту.

Результати проведення внутрішньої та зовнішньої оцінок якості надання соціальної послуги оприлюднюються і поширюються серед отримувачів соціальної послуги, їхніх законних представників, населення адміністративно-територіальної одиниці, де здійснює свою діяльність суб'єкт, що надає соціальну послугу.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, проводить не рідше ніж один раз на рік внутрішнє оцінювання своєї діяльності щодо відповідності соціальної послуги, що ним надається, вимогам цього Державного стандарту та вживає заходів щодо усунення виявлених недоліків.

3. До процедури проведення оцінювання залучаються надавачі соціальної послуги, отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники.

З цією метою розробляється і впроваджується процедура консультацій з отримувачами соціальної послуги, їх законними представниками, членами їхніх сімей щодо відповідності обсягу, змісту, умов та порядку надання соціальної послуги вимогам, встановленим у цьому Державному стандарті.

4. Суб'єкти, що надають соціальну послугу, підлягають зовнішньому оцінюванню, що здійснюється органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами відповідно до законодавства.

5. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо:

інформування отримувачів соціальної послуги, їхніх законних представників про проведення та результати зовнішнього оцінювання діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу;

забезпечення безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників до органу, що здійснює зовнішнє оцінювання.

XVI. Фінансово-економічне обґрунтування вартості соціальної послуги соціального супроводу

{Назва розділу XVI в редакції Наказу Міністерства соціальної політики № 110 від 25.01.2017}

1. Вартість соціальної послуги розраховується з урахуванням її собівартості, адміністративних витрат і податку на додану вартість відповідно до законодавства.

2. Вартість соціальної послуги, що надається за рахунок місцевих бюджетів, формується з урахуванням фінансових можливостей відповідних місцевих бюджетів.

**Начальник Управління
профілактики
соціального сирітства**

І. Пінчук

Додаток 1
до Державного стандарту
соціального супроводу сімей (осіб),
які перебувають у складних
життєвих обставинах
(пункт 1 розділу VIII)

**ОСНОВНІ ДІЇ ТА ЗАХОДИ,
що становлять зміст соціальної послуги соціального супроводу сімей
(осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, та
орієнтовний час для їх виконання**

№ з/п	Назва заходу	Орієнтовний час виконання 1 заходу ¹ , людино-годин	Періодичність	Кількість заходів на 1 послугу	Загальний час на 1 послугу
1	Відвідування отримувача послуги за місцем його проживання (перебування)	1,0	Протягом першого місяця соціального супроводу - не менше ніж один раз на тиждень; наступні два місяці - не менше ніж один раз на два тижні; протягом третього-п'ятого місяців - не менше ніж один раз на три тижні; в інших випадках - за потребою, але не рідше ніж один раз на місяць	12	12,0
2	Оцінка потреб сім'ї/особи	8,0	Протягом семи робочих днів після виявлення (звернення, отримання повідомлення) сім'ї (особи)	1	8,0
3	Складання індивідуального плану соціального супроводу	4,0	Упродовж 5 робочих днів з дати завершення оцінки потреб	1	4,0
4	Аналіз та корегування плану соціального супроводу	1,0	1 - проміжний, 1 - підсумковий	2	2,0
5	Інформування щодо питань, пов'язаних з наданням інших послуг і соціальної допомоги. Надання інформаційно-освітніх матеріалів, інструкцій, буклетів, листівок	0,6	Щонайменше один раз за період надання послуги	1	0,6
6	Бесіди з отримувачем	0,5	Протягом першого-	15	7,5

	соціальної послуги, членами його сім'ї, особами з найближчого оточення (очно, телефоном)		другого місяців - не менше ніж два рази на тиждень; протягом третього-шостого місяців - не менше ніж один раз на два тижні, за потреби		
7	Психологічна підтримка згідно з професійною компетенцією (організація психотерапевтичних груп, психологічна корекція)	1,0	За потреби, але не менше ніж один раз на місяць	6	6,0
8	Організація та проведення сімейних групових нарад, мережових зустрічей; залучення отримувача послуги до участі у тренінгах, дискусіях, засіданнях за круглим столом, семінарах, лекціях та інших заходах	4,5	Із другого-третього місяця надання послуги - не менше ніж один захід на місяць, за потреби	4	18,0
9	Допомога отримувачу послуги в оформленні документів	1,0	Не менше ніж 3 рази за період надання послуги	3	3,0
10	Перенаправлення отримувача послуги до інших надавачів соціальних послуг, у т. ч. для отримання спеціалізованих послуг	0,5	1 раз за період надання послуги	1	0,5
11	Організація та забезпечення діяльності груп взаємодопомоги	1,5	Перший місяць - не менше ніж двічі на місяць, далі - за потреби, але не рідше ніж один раз на два-три місяці	4	6,0
Ведення документації:					
12	Підготовка та укладання договору	1,0	Одноразово (протягом семи робочих днів з дати видання надавачем	1	1,0

	про надання соціальної послуги		послуги наказу про організацію та проведення соціального супроводу сім'ї (особи))		
13	Складання акта оцінки потреб	2,0	Після проведення оцінки потреб	1	2,0
14	Формування особової справи сім'ї	1,0	Упродовж надання послуги	12	12,0
15	Листування з усіма суб'єктами надання соціальної послуги, оформлення запитів до установ і організацій	0,5	За потреби, але не менше ніж 2 рази на місяць	12	6,0
УСЬОГО				66	88,6

¹Час, необхідний для виконання заходів із надання соціальної послуги, та періодичність цих заходів є орієнтовними та застосовуються як середні показники; можуть змінюватися відповідно до складності випадку та стану задоволення потреб отримувача соціальної послуги.

Додаток 2
до Державного стандарту
соціального супроводу сімей (осіб),
які перебувають у складних
життєвих обставинах
(пункт 1 розділу XV)

ПОКАЗНИКИ
якості соціальної послуги соціального супроводу сімей (осіб), які
перебувають у складних життєвих обставинах

1. Частка отримувачів послуги соціального супроводу, в яких після отримання послуги відбулося покращення фізичного, психологічного, соціального стану, від загальної кількості отримувачів цієї послуги.
2. Частка отримувачів послуги, які повторно отримують послугу соціального супроводу, від загальної кількості отримувачів цієї послуги.
3. Частка отримувачів послуги, які не набули належних навичок справлятися із складними життєвими обставинами (далі - СЖО), від загальної кількості отримувачів цієї послуги.
4. Частка отримувачів послуги, які набули навичок справлятися із СЖО та мінімізувати їхні наслідки, від загальної кількості отримувачів цієї послуги.
5. Частка отримувачів послуги, яким достроково завершено надання послуги соціального супроводу у зв'язку з досягненням позитивного результату, від загальної кількості отримувачів цієї послуги.
6. Частка отримувачів послуги, яким послуга надавалася відповідно до потреб отримувача, від загальної кількості отримувачів цієї послуги.
7. Частка надавачів послуги соціального супроводу, у яких перевищено навантаження відповідно до Державного стандарту соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, від загальної кількості надавачів цієї послуги.
8. Рівень забезпечення приміщеннями, обладнанням і витратними матеріалами, необхідними для надання послуги відповідно до встановлених норм.

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 17.05.2016 — 2016 р., № 36, стор. 344, стаття 1420, код акту 81821/2016

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**НАКАЗ****01.07.2016 № 716**

**Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
20 липня 2016 р.
за № 990/29120**

**Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги
кризового та екстреного втручання**

Відповідно до абзацу чотирнадцятого статті 1 Закону України «Про соціальні послуги» та пункту 7 Плану заходів на 2013–2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 березня 2013 року № 208-р, **НАКАЗУЮ**:

1. Затвердити Державний стандарт соціальної послуги кризового та екстреного втручання, що додається.
2. Управлінню у справах людей похилого віку та надання соціальних послуг (Суліма О.В.) забезпечити подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра В. Мушиніна.

Міністр**А. Рева****ПОГОДЖЕНО:**

Перший заступник Голови
Спільного представницького органу
сторони роботодавців
на національному рівні

О. Мірошніченко

Виконавчий директор
Всеукраїнського громадського об'єднання
"Національна Асамблея інвалідів України"

Н. Скрипка

Голова Всеукраїнської організації інвалідів
"Союз організацій інвалідів України"

В.В. Назаренко

Голова виконавчого комітету
Всеукраїнської спілки громадських організацій

14.04.2017

Про затвердження Державного стандарту соціальної посл... | від 01.07.2016 № 716 (Текст для друку)

"Конфедерація громадських організацій
інвалідів України"

В.В. Карпенко

Тимчасово виконуючий обов'язки
Голови Державної служби України
з надзвичайних ситуацій

О. Мельчуцький

В.о. Міністра охорони здоров'я України

В. Шафранський

Заступник Міністра фінансів України

Р.П. Качур

Заступник Голови
Спільного представницького органу
об'єднань профспілок

А.І. Широков

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства соціальної
політики України
01.07.2016 № 716

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
20 липня 2016 р.
за № 990/29120

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ

соціальної послуги кризового та екстреного втручання

I. Загальні положення

1. Цей Державний стандарт визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги кризового та екстреного втручання, показники її якості.

2. Цей Державний стандарт застосовується для:

організації надання соціальної послуги кризового та екстреного втручання особам, сім'ям, групам осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі постраждалим від насильства в сім'ї;

здійснення моніторингу й контролю за якістю надання соціальної послуги кризового та екстреного втручання;

визначення тарифу платної соціальної послуги кризового та екстреного втручання.

3. Соціальна послуга кризового та екстреного втручання в обсягах, визначених цим Державним стандартом, надається безоплатно, за плату або з установленням диференційованої плати.

Соціальна послуга у разі загрози та виникнення надзвичайної ситуації надається із урахуванням вимог, передбачених Кодексом цивільного захисту України та іншими нормативно-правовими актами у сфері цивільного захисту.

4. У цьому Державному стандарті терміни використовуються в таких значеннях:

акт з надання соціальної послуги кризового та екстреного втручання (далі - акт з надання соціальних послуг) - документ, складений на підставі проведеної комплексної оцінки кризової ситуації отримувача соціальної послуги, у якому зазначено заходи, що здійснювалися для надання соціальної послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність й термін виконання, відповідальних виконавців та дані щодо моніторингу результатів;

кризова ситуація - ситуація, в якій з'являється набір травматичних подій, обставин, з яких людина не може вийти, не змінивши їх. Кількість можливих варіантів змінювати ці обставини незначна, будь-яка спроба змін обставин традиційними чи звичайними способами може призвести до погіршення ситуації, до зменшення можливостей та ще більшого обмеження дій;

кризове та екстрене втручання - термінове втручання в кризову ситуацію з метою негайного усунення або мінімізації наслідків такої ситуації, надання допомоги та підтримки, спрямованої на її подолання;

міжперсональне функціонування - спілкування, продуктивна взаємодія однієї особи з іншими на різних рівнях (психологічному, фізичному, соціальному);

моніторинг якості надання соціальної послуги кризового та екстреного втручання - постійний чи періодичний перегляд діяльності персоналу соціальної служби, де надається

соціальна послуга, що має на меті оцінку поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій щодо їх усунення;

надавач соціальної послуги кризового та екстреного втручання (далі - надавач соціальної послуги) - особа чи група осіб, які безпосередньо виконують відносно отримувача соціальної послуги або спільно з ним заходи, що становлять зміст соціальної послуги;

наснаження - підтримка отримувачів соціальної послуги, підвищення їхньої впевненості, самооцінки, компетенції, щоб вони могли самостійно представляти свої та свої родини інтереси в організаціях, закладах та службах, об'єднуватися з іншими отримувачами соціальних послуг для створення груп взаємопідтримки та взаємодопомоги;

отримувач соціальної послуги кризового та екстреного втручання (далі - отримувач соціальної послуги) - особа, у тому числі постраждала від насильства в сім'ї, яка в силу кризової ситуації користується заходами, що становлять зміст соціальної послуги;

оцінка кризової ситуації - аналіз надавачем соціальної послуги інформації щодо життєвих обставин отримувача соціальної послуги для визначення змісту й обсягу надання йому соціальної послуги;

персональне функціонування - існування, діяльність, активність особистості на фізичному, психологічному та соціальному рівнях;

соціальна послуга кризового та екстреного втручання (далі - соціальна послуга) - психологічна допомога (консультування, підтримка, діагностика, корекція, психотерапія, реабілітація), надання інформації з питань соціального захисту населення, допомога в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами, представництво інтересів, корекція сімейних стосунків, допомога особам, які постраждали від насильства в сім'ї, допомога в отриманні безоплатної правової допомоги, організація надання невідкладної медичної допомоги, організація надання притулку;

суб'єкт, що надає соціальну послугу, - підприємство, установа, організація, заклад незалежно від форми власності, фізична особа - підприємець, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Інші терміни вживаються у значеннях, визначених Законами України «Про соціальні послуги», «Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей», «Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про національні меншини в Україні», «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про протидію торгівлі людьми», «Про попередження насильства в сім'ї» та іншими нормативно-правовими актами у сфері соціального захисту населення.

II. Загальні підходи щодо організації та надання соціальної послуги

1. Соціальна послуга полягає у забезпеченні якісної, оперативної, короткотривалої допомоги, захисту і підтримки особам, які переживають кризову ситуацію, у тому числі насильство в сім'ї, не можуть самостійно сформулювати ефективні способи реагування та адаптації до кризової ситуації, а також в організації і застосуванні заходів щодо її усунення, мінімізації або подолання.

За наявності загрози життю чи здоров'ю особи надавач соціальної послуги негайно в телефонному режимі повідомляє службу у справах дітей (у разі загрози життю чи здоров'ю дитини), орган Національної поліції та здійснює негайно, але не пізніше ніж протягом 24 годин екстрене втручання. Після здійснення екстреного втручання надавач соціальної послуги аналізує обставини, що призвели до виникнення кризової ситуації, для планування та проведення подальшої роботи з отримувачем соціальної послуги.

2. Соціальна послуга спрямована на допомогу особам, постраждалим від кризової ситуації, у тому числі насильства в сім'ї, у відновленні оптимального рівня персонального і міжперсонального функціонування, на зменшення ознак кризової ситуації та усунення прямої загрози життю і здоров'ю отримувачів соціальної послуги, активізацію та наснаження осіб, які

потрапили в кризову ситуацію, у тому числі постраждали від насильства в сім'ї, підвищення їхньої особистої спроможності на подальше самостійне вирішення проблем, що спричинили кризову ситуацію або стали її наслідком.

В процесі кризового втручання вирішуються першочергові проблеми отримувача соціальної послуги.

3. Підставою для отримання соціальної послуги є:

заява/звернення потенційного отримувача соціальної послуги;

заява/звернення особи (осіб), якій (яким) стало відомо про кризову ситуацію, повідомлення про особу, яка постраждала від насильства в сім'ї;

заява/звернення служб (медичних, правоохоронних, соціальних), державних та громадських організацій про кризову ситуацію, зокрема, що виникла внаслідок вчинення насильства в сім'ї.

Звернення/повідомлення щодо отримання соціальної послуги здійснюється в усній або письмовій формі, фіксується в журналі реєстрації кризових ситуацій згідно з додатком 1 до цього Державного стандарту уповноваженим надавачем соціальної послуги протягом 15 хвилин з моменту звернення/повідомлення. Після реєстрації звернення/повідомлення надавач негайно, але не пізніше ніж протягом 24 годин здійснює оцінку кризової ситуації, після чого приймається рішення про початок надання соціальної послуги, визначаються види та форми кризового та екстреного втручання.

Враховуючи специфіку надання соціальних послуг дитині та її сім'ї, звернення/повідомлення складається відповідно до наказу Міністерства соціальної політики України від 09 липня 2014 року № 450 «Про затвердження форм обліку соціальних послуг сім'ям (особам), які перебувають у складних життєвих обставинах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 вересня 2014 року за № 1076/25853.

Якщо звернення/повідомлення містить інформацію про наявність загрози життю чи здоров'ю особи, надавач соціальної послуги здійснює екстрене втручання негайно.

Надання соціальної послуги здійснюється з урахуванням потреби отримувача соціальної послуги у кризовій допомозі.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, може відмовити отримувачу соціальної послуги у її наданні, якщо суб'єкт не в змозі задовольнити потребу отримувача соціальної послуги.

Відмова повинна супроводжуватися письмовим поясненням причин і довідковою інформацією про можливість отримати цю послугу в іншого суб'єкта, що надає соціальні послуги.

5. Підставою для припинення надання соціальної послуги є такі фактори:

відсутність ознак кризи, ризику для життя і здоров'я отримувача соціальної послуги;

відмова отримувача соціальної послуги від користування соціальною послугою;

послугу надано в повному обсязі, мету послуги досягнуто;

отримувач перенаправлений до іншої організації у зв'язку із закінченням максимального терміну надання послуги;

смерть отримувача соціальної послуги.

III. Оцінка кризової ситуації отримувача соціальної послуги

1. Оцінка кризової ситуації передбачає оперативний аналіз ситуації, визначення факторів, які спричинили кризу, зокрема насильство в сім'ї, визначення стану отримувача, а також усіх важливих аспектів, які визначають кризову ситуацію і можуть допомогти у її подоланні.

Оцінка кризової ситуації здійснюється надавачем соціальної послуги (за потреби – мультидисциплінарною командою). Результати оцінки вносяться до форми оцінки кризової

ситуації згідно з додатком 2 до цього Державного стандарту.

2. Під час оцінки кризової ситуації отримувача соціальної послуги надавачі соціальної послуги повинні визначити:

рівень ризику для здоров'я та життя отримувача соціальної послуги;

необхідний вид втручання;

ресурси, необхідні для подолання кризової ситуації;

необхідність залучення спеціалістів, які здійснюють кризове та екстрене втручання (медичні працівники, представники правоохоронних органів);

заходи, які необхідно здійснити для подолання кризової ситуації;

періодичність та термін реалізації запланованих заходів.

3. Оцінку кризової ситуації проводять за допомогою:

інтерв'ю;

аналізу документів, які надає особа.

4. Результати оцінки кризової ситуації отримувача соціальної послуги є підґрунтям для надання соціальної послуги.

Надавач соціальної послуги фіксує заплановані заходи та надані рекомендації в журналі реєстрації кризових ситуацій.

IV. Складання акта з надання соціальної послуги кризового та екстреного втручання

1. Підтвердженням надання соціальної послуги є акт з надання соціальної послуги кризового та екстреного втручання (далі – акт з надання соціальної послуги) (додаток 3), що містить інформацію про заходи, строки, місце й умови наданої соціальної послуги.

2. Акт з надання соціальної послуги підписується у двох примірниках, один з яких залишається у фахівців, які здійснюють заходи, інший – надається отримувачу соціальної послуги.

3. Акт з надання соціальної послуги фіксує надання соціальної послуги, зокрема:

мету та завдання кризового та екстреного втручання;

заходи, які здійснено для подолання кризової ситуації, у тому числі наслідків вчинення насильства в сім'ї;

заходи, які здійснено надавачем соціальної послуги у разі погіршення ситуації;

методи і стратегії кризового та екстреного втручання;

відповідальних за реалізацію запланованих заходів;

періодичність та термін реалізації заходів;

ресурси (особисті ресурси отримувача соціальної послуги, ресурси громади);

механізми переадресації отримувача соціальної послуги до інших організацій, які надають соціальні послуги.

Враховуючи специфіку надання соціальних послуг дитині та її сім'ї, акт з надання соціальної послуги складається відповідно до наказу Міністерства соціальної політики України від 09 липня 2014 року № 450 «Про затвердження форм обліку соціальних послуг сім'ям (особам), які перебувають у складних життєвих обставинах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 вересня 2014 року за № 1076/25853.

V. Зміст соціальної послуги

1. Види та форми кризового та екстреного втручання.

Залежно від особливостей кризової ситуації виділяють такі види кризового та екстреного втручання:

телефонне консультування («гаряча лінія» – за наявності);

екстрена допомога;

короткочасна кризова допомога;

кризове консультування.

Послуга телефонного консультування («гаряча лінія») полягає у наданні отримувачам соціальної послуги можливості швидко сповістити про кризову ситуацію, отримати необхідну інформацію та консультативну допомогу.

Основні завдання – попередити розвиток кризової ситуації, залагодити її, запобігти підвищенню ризику, надати конкретні інструкції отримувачу соціальної послуги щодо зменшення ризику, вирішення проблем, які спровокували кризову ситуацію.

Послуга телефонного консультування («гаряча лінія», телефон довіри) здійснюється в таких формах:

цілодобова «гаряча лінія» (за наявності);

«гаряча лінія» з визначеними годинами роботи.

Отримувач соціальної послуги має право звертатись на телефонну лінію анонімно.

Послуга телефонного консультування може бути першим етапом кризового та екстреного втручання або самостійним видом – кризовою допомогою.

Звернення на телефонну лінію приймається надавачем соціальної послуги та фіксується в журналі реєстрації кризових ситуацій.

Соціальна послуга починає надаватись одразу після встановлення контакту з отримувачем соціальної послуги.

Надавач соціальної послуги здійснює оцінку кризової ситуації зі слів отримувача соціальної послуги, за потреби надає чіткі інструкції щодо зменшення небезпеки, інформує його про можливості отримання допомоги і починає телефонне консультування або перенаправляє отримувача соціальної послуги в організацію, діяльність якої відповідає заявленим потребам і проблемам.

Під час телефонного консультування (через «гарячу лінію») акт з надання соціальної послуги не складається.

Екстрена допомога надається в разі загрози життю та здоров'ю отримувача соціальної послуги негайно, але не пізніше ніж протягом 24 годин після отримання повідомлення про кризову ситуацію.

Завдання екстреної допомоги – усунути загрозу, небезпеку для здоров'я та життя отримувача соціальної послуги, надати безпечне місце, психологічну підтримку, знизити рівень напруження та стресу, забезпечити базові потреби отримувача соціальної послуги.

В процесі надання екстреної допомоги відповідальність за прийняття рішень щодо ситуації покладається на надавачів соціальної послуги.

Екстрена допомога може бути частиною кризового та екстреного втручання.

Короткочасна допомога надається протягом 48 годин після отримання повідомлення про кризову ситуацію.

Завдання короткочасної кризової допомоги – не допустити збільшення кризової ситуації, за потреби направити отримувача соціальної послуги до безпечного місця перебування для формування у нього ефективних стратегій адаптації до стресу, подолання наслідків стресу,

спричиненого кризовою ситуацією, забезпечення психологічної підтримки, зниження рівня напруження та стресу, забезпечення базових потреб отримувача соціальної послуги.

Короткочасна кризова допомога може бути частиною кризового та екстреного втручання.

Кризове консультування може бути частиною екстреної допомоги та короткочасної кризової допомоги, а також може виступати як окремий вид кризового втручання.

Кризове консультування надається протягом 24 годин після настання кризи.

Завдання кризового консультування – обговорити та узгодити з отримувачем і спрямувати на формування навичок подолання стресу, визначення психологічних механізмів подолання наслідків кризової ситуації тощо.

Кризове консультування надається в таких формах:

індивідуальне;

групове;

сімейне.

2. Основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги:

проведення оцінки кризової ситуації;

детальний аналіз та обговорення кризової ситуації, зокрема, що виникла внаслідок вчинення насильства в сім'ї;

інформування про кризову ситуацію, її наслідки, права людини в кризовій ситуації, способи та процедури отримання допомоги;

забезпечення термінових базових потреб (у безпеці, харчуванні, медичній допомозі, одязі тощо);

організація та надання психологічної підтримки в кризовій ситуації і допомога у подоланні її наслідків, у тому числі, що виникла внаслідок вчинення насильства в сім'ї (психодіагностика, психологічне консультування, психологічна підтримка);

сприяння у забезпеченні безпечним місцем перебування (тимчасовим притулком);

забезпечення взаємодії з іншими фахівцями та службами для усунення ознак кризової ситуації (виклик бригади швидкої допомоги, правоохоронних органів, представників державних соціальних служб, комунальних і транспортних служб тощо);

допомога в оформленні документів.

VI. Місце і строки надання соціальної послуги

1. Залежно від особливостей кризової ситуації соціальна послуга може надаватись:

за місцем проживання отримувача;

за місцем перебування отримувача соціальної послуги (заклад охорони здоров'я, заклад освіти, тимчасовий притулок, тимчасові мобільні пункти допомоги, місця перебування родичів та близьких постраждалих, тимчасове безпечне місце тощо);

в організації, яка здійснює кризове втручання.

2. Соціальна послуга надається негайно з моменту отримання інформації про кризову ситуацію до моменту усунення ризику, спричиненого кризовою ситуацією, або подолання обставин, які її спричинили. Строк надання не більше 72 годин з початку надання соціальної послуги, після чого для подолання складних життєвих обставин особа чи сім'я отримує інші необхідні соціальні послуги.

VII. Принципи надання соціальної послуги

1. Доступність соціальної послуги:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує свою діяльність у приміщеннях, спеціально обладнаних та пристосованих для обслуговування в них осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення;

отримувачі соціальної послуги мають можливість звернутись за допомогою на «гарячу лінію» (за наявності), на телефон довіри протягом 24 годин 7 днів на тиждень або за графіком, встановленим надавачем послуги, але не менше ніж 9 годин на добу.

2. Незалежність отримувача соціальної послуги:

надавачі соціальної послуги застосовують індивідуальний підхід (з урахуванням фізичного і психологічного стану отримувачів соціальної послуги) та з повагою ставляться до раси, національності, культури, віросповідання, статі, віку, фізичних або розумових обмежень, інших індивідуальних особливостей отримувачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги повинні бути поінформовані про свої права, обов'язки, а також про державні та громадські організації, які здійснюють кризове та екстрене втручання, умови надання соціальної послуги і процедури її отримання шляхом розміщення матеріалів в місцевих засобах масової інформації, на інформаційних стендах, сайтах, вручення, розповсюдження інформаційних листівок, буклетів тощо. В організаціях, установах, закладах, які надають соціальні послуги, складено графік роботи фахівців. Інформація про діяльність організації, установи, закладу розміщена в доступному форматі та доступному для отримувачів соціальної послуги, зокрема інвалідів, місці.

Забезпечення автономії та незалежності отримувача соціальної послуги в процесі кризового та екстреного втручання включає:

доступ до інформації учасників кризового та екстреного втручання (отримувача та надавачів соціальної послуги, відповідальних за кризове та екстрене втручання);

доступ до професійних записів, які стосуються його справи (випадку);

гарантування безпеки і конфіденційності в процесі надання послуги;

врахування інтересів та побажань отримувача соціальної послуги в процесі надання послуги;

можливість отримувача соціальної послуги самостійно приймати рішення щодо вирішення кризової та екстреної ситуації;

спільне планування (у разі можливості) в процесі надання соціальної послуги;

обізнаність отримувача соціальної послуги про можливість отримати альтернативні соціальні послуги в громаді;

можливість отримувати соціальну послугу анонімно через «гарячу лінію» (телефонне консультування);

3. Захист та безпека отримувача соціальної послуги:

надавач соціальної послуги провадить свою діяльність з повагою до гідності отримувачів соціальної послуги та недопущенням негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

отримувачам соціальної послуги надається інформація про порядок оскарження непрофесійних дій надавача соціальної послуги;

надавачу соціальної послуги забороняється використовувати речі отримувачів соціальної послуги, отримувати від них гроші, подарунки тощо.

4. Конфіденційність інформації:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних», конфіденційної інформації щодо отримувачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги в обов'язковому порядку ознайомлюються із заходами з дотримання принципу конфіденційності;

відомості про отримувача соціальної послуги зберігаються у не доступному для сторонніх осіб місці;

особиста інформація отримувача соціальної послуги, інформація щодо кризової ситуації, факторів, що її спричинили, може бути надана третій стороні виключно з дозволу отримувача соціальної послуги або у випадках, передбачених законом.

VIII. Використання ресурсів при організації надання соціальної послуги

1. В процесі надання соціальної послуги отримувачу соціальної послуги надаються підтримка, знання та навички, необхідні для подолання кризи, підвищується здатність отримувача соціальної послуги долати складні життєві обставини.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує необхідну кількість працівників відповідно до потреб отримувачів соціальної послуги згідно зі штатним розписом, складеним в установленому законодавством порядку.

3. Безпосереднє надання соціальної послуги здійснюють надавачі соціальної послуги.

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, у разі потреби може залучати до надання соціальної послуги інших суб'єктів, які мають ресурси щодо подолання кризової ситуації. Крім того, на договірних засадах можуть залучатися представники інших підприємств, установ, організацій.

Усі працівники, залучені до організації та надання соціальної послуги, повинні:

мати відповідну фахову підготовку, освіту у сфері соціальної роботи;

володіти уміньми та навичками, необхідними для здійснення кризового та екстреного втручання (вміння управляти стресом, знання методів подолання горя, втрати, насильства в сім'ї, способів реагування на неадекватну поведінку отримувачів соціальної послуги, які переживають стрес);

мати спеціальні навички щодо оцінки кризової ситуації, визначення та задоволення індивідуальних потреб отримувачів соціальної послуги;

володіти навичками телефонного консультування;

володіти знаннями про ресурси громади;

швидко приймати рішення та діяти в екстрених ситуаціях;

керуватися в роботі принципами гуманності, справедливості, об'єктивності і доброзичливості;

знати і дотримуватися чинних законів, інших правових актів і нормативних документів, що стосуються професійної діяльності фахівців, а також посадових інструкцій, правил внутрішнього трудового розпорядку, наказів та розпоряджень установ – надавачів соціальної послуги;

дотримуватись правил взаємодії у випадку залучення до роботи інших спеціалістів.

4. Працівники, що надають соціальну послугу, повинні володіти необхідними знаннями й навичками відповідно до кваліфікаційних вимог, визначених у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 80. Соціальні послуги, затвердженому наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 14 жовтня 2005 року № 324.

5. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо:

підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги;

формального та неформального професійного навчання надавачів соціальної послуги;

надання постійного доступу до супервізії для забезпечення необхідного рівня якості послуги кризового та екстреного втручання й безпеки отримувачів і надавачів соціальної послуги;

проведення атестації надавачів соціальної послуги.

6. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, розробляє і затверджує посадові інструкції надавачів соціальної послуги та забезпечує персонал посвідченнями.

7. Надавач соціальної послуги повинен проходити обов'язкові профілактичні медичні огляди відповідно до законодавства.

IX. Приміщення та обладнання

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує наявність необхідної кількості приміщень для адміністративної роботи, проведення консультування тощо.

2. Приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, мають відповідати санітарним і протипожежним вимогам, бути доступними, забезпеченими водопостачанням, водовідведенням, освітленням, опаленням згідно з вимогами законодавства.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує надавачів соціальної послуги робочим місцем, обладнанням, інвентарем, витратними матеріалами, необхідними для виконання їхніх посадових обов'язків із надання соціальної послуги.

X. Інформаційно-методичне забезпечення організації та надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує інформаційно-методичне забезпечення своєї діяльності, зокрема забезпечує своїх працівників нормативно-правовими актами, методичними та іншими матеріалами у сфері надання соціальних послуг.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, керується в роботі визначеними науково та практично обґрунтованими алгоритмами дій, інструкціями, рекомендаціями, правилами, методами кризового втручання, застосовує в роботі сучасні технології організації екстреної кризової допомоги, короткочасної допомоги, кризового консультування.

Розроблені методичні матеріали, оформлені відповідним чином, знаходяться в доступному для працівників місці в достатній кількості.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, створює можливості для обміну досвідом надавачів соціальної послуги з іншими суб'єктами надання соціальної послуги.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, розробляє інформаційний пакет для отримувачів соціальної послуги, який містить:

мету і завдання послуги;

стислий опис змісту соціальної послуги та обсяг її надання;

вартість соціальної послуги (у випадку, якщо послуга є платною);

категорії осіб, яким надається соціальна послуга;

інформацію про кваліфікацію персоналу;

перелік партнерів з організації соціальної послуги;

термін і умови надання соціальної послуги;

інформацію про контролюючі органи (інспекції), місцеві органи охорони здоров'я, соціального захисту населення, Національної поліції, правозахисні організації;

інформацію про можливість отримати безоплатну правову допомогу;

опис процедур подання скарг;

контактну інформацію (номери телефонів та прізвища контактних осіб);

номери телефонів «гарячої лінії».

XI. Взаємодія з іншими суб'єктами, що надають соціальну послугу

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує виконання заходів з надання цієї соціальної послуги із залученням (за потреби та на договірній основі) інших підприємств, закладів, установ та організацій.

XII. Оцінка ефективності надання соціальної послуги

1. Ефективність надання соціальної послуги визначається під час проведення зовнішнього та внутрішнього оцінювання якості зазначеної послуги.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює опитування отримувачів соціальної послуги або їх законних представників з метою отримання відгуків стосовно організації та надання соціальної послуги.

Результати опитувань обговорюються під час проведення аналізу виконання плану дій кризового втручання і враховуються у подальшій роботі з метою підвищення ефективності та якості надання соціальної послуги.

XIII. Документація щодо організації надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює свою діяльність відповідно до установчих документів, цивільно-правових договорів (для фізичних осіб – підприємців), де визначено перелік соціальних послуг, категорії осіб, яким вони надаються.

2. Документація ведеться, оформлюється та зберігається відповідно до чинного законодавства України.

XIV. Механізми оцінки дотримання стандарту соціальної послуги

1. Моніторинг та контроль діяльності суб'єктів, які надають соціальну послугу, здійснюються з метою оцінки відповідності стандартам та корекції поточної діяльності задля забезпечення ефективного використання ресурсів і досягнення запланованих завдань.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, не рідше ніж один раз на рік проводить внутрішнє оцінювання своєї діяльності щодо відповідності соціальної послуги, яка ним надається, вимогам цього Державного стандарту та вживає заходів щодо усунення виявлених недоліків.

3. До процедури оцінювання залучаються надавачі соціальної послуги, отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники.

3 цією метою розробляється і впроваджується процедура консультування отримувачів соціальної послуги, членів їхніх сімей, законних представників щодо відповідності обсягу, змісту, умов і порядку надання соціальної послуги вимогам, установленим у цьому Державному стандарті.

4. Суб'єкти, що надають соціальну послугу, підлягають зовнішньому оцінюванню, що здійснюється центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами відповідно до законодавства.

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо:

інформування отримувачів соціальної послуги, їхніх законних представників про проведення та результати зовнішнього оцінювання діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу;

забезпечення безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників до органу, що здійснює зовнішнє оцінювання.

Показники якості соціальної послуги наведено у додатку 4 до цього Державного стандарту.

XV. Фінансово-економічне обґрунтування вартості соціальної послуги

Вартість соціальної послуги розраховується з урахуванням її собівартості, адміністративних витрат і податку на додану вартість.

Вартість соціальної послуги, що надається за рахунок місцевих бюджетів, формується з урахуванням фінансових можливостей відповідних місцевих бюджетів, зокрема коштів

14.04.2017

Про затвердження Державного стандарту соціальної посл... | від 01.07.2016 № 716 (Текст для друку)

підприємств, установ та організацій, плати за соціальну послугу, коштів благодійної допомоги (пожертвувань) та інших джерел, передбачених законодавством.

**Начальник
Управління у справах людей
похилого віку та надання
соціальних послуг**

О. Суліма

Додаток 1
до Державного стандарту
соціальної послуги кризового
та екстреного втручання
(пункт 3 розділу II)

ЖУРНАЛ
реєстрації кризових ситуацій

№ з/п	Дата і час повідомлення	Основний запит (ситуація)	Оцінка ситуації	Вжиті заходи (надані роз'яснення)	Рекомендації фахівців (у тому числі інформація про повідомлення служб, дата і час)	П. І. Б. фахівців
1	2	3	4	5	6	7

Додаток 2
до Державного стандарту
соціальної послуги кризового
та екстреного втручання
(пункт 1 розділу III)

ОЦІНКА кризової ситуації

Додаток 3
до Державного стандарту
соціальної послуги кризового
та екстреного втручання
(пункт 1 розділу IV)

АКТ з надання соціальної послуги кризового та екстреного втручання

Додаток 4
до Державного стандарту
соціальної послуги кризового
та екстреного втручання
(пункт 4 розділу XIV)

**ПОКАЗНИКИ
якості соціальної послуги**

1. Кількісні показники:

кількість скарг та результати їх розгляду (у розрахунку на 100 отримувачів соціальної послуги);

кількість подяк (у розрахунку на 100 отримувачів соціальної послуги);

кількість/частка отримувачів соціальної послуги, успішно переадресованих до інших суб'єктів надання соціальних послуг;

кількість завершених випадків кризового та екстреного втручання, щодо яких було виконано усі поставлені завдання та досягнуто мету;

кількість позитивних відгуків отримувачів, оформлених в письмовій формі;

частка працівників, які мають відповідну фахову освіту (%);

частка працівників, які підвищили рівень кваліфікації (%);

частота здійснення моніторингу якості надання соціальної послуги;

відповідність показників якості, отриманих під час контролю.

2. Якісні показники та критерії їх оцінювання:

1) адресність та індивідуальний підхід:

проведення оцінки кризової ситуації отримувача соціальної послуги;

врахування актом з надання соціальної послуги ресурсів отримувача соціальної послуги та громади щодо подолання кризової ситуації, умов, які спричинили кризу, визначення мети і бажаного результату кризового та екстреного втручання;

2) результативність:

рівень задоволеності соціальною послугою (за оцінками отримувачів соціальної послуги);

покращення емоційного, психологічного, фізичного стану отримувачів соціальної послуги, позитивні зміни у стані отримувача соціальної послуги в процесі її надання порівняно з періодом, коли соціальна послуга не надавалася;

проведення опитувань, збирання відгуків (у тому числі з метою виявлення попиту на послуги суб'єкта, що надає соціальну послугу), реагування на скарги отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників і робота щодо надання роз'яснень отримувачам соціальної послуги та/або їхнім законним представникам;

наявність системи заохочення надавачів соціальної послуги, роботу яких позитивно оцінюють отримувачі соціальної послуги;

проведення внутрішнього та зовнішнього моніторингу якості надання соціальної послуги;

3) своєчасність:

прийняття рішення щодо надання соціальної послуги;

визначення оцінки кризової ситуації отримувача соціальної послуги;

підготовки акта з надання соціальної послуги у встановлений строк;

4) доступність та відкритість:

наявність приміщень, що відповідають вимогам, визначеним Державним стандартом соціальної послуги кризового та екстреного втручання;

наявність стендів з інформацією для отримувачів соціальної послуги про порядок надання, умови та зміст соціальної послуги;

наявність копій довідника, буклетів та інших інформаційних роздаткових матеріалів (у тому числі на електронних носіях) щодо надання соціальної послуги;

5) повага до гідності отримувача соціальної послуги:

відгуки отримувачів соціальної послуги про ставлення до них надавачів соціальної послуги;

повага до гідності отримувачів соціальної послуги та недопущення негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

наявність стендів з інформацією про правозахисні організації та порядок подання і розгляду скарг;

дотримання принципу конфіденційності;

6) професійність:

штатний розпис сформовано відповідно до законодавства та з урахуванням спеціалізації суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявні затверджені посадові інструкції;

розроблено програму стажування для початківців, які надаватимуть соціальну послугу;

розроблено графіки проведення навчання, підвищення кваліфікації та атестації соціальних працівників;

наявність документів / завірених копій документів про освіту (державного зразка) працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявність особистих медичних книжок надавачів соціальної послуги та даних про проходження обов'язкових медичних оглядів;

наявність графіка проведення робочих нарад з питань законодавства у сфері надання соціальних послуг;

наявність обладнання, транспорту для надання соціальної послуги;

участь фахівців суб'єкта, що надає соціальну послугу, у нарадах, конференціях з обміну досвідом, круглих столах тощо, у тому числі за допомогою інтернет-ресурсів.

Документи та файли

Сигнальний документ — f459190n284.doc

Сигнальний документ — f459190n286.doc

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 23.08.2016 — 2016 р., № 64, стор. 130, стаття 2163, код акту 82796/2016

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**НАКАЗ****17.08.2016 № 892**

**Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
12 вересня 2016 р.
за № 1243/29373**

**Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги
посередництва (медіації)**

Відповідно до абзацу чотирнадцятого статті 1 Закону України „Про соціальні послуги”, пункту 7 Плану заходів на 2013–2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 березня 2013 року № 208, **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Державний стандарт соціальної послуги посередництва (медіації), що додається.
2. Управлінню у справах людей похилого віку та надання соціальних послуг Міністерства соціальної політики України (О. Суліма) забезпечити подання в установленому порядку цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра В. Мушчиніна.
4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр**А. Рева**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства соціальної
політики України
17.08.2016 № 892

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
12 вересня 2016 р.
за № 1243/29373

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ **соціальної послуги посередництва (медіації)**

I. Загальні положення

1. Цей Державний стандарт визначає зміст, обсяги, умови та порядок надання соціальної послуги посередництва (медіації) (далі - соціальна послуга), показники її якості для суб'єктів різних форм власності та господарювання, які надають таку послугу.

2. Цей Державний стандарт застосовується для організації надання соціальної послуги особам / сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, моніторингу й контролю якості її надання, визначення тарифу платної соціальної послуги.

Соціальна послуга не застосовується між потерпілою особою та особою, яка вчинила правопорушення або злочин, у випадках насильства у сім'ї, торгівлі людьми, жорстокого поводження з дітьми.

3. Соціальна послуга в обсягах, визначених цим Державним стандартом, надається безоплатно, за плату або з установами диференційованої плати.

4. У цьому Державному стандарті терміни вживаються в таких значеннях:

згода про застосування посередництва (медіації) - письмова згода (заява) сторін про проведення переговорів за участю посередника / медіатора з метою врегулювання конфлікту/ спору;

індивідуальний план надання соціальної послуги посередництва (медіації) (далі - індивідуальний план) - документ, складений на I етапі надання соціальної послуги на підставі проведеного оцінювання стану індивідуальних потреб отримувачів соціальної послуги, у якому зазначено заходи, що проводяться в межах надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних за виконання, дані щодо моніторингу результатів;

конфлікт/спір - розбіжності, протилежність інтересів сторін, відмінна позиція двох або більше суб'єктів правовідносин, у зв'язку з якими одній зі сторін чи обом сторонам може бути завдано моральної та / або матеріальної шкоди;

медіаційна угода (угода про примирення) - письмова угода, яка укладається між сторонами медіації, про розв'язання конфлікту/спору та/або усунення/відшкодування спричиненої ним шкоди;

моніторинг якості надання соціальної послуги - постійний чи періодичний перегляд діяльності надавачів соціальної послуги суб'єкта, що надає соціальну послугу, метою якої є оцінювання поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем і надання рекомендацій для їх усунення;

надавач соціальної послуги посередництва (медіації) (далі - надавач соціальної послуги) - посередник (фахівець із соціальної роботи, соціальний працівник, психолог), медіатор, які безпосередньо реалізують заходи, що становлять зміст соціальної послуги;

отримувач соціальної послуги посередництва (медіації) (далі - отримувач соціальної послуги) - особа, сім'я, у тому числі прийомна, дитячий будинок сімейного типу, сім'я опікунів, піклувальників, окрема соціальна група, у тому числі з урахуванням етнічної ознаки, стану здоров'я, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують надання соціальної послуги або отримують таку послугу;

особова справа - упорядкована сукупність відомостей про предмет конфлікту/спору, його сторони, процедури посередництва (медіації) та результати досягнутих домовленостей при її проведенні;

посередництво (медіація) - метод розв'язання конфліктів/спорів, за допомогою якого дві або більше сторін конфлікту/спору намагаються в межах структурованого процесу за участю посередника/медіатора досягти згоди для його розв'язання;

сторони посередництва (медіації) - сторони конфлікту/спору, які уклали договір на етапі I надання соціальної послуги або медіаційну угоду на етапі II надання соціальної послуги про проведення посередництва (медіації);

суб'єкт, що надає соціальну послугу посередництва (медіації) (далі - суб'єкт, що надає соціальну послугу) - підприємство, установа, заклад, організація (різних форм власності та господарювання), фізична особа, фізична особа - підприємець, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Інші терміни в цьому Державному стандарті вживаються у значеннях, наведених у Сімейному кодексі України та Законі України „Про соціальні послуги”.

II. Загальні підходи до організації та надання соціальної послуги

1. Підставою для надання соціальної послуги є подання письмової заяви отримувача соціальної послуги / його законного представника суб'єкту, що надає таку послугу.

2. Рішення про надання соціальної послуги або відмову у її наданні приймається суб'єктом, що надає таку послугу, з урахуванням позиції іншої сторони конфлікту/спору отримувача соціальної послуги, щодо якого виникає потреба в наданні такої послуги.

3. Рішення приймається не пізніше ніж через 10 робочих днів з дати звернення одного з отримувачів соціальної послуги.

4. Соціальна послуга дитині віком до 14 років надається за участю її законного представника, а у разі його відсутності - посадової особи органу опіки та піклування.

5. Надання соціальної послуги включає два етапи:

I етап - допомога у врегулюванні конфлікту/спору, яка надається посередником або медіатором (встановлення причин і надання допомоги у врегулюванні конфлікту/спору, опрацювання шляхів та умов його розв'язання, сприяння його усуненню).

Посередник/медіатор, отримавши інформацію про випадок, встановлює зв'язок (контакт) зі сторонами та домовляється про індивідуальну зустріч.

Посередник/медіатор аналізує ситуацію, забезпечує умови для діалогу зі сторонами та підготовку до зустрічі.

II етап - ведення медіатором переговорів, опрацювання шляхів та умов розв'язання конфлікту/спору.

Медіатор аналізує бачення сторін конфлікту/спору (окремі точки зору), прояснює конфлікт/спір, визначає шляхи розв'язання, розробляє можливі рішення, домовляється зі сторонами щодо розв'язання конфлікту/спору, виконує дії щодо підписання медіаційної угоди.

Медіатор проводить аналіз ситуації та за необхідності корегує домовленості щодо розв'язання конфлікту/спору.

6. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, відмовляє отримувачеві соціальної послуги в її наданні, якщо за наявних ресурсів він не здатен задовольнити потреби отримувача соціальної

послуги.

Відмова супроводжується письмовим поясненням причин та ознайомленням із довідковою інформацією про можливість отримати таку послугу в іншого суб'єкта, що надає соціальну послугу.

7. Підставами для припинення надання соціальної послуги є:

відмова однієї чи обох сторін конфлікту / спору від отримання такої послуги;

закінчення строку дії договору;

виконання / невиконання умов договору;

закінчення строку дії медіаційної угоди;

виконання / невиконання умов медіаційної угоди;

недосягнення отримувачами соціальної послуги згоди щодо розв'язання конфлікту/спору або неявка одного з отримувачів соціальної послуги на зустріч для врегулювання конфлікту / спору більше ніж два рази поспіль;

смерть однієї зі сторін конфлікту/спору.

8. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, приймає рішення про припинення надання соціальної послуги відповідно до пункту 7 розділу II цього Державного стандарту.

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, протягом трьох робочих днів з дати прийняття рішення про припинення надання соціальної послуги інформує про це отримувачів соціальної послуги шляхом направлення повідомлення. У повідомленні, що здійснюється у письмовому вигляді, зазначається підстава припинення надання соціальної послуги, а також інформується про можливість оскарження цього рішення відповідно до законодавства.

III. Визначення індивідуальних потреб

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, на I етапі визначає індивідуальні потреби отримувачів соціальної послуги, складає індивідуальний план та укладає договір про надання соціальної послуги.

2. Форма визначення індивідуальних потреб отримувачів соціальної послуги розробляється суб'єктом, що надає соціальну послугу, з урахуванням його спеціалізації.

Індивідуальні потреби отримувачів соціальної послуги визначаються посередником або медіатором із залученням отримувачів соціальної послуги та / або їхніх законних представників.

3. Результати визначення індивідуальних потреб отримувачів соціальної послуги є підставою для складання індивідуального плану та укладання договору про надання соціальної послуги.

IV. Складання індивідуального плану надання соціальної послуги

1. Індивідуальний план є основою для надання соціальної послуги на I етапі і ґрунтується на визначенні індивідуальних потреб отримувачів соціальної послуги та договорі про її надання.

2. Індивідуальний план складається й узгоджується з кожним отримувачем соціальної послуги / його законним представником і суб'єктом, що надає соціальну послугу.

Індивідуальний план складається за формою згідно з додатком 1 до цього Державного стандарту у трьох примірниках і підписується отримувачами соціальної послуги / їхніми законними представниками і суб'єктом, що надає соціальну послугу.

По одному примірнику індивідуального плану надається отримувачам соціальної послуги / їхнім законним представникам, третій - залишається в суб'єкта, що надає соціальну послугу.

3. Структурними елементами індивідуального плану надання соціальної послуги є:

загальні відомості про отримувачів соціальної послуги;

заходи, що проводяться під час надання соціальної послуги, згідно з пунктом 1 розділу IX цього Державного стандарту;

періодичність і строки виконання заходів;

відомості про виконавців заходів;

дані щодо моніторингу результатів надання соціальної послуги.

V. Укладення договору про надання соціальної послуги

1. Договір про надання соціальної послуги укладається з кожним отримувачем соціальної послуги / його законним представником на I етапі протягом 5 днів з дати прийняття рішення про її надання.

2. Договір про надання соціальної послуги укладається за участю отримувачів соціальної послуги / їхніх законних представників.

3. Договір підписується отримувачами соціальної послуги / їхніми законними представниками та представником суб'єкта, що надає соціальну послугу. Кожна зі сторін отримує по одному примірнику договору, які мають однакову юридичну силу.

VI. Місце надання соціальної послуги

Соціальна послуга надається:

у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу;

за місцем, визначеним посередником/медіатором і погодженим з усіма учасниками посередництва (медіації).

VII. Принципи надання соціальної послуги

1. Соціальна послуга є добровільною процедурою та надається за взаємною згодою сторін конфлікту/спору на підставі принципів доступності, незалежності, захисту та безпеки отримувачів соціальної послуги, добровільної участі, рівності та активності сторін посередництва (медіації), незалежності, нейтральності посередника/медіатора, конфіденційності інформації щодо посередництва (медіації).

2. Доступність соціальної послуги:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує свою діяльність у приміщеннях, спеціально обладнаних та пристосованих для обслуговування в них інвалідів згідно з державними будівельними нормами;

суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує надання отримувачам соціальної послуги / їхнім законним представникам допомоги для усвідомлення сторонами конфлікту / спору обставин конфлікту, його можливих наслідків, способу розв'язання;

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо інформування отримувачів соціальної послуги / їхніх законних представників про соціальну послугу, порядок звернення за її наданням і порядок та умови її надання.

Інформація для отримувачів соціальної послуги розміщується на спеціальних стендах у доступному місці приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, висвітлюється в засобах масової інформації, мережі Інтернет тощо, у тому числі у доступних форматах для інвалідів.

Посередник/медіатор не має права перешкоджати сторонам у прийнятті будь-якого рішення щодо розв'язання конфлікту/спору або порядку ведення переговорів.

Посередник/медіатор не має права пропонувати сторонам варіанти розв'язання конфлікту/спору, примушувати сторони до прийняття будь-якого рішення, давати оцінку діям сторін, приймати позицію будь-якої сторони, давати консультації з приводу перспектив розв'язання конфлікту / спору.

Посередник/медіатор не має права бути представником однієї зі сторін з питань, що стосуються цього конфлікту/спору.

У разі конфлікту інтересів подальша участь у процесі посередника/медіатора допустима тільки за згодою обох сторін посередництва (медіації).

3. Незалежність отримувача соціальної послуги:

надавачі соціальної послуги застосовують індивідуальний підхід та з повагою ставляться до раси, національності, культури, віросповідання, віку, статі, стану здоров'я, інших індивідуальних особливостей отримувачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги / їхні законні представники повинні бути поінформовані про свої права, обов'язки, державні та громадські організації, до повноважень яких належить забезпечення захисту прав людини, шляхом розміщення відомостей на інформаційних стендах, вручення інформаційних листівок, буклетів тощо;

отримувачі соціальної послуги мають однакові права та обов'язки. Кожна зі сторін має право висловлювати свої думки, пропонувати варіанти розв'язання конфлікту/спору, робити заяви, подавати документи, які стосуються конфлікту/спору;

отримувачі соціальної послуги мають право брати участь у переговорах, докладати необхідних зусиль для вироблення варіантів розв'язання конфлікту/спору;

отримувачі соціальної послуги повинні шанобливо ставитися до посередників/медіаторів та інших учасників посередництва (медіації), виконувати досягнуті домовленості.

4. Захист і безпека отримувача соціальної послуги:

надавач соціальної послуги провадить свою діяльність з повагою до гідності отримувачів соціальної послуги та з недопущенням негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

отримувачам соціальної послуги / їхнім законним представникам надається інформація про порядок оскарження непрофесійних дій надавача соціальної послуги;

надавач соціальної послуги інформує отримувачів соціальної послуги / їхніх законних представників про відповідальність згідно з чинним законодавством у разі застосування ними фізичного чи іншого насильства щодо надавачів соціальної послуги;

надавачам соціальної послуги забороняється використовувати речі отримувачів соціальної послуги, отримувати від них кошти, подарунки тощо.

5. Конфіденційність інформації:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України „Про захист персональних даних”;

отримувачі соціальної послуги / їхні законні представники в обов'язковому порядку ознайомлюються із переліком і змістом заходів щодо дотримання принципу конфіденційності;

надавачі соціальної послуги інформують отримувачів соціальної послуги / їхніх законних представників про нерозголошення отриманої ними конфіденційної інформації.

VIII. Укладення медіаційної угоди (угоди про примирення)

1. Медіаційна угода укладається на II етапі, якщо заходів щодо врегулювання конфлікту/спору, вжитих на I етапі, виявилось недостатньо.

2. Медіаційна угода містить спільне рішення сторін щодо врегулювання конфлікту/спору між отримувачами соціальної послуги, які перебувають у конфлікті/спорі.

3. Сторони медіації мають право за власним бажанням відмовитись від укладення медіаційної угоди.

4. Медіаційна угода укладається у письмовій формі, підписується сторонами медіації: отримувачами соціальної послуги / їхніми законними представниками і медіатором.

5. Медіаційна угода укладається в кількості примірників, яка відповідає кількості її сторін. Кожна зі сторін медіації отримує один примірник медіаційної угоди.

У разі невиконання стороною узятих на себе медіаційною угодою зобов'язань ця угода вважається недійсною.

Сторони мають право звернутися до суду в установленому законодавством порядку.

6. Медіаційна угода не може містити положень, що порушують чинне законодавство.

7. Структурними елементами медіаційної угоди є:

дата, час і місце складання угоди;

загальні відомості про отримувачів соціальної послуги;

предмет конфлікту/спору;

відомості про медіатора, вибраного сторонами медіації;

умови та порядок проведення медіації;

зобов'язки сторін щодо конфіденційності проведення медіації;

зобов'язки сторін щодо врегулювання конфлікту/спору;

реквізити сторін (назва, номер та серія документа, що посвідчує особу, місце проживання (роботи), контактні дані тощо).

За згодою сторін медіаційна угода може містити іншу інформацію.

IX. Зміст соціальної послуги

1. Основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги посередництва (медіації), форми роботи та орієнтовний час для їх виконання (додаток 2), передбачають:

допомогу у врегулюванні конфліктів;

ведення переговорів;

опрацювання шляхів та умов розв'язання конфлікту.

2. Соціальна послуга може надаватись в обсязі від 1 до 12 зустрічей тривалістю до 3 годин кожна.

Кількість і тривалість зустрічей може бути збільшена за потреби сторін.

X. Використання ресурсів при організації надання соціальної послуги

1. Соціальну послугу безпосередньо надає посередник або медіатор, який реалізує заходи, що становлять зміст соціальної послуги.

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, за потреби може залучати до її надання (у тому числі на договірних засадах) інших фахівців.

2. Посередником/медіатором може бути фізична особа, фізична особа –підприємець, яка пройшла спеціальну підготовку в Україні або за її межами, має відповідні знання та навички.

Наявність спеціальної підготовки у посередника/медіатора засвідчується відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо), виданим на ім'я посередника/медіатора навчальним закладом або організацією, що здійснила таку підготовку в Україні або за її межами.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо:

підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги;

формального та неформального професійного навчання надавачів соціальної послуги.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, розробляє та затверджує посадові інструкції надавачів такої послуги, посади яких передбачено штатним розписом.

XI. Приміщення та обладнання

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує наявність необхідної кількості приміщень для проведення заходів щодо надання соціальної послуги (кімнати для проведення медіації / медіаційних зустрічей, зберігання документації, адміністративної роботи тощо).

2. Приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, мають відповідати вимогам доступності для інвалідів згідно з державними будівельними нормами, санітарним і протипожежним вимогам згідно з вимогами законодавства.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, для забезпечення виконання заходів цієї послуги повинен забезпечити надавачів соціальної послуги робочими місцями, обладнанням, інвентарем, витратними матеріалами, необхідними для виконання їхніх посадових обов'язків.

XII. Інформаційно-методичне забезпечення організації та надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує інформаційно-методичне забезпечення своєї діяльності відповідно до чинного законодавства, зокрема, забезпечує своїх працівників нормативно-правовими актами, методичними та іншими матеріалами у сфері надання соціальних послуг.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, створює умови для підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги, зокрема, щодо обміну досвідом з іншими суб'єктами, що надають соціальні послуги.

XIII. Взаємодія з іншими суб'єктами, що надають соціальну послугу

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує виконання заходів з її надання із залученням (за потреби та на договірній основі) інших підприємств, установ, організацій, закладів незалежно від форми власності та господарювання, які в свою чергу вживають заходів щодо захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України „Про захист персональних даних” і конфіденційної інформації щодо отримувачів соціальної послуги / їхніх законних представників.

XIV. Оцінка ефективності надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, проводить опитування отримувачів соціальної послуги / їхніх законних представників з метою отримання відгуків стосовно її організації та надання.

2. Результати опитувань обговорюються під час аналізу діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, та надавачів соціальної послуги і враховуються в подальшій роботі з метою підвищення ефективності та якості її надання.

XV. Документація щодо організації процесу надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, проводить свою діяльність відповідно до установчих документів (положень), цивільно-правових договорів (для фізичних осіб - підприємців).

2. Документи ведуться, оформляються та зберігаються відповідно до вимог законодавства.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, формує особову справу, яка містить:

листи-запрошення на посередництво (медіацію) із зазначенням факту (відмітки) щодо їх направлення;

згоду про застосування посередництва (медіації);

договір про надання соціальної послуги;

індивідуальний план надання соціальної послуги;

медіаційну угоду (в разі успішного завершення медіації);

письмову відмову учасників процесу від подальшого проведення посередництва (медіації) (у довільній формі бажано із зазначенням причин відмови для подальшого узагальнення).

4. Особова справа прошивається посередником / медіатором, містить внутрішній опис і зберігається в сейфі протягом п'яти років з моменту закінчення надання соціальної послуги.

XVI. Оцінка дотримання Державного стандарту

1. Діяльність суб'єкта, що надає соціальну послугу, підлягає внутрішньому та зовнішньому оцінюванню на відповідність професійним вимогам і законодавству України.

2. Для внутрішнього та зовнішнього оцінювання надання соціальної послуги застосовуються показники, наведені в додатку 3 до цього Державного стандарту.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, оприлюднює, зокрема, на спеціальних стендах, офіційному сайті, в засобах масової інформації тощо, результати оцінювання серед отримувачів соціальної послуги, населення адміністративно-територіальної одиниці, де цей суб'єкт здійснює свою діяльність.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, не рідше ніж один раз на рік проводить внутрішнє оцінювання своєї діяльності щодо відповідності соціальної послуги, яка ним надається, вимогам цього Державного стандарту і вживає заходів для усунення виявлених недоліків.

5. До процедури оцінювання залучаються надавачі соціальної послуги, отримувачі соціальної послуги / їхні законні представники.

Для цього розробляється і впроваджується процедура консультацій з отримувачами соціальної послуги / їхніми законними представниками щодо відповідності обсягу, змісту, умов і порядку надання соціальної послуги вимогам, установленим у цьому Державному стандарті.

6. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, підлягає зовнішньому оцінюванню, яке проводиться центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами відповідно до законодавства.

7. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо:

інформування отримувачів соціальної послуги / їхніх законних представників стосовно зовнішнього оцінювання діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу;

забезпечення безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги / їхніх законних представників до органу, що проводить зовнішнє оцінювання, під час його проведення.

XVII. Фінансово-економічне обґрунтування вартості соціальної послуги посередництва (медіації)

1. Вартість соціальної послуги визначається з урахуванням її собівартості, адміністративних витрат і податку на додану вартість відповідно до законодавства.

2. Вартість соціальної послуги, що надається за рахунок коштів місцевих бюджетів, формується з урахуванням фінансових можливостей відповідних місцевих бюджетів.

**Начальник Управління
у справах людей похилого
віку та надання соціальних
послуг Міністерства
соціальної політики України**

О. Суліма

Додаток 1
до Державного стандарту соціальної
послуги посередництва (медіації)
(пункт 2 розділу IV)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
надання соціальної послуги посередництва (медіації)

Додаток 2
до Державного стандарту соціальної
послуги посередництва (медіації)
(пункт 1 розділу IX)

**ОСНОВНІ ЗАХОДИ,
що становлять зміст соціальної послуги посередництва (медіації),
форми роботи та орієнтовний час для їх виконання**

№ з/п	Назва заходу	Форма роботи (і / гр.)*	Орієнтовний час виконання, хв. (середній показник)**
1	Допомога у врегулюванні конфліктів		
1.1	Допомога в аналізі життєвої ситуації: визначення основних проблем, причин конфлікту/спору, усвідомлення конфлікту/спору, роз'яснення суті, можливих наслідків, шляхів розв'язання конфлікту/спору, наснаження сторін конфлікту/спору на позитивні дії з метою його вирішення	і	60 - 120 (за потреби)
1.2	Допомога у розв'язанні міжособистісного конфлікту / спору, групового соціального конфлікту/спору, представлення інтересів однієї зі сторін конфлікту/спору на його прохання	гр.	60 - 120 (за потреби)
1.3	Сприяння усуненню причин конфлікту/спору, залучення інших фахівців за потреби	і / гр.	60 - 120 (за потреби)
2	Ведення переговорів		
2.1	Планування переговорів	і	120 - 180
2.2	Організація переговорів з метою усунення проблем та ускладнень	і	120 - 180
2.3	Визначення позиційних інтересів, аналіз цілей сторін конфлікту/спору в переговорах (особистих, групових), допомога у виробленні власної позиції сторони конфлікту/спору у разі неповного розуміння ситуації	і / гр.	120 (за потреби)
2.4	Ведення переговорів	гр.	до 180 (1- 12 зустрічей)
2.5	Прогнозування цілей та інтересів партнера на переговорах, допомога в усвідомленні цілей та інтересів (власних і опонента)	і	60 - 90 (за потреби)
2.6	Запобігання поновленню конфлікту/спору	і	120 - 180
2.7	Аналіз результатів і підсумків переговорів. Пояснення сутності досягнутого результату	і / гр.	120 - 180

	отримувачу соціальної послуги за потреби		
3	Опрацювання шляхів та умов розв'язання конфлікту		
3.1	Визначення шляхів урегулювання конфлікту/спору	і/ гр.	120 - 180
3.2	Сприяння поверненню отримувача(чів) соціальної послуги до місця постійного проживання	і / гр.	60 - 120
3.3	Підтримка близьких родичів отримувача соціальної послуги та його найближчого соціального оточення	гр.	120 - 180
3.4	Формування здатності особи/сім'ї самостійно долати свої труднощі, звертатись по допомогу у складних ситуаціях	і / гр.	300
3.5	Інформування про суб'єктів, що надають соціальні послуги, в тому числі притулку, соціальної інтеграції та реінтеграції, підтриманого проживання тощо	і / гр.	60 - 120
3.6	Сприяння в установленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо	і	60 - 120 (за потреби)

* і - індивідуальна форма роботи;

гр. - групова форма роботи.

** Час, необхідний для виконання заходів з надання соціальної послуги, є орієнтовним; застосовується як середній показник, що може змінюватись з урахуванням ступеня індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги.

Додаток 3
до Державного стандарту соціальної
послуги посередництва (медіації)
(пункт 2 розділу XVI)

ПОКАЗНИКИ якості соціальної послуги посередництва (медіації)

1. Кількісні показники:

кількість скарг та результати їх розгляду (в розрахунку на 30 отримувачів соціальної послуги);

кількість подяк (в розрахунку на 30 отримувачів соціальної послуги);

чисельність отримувачів соціальної послуги, емоційний, психологічний, фізичний стан яких покращено;

кількість задоволених звернень щодо отримання соціальної послуги (% від загальної кількості);

кількість укладених медіаційних угод з позитивним розглядом (% від загальної кількості звернень);

чисельність працівників, які мають відповідну освіту (%);

чисельність працівників, які підвищили свій рівень кваліфікації (%);

періодичність проведення моніторингу якості надання соціальної послуги;

відповідність установлених показників якості вимогам Державного стандарту (встановлюється шляхом моніторингу).

2. Якісні показники:

1) адресність та індивідуальний підхід:

критерії оцінювання:

визначеність індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги;

співвідношення кількості звернень за отриманням соціальної послуги та чисельності отримувачів соціальної послуги, які її отримали;

наявність індивідуального плану надання соціальної послуги, що відповідає визначеним індивідуальним потребам отримувача соціальної послуги;

2) результативність:

критерії оцінювання:

рівень задоволеності соціальною послугою (за оцінками отримувачів);

покращення емоційного, психологічного, фізичного стану отримувачів, позитивні зміни в стані отримувача соціальної послуги в процесі її надання порівняно з періодом, коли соціальна послуга не надавалась;

проведення внутрішнього та зовнішнього моніторингу якості надання соціальної послуги;

3) своєчасність:

критерії оцінювання:

прийняття рішення про надання соціальної послуги, визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, підготовка індивідуального плану надання соціальної послуги в установленний строк;

складання та підписання медіаційної угоди;

відповідність термінів надання соціальної послуги зазначеним в індивідуальному плані надання соціальної послуги та медіаційній угоді;

4) доступність і відкритість:

критерії оцінювання:

наявність приміщень, що відповідають вимогам, визначеним цим Державним стандартом;

наявність оформлених стендів з інформацією для отримувачів соціальної послуги про порядок надання, умови та зміст соціальної послуги;

наявність копій довідника, буклетів та інших витратних матеріалів, газетних статей, записів радіо- та телепрограм щодо надання соціальної послуги;

5) повага до гідності отримувача соціальної послуги:

критерії оцінювання:

відгуки отримувачів соціальної послуги щодо ставлення до них надавачів соціальної послуги;

повага до гідності отримувачів соціальної послуги та недопущення негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

наявність стендів з інформацією про правозахисні організації, порядок подання та розгляду скарг;

наявність у медіаційній угоді, індивідуальному плані про надання соціальної послуги положень стосовно дотримання принципу конфіденційності;

6) професійність:

критерії оцінювання:

штатний розпис сформовано відповідно до законодавства та з урахуванням спеціалізації суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявність затверджених посадових інструкцій;

розроблено програму стажування для надавачів соціальної послуги;

розроблено графіки проведення навчання, підвищення кваліфікації та атестації соціальних працівників, фахівців із соціальної роботи;

наявність документів про освіту (державного зразка) у працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу, та відповідних документів (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо) у медіатора;

наявність у надавачів соціальної послуги особистих медичних книжок із записами щодо проходження обов'язкових медичних оглядів;

графік проведення робочих нарад з питань законодавства у сфері надання соціальних послуг, медіації;

наявність обладнання, інвентарю, витратних матеріалів тощо, необхідних для надання соціальної послуги.

Документи та файли

Сигнальний документ — **f460471n238.doc**

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 07.10.2016 — 2016 р., № 77, стор. 121, стаття 2586, код акту 83280/2016

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**НАКАЗ****30.12.2015 № 1261**

**Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
22 січня 2016 р.
за № 127/28257**

**Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги
представництва інтересів**

Відповідно до абзацу чотирнадцятого статті 1 Закону України "Про соціальні послуги", пункту 7 Плану заходів на 2013-2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 березня 2013 року № 208-р, **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Державний стандарт соціальної послуги представництва інтересів, що додається.
2. Управлінню у справах людей похилого віку та надання соціальних послуг Міністерства соціальної політики України (О. Суліма) забезпечити подання в установленому порядку цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра В. Мушніна.
4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр**П. Розенко****ПОГОДЖЕНО:**

Заступник Міністра фінансів України

Р.П. Качур

Перший заступник Голови
Спільного представницького органу
сторони роботодавців
на національному рівні

О. Мірошніченко

Перший заступник Голови
Спільного представницького органу
об'єднань профспілок

С.М. Кондрюк

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ
Міністерства соціальної
політики України
30.12.2015 № 1261

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
22 січня 2016 р.
за № 127/28257

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ **соціальної послуги представництва інтересів**

I. Загальні положення

1. Цей Державний стандарт визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги представництва інтересів, показники її якості для суб'єктів усіх форм власності, які надають цю послугу.

2. Цей Державний стандарт застосовується для організації надання соціальної послуги представництва інтересів сім'ям та/або особам, які перебувають у складних життєвих обставинах (бездомні особи, особи, які відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, громадяни похилого віку, інваліди, особи, постраждалі від торгівлі людьми, від насильства у сім'ї тощо), прийомним сім'ям, дитячим будинкам сімейного типу, сім'ям опікунів, піклувальників, а також для здійснення моніторингу й контролю за якістю надання соціальної послуги представництва інтересів.

3. У цьому Державному стандарті терміни вживаються у таких значеннях:

індивідуальний план надання соціальної послуги представництва інтересів (далі - індивідуальний план) - документ, складений на підставі проведеного комплексного оцінювання індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, у якому зазначено заходи, що здійснюються в межах надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду індивідуального плану;

моніторинг якості надання соціальної послуги представництва інтересів - постійний чи періодичний перегляд діяльності працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу, метою якого є оцінка поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем і надання рекомендацій для їх усунення;

мультидисциплінарна команда - команда, до складу якої включається не менше трьох осіб із числа таких працівників: соціальний працівник, фахівець із соціальної роботи, юрисконсульт, психолог, медичний працівник тощо;

надавач соціальної послуги - фахівець у сфері надання соціальних послуг, соціальний працівник або мультидисциплінарна команда, які безпосередньо реалізують заходи, що становлять зміст соціальної послуги;

отримувач соціальної послуги - особа, сім'я, у тому числі прийомна, дитячий будинок сімейного типу, сім'я опікунів, піклувальників, окрема соціальна група, які перебувають у складних життєвих обставинах, спричинених інвалідністю, віком, станом здоров'я, соціальним становищем, життєвими звичками і способом життя, особа, яка постраждала від торгівлі людьми, особа, яка постраждала від насильства у сім'ї, та потребує надання соціальної послуги або отримує таку послугу;

оцінювання індивідуальних потреб - збір та аналіз надавачем соціальної послуги інформації щодо життєвих обставин отримувача соціальної послуги для визначення змісту й

обсягу надання соціальної послуги представництва інтересів;

соціальна послуга представництва інтересів (далі - соціальна послуга) - надання допомоги особам, сім'ям, окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах, шляхом здійснення заходів, спрямованих на подолання / пом'якшення складних життєвих обставин, згідно з визначеними потребами;

суб'єкт, що надає соціальну послугу, - підприємство, установа, організація, заклад незалежно від форми власності, фізична особа - підприємець, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Інші терміни вживаються у значеннях, визначених Законами України "Про соціальні послуги", "Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей", "Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк", "Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю", "Про національні меншини в Україні", "Про органи і служби для дітей та спеціальні установи для дітей", "Про основи соціальної захищеності інвалідів", "Про протидію торгівлі людьми", "Про попередження насильства в сім'ї" та іншими нормативно-правовими актами у сфері соціального захисту населення.

II. Загальні підходи до організації та надання соціальної послуги

1. Підставою для отримання соціальної послуги є письмове/усне звернення (заява) отримувача соціальної послуги та/або його законного представника до суб'єкта, що надає соціальну послугу, повідомлення про особу (дитину), яка постраждала від насильства в сім'ї, влаштування дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, до закладу соціального захисту дітей.

2. Рішення про надання соціальної послуги чи відмову у її наданні приймається суб'єктом, що надає соціальну послугу, не пізніше ніж через 10 днів з дати звернення (письмового, усного) отримувача соціальної послуги та / або його законного представника з урахуванням індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги.

У разі влаштування дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, до закладу соціального захисту дітей рішення про надання соціальної послуги приймається невідкладно.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, може відмовити отримувачеві соціальної послуги в її наданні, якщо за наявних ресурсів він не здатний задовольнити індивідуальні потреби отримувача соціальної послуги.

Відмова супроводжується письмовим поясненням причин та довідковою інформацією про можливість отримати таку соціальну послугу в іншого суб'єкта, що надає соціальну послугу.

4. Підставами для припинення надання соціальної послуги є:

відмова отримувача соціальної послуги від отримання соціальної послуги, за винятком ситуації, коли отримувачем соціальної послуги є дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах, влаштована до закладу соціального захисту дітей;

досягнення наданою соціальною послугою поставленої мети;

закінчення строку дії договору про надання соціальної послуги, за винятком ситуації, коли отримувачем соціальної послуги є дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах, влаштована до закладу соціального захисту дітей;

невиконання вимог одержання соціальної послуги та письмове попередження про можливість відмови у її наданні, за винятком ситуації, коли отримувачем соціальної послуги є дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах, влаштована до закладу соціального захисту дітей;

зміна місця проживання/перебування отримувача соціальної послуги, вибуття отримувача соціальної послуги із закладу соціального захисту дітей;

направлення отримувача соціальної послуги до стаціонарної інтернатної установи або закладу, іншого закладу або іншої установи постійного/підтриманого проживання (для

бездомних осіб, осіб похилого віку та інвалідів I та II груп, які відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк);

наявність медичних протипоказань для надання соціальної послуги;

смерть отримувача соціальної послуги.

III. Визначення індивідуальних потреб

1. Соціальна послуга надається суб'єктом, що надає соціальну послугу, після проведення комплексного оцінювання індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, визначення методів і форм роботи відповідно до результатів комплексного оцінювання індивідуальних потреб, складання індивідуального плану та укладення договору про надання соціальної послуги представництва інтересів отримувача послуги.

Комплексне оцінювання індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється впродовж 10 днів з дати звернення (подання заяви), влаштування дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, до закладу соціального захисту дітей.

2. Комплексне оцінювання індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється суб'єктом, що надає соціальну послугу, відповідно до наказу Міністерства соціальної політики України від 09 липня 2014 року № 450 "Про затвердження форм обліку соціальних послуг з сім'ями (особами), які перебувають у складних життєвих обставинах", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 вересня 2014 року за № 1076/25853.

Комплексне оцінювання індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється надавачем соціальної послуги із залученням отримувача соціальної послуги та/або його законного представника.

До проведення комплексного оцінювання індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги надавач соціальної послуги за потреби та/або за можливості може залучати представника(ків) з числа національних меншин, представником якої є отримувач соціальної послуги.

3. Результати комплексного оцінювання індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги є підставою для складання індивідуального плану та укладання договору про надання соціальної послуги представництва інтересів отримувача послуги.

4. Після закінчення половини строку виконання послуги з дня початку її надання надавачем соціальної послуги проводиться повторна оцінка індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги з метою коригування індивідуального плану надання послуги (за потреби).

У разі якщо отримувачем соціальної послуги є дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах, влаштована до закладу соціального захисту дітей, повторна оцінка індивідуальних потреб проводиться не рідше ніж раз на три місяці.

IV. Складання індивідуального плану надання соціальної послуги

1. Індивідуальний план надання соціальної послуги є основою для надання соціальної послуги та ґрунтується на результатах комплексного оцінювання індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги.

Якщо отримувачем соціальної послуги є дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах, складається та затверджується індивідуальний план соціального захисту дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, відповідно до Типового положення про комісії з питань захисту прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 року № 866.

2. Індивідуальний план складається за формою згідно з додатком 1 до цього Державного стандарту у двох примірниках і підписується отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником і суб'єктом, що надає соціальну послугу, окрім випадків, передбачених абзацом другим пункту 1 цього розділу.

Враховуючи специфіку надання соціальних послуг дитині та її сім'ї, індивідуальний план складається відповідно до наказу Міністерства соціальної політики України від 09 липня 2014 року № 450 "Про затвердження форм обліку соціальних послуг з сім'ями (особами), які перебувають у складних життєвих обставинах", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 вересня 2014 року за № 1076/25853.

Один примірник індивідуального плану надається отримувачеві соціальної послуги та/або його законному представнику, другий залишається в суб'єкта, що надає соціальну послугу.

3. Структура індивідуального плану, передбаченого абзацом другим пункту 1 цього розділу, така:

загальні відомості про отримувача соціальної послуги;

заходи, що здійснюються під час надання соціальної послуги, згідно з пунктом 1 розділу VIII та додатком 2 до цього Державного стандарту;

періодичність і строк виконання заходів;

відомості про виконавців заходів;

дані щодо моніторингу результатів надання соціальної послуги та перегляду індивідуального плану (за потреби).

Індивідуальний план переглядається разом із отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником через місяць з дня початку її надання, надалі - відповідно до потреби.

V. Укладення договору про надання соціальної послуги

1. З кожним отримувачем соціальної послуги після прийняття рішення про надання соціальної послуги укладається договір про надання соціальної послуги.

Договір про надання соціальної послуги не укладається у разі, якщо отримувачем соціальної послуги є дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах, влаштована до закладу соціального захисту дітей.

2. Укладення договору про надання соціальної послуги представництва інтересів здійснюється за участю отримувача соціальної послуги.

3. Договір про надання соціальної послуги підписується отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником і представником суб'єкта, що надає соціальну послугу. Кожна зі сторін отримує один примірник договору.

VI. Місце й строки надання соціальної послуги

1. Соціальна послуга надається:

у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу;

безпосередньо за місцем фактичного проживання/перебування отримувача соціальної послуги, у тому числі під час здійснення виїзних прийомів суб'єкта, що надає соціальну послугу.

2. Соціальна послуга надається протягом строку, встановленого після проведення комплексного визначення потреб, який зазначається за потреби в індивідуальному плані та договорі про надання соціальної послуги.

У разі якщо потреба у наданні соціальної послуги є разовою, індивідуальний план та договір про надання соціальної послуги не укладаються.

3. Строк надання соціальної послуги визначається індивідуально для кожного отримувача залежно від його потреб та узгоджується з отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником після комплексного визначення стану індивідуальних потреб і зазначається в договорі про надання соціальної послуги.

Виняток становлять отримувачі соціальної послуги з числа дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, влаштованих до закладу соціального захисту дітей.

VII. Принципи надання соціальної послуги

1. Доступність соціальної послуги:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує свою діяльність:

у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу, в тому числі із забезпеченням їх доступності з урахуванням вимог ДБН В.2.2.-17:2006 "Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення" та ДСТУ-Н В.2.2-31-2011 "Настанова з облаштування будинків і споруд цивільного призначення елементами доступності для осіб з вадами зору і слуху";

безпосередньо за місцем фактичного та/або компактного проживання/ перебування сімей, у тому числі прийомних, дитячих будинків сімейного типу, сімей опікунів, піклувальників, осіб, окремих соціальних груп (за потреби);

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо інформування отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників про соціальну послугу, порядок звернення за її наданням, порядок і умови її надання.

Інформація для отримувачів соціальної послуги розміщується на спеціальних стендах у доступному місці приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, в інших місцях, де можуть перебувати потенційні отримувачі соціальної послуги, на сайті суб'єкта, що надає соціальну послугу, висвітлюється в засобах масової інформації, поширюється шляхом видання та розповсюдження друкованого роздаткового матеріалу (буклетів, листівок тощо).

2. Незалежність отримувача соціальної послуги:

надавачі соціальної послуги застосовують індивідуальний підхід (з урахуванням фізичного та психічного стану отримувача соціальної послуги) та з повагою ставляться до раси, національності, культури, віросповідання, віку, статі, інших індивідуальних особливостей отримувачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники повинні бути поінформовані про свої права, обов'язки, а також про державні та громадські організації, до повноважень яких належить здійснення захисту прав людини, шляхом розміщення матеріалів на інформаційних стендах, сайтах, вручення інформаційних листівок, буклетів тощо.

3. Захист і безпека отримувачів соціальної послуги:

надавач соціальної послуги провадить свою діяльність з повагою до гідності отримувачів соціальної послуги та з недопущенням негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

отримувачам соціальної послуги та/або їхнім законним представникам надається інформація про порядок оскарження непрофесійних дій надавача соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги інформуються про відповідальність згідно з чинним законодавством у разі застосування ними фізичного чи іншого насильства щодо надавачів соціальної послуги;

надавачу соціальної послуги забороняється використовувати речі отримувачів соціальної послуги, отримувати від них гроші, подарунки тощо.

4. Конфіденційність інформації:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України "Про захист персональних даних", конфіденційної інформації щодо отримувачів соціальної послуги та / або їхніх законних представників;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники в обов'язковому порядку ознайомлюються із заходами з дотримання принципу конфіденційності;

надавачі соціальної послуги інформують отримувачів соціальної послуги та / або їхніх законних представників щодо нерозголошення отриманої ними конфіденційної інформації;

надавачі соціальної послуги повинні дотримуватись вимог законодавства щодо нерозголошення отриманої ними конфіденційної інформації.

VIII. Зміст соціальної послуги

1. Основні заходи, що складають зміст соціальної послуги, форми роботи та орієнтовний час для їх виконання (додаток 2), передбачають:

1) для бездомних осіб, осіб, які відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк:

допомогу в оформленні або відновленні документів;

сприяння в реєстрації місця проживання або перебування;

допомогу у розшуку рідних та близьких, відновленні родинних та соціальних зв'язків;

сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання/перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо;

2) для дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах та влаштовані до закладів соціального захисту дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей опікунів, піклувальників:

ведення переговорів від імені отримувача соціальних послуг;

допомога у розшуку рідних та близьких, відновленні родинних та соціальних зв'язків;

сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання/перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо;

3) для сімей, осіб з числа національних меншин:

ведення переговорів від імені отримувача соціальних послуг;

допомога в оформленні або відновленні документів;

сприяння в реєстрації місця проживання або перебування;

допомога у розшуку рідних та близьких, відновленні родинних та соціальних зв'язків;

сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання/перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо;

4) для осіб, які постраждали від торгівлі людьми:

ведення переговорів від імені отримувача соціальних послуг (за потреби);

допомога в оформленні або відновленні документів;

допомога у наданні послуг перекладача (для іноземців та осіб без громадянства, які на законних підставах проживають та/або перебувають на території України);

сприяння в реєстрації місця проживання або перебування;

допомога у розшуку рідних та близьких, відновленні родинних та соціальних зв'язків;

сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання/перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо;

5) для осіб, сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, осіб з дітьми та осіб, які постраждали від насильства у сім'ї:

ведення переговорів від імені отримувача соціальних послуг;

допомога в оформленні або відновленні документів;

допомога у розшуку рідних та близьких, відновленні родинних та соціальних зв'язків;

сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання/перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо;

б) для громадян похилого віку:

ведення переговорів від імені отримувача соціальних послуг;

сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання/перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо;

допомога в оформленні або відновленні документів;

допомога у розшуку рідних та близьких, відновленні родинних та соціальних зв'язків;

сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання/перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо.

2. Зміст і обсяг соціальної послуги для кожного її отримувача визначаються залежно від ступеня індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги з урахуванням спеціалізації суб'єкта, що надає соціальну послугу, та зазначаються в договорі про надання соціальної послуги.

Якщо отримувачем соціальної послуги є дитина, яка перебуває в складних життєвих обставинах, зміст і обсяг соціальної послуги відображаються в індивідуальному плані.

3. Соціальна послуга здійснюється:

періодично один раз на тиждень протягом місяця (тривалістю мінімум 30 хвилин на тиждень, але в сукупності не більше ніж 3 години на місяць, до першого перегляду індивідуального плану); один раз на місяць (тривалістю мінімум 30 хвилин) або на інший період - після перегляду індивідуального плану;

разово тривалістю не більше ніж 3 години.

IX. Використання ресурсів під час організації надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує необхідну кількість працівників відповідно до потреб отримувачів соціальної послуги згідно зі штатним розписом, складеним в установленому порядку.

2. Безпосереднє надання соціальної послуги здійснюють надавачі соціальної послуги.

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, у разі потреби може залучати до надання соціальної послуги інших фахівців, зокрема психологів, педагогів соціальних, юрисконсультів.

Для виконання заходів, обумовлених в індивідуальному плані та договорі про надання соціальної послуги, суб'єкт, що надає соціальну послугу, на договірних засадах може залучати інші підприємства, установи, організації, заклади незалежно від форми власності, у тому числі представників національних меншин, тощо.

3. Надавачі соціальної послуги повинні володіти необхідними знаннями й навичками, а їхній кваліфікаційний рівень має відповідати вимогам, визначеним "Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 80 "Соціальні послуги", затвердженим наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 14 жовтня 2005 року № 324.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів із:

підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги;

формального та неформального професійного навчання надавачів соціальної послуги;
проведення атестації надавачів соціальної послуги.

5. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, розробляє і затверджує посадові інструкції надавачів соціальної послуги.

6. Надавачі соціальної послуги повинні проходити попередній (до прийняття на роботу) і періодичний (один раз на рік) обов'язкові профілактичні медичні огляди в установленому законодавством порядку.

X. Приміщення та обладнання

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує наявність необхідної кількості приміщень для здійснення заходів із надання соціальної послуги (кімнати для консультування, зберігання професійної документації, адміністративної роботи тощо).

2. Приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, мають відповідати санітарним та протипожежним вимогам згідно із законодавством.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, для забезпечення виконання заходів цієї соціальної послуги повинен забезпечити надавачів соціальної послуги робочим місцем, обладнанням, інвентарем, витратними матеріалами, необхідними для виконання їхніх посадових обов'язків зі здійснення представництва інтересів отримувачів послуги.

XI. Інформаційно-методичне забезпечення організації та надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує інформаційно-методичне забезпечення своєї діяльності відповідно до чинного законодавства, зокрема забезпечує своїх працівників нормативно-правовими актами, методичними та іншими матеріалами у сфері надання соціальних послуг.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, створює можливості для підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги, зокрема щодо обміну досвідом надавачів соціальної послуги з іншими суб'єктами надання соціальних послуг.

XII. Взаємодія з іншими суб'єктами, що надають соціальну послугу

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує виконання заходів з надання цієї послуги із залученням (за потреби та на договірній основі) інших підприємств, установ, організацій, закладів.

Працівники підприємств, установ, організацій, закладів, які залучаються суб'єктом, що надає соціальну послугу, до виконання заходів, які складають зміст соціальної послуги, повинні дотримуватись вимог законодавства щодо нерозголошення отриманої ними конфіденційної інформації.

XIII. Оцінка ефективності надання соціальної послуги

1. Оцінка ефективності надання соціальної послуги здійснюється під час зовнішнього та внутрішнього оцінювання якості зазначеної послуги.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює опитування отримувачів соціальної послуги з метою отримання відгуків стосовно організації та надання соціальної послуги.

Результати опитувань обговорюються під час проведення аналізу діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, та надавачів соціальної послуги і враховуються в подальшій роботі з метою підвищення ефективності та якості надання соціальної послуги.

XIV. Документація щодо організації процесу надання соціальної послуги

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює свою діяльність відповідно до установчих документів (положень), цивільно-правових договорів (для фізичних осіб - підприємців).

Документація ведеться, оформляється та зберігається відповідно до вимог законодавства.

XV. Механізми оцінки дотримання стандарту соціальної послуги представництва інтересів

1. Діяльність суб'єкта, що надає соціальну послугу, підлягає внутрішньому та зовнішньому оцінюванню на відповідність професійним вимогам і законодавству України.

Для внутрішнього та зовнішнього оцінювання якості надання соціальної послуги представництва інтересів застосовуються показники якості соціальної послуги, наведені в додатку 3 до цього Державного стандарту.

Результати цього оцінювання оприлюднюються і поширюються серед отримувачів соціальної послуги, населення адміністративно-територіальної одиниці, де здійснює свою діяльність суб'єкт, що надає соціальну послугу.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, не рідше ніж один раз на рік проводить внутрішнє оцінювання своєї діяльності щодо відповідності соціальної послуги, яка ним надається, вимогам цього Державного стандарту і вживає заходів щодо усунення виявлених недоліків.

3. До процедури оцінювання залучаються надавачі соціальної послуги, отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники.

З цією метою розробляється і впроваджується процедура консультацій з отримувачами соціальної послуги та/або їхніми законними представниками щодо відповідності обсягу, змісту, умов і порядку надання соціальної послуги вимогам, встановленим у цьому Державному стандарті.

4. Суб'єкти, що надають соціальну послугу, підлягають внутрішній та зовнішній оцінці.

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо:

інформування отримувачів соціальної послуги стосовно проведення та результатів внутрішньої та зовнішньої оцінки діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу;

забезпечення безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги до органу, що здійснює зовнішнє оцінювання.

XVI. Фінансово-економічне обґрунтування вартості соціальної послуги

Вартість соціальної послуги визначається з урахуванням її собівартості, адміністративних витрат і податку на додану вартість відповідно до законодавства.

Вартість соціальної послуги, що надається за рахунок коштів місцевих бюджетів, формується з урахуванням фінансових можливостей відповідних місцевих бюджетів.

**Начальник
Управління у справах людей
похилого віку та надання
соціальних послуг
Міністерства соціальної
політики України**

О. Суліма

Додаток 1
до Державного стандарту соціальної
послуги представництва інтересів
(пункт 2 розділу IV)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН надання соціальної послуги представництва інтересів*

I. Інформація про отримувача соціальної послуги

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Вік _____

Стать _____

Сімейний стан _____

II. Додаткова інформація

Дата звернення _____

Прізвище, ім'я, по батькові надавача соціальної послуги _____

III. Інформація щодо необхідності залучення інших фахівців _____

Послуга	Заходи, що становлять зміст послуги	Ресурси (обладнання, інвентар, витратні матеріали)	Періодичність і строк (термін) виконання	Виконавці
Представництво інтересів	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
Моніторинг виконання індивідуального плану / поточне оцінювання результатів, перегляд індивідуального плану (дата проведення, підпис)				

Надавач соціальної послуги

(П. І. Б.)

(підпис)

Отримувач
соціальної послуги

(П. І. Б.)

(підпис)

*Персональні дані використовуються з метою надання соціальної послуги представництва інтересів, захищаються та обробляються відповідно до вимог Закону України "Про захист персональних даних".

Додаток 2
до Державного стандарту соціальної
послуги представництва інтересів
(пункт 1 розділу VIII)

**ОСНОВНІ ЗАХОДИ,
що складають зміст соціальної послуги представництва інтересів,
форми роботи та орієнтовний час для їх виконання**

№ з/п	Назва заходу	Форма роботи, (І / Гр)*	Орієнтовний час виконання, хв. (середній показник)**
1	2	3	4
1	Ведення переговорів від імені отримувача соціальних послуг		
1.1	Сприяння у оформленні соціальних допомог (пільг, субсидій тощо)	I	30 за потреби
1.2	Допомога в оформленні групи інвалідності, пенсій	I	30 за потреби
1.3	Представлення інтересів отримувача соціальної послуги в судових органах та інших органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах	I	за потреби
1.4	Допомога у встановленні опіки над недієздатними та обмежено дієздатними особами; сприяння у влаштуванні дітей до закладів сімейних форм виховання	I	за потреби
1.5	Допомога у розв'язанні міжособистісних конфліктів, групових соціальних конфліктів у громадах постійного або тимчасового перебування	I/Гр	30-60 за потреби
2	Допомога в оформленні або відновленні документів		
2.1	Проведення лекцій, бесід, зустрічей з питань оформлення або відновлення документів, у тому числі повноважень закладів, що ведуть облік бездомних осіб, у сприянні в оформленні або відновленні документів	I/Гр	15/45 за потреби
2.2	Підготовка процесуальних матеріалів для судових органів	I	30-45 разово
2.3	Допомога у складанні заяв, зборі документів (довідок) тощо	I	30-45 разово
2.4	Видача документів (довідок) згідно з повноваженнями (посвідчення про взяття на облік, довідка про прийняття на обслуговування в заклад) тощо	I	10-15 разово
2.5	Допомога у сплаті рахунків за спожиті комунальні	I/Гр	180

	послуги тощо		за потреби
3	Сприяння в отриманні реєстрації місця проживання або перебування		
3.1	Проведення лекцій, бесід, зустрічей з питань реєстрації місця проживання / перебування в Україні, у тому числі отримання реєстрації місця проживання / перебування за місцезнаходженням центрів обліку бездомних осіб, закладів / установ соціального захисту / обслуговування населення	I/Гр	15/45 за потреби
3.2	Допомога в складанні заяв, зборі документів (довідок, запитів тощо)	I	30-45 разово
4	Допомога у розшуку рідних та близьких, відновленні родинних та соціальних зв'язків		
4.1	Встановлення особи дитини, іншої інформації про неї, її батьків або осіб, які їх замінюють, та найближче оточення	I	60 за потреби згідно з індивідуальним планом
4.2	Сприяння поверненню до місця постійного проживання, поверненню дітей до біологічних сімей	I	60 за потреби згідно з індивідуальним планом
4.3	Допомога в аналізі проблем спілкування у сім'ї отримувача соціальної послуги, виявленні конфліктогенних зон і знаходженні альтернативних шляхів виходу і прийняття рішень	I/Гр	45 за потреби
4.4	Підтримка близьких родичів отримувача соціальної послуги та його найближчого соціального оточення	I/Гр	60 разово
4.5	Формування здатності сім'ї самостійно долати труднощі	I/Гр	45 за потреби
4.6	Кризове втручання та соціальний супровід сім'ї	I	30-60 за потреби згідно з індивідуальним планом
4.7	Формування позитивного способу життя через відновлення особистісного статусу, позитивних звичок, соціальних навичок, трудової кваліфікації, набутих до позбавлення волі	I/Гр	30/60 за потреби згідно з індивідуальним планом
5	Сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання/перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо		
5.1	Надання інформації, проведення лекцій, бесід, зустрічей з питань соціального захисту населення	I/Гр	30/60 за потреби згідно з графіком
5.2	Інформування щодо суб'єктів, які надають соціальні послуги, в тому числі притулок, послуги соціальної інтеграції та реінтеграції, підтриманого проживання тощо	I/Гр	15/45 за потреби

5.3	Допомога в оформленні документів із соціально-правових питань, питань отримання комунальних, медичних, соціальних послуг	I	15-30 за потреби
5.4	Сприяння в установленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо	I/Гр	20-30 за потреби
5.5	Сприяння у здобутті освіти, зайнятості, взятті на соціальний квартирний облік, працевлаштуванні тощо	I	60-90 за потреби згідно з індивідуальним планом
5.6	Сприяння у відвідуванні навчальних закладів дітьми та дорослими	I/Гр	30/60 за потреби згідно з індивідуальним планом
5.7	Допомога у влаштуванні до закладів, що надають притулок, закладів соціального обслуговування або соціального захисту населення усіх форм власності	I/Гр	45-60 разово
5.8	Допомога у влаштуванні дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, до закладів / установ сімейних форм виховання	I/Гр	45-60 за потреби
5.9	Сприяння в отриманні медичного обстеження, розміщенні в закладах охорони здоров'я та лікування	I	30-60 за потреби
5.10	Сприяння в отриманні послуг з перекладу, вивчення державної мови, встановлення зв'язків із національно-культурними організаціями, співвітчизниками отримувача послуг із числа національних меншин	I/Гр	60 за потреби
5.11	Сприяння в отриманні адресної натуральної та грошової допомоги тощо	I	20-45 за потреби
5.12	Сприяння в отриманні послуг сурдоперекладача, тифлоперекладача	I/Гр	180 за потреби
5.13	Сприяння в отриманні правових послуг, у тому числі у громадських приймальнях з надання безоплатної первинної правової допомоги, у Координаційному центрі з надання правової допомоги, регіональних центрах з надання безоплатної вторинної правової допомоги	I/Гр	20-45 за потреби
5.14	Супроводження у медичні заклади, відвідування у лікарнях	I/Гр	180 за потреби

*I - індивідуальна форма роботи;

Гр - групова форма роботи.

**Час, необхідний для виконання заходів з надання соціальної послуги представництва інтересів, є орієнтовним; застосовується як середній показник, що може змінюватись з урахуванням ступеня індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги.

Додаток 3
до Державного стандарту соціальної
послуги представництва інтересів
(пункт 1 розділу XV)

ПОКАЗНИКИ якості соціальної послуги представництва інтересів

1. Кількісні показники:

кількість скарг та результати їх розгляду (в розрахунку на 30 отримувачів соціальної послуги);

кількість задоволених звернень про отримання соціальної послуги (% від загальної кількості звернень);

чисельність працівників, які підвищили рівень кваліфікації (%);

періодичність здійснення моніторингу якості надання соціальної послуги;

відповідність установлених показників якості (встановлюється шляхом моніторингу).

2. Якісні показники:

1) адресність та індивідуальний підхід - критерії оцінювання:

наявність визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги;

наявність індивідуального плану надання соціальної послуги, що відповідає визначеним індивідуальним потребам отримувача соціальної послуги;

забезпечення перегляду індивідуального плану надання соціальної послуги відповідно до Державного стандарту;

2) результативність - критерії оцінювання:

рівень задоволеності соціальною послугою (за оцінками отримувачів соціальної послуги);

покращення емоційного, психологічного, фізичного стану отримувачів соціальної послуги, позитивні зміни в стані отримувача соціальної послуги в процесі її надання порівняно з періодом, коли соціальна послуга не надавалась;

проведення опитувань, збирання відгуків (у тому числі з метою виявлення попиту на послуги суб'єкта, що надає соціальну послугу), реагування на скарги отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників і робота щодо надання роз'яснень отримувачам соціальної послуги та / або їхнім законним представникам;

наявність системи заохочення надавачів соціальної послуги, роботу яких позитивно оцінюють отримувачі соціальної послуги;

проведення внутрішнього та зовнішнього моніторингу якості надання соціальної послуги;

3) своєчасність - критерії оцінювання:

прийняття рішення про надання соціальної послуги, визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, підготовка індивідуального плану надання соціальної послуги в установленний строк;

співвідношення періодичності та термінів надання соціальної послуги, зазначених в індивідуальному плані надання соціальної послуги;

4) доступність і відкритість - критерії оцінювання:

наявність приміщень, що відповідають вимогам, визначеним цим Державним стандартом;

наявність стендів з інформацією для отримувачів соціальної послуги про порядок надання, умови та зміст соціальної послуги;

наявність копій довідника, буклетів та інших інформаційних роздаткових матеріалів (у тому числі на електронних носіях) щодо надання соціальної послуги;

5) повага до гідності отримувача соціальної послуги - критерії оцінювання:

відгуки отримувачів соціальної послуги про ставлення до них надавачів соціальної послуги;

повага до гідності отримувачів соціальної послуги та недопущення негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

наявність стендів з інформацією про правозахисні організації та порядок подання і розгляду скарг;

дотримання принципу конфіденційності;

б) професійність - критерії оцінювання:

штатний розпис сформовано відповідно до законодавства та з урахуванням спеціалізації суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявні затверджені посадові інструкції;

розроблено програму стажування для початківців, які надаватимуть соціальну послугу;

розроблено графіки проведення навчання, підвищення кваліфікації та атестації соціальних працівників;

наявність документів / завірених копій документів про освіту (державного зразка) працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявність особистих медичних книжок надавачів соціальної послуги та записів про проходження обов'язкових медичних оглядів;

наявність графіка проведення робочих нарад з питань законодавства у сфері надання соціальної послуги;

наявність обладнання, інвентарю, витратних матеріалів, робочого одягу тощо, необхідних для надання соціальної послуги представництва інтересів;

участь фахівців суб'єкта, що надає соціальну послугу, у нарадах, конференціях з обміну досвідом, "круглих столах" тощо, у тому числі за допомогою інтернет-ресурсів.

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 26.02.2016 — 2016 р., № 14, стор. 180, стаття 570, код акту 80752/2016

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАКАЗ

30.07.2013

№ 452

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
9 серпня 2013 р.
за № 1363/23895

Про затвердження Державного стандарту денного догляду

Відповідно до абзацу чотирнадцятого частини першої статті 1 Закону України "Про соціальні послуги", підпункту 49.1.1 підпункту 49.1 пункту 49 розділу V Національного плану дій на 2013 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава", затвердженого Указом Президента України від 12 березня 2013 року № 128,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Державний стандарт денного догляду, що додається.
2. Департаменту соціальних послуг (Тарабукіна І.І.) забезпечити подання в установленому порядку цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Л. Дроздову.

Заступник Міністра -
керівник апарату
ПОГОДЖЕНО:

В. Коломієць

Перший заступник
Міністра фінансів України

А.І. Мярковський

Перший заступник Голови
Спільного представницького органу
сторони роботодавців на національному рівні

Д. Олійник

Заступник Міністра охорони здоров'я

О. Толстанов

Заступник Голови
Спільного представницького органу
об'єднань профспілок,
заступник Голови Федерації профспілок України

С.М. Кондрюк

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
соціальної політики України
30.07.2013 № 452
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
9 серпня 2013 р.
за № 1363/23895

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ **денного догляду**

I. Загальні положення

1.1. Цей Державний стандарт визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги денного догляду, показники її якості для суб'єктів всіх форм власності, які надають цю послугу.

1.2. Цей Державний стандарт застосовується для: організації надання соціальної послуги денного догляду особам похилого віку, інвалідам, дітям-інвалідам від 3-х років, хворим (з числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більше ніж чотири місяці), які не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги; здійснення моніторингу й контролю за якістю надання соціальної послуги денного догляду; визначення тарифу платної послуги денного догляду.

1.3. У цьому Державному стандарті терміни вживаються у таких значеннях:

індивідуальний план надання соціальної послуги денного догляду (далі - індивідуальний план) - документ, складений на підставі проведеного комплексного визначення стану індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги денного догляду, у якому зазначено заходи, що здійснюються для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду індивідуального плану;

моніторинг якості надання соціальної послуги денного догляду - це постійний чи періодичний перегляд діяльності працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу, що має на меті оцінку поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення;

мультидисциплінарна команда - команда, до складу якої включається не менше трьох осіб з числа таких працівників: соціальний працівник, медичний працівник, юрисконсульт, психолог, сестра медична з лікувальної фізкультури тощо;

надавач соціальної послуги денного догляду (працівник) (далі - надавач соціальної послуги) - фахівці у сфері надання соціальних послуг, соціальні робітники або мультидисциплінарна команда, які (яка) безпосередньо виконують(є) заходи, що складають зміст соціальної послуги денного догляду;

отримувач соціальної послуги денного догляду (далі - отримувач соціальної послуги) - особа, яка через складні життєві обставини, спричинені інвалідністю, віком,

станом здоров'я, потребує надання соціальної послуги денного догляду або отримує таку послугу;

соціальна послуга денного догляду - комплекс заходів, що здійснюється протягом робочого дня суб'єкта, що надає соціальну послугу денного догляду, і спрямований на створення умов забезпечення життєдіяльності осіб, які частково або повністю втратили здатність/не набули здатності до самообслуговування, без надання їм місця постійного проживання;

суб'єкт, що надає соціальну послугу денного догляду (далі - суб'єкт, що надає соціальну послугу), - підприємства, установи, організації, заклади незалежно від форми власності, фізичні особи - підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Інші терміни застосовуються у значеннях, визначених Законом України "Про соціальні послуги" та іншими нормативно-правовими актами.

II. Загальні підходи щодо організації та надання соціальної послуги денного догляду

2.1. Підставою для отримання соціальної послуги денного догляду є звернення (заява) отримувача соціальної послуги або його законного представника до Міністерства соціальної політики Автономної Республіки Крим, структурного підрозділу з питань соціального захисту населення обласних, районних, міських, районних у містах державних адміністрацій, або органів місцевого самоврядування (далі - структурний підрозділ з питань соціального захисту населення), або суб'єкта, що надає соціальну послугу.

2.2. Рішення про надання соціальної послуги денного догляду чи відмову у її наданні приймається суб'єктом, що надає соціальну послугу, протягом 14 календарних днів з моменту звернення (подачі заяви) отримувач(ем) соціальної послуги та з урахуванням ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, що визначається згідно з таблицею 1 додатка 1 до цього Державного стандарту. Сума балів, за якою визначають ступінь індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, має бути не менше 25 балів, а для дітей-інвалідів - не менше 32 балів.

2.3. Проведення комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється суб'єктом, що надає соціальну послугу, протягом 10 календарних днів з моменту:

звернення (подання заяви) отримувач(а)ем соціальної послуги або його законного представника/законним представником;

отримання суб'єктом, що надає соціальну послугу, відповідного запиту структурного підрозділу з питань соціального захисту населення.

2.4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, може відмовити отримувачеві соціальної послуги у її наданні, якщо він нездатний задовольнити індивідуальні потреби отримувача соціальної послуги. Відмова повинна супроводжуватися поясненням причин та довідковою інформацією (у разі її наявності) про можливість отримати таку соціальну послугу в іншого суб'єкта, що надає соціальну послугу.

2.5. Підставою для припинення надання соціальної послуги денного догляду є:

відмова отримувача соціальної послуги та/або його законного представника від отримання соціальної послуги денного догляду;

направлення отримувача соціальної послуги до стаціонарної інтернатної установи або закладу, інших установ або закладів постійного перебування;

зміна місця проживання отримувача соціальної послуги;

наявність медичних протипоказань для надання соціальної послуги денного догляду;

поліпшення стану здоров'я дітей-інвалідів, перехід в іншу вікову групу;

закінчення строку дії договору про надання соціальної послуги денного догляду;

смерть отримувача соціальної послуги.

III. Визначення індивідуальних потреб

3.1. Соціальна послуга денного догляду надається суб'єктом, що надає соціальну послугу, після здійснення первинного комплексного визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, складання індивідуального плану та укладення договору про надання соціальної послуги денного догляду.

3.2. Форма визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги розробляється суб'єктом, що надає соціальну послугу, з урахуванням його спеціалізації.

Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється соціальним працівником, членами мультидисциплінарної команди (за потреби) із залученням отримувача соціальної послуги та/або його законного представника.

Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється з урахуванням ступеня його індивідуальних потреб. Ступінь індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги у її наданні визначається відповідно до шкали оцінки можливості виконання елементарних дій та шкали оцінки виконання складних дій, наведених відповідно у таблицях 2, 3 додатка 1 до цього Державного стандарту.

3.3. Результати визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги є підставою для складання індивідуального плану та укладання договору про надання соціальної послуги денного догляду.

3.4. Через 30 днів з дня початку надання соціальної послуги соціальним працівником, членами мультидисциплінарної команди (за потреби) проводиться повторне визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги з метою коригування індивідуального плану (за потреби).

Надалі повторне визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється один раз на півроку.

IV. Складання індивідуального плану надання соціальної послуги денного догляду

4.1. Індивідуальний план є основою для надання соціальної послуги денного догляду та ґрунтується на визначенні індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги.

4.2. Індивідуальний план складається та узгоджується з кожним отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником.

Індивідуальний план складається за формою згідно з додатком 2 до цього Державного стандарту у двох примірниках та підписується отримувачем соціальної послуги або його законним представником та суб'єктом, що надає соціальну послугу.

Один примірник індивідуального плану надається отримувачеві соціальної послуги або його законному представникові, другий залишається у суб'єкта, що надає соціальну послугу.

4.3. Структура індивідуального плану надання соціальної послуги денного догляду включає:

загальні відомості про отримувача соціальної послуги;

заходи, що здійснюються під час надання соціальної послуги денного догляду;

періодичність та строк виконання заходів;

відомості про виконавців заходів;

дані щодо моніторингу результатів надання соціальної послуги денного догляду та перегляду індивідуального плану (за потреби).

Індивідуальний план переглядається разом з отримувачем соціальної послуги або його законним представником через місяць з дня початку її надання, надалі - раз на півроку.

V. Укладання договору про надання соціальної послуги денного догляду

5.1. З кожним отримувачем соціальної послуги або його законним представником протягом 7 днів з дня прийняття рішення про надання соціальної послуги денного догляду укладається договір про її надання.

5.2. Укладення договору про надання соціальної послуги денного догляду здійснюється за участю отримувача соціальної послуги або його законного представника. У разі необхідності до складання договору залучаються члени родини отримувача соціальної послуги.

5.3. Договір підписується отримувачем соціальної послуги або його законним представником та представником суб'єкта, що надає соціальну послугу. Кожна зі сторін отримує один примірник договору.

VI. Місце й строки надання соціальної послуги денного догляду

6.1. Соціальна послуга денного догляду надається у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу, протягом робочого дня.

6.2. Соціальна послуга денного догляду може надаватись постійно, періодично, тимчасово.

Строки надання соціальної послуги денного догляду узгоджуються з отримувачем соціальної послуги або його законним представником після проведення комплексного визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги та зазначаються у договорі про надання соціальної послуги денного догляду.

VII. Принципи надання соціальної послуги денного догляду

7.1. Доступність соціальної послуги денного догляду:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує свою діяльність у приміщеннях, спеціально обладнаних та пристосованих для обслуговування в них людей з обмеженими фізичними можливостями;

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо інформування отримувачів соціальної послуги та/або їх законних представників про соціальну послугу денного догляду, порядок звернення за її наданням та порядок і умови її надання. Інформація для отримувачів соціальної послуги розміщується на спеціальних стендах у доступному місці приміщення суб'єкта, де надається соціальна послуга денного догляду.

7.2. Незалежність отримувача соціальної послуги:

надавачі соціальної послуги застосовують індивідуальний підхід (з урахуванням фізичного та психічного стану отримувачів соціальної послуги) та з повагою ставляться до раси, національності, культури, релігії, віку, статі отримувачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники повинні бути поінформовані про свої права, обов'язки, а також про державні й громадські організації, до повноважень яких належить здійснення захисту прав людини, шляхом розміщення інформації на інформаційних стендах, вручення інформаційних листівок, буклетів тощо.

7.3. Захист та безпека отримувачів соціальної послуги:

надавач соціальної послуги провадить свою діяльність з повагою до гідності отримувачів соціальної послуги та з недопущенням негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

отримувачам соціальної послуги або їхнім законним представникам надається інформація про порядок оскарження непрофесійних дій надавача соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники інформуються про відповідальність згідно з чинним законодавством у разі застосування ними фізичного чи іншого насильства відносно надавача соціальної послуги;

надавачу соціальної послуги забороняється використовувати речі отримувачів соціальної послуги, отримувати від них кошти, подарунки тощо.

7.4. Конфіденційність інформації:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України "Про захист персональних даних", конфіденційної інформації щодо отримувачів послуги та/або їхніх законних представників;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники в обов'язковому порядку ознайомлюються із заходами щодо дотримання принципу конфіденційності;

надавачі соціальної послуги інформують отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників щодо нерозголошення отриманої ними конфіденційної інформації.

VIII. Зміст соціальної послуги денного догляду

8.1. Основні заходи, що складають зміст соціальної послуги денного догляду (додаток 3), передбачають:

для отримувачів соціальної послуги I-II груп рухової активності:

організацію денного відпочинку (сну) (за потреби);

організацію харчування (від одно- до чотириразового (за потреби)) відповідно до вимог постанов Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 324 "Про затвердження натуральних добових норм харчування в інтернатних установах, навчальних та санаторних закладах сфери управління Міністерства соціальної політики" та від 20 жовтня 2010 року № 953 "Про встановлення норм харчування на підприємствах, в організаціях та установах сфери управління Міністерства праці та соціальної політики";

спостереження за станом здоров'я отримувачів соціальної послуги відповідно до медичних показань та рекомендацій;

надання психологічної підтримки та рекомендацій стосовно здорового способу життя та раціонального харчування (бесіди, спілкування, консультації психолога, соціального працівника, соціального педагога);

сприяння в організації денної зайнятості, дозволя (читання книг, журналів, газет тощо; допомога у написанні й прочитанні листів; допомога під час занять рукоділлям, малюванням тощо; проведення ігор);

для отримувачів соціальної послуги III групи рухової активності:

організацію денного відпочинку (сну) (за потреби);

організацію харчування та допомоги у прийнятті їжі (від одно- до чотириразового (за потреби)) відповідно до вимог постанов Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 324 "Про затвердження натуральних добових норм харчування в інтернатних установах, навчальних та санаторних закладах сфери управління Міністерства соціальної

політики" та від 20 жовтня 2010 року № 953 "Про встановлення норм харчування на підприємствах, в організаціях та установах сфери управління Міністерства праці та соціальної політики";

надання санітарно-гігієнічної допомоги (допомога при вдяганні);

надання допомоги при пересуванні у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу;

спостереження за станом здоров'я відповідно до медичних показань та рекомендацій;

надання психологічної підтримки та рекомендацій стосовно здорового способу життя й раціонального харчування (бесіди, спілкування, консультації психолога, соціального працівника, соціального педагога);

сприяння в організації денної зайнятості, дозвілля (читання книг, журналів, газет тощо; допомога в написанні й прочитанні листів; допомога під час занять рукоділлям, малюванням тощо; проведення ігор);

для отримувачів соціальної послуги IV групи рухової активності:

організацію денного відпочинку (сну) (за потреби);

організацію харчування та допомоги у прийнятті їжі (від одно- до чотириразового (за потреби)) відповідно до вимог постанов Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 324 "Про затвердження натуральних добових норм харчування в інтернатних установах, навчальних та санаторних закладах сфери управління Міністерства соціальної політики" та від 20 жовтня 2010 року № 953 "Про встановлення норм харчування на підприємствах, в організаціях та установах сфери управління Міністерства праці та соціальної політики";

надання санітарно-гігієнічної допомоги (допомога при вдяганні, роздяганні, взуванні, вмиванні, обтиранні, обмиванні, зміні натільної білизни, зміні постільної білизни, користуванні туалетом тощо);

допомога при пересуванні у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу;

спостереження за станом здоров'я відповідно до медичних показань та рекомендацій;

допомога у виконанні лікувально-фізичних вправ;

навчання користуванню технічними допоміжними і обов'язковими гігієнічними засобами (за потреби);

надання психологічної підтримки та рекомендацій стосовно здорового способу життя й раціонального харчування (бесіди, спілкування, консультації психолога, соціального працівника, соціального педагога);

сприяння в організації денної зайнятості, дозволя (читання книг, журналів, газет, допомога в написанні й прочитанні листів, допомога під час заняття рукоділлям, малюванням, проведення ігор).

8.2. Зміст та обсяг соціальної послуги денного догляду для кожного отримувача соціальної послуги визначаються індивідуально залежно від ступеня індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги та зазначаються в договорі на отримання соціальної послуги денного догляду.

Орієнтовний час, необхідний для виконання кожного заходу, що складає зміст соціальної послуги денного догляду, та їх періодичність наведено в додатку 3 до цього Державного стандарту.

IX. Використання ресурсів під час організації надання соціальної послуги денного догляду

9.1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує необхідну кількість працівників відповідно до потреб отримувачів соціальної послуги згідно зі штатним розписом, складеним в установленому порядку.

9.2. Безпосереднє надання соціальної послуги денного догляду здійснюють надавачі соціальної послуги. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, у разі потреби може залучати до надання соціальної послуги денного догляду інших спеціалістів, зокрема логопедів, дефектологів, психологів, реабілітологів тощо.

Для виконання заходів, обумовлених в індивідуальному плані та договорі про надання соціальної послуги денного догляду, суб'єкт, що надає соціальну послугу, на договірних засадах може залучати інші підприємства, установи, організації тощо.

9.3. Працівники повинні володіти знаннями й навичками та відповідати кваліфікаційним вимогам, визначеним "Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 80. Соціальні послуги", затвердженим наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 14 жовтня 2005 року № 324.

9.4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу денного догляду, вживає заходів із:

підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги;

формального та неформального професійного навчання надавачів соціальної послуги;

проведення атестації надавачів соціальної послуги.

9.5. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, розробляє і затверджує посадові інструкції надавачів соціальної послуги.

9.6. Надавач соціальної послуги повинен проходити обов'язкові профілактичні медичні огляди відповідно до законодавства.

X. Приміщення та обладнання

10.1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує наявність необхідної кількості приміщень для здійснення заходів з надання соціальної послуги денного догляду (кімнати для санітарно-гігієнічних процедур, прийому їжі, відпочинку й денного сну тощо).

10.2. Приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, мають відповідати санітарним та протипожежним вимогам та бути забезпечені гарячим і холодним безперебійним водопостачанням і водовідведенням, освітленням, опаленням згідно з вимогами законодавства.

10.3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, для забезпечення виконання заходів з надання цієї соціальної послуги повинен мати:

твердий та м'який інвентар (меблі, посуд тощо);

лікарські засоби для надання першої медичної допомоги;

транспорт (за потреби), пристосований для перевезення отримувачів соціальної послуги.

10.4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує надавачів соціальної послуги робочим місцем, обладнанням, інвентарем, витратними матеріалами та робочим одягом, необхідними для виконання їхніх обов'язків із здійснення денного догляду.

XI. Інформаційно-методичне забезпечення організації та надання соціальної послуги денного догляду

11.1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує інформаційно-методичне забезпечення своєї діяльності, зокрема забезпечує своїх працівників нормативно-правовими актами, методичними та іншими матеріалами у сфері надання соціальних послуг.

11.2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, створює можливості для підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги, зокрема, щодо обміну досвідом надавачів соціальної послуги з іншими суб'єктами надання соціальної послуги.

XII. Взаємодія з іншими суб'єктами, що надають соціальну послугу

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує виконання заходів з надання цієї соціальної послуги із залученням (за потреби та на договірній основі) інших підприємств, установ, організацій та закладів.

XIII. Оцінка ефективності надання соціальної послуги денного догляду

13.1. Оцінка ефективності надання соціальної послуги денного догляду здійснюється під час проведення зовнішнього та внутрішнього оцінювання якості зазначеної соціальної послуги.

13.2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює опитування отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників з метою отримання відгуків стосовно організації та надання соціальної послуги денного догляду.

Результати опитувань обговорюються під час проведення аналізу діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, та надавачів соціальної послуги і враховуються в подальшій роботі з метою підвищення ефективності та якості надання соціальної послуги денного догляду.

XIV. Документація, що застосовується під час організації процесу надання соціальної послуги денного догляду

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює свою діяльність відповідно до установчих документів (положень), цивільно-правових договорів (для фізичних осіб - підприємців).

Документація ведеться, оформляється та зберігається відповідно до вимог законодавства.

XV. Механізми оцінки дотримання стандарту денного догляду

15.1. Діяльність суб'єкта, що надає соціальну послугу, підлягає внутрішній та зовнішній оцінці на відповідність професійним, законодавчим вимогам.

Для проведення внутрішньої та зовнішньої оцінки якості надання соціальної послуги денного догляду застосовуються показники якості соціальної послуги денного догляду, наведені в додатку 4 до цього Державного стандарту.

Результати проведення внутрішньої та зовнішньої оцінки якості надання соціальної послуги денного догляду оприлюднюються і поширюються серед отримувачів соціальної послуги, їхніх законних представників, населення адміністративно-територіальної одиниці, де здійснює свою діяльність суб'єкт, що надає соціальну послугу.

15.2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, проводить не рідше ніж один раз на рік внутрішнє оцінювання своєї діяльності щодо відповідності соціальної послуги денного догляду, що ним надається, вимогам цього Державного стандарту та вживає заходів щодо усунення виявлених недоліків.

15.3. До процедури проведення оцінювання залучаються надавачі соціальної послуги, отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники.

З цією метою розробляється і впроваджується процедура консультацій з отримувачами соціальної послуги, членами їхніх сімей, законними представниками щодо відповідності обсягу, змісту, умов та порядку надання соціальної послуги денного догляду вимогам, встановленим у цьому Державному стандарті.

15.4. Суб'єкти, що надають соціальну послугу, підлягають зовнішньому оцінюванню, що здійснюється центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами відповідно до законодавства.

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо:

інформування отримувачів соціальної послуги, їхніх законних представників про проведення та результати зовнішнього оцінювання діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу;

забезпечення безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників до органу, що здійснює зовнішнє оцінювання.

**XVI. Фінансово-економічне обґрунтування вартості соціальної послуги
денного догляду**

Вартість соціальної послуги розраховується з урахуванням собівартості послуги, адміністративних витрат і податку на додану вартість.

Вартість соціальної послуги, що надається за рахунок коштів місцевих бюджетів, що враховуються в обсязі міжбюджетних трансфертів, формується з урахуванням фінансових можливостей відповідних місцевих бюджетів.

Директор Департаменту
соціальних послуг

І. Тарабукіна

Додаток 1
до Державного стандарту
денного догляду
(пункти 2.2, 3.2)

ВИЗНАЧЕННЯ

ступеня індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги у наданні соціальної послуги денного догляду

1. Ступінь індивідуальної потреби отримувача соціальної допомоги визначається на підставі оцінки можливості виконання елементарних та складних дій:

Таблиця 1

Група рухової активності	Сума балів за шкалами оцінки виконання елементарних та складних дій	Ступінь	Характеристика ступенів індивідуальної потреби
I група	127 балів	0	Сторонньої допомоги не потребує
II група	100 - 126 балів	1	Основні види елементарних дій (вмивання, одягання, взування, контроль за актами сечовиділення та дефекації, прийняття ванни, душу, користування туалетом, харчування, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі. Основні види складних дій (приготування їжі, прийом лікарських засобів, користування телефоном, транспортом, ведення домашнього господарства, прибирання, прання, заняття рукоділлям, розпоряджання особистими коштами, здійснення покупок та отримання послуг) виконує самостійно й у повному обсязі. Пересувається поза помешканням і двором без віддалення на великі відстані. Користується транспортом. Має труднощі при підйомі крутими сходами. Може потребувати сторонньої допомоги при здійсненні покупок або отриманні послуг. Незначна залежність від сторонньої допомоги. З урахуванням наявних факторів ризику отримувач соціальної послуги може потребувати сторонньої допомоги й догляду у незначному обсязі (часткової сторонньої підтримки потребує виконання отримувачем соціальної послуги менше ніж 10% простих та складних дій)
III група	88 - 99 балів	2	Основні види елементарних дій (вмивання, одягання, взування, контроль за актами сечовиділення та дефекації, користування туалетом, харчування, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у

		<p>повному обсязі.</p> <p>Основні види складних дій (приготування їжі, прийом ліків, користування телефоном, транспортом, розпорядження особистими фінансами) виконує самостійно й у повному обсязі. Пересувається в межах двору біля помешкання й на невеликій відстані.</p> <p>Користується транспортом. Має труднощі при підйомі сходами.</p> <p>Ванну чи душ приймає самостійно, може періодично потребувати сторонньої допомоги (присутність сторонньої особи з метою уникнення травм).</p> <p>Може потребувати незначної допомоги у веденні домашнього господарства, часткової допомоги при пранні, занятті рукоділлям, у здійсненні покупок у магазинах чи отриманні послуг в організаціях, що не знаходяться поблизу місця проживання.</p> <p>Помірно виражена залежність від сторонньої допомоги. Отримувач соціальної послуги може потребувати помірного обсягу сторонньої допомоги й догляду з огляду на наявні обмеження у життєдіяльності, умови проживання й фактори ризику (часткової сторонньої допомоги може потребувати виконання отримувачем соціальної послуги до 20% простих та складних дій)</p>
75 - 87 балів	3	<p>Основні види елементарних дій (вмивання, контроль за актами сечовиділення та дефекації, користування туалетом, харчування, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Види складних дій (прийом лікарських засобів, користування телефоном, розпорядження особистими коштами) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Пересування в більшості випадків обмежується помешканням. Може пересуватися на невеликій відстані самостійно чи в супроводі сторонньої особи пішки або на транспорті.</p> <p>Може мати значні труднощі при підйомі сходами або не може самостійно (без сторонньої допомоги) підніматися сходами.</p> <p>Під час прийняття ванни чи душу може потребувати часткової сторонньої допомоги.</p> <p>Може потребувати незначної допомоги при вдяганні та взуванні, при приготуванні їжі, веденні домашнього господарства; часткової допомоги при пранні, у здійсненні покупок чи отриманні послуг.</p> <p>Помірно виражена залежність у сторонній допомозі.</p> <p>Отримувач соціальної послуги може потребувати помірного обсягу сторонньої допомоги й догляду з</p>

			урахуванням наявних обмежень у життєдіяльності та умов проживання і факторів ризику (часткової та повної сторонньої допомоги може потребувати виконання отримувачем соціальної послуги до 40% простих і складних дій)
	63-75 бали	4	<p>Основні види елементарних дій (вмивання, контроль за актами сечовиділення та дефекації, користування туалетом, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Види складних дій (прийом ліків, користування телефоном, розпорядження особистими коштами) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Пересування обмежується помешканням.</p> <p>В окремих випадках може пересуватися на невеликі відстані самостійно чи з супроводжуючою особою пішки або на транспорті.</p> <p>Не може підніматися сходами без сторонньої допомоги.</p> <p>Може потребувати часткової сторонньої допомоги при вдяганні та взуванні, при приготуванні та прийомі їжі, у веденні домашнього господарства, при пранні, при прийнятті ванни чи душу.</p> <p>Потребує допомоги у здійсненні покупок чи в отриманні послуг.</p> <p>Отримувач соціальної послуги має виражену залежність у сторонній допомозі й догляді, у тому числі з урахуванням наявних обмежень у життєдіяльності та умов проживання і факторів ризику (часткової і повної сторонньої допомоги й догляду потребує виконання отримувачем соціальної послуги до 50% простих і складних дій)</p>
IV група	54-62 бали	5	<p>Основні види елементарних дій (вмивання, контроль за актами сечовиділення та дефекації, користування туалетом, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Види складних дій (прийом ліків, користування телефоном, розпорядження особистими фінансами) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Пересування обмежується помешканням.</p> <p>В окремих випадках може пересуватися на невеликі відстані з супроводжуючою особою пішки або на транспорті.</p> <p>Не може підніматись сходами без сторонньої допомоги.</p> <p>Може вести домашнє господарство невеликого обсягу при великих часових затратах. Не може прати великі речі.</p> <p>Може потребувати часткової сторонньої допомоги при прийнятті ванни чи душу, при одяганні й взуванні, при приготуванні та прийомі їжі.</p>

		<p>Потребує допомоги у здійсненні покупок чи отриманні послуг.</p> <p>Отримувач соціальної послуги має виражену залежність від сторонньої допомоги й догляду, у тому числі з урахуванням наявних обмежень у життєдіяльності та умов проживання і факторів ризику (часткової і повної сторонньої допомоги й догляду потребує виконання отримувачем соціальної послуги до 90% простих та складних дій)</p>
43 - 53 бали	6	<p>Може вмиватися, розчісуватися, чистити зуби, взуватися і вдягатися, приймати їжу з частковою сторонньою допомогою. Може частково контролювати акти сечовиділення та дефекації. Пересування в більшості випадків обмежене кімнатою. В окремих випадках може виходити у двір із супроводжуючою особою.</p> <p>Приймає ванну чи душ із сторонньою допомогою. Користується туалетом зі сторонньою допомогою (потребує допомоги для збереження рівноваги при вдяганні, роздяганні).</p> <p>Основні види домашнього господарства вести не може. Може приготувати прості страви й випрати невеликі речі.</p> <p>Потребує допомоги у здійсненні покупок чи отриманні послуг.</p> <p>Може користуватись телефоном.</p> <p>Приймає лікарські засоби самостійно чи з незначною допомогою. Може розпоряджатися особистими коштами.</p> <p>Отримувач соціальної послуги має виражену залежність від сторонньої допомоги та догляду, у тому числі з урахуванням наявних обмежень у життєдіяльності та умов проживання і факторів ризику (часткової і повної сторонньої допомоги та догляду потребує виконання отримувачем соціальної послуги до 100% простих та складних дій, із них 60% і більше потребують часткової сторонньої допомоги)</p>
32 - 42 бали	7	<p>Може вмиватися, розчісувати волосся, чистити зуби, взуватися і вдягатися, приймати їжу, приймати ванну чи душ зі сторонньою допомогою.</p>

			<p>Користується туалетом зі сторонньою допомогою (потребує допомоги для збереження рівноваги при вдяганні, роздяганні).</p> <p>Пересування обмежене кімнатою.</p> <p>При переході з ліжка на крісло іноді потребує мінімальної допомоги чи нагляду.</p> <p>Не може вести домашнє господарство, готувати прості страви, прати.</p> <p>Викликає труднощі самостійний прийом лікарських засобів.</p> <p>Часто не може розпоряджатися власними коштами.</p> <p>Може користуватися телефоном з незначною допомогою.</p> <p>Отримувач соціальної послуги повністю залежний від сторонньої допомоги й догляду, у тому числі з урахуванням наявних обмежень у життєдіяльності та умов проживання і факторів ризику (часткової і повної сторонньої допомоги й догляду потребує виконання отримувачем соціальної послуги до 100% простих та складних дій, із них близько 50% потребують часткової сторонньої допомоги)</p>
V група	25 - 31 бал	8	<p>Приймає ванну чи душ, вмивається, розчісує волосся, чистить зуби, вдягається, взувається зі сторонньою допомогою. Потребує часткової допомоги при прийомі їжі. Акт сечовиділення й дефекації може контролювати повністю або частково.</p> <p>Пересування обмежене ліжком і простором навколо нього.</p> <p>При переході з ліжка на крісло може потребувати часткової сторонньої допомоги. Користуватися туалетом може самостійно чи зі сторонньою допомогою (крісло-туалет біля ліжка чи судно).</p> <p>Користується телефоном чи має труднощі при користуванні ним.</p> <p>Не може самостійно готувати їжу, вести домашнє господарство, прати, займатися рукоділлям.</p> <p>Не може самостійно приймати лікарські засоби та розпоряджатися особистими коштами.</p> <p>Отримувач соціальної послуги повністю залежний від сторонньої допомоги. Часткова залежність складає менше ніж 50% випадків виконання простих і складних дій та обумовлена станом здоров'я і можливістю пересування</p>
	12 - 24 бали	9	<p>Отримувач соціальної послуги постійно перебуває в ліжку.</p> <p>Потребує сторонньої допомоги при переході з ліжка на крісло.</p> <p>Може здійснювати активні рухи у межах ліжка.</p> <p>Може самостійно сидіти.</p> <p>Сідає самостійно чи з незначною допомогою.</p> <p>Контролює акти сечовиділення й дефекації</p>

			частково чи повністю. Користується судном чи кріслом-туалетом. Отримувач соціальної послуги повністю залежний від сторонньої допомоги
	0 - 11 балів	10	Отримувач соціальної послуги постійно перебуває в ліжку. Пересувається тільки зі сторонньою допомогою. Вмивання, купання, вдягання й роздягання, прийом їжі здійснює тільки зі сторонньою допомогою. Не сідає самостійно й не може сидіти. Не контролює акти сечовиділення й дефекації. Необхідний постійний цілодобовий догляд. Отримувач соціальної послуги повністю залежний від сторонньої допомоги

2. Вивчення можливості виконання отримувачем соціальної послуги різних видів життєдіяльності здійснюється за допомогою анкетування, яке проводиться з використанням шкали оцінки можливості виконання елементарних дій (таблиця 2) та шкали оцінки можливості виконання складних дій (таблиця 3) з метою визначення:

залежності від будь-якої сторонньої допомоги (фізичної, словесної, нагляду)*;

можливості самостійно задовольняти свої основні життєві потреби;

ступеня залежності** і передбачуваної тривалості індивідуальної потреби у сторонній допомозі, причин, що її викликають.

3. Ступінь залежності отримувача соціальної послуги від сторонньої допомоги визначається оптимальним для конкретної ситуації методом: шляхом опитування отримувача соціальної послуги, членів його сім'ї, законних представників, надавача соціальної послуги, шляхом здійснення фахівцями безпосереднього спостереження за отримувачем соціальної послуги.

4. При застосуванні зазначених шкал обрані відповіді на питання повинні відображати реальні дії отримувача соціальної послуги. Оцінка проводиться на підставі інформації за попередні 24-48 годин (у разі потреби оцінка проводиться за довший період часу).

5. Шкала оцінки можливості виконання елементарних дій визначає повсякденну діяльність людини за допомогою 10 критеріїв, що стосуються сфери самообслуговування та можливості пересуватися (таблиця 2). Оцінка рівня виконання елементарних дій здійснюється за сумою балів, визначених для кожного отримувача соціальної послуги за кожним із розділів цієї шкали. Максимальний результат становить 100 балів, мінімальний - 0 балів.

Таблиця 2

Шкала оцінки можливості виконання елементарних дій

№ з/п	Критерій	Характеристика	Бали
1	Прийом їжі	Приготування до прийому їжі та прийом їжі здійснює самостійно, користується посудом,	10

		столовими приборами та побутовою технікою без труднощів	
		Приготування до прийому їжі та прийом їжі здійснює самостійно, але за довший проміжок часу	9
		Приготування до прийому їжі та прийом їжі здійснює самостійно із застосуванням спеціального посуду та технічних засобів реабілітації (далі - ТЗР)	8
		Приготування до прийому їжі та прийом їжі здійснює самостійно або за допомогою ТЗР	7
		Приймає їжу самостійно або за допомогою ТЗР, але не може приготуватися до прийому їжі (покласти їжу в тарілку чи налити рідину у стакан тощо)	6
		Потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги при приготуванні до прийому їжі та прийомі їжі (наприклад при розрізанні продуктів харчування, приготуванні бутербродів тощо) (до 25% дій чи часу)	5
		Необхідний постійний нагляд або часткова допомога при прийомі їжі (до 50% дій чи часу приймання їжі)	3
		Потребує значного обсягу допомоги при прийомі їжі	1
		Не може самостійно приймати їжу	0
2	Купання	Приймає ванну чи душ самостійно без труднощів	5
		Приймає ванну чи душ самостійно з труднощами	4
		Потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги при прийомі ванни чи душу, наприклад при виході з ванни чи душу, при роздяганні (до 25% дій чи часу)	3
		Потребує сторонньої допомоги при прийомі ванни чи душу (до 50% дій чи часу)	2
		Потребує значного обсягу сторонньої допомоги при прийомі ванни чи душу	1
		Купання здійснюється тільки зі сторонньою допомогою в межах ліжка, у тому числі за допомогою ванни-протирадла	0
3	Особистий туалет (вмивання, розчісування, чищення зубів, гоління, маніпуляції із зубними протезами)	Самостійно без труднощів	5
		Самостійно з труднощами	4
		Потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги (до 25% дій чи часу)	3
		Потребує сторонньої допомоги (до 50% дій чи часу)	2
		Потребує значного обсягу сторонньої допомоги	1
		Не може самостійно здійснювати особистий туалет	0
4	Одягання і взування	Вдягається і взувається самостійно без труднощів	10
		Вдягається і взувається самостійно із застосуванням ТЗР без труднощів	9
		Повільно вдягається і взувається самостійно або із застосуванням ТЗР	8
		З труднощами вдягається і взувається самостійно або із застосуванням ТЗР	7
		При вдяганні і взуванні потребує нагляду чи	5

		незначної сторонньої допомоги, наприклад при застібанні гудзиків, зав'язуванні шнурків (до 25% дій чи часу)	
		Потребує сторонньої допомоги при вдяганні і взуванні (до 50% дій чи часу)	3
		Потребує значного обсягу сторонньої допомоги при вдяганні і взуванні	1
		Не може самостійно вдягатися і взуватися	0
5	Контроль дефекації	Повністю контролює, у разі потреби може використовувати клізму чи свічки без сторонньої допомоги	10
		Має функціонуючу колостому, за якою доглядає самостійно із застосуванням калоприймача	8
		Випадкові інциденти не частіше 1 разу на тиждень, або потребує допомоги при використанні клізми і свічок (не частіше 1 разу на тиждень)	5
		Періодично (2-3 рази на тиждень) не контролює дефекацію, або потребує використання клізми за допомогою надавача соціальної послуги або має функціонуючу колостому, за якою може доглядати самостійно з частковою сторонньою допомогою із застосуванням калоприймача	2
		Практично не контролює (порушення більше 3-х разів на тиждень), за колостою доглядати самостійно не може	1
		Постійно не контролює або потребує застосування клізми чи догляду за колостою, що здійснюється надавачем соціальної послуги	0
6	Контроль сечовиділення	Повністю контролює без сторонньої допомоги	10
		Самостійно справляється з уростою із застосуванням сечоприймача та інших спеціальних засобів або самостійно справляється з катетером	8
		Випадкові інциденти не частіше 1 разу на добу	5
		Періодично (2-3 рази на добу) не контролює сечовиділення, або є функціонуюча уростома, за якою може доглядати з частковою сторонньою допомогою із застосуванням сечоприймача	2
		Практично не контролює (порушення більше 3 разів на добу), за уростою доглядати самостійно не може, використовуються памперси	1
		Постійно не контролює чи потребує використання катетера, яким не може користуватися самостійно; постійно використовуються памперси, або відмовляється від їх використання (внаслідок психічних порушень чи інших причин)	0
7	Відвідування й здійснення туалету	Відвідує та здійснює туалет самостійно без труднощів	10
		Відвідує та здійснює туалет самостійно із застосуванням ТЗР	9

		Насилу відвідує та здійснює туалет із використанням крісла-туалету, ТЗР без сторонньої допомоги	7
		Потребує незначної сторонньої допомоги та нагляду під час відвідування й здійснення туалету, застосування крісла-туалету, наприклад для збереження рівноваги, при роздяганні, вдяганні й інших діях	5
		Потребує значної сторонньої допомоги при відвідуванні та здійсненні туалету	3
		Потребує постійної сторонньої допомоги при відвідуванні та здійсненні туалету	2
		Туалет здійснюється тільки із застосуванням спеціальних засобів безпосередньо у ліжку (судно, памперси)	0
8	Вставання й перехід з ліжка	Переходить самостійно без труднощів	15
		Переходить за допомогою ТЗР	12
		При переході потребує нагляду (чи мінімальної допомоги)	10
		Переходить самостійно чи за допомогою ТЗР з труднощами	7
		Може самостійно сидіти в ліжку, при переході необхідна часткова стороння допомога	5
		Може сидіти, але перехід здійснюється при постійній сторонній допомозі	3
		Може сидіти та сидіти тільки за підтримки, перехід здійснюється при постійній сторонній допомозі	1
		Не може сидіти та встати з ліжка навіть при сторонній допомозі	0
9	Пересування	Може без сторонньої допомоги пересуватися на відстань більше 500 метрів. Може ходити по помешканню без сторонньої допомоги	15
		Може без сторонньої допомоги самостійно пересуватися на відстань більше 500 метрів із застосуванням ТЗР. Може ходити по помешканню без сторонньої допомоги	14
		Може без сторонньої допомоги самостійно пересуватися на відстань більше 500 метрів із застосуванням ТЗР повільно та з труднощами. Може ходити по помешканню без сторонньої допомоги	11
		Може пересуватися зі сторонньою допомогою в межах 500 метрів. Може ходити по помешканню без сторонньої допомоги	10
		Може самостійно пройти до 100 метрів або пересувається за допомогою крісла-коляски. Пересувається по помешканню повільно із зупинками на відпочинок	5
		Може пройти до 100 метрів із застосуванням ТЗР. По помешканню пересувається з труднощами	3
		Може пройти до 100 метрів тільки із сторонньою	2

		допомогою. По помешканню пересувається зі сторонньою допомогою	
		Не може самостійно рухатись на відстань більше 50 метрів чи не може пересуватися	0
10	Підйом по сходах	Може підніматись самостійно	10
		Піднімається самостійно за допомогою ТЗР	9
		Потребує багато часу для самостійного чи за допомогою ТЗР підйому по сходах	7
		Потребує незначної сторонньої допомоги (чи нагляду)	5
		Підніматися по сходах може тільки зі сторонньою допомогою	2
		Не може підніматися сходами навіть зі сторонньою допомогою	0
	Сума балів		

6. Шкала оцінки можливості виконання складних дій визначає складні дії людини за допомогою 9 критеріїв (таблиця 3). Оцінка рівня виконання складних дій здійснюється за сумою балів, визначених для кожного отримувача соціальної послуги за кожним із розділів цієї шкали. Максимальний результат становить 27 балів, мінімальний - 10 балів.

Таблиця 3

Шкала оцінки можливості виконання складних дій

№ з/п	Критерій	Характеристика	Бали
1	Користування телефоном	Може користуватися самостійно	3
		Може користуватися тільки спеціально обладнаним телефоном (наприклад через слабкий слух чи зір)	2,5
		Може користуватися з невеликою допомогою чи набираючи тільки добре знайомі номери	2
		Може говорити по телефону, якщо хтось набере необхідний номер	1,5
		Не може користуватися	1
2	Пересування на відстані, куди не можна дійти пішки	Може пересуватися самостійно, у тому числі громадським транспортом чи на таксі. Планує поїздки самостійно	3
		Може пересуватися самостійно, у тому числі громадським транспортом чи на таксі, після докладних словесних інструкцій	2,5
		Може пересуватися самостійно із незначною сторонньою допомогою, у тому числі громадським транспортом чи на таксі	2
		Може пересуватися тільки з постійним супроводом громадським транспортом чи на таксі	1,5
		Не пересувається	1
3	Дрібні покупки в магазині	Може робити покупки самостійно	3
		Може робити покупки з незначною допомогою	2

		Робить покупки за умови сторонньої допомоги й супроводу	1,5
		Не у змозі робити покупки	1
4	Приготування їжі	Може готувати самостійно	3
		Може готувати із напівфабрикатів	2,5
		Може готувати з незначною допомогою	2
		Може тільки розігрівати їжу	1,5
		Не може готувати	1
5	Ведення домашнього господарства	Може вести самостійно	3
		Може робити самостійно нетрудомісткі види робіт	2,5
		Може вести з незначною допомогою	2
		Потребує сторонньої допомоги при виконанні більше ніж половини робіт	1,5
		Не може вести домашнє господарство	1
6	Дозвілля, у тому числі рукоділля	Дозвілля може організувати самостійно	3
		Може організувати деякі види свого дозвілля самостійно	2,5
		Дозвілля може організувати самостійно з незначною допомогою	2
		Не може організувати своє дозвілля самостійно	1
7	Прання	Може прати самостійно	3
		Може прати самостійно тільки за допомогою пральної машини	2,5
		Може прати самостійно з незначною допомогою, наприклад при розвішуванні білизни	2
		Потребує значного обсягу сторонньої допомоги	1,5
		Не може займатись пранням	1
8	Прийом лікарських засобів	Може приймати лікарські засоби самостійно (правильно дозуючи та у відповідний час)	3
		Може приймати лікарські засоби самостійно з незначною допомогою (застосування сторонньої допомоги необхідно при дозуванні лікарських засобів та нагадуванні про необхідність їх прийняти)	2
		Може приймати лікарські засоби самостійно, якщо стороння особа постійно контролює їх прийом	1,5
		Не може самостійно приймати лікарські засоби	1
9	Розпорядження особистими коштами	Розпоряджається самостійно	3
		Розпоряджається самостійно з незначною допомогою	2
		Здійснює поточні витрати самостійно, але планувати бюджет не може	1,5
		Розпоряджатися не може	1
	Сума балів		

* Необхідність у нагляді й словесній допомозі означає, що отримувач соціальної послуги належить до категорії тих, хто потребує сторонньої допомоги (залежний від сторонньої допомоги).

** Категорія "незалежний" допускає використання допоміжних технічних засобів реабілітації.

Директор Департаменту
соціальних послуг

І. Тарабукіна

Додаток 2
до Державного стандарту
денного догляду
(пункт 4.2)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
надання соціальної послуги денного догляду*

Інформація про отримувача соціальної послуги:

Прізвище, ім'я, по батькові: _____

Вік: _____

Стать: _____

Сімейний стан: _____

Мова
спілкування: _____

Інвалідність, група: _____

Ступінь індивідуальної потреби в наданні соціальної послуги денного
догляду: _____

Додаткова інформація про отримувача соціальної послуги (за наявності): _____

Дата звернення: _____

Прізвище, ім'я, по батькові надавача соціальної послуги: _____

Інформація щодо необхідності залучення інших
фахівців: _____

Послуга	Заходи, що складають зміст послуги	Ресурси (обладнання, технічні засоби реабілітації, інвентар, матеріали)	Періодичність та строки виконання (час, що витрачається на здійснення заходу)	Виконавці
Денний догляд	1			
	2			
	3			
	4			
Моніторинг/поточне оцінювання результатів,				

перегляд індивідуального плану (дата проведення, підпис)	
--	--

Надавач соціальної послуги

(підпис)

Отримувач соціальної послуги або його законний представник

(підпис)

*Персональні дані використовуються з метою надання соціальної послуги денного догляду, захищаються і обробляються відповідно до вимог Закону України "Про захист персональних даних".

Директор Департаменту
соціальних послуг

I. Тарабукіна

Додаток 3
до Державного стандарту
денного догляду
(пункт 8.1)

**ОСНОВНІ ЗАХОДИ,
що складають зміст соціальної послуги денного догляду**

№ з/п	Назва заходу	Орієнтовний час виконання (хв., середній показник)*
1	Надання санітарно-гігієнічної допомоги:	
1.1	Вмивання, обтирання, обмивання	15 (за потреби)
1.2	Вдягання, роздягання, взування	15 (за потреби)
1.3	Зміна натільної білизни	15 (за потреби)
1.4	Допомога у користуванні туалетом (подача й винос судна з подальшою обробкою)	20 (за потреби)
1.5	Допомога у користуванні сечо-, калоприймачами	40 (за потреби)
1.6	Зміна постільної білизни	20 (за потреби)
2	Організація харчування та допомога у прийнятті їжі	60 (від 1 до 4 разів на день)
3	Навчання користуванню технічними допоміжними і обов'язковими гігієнічними засобами (протезами, ортезами, інвалідними колясками, катетерами, калоприймачами тощо)	45 (за потреби)
4	Спостереження за станом здоров'я відповідно до медичних рекомендацій, допомога у проведенні відповідних процедур	
4.1	Контроль за прийомом ліків за призначенням лікаря	15 (за потреби)
4.2	Вимірювання артеріального тиску	10 (за потреби)
4.3	Закапування крапель	5 (за потреби)
5	Допомога у виконанні лікувально-фізичних вправ	45
6	Надання психологічної підтримки та рекомендацій стосовно здорового способу життя та раціонального харчування (бесіди, спілкування, мотивація до активності)	60
7	Сприяння в організації денної зайнятості, дозвілля:	
7.1	Читання книг, журналів, газет	30 (1 раз на день)
7.2	Допомога у написанні й прочитанні листів	30 (за потреби)
7.3	Нагляд і допомога під час заняття рукоділлям, малюванням тощо	60 (1 раз на день)
7.4	Проведення ігор	60 (1 раз на день)
8	Організація денного відпочинку (сну)	60 (1 раз на день та за потреби)

*Час, необхідний для виконання заходів з надання соціальної послуги денного догляду, є

орієнтовним та застосовується як середній показник, може змінюватись з урахуванням ступеня індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги.

Директор Департаменту
соціальних послуг

І. Тарабукіна

Додаток 4
до Державного стандарту
денного догляду
(пункт 15.1)

ПОКАЗНИКИ
якості соціальної послуги денного догляду:

1. Кількісні показники:
 - кількість скарг та результати їх розгляду (у розрахунку на 100 отримувачів соціальної послуги);
 - кількість подяк (у розрахунку на 100 отримувачів соціальної послуги);
 - кількість отримувачів соціальної послуги, у яких відбулося покращення емоційного, психологічного, фізичного стану;
 - кількість задоволених звернень про отримання соціальної послуги денного догляду (% від загальної кількості звернень);
 - кількість працівників, які мають відповідну фахову освіту (%);
 - кількість працівників, які підвищили рівень кваліфікації (%);
 - періодичність здійснення моніторингу якості надання соціальної послуги денного догляду;
 - відповідність встановлених показників якості отриманим під час контролю.
2. Якісні показники:
 - 1) адресність та індивідуальний підхід:
 - критерії оцінювання: наявність визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги; наявність індивідуального плану надання соціальної послуги денного догляду, що відповідає визначеним індивідуальним потребам отримувача соціальної послуги; забезпечення перегляду індивідуального плану надання соціальної послуги денного догляду (у разі потреби)
 - 2) результативність:
 - критерії оцінювання: рівень задоволеності соціальною послугою денного догляду (за оцінками отримувачів соціальної послуги); покращення емоційного, психологічного, фізичного стану отримувачів соціальної послуги, позитивні зміни у стані отримувача соціальної послуги у процесі її надання порівняно з періодом, коли соціальна послуга денного догляду не надавалась; проведення опитувань, збору відгуків, реагування на скарги отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників та проведення роботи щодо надання роз'яснень отримувачам соціальної послуги та/або їхнім законним представникам; розроблення /та/ застосування системи заохочення надавачів соціальної послуги, роботу яких позитивно оцінюють отримувачі соціальної послуги; проведення внутрішнього та зовнішнього моніторингу якості надання соціальної послуги денного догляду;
 - 3) своєчасність:
 - критерії оцінювання: прийняття рішення щодо надання соціальної послуги денного догляду, визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, підготовка індивідуального плану надання соціальної послуги денного догляду у встановлений строк; складання та підписання договору про надання соціальної послуги денного догляду;
 - відповідність строків та термінів надання соціальної послуги денного догляду зазначеним у договорі;

4) доступність та відкритість:

критерії оцінювання:

наявність приміщень, що відповідають санітарним та протипожежним вимогам;

наявність спеціально обладнаних місць для паркування транспортних засобів, спеціальних ліфтів, пандусів, інших пристосувань для безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги до суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявність оформлених стендів з інформацією для отримувачів соціальної послуги про порядок надання, умови та зміст соціальної послуги;

наявність копій довідника, буклетів та інших витратних матеріалів, газетних статей, записів радіо- та телепрограм щодо надання соціальної послуги денного догляду;

5) повага до гідності отримувача соціальної послуги:

критерії оцінювання:

відгуки отримувачів соціальної послуги щодо ставлення до них надавачів соціальної послуги;

повага до гідності отримувачів соціальної послуги та недопущення негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

наявність оформлених стендів із зазначенням інформації про правозахисні організації та порядок подання і розгляду скарг;

наявність у договорі про надання соціальної послуги денного догляду положень щодо дотримання принципу конфіденційності;

дотримання принципу конфіденційності;

6) професійність:

критерії оцінювання:

штатний розпис сформовано відповідно до законодавства та з урахуванням спеціалізації;

наявні затверджені посадові інструкції;

розроблена програма стажування для початківців, які надаватимуть соціальну послугу денного догляду;

розроблені графіки проведення навчання, підвищення кваліфікації та атестації соціальних працівників;

наявність документів про освіту (державного зразка) працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявність особистих медичних книжок надавачів соціальної послуги та проходження обов'язкових медичних оглядів;

графік проведення робочих нарад з питання законодавства у сфері надання соціальних послуг;

наявність обладнання, твердого та м'якого інвентарю, транспорту для надання соціальної послуги денного догляду.

Директор Департаменту
соціальних послуг

І. Тарабукіна

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАКАЗ

13.11.2013

№ 760

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції
22 листопада 2013 р.
за № 1990/24522

Про затвердження Державного стандарту догляду вдома
Відповідно до абзацу чотирнадцятого статті 1 Закону України "Про соціальні послуги", пункту 49.1.1 Національного плану дій на 2013 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава", затвердженого Указом Президента України від 12 березня 2013 року № 128, НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Державний стандарт догляду вдома, що додається.
2. Департаменту соціальних послуг (Тарабукіна І.І.) забезпечити подання в установленому порядку цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Л.Дроздову.

Заступник Міністра -
керівник апарату
ПОГОДЖЕНО: В. Коломієць

Заступник Міністра фінансів України С.О. Рибак

Заступник Міністра охорони здоров'я України О. Толстанов

Перший заступник Голови
Спільного представницького органу
сторони роботодавців на національному рівні О. Мірошніченко

Перший заступник Голови
Спільного представницького органу
репрезентативних всеукраїнських об'єднань
профспілок на національному рівні Г.В. Осовий

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства соціальної
політики України

13.11.2013 № 760

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України22 листопада 2013 р.
за № 1990/24522

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ

догляду вдома

I. Загальні положення

1.1. Цей Державний стандарт визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги догляду вдома, показники її якості для суб'єктів незалежно від форм власності, які надають цю послугу.

1.2. Цей Державний стандарт застосовується для організації надання соціальної послуги догляду вдома особам похилого віку, інвалідам, хворим (з числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більше ніж чотири місяці), які не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги, здійснення моніторингу й контролю за якістю надання соціальної послуги догляду вдома, визначення тарифу платної послуги догляду вдома.

1.3. Соціальна послуга догляду вдома в обсягах, визначених цим Державним стандартом, надається безоплатно, за плату або із встановленням диференційованої плати.

1.4. У цьому Державному стандарті терміни вживаються в такому значенні:

індивідуальний план надання соціальної послуги догляду вдома (далі - індивідуальний план) - документ, складений на підставі проведеного комплексного визначення стану індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, у якому зазначено заходи, що здійснюються для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду індивідуального плану;

моніторинг якості надання соціальної послуги - постійний чи періодичний перегляд діяльності працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу, що має на меті оцінку поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення;

мультидисциплінарна команда - команда, до складу якої включаються не менше трьох осіб з числа таких працівників: соціальний працівник, соціальний робітник, медичний працівник, юрисконсульт, психолог, сестра медична з масажу, сестра медична з лікувальної фізкультури, перукар, швачка, взуттєвик з ремонту взуття тощо;

надавач соціальної послуги догляду вдома (працівник) (далі - надавач соціальної послуги) - фахівець у сфері надання соціальних послуг, соціальний робітник або мультидисциплінарна команда, який (яка) безпосередньо виконує заходи, що складають зміст соціальної послуги догляду вдома;

отримувач соціальної послуги догляду вдома (далі - отримувач соціальної послуги) - особа, яка через складні життєві обставини, спричинені інвалідністю, віком, станом здоров'я, потребує надання соціальної послуги догляду вдома або отримує таку послугу;

соціальна послуга догляду вдома - комплекс заходів, що здійснюються за місцем проживання (вдома) отримувача соціальної послуги протягом робочого дня суб'єкта, що надає соціальну послугу догляду вдома, який спрямований на створення умов забезпечення життєдіяльності осіб, які частково або повністю втратили / не набули здатності до самообслуговування;

суб'єкт, що надає соціальну послугу догляду вдома (далі - суб'єкт, що надає соціальну послугу), - підприємства, установи, організації, заклади незалежно від форми власності, фізичні особи - підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Інші терміни застосовуються у значеннях, наведених у Законі України "Про соціальні послуги" та інших нормативно-правових актах.

II. Загальні підходи щодо організації та надання соціальної послуги догляду вдома

2.1. Підставою для отримання соціальної послуги догляду вдома є звернення (заява) отримувача соціальної послуги або його законного представника до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, міських, районних у містах державних адміністрацій або органів місцевого самоврядування (далі - структурний підрозділ з питань соціального захисту населення) або суб'єкта, що надає соціальну послугу.

2.2. Рішення про надання соціальної послуги догляду вдома чи відмову у її наданні приймається суб'єктом, що надає соціальну послугу, протягом 14 календарних днів з моменту звернення (подачі заяви) отримувача(ем) соціальної послуги або його законного(им) представника(ом) та з урахуванням ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, що визначається згідно з таблицею 1 додатка 1 до цього Державного стандарту. Сума балів, за якою визначають ступінь індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, повинна складати не менше 12 балів.

2.3. Проведення комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги та складання індивідуального плану здійснюються протягом 5 календарних днів з дати:

звернення (подання заяви) отримувача(чем) соціальної послуги або його законного представника (законним представником);

отримання суб'єктом, що надає соціальну послугу, відповідного запиту структурного підрозділу з питань соціального захисту населення (для бюджетних установ).

2.4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, може відмовити отримувачеві у її наданні, якщо він нездатний задовольнити індивідуальні потреби отримувача соціальної послуги. Відмова повинна супроводжуватися поясненням причин та довідковою інформацією про можливість отримати дану послугу в іншого суб'єкта, що надає соціальну послугу.

2.5. Підставою для припинення надання послуги догляду вдома є:

відмова отримувача соціальної послуги та/або його законного представника від отримання соціальної послуги догляду вдома;

направлення отримувача соціальної послуги до стаціонарної інтернатної установи або закладу, інших установ або закладів для постійного перебування;

зміна місця проживання отримувача соціальної послуги;

невиконання вимог одержання соціальної послуги догляду вдома та письмового попередження про можливість відмови у її наданні;

наявність медичних протипоказань для надання соціальної послуги догляду вдома;

поліпшення стану здоров'я (наявність медичного висновку про здатність до самообслуговування, потребу в постійній сторонній допомозі) або за результатами визначення індивідуальних потреб;

закінчення строку дії договору на надання послуги догляду вдома;

смерть отримувача послуги;

ліквідація (припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця) суб'єкта, що надає соціальну послугу догляду вдома.

III. Визначення індивідуальних потреб

3.1. Соціальна послуга догляду вдома надається суб'єктом, що надає соціальну послугу, після здійснення первинного комплексного визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, складання індивідуального плану та укладення договору на надання соціальної послуги догляду вдома.

3.2. Форма визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги розробляється суб'єктом, що надає соціальну послугу, з урахуванням його спеціалізації.

Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється соціальним працівником, членами мультидисциплінарної команди (за потреби) із залученням отримувача соціальної послуги та/або його законного представника.

Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється з урахуванням ступеня його індивідуальних потреб. Ступінь індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги у її наданні визначається на основі шкали оцінки можливості виконання елементарних дій та шкали оцінки можливості виконання складних дій, наведених відповідно у таблицях 2, 3 додатка 1 до цього Державного стандарту.

3.3. Результати визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги є підставою для складання/перегляду індивідуального плану та укладання договору про надання соціальної послуги догляду вдома.

3.4. Через 30 днів з дня початку надання соціальної послуги догляду вдома соціальним працівником, членами мультидисциплінарної команди (за потреби)

проводиться повторне визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги з метою коригування індивідуального плану (за потреби).

Надалі повторне визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється один раз на півроку.

IV. Складання індивідуального плану надання соціальної послуги догляду вдома

4.1. Індивідуальний план є основою для надання соціальної послуги догляду вдома та ґрунтується на визначенні індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги.

4.2. Індивідуальний план складається й узгоджується з кожним отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником та суб'єктом, що надає соціальну послугу.

Індивідуальний план складається за формою згідно з додатком 3 до цього Державного стандарту у двох примірниках та підписується отримувачем соціальної послуги або його законним представником та суб'єктом, що надає соціальну послугу.

Один примірник індивідуального плану надається отримувачеві соціальної послуги або його законному представникові, другий залишається у суб'єкта, що надає соціальну послугу.

4.3. Структура індивідуального плану включає:

загальні відомості про отримувача соціальної послуги;

заходи, що здійснюються під час надання соціальної послуги догляду вдома, згідно з пунктом 8.1 розділу VIII цього Державного стандарту;

періодичність та строк виконання заходів;

відомості про виконавців заходів;

дані щодо моніторингу результатів надання соціальної послуги догляду вдома та перегляду індивідуального плану (за потреби).

Індивідуальний план переглядається разом з отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником через місяць з дня початку її надання, надалі один раз на півроку.

V. Укладання договору про надання соціальної послуги догляду вдома

5.1. З кожним отримувачем соціальної послуги або його законним представником протягом 5 днів з дня прийняття рішення про надання соціальної послуги догляду вдома укладається договір про її надання.

5.2. Укладання договору про надання соціальної послуги догляду вдома здійснюється за участю отримувача соціальної послуги або його законного представника. У разі необхідності до складання договору залучаються члени родини отримувача соціальної послуги.

5.3. Договір підписується отримувачем соціальної послуги або його законним представником та представником суб'єкта, що надає соціальну послугу. Кожна зі сторін отримує один примірник договору.

VI. Місце й строки надання соціальної послуги догляду вдома

6.1. Соціальна послуга догляду вдома надається за місцем проживання отримувача соціальної послуги (вдома) протягом робочого дня.

6.2. Соціальна послуга догляду вдома може надаватись постійно (III, IV групи рухової активності - 2 рази на тиждень, V група рухової активності - 5 разів на тиждень), періодично (2 рази на місяць), тимчасово (визначений у договорі період).

Строки надання соціальної послуги догляду вдома узгоджуються з отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником після проведення комплексного визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги та зазначаються у договорі про надання соціальної послуги догляду вдома.

VII. Принципи надання соціальної послуги догляду вдома

7.1. Доступність соціальної послуги догляду вдома:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо інформування отримувачів соціальної послуги та/або їх законних представників про соціальну послугу догляду вдома, порядок звернення за її наданням та порядок і умови її надання. Інформація для отримувачів соціальної послуги розміщується на спеціальних стендах у доступному місці приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, висвітлюється в засобах масової інформації тощо.

7.2. Незалежність отримувача соціальної послуги:

надавачі соціальної послуги застосовують індивідуальний підхід (з урахуванням фізичного та психічного стану отримувачів соціальної послуги) та з повагою ставляться до раси, національності, культури, релігії, віку, статі отримувачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники повинні бути поінформовані про свої права, обов'язки, а також про державні й громадські організації, до повноважень яких належить здійснення захисту прав людини, шляхом розміщення інформації на інформаційних стендах, вручення інформаційних листівок, буклетів тощо.

7.3. Захист та безпека отримувача соціальної послуги:

надавач соціальної послуги провадить свою діяльність з повагою до гідності отримувачів соціальної послуги та з недопущенням негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

отримувачам соціальної послуги або їхнім законним представникам надається інформація про порядок оскарження непрофесійних дій надавача соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники інформуються про відповідальність згідно з чинним законодавством у разі застосування ними фізичного чи іншого насильства щодо надавача соціальної послуги;

надавачу соціальної послуги забороняється використовувати речі отримувачів соціальної послуги, отримувати від них кошти, подарунки тощо.

7.4. Конфіденційність інформації:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України "Про захист персональних даних", конфіденційної інформації щодо отримувачів послуги та/або їхніх законних представників;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники в обов'язковому порядку ознайомлюються із заходами щодо дотримання принципу конфіденційності;

надавачі соціальної послуги інформують отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників щодо нерозголошення отриманої ними конфіденційної інформації.

VIII. Зміст соціальної послуги догляду вдома

8.1. Основні заходи, що складають зміст соціальної послуги догляду вдома, передбачають:

для отримувачів соціальної послуги III групи рухової активності:

допомогу у веденні домашнього господарства - закупівлю та доставку продуктів харчування, ліків та інших товарів, допомогу у приготуванні їжі, допомогу у прибиранні житла, дрібний ремонт одягу, взуття;

надання інформації з питань соціального захисту населення;

допомогу в отриманні безоплатної правової допомоги;

допомогу в оформленні документів, внесення платежів;

для отримувачів соціальної послуги IV групи рухової активності:

допомогу у веденні домашнього господарства - закупівлю та доставку продуктів харчування, ліків та інших товарів, приготування (допомогу у приготуванні) їжі, доставку гарячих обідів, прибирання (допомогу у прибиранні) житла, прання, дрібний ремонт одягу, взуття;

допомогу у самообслуговуванні - допомогу у вмиванні, обтиранні, обмиванні, вдяганні, роздяганні, зміні натільної білизни, зміні постільної білизни, у користуванні туалетом тощо;

допомогу при пересуванні по квартирі;

допомогу в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами - виклик лікаря, комунальних служб, транспортних служб, відвідування хворих у закладах охорони здоров'я;

навчання навичкам самообслуговування - навчання навичкам вмивання, обтирання, обмивання, вдягання, роздягання, зміни натільної білизни, зміни постільної білизни, у користуванні туалетом;

допомогу в обробітку присадибних ділянок для сільської місцевості (площа обробітку присадибних ділянок визначається окремо для кожного конкретного випадку, але не більше ніж 0,02 гектара);

допомогу у забезпеченні технічними засобами реабілітації, навчання навичкам користування ними;

психологічну підтримку (бесіди, спілкування, мотивацію до активності, консультації психолога);

надання інформації з питань соціального захисту населення;

допомогу в отриманні безоплатної правової допомоги;

допомогу в оформленні документів, внесення платежів;

для отримувачів соціальної послуги V групи рухової активності:

допомогу у веденні домашнього господарства - закупівлю та доставку продуктів харчування, ліків та інших товарів, приготування їжі, годування, доставку гарячих обідів, прибирання житла, прання, дрібний ремонт одягу, взуття, виконання різних видів дрібних ремонтних робіт у помешканні;

допомогу у самообслуговуванні - допомогу у вмиванні, обтиранні, обмиванні, вдяганні, роздяганні, зміни натільної білизни, зміни постільної білизни, у користуванні туалетом тощо;

допомогу при пересуванні по квартирі;

допомогу в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами - виклик лікаря, комунальних служб, транспортних служб, відвідування хворих у закладах охорони здоров'я;

навчання навичкам самообслуговування - навчання навичкам вмивання, обтирання, обмивання, вдягання, роздягання, зміни натільної білизни, зміни постільної білизни, у користуванні туалетом;

обробіток присадибних ділянок для сільської місцевості (площа обробітку присадибних ділянок визначається окремо для кожного конкретного випадку, але не більше ніж 0,02 гектара);

допомогу у забезпеченні технічними засобами реабілітації, навчання навичкам користування ними;

психологічну підтримку (бесіди, спілкування, мотивацію до активності, консультації психолога);

надання інформації з питань соціального захисту населення;

допомогу в отриманні безоплатної правової допомоги;

допомогу в оформленні документів, внесення платежів.

8.2. Зміст та обсяг соціальної послуги догляду вдома для кожного отримувача соціальної послуги визначаються індивідуально залежно від ступеня індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги та зазначаються в договорі на отримання соціальної послуги догляду вдома.

Орієнтовний час, необхідний для виконання кожного заходу, що складає зміст соціальної послуги догляду вдома, наведено у додатку 2 до цього Державного стандарту.

IX. Використання ресурсів під час організації надання соціальної послуги догляду вдома

9.1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує необхідну кількість працівників відповідно до потреб отримувачів соціальної послуги згідно зі штатним розписом.

9.2. Безпосереднє надання соціальної послуги догляду вдома здійснюють надавачі соціальної послуги. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, у разі потреби може залучати до надання соціальної послуги догляду вдома інших фахівців, зокрема психологів, реабілітологів, юрисконсультів тощо.

Для виконання заходів, обумовлених в індивідуальному плані та договорі про надання соціальної послуги догляду вдома, суб'єктом, що надає соціальну послугу, на договірних засадах можуть залучатись інші підприємства, установи, організації тощо.

9.3. Працівники повинні володіти знаннями й навичками та відповідати кваліфікаційним вимогам, визначеним "Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 80. Соціальні послуги", затвердженим наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 14 жовтня 2005 року № 324.

9.4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу догляду вдома, вживає заходів із:

підвищення кваліфікації надавачів послуги;

формального та неформального професійного навчання надавачів соціальної послуги;

проведення атестації надавачів соціальної послуги.

9.5. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, розробляє і затверджує посадові інструкції надавачів соціальної послуги.

9.6. Надавач соціальної послуги догляду вдома повинен проходити обов'язкові профілактичні медичні огляди відповідно до законодавства.

X. Приміщення та обладнання

10.1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує наявність необхідної кількості приміщень для здійснення заходів з надання соціальної послуги догляду вдома (приміщення для персоналу тощо).

10.2. Приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу догляду вдома, повинні відповідати санітарним та протипожежним вимогам та бути забезпечені гарячим і холодним безперебійним водопостачанням та водовідведенням, освітленням, опаленням згідно з вимогами чинного законодавства.

10.3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, для забезпечення виконання заходів цієї послуги повинен мати:

твердий та м'який інвентар (меблі, спецодяг та взуття тощо);

транспорт (за потреби), пристосований для перевезення отримувачів соціальної послуги, зокрема до закладів охорони здоров'я.

10.4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує надавачів соціальної послуги робочим місцем, обладнанням, інвентарем, витратними матеріалами та робочим одягом, взуттям, велосипедами, проїзними квитками (або грошовою компенсацією за їх придбання), необхідними для виконання посадових обов'язків.

XI. Інформаційно-методичне забезпечення організації та надання соціальної послуги догляду вдома

11.1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує інформаційно-методичне забезпечення своєї діяльності, зокрема забезпечує своїх працівників нормативно-правовими актами, методичними та іншими матеріалами у сфері надання соціальних послуг.

11.2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, створює можливості для підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги, зокрема щодо обміну досвідом надавачів соціальної послуги з іншими суб'єктами надання соціальної послуги.

XII. Взаємодія з іншими суб'єктами, що надають соціальну послугу

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує виконання заходів з надання цієї соціальної послуги із залученням (за потреби та на договірній основі) інших підприємств, установ, організацій та закладів.

XIII. Оцінка ефективності надання соціальної послуги догляду вдома

13.1. Оцінка ефективності надання соціальної послуги догляду вдома здійснюється під час проведення зовнішнього та внутрішнього оцінювання якості зазначеної соціальної послуги.

13.2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює опитування отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників з метою отримання відгуків стосовно організації та надання послуги догляду вдома.

Результати опитувань обговорюються під час проведення аналізу діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, надавачів соціальної послуги та враховуються у подальшій роботі з метою вдосконалення власної діяльності, підвищення ефективності та якості надання соціальної послуги.

XIV. Документація, що застосовується під час організації процесу надання соціальної послуги догляду вдома

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює свою діяльність відповідно до установчих документів (положень, статутів), цивільно-правових договорів (для фізичних осіб - підприємців).

Документація ведеться, оформляється та зберігається відповідно до вимог чинного законодавства.

XV. Механізми оцінки дотримання стандарту догляду вдома

15.1. Діяльність суб'єкта, що надає соціальну послугу, підлягає внутрішній та зовнішній оцінці.

Для проведення внутрішньої та зовнішньої оцінки якості надання соціальної послуги догляду вдома застосовуються показники якості соціальної послуги догляду вдома, наведені у додатку 4 до цього Державного стандарту.

Результати проведення внутрішньої та зовнішньої оцінки якості надання соціальної послуги догляду вдома оприлюднюються і поширюються серед отримувачів соціальної послуги, їхніх законних представників, населення адміністративно-територіальної одиниці, де здійснює свою діяльність суб'єкт, що надає соціальну послугу.

15.2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, проводить регулярне, не рідше ніж один раз на рік, внутрішнє оцінювання своєї діяльності щодо відповідності соціальної послуги догляду вдома, що ним надається, вимогам цього Державного стандарту та вживає заходів щодо усунення виявлених недоліків.

15.3. До процедури проведення оцінювання залучаються надавачі соціальної послуги, отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники.

З цією метою розробляється й впроваджується процедура консультацій з отримувачами соціальної послуги, членами їхніх сімей, законними представниками щодо відповідності обсягу, змісту, умов та порядку надання соціальної послуги догляду вдома вимогам, встановленим у цьому Державному стандарті.

15.4. Суб'єкти, що надають соціальну послугу, підлягають зовнішньому оцінюванню, що здійснюється місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами, відповідно до законодавства.

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо:

інформування отримувачів соціальної послуги, їх законних представників про проведення зовнішнього оцінювання діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу;

забезпечення безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги або їхніх законних представників до органу, що здійснює зовнішнє оцінювання.

XVI. Фінансово-економічне обґрунтування вартості соціальної послуги догляду вдома

Вартість соціальної послуги розраховується з урахуванням собівартості послуги, адміністративних витрат і податку на додану вартість.

Вартість соціальної послуги, що надається за рахунок коштів місцевих бюджетів, що враховуються в обсязі міжбюджетних трансфертів, формується з урахуванням фінансових можливостей відповідних місцевих бюджетів.

Директор
соціальних послуг

Департаменту

І. Тарабукіна

Додаток 1
до Державного стандарту догляду вдома
(пункт 2.2)

ВИЗНАЧЕННЯ
ступеня індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги у наданні соціальної послуги догляду вдома

1. Ступінь індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги догляду вдома визначається на підставі оцінки можливості виконання елементарних та складних дій:

Таблиця 1

Група рухової активності	Сума балів за шкалами оцінки виконання елементарних та складних дій	Ступінь	Характеристика ступенів індивідуальної потреби
I група	127 балів	0	Сторонньої допомоги не потребує
II група	100 - 126 балів	1	Основні види елементарних дій (вмивання, одягання, взування, контроль за актами сечовиділення та дефекації, прийняття ванни, душу, користування туалетом, харчування, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі. Основні види складних дій (приготування їжі, прийом лікарських засобів, користування телефоном, транспортом, ведення домашнього господарства, прибирання, прання, заняття рукоділлям, розпоряджання особистими коштами, здійснення покупок та отримання послуг) виконує самостійно й у повному обсязі. Пересувається поза помешканням й двором без віддалення на великі відстані. Користується транспортом. Має труднощі при підйомі крутими сходами. Може потребувати сторонньої допомоги при здійсненні покупок або отриманні послуг. Незначна залежність від сторонньої допомоги. З урахуванням наявних факторів ризику отримувач соціальної послуги може потребувати сторонньої допомоги й догляду у незначному обсязі (часткової сторонньої підтримки потребує виконання отримувачем соціальної послуги менше ніж 10% простих та складних дій)

III група	88 - 99 балів	2	<p>Основні види елементарних дій (вмивання, одягання, взування, контроль за актами сечовиділення та дефекації, користування туалетом, харчування, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Основні види складних дій (приготування їжі, прийом ліків, користування телефоном, транспортом, розпоряджання особистими фінансами) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Пересувається в межах двору біля помешкання й на невеликій відстані.</p> <p>Користується транспортом. Має труднощі при підйомі сходами.</p> <p>Ванну чи душ приймає самостійно, може періодично потребувати сторонньої допомоги (присутність сторонньої особи з метою уникнення травм).</p> <p>Може потребувати незначної допомоги у веденні домашнього господарства, часткової допомоги при пранні, занятті рукоділлям, у здійсненні покупок у магазинах чи отриманні послуг в організаціях, підприємствах, установах, що не знаходяться поблизу місця проживання.</p> <p>Помірно виражена залежність від сторонньої допомоги. Отримувач соціальної послуги може потребувати помірного обсягу сторонньої допомоги й догляду з огляду на наявні обмеження у життєдіяльності, умови проживання й фактори ризику (часткової сторонньої допомоги може потребувати виконання отримувачем соціальної послуги до 20% простих та складних дій)</p>
	76 - 87 балів	3	<p>Основні види елементарних дій (вмивання, контроль за актами сечовиділення та дефекації, користування туалетом, харчування, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно та у повному обсязі.</p> <p>Види складних дій (прийом лікарських засобів, користування телефоном, розпоряджання особистими коштами) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Пересування в більшості випадків обмежується помешканням. Може пересуватися на невеликій відстані самостійно чи у супроводі сторонньої особи пішки або користуватись транспортом.</p> <p>Може мати значні труднощі при підйомі сходами або не може самостійно (без сторонньої допомоги) підійматися сходами.</p> <p>Під час купання у ванні чи душі може потребувати часткової сторонньої допомоги.</p> <p>Може потребувати незначної допомоги при вдяганні та взуванні, при приготуванні їжі, веденні домашнього господарства; часткової допомоги при пранні, у здійсненні покупок чи отриманні послуг.</p> <p>Помірно виражена залежність у сторонній допомозі. Отримувач соціальної послуги може потребувати</p>

			помірного обсягу сторонньої допомоги й догляду з урахуванням наявних обмежень у життєдіяльності, умов проживання та факторів ризику (часткової та повної сторонньої допомоги може потребувати виконання отримувачем соціальної послуги до 40 % простих і складних дій)
	63-75 балів	4	Основні види елементарних дій (вмивання, контроль за актами сечовиділення та дефекації, користування туалетом, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі. Види складних дій (прийом ліків, користування телефоном, розпорядження особистими коштами) виконує самостійно й у повному обсязі. Пересування обмежується помешканням. У рідких випадках може пересуватися на невеликі відстані самостійно чи із супроводом пішки або користуватись транспортом. Не може підійматись сходами без сторонньої допомоги. Може потребувати часткової сторонньої допомоги при вдяганні та взуванні, при приготуванні та прийомі їжі, у веденні домашнього господарства, при пранні, при купанні у ванні чи душі. Потребує допомоги у здійсненні покупок чи отриманні послуг. Отримувач соціальної послуги має виражену залежність у сторонній допомозі й догляді з урахуванням наявних обмежень у життєдіяльності, умов проживання і факторів ризику (часткової і повної сторонньої допомоги й догляду потребує виконання отримувачем соціальної послуги до 50% простих та складних дій)
IV група	54-62 бали	5	Основні види елементарних дій (вмивання, контроль за актами сечовиділення та дефекації, користування туалетом, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно та у повному обсязі. Види складних дій (прийом ліків, користування телефоном, розпорядження особистими фінансами) виконує самостійно й у повному обсязі. Пересування обмежується помешканням. У рідких випадках може пересуватися на невеликі відстані з супроводом пішки або користуватись транспортом. Не може підійматись сходами без сторонньої допомоги. Може вести домашнє господарство невеликого обсягу при великих часових затратах. Не може прати великі речі. Може потребувати часткової сторонньої допомоги при купанні у ванні чи душі, при одяганні й взуванні, при приготуванні та прийомі їжі. Потребує допомоги у здійсненні покупок чи отриманні послуг. Отримувач соціальної послуги має виражену залежність від сторонньої допомоги й догляду з урахуванням

			наявних обмежень у життєдіяльності, умов проживання і факторів ризику (часткової і повної сторонньої допомоги й догляду потребує виконання отримувачем соціальної послуги до 90% простих та складних дій)
	43 - 53 бали	6	<p>Може вмиватися, розчісуватися, чистити зуби, взуватися і вдягатися, приймати їжу з частковою сторонньою допомогою. Може частково контролювати акти сечовиділення та дефекації. Пересування в більшості випадків обмежене кімнатою. У рідких випадках може виходити у двір із супроводом. Приймає ванну чи душ зі сторонньою допомогою. Користується туалетом зі сторонньою допомогою (потребує допомоги при збереженні рівноваги, вдяганні, роздяганні).</p> <p>Основні види домашнього господарства вести не може. Може приготувати прості страви й випрати невеликі речі.</p> <p>Потребує допомоги у здійсненні покупок чи отриманні послуг.</p> <p>Може користуватись телефоном.</p> <p>Приймає лікарські засоби самостійно чи з незначною допомогою. Може розпоряджатися особистими коштами.</p> <p>Отримувач соціальної послуги має виражену залежність від сторонньої допомоги та догляду з урахуванням наявних обмежень у життєдіяльності та умов проживання і факторів ризику (часткової і повної сторонньої допомоги та догляду потребує виконання отримувачем соціальної послуги до 100% простих та складних дій, із них 60% і більше потребують часткової сторонньої допомоги)</p>
	32 - 42 бали	7	<p>Може вмиватися, розчісувати волосся, чистити зуби, взуватися і вдягатися, приймати їжу, приймати ванну чи душ зі сторонньою допомогою. Користується туалетом зі сторонньою допомогою (потребує допомоги при збереженні рівноваги, вдяганні, роздяганні).</p> <p>Пересування обмежене кімнатою.</p> <p>При переході з ліжка на крісло іноді потребує мінімальної допомоги чи нагляду.</p> <p>Не може вести домашнє господарство, готувати прості страви, прати.</p> <p>Викликає труднощі самостійний прийом лікарських засобів.</p> <p>Часто не може розпоряджатися власними коштами.</p> <p>Може користуватися телефоном з незначною допомогою.</p> <p>Отримувач соціальної послуги повністю залежний від сторонньої допомоги й догляду з урахуванням наявних обмежень у життєдіяльності, умов проживання і факторів ризику (часткової і повної сторонньої допомоги й догляду потребує виконання отримувачем соціальної послуги до 100% простих та складних дій, із них близько</p>

			50% потребують часткової сторонньої допомоги)
V група	25 - 31 бал	8	<p>Приймає ванну чи душ, вмивається, розчісує волосся, чистить зуби, вдягається, взувається зі сторонньою допомогою. Потребує часткової допомоги при прийомі їжі. Акт сечовиділення й дефекації може контролювати повністю або частково.</p> <p>Пересування обмежене ліжком й простором навколо нього.</p> <p>При переході з ліжка на крісло може потребувати часткової сторонньої допомоги. Користуватися туалетом може самостійно чи зі сторонньою допомогою (крісло-туалет біля ліжка чи судно)</p> <p>Користується телефоном чи має труднощі при користуванні ним.</p> <p>Не може самостійно готувати їжу, вести домашнє господарство, прати, займатися рукоділлям.</p> <p>Не може самостійно приймати лікарські засоби та розпоряджатися особистими коштами.</p> <p>Отримувач соціальної послуги повністю залежний від сторонньої допомоги. Часткова залежність складає менше ніж 50% випадків виконання простих і складних дій та обумовлена станом здоров'я і можливістю пересування</p>
	12 - 24 бали	9	<p>Отримувач соціальної послуги постійно знаходиться у ліжку.</p> <p>Потребує сторонньої допомоги при переході з ліжка на крісло.</p> <p>Може здійснювати активні рухи у межах ліжка. Може самостійно сидіти.</p> <p>Сідає самостійно чи з незначною допомогою. Контролює акти сечовиділення й дефекації частково чи повністю.</p> <p>Користується судном чи кріслом-туалетом.</p> <p>Отримувач соціальної послуги повністю залежний від сторонньої допомоги</p>
	0 - 11 балів	10	<p>Отримувач соціальної послуги постійно знаходиться у ліжку.</p> <p>Пересувається тільки зі сторонньою допомогою.</p> <p>Вмивання, купання, вдягання й роздягання, прийом їжі здійснює тільки зі сторонньою допомогою.</p> <p>Не сідає самостійно й не може сидіти. Не контролює акти сечовиділення й дефекації. Необхідний постійний цілодобовий догляд.</p> <p>Отримувач соціальної послуги повністю залежний від сторонньої допомоги</p>

2. Вивчення можливості виконання отримувачем соціальної послуги різних видів життєдіяльності здійснюється за допомогою анкетування, яке проводиться з використанням шкали оцінки можливості виконання елементарних дій (таблиця 2) та шкали оцінки можливості виконання складних дій (таблиця 3) з метою визначення:

- залежності від будь-якої сторонньої допомоги (фізичної, словесної, наглядної)*;
- можливості самостійно задовольняти свої основні життєві потреби;

ступеня залежності** і передбачуваної тривалості індивідуальної потреби у сторонній допомозі, причин, що її викликають.

3. Ступінь залежності отримувача соціальної послуги від сторонньої допомоги визначається оптимальним для конкретної ситуації методом: шляхом опитування отримувача соціальної послуги, членів його сім'ї, законних представників, надавача соціальної послуги; шляхом здійснення фахівцями безпосереднього спостереження за отримувачем соціальної послуги.

4. При застосуванні зазначених шкал обрані відповіді на питання повинні відображати реальні дії отримувача соціальної послуги. Оцінка проводиться на підставі інформації за попередні 24-48 годин (у разі необхідності оцінка проводиться за довший період часу).

5. Шкала оцінки можливості виконання елементарних дій оцінює повсякденну діяльність людини за допомогою 10 критеріїв, що стосуються сфери самообслуговування та можливості пересуватися (таблиця 2). Оцінка рівня виконання елементарних дій здійснюється за сумою балів, визначених для кожного отримувача соціальної послуги за кожним із розділів цієї шкали. Максимальний результат складає 100 балів, мінімальний - 0 балів.

Таблиця 2

Шкала оцінки можливості виконання елементарних дій

№ з/п	Критерій	Характеристика	Бали
1	Прийом їжі	Приготування до прийому їжі та прийом їжі здійснює самостійно, користується посудом, столовими приборами та побутовою технікою без труднощів	10
		Приготування до прийому їжі та прийом їжі здійснює самостійно, але за довший проміжок часу	9
		Приготування до прийому їжі та прийом їжі здійснює самостійно із застосуванням спеціального посуду та технічних засобів реабілітації (далі - ТЗР)	8
		Здійснює самостійно або за допомогою ТЗР приготування до прийому їжі та прийом їжі	7
		Приймає їжу самостійно або за допомогою ТЗР, але не може приготуватися до прийому їжі (покласти їжу в тарілку чи налити рідину в стакан тощо)	6
		Потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги при приготуванні до прийому їжі та прийомі їжі (наприклад, при розрізанні продуктів харчування, приготуванні бутербродів тощо) (до 25% дій чи часу)	5
		Необхідний постійний нагляд або часткова допомога при прийомі їжі (до 50% дій чи часу приймання їжі)	3
		Потребує значного обсягу допомоги при прийомі їжі	1
		Не може самостійно приймати їжу	0
2	Купання	Приймає ванну чи душ самостійно без труднощів	5
		Приймає ванну чи душ самостійно з труднощами	4
		Потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги при прийомі ванни чи душу, наприклад при виході з ванни чи душу, при роздяганні (до 25% дій чи часу)	3
		Потребує сторонньої допомоги при прийомі ванни чи душу (до 50% дій чи часу)	2
		Потребує значного обсягу сторонньої допомоги при прийомі	1

		ванни чи душу	
		Купання здійснюється тільки зі сторонньою допомогою в межах ліжка, у тому числі за допомогою ванни-простині	0
3	Особистий туалет (вмивання, розчісування, чищення зубів, бриття, маніпуляції із зубними протезами)	Самостійно без труднощів	5
		Самостійно з труднощами	4
		Потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги (до 25% дій чи часу)	3
		Потребує сторонньої допомоги (до 50% дій чи часу)	2
		Потребує значного обсягу сторонньої допомоги	1
		Не може самостійно	0
4	Одягання і взування	Вдягається і взувається самостійно без труднощів	10
		Вдягається і взувається самостійно із застосуванням ТЗР без труднощів	9
		Повільно вдягається і взувається самостійно або із застосуванням ТЗР	8
		З труднощами вдягається і взувається самостійно або із застосуванням ТЗР	7
		При вдяганні і взуванні потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги, наприклад при застібанні гудзиків, зав'язуванні шнурків (до 25% дій чи часу)	5
		Потребує сторонньої допомоги при вдяганні і взуванні (до 50% дій чи часу)	3
		Потребує значного обсягу сторонньої допомоги при вдяганні і взуванні	1
		Не може самостійно вдягатися і взуватися	0
5	Контроль дефекації	Повністю контролює, у разі необхідності може використовувати клізму чи свічки без сторонньої допомоги	10
		Має функціонуючу колостому, за якою доглядає самостійно із застосуванням калоприймача	8
		Випадкові інциденти не частіше 1 разу на тиждень або потребує допомоги при використанні клізми і свічок (не частіше 1 разу на тиждень)	5
		Періодично (2-3 рази на тиждень) не контролює дефекацію, або потребує використання клізми за допомогою надавача соціальної послуги, або має функціонуючу колостому, за якою може доглядати самостійно з частковою сторонньою допомогою із застосуванням калоприймача	2
		Практично не контролює (порушення більше 3-х раз у тиждень), за колостою доглядати самостійно не може	1
		Постійно не контролює або потребує застосування клізми чи догляду за колостою, що здійснюється надавачем соціальної послуги	0
6	Контроль сечовиділення	Повністю контролює без сторонньої допомоги	10
		Самостійно справляється з уростом із застосуванням сечоприймача та інших спеціальних засобів або самостійно справляється з катетером	8
		Випадкові інциденти не частіше 1 разу на добу	5

		Періодично (2-3 рази на добу) не контролює сечовиділення або є функціонуюча уростома, за якою може доглядати з частковою сторонньою допомогою із застосуванням сечоприймача	2
		Практично не контролює (порушення більше 3 раз на добу), за уростомою доглядати самостійно не може, використовуються памперси	1
		Постійно не контролює чи потребує використання катетера, яким не може користуватися самостійно; постійно використовуються памперси або відмовляється від їх використання (внаслідок психічних порушень чи інших причин)	0
7	Відвідування й здійснення туалету	Відвідує та здійснює туалет самостійно без труднощів	10
		Відвідує та здійснює туалет самостійно із застосуванням ТЗР	9
		Насилу відвідує та здійснює туалет із використанням крісла-туалету, ТЗР без сторонньої допомоги	7
		Потребує незначної сторонньої допомоги та нагляду під час відвідування й здійснення туалету, застосування крісла-туалету, наприклад для збереження рівноваги, при роздяганні, вдяганні й інших діях	5
		Потребує значної сторонньої допомоги при відвідуванні та здійсненні туалету	3
		Потребує постійної сторонньої допомоги при відвідуванні та здійсненні туалету	2
		Туалет здійснюється тільки із застосуванням спеціальних засобів безпосередньо у ліжку (судно, памперси)	0
8	Вставання з ліжка	Переходить самостійно без труднощів	15
		Переходить за допомогою ТЗР	12
		При переході потребує нагляду (чи мінімальної допомоги)	10
		Переходить самостійно чи за допомогою ТЗР з труднощами	7
		Може самостійно сидіти у ліжку, при переході необхідна часткова стороння допомога	5
		Може сидіти, але перехід здійснюється за постійної сторонньої допомоги	3
		Може сидіти та сидіти тільки за підтримки, перехід здійснюється за постійної сторонньої допомоги	1
		Не може сидіти та встати з ліжка навіть за сторонньої допомоги	0
9	Пересування	Може без сторонньої допомоги пересуватися на відстань більше 500 метрів. Може ходити по помешканню без сторонньої допомоги	15
		Може без сторонньої допомоги самостійно пересуватися на відстань більше 500 метрів із застосуванням ТЗР. Може ходити по помешканню без сторонньої допомоги	14
		Може без сторонньої допомоги самостійно пересуватися на відстань більше 500 метрів із застосуванням ТЗР повільно та з труднощами. Може ходити по помешканню без сторонньої допомоги	11
		Може пересуватися зі сторонньою допомогою в межах 500 метрів. Може ходити по помешканню без сторонньої допомоги	10
		Може самостійно пройти до 100 метрів або пересувається за	5

		допомогою крісла-коляски. Пересувається по помешканню повільно із зупинками на відпочинок	
		Може пройти до 100 метрів із застосуванням ТЗР. По помешканню пересувається з труднощами	3
		Може пройти до 100 метрів тільки із сторонньою допомогою. По помешканню пересувається зі сторонньою допомогою	2
		Не може самостійно рухатись на відстань більше 50 метрів чи не може пересуватися	0
10	Підйом по сходах	Може підійматись самостійно	10
		Підіймається самостійно за допомогою ТЗР	9
		Потребує багато часу для самостійного чи за допомогою ТЗР підйому по сходах	7
		Потребує незначної сторонньої допомоги (чи нагляду)	5
		Підійматися по сходах може тільки зі сторонньою допомогою	2
		Не може підійматися сходами навіть зі сторонньою допомогою	0
	Сума балів		

6. Шкала оцінки можливості виконання складних дій оцінює складні дії людини за допомогою 9 критеріїв (таблиця 3). Оцінка рівня виконання складних дій здійснюється за сумою балів, визначених для кожного отримувача соціальної послуги за кожним із розділів цієї шкали. Максимальний результат складає 27 балів, мінімальний - 10 балів.

Таблиця 3

Шкала оцінки можливості виконання складних дій

№ з/п	Критерій	Характеристика	Бали
1	Користування телефоном	Може користуватися самостійно	3
		Може користуватися тільки спеціально обладнаним телефоном (наприклад, через слабкий слух чи зір)	2,5
		Може користуватися з невеликою допомогою чи набираючи тільки добре знайомі номери	2
		Може говорити по телефону, якщо хтось набере необхідний номер	1,5
		Не може користуватися	1
2	Пересування на відстані, куди не можна дійти пішки	Може пересуватися самостійно, у тому числі громадським транспортом чи на таксі. Планує поїздки самостійно	3
		Може пересуватися самостійно, у тому числі громадським транспортом чи на таксі, після докладних словесних інструкцій	2,5
		Може пересуватися самостійно, із незначною сторонньою допомогою, у тому числі громадським транспортом чи на таксі	2
		Може пересуватися тільки з постійним супроводом громадським транспортом чи на таксі	1,5
		Не пересувається	1
3	Дрібні покупки в магазині	Може робити покупки самостійно	3
		Може робити покупки з незначною допомогою	2
		Робить покупки за умови сторонньої допомоги й супроводу	1,5
		Не у змозі робити покупки	1
4	Приготування	Може готувати самостійно	3

	їжі	Може готувати із напівфабрикатів	2,5
		Може готувати з незначною допомогою	2
		Може тільки розігрівати їжу	1,5
		Не може готувати	1
5	Ведення домашнього господарства	Може вести самостійно	3
		Може робити самостійно нетрудомісткі види робіт	2,5
		Може вести з незначною допомогою	2
		Потребує сторонньої допомоги при виконанні більше ніж половини робіт	1,5
		Не може вести домашнє господарство	1
6	Дозвілля, у тому числі рукоділля	Дозвілля може організувати самостійно	3
		Може організувати деякі види свого дозвілля самостійно	2,5
		Дозвілля може організувати самостійно з незначною допомогою	2
		Не може організувати своє дозвілля самостійно	1
7	Прання	Може прати самостійно	3
		Може прати самостійно тільки за допомогою пральної машини	2,5
		Може прати самостійно із незначною допомогою, наприклад при розвішуванні білизни	2
		Потребує значного обсягу сторонньої допомоги	1,5
		Не може займатись пранням	1
8	Прийом лікарських засобів	Може приймати лікарські засоби самостійно (правильно дозуючи та у відповідний час)	3
		Може приймати лікарські засоби самостійно з незначною допомогою (застосування сторонньої допомоги необхідно при дозуванні лікарських засобів та нагадуванні про необхідність їх прийняти)	2
		Не може самостійно приймати лікарські засоби	1
9	Розпорядження особистими коштами	Розпоряджається самостійно	3
		Розпоряджається самостійно з незначною допомогою	2
		Здійснює поточні витрати самостійно, але планувати бюджет не може	1,5
		Розпоряджатися не може	1
	Сума балів		

* Необхідність у нагляді й словесній допомозі означає, що отримувач соціальної послуги належить до категорії тих, хто потребує сторонньої допомоги (залежний від сторонньої допомоги).

** Категорія "незалежний" допускає використання допоміжних технічних засобів реабілітації.

Директор Департаменту
соціальних послуг

І. Тарабукіна

Додаток 2
до Державного стандарту догляду вдома
(пункт 8.2)

ОРІЄНТОВНИЙ ЧАС

для виконання заходів, що складають зміст соціальної послуги догляду вдома

№ з/п	Назва заходу	Одиниця вимірювання	Витрати часу на надання послуги, хвилин
1	Допомога у самообслуговуванні	Один захід	
1.1	Вмивання, обтирання, обмивання	Один захід	15 (за потреби)
1.2	Вдягання, роздягання, взування	Один захід	15 (за потреби)
1.3	Зміна натільної білизни	Один захід	15 (за потреби)
1.4	Зміна постільної білизни	Один захід	20 (за потреби)
1.5	Купання, надання допомоги при купанні	Один захід	60 (за потреби)
1.6	Чищення зубів	Один захід	15 (2 рази на тиждень або за потреби)
1.7	Миття голови	Один захід	15 (за потреби)
1.8	Розчісування	Один захід	10 (за потреби)
1.9	Гоління	Один захід	20 (за потреби)
1.10	Обрізання нігтів (без патології) на руках або ногах	Один захід	20 (за потреби)
1.11	Стрижка волосся (не модельна)	Один захід	30 (за потреби)
1.12.	Допомога у користуванні туалетом (подача й винесення судна з подальшою обробкою)	Один захід	20 (за потреби)
1.13	Допомога у користуванні сечо- чи калоприймачами	Один захід	40 (за потреби)
1.14	Навчання навичкам самообслуговування	Разове доручення	15
2	Ведення домашнього господарства		
2.1	Придбання і доставка продовольчих, промислових та господарських товарів, медикаментів	Один захід	84 (за потреби, не більше одного разу за одне відвідування)
2.2	Допомога у приготуванні їжі (підготовка продуктів для приготування їжі, миття овочів, фруктів, посуду, винесення сміття тощо)	Один захід	18 (за потреби)
2.3	Приготування їжі	Один захід	60 (за потреби, 1-2 рази за відвідування)
2.4	Годування (для ліжкових хворих)	Один захід	24 (за потреби, 1-2 рази за відвідування)
2.5	Допомога при консервації овочів та фруктів	Разове доручення	90 (за потреби)
2.6	Прибирання житла: а) косметичне прибирання; б) вологе прибирання; в) генеральне прибирання	Один захід	18 (за потреби) 42 (за потреби) 126 (за потреби)
2.7	Розпалювання печей, піднесення вугілля, дров, розчистка снігу; доставка води з колонки	Одне розпалювання,	42 (за потреби)

		доставка, піднесення	
2.8	Миття вікон (не більше 3)	Одне миття одного вікна	30 (за потреби, не більше 3 вікон)
2.9	Обклеювання вікон	Разове доручення	30 (за потреби, не більше 3 вікон)
2.10	Прання білизни та одягу	Одне прання (до 1,5 кг сухої білизни)	30 (за потреби)
2.11	Прасування	Одне прасування (до 1,5 кг сухої білизни)	30 (за потреби)
2.12	Ремонт одягу (дрібний)	Разове доручення	6 (за потреби)
3	Забезпечення супроводження (супровід споживача соціальних послуг у поліклініку тощо)	Разове доручення	78 (за потреби)
4	Надання допомоги в оплаті комунальних послуг (заповнення абонентних книжок, оплата комунальних послуг, звірення платежів, заміна книжок)	Одна оплата	45 (за потреби)
5	Надання допомоги в оформленні документів (оформлення субсидій на квартирну плату і комунальні послуги)	Одне оформлення	60 (за потреби)
6	Написання листів, заяв, скарг, отримання довідок, інших документів	Один лист	30 (за потреби)
7	Представництво інтересів в органах державної влади, установах, підприємствах та організаціях (виконання доручень, пов'язаних з необхідністю відвідування різних організацій)	Одне доручення	72 (за потреби)
8	Надання допомоги у сільській місцевості з проведення сільськогосподарських робіт (в обробці присадибної ділянки)	Разове доручення, не більше 0,02 га	138 (за потреби)
9	Надання послуг з виконання ремонтних робіт (допомога в ремонті житлових приміщень)	Разове доручення	240 (1 раз на рік)
10	Навчання користуванню та вироблення практичних навичок самостійного користування технічними допоміжними і обов'язковими гігієнічними засобами (протезами, ортезами, інвалідними колясками, катетерами, калоприймачами тощо)	Разове доручення	45 (за потреби)
11	Спостереження за станом здоров'я, допомога у проведенні процедур, пов'язаних зі здоров'ям, надання допомоги до приходу лікаря, виклик лікаря додому	Разове доручення	15 (за потреби)
12	Сприяння в отриманні медичної допомоги в установах охорони здоров'я та лікувально-профілактичних установах	Разове доручення	30 (за потреби)
13	Сприяння у направленні до стаціонарної установи,	Разове	20 (за потреби)

	установи охорони здоров'я та соціального захисту населення	доручення	
14	Проведення відповідно до призначень лікаря медичних процедур за наявності ліцензії надання медичну діяльність цього виду	Разове доручення	30 (за потреби)
15	Надання допомоги у виконанні реабілітаційних (лікувально-фізичних) вправ	Разове доручення	45 (за потреби)
16	Сприяння в отриманні протезно-ортопедичної допомоги, технічних (допоміжних засобів), а також засобів догляду і реабілітації	Разове доручення	90 (за потреби)
17	Психологічна підтримка (бесіди, спілкування, мотивація до активності)	Разове доручення	60 (за потреби)
18	Сприяння в організації консультування отримувачів послуги із соціально-правових питань, питань отримання комунально-побутових, медичних, соціальних послуг, питань представлення й захисту інтересів отримувачів соціальної послуги у державних і місцевих органах влади, в установах, організаціях, підприємствах, громадських об'єднаннях	Разове доручення	72 (за потреби)
19	Допомога в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами	Разове доручення	20 (за потреби)
20	Надання інформації з питань соціального захисту населення	Разове доручення	20 (за потреби)

Примітка. Час, необхідний для виконання заходів з надання соціальної послуги, подано орієнтовно (як середній показник), він може відрізнятися з огляду на ступінь індивідуальної потреби потенційного отримувача/отримувача соціальної послуги у сторонній допомозі. Норми витрат часу для виконання окремих заходів можуть визначатись на підставі актів хронометражу.

Директор Департаменту
соціальних послуг

І. Тарабукіна

Додаток 3
до Державного стандарту догляду вдома
(пункт 4.2)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
надання соціальної послуги догляду вдома*

Інформація про отримувача соціальної послуги:

Прізвище, ім'я, по батькові: _____

Вік: _____

Стать: _____

Сімейний стан: _____

Мова спілкування: _____

Інвалідність, група: _____

Ступінь індивідуальної потреби в наданні соціальної послуги догляду вдома: _____

Додаткова інформація про отримувача соціальної послуги (за наявності): _____

Дата звернення: _____

Прізвище, ім'я, по батькові надавача соціальної послуги: _____

Інформація щодо необхідності залучення інших фахівців:

Послуга	Заходи, що складають зміст послуги	Ресурси (обладнання, технічні засоби реабілітації, інвентар, матеріали)	Періодичність та строки виконання (час, що витрачається на здійснення заходу)	Виконавці
Догляд вдома	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
Моніторинг/поточне оцінювання результатів, перегляд індивідуального плану (дата проведення, підпис)				

Надавач соціальної послуги _____
(підпис)

Отримувач соціальної послуги або його законний представник _____

(підпис)

* Персональні дані використовуються з метою надання соціальної послуги денного догляду, захищаються і обробляються відповідно до вимог Закону України "Про захист персональних даних".

Директор Департаменту
соціальних послуг

І. Тарабукіна

ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ соціальної послуги догляду вдома

1. Кількісні показники:

кількість скарг та результати їх розгляду (у розрахунку на 100 отримувачів соціальної послуги);

частка задоволених звернень про отримання соціальної послуги догляду вдома (% від загальної кількості звернень);

частка працівників, які підвищили рівень кваліфікації (%);

частота здійснення моніторингу якості надання соціальної послуги догляду вдома;

відповідність встановлених показників якості отриманим у ході контролю.

2. Якісні показники:

1) адресність та індивідуальний підхід.

Критерії оцінювання:

наявність визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги;

наявність індивідуального плану надання соціальної послуги догляду вдома, що відповідає визначеним індивідуальним потребам отримувача соціальної послуги;

забезпечення перегляду індивідуального плану надання соціальної послуги догляду вдома (за потреби);

2) результативність.

Критерії оцінювання:

рівень задоволеності соціальною послугою догляду вдома (за оцінками отримувачів соціальної послуги);

покращення емоційного, психологічного, фізичного стану отримувачів соціальної послуги, позитивні зміни у стані отримувача соціальної послуги у процесі її надання порівняно з періодом, коли соціальна послуга догляду вдома не надавалась;

проведення опитувань, збору відгуків, реагування на скарги отримувачів соціальної послуги та/або їх законних представників та проведення роботи щодо надання роз'яснень отримувачам соціальної послуги та/або їх законним представникам;

розроблення та застосування системи заохочення надавачів соціальної послуги, роботу яких позитивно оцінюють отримувачі соціальної послуги;

проведення внутрішнього та зовнішнього моніторингу якості надання соціальної послуги догляду вдома;

3) своєчасність.

Критерії оцінювання:

прийняття рішення щодо надання соціальної послуги догляду вдома, визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, підготовка індивідуального плану надання соціальної послуги догляду вдома у встановлений строк;

підписаний у двосторонньому порядку договір на надання соціальної послуги догляду вдома;

строки та терміни надання соціальної послуги відповідають зазначеним у договорі;

4) доступність та відкритість.

Критерії оцінювання:

наявність приміщень, що відповідають санітарним та протипожежним вимогам;

наявність спеціально обладнаних місць для паркування транспортних засобів, спеціальних ліфтів, пандусів, інших пристосувань для безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги до суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявність оформлених стендів з інформацією для отримувачів соціальної послуги про порядок надання, умови та зміст соціальної послуги;

наявність копій довідника, буклетів та інших роздаткових матеріалів, газетних статей, записів радіо- та телепрограм щодо надання соціальної послуги догляду вдома;

5) повага до гідності отримувача соціальної послуги.

Критерії оцінювання:

відгуки отримувачів соціальної послуги щодо ставлення до них надавачів соціальної послуги;

повага до гідності отримувачів соціальної послуги та недопущення негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

наявність оформлених стендів із зазначенням інформації про правозахисні організації та порядок подання і розгляду скарг;

наявність у договорі про надання соціальної послуги догляду вдома положень щодо дотримання принципу конфіденційності;

дотримання принципу конфіденційності;

6) професійність.

Критерії оцінювання:

штатний розпис сформовано відповідно до законодавства та з урахуванням спеціалізації;

наявні затверджені посадові інструкції;

розроблена програма стажування для початківців, які надаватимуть соціальну послугу догляду вдома;

розроблені графіки проведення: навчання, підвищення кваліфікації та атестації соціальних працівників;

наявність документів про освіту (державного зразка) працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявність особистих медичних книжок надавачів соціальної послуги та проходження обов'язкових медичних оглядів;

наявність графіка проведення робочих нарад з питань законодавства у сфері надання соціальних послуг;

наявність обладнання, твердого та м'якого інвентарю, транспорту для надання соціальної послуги догляду вдома.

Директор Департаменту
соціальних послуг

І. Тарабукіна

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАКАЗ

02.07.2015

№ 678

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
17 липня 2015 р.
за № 866/27311

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування

Відповідно до абзацу чотирнадцятого статті 1 Закону України „Про соціальні послуги”, пункту 7 Плану заходів на 2013-2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 березня 2013 року № 208, НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Державний стандарт соціальної послуги консультування, що додається.
2. Управлінню у справах людей похилого віку та надання соціальних послуг (Суліма О.В.) забезпечити подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра В. Мушчиніна.

Міністр

П. Розенко

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
соціальної політики України
02.07.2015 № 678
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
17 липня 2015 р.
за № 866/27311

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ
соціальної послуги консультування

I. Загальні положення

1. Цей Державний стандарт визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги консультування, показники її якості для суб'єктів усіх форм власності та господарювання, які надають цю послугу.

2. Цей Державний стандарт застосовується для:

організації надання соціальної послуги консультування особам, сім'ям, групам осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах;

здійснення моніторингу й контролю за якістю надання соціальної послуги консультування;

визначення тарифу платної послуги консультування.

3. Соціальна послуга консультування в обсягах, визначених цим Державним стандартом, надається безоплатно, за плату або з установленням диференційованої плати.

4. У цьому Державному стандарті терміни вживаються в таких значеннях:

вуличне консультування - контактне консультування отримувачів соціальної послуги в нестационарних умовах (поза приміщеннями, у яких працюють надавачі соціальних послуг), у місцях, звичних для закритих щодо контактування соціальних груп (бездомних, осіб із алко-, нарко- та іншими видами залежності), у місцях, де вони мешкають, гуртуються, проводять разом час;

групове консультування - консультування, учасниками якого у якості отримувачів є дві чи більше осіб з подібними складними життєвими обставинами або однаковою потребою щодо очікуваної допомоги;

дистанційне консультування - заочне консультування, здійснюване суб'єктом, що надає соціальну послугу за запитами отримувачів за допомогою технічних засобів (телефонне, он-лайн консультування), яке за потреби забезпечує анонімність отримувача соціальної послуги;

індивідуальне консультування - персональне консультування отримувача соціальної послуги, спрямоване на розвиток його компетентності щодо подолання складних життєвих обставин, мобілізацію ресурсів й потенціалу для подальшого запобігання їх виникненню;

індивідуальний план надання соціальної послуги консультування (далі - індивідуальний план) - документ, складений на підставі комплексного визначення та оцінки індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, у якому зазначено заходи, що здійснюватимуться для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів та інформація стосовно перегляду індивідуального плану;

інформаційно-мотиваційне консультування - консультування з метою надання отримувачу інформації та підтримки, що допомагають йому прийняти усвідомлене рішення й оцінити ресурси щодо бажаних поведінкових змін;

консультування в стаціонарних умовах - контактне консультування отримувачів соціальної послуги, що здійснюється у спеціально обладнаному приміщенні, яке відповідає умовам, необхідним для забезпечення якісного консультативного процесу, або за місцем перебування/проживання отримувача соціальної послуги (за потреби);

консультування за принципом „рівний - рівному” - консультування, яке передбачає залучення до надання послуги у якості консультанта особи, вік, особливості стану здоров’я, сексуальна орієнтація, віросповідання, соціально-економічне становище якої такі самі, як в отримувача соціальної послуги, або із досвідом подолання таких самих складних життєвих обставин;

консультування, орієнтоване на виконання завдання, - консультування, покликане допомогти отримувачу подолати визначені складні життєві обставини через постановку послідовних завдань, виконання яких забезпечує досягнення бажаної мети;

короткотермінове консультування - консультування (вид психологічної допомоги), яке здійснюється упродовж трьох-чотирьох зустрічей, кожна з яких триває близько 60 хвилин і передбачає цілеспрямований вплив на особистісний, поведінковий та інтелектуальний рівні функціонування особи, сім’ї;

кризове консультування - консультування, що застосовується у разі необхідності надання отримувачам соціальної послуги, які перебувають у стані кризи, термінової допомоги, спрямованої на емоційну підтримку й увагу до їхніх переживань, усвідомлення впливу кризової ситуації, розширення свідомості та підвищення психологічної компетентності, зміну ставлення до проблеми (від „глухого кута” до „вибору рішення”), підвищення стресової та кризової толерантності, відповідальності отримувача, засвоєння нових моделей поведінки;

моніторинг якості надання соціальної послуги консультування - це постійний чи періодичний перегляд діяльності працівників суб’єкта, що надає соціальну послугу, з метою оцінювання поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення;

надавач соціальної послуги консультування (далі - надавач соціальної послуги) - фахівець/група фахівців у сфері надання соціальних послуг, психолог, педагогічний(і) працівник(и), який (які) безпосередньо проводить(ять) заходи, що становлять зміст соціальної послуги, використовуючи методики психологічних напрямів, шкіл і концепцій за вибором;

отримувач соціальної послуги консультування (далі - отримувач соціальної послуги) - особа, сім’я, група осіб, яка через складні життєві обставини, спричинені

інвалідністю, віком, станом здоров'я, соціальним становищем, бездомністю, відбуванням покарання у виді обмеження або позбавлення волі на певний строк тощо, потребує соціальної послуги консультування або отримує її;

разове консультування - консультування, яке проводиться у випадках, коли більш тривала робота з особою, сім'єю з якихось причин виявляється недоцільною або неможливою. Тривалість консультації - 45-60 хвилин;

середньотривале консультування - консультування (вид психологічної допомоги), яке здійснюється протягом 10-15 зустрічей та передбачає психокорекційну роботу з отримувачем соціальної послуги для усунення недоліків у розвитку особистості та створення умов для повноцінного її становлення;

сімейне консультування - консультування отримувачів соціальної послуги, що перебувають у родинних стосунках або проживають однією сім'єю;

соціальна послуга консультування (далі - соціальна послуга) - комплекс заходів, що здійснюються протягом строку, необхідного для виходу зі складної життєвої ситуації та адаптації особи, сім'ї до нових умов соціального середовища, спрямованих на усунення/приспосовування обмежень життєдіяльності, підтримку соціальної незалежності, збереження та продовження соціальної активності особи, сім'ї;

соціальне патрулювання - мобільна форма надання соціальних послуг відповідними фахівцями (далі - група) поза межами закладів. Соціальне патрулювання може здійснюватись працівниками закладів для бездомних осіб, соціального захисту дітей представниками громадських і благодійних організацій;

соціальний патруль - команда, до складу якої включаються не менше трьох осіб із числа таких працівників: соціальний працівник, медичний працівник, юрисконсульт, психолог, реабілітолог та інші, які працюють у штаті установи;

соціально-психологічне консультування - консультування (вид психологічної допомоги), що полягає у визначенні психологом-консультантом разом з отримувачем його особистісних психологічних проблем з подальшою корекцією поведінки в особистому житті, професійній діяльності, навчанні та інших життєвих сферах для виходу зі складної життєвої ситуації;

суб'єкт, що надає соціальну послугу консультування (далі - суб'єкт, що надає соціальну послугу,) - підприємства, установи, організації, заклади незалежно від форми власності, фізичні особи - підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги;

тривале консультування (застосовується в особливих випадках) - консультування, зорієнтоване на особистісні зміни отримувача соціальної послуги, що передбачає глибоку психотерапевтичну роботу з отримувачем соціальної послуги та здійснюється протягом року.

Інші терміни застосовуються у значеннях, визначених Законами України „Про соціальні послуги”, „Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей” та іншими нормативно-правовими актами.

II. Загальні підходи щодо організації надання соціальної послуги

1. Підставами для отримання соціальної послуги є:

при коротко-, середньо- та тривалому консультуванні - звернення (заява) потенційного отримувача соціальної послуги або його законного представника до суб'єкта, що надає соціальну послугу, структурного підрозділу з питань соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій або органу місцевого самоврядування (далі - структурний підрозділ з питань соціального захисту населення);

при разовому кризовому консультуванні - безпосереднє звернення отримувача соціальної послуги або його законного представника до надавача соціальної послуги, у тому числі за допомогою засобів зв'язку (телефону, електронної пошти, скайпу тощо);

при вуличному консультуванні - виявлення під час соціального патрулювання закритих щодо контактування соціальних груп чи осіб, з'ясування ситуації та проблемних питань за їхнім запитом.

2. Рішення про надання соціальної послуги чи відмову в її наданні приймається суб'єктом, що надає соціальну послугу:

при коротко-, середньо- та тривалому консультуванні - у день звернення або у строк, що не перевищує 3 робочих днів з дати звернення (подання заяви) отримувачем соціальної послуги або його законним представником, з урахуванням індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, встановлених під час комплексного визначення його індивідуальних потреб;

при разовому та вуличному, кризовому консультуванні - безпосередньо при зверненні осіб.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, може відмовити отримувачеві соціальної послуги в її наданні, якщо за наявних ресурсів він не здатний задовольнити індивідуальні потреби отримувача соціальної послуги (відсутність кваліфікованих спеціалістів, матеріальної бази, вільних місць у суб'єкта, що надає соціальну послугу, наявність в отримувача соціальної послуги розладу психіки та/або поведінки, стану гострого алкогольного та/або наркотичного сп'яніння, ознак гострого захворювання).

Відмова повинна супроводжуватися поясненням причин і довідковою інформацією (за наявності) про можливість отримати таку соціальну послугу в іншого суб'єкта, що надає соціальну послугу.

4. При коротко-, середньо- та тривалому консультуванні соціальна послуга надається після первинного комплексного визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, складання індивідуального плану та укладення договору про надання соціальної послуги консультування. Разове, кризове, вуличне консультування проводиться після визначення потреб, без складання договору та індивідуального плану надання соціальної послуги.

5. Підставою для припинення надання соціальної послуги є:

відмова отримувача соціальної послуги та/або його законного представника від отримання соціальної послуги;

зміна місця проживання отримувача соціальної послуги;

досягнення наданою соціальною послугою поставленої мети;

закінчення строку дії договору про надання соціальної послуги;

невиконання умов договору щодо співпраці у виході зі складної життєвої ситуації та/або порушення умов такого договору, що поставило під загрозу життя чи здоров'я інших отримувачів чи надавачів соціальної послуги (насилля, агресивна поведінка, зберігання зброї чи наркотичних речовин, заборонених законодавством, гострий психічний розлад тощо);

наявність медичних протипоказань для надання соціальної послуги, зокрема інфекційні захворювання в гострій стадії, часті судомні напади тощо;

грубе, принизливе ставлення отримувача соціальної послуги до надавача соціальної послуги або інших отримувачів послуги;

смерть отримувача соціальної послуги.

III. Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги

1. Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги при тривалому, середньо- та короткотривалому консультуванні (у стаціонарних умовах або дистанційно) здійснюється комплексно суб'єктом, що надає соціальну послугу, з урахуванням його спеціалізації/специфіки роботи, індивідуальних і вікових особливостей потенційного отримувача соціальної послуги тощо, відповідно до Карти визначення індивідуальних потреб особи в наданні соціальної послуги консультування, наведеної в додатку 1 до цього Державного стандарту, та/або його законного представника.

Визначення рівня складних життєвих обставин отримувача соціальної послуги та оцінка його індивідуальних потреб здійснюються не пізніше наступного дня з дати звернення (подання заяви) спеціально уповноваженими надавачами соціальної послуги (за потреби - групою фахівців), які володіють навичками спілкування та мають відповідну кваліфікацію / пройшли навчання щодо оцінки індивідуальних потреб (початкова оцінка), із залученням отримувача соціальної послуги.

Результати комплексного визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги є підставою для складання індивідуального плану та укладання договору про надання соціальної послуги.

Повторне комплексне визначення стану отримувача соціальної послуги та фахове оцінювання його індивідуальних потреб, коригування плану надання соціальної послуги та координація його виконання проводяться через місяць з дня початку надання соціальної послуги, надалі - раз на квартал.

2. Визначення індивідуальних потреб при дистанційному разовому та/або вуличному й кризовому консультуванні проводиться безпосередньо при зверненні отримувача соціальної послуги.

Результати визначення індивідуальних потреб заносяться до алфавітної картки отримувача соціальної послуги (додаток 2) або анкети вуличного консультування (додаток 3).

IV. Складання індивідуального плану надання соціальної послуги

1. Індивідуальний план є основою для надання соціальної послуги при тривалому, середньо- та короткотривалому консультуванні (у стаціонарних умовах або дистанційно) та ґрунтується на результатах оцінювання індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги.

2. Індивідуальний план складається й узгоджується з кожним отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником з урахуванням побажань отримувача соціальної послуги, за умови, що заявлені побажання не суперечать правилам внутрішнього розпорядку суб'єкта, що надає соціальну послугу, вимогам чинного законодавства.

Індивідуальний план складається за формою згідно з додатком 4 до цього Державного стандарту у двох примірниках і підписується отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником і суб'єктом, що надає соціальну послугу.

Один примірник індивідуального плану надається отримувачеві соціальної послуги та/або його законному представнику, другий - залишається у суб'єкта, що надає соціальну послугу.

3. Структура індивідуального плану надання соціальної послуги включає:

загальні відомості про отримувача соціальної послуги;

заходи, що здійснюються під час надання соціальної послуги, із зазначенням періодичності та строків виконання;

відомості про виконавців заходів;

дані щодо моніторингу результатів надання соціальної послуги та перегляду індивідуального плану (за потреби).

Індивідуальний план надання соціальної послуги переглядається разом з отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником через місяць з дня початку її надання з метою коригування, надалі - щокварталу (за потреби).

V. Укладання договору про надання соціальної послуги

1. При тривалому, середньо- та короткотривалому консультуванні в стаціонарних умовах або середньо- та короткотривалому консультуванні дистанційно з кожним отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником не пізніше ніж наступного дня з дати прийняття рішення про надання соціальної послуги укладається договір про її надання.

2. Укладення договору про надання соціальної послуги здійснюється за участі отримувача соціальної послуги або його законного представника. У разі необхідності до складання договору залучаються члени родини отримувача соціальної послуги.

3. Договір про надання соціальної послуги підписується отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником і представником суб'єкта, що надає соціальну послугу. Кожна зі сторін отримує один примірник договору.

VI. Місце і строки надання соціальної послуги

1. Соціальна послуга надається:

при стаціонарному консультуванні - у приміщенні суб'єкта, що надає соціальні послуги, у робочий час;

при дистанційному консультуванні - за допомогою технічних засобів (телефон, он-лайн зв'язок), розміщених у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу (разово за зверненнями отримувачів);

при вуличному консультуванні - у нестационарних умовах (поза приміщенням, у якому працює надавач соціальної послуги): у місцях, звичних для закритих щодо контактування соціальних груп, де вони мешкають, гуртуються, проводять разом час.

2. Соціальна послуга може надаватись разово, короткостроково, періодично, довгостроково.

Строки надання соціальної послуги узгоджуються з отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником після визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги та зазначаються у договорі про надання соціальної послуги.

VII. Принципи надання соціальної послуги

1. Доступність соціальної послуги:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує свою діяльність у приміщеннях, спеціально обладнаних та пристосованих для обслуговування в них людей з обмеженими фізичними можливостями;

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо інформування отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників про соціальну послугу, порядок звернення за її наданням, порядок та умови її надання. Інформація для отримувачів соціальної послуги розміщується на спеціальних стендах у доступному місці в приміщенні суб'єкта, де надається соціальна послуга, в інших місцях, де можуть перебувати потенційні отримувачі соціальної послуги, на сайті суб'єкта, що надає соціальну послугу, тощо.

2. Незалежність отримувача соціальної послуги:

надавачі соціальної послуги застосовують індивідуальний підхід (з урахуванням фізичного і психічного стану отримувачів соціальної послуги) та з повагою ставляться до раси, національності, культури, віросповідання, віку, статі, інших індивідуальних особливостей отримувачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники повинні бути поінформовані про свої права, обов'язки, а також про державні та громадські організації,

до повноважень яких належить здійснення захисту прав людини, шляхом розміщення матеріалів на інформаційних стендах, сайтах, вручення інформаційних листівок, буклетів тощо.

3. Захист і безпека отримувачів соціальної послуги:

надавач соціальної послуги провадить свою діяльність з повагою до гідності отримувачів соціальної послуги та з недопущенням негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

отримувачам соціальної послуги та/або їхнім законним представникам надається інформація про порядок оскарження непрофесійних дій надавача соціальної послуги;

надавачу соціальної послуги забороняється використовувати речі отримувачів соціальної послуги, отримувати від них гроші, подарунки тощо.

4. Конфіденційність інформації:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України „Про захист персональних даних”, конфіденційної інформації щодо отримувачів послуги та/або їхніх законних представників;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники в обов'язковому порядку ознайомлюються із заходами з дотримання принципу конфіденційності;

надавачі соціальної послуги інформують отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників щодо нерозголошення отриманої ними конфіденційної інформації.

VIII. Зміст соціальної послуги

1. Основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги, передбачають:

допомогу в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем, шляхів їх розв'язання;

залучення отримувача соціальної послуги до вирішення власних проблем, складання плану виходу зі складної життєвої ситуації та допомогу в його реалізації;

надання інформації з питань соціального захисту населення;

представлення інтересів;

надання психологічної допомоги;

корегування психологічного стану та поведінки в повсякденному житті;

сприяння навчанню, формуванню та розвитку соціальних навичок, умінь, соціальної компетенції;

участь в організації та діяльності груп самодопомоги;

допомогу в зміцненні/відновленні родинних і суспільно корисних зв'язків;

сприяння в отриманні правової допомоги;

сприяння в отриманні інших соціальних послуг відповідно до виявлених потреб;

сприяння у працевлаштуванні (у тому числі у проведенні експертизи потенційних професійних здібностей, професійної орієнтації).

2. Зміст, обсяг та особливості соціальної послуги для кожного отримувача соціальної послуги визначаються індивідуально залежно від ступеня індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги та зазначаються в індивідуальному плані.

Основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги консультування, форми роботи та орієнтовний час, необхідний для виконання кожного заходу, наведено в додатку 5 до цього Державного стандарту.

IX. Використання ресурсів при організації надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує необхідну кількість працівників відповідно до потреб отримувачів соціальної послуги згідно зі штатним розписом, складеним в установленому законодавством порядку.

2. Безпосереднє надання соціальної послуги здійснюють надавачі соціальної послуги.

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, у разі потреби може залучати до надання соціальної послуги інших спеціалістів: психологів, реабілітологів, юристів, медичних працівників тощо.

Для виконання заходів, визначених в індивідуальному плані, суб'єкт, що надає соціальну послугу, на договірних засадах може залучати для виконання цієї роботи інші підприємства, установи, організації тощо.

3. Працівники, що надають соціальну послугу, повинні володіти необхідними знаннями й навичками відповідно до кваліфікаційних вимог, визначених у „Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 80. Соціальні послуги”, затвердженому наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 14 жовтня 2005 року № 324.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів із:

підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги;

формального та неформального професійного навчання надавачів соціальної послуги;

проведення атестації надавачів соціальної послуги.

5. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, розробляє і затверджує посадові інструкції надавачів соціальної послуги.

6. Надавач соціальної послуги повинен проходити обов'язкові профілактичні медичні огляди відповідно до законодавства.

X. Приміщення та обладнання

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує безперешкодний доступ отримувачів соціальної послуги до суб'єкта, що надає соціальну послугу, наявність необхідної кількості приміщень для здійснення заходів (кімнати для проведення консультацій, групових занять, тренінгової роботи тощо), технічного та програмного оснащення для дистанційного консультування.

2. Приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, мають відповідати санітарним і протипожежним вимогам, бути забезпечені водопостачанням, водовідведенням, освітленням, опаленням згідно з вимогами законодавства.

У приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу, для проведення індивідуальної роботи та забезпечення конфіденційності під час зустрічей і консультацій з отримувачем соціальної послуги має бути окрема кімната, а також кімната/кімнати для групової роботи.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, для забезпечення виконання заходів з надання цієї соціальної послуги повинен мати:

твердий та м'який інвентар, меблі;

технічне обладнання для дистанційного консультування (за потреби);

інше необхідне обладнання.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує надавачів соціальної послуги робочим місцем, обладнанням, інвентарем, витратними матеріалами, необхідними для виконання їхніх обов'язків із надання соціальної послуги.

XI. Інформаційно-методичне забезпечення організації та надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує інформаційно-методичне забезпечення своєї діяльності, зокрема забезпечує своїх працівників нормативно-правовими актами, методичними та іншими матеріалами у сфері надання соціальних послуг.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, створює можливості для підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги, обміну досвідом надавачів соціальної послуги з іншими суб'єктами надання соціальної послуги.

XII. Взаємодія з іншими суб'єктами, що надають соціальну послугу

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує виконання заходів з надання цієї соціальної послуги із залученням (за потреби та на договірній основі) інших підприємств, установ, організацій та закладів.

XIII. Оцінка ефективності надання соціальної послуги

1. Ефективність надання соціальної послуги визначається під час проведення зовнішнього та внутрішнього оцінювання якості зазначеної послуги.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює опитування отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників з метою отримання відгуків стосовно організації та надання соціальної послуги.

Результати опитувань обговорюються під час проведення аналізу діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, та надавачів соціальної послуги і враховуються при подальшій роботі з метою підвищення ефективності та якості надання соціальної послуги.

XIV. Документація щодо організації надання соціальної послуги

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює свою діяльність відповідно до установчих документів, цивільно-правових договорів (для фізичних осіб - підприємців).

Документація ведеться, оформляється та зберігається відповідно до вимог чинного законодавства України.

XV. Механізми оцінки дотримання стандарту соціальної послуги

1. Діяльність суб'єкта, що надає соціальну послугу, підлягає внутрішній та зовнішній оцінці.

Для проведення внутрішньої та зовнішньої оцінки якості надання соціальної послуги застосовуються показники якості соціальної послуги, наведені в додатку 6 до цього Державного стандарту.

Результати внутрішньої та зовнішньої оцінки якості надання соціальної допомоги оприлюднюються і поширюються серед отримувачів соціальної послуги, їхніх законних представників, населення адміністративно-територіальної одиниці, де здійснює свою діяльність суб'єкт, що надає соціальну послугу.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, не рідше ніж один раз на рік проводить внутрішнє оцінювання своєї діяльності щодо відповідності соціальної послуги, яка ним надається, вимогам цього Державного стандарту та вживає заходів щодо усунення виявлених недоліків.

3. До процедури проведення оцінювання залучаються надавачі соціальної послуги, отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники.

З цією метою розробляється і впроваджується процедура консультування отримувачів соціальної послуги, членів їхніх сімей, законних представників щодо відповідності обсягу, змісту, умов і порядку надання соціальної послуги вимогам, встановленим у цьому Державному стандарті.

4. Суб'єкти, що надають соціальну послугу, підлягають зовнішньому оцінюванню, що здійснюється центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами відповідно до законодавства.

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо:

інформування отримувачів соціальної послуги, їхніх законних представників про проведення та результати зовнішнього оцінювання діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу;

забезпечення безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників до органу, що здійснює зовнішнє оцінювання.

XVI. Фінансово-економічне обґрунтування вартості соціальної послуги

Вартість соціальної послуги розраховується з урахуванням її собівартості, адміністративних витрат і податку на додану вартість.

Вартість соціальної послуги, що надається за рахунок коштів місцевих бюджетів, формується з урахуванням фінансових можливостей відповідних місцевих бюджетів.

Начальник Управління у справах
людей похилого віку та надання
соціальних послуг

О. Суліма

Додаток 1
до Державного стандарту
соціальної послуги
консультування
(пункт 1 розділу III)

Карта
визначення індивідуальних потреб особи
в наданні соціальної послуги консультування

(повне найменування)

(дата заповнення)

I. Відомості про отримувача соціальної послуги

П. І. Б. _____

Дата народження _____

Місце проживання, телефон _____

Категорія:

☐ особа похилого віку

☐ інвалід (вказати групу) _____

☐ хворий _____

☐ інша (вказати яка) _____

II. Потреба отримувача в соціальній послугі консультування

Причини звернення за соціальною послугою консультування
1.
2.
3.

III. Види та обсяг консультування

Види	Тривалість
Інформаційно-мотиваційне	
Консультування, орієнтоване на виконання завдання	
За принципом „рівний – рівному”	
Соціально-психологічне	
Кризове	

IV. Методи консультування:

☐ індивідуальне

☐ групове

☐ сімейне

V. Форми консультування:

- ☐ консультування в стаціонарних умовах
- ☐ дистанційне консультування в телефонному режимі
- ☐ дистанційне консультування в он-лайн режимі

VI. Потреба в залученні інших фахівців до надання соціальної послуги консультування:

- ☐ психолога
- ☐ юрисконсульта
- ☐ медичного працівника
- ☐ іншого фахівця (вказати якого) _____

VII. Висновки

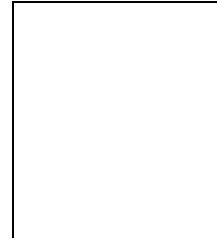
Підпис фахівця, що здійснював
оцінку індивідуальних потреб

(прізвище, ініціали)

(підпис)

Примітка. Карта індивідуальних потреб у наданні соціальної послуги заповнюється на підставі даних опитування, спостереження та аналізу документів (висновку закладу охорони здоров'я, індивідуальної програми реабілітації інваліда, довідки про склад сім'ї тощо). За необхідності може доповнюватися інформацією відповідно до спеціалізації надавача соціальної послуги.

Додаток 2
до Державного стандарту
соціальної послуги
консультування
(пункт 2 розділу III)

**АЛФАВІТНА КАРТКА ОТРИМУВАЧА СОЦІАЛЬНОЇ
ПОСЛУГИ**

1. Прізвище

2. Ім'я

3. По батькові

4. Дата народження

5. Місце народження

6. Останнє місце проживання

7. Соціальний статус

8. Члени сім'ї, родичі

9. Основні проблеми

10. Інше

Додаток 3
до Державного стандарту
соціальної послуги
консультування
(пункт 2 розділу III)

АНКЕТА
(вуличного консультування)

1	Прізвище, ім'я, по батькові	
2	Число, місяць, рік народження	
3	Місце народження	
4	Сімейний стан	
5	Члени сім'ї та родичі	
6	Соціальні зв'язки особи	
7	Громадянство	
8	Коли, з якої країни прибув(ла) в Україну	
9	Наявність документів (вказати)	
10	Попередня реєстрація місця проживання/перебування (для бездомної особи)	
11	Чи притягувався(лася) до кримінальної відповідальності	
12	Освіта	
13	Професія (спеціальність), кваліфікація	
14	Останнє місце роботи (коли звільнений(а), причина звільнення)	
15	Джерело доходів (на дату виявлення особи)	
16	Що призвело до складних життєвих обставин	
17	Строк перебування на вулиці (для бездомної особи)	
18	Місце ночівлі на дату виявлення (для бездомної особи)	
19	Першочергові проблемні питання	
20	Основні проблемні питання	
21	Досвід звернення до закладів/установ/організацій щодо отримання допомоги (коли, куди, результат)	
22	Чи є клієнтом закладу для бездомних осіб (якого, послуги, періодичність тощо)	
23	Результати опитування	

_____ року

(прізвище, ініціали та підпис надавача послуги)

(прізвище, ініціали та підпис отримувача послуги)

Додаток 4
до Державного стандарту
соціальної послуги
консультування
(пункт 2 розділу IV)

Індивідуальний план надання соціальної послуги консультування

Отримувач соціальної послуги консультування _____
Загальна тривалість надання соціальної послуги консультування: з _____ по _____

Вид консультування	Місце консультування	Періодичність, разів на тиждень / на місяць	Консультант	Розглянуті питання

Суб'єкти, залучені до надання соціальної послуги

Прізвище, ім'я, по батькові	Підпис	Контактний телефон

Я отримав(ла) індивідуальний план надання соціальної послуги, ознайомився(лася), погоджуюся зі змістом та сприятиму його виконанню.

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)
« ____ » _____ 20 ____ р. _____
(дата) (підпис)

Надавач соціальної послуги _____
(підпис)

Отримувач соціальної послуги _____
(підпис)

Додаток 5
до Державного стандарту
соціальної послуги консультування
(пункт 2 розділу VIII)

**ОСНОВНІ ЗАХОДИ,
що становлять зміст соціальної послуги консультування, форми роботи та
орієнтовний час, необхідний для виконання кожного заходу**

№ з/п	Назва заходу	Форма роботи (І / Гр)*	Орієнтовний час виконання, хв., середній показник**
1	Допомога в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем і шляхів їх розв'язання		
1.1	Збір і аналіз інформації; ідентифікація проблеми клієнта і подій, які її спричинили. Прогнозування перспектив поліпшення становища	І	60 разово
2	Залучення отримувача соціальної послуги до вирішення власних проблем, складання плану виходу зі складної життєвої ситуації та допомога в його реалізації		
2.1	Вибір шляхів розв'язання проблеми, допомога у формуванні позитивної мотивації, вибір доступних і сприятливих можливостей та ресурсів	І	60 за потреби
2.2	Складання плану взаємодії, визначення шляхів його реалізації	І	30 разово
2.3	Корегування плану взаємодії та його реалізації	І / Гр	30 / 60 щокварталу
2.4	Профілактика з питань гігієни психологічного здоров'я, адаптації до зміни соціальної активності	Гр	60 за потреби
3	Надання інформації з питань соціального захисту населення		
3.1	Проведення лекцій, бесід, зустрічей та індивідуальних консультацій з питань соціального захисту населення, соціально-правових питань, стосовно видів соціальної допомоги, питань отримання соціальних послуг, засобів реабілітації та умов їх отримання	І / Гр	30 / 60 за потреби згідно з графіком
3.2	Надання інформації щодо суб'єктів, які надають соціальну послугу	І / Гр	30 за потреби
4	Представлення інтересів		
4.1	Допомога в оформленні документів із соціально-правових питань, щодо отримання комунальних, медичних, соціальних послуг	І / Гр	60 за потреби
4.2	Сприяння у встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами	І / Гр	90 за потреби

	тощо		
5	Надання психологічної допомоги***		
5.1	Сприяння оптимізації психоемоційного стану, забезпеченню психологічного комфорту у ставленні до самого себе, свого оточення та світу в цілому	I / Гр	90 протягом місяця
5.2	Допомога у формуванні позитивної мотивації, підтримка, зняття емоційної блокади	I / Гр	60 протягом місяця
5.3	Розроблення заходів, спрямованих на самостійне подолання повсякденних труднощів і стресових ситуацій	I / Гр	60 одноразово
5.4	Кризове короткотермінове консультування (застосовується при таких кризових станах, як суїцидальний намір, тривожність, ворожість, повідомлення про ВІЛ-інфікування, втрати, агресія, спрямована на себе чи на інших, тощо)	I	60 протягом тижня за потреби
5.5	Кризове консультування по телефону, в окремих випадках - за місцем проживання (щодо кризових станів, які можуть загрожувати життю, таких як суїцидальний намір, ворожість, переживання, пов'язані з повідомленням про ВІЛ-інфікування, втратою, агресія, спрямована на себе чи на інших, тощо)	I	від 20 за потреби одноразово
5.6	Проведення заходів емоційного та психологічного розвантаження	I / Гр	60 за потреби одноразово
5.7	Навчання прийомам емоційного і психологічного розвантаження, саморегуляції та аутотренінгу	Гр	60 / 90 за потреби згідно з графіком
5.8	Допомога в аналізі проблеми, виявленні конфліктогенних зон, знаходженні альтернативних шляхів виходу та прийняття рішень, сприяння у самопомозі	I / Гр	60 / 150 за потреби згідно з графіком
5.9	Формування впевненості в собі, самоповаги, навичок спілкування, розв'язання конфліктних ситуацій	I / Гр	60 / 150 за потреби згідно з графіком
5.10	Проведення заходів з метою подолання психотравмуючих ситуацій та стресів, інших психологічних проблем	I / Гр	45 / 150 за потреби згідно з графіком
5.11	Допомога у прийнятті свого стану і формуванні активної життєвої позиції, орієнтації на власні збережені можливості й потенціал	I / Гр	60 / 150 за потреби згідно з графіком
5.12	Психологічна підтримка в напрямі конструктивізації процесів старіння, інвалідності тощо	I / Гр	60 / 120 за потреби згідно з графіком
5.13	Психологічна підтримка в напрямі конструктивізації відновлення особистісного	I / Гр	60 / 120 за потреби згідно з

	статусу		графіком
5.14	Психологічна допомога (консультування) щодо таких кризових станів, як тривожність, сором, провина, ворожість, переживання втрати, страх смерті, депресія тощо	I / Гр	30 / 90 за потреби
6	Корегування психологічного стану та поведінки в повсякденному житті		
6.1	Надання консультацій з питань психічного здоров'я	I / Гр	45 за потреби
6.2	Бесіди, спілкування, мотивація до активності та позитивного мислення, спрямовані на поліпшення відносин і взаємодії із соціальним середовищем	I / Гр	90 / 150 за потреби
6.3	Допомога в переборюванні страху виявлення власної думки, подоланні підвищеної чутливості до критики та оцінок	I / Гр	90 / 150 за потреби
6.4	Корекція, спрямована на відновлення та розвиток психічних процесів (пам'яті, уваги, мислення, уяви, сприймання)	I / Гр	60 / 150 за потреби
6.5	Сприяння психосоціальній стабілізації, кращому розумінню себе (своїєї ситуації та людей зі свого оточення), розвитку навичок прийняття та реалізації рішень	I / Гр	60 / 150 за потреби
6.6	Соціальна корекція взаємовідносин у конфліктних ситуаціях	I / Гр	90 / 150 за потреби
6.7	Корекція соціальних наслідків психологічної проблеми, що виникла внаслідок інвалідності або у зв'язку з похилим віком	I / Гр	90 / 150 за потреби
6.8	Психологічна корекція негативних явищ соціального мікросередовища засудженого, усунення труднощів у спілкуванні та міжгрупових взаєминах	I	за потреби
7	Сприяння навчанню, формуванню та розвитку соціальних навичок, умінь, соціальної компетенції ***		
7.1	Відновлення вмінь та навичок з орієнтування в домашніх умовах	I / Гр	60 / 150 за потреби
7.2	Формування соціальних умінь і навичок з використанням методів поведінкової терапії	Гр	150 за потреби згідно з графіком
7.3	Розвиток навичок самостійного життя, ведення безпечного способу життя, самообслуговування, самопредставництва, спілкування	Гр	150 за потреби згідно з графіком
7.4	Формування здорового способу життя та профілактика психічного здоров'я	Гр	120 за потреби згідно з графіком
7.5	Заходи з опанування продуктивних моделей	Гр	150

	поведінки з урахуванням цінностей і норм соціального середовища		за потреби згідно з графіком
7.6	Формування відповідальності за власну поведінку, навчання продуктивному спілкуванню, яке не принижує інтереси інших - без конфронтації та агресії	I / Гр	60 / 150 за потреби
7.7	Сприяння освоєнню соціально необхідних умінь і навичок полегшення комунікації, зняття бар'єрів соціальної ізоляції, продуктивного вирішення питань із соціальним оточенням	I / Гр	60 / 150 за потреби згідно з графіком
7.8	Проведення тренінгів, спрямованих на усунення психосоматичних проблем	Гр	120 за потреби згідно з графіком
7.9	Допомога в прийнятті норм і правил життя на волі, розвиток необхідних соціальних навичок, втрачених при відбуванні покарання, формування та розвиток соціальних компетенцій	I / Гр	60 / 150 за потреби
8.	Участь в організації та діяльності груп самопомог		
8.1	Сприяння особистісному зростанню отримувача соціальної послуги консультування шляхом формування розуміння своїх обов'язків у міжгруповій взаємодії, навичок співіснування з іншими членами групи в обставинах, які змінюються, та необхідних навичок для вибудовування психологічної дистанції у груповій взаємодії	Гр	120 за потреби згідно з графіком
8.2	Досягнення емоційної стабільності шляхом вивчення групового досвіду	Гр	120 за потреби згідно з графіком
8.3	Зміна поведінки, яка ускладнює соціальне функціонування отримувача соціальної послуги консультування, через взаємовідносини в групі та використання механізмів зворотного зв'язку	Гр	120 за потреби згідно з графіком
8.4	Полегшення комунікації, зняття бар'єрів соціальної ізоляції, вирішення питань, пов'язаних із соціальним оточенням	Гр	120 / 150 за потреби згідно з графіком
8.5	Адаптування до нової життєвої ситуації через активізацію сильних сторін особистості, самореалізацію в трудовій діяльності чи творчості, розширення кругозору та світогляду, подолання екзистенціальних проблем	Гр	120 / 150 за потреби згідно з графіком
9	Допомога в зміцненні / відновленні родинних і суспільно корисних зв'язків		
9.1	Відновлення соціальних контактів, особистісного статусу та соціальної ролі в сім'ї, трудовому колективі, референтних групах тощо, втрачених	I / Гр	60 / 120 за потреби

	отримувачем соціальної послуги в результаті складних життєвих обставин		
9.2	Допомога в аналізі проблем сімейного спілкування отримувача соціальної послуги, виявлення конфліктогенних зон, знаходження альтернативних шляхів виходу та прийняття рішень	I / Гр	60 / 120 за потреби
9.3	Підтримка близьких родичів отримувача соціальної послуги та його найближчого соціального оточення	I / Гр	60 / 150 за потреби
9.4	Корекція сімейної ситуації, розроблення заходів, спрямованих на підтримку сім'ї в різних сферах її життєдіяльності	I / Гр	60 / 150 за потреби
9.5	Формування здатності сім'ї самотужки долати свої труднощі	I / Гр	30 / 120 за потреби
9.6	Кризове втручання та соціальний супровід сім'ї	I	120 за потреби
9.7	Формування позитивного способу життя через відновлення особистісного статусу, позитивних звичок, навичок, трудової кваліфікації, набутих до позбавлення волі	I / Гр	90 / 150 за потреби згідно з графіком
9.8	Налагодження та встановлення нових соціальних контактів, формування референтних груп отримувача соціальної послуги	Гр	120 за потреби
10	Сприяння в отриманні правової допомоги		
11	Сприяння працевлаштуванню		
11.1	Сприяння проведенню експертизи потенційних професійних здібностей, професійної орієнтації	I	45 за потреби
11.2	Сприяння у встановленні зв'язків з фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами, які надають послугу соціального супроводу при працевлаштуванні	I	45 за потреби
12	Сприяння в отриманні інших соціальних послуг і консультацій фахівців відповідно до виявлених потреб		

* I - індивідуальна форма роботи;

Гр - групова форма роботи.

* Час, необхідний для виконання заходів з надання соціальної послуги; визначено, орієнтовно (як середній показник); може відрізнятися з огляду на ступінь індивідуальної потреби отримувача / потенційного отримувача соціальної послуги.

***У проведенні заходів може застосовуватися принцип надання послуги „рівний - рівному”.

Додаток 6
до Державного стандарту
соціальної послуги консультування
(пункт 1 розділу XV)

ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ
соціальної послуги консультування

1. Кількісні показники

кількість скарг і результати їх розгляду (у розрахунку на 100 отримувачів соціальної послуги);

кількість задоволених звернень за отриманням соціальної послуги (% від загальної кількості звернень);

чисельність працівників, які підвищили рівень кваліфікації (%);

періодичність здійснення моніторингу якості надання соціальної послуги;

відповідність встановлених показників якості (встановлюється шляхом здійснення моніторингу).

2. Якісні показники:

1) адресність та індивідуальний підхід:

критерії оцінювання:

наявність визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги;

наявність індивідуального плану надання соціальної послуги консультування, що відповідає визначеним індивідуальним потребам її отримувача;

забезпечення перегляду індивідуального плану надання соціальної послуги відповідно до Державного стандарту.

2) результативність:

критерії оцінювання:

рівень задоволеності соціальною послугою (за оцінками отримувачів соціальної послуги);

покращення емоційного, психологічного, фізичного стану отримувачів соціальної послуги, позитивні зміни у стані отримувача соціальної послуги в процесі її надання порівняно з періодом, коли соціальна послуга не надавалася;

проведення опитувань, збирання відгуків (у тому числі з метою виявлення попиту на послуги суб'єкта, що надає соціальну послугу), реагування на скарги отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників і робота щодо надання роз'яснень отримувачам соціальної послуги та / або їхнім законним представникам;

наявність системи заохочення надавачів соціальної послуги, роботу яких позитивно оцінюють отримувачі соціальної послуги;

проведення внутрішнього та зовнішнього моніторингу якості надання соціальної послуги;

3) своєчасність:

критерії оцінювання:

прийняття рішення щодо надання соціальної послуги, визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, підготовка індивідуального плану надання соціальної послуги у встановлений строк;

співвідношення періодичності та термінів надання соціальної послуги, зазначених в індивідуальному плані надання соціальної послуги;

4) доступність та відкритість;

критерії оцінювання:

наявність приміщень, що відповідають вимогам, визначеним цим Державним стандартом;

наявність стендів з інформацією для отримувачів соціальної послуги про порядок надання, умови та зміст соціальної послуги;

наявність копій довідника, буклетів та інших інформаційних роздаткових матеріалів (у тому числі на електронних носіях) щодо надання соціальної послуги.

5) повага до гідності отримувача соціальної послуги:

критерії оцінювання:

відгуки отримувачів соціальної послуги про ставлення до них надавачів соціальної послуги;

повага до гідності отримувачів соціальної послуги та недопущення негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

наявність стендів з інформацією про правозахисні організації та порядок подання і розгляду скарг;

дотримання принципу конфіденційності.

6) професійність:

критерії оцінювання:

штатний розпис сформовано відповідно до законодавства та з урахуванням спеціалізації суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявні затверджені посадові інструкції;

розроблено програму стажування для початківців, які надаватимуть соціальну послугу;

розроблено графіки проведення навчання, підвищення кваліфікації та атестації соціальних працівників;

наявність документів / завірених копій документів про освіту (державного зразка) працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявність особистих медичних книжок надавачів соціальної послуги та проходження обов'язкових медичних оглядів;

наявність графіка проведення робочих нарад з питань законодавства у сфері надання соціальних послуг;

наявність обладнання, транспорту для надання соціальної послуги;

участь фахівців суб'єкта, що надає соціальну послугу, у нарадах, конференціях з обміну досвідом, круглих столах тощо, у тому числі за допомогою інтернет-ресурсів.

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

19.09.2013 № 596

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
27 вересня 2013 р.
за № 1671/24203

**Про затвердження Державного стандарту соціальної інтеграції
та реінтеграції бездомних осіб**

Відповідно до абзацу чотирнадцятого статті 1 Закону України "Про соціальні послуги", підпункту 49.1.1 підпункту 49.1 пункту 49 розділу V Національного плану дій на 2013 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава", затвердженого Указом Президента України від 12 березня 2013 року № 128, НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Державний стандарт соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб, що додається.
2. Департаменту соціальних послуг (Тарабукіна І.І.) забезпечити подання в установленому порядку цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Л. Дроздову.
4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Заступник Міністра -
керівник апарату
ПОГОДЖЕНО:

В. Коломісць

С. Рибак

Заступник Міністра фінансів України
Заступник Голови
Спільного представницького органу
об'єднань профспілок,
заступник Голови Федерації профспілок України
Перший заступник Голови
Спільного представницького органу
сторони роботодавців на національному рівні

С.М. Кондрюк

О. Мірошніченко

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства
соціальної політики України
19.09.2013 № 596

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
27 вересня 2013 р.
за № 1671/24203

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ **соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб**

I. Загальні положення

1.1. Цей Державний стандарт визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб, показники її якості для суб'єктів усіх форм власності, які надають цю послугу.

1.2. Цей Державний стандарт застосовується для: організації надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції повнолітнім особам, які перебувають у соціальному становищі бездомності; здійснення моніторингу й контролю за якістю надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції повнолітнім особам; визначення тарифу платної соціальної послуги за надання послуги соціальної інтеграції та реінтеграції бездомним особам.

1.3. У цьому Державному стандарті терміни вживаються у таких значеннях:

індивідуальний план надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб (далі - індивідуальний план) - документ, складений на підставі проведеного комплексного визначення стану індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб, у якому зазначено заходи, що здійснюються для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду індивідуального плану;

моніторинг якості надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб - це постійний чи періодичний перегляд діяльності працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу, що має на меті оцінку поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення;

мультидисциплінарна команда - команда, до складу якої включаються не менше трьох осіб з числа таких працівників: соціальний працівник, фахівець із соціальної роботи, медичний працівник, юрисконсульт, психолог тощо;

надавач соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб (далі - надавач соціальної послуги) - фахівець у сфері надання соціальної послуги, соціальний працівник або мультидисциплінарна команда, які (яка) безпосередньо виконують(є) заходи, що складають зміст соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб;

отримувач соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб (далі - отримувач соціальної послуги) - особа, яка через складні життєві обставини, спричинені соціальним становищем бездомності, потребує надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб або отримує таку послугу;

соціальна послуга щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб (далі - соціальна послуга) - комплекс заходів з надання допомоги бездомним особам, що здійснюється протягом строку, необхідного для надання їм допомоги, і спрямований на

поступове повернення бездомної особи до самостійного повноцінного життя в суспільстві з урахуванням індивідуальних потреб та наданням притулку;

суб'єкт, що надає соціальну послугу щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб, - підприємства, установи, організації, заклади незалежно від форми власності, фізичні особи - підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Інші терміни застосовуються у значеннях, визначених Законами України "Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей", "Про соціальні послуги" та іншими нормативно-правовими актами.

II. Загальні підходи щодо організації та надання соціальної послуги

2.1. Підставою для отримання соціальної послуги є звернення (заява) отримувача соціальної послуги до суб'єкта, що надає соціальну послугу.

2.2. Рішення про надання соціальної послуги чи відмову у її наданні приймається суб'єктом, що надає цю соціальну послугу, протягом 10 календарних днів з моменту звернення (подачі заяви отримувачем соціальної послуги, документів, що посвідчують особу, виписки з медичної карти амбулаторного (стаціонарного) хворого (облікова форма № 027/о) (за наявності)) та з урахуванням індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги.

2.3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, може відмовити отримувачеві соціальної послуги у її наданні, якщо він не здатний задовольнити індивідуальні потреби отримувача соціальної послуги (відсутність кваліфікованих спеціалістів, матеріальної бази, вільних місць у суб'єкта, що надає соціальну послугу, наявність у отримувача соціальної послуги розладу психіки та/або поведінки, стану гострого алкогольного та/або наркотичного сп'яніння, ознак гострого захворювання). Відмова повинна супроводжуватись письмовим поясненням причин та довідковою інформацією (за наявності) про можливість отримати таку соціальну послугу в іншого суб'єкта, що надає соціальну послугу.

2.4. Підставами для припинення надання соціальної послуги є:

відмова отримувача соціальної послуги від отримання соціальної послуги;

наявність медичних протипоказань для надання соціальної послуги;

закінчення строку дії та/або порушення умов договору про надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб, яке поставило під загрозу життя чи здоров'я інших отримувачів соціальної послуги чи надавачів соціальної послуги (насилля, агресивна поведінка, збереження зброї чи наркотичних речовин, заборонених законодавством, гострий психічний розлад тощо);

зміна місця проживання/перебування отримувача соціальної послуги;

направлення отримувача соціальної послуги до стаціонарної інтернатної установи або закладу, інших установ або закладів постійного проживання;

отримання житла, яке отримувач соціальної послуги може використовувати для проживання і в якому може зареєструвати своє місце проживання/перебування;

смерть отримувача соціальної послуги.

III. Визначення індивідуальних потреб

3.1. Соціальна послуга надається суб'єктом, що надає соціальну послугу, після визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, складання індивідуального плану та укладення договору про надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб.

Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється впродовж 10 днів з моменту звернення (подання заяви).

3.2. Форма визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги розробляється суб'єктом, що надає соціальну послугу, з урахуванням його спеціалізації.

Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється соціальним працівником, членами мультидисциплінарної команди (за потреби) із залученням отримувача соціальної послуги.

3.3. Результати визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги є підставою для складання індивідуального плану та укладання договору про надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб.

3.4. Через 30 днів з дня початку надання соціальної послуги соціальним працівником, членами мультидисциплінарної команди (за потреби) проводиться повторне визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги з метою коригування індивідуального плану (за потреби).

Надалі повторне визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється один раз на півроку.

IV. Складання індивідуального плану надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб

4.1. Індивідуальний план є основою для надання соціальної послуги та ґрунтується на визначенні індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги.

4.2. Індивідуальний план складається та узгоджується з кожним отримувачем соціальної послуги.

Індивідуальний план складається за формою згідно з додатком 1 до цього Державного стандарту у двох примірниках та підписується отримувачем соціальної послуги та суб'єктом, що надає соціальну послугу.

Один примірник індивідуального плану надається отримувачеві соціальної послуги, другий залишається у суб'єкта, що надає соціальну послугу.

4.3. Структура індивідуального плану надання соціальної послуги включає:

загальні відомості про отримувача соціальної послуги;

заходи, що здійснюються під час надання соціальної послуги;

періодичність та строк виконання заходів;

відомості про виконавців заходів;

дані щодо моніторингу результатів надання соціальної послуги та перегляду індивідуального плану (за потреби).

Індивідуальний план переглядається разом з отримувачем соціальної послуги через місяць з дня початку її надання, надалі - раз на півроку.

V. Укладання договору про надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб

5.1. З кожним отримувачем соціальної послуги після прийняття рішення про надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб укладається договір про її надання.

5.2. Укладання договору про надання соціальної послуги здійснюється за участю отримувача соціальної послуги.

5.3. Договір підписується отримувачем соціальної послуги та представником суб'єкта, що надає соціальну послугу. Кожна зі сторін отримує один примірник договору.

VI. Місце й строки надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб

6.1. Соціальна послуга надається у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу.

6.2. Соціальна послуга надається протягом строку, необхідного отримувачу соціальної послуги для забезпечення його соціальної інтеграції та реінтеграції.

Строки надання соціальної послуги узгоджуються з отримувачем соціальної послуги після проведення комплексного визначення стану індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги та зазначаються у договорі про надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб.

VII. Принципи надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб

7.1. Доступність соціальної послуги:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує свою діяльність у приміщеннях, спеціально обладнаних та пристосованих для обслуговування в них людей з обмеженими фізичними можливостями;

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо інформування отримувачів соціальної послуги про соціальну послугу, порядок звернення за її наданням та порядок і умови її надання.

Інформація для отримувачів соціальної послуги розміщується на спеціальних стендах у доступному місці приміщення суб'єкта, де надається соціальна послуга. Крім того, суб'єкт, що надає соціальну послугу, інформує населення про порядок і умови її надання, зокрема шляхом розповсюдження буклетів, інших інформаційних матеріалів у засобах масової інформації.

7.2. Незалежність отримувача соціальної послуги:

надавачі соціальної послуги застосовують індивідуальний підхід (з урахуванням фізичного та психічного стану отримувачів соціальної послуги) та з повагою ставляться до особи, раси, національності, культури, релігії, віку, статі отримувачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги повинні бути поінформовані про свої права, обов'язки, а також державні й громадські організації, до повноважень яких належить здійснення захисту прав людини, шляхом розміщення інформації на інформаційних стендах, вручення інформаційних листівок, буклетів тощо.

7.3. Захист та безпека отримувачів соціальної послуги:

надавачі соціальної послуги провадять свою діяльність з повагою до гідності отримувачів соціальної послуги та з недопущенням негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

отримувачам соціальної послуги надається інформація про порядок оскарження непрофесійних дій надавачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги інформуються про відповідальність згідно з чинним законодавством у разі застосування ними фізичного чи іншого насильства відносно надавача соціальної послуги;

надавачу соціальної послуги забороняється використовувати речі отримувачів соціальної послуги, отримувати від них кошти, подарунки тощо.

7.4. Конфіденційність інформації:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України "Про захист персональних даних", конфіденційної інформації щодо отримувачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги в обов'язковому порядку ознайомлюються із заходами щодо дотримання принципу конфіденційності;

надавачі соціальної послуги інформують отримувачів соціальної послуги щодо нерозголошення отриманої ними конфіденційної інформації.

VIII. Зміст соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб

8.1. Основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги, передбачають:

- розвиток, формування та підтримку соціальних навичок;
- допомогу в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем, шляхів їх вирішення, складання плану виходу із складної життєвої ситуації;
- залучення отримувача до вирішення власної складної життєвої ситуації;
- надання інформації з питань соціального захисту населення;
- представництво інтересів;
- допомогу в отриманні безоплатної правової допомоги;
- допомогу в оформленні документів;
- допомогу в отриманні реєстрації місця проживання/перебування;
- сприяння в отриманні житла, працевлаштуванні тощо;
- корекцію психологічного стану та поведінки в повсякденному житті;
- надання психологічної підтримки;
- допомогу у зміцненні/відновленні родинних та суспільно корисних зв'язків;
- сприяння організації та діяльності груп самопомоги.

8.2. Зміст та обсяг соціальної послуги для кожного отримувача соціальної послуги визначаються індивідуально залежно від ступеня індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги та зазначаються в договорі про надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб.

IX. Використання ресурсів під час організації надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб

9.1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує необхідну кількість працівників відповідно до потреб отримувачів соціальної послуги згідно зі штатним розписом, складеним в установленому порядку.

9.2. Безпосереднє надання соціальної послуги здійснюють надавачі соціальної послуги. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, у разі потреби може залучати до надання соціальної послуги інших фахівців, зокрема психологів, педагогів соціальних, юрисконсультів тощо.

Для виконання заходів, обумовлених в індивідуальному плані та договорі про надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб, суб'єкт, що надає соціальну послугу, на договірних засадах може залучати інші підприємства, установи, організації тощо.

9.3. Надавачі соціальної послуги повинні володіти знаннями й навичками та відповідати кваліфікаційним вимогам, визначеним "Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 80 "Соціальні послуги", затвердженим наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 14 жовтня 2005 року № 324.

9.4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів із:

- підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги;
- формального та неформального професійного навчання надавачів соціальної послуги;
- проведення атестації надавачів соціальної послуги.

9.5. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, розробляє і затверджує посадові інструкції надавачів соціальної послуги.

9.6. Надавач соціальної послуги повинен проходити обов'язкові профілактичні медичні огляди відповідно до законодавства.

X. Приміщення та обладнання

10.1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує наявність необхідної кількості приміщень для здійснення заходів із надання соціальної послуги.

10.2. Приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, мають відповідати санітарним та протипожежним вимогам і бути забезпечені гарячим і холодним безперебійним водопостачанням та водовідведенням, освітленням, опаленням згідно з вимогами законодавства.

10.3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, для виконання заходів з надання цієї соціальної послуги забезпечує надавачів соціальної послуги робочим місцем, обладнанням, інвентарем, витратними матеріалами та робочим одягом, необхідними для виконання їхніх обов'язків із здійснення соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб.

XI. Інформаційно-методичне забезпечення організації та надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб

11.1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує інформаційно-методичне забезпечення своєї діяльності, зокрема забезпечує своїх працівників нормативно-правовими актами, методичними та іншими матеріалами у сфері надання соціальних послуг.

11.2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, створює можливості для підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги, зокрема щодо обміну досвідом надавачів соціальної послуги з іншими суб'єктами надання соціальних послуг.

XII. Взаємодія з іншими суб'єктами, що надають соціальну послугу

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує виконання заходів з надання цієї соціальної послуги із залученням (за потреби та на договірній основі) інших підприємств, установ, організацій, закладів.

XIII. Оцінка ефективності соціальної послуги

13.1. Оцінка ефективності надання соціальної послуги здійснюється під час проведення зовнішнього та внутрішнього оцінювання якості зазначеної соціальної послуги.

13.2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює опитування отримувачів соціальної послуги з метою отримання відгуків стосовно організації та надання соціальної послуги.

Результати опитувань обговорюються під час проведення аналізу діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, та надавачів соціальної послуги і враховуються у подальшій роботі з метою підвищення ефективності та якості надання соціальної послуги.

XIV. Документація, що застосовується під час організації процесу надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює свою діяльність відповідно до установчих документів (положень), цивільно-правових договорів (для фізичних осіб - підприємців).

Документація ведеться, оформляється та зберігається відповідно до вимог законодавства.

XV. Механізми оцінки дотримання стандарту соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб

15.1. Діяльність суб'єкта, що надає соціальну послугу, підлягає внутрішній та зовнішній оцінці на відповідність професійним, законодавчим вимогам України.

Для проведення внутрішньої та зовнішньої оцінки якості надання соціальної послуги застосовуються показники якості соціальної послуги, наведені в додатку 2 до цього Державного стандарту.

Результати проведення внутрішньої та зовнішньої оцінки якості надання соціальної послуги оприлюднюються і поширюються серед отримувачів соціальної послуги, населення адміністративно-територіальної одиниці, де здійснює свою діяльність суб'єкт, що надає соціальну послугу.

15.2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, проводить не рідше ніж один раз на рік внутрішнє оцінювання своєї діяльності щодо відповідності соціальної послуги, що ним надається, вимогам цього Державного стандарту та вживає заходів щодо усунення виявлених недоліків.

15.3. До процедури проведення оцінювання залучаються надавачі соціальної послуги, отримувачі соціальної послуги.

З цією метою розробляється і впроваджується процедура консультацій з отримувачами соціальної послуги щодо відповідності обсягу, змісту, умов та порядку надання соціальної послуги вимогам, встановленим у цьому Державному стандарті.

15.4. Суб'єкти, що надають соціальну послугу, підлягають зовнішньому оцінюванню, що здійснюється центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами відповідно до законодавства.

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо:

інформування отримувачів послуги про проведення та результати зовнішнього оцінювання діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу;

забезпечення безперешкодного доступу отримувачів послуги до органу, що здійснює зовнішнє оцінювання.

XVI. Фінансово-економічне обґрунтування вартості соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб

Вартість соціальної послуги розраховується з урахуванням собівартості послуги, адміністративних витрат і податку на додану вартість.

Вартість соціальної послуги, що надається за рахунок коштів місцевих бюджетів, формується з урахуванням фінансових можливостей відповідних місцевих бюджетів.

Директор
соціальних послуг

Департаменту

І. Тарабукіна

Додаток 1
до Державного стандарту
соціальної інтеграції
та реінтеграції бездомних осіб
(пункт 4.2)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб*

Інформація про отримувача соціальної послуги:

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Вік: _____

Стать: _____

Сімейний стан: _____

Ступінь індивідуальної потреби у наданні соціальної послуги: _____

Додаткова інформація про отримувача соціальної послуги:

Дата звернення: _____

Прізвище, ім'я, по батькові надавача соціальної послуги: _____

Інформація щодо необхідності залучення інших фахівців: _____

Послуга	Заходи, що становлять зміст послуги	Ресурси (обладнання, інвентар, витратні матеріали)	Періодичність і строк (термін) виконання	Виконавці
Соціальна інтеграція та реінтеграція	1			
	2			
	3			
	4			
Моніторинг виконання індивідуального плану/поточне оцінювання результатів, перегляд індивідуального плану (дата проведення, підпис)				

Надавач соціальної послуги _____
(П.І.Б.) (підпис)

Отримувач соціальної послуги _____
(П.І.Б.) (підпис)

* Персональні дані використовуються з метою надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб та захищаються і обробляються відповідно до вимог Закону України "Про захист персональних даних".

Директор Департаменту
соціальних послуг

І. Тарабукіна

Додаток 2
до Державного стандарту
соціальної інтеграції
та реінтеграції бездомних осіб
(пункт 15.1)

ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб

1. Кількісні показники:

кількість скарг та результати їх розгляду (у розрахунку на 30 отримувачів соціальної послуги);

кількість подяк (у розрахунку на 30 отримувачів соціальної послуги);

чисельність отримувачів соціальної послуги, у яких сталося покращення емоційного, психологічного, фізичного стану;

кількість задоволених звернень про отримання соціальної послуги (% від загальної кількості звернень);

чисельність працівників, які мають відповідну фахову освіту (%);

чисельність працівників, які підвищили рівень кваліфікації (%);

періодичність здійснення моніторингу якості надання соціальної послуги;

відповідність встановлених показників якості (встановлюється шляхом здійснення моніторингу).

2. Якісні показники:

1) адресність та індивідуальний підхід:

критерії оцінювання:

наявність визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги;

співвідношення чисельності звернень за отриманням соціальної послуги та чисельності обслугованих отримувачів соціальної послуги;

наявність індивідуального плану надання соціальної послуги, що відповідає визначеним індивідуальним потребам отримувача соціальної послуги;

забезпечення перегляду індивідуального плану надання соціальної послуги (у разі потреби);

2) результативність:

критерії оцінювання:

рівень задоволеності соціальною послугою (за оцінками отримувачів соціальної послуги);

покращення емоційного, психологічного, фізичного стану отримувачів соціальної послуги, позитивні зміни у стані отримувача соціальної послуги у процесі її надання порівняно з періодом, коли соціальна послуга не надавалась;

проведення внутрішнього та зовнішнього моніторингу якості надання соціальної послуги;

3) своєчасність:

критерії оцінювання:

прийняття рішення щодо надання соціальної послуги, визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, підготовка індивідуального плану надання соціальної послуги у встановлений строк;

складання та підписання договору про надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб;

відповідність строків та термінів надання соціальної послуги зазначеним у договорі про надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб;

співвідношення строків та термінів надання соціальної послуги зазначеним під час проведення первинного комплексного визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги;

4) доступність та відкритість:

критерії оцінювання:

наявність приміщень, що відповідають вимогам, визначеним цим Державним стандартом;

наявність оформлених стендів з інформацією для отримувачів соціальної послуги про порядок надання, умови та зміст соціальної послуги;

наявність копій довідника, буклетів та інших витратних матеріалів, газетних статей, записів радіо- та телепрограм щодо надання соціальної послуги;

5) повага до гідності отримувача соціальної послуги:

критерії оцінювання:

відгуки отримувачів соціальної послуги щодо ставлення до них надавачів соціальної послуги;

повага до гідності отримувачів соціальної послуги та недопущення негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

наявність оформлених стендів із зазначенням інформації про правозахисні організації, порядок подання та розгляду скарг;

наявність у договорі про надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб положень щодо дотримання принципу конфіденційності;

дотримання принципу конфіденційності;

6) професійність:

критерії оцінювання:

штатний розпис сформовано відповідно до законодавства та з урахуванням спеціалізації суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявність затверджених посадових інструкцій;

розроблена програма стажування для початківців, які надаватимуть соціальну послугу;

розроблені графіки проведення навчання, підвищення кваліфікації та атестації соціальних працівників;

наявність документів про освіту (державного зразка) працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявність особистих медичних книжок надавачів соціальної послуги та проходження обов'язкових медичних оглядів;

графік проведення робочих нарад з питання законодавства у сфері надання соціальних послуг;

наявність обладнання, інвентарю, витратних матеріалів, робочого одягу тощо, необхідних для надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб.

Директор
соціальних послуг

Департаменту

І. Тарабукіна

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

29.01.2016 № 58

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
17 лютого 2016 р.
за № 247/28377

Про затвердження Державного стандарту паліативного догляду

Відповідно до абзацу чотирнадцятого статті 1 Закону України "Про соціальні послуги", пункту 7 Плану заходів на 2013-2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 березня 2013 року № 208-р, з метою організації надання соціальних послуг з паліативного догляду НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Державний стандарт паліативного догляду, що додається.
2. Управлінню у справах людей похилого віку та надання соціальних послуг (Суліма О.В.) забезпечити подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра В. Мушніна.

Міністр
ПОГОДЖЕНО:

П. Розенко

Заступник Міністра охорони здоров'я України

В. Шафранський

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ
Міністерства соціальної політики
України
29.01.2016 № 58
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
17 лютого 2016 р.
за № 247/28377

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ паліативного догляду

I. Загальні положення

1. Цей Державний стандарт визначає зміст, обсяг, норми і нормативи, умови та порядок надання соціальної послуги з паліативного догляду, показники її якості.

2. Цей Державний стандарт застосовується для:

організації надання соціальної послуги з паліативного догляду паліативним хворим (особам похилого віку, інвалідам, хворим (із числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більше ніж чотири місяці)), які не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги;

моніторингу й контролю за якістю надання соціальної послуги з паліативного догляду.

3. Соціальна послуга з паліативного догляду в обсягах, визначених цим Державним стандартом, надається безоплатно, за плату або з установами диференційованої плати.

4. У цьому Державному стандарті терміни вживаються в таких значеннях:

індивідуальний план надання соціальної послуги з паліативного догляду (далі - індивідуальний план) - документ, складений на підставі результатів комплексного визначення та оцінки індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, у якому зазначено заходи, що здійснюватимуться для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів та інформація стосовно перегляду індивідуального плану;

моніторинг якості надання соціальної послуги з паліативного догляду - постійний чи періодичний перегляд діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, з метою оцінювання поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення, покращення чи удосконалення надання соціальної послуги;

мультидисциплінарна команда - команда, до складу якої включається не менше трьох осіб з числа таких працівників: соціальний працівник, соціальний робітник, медичний працівник, юрисконсульт, психолог, духовник та інші фахівці, які пройшли навчання за тематичними циклами з питань паліативного догляду;

надавач соціальної послуги з паліативного догляду (працівник суб'єкта, що надає соціальну послугу з паліативного догляду) (далі - надавач соціальної послуги) - фахівець у сфері надання соціальних послуг, соціальний робітник або мультидисциплінарна команда, що безпосередньо здійснює заходи, які становлять зміст соціальної послуги з паліативного догляду;

отримувач соціальної послуги з паліативного догляду (далі - отримувач соціальної послуги) - особа з обмеженим прогнозом життя, яка має невиліковні прогресуючі захворювання, що супроводжуються вираженим больовим синдромом, тяжкими розладами життєдіяльності, потребує догляду, психологічної, соціальної, духовної підтримки, користується заходами, які становлять зміст соціальної послуги з паліативного догляду;

паліативний / хоспісний догляд - допомога у самообслуговуванні, спостереження за станом здоров'я, сприяння наданню медичних послуг, допомога в забезпеченні технічними засобами реабілітації, навчання навичкам користування ними, навчання

членів сім'ї догляду, представництво інтересів, психологічна підтримка особи та членів її сім'ї, надання інформації з питань соціального захисту населення, допомога в отриманні безоплатної правової допомоги, організація та підтримка груп самодопомоги;

соціальна послуга з паліативного догляду (далі - соціальна послуга) - комплекс заходів, що здійснюються протягом робочого дня суб'єкта, який надає соціальну послугу, спрямованих на створення умов забезпечення життєдіяльності осіб, які частково або повністю втратили здатність до самообслуговування, є паліативними хворими;

суб'єкт, що надає соціальну послугу з паліативного догляду (далі - суб'єкт, що надає соціальну послугу), - підприємства, установи, організації, заклади незалежно від форм власності та господарювання, фізичні особи - підприємці, які відповідають Критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2012 року № 1039;

Інші терміни у цьому Державному стандарті застосовуються у значеннях, наведених у Сімейному кодексі України, Законах України "Про соціальні послуги", "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні" та інших нормативно-правових актах.

II. Загальні підходи щодо організації та надання соціальної послуги

1. Підставою для отримання соціальної послуги є звернення (заява) потенційного отримувача соціальної послуги, та/або члена його сім'ї, та/або законного представника отримувача соціальної послуги до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій або органу місцевого самоврядування (далі - структурний підрозділ з питань соціального захисту населення) чи суб'єкта, що надає соціальну послугу.

2. Рішення про надання соціальної послуги чи відмову в її наданні приймається суб'єктом, що надає соціальну послугу, протягом 14 календарних днів з дати звернення (подання заяви) потенційним отримувачем соціальної послуги, та/або членом його сім'ї, та/або законним представником отримувача соціальної послуги з урахуванням ступеня індивідуальних потреб потенційного отримувача соціальної послуги, що визначається згідно з таблицею 1 додатка 1 до цього Державного стандарту.

Сума балів, за якою визначають ступінь індивідуальних потреб потенційного отримувача соціальної послуги, має становити:

за місцем проживання потенційного отримувача соціальної послуги (вдома) протягом робочого часу - не менше ніж 12 балів та не більше ніж 100 балів;

у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу, з наданням місця постійного проживання - від 1 до 54 балів;

у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу, протягом робочого часу (у формі консультацій) - сума балів не встановлюється.

3. Проведення комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб потенційного отримувача соціальної послуги здійснюється впродовж 10 календарних днів з дати звернення (подання заяви) потенційним отримувачем соціальної послуги, та/або членом його сім'ї, та/або законним представником отримувача соціальної послуги.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, може відмовити в її наданні, якщо за наявних ресурсів він не здатний задовольнити індивідуальні потреби отримувача соціальної послуги.

Відмова повинна супроводжуватися письмовим поясненням причини відмови та довідковою інформацією про можливість отримати таку послугу в іншого суб'єкта, що надає соціальну послугу.

5. Підставою для припинення надання соціальної послуги є:

1) письмова відмова отримувача соціальної послуги, та/або члена його сім'ї, та/або законного представника отримувача соціальної послуги;

2) перенаправлення отримувача соціальної послуги до інших установ або закладів для постійного перебування;

3) зміна місця проживання / перебування отримувача соціальної послуги;

4) невиконання умов договору про надання соціальної послуги та письмове попередження про можливість відмови у її наданні;

5) наявність медичних протипоказань для надання соціальної послуги, зокрема: хронічних захворювань у фазі загострення, які потребують лікування чи спостереження в умовах відповідних відділень закладів охорони здоров'я;

психічних і гострих інфекційних захворювань, які становлять небезпеку для оточуючих і персоналу та потребують лікування у відповідних закладах охорони здоров'я;

гострих хірургічних станів та станів після оперативного втручання, які внаслідок існуючої патології можуть потребувати реанімаційних заходів чи спостереження і лікування в умовах інтенсивної терапії;

6) смерть отримувача соціальної послуги.

III. Визначення індивідуальних потреб

1. Соціальна послуга надається суб'єктом, що надає соціальну послугу, після здійснення первинного комплексного визначення індивідуальних потреб потенційного отримувача соціальної послуги, складення індивідуального плану та укладення договору про надання соціальної послуги.

2. Форма визначення індивідуальних потреб потенційного отримувача соціальної послуги розробляється суб'єктом, що надає соціальну послугу, з урахуванням його спеціалізації.

Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється соціальним працівником, членами мультидисциплінарної команди (за потреби) із залученням отримувача соціальної послуги, та/або члена його сім'ї, та/або законного представника отримувача соціальної послуги.

Визначення індивідуальних потреб потенційного отримувача соціальної послуги здійснюється з урахуванням ступеня його індивідуальних потреб. Ступінь індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги в її наданні визначається на основі шкали оцінки можливості виконання елементарних дій та шкали оцінки можливості виконання складних дій, наведених відповідно в таблицях 2 та 3 додатка 1 до цього Державного стандарту.

3. Результати визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги є підставою для складання/перегляду індивідуального плану та укладання договору про надання соціальної послуги.

4. Через 30 днів з початку надання соціальної послуги соціальним працівником, членами мультидисциплінарної команди (за потреби) проводиться повторне визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги з метою коригування індивідуального плану (за потреби).

Надалі повторне визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється один раз на півроку.

IV. Складання індивідуального плану надання соціальної послуги

1. Індивідуальний план є основою для надання соціальної послуги та ґрунтується на результатах визначення індивідуальних потреб потенційного отримувача соціальної послуги.

2. Індивідуальний план складається та узгоджується з кожним потенційним отримувачем соціальної послуги, та/або членом його сім'ї, та/або законним представником отримувача соціальної послуги і суб'єктом, що надає соціальну послугу;

Індивідуальний план складається за формою згідно з додатком 2 до цього Державного стандарту у двох примірниках і підписується потенційним отримувачем соціальної послуги, та/або членом його сім'ї, та/або законним представником отримувача соціальної послуги і суб'єктом, що надає соціальну послугу.

Один примірник індивідуального плану надається потенційному отримувачеві соціальної послуги, та/або члену його сім'ї, та/або законному представникові отримувача соціальної послуги, інший - залишається у суб'єкта, що надає соціальну послугу.

3. Структура індивідуального плану має включати:

загальні відомості про потенційного отримувача соціальної послуги;
заходи, що здійснюються при наданні соціальної послуги, згідно з пунктом 1
розділу VIII цього Державного стандарту;
періодичність і строк виконання заходів;
відомості про виконавців заходів;
дані щодо моніторингу результатів надання соціальної послуги та перегляду
індивідуального плану (за потреби).

4. Індивідуальний план переглядається надавачем соціальної послуги разом з отримувачем соціальної послуги, та/або членом його сім'ї, та/або законним представником отримувача соціальної послуги через 30 днів з початку її надання та надалі коригується відповідно до потреби отримувача соціальної послуги.

V. Укладання договору про надання соціальної послуги

1. З кожним отримувачем соціальної послуги, та/або членом його сім'ї, та/або законним представником отримувача соціальної послуги протягом 5 днів з дати прийняття рішення про надання соціальної послуги укладається договір про її надання.

2. У договорі зазначаються:

соціальна послуга, її обсяг, зміст, вимоги до якості, строк надання;

отримувач соціальної послуги, відомості щодо вартості соціальної послуги;

умови договору;

права, обов'язки та відповідальність сторін;

порядок внесення змін до договору про надання соціальної послуги та припинення його дії тощо.

3. Договір про надання соціальної послуги укладається за участю потенційного отримувача соціальної послуги, та/або члена його сім'ї (у разі необхідності до складання договору залучаються члени сім'ї отримувача соціальної послуги), та/або його законного представника.

4. Договір про надання соціальної послуги підписується отримувачем соціальної послуги, та/або членом його сім'ї (у разі залучення членів сім'ї до складання договору), та/або законним представником отримувача соціальної послуги і представником суб'єкта, що надає соціальну послугу. Кожна зі сторін отримує один примірник договору.

5. Договір про надання соціальної послуги може переглядатись за потреби.

VI. Місце та строки надання соціальної послуги

1. Соціальна послуга надається:

за місцем проживання отримувача соціальної послуги (вдома) протягом робочого часу;

у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу, з наданням місця постійного проживання;

у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу, протягом робочого часу (у формі консультацій).

2. Соціальна послуга за місцем проживання отримувача соціальної послуги (вдома) може надаватись постійно (III група рухової активності - 2 рази на тиждень, IV група рухової активності - 3 рази на тиждень, V група рухової активності - 5 разів на тиждень), періодично (2 рази на місяць), тимчасово (визначений у договорі період).

3. Строки надання соціальної послуги узгоджуються з отримувачем соціальної послуги, та/або членом його сім'ї, та/або законним представником отримувача соціальної послуги після проведення комплексного визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги та зазначаються у договорі про надання соціальної послуги.

VII. Принципи надання соціальної послуги

1. Доступність соціальної послуги:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо інформування потенційних отримувачів соціальної послуги, та/або членів їхніх сімей, та/або законних представників отримувачів соціальної послуги про соціальну послугу, порядок звернення за її наданням, порядок та умови її надання. Інформація для отримувачів соціальної послуги розміщується на спеціальних стендах у доступному місці в приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу, в інших місцях, де можуть перебувати потенційні отримувачі соціальної послуги, на сайті суб'єкта, що надає соціальну послугу, висвітлюється в засобах масової інформації тощо.

2. Незалежність отримувача соціальної послуги:

надавачі соціальної послуги застосовують індивідуальний підхід (з урахуванням фізичного та психічного стану отримувачів соціальної послуги) незалежно від раси, національності, культури, релігії, віку, статі, соціального статусу, релігійних та політичних переконань отримувачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги, та/або члени їхніх сімей, та/або законні представники отримувача соціальної послуги повинні бути поінформовані про свої права, обов'язки, можливість отримання альтернативних послуг у громаді, самостійного прийняття рішень щодо вирішення кризової ситуації, а також про державні й громадські організації, до повноважень яких належить забезпечення захисту прав людини.

3. Захист і безпека отримувачів соціальної послуги:

надавач соціальної послуги провадить свою діяльність з повагою до гідності отримувачів соціальної послуги, не допускаючи негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

отримувачам соціальної послуги, та/або членам їхніх сімей, та/або законним представникам отримувачів соціальної послуги надається інформація про порядок оскарження непрофесійних дій чи бездіяльності надавача соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги, та/або члени їхніх сімей, та/або законні представники отримувача соціальної послуги інформуються про відповідальність згідно з чинним законодавством у разі застосування ними фізичного чи іншого насильства щодо надавача соціальної послуги.

4. Конфіденційність інформації:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України "Про захист персональних даних", конфіденційної інформації щодо отримувачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги, та/або члени їхніх сімей, та/або законні представники отримувачів соціальної послуги в обов'язковому порядку ознайомлюються із заходами з дотримання принципу конфіденційності;

надавачі соціальної послуги інформують отримувачів соціальної послуги, та/або членів їхніх сімей, та/або законних представників отримувачів соціальної послуги щодо нерозголошення отриманої ними конфіденційної інформації.

VIII. Зміст соціальної послуги

1. Основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги, передбачають:

1) для отримувачів соціальної послуги IV та V груп рухової активності за місцем проживання (вдома):

- організацію денного відпочинку (сну) (за потреби);
- допомогу у веденні домашнього господарства;
- допомогу у самообслуговуванні;
- навчання навичкам самообслуговування;
- надання допомоги у догляді за особистими речами, зовнішнім виглядом;
- допомогу при пересуванні по квартирі;
- допомогу в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами;
- надання інформації з питань соціального захисту населення;
- допомогу в отриманні безоплатної правової допомоги;
- допомогу в оформленні документів, внесенні платежів;

спостереження за станом здоров'я отримувача соціальної послуги відповідно до медичних показань і рекомендацій;

надання психологічної підтримки та рекомендацій стосовно режиму харчування, який відповідає стану здоров'я та системі лікування;

сприяння в наданні медичних послуг, проведення медичних процедур відповідно до рекомендацій лікаря;

допомогу в обробленні присадибних ділянок для сільської місцевості (площа оброблення присадибних ділянок визначається окремо для кожного конкретного випадку, але не більше ніж 0,02 гектара) (за потреби);

допомогу в забезпеченні технічними засобами реабілітації, гігієнічними засобами, навчання навичкам користування ними;

сприяння в організації денної зайнятості (читання книг, журналів, газет, допомога в написанні й прочитанні листів) (за потреби);

сприяння в транспортуванні отримувача соціальної послуги;

сприяння в підтриманні контактів із соціальними мережами, членами сім'ї та/або законними представниками отримувача соціальної послуги;

сприяння в отриманні інших соціальних послуг і консультацій фахівців відповідно до виявлених потреб;

супроводження на прогулянку;

сприяння в дотриманні релігійних традицій (за потреби);

2) для отримувачів соціальної послуги IV та V груп рухової активності у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу, з наданням місця постійного проживання:

створення умов для проживання;

організацію харчування й допомогу у прийомі їжі;

організацію денного відпочинку (сну) (за потреби);

допомогу в догляді за особистими речами, зовнішнім виглядом;

допомогу у самообслуговуванні;

навчання навичкам самообслуговування;

допомогу при пересуванні в приміщенні;

допомогу в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами;

надання інформації з питань соціального захисту населення;

допомогу в отриманні безоплатної правової допомоги;

допомогу в оформленні документів, внесення платежів;

спостереження за станом здоров'я отримувача соціальної послуги відповідно до медичних показань та рекомендацій;

надання психологічної підтримки та рекомендацій стосовно режиму харчування, який відповідає стану здоров'я та системі лікування;

сприяння в наданні медичних послуг, проведення медичних процедур відповідно до рекомендацій лікаря;

допомогу в забезпеченні технічними засобами реабілітації, гігієнічними засобами, навчання навичкам користування ними;

сприяння в організації денної зайнятості (читання книг, журналів, газет, допомога в написанні й прочитанні листів);

сприяння у транспортуванні отримувача соціальної послуги;

сприяння у підтриманні контактів із соціальними мережами, законними представниками;

сприяння в отриманні інших соціальних послуг та консультацій фахівців відповідно до виявлених потреб;

супроводження на прогулянку;

сприяння в дотриманні релігійних традицій (за потреби);

3) для членів сімей (законних представників, осіб, що забезпечують догляд) отримувачів соціальної послуги в приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу, протягом робочого дня (у формі консультацій):

організацію соціально-психологічної допомоги членам родини отримувача соціальної послуги;

консультування щодо основ паліативного догляду за хворою людиною;

навчання навичкам догляду за тяжкохворими;

консультування та інформування щодо наявних гігієнічних засобів, медичного та реабілітаційного обладнання, які необхідно використовувати при наданні паліативної допомоги в домашніх умовах;

психологічну підтримку з метою контролю депресії, розпачу та інших розладів психічного здоров'я;

соціально-правові консультації щодо прав громадян з особливими потребами.

2. Зміст та обсяг соціальної послуги, що складається із вищезазначених заходів, для кожного отримувача соціальної послуги визначаються індивідуально залежно від ступеня індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги і зазначаються в договорі про надання соціальної послуги.

Орієнтовний час, необхідний для виконання кожного заходу, що становить зміст соціальної послуги, наведено в додатку 3 до цього Державного стандарту.

IX. Використання ресурсів під час організації надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує необхідну кількість працівників відповідно до потреб отримувачів соціальної послуги згідно зі штатним розписом.

2. Безпосереднє надання соціальної послуги здійснюють надавачі соціальної послуги.

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, у разі потреби може залучати до надання соціальної послуги інших фахівців, зокрема психологів, реабілітологів, юристів, медичних працівників або осіб, які пройшли відповідне навчання.

Для виконання заходів, визначених в індивідуальному плані та договорі про надання соціальної послуги, суб'єкт, що надає соціальну послугу, на договірних засадах може залучати інші підприємства, установи, організації тощо, які в свою чергу вживають заходів щодо захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України "Про захист персональних даних", конфіденційної інформації щодо отримувачів соціальної послуги.

3. Працівники, що надають соціальну послугу, повинні володіти необхідними знаннями й навичками відповідно до кваліфікаційних вимог, визначених у Випуску 80 "Соціальні послуги" Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 14 жовтня 2005 року № 324.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає стосовно надавачів такої послуги заходів щодо:

підвищення кваліфікації;

формального та неформального професійного навчання;

проведення атестації;

забезпечення впровадження діагностичних, профілактичних та реабілітаційно-лікувальних заходів з метою запобігання розвитку у працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу, синдрому професійного (емоційного) вигорання.

5. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, розробляє і затверджує посадові інструкції надавачів соціальної послуги.

6. Надавач соціальної послуги повинен проходити обов'язкові профілактичні медичні огляди відповідно до законодавства.

X. Приміщення та обладнання

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує наявність необхідної кількості приміщень для здійснення заходів з надання соціальної послуги (кімнати для проживання отримувачів соціальної послуги, для проведення санітарно-гігієнічних процедур з дотриманням вимог щодо приватності, для персоналу тощо).

2. Приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, мають відповідати санітарним і протипожежним вимогам, бути забезпечені гарячим і холодним безперебійним водопостачанням та водовідведенням, освітленням, опаленням згідно з вимогами чинного законодавства, обладнані засобами безперешкодного доступу для осіб з обмеженими можливостями відповідно до державних будівельних норм.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, для забезпечення виконання заходів з надання цієї послуги повинен мати:

твердий та м'який інвентар (меблі, спецодяг, взуття тощо);

транспорт (за потреби), пристосований для перевезення отримувачів соціальної послуги, зокрема до закладів охорони здоров'я тощо.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує надавачів соціальної послуги робочим місцем, обладнанням, інвентарем, витратними матеріалами та робочим одягом, взуттям, проїзними квитками (або грошовою компенсацією за їх придбання), необхідними для виконання посадових обов'язків.

XI. Інформаційно-методичне забезпечення організації та надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує інформаційно-методичне забезпечення своєї діяльності, зокрема забезпечує своїх працівників нормативно-правовими актами, методичними та іншими матеріалами з питань надання соціальних послуг.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, створює можливості для підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги, зокрема щодо обміну досвідом надавачів соціальної послуги з іншими суб'єктами надання соціальної послуги.

XII. Взаємодія з іншими суб'єктами, що надають соціальну послугу

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує виконання заходів з надання цієї соціальної послуги із залученням (за потреби та на договірній основі) інших підприємств, установ, організацій та закладів.

XIII. Оцінка ефективності надання соціальної послуги

1. Ефективність надання соціальної послуги визначається під час зовнішнього та внутрішнього оцінювання якості зазначеної соціальної послуги.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює опитування отримувачів соціальної послуги, та/або членів їхніх сімей, та/або їхніх законних представників з метою отримання відгуків стосовно організації та надання соціальної послуги.

Результати опитувань обговорюються під час проведення аналізу діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, та надавачів соціальної послуги і враховуються у подальшій роботі з метою вдосконалення своєї діяльності, підвищення ефективності та якості соціальної послуги.

XIV. Документація щодо організації процесу надання соціальної послуги

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює свою діяльність відповідно до установчих документів (положень, статутів), цивільно-правових договорів (для фізичних осіб - підприємців).

Документація ведеться, оформлюється та зберігається відповідно до вимог чинного законодавства.

XV. Механізми оцінки дотримання цього Державного стандарту

1. Діяльність суб'єкта, що надає соціальну послугу, підлягає внутрішній та зовнішній оцінці.

Для проведення внутрішньої та зовнішньої оцінки якості надання соціальної послуги застосовуються показники якості соціальної послуги, наведені в додатку 4 до цього Державного стандарту.

Результати проведення внутрішньої та зовнішньої оцінки якості надання соціальної послуги оприлюднюються і поширюються серед отримувачів соціальної послуги, членів їхніх сімей, законних представників, населення адміністративно-територіальної одиниці, де здійснює свою діяльність суб'єкт, що надає соціальну послугу.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, не рідше ніж один раз на рік проводить внутрішнє оцінювання своєї діяльності щодо відповідності соціальної послуги, яка ним надається, вимогам цього Державного стандарту та вживає заходів для усунення виявлених недоліків.

3. До процедури проведення оцінювання залучаються надавачі соціальної послуги, отримувачі соціальної послуги, та/або члени їхніх сімей, та/або законні представники отримувачів соціальної послуги.

З цією метою розробляється й упроваджується процедура консультування отримувачів соціальної послуги, членів їхніх сімей, законних представників щодо відповідності обсягу, змісту, умов і порядку надання соціальної послуги вимогам, зазначеним у цьому Державному стандарті.

4. Суб'єкти, що надають соціальну послугу, підлягають зовнішньому оцінюванню, що здійснюється місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами відповідно до законодавства.

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо:

інформування отримувачів соціальної послуги, та/або членів їхніх сімей, та/або законних представників отримувачів соціальної послуги про проведення та результати зовнішнього оцінювання діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу;

забезпечення безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги, та/або членів їхніх сімей, та/або законних представників отримувачів соціальної послуги до органу, що здійснює зовнішнє оцінювання.

XVI. Фінансово-економічне обґрунтування вартості соціальної послуги

Вартість соціальної послуги розраховується з урахуванням її собівартості, адміністративних витрат і податку на додану вартість відповідно до законодавства.

Вартість соціальної послуги, що надається за рахунок коштів місцевих бюджетів, формується з урахуванням фінансових можливостей відповідних місцевих бюджетів.

Начальник|
Управління у справах людей
похилого віку та надання
соціальних послуг

О. Суліма

Додаток 1
до Державного стандарту
паліативного догляду
(пункт 2 розділу II)

ВИЗНАЧЕННЯ СТУПЕНЯ
індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги у наданні соціальної послуги

1. Ступінь індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги визначається на підставі оцінки можливостей виконання елементарних та складних дій (табл. 1).

Таблиця 1

Визначення ступеня індивідуальних потреб

Група рухової активності	Сума балів за шкалами оцінки виконання елементарних та складних дій	Ступінь	Характеристика ступенів індивідуальної потреби
I	127		Сторонньої допомоги не потребує
II	100-126	1	Основні види елементарних дій (умивання, одягання, взування, контроль за актами сечовиділення та дефекації, приймання ванни, душу, користування туалетом, харчування, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі. Основні види складних дій (приготування їжі, прийом ліків, користування телефоном, транспортом, ведення домашнього господарства, прибирання, прання, заняття рукоділлям, розпоряджання власними коштами, здійснення покупок у магазинах й отримання послуг в організаціях району, у якому мешкає) виконує самостійно й у повному обсязі. Пересувається поза помешканням і двором без віддалення на великі відстані. Користується транспортом. Має труднощі при підйомі крутими сходами. Може потребувати сторонньої допомоги при здійсненні покупок чи отриманні послуг в організаціях району, у якому мешкає. Незначна залежність від сторонньої допомоги. З огляду на наявні фактори ризику отримувач соціальної послуги може потребувати сторонньої допомоги й догляду в незначному обсязі (часткової сторонньої допомоги потребує виконання менше ніж 10 % простих і складних дій)
III	88-99	2	Основні види елементарних дій (вмивання, одягання, взування, контроль за актами сечовиділення та дефекації, користування туалетом, харчування, користування посудом та побутовою технікою)

		<p>виконує самостійно й у повному обсязі. Основні види складних дій (приготування їжі, прийом ліків, користування телефоном, транспортом, розпоряджання власними коштами) виконує самостійно й у повному обсязі. Пересувається в межах двору, біля помешкання та на невеликій відстані. Користується транспортом. Має складнощі при підйомі сходами. Ванну чи душ приймає самостійно, може періодично потребувати сторонньої допомоги (присутність сторонньої особи з метою уникнення травм). Може потребувати незначної допомоги у веденні домашнього господарства, часткової допомоги при пранні, занятті рукоділлям, у здійсненні покупок у магазинах чи отриманні послуг в організаціях, розміщених не поблизу місця проживання. Помірно виражена залежність від сторонньої допомоги. Може потребувати помірного обсягу сторонньої допомоги й догляду з огляду на наявні обмеження у життєдіяльності, умовах проживання й фактори ризику (часткової сторонньої допомоги може потребувати виконання до 20 % простих і складних дій)</p>
76-87	3	<p>Основні види елементарних дій (вмивання, контроль за актами сечовиділення та дефекації, користування туалетом, харчування, користування посудом і побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі. Види складних дій (прийом ліків, користування телефоном, розпоряджання власними коштами) виконує самостійно й у повному обсязі. Пересування в основному обмежується помешканням. Може пересуватися на невеликій відстані самостійно чи із супроводом пішки або на транспорті. Може мати значні труднощі при підйомі сходами або не може самостійно підніматися сходами без сторонньої допомоги. При прийнятті ванни чи душу може потребувати часткової сторонньої допомоги. Може потребувати незначної допомоги при вдяганні, взуванні, приготуванні їжі, веденні домашнього господарства; часткової допомоги при пранні, здійсненні покупок у магазинах чи отриманні послуг в організаціях, розміщених не поблизу місця проживання. Помірно виражена залежність у сторонній допомозі. Може потребувати помірного обсягу сторонньої допомоги й догляду з огляду на наявні обмеження в життєдіяльності, умовах проживання й фактори ризику (часткової та повної сторонньої допомоги може потребувати виконання до 40 % простих і складних дій)</p>

	63-74	4	<p>Основні види елементарних дій (вмивання, контроль за актами сечовиділення та дефекації, користування туалетом, користування посудом і побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі. Види складних дій (прийом ліків, користування телефоном, розпорядження власними коштами) виконує самостійно й у повному обсязі. Пересування обмежується помешканням. В окремих випадках (рідко) може пересуватися на невеликі відстані самостійно чи із супроводом пішки або на транспорті. Не може підніматись сходами без сторонньої допомоги.</p> <p>Може потребувати часткової сторонньої допомоги при вдяганні та взуванні, приготуванні та прийомі їжі, веденні домашнього господарства, пранні, прийманні ванни чи душу. Потребує допомоги у здійсненні покупок у магазинах чи отриманні послуг в організаціях. Має виражену залежність від сторонньої допомоги й догляду, в тому числі з огляду на наявні обмеження в життєдіяльності, умовах проживання та фактори ризику (часткової і повної сторонньої допомоги та догляду потребує виконання до 50 % простих і складних дій)</p>
IV	54-62	5	<p>Основні види елементарних дій (вмивання, контроль за актами сечовиділення та дефекації, користування туалетом, посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі. Види складних дій (прийом ліків, користування телефоном, розпорядження власним коштами) виконує самостійно й у повному обсязі. Пересування обмежується помешканням. В окремих випадках (рідко) може пересуватися на невеликі відстані із супроводом пішки або на транспорті. Не може підніматись сходами без сторонньої допомоги.</p> <p>Може вести домашнє господарство невеликого обсягу при великих часових затратах. Не може прати великі речі.</p> <p>Може потребувати часткової сторонньої допомоги при купанні у ванні чи душі, одяганні, взуванні, приготуванні й прийомі їжі. Потребує допомоги у здійсненні покупок у магазинах чи отриманні послуг в організаціях. Має виражену залежність від сторонньої допомоги й догляду, у тому числі з огляду на наявні обмеження в життєдіяльності, умовах проживання й фактори ризику (часткової та повної сторонньої допомоги й догляду потребує виконання до 90 % простих і складних дій)</p>
	43-53	6	<p>Може вмиватися, розчісуватися, чистити зуби, взуватися, вдягатися, приймати їжу з частковою</p>

			<p>сторонньою допомогою. Може частково контролювати акти сечовиділення та дефекації. Пересування в основному обмежене кімнатою. Рідко може виходити у двір із супроводом. Приймає ванну чи душ зі сторонньою допомогою. Користується туалетом зі сторонньою допомогою (потребує допомоги при збереженні рівноваги, вдяганні, роздяганні). Основні види домашнього господарства вести не може. Може приготувати найпростіші страви, випрати невеликі речі. Потребує допомоги у здійсненні покупок у магазинах чи отриманні послуг в організаціях. Може користуватись телефоном. Приймає ліки самостійно чи з незначною допомогою. Може розпоряджатися власними коштами. Має виражену залежність від сторонньої допомоги й догляду, у тому числі з огляду на обмеження в життєдіяльності, умовах проживання й фактори ризику (часткової та повної сторонньої допомоги й догляду потребує виконання до 100 % простих і складних дій, із них 60 % і більше потребує часткової сторонньої допомоги)</p>
	32-42	7	<p>Може вмиватися, розчісуватися, чистити зуби, взуватися, вдягатися, приймати їжу, приймати ванну чи душ зі сторонньою допомогою. Користується туалетом зі сторонньою допомогою (потребує допомоги при збереженні рівноваги, вдяганні, роздяганні). Пересування обмежене кімнатою. При переході з ліжка до крісла іноді потребує мінімальної допомоги чи нагляду. Не може вести домашнє господарство, готувати найпростіші страви, прати. Викликає труднощі самостійний прийом ліків. Часто не може розпоряджатися власними коштами. Може користуватися телефоном із незначною допомогою. Повністю залежить від сторонньої допомоги й догляду, у тому числі з огляду на обмеження у життєдіяльності, умовах проживання й фактори ризику (часткової та повної сторонньої допомоги й догляду потребує виконання до 100 % простих і складних дій, із них близько 50 % потребує часткової сторонньої допомоги)</p>
V	25-31	8	<p>Приймає ванну чи душ, вмивається, розчісується, чистить зуби, вдягається, взувається зі сторонньою допомогою. Потребує часткової допомоги при прийомі їжі. Акти сечовиділення та дефекації може контролювати повністю або частково. Пересування обмежене ліжком й простором навколо нього. При переході з ліжка до крісла може потребувати часткової сторонньої допомоги. Користуватися</p>

			туалетом може самостійно чи зі сторонньою допомогою (крісло-туалет біля ліжка чи судно). Користується телефоном або має труднощі при користуванні ним. Не може самостійно готувати їжу, вести домашнє господарство, прати, займатися рукоділлям. Не може самостійно приймати ліки, розпоряджатися власними коштами. Повністю залежить від сторонньої допомоги (часткова залежність становить менше ніж 50 % випадків виконання простих і складних дій та обумовлена станом здоров'я й можливістю пересування).
	12-24	9	Постійно знаходиться в ліжку. Потребує сторонньої допомоги при переході з ліжка до крісла. Може здійснювати активні рухи у межах ліжка. Може самостійно сидіти. Сідає самостійно чи з незначною допомогою. Контролює акти сечовиділення та дефекації частково чи повністю. Користується судном чи кріслом-туалетом. Повністю залежить від сторонньої допомоги
	0-11	10	Постійно знаходиться у ліжку. Пересувається тільки зі сторонньою допомогою. Вмивається, купається, вдягається, роздягається, приймає їжу тільки зі сторонньою допомогою. Не сідає самостійно, не може сидіти. Не контролює акти сечовиділення та дефекації. Потребує постійного цілодобового догляду. Повністю залежить від сторонньої допомоги

2. Можливості виконання отримувачем соціальної послуги різних видів дій для підтримання життєдіяльності визначаються за допомогою анкетування, яке проводиться з використанням шкали оцінки можливості виконання елементарних дій (табл. 2) та шкали оцінки можливості виконання складних дій (табл. 3), за допомогою яких визначають:

залежність від будь-якої сторонньої допомоги (фізичної, словесної, наглядної)*;

можливість самостійно задовольняти свої основні життєві потреби;

ступінь залежності** та передбачуваної тривалості індивідуальної потреби у сторонній допомозі, причини, що її викликають.

3. Ступінь залежності отримувача соціальної послуги від сторонньої допомоги визначається оптимальним для конкретної ситуації методом: опитування отримувача соціальної послуги, членів його сім'ї, законних представників, надавача соціальної послуги; безпосереднє спостереження фахівців за отримувачем соціальної послуги.

4. При застосуванні зазначених шкал вибрані відповіді на запитання повинні відображати реальні дії отримувача соціальної послуги. Оцінювання проводиться на підставі інформації за попередні 24-48 годин (за необхідності проводиться оцінювання за довший період).

5. Шкала оцінки можливості виконання елементарних дій визначає повсякденну діяльність людини за допомогою 10 критеріїв, що стосуються сфери самообслуговування та можливості пересуватися (табл. 2). Оцінка рівня виконання елементарних дій здійснюється за сумою балів, визначених для кожного отримувача соціальної послуги, за кожним із критеріїв цієї шкали. Максимальний результат становить 100 балів, мінімальний - 0 балів.

Таблиця 2

Шкала оцінки можливості виконання елементарних дій

№	Критерій	Характеристика	Бали
1	Прийом їжі	Приготування до прийому їжі та прийом їжі здійснює самостійно, користується посудом, столовими приборами, побутовою технікою без труднощів	10
		Приготування до прийому їжі, прийом їжі здійснює самостійно, але повільніше	9
		Приготування до прийому їжі, прийом їжі здійснює самостійно із застосуванням спеціального посуду й технічних засобів реабілітації (далі - ТЗР)	8
		З труднощами здійснює самостійно або за допомогою ТЗР приготування до прийому їжі та прийом їжі	7
		Приймає їжу самостійно або за допомогою ТЗР, але не може приготуватися до прийому їжі (покласти їжу в тарілку, наповнити стакан тощо)	6
		Потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги в приготуванні до прийому їжі та прийомі їжі (при розрізанні продуктів, приготуванні бутербродів) (до 25 % дій або часу приймання їжі)	5
		Необхідні постійний нагляд або часткова допомога в прийомі їжі (до 50 % дій або часу приймання їжі)	3
		Потребує значної допомоги в прийомі їжі	1
		Не може самостійно приймати їжу	0
2	Купання	Приймає ванну чи душ самостійно без труднощів	5
		Приймає ванну чи душ самостійно з труднощами	4
		Потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги в прийманні ванни чи душу, наприклад при виході з ванни чи душу, при роздяганні (до 25 % дій або часу)	3
		Потребує сторонньої допомоги в прийманні ванни чи душу (до 50 % дій або часу)	2
		Потребує значної сторонньої допомоги в прийманні ванни чи душу	1
		Купання тільки зі сторонньою допомогою в межах ліжка, в тому числі за допомогою ванни-протирадла	0
3	Особистий туалет (вмивання, розчісування,	Самостійно без труднощів	5
		Самостійно з труднощами	4
		Потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги	3

	чищення зубів, бриття, маніпуляції із зубними протезами)	(до 25 % дій або часу)	
		Потребує сторонньої допомоги (до 50 % дій або часу)	2
		Потребує значного обсягу сторонньої допомоги	1
		Не може самостійно	0
4	Одягання та взування	Вдягається і взувається самостійно без труднощів	10
		Вдягається і взувається самостійно із застосуванням ТЗР без труднощів	9
		Повільно вдягається і взувається самостійно або із застосуванням ТЗР	8
		З труднощами вдягається і взувається самостійно або із застосуванням ТЗР	7
		При вдяганні та взуванні потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги, наприклад при застібанні гудзиків, зав'язуванні шнурків (до 25 % дій або часу)	5
		Потребує сторонньої допомоги при вдяганні та взуванні (до 50 % дій або часу)	3
		Потребує значної сторонньої допомоги при вдяганні та взуванні	1
		Не може самостійно вдягатися та взуватися	0
5	Контроль дефекації	Повністю контролює, за необхідності може використовувати клізму чи свічки без сторонньої допомоги	10
		Має функціонуючу колостому, за якою доглядає самостійно із застосуванням калоприймача	8
		Випадкові інциденти не частіше ніж 1 раз на тиждень або потребує допомоги при використанні клізми та свічок (не частіше ніж 1 раз на тиждень)	5
		Періодично (2-3 рази на тиждень) не контролює дефекацію або потребує використання клізми, яку ставить надавач соціальної послуги з паліативного догляду, або має функціонуючу колостому, за якою може доглядати самостійно з частковою сторонньою допомогою із застосуванням калоприймача	2
		Практично не контролює (порушення більше ніж 3 рази на тиждень), за колостою доглядати самостійно не може	1
		Постійно не контролює або потребує застосування клізми чи догляду за колостою, який здійснюється надавачем соціальної послуги з паліативного догляду	0
6	Контроль сечовиділення	Повністю контролює без сторонньої допомоги	10
		Самостійно справляється з уростою із застосуванням сечоприймача та інших спеціальних засобів або самостійно справляється з катетером	8
		Випадкові інциденти не частіше ніж 1 раз на добу	5
		Періодично (2-3 рази на добу) не контролює сечовиділення; за функціонуючою уростою може доглядати з частковою сторонньою допомогою із застосуванням сечоприймача	2

		Практично не контролює (порушення більше ніж 3 рази на добу); за уростою доглядати самостійно не може; використовуються памперси	1
		Постійно не контролює або потребує використання катетера, яким не може користуватися самостійно; постійно використовує памперси або відмовляється від їх використання (внаслідок психічних порушень чи з інших причин)	0
7	Відвідування туалету й справляння природних потреб	Відвідує туалет й справляє природні потреби самостійно без труднощів	10
		Відвідує туалет й справляє природні потреби самостійно із застосуванням ТЗР	9
		Із труднощами відвідує туалет й справляє природні потреби із використанням крісла-туалету, ТЗР без сторонньої допомоги	7
		Потребує незначної сторонньої допомоги й нагляду під час відвідування туалету й справляння природних потреб, застосування крісла-туалету, наприклад для збереження рівноваги, при роздяганні, вдяганні й інших діях	5
		Потребує значної сторонньої допомоги при відвідуванні туалету й справлянні природних потреб	3
		Потребує постійної сторонньої допомоги при відвідуванні й здійсненні туалету	2
		Справляння природних потреб здійснюється тільки із застосуванням спеціальних засобів безпосередньо у ліжку (судно, памперси)	0
8	Вставання й перехід з ліжка	Переходить самостійно без труднощів	15
		Переходить за допомогою ТЗР	12
		При переході потребує нагляду (чи мінімальної допомоги)	10
		Переходить самостійно або за допомогою ТЗР з труднощами	7
		Може самостійно сидіти у ліжку, при переході необхідна часткова стороння допомога	5
		Може сидіти, але перехід здійснюється за постійної сторонньої допомоги	3
		Може сидіти й сидіти тільки з підтримкою, перехід здійснюється за постійної сторонньої допомоги	1
		Не може сидіти й вставати з ліжка навіть зі сторонньою допомогою	0
9	Пересування	Може без сторонньої допомоги пересуватися на відстань понад 500 метрів. Може ходити в помешканні без сторонньої допомоги	15
		Може без сторонньої допомоги самостійно пересуватися на відстань понад 500 метрів із застосуванням ТЗР. Може ходити в помешканні без сторонньої допомоги	14
		Може без сторонньої допомоги самостійно пересуватися на відстань понад 500 метрів із застосуванням ТЗР повільно та з труднощами. Може	11

		ходити в помешканні без сторонньої допомоги	
		Може пересуватися зі сторонньою допомогою на відстань до 500 метрів. Може ходити в помешканні без сторонньої допомоги	10
		Може самостійно пройти до 100 метрів або пересувається за допомогою крісла-коляски. Пересувається в помешканні повільно із зупинками на відпочинок	5
		Може пройти до 100 метрів із застосуванням ТЗР. У помешканні пересувається з труднощами	3
		Може пройти до 100 метрів тільки зі сторонньою допомогою. У помешканні пересувається зі сторонньою допомогою	2
		Не може самостійно рухатись на відстань більше ніж 50 метрів чи не може пересуватися	0
10	Підйом сходами	Може підніматись самостійно	10
		Піднімається самостійно за допомогою ТЗР	9
		Потребує багато часу для самостійного чи за допомогою ТЗР підйому сходами	7
		Потребує незначної сторонньої допомоги (чи нагляду)	5
		Підніматися сходами може тільки зі сторонньою допомогою	2
		Не може підніматися сходами навіть зі сторонньою допомогою	0
	Сума балів		

6. За допомогою шкали оцінки можливості виконання складних дій такі дії людини оцінюються за 9 критеріями (табл. 3). Оцінка рівня виконання складних дій визначається за сумою балів, установлених для кожного отримувача соціальної послуги, за кожним із критеріїв цієї шкали. Максимальний результат становить 27 балів, мінімальний - 10 балів.

Таблиця 3

Шкала оцінки можливості виконання складних дій

№	Критерій	Характеристика	Бали
1	Користування телефоном	Може користуватися самостійно	3
		Може користуватися тільки спеціально обладнаним телефоном (наприклад через слабкий слух чи зір)	2,5
		Може користуватися з незначною допомогою чи набирати тільки добре знайомі номери	2
		Може розмовляти по телефону, якщо хтось набере необхідний номер	1,5
		Не може користуватися	1
2	Пересування на відстані, куди не можна дійти пішки	Може пересуватися самостійно, в тому числі громадським транспортом чи на таксі. Планує поїздки самостійно	3
		Може пересуватися самостійно, в тому числі громадським транспортом чи на таксі після детальних словесних інструкцій	2,5

		Може пересуватися самостійно із незначною сторонньою допомогою, в тому числі громадським транспортом чи на таксі	2
		Може пересуватися тільки з постійним супроводом громадським транспортом чи на таксі	1,5
		Не пересувається	1
3	Дрібні покупки в магазині	Може робити покупки самостійно	3
		Може робити покупки з незначною допомогою	2
		Робить покупки за умови сторонньої допомоги й супроводу	1,5
		Не може робити покупки	1
4	Приготування їжі	Може готувати самостійно	3
		Може готувати з напівфабрикатів	2,5
		Може готувати з незначною допомогою	2
		Може тільки розігрівати їжу	1,5
		Не може готувати	1
5	Ведення домашнього господарства	Може вести самостійно	3
		Може виконувати самостійно нетрудомісткі види робіт	2,5
		Може вести з незначною допомогою	2
		Потребує сторонньої допомоги при виконанні більше ніж половини робіт	1,5
		Не може вести домашнє господарство	1
6	Дозвілля, у тому числі рукоділля	Може організувати й займатися самостійно	3
		Може організувати й займатися самостійно	2,5
		Може організувати й займатися із незначною допомогою	2
		Не може організувати й займатися самостійно	1
7	Прання	Може прати самостійно	3
		Може прати самостійно тільки за допомогою пральної машини	2,5
		Може прати самостійно із незначною допомогою, наприклад при розвішуванні білизни	2
		Потребує значної сторонньої допомоги	1,5
		Не може займатись пранням	1
8	Прийом ліків	Може приймати ліки самостійно (правильно дозуючи й у відповідний час)	3
		Може приймати ліки самостійно із незначною допомогою (хтось визначає точну дозу й нагадує про необхідність прийняти ліки)	2
		Може приймати ліки самостійно, якщо хтось постійно контролює їх прийом	1,5
		Не може самостійно приймати ліки	1
9	Розпоряджання власними коштами	Самостійно	3
		Самостійно з незначною допомогою	2
		Розпоряджається поточними витратами самостійно, але місячний бюджет розподілити не може	1,5
		Розпоряджатися не може	1
	Сума балів		

* Необхідність у нагляді та словесній допомозі означає, що отримувач соціальної послуги належить до категорії тих, хто потребує сторонньої допомоги (залежний від сторонньої допомоги).

** Категорія "незалежний" допускає використання допоміжних технічних засобів реабілітації.

Додаток 2
до Державного стандарту
паліативного догляду
(пункт 2 розділу IV)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
надання соціальної послуги

Інформація про отримувача соціальної послуги

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Вік _____

Стать _____

Сімейний стан _____

Мова спілкування _____

Конфесійна приналежність _____

Інвалідність, група _____

Ступінь індивідуальної потреби в наданні соціальної послуги з паліативного догляду

Дата звернення _____

Прізвище, ім'я, по батькові надавача соціальної послуги _____

Інформація щодо необхідності в залученні додаткових фахівців _____

Послуга	Заходи, що становлять зміст соціальної послуги	Ресурси (обладнання, технічні засоби реабілітації, інвентар, витратні матеріали)	Періодичність, термін виконання (час, що витрачається на здійснення заходу)	Виконавці
Паліативний догляд	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
Моніторинг / поточне оцінювання результатів, перегляд індивідуального плану (дата проведення, підпис)				

Надавач соціальної послуги (підпис) _____

Отримувач соціальної послуги (особистий підпис та / або підпис члена сім'ї (законного представника)) _____

Додаток 3
до Державного стандарту
паліативного догляду
(пункт 2 розділу IV)

**ОСНОВНІ ЗАХОДИ,
що становлять зміст соціальної послуги з паліативного догляду, та орієнтовний час
для їх виконання**

Таблиця 1

№ з/п	Назва заходу	Одиниця вимірювання / періодичність здійснення заходів	Витрати часу на надання послуги / здійснення одного заходу, хвилин
Для отримувачів соціальної послуги з паліативного догляду IV та V груп рухової активності за місцем проживання (вдома), у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу, з наданням місця постійного проживання			
1	Організація денного відпочинку (сну)	Один захід (за потреби)	60
2	Допомога у веденні домашнього господарства		
2.1	Придбання і доставка продовольчих товарів, медикаментів	Один захід (за потреби, не більше ніж 1 раз за 1 відвідування)	84
2.2	Допомога у приготуванні їжі (підготовка продуктів для приготування їжі, миття овочів, фруктів, посуду, винесення сміття тощо)	Один захід (за потреби)	18
2.3	Приготування їжі	Один захід (за потреби, 1-2 рази за відвідування)	60
2.4	Годування (для ліжкових хворих)	Один захід (за потреби, 1-2 рази за відвідування)	24
2.5	Придбання та доставка промислових і продовольчих товарів	Один захід (за потреби, не більше ніж 1 раз за 1 відвідування)	84
2.6	Прибирання (допомога в прибиранні) житла: а) косметичне; б) вологе; в) генеральне	Один захід (за потреби)	18 42 126
2.7	Розпалювання печей, піднесення вугілля, дров, розчистка снігу; доставка води з колонки	Одне розпалювання, доставка, піднесення (за потреби)	42
2.8	Миття вікон (не більше ніж 3)	Одне миття одного вікна (за потреби, не більше ніж 3)	30

		вікна)	
2.9	Обклеювання вікон	Разове доручення (за потреби, не більше 3 вікон)	30
2.10	Прання білизни, одягу	Одне прання (до 1,5 кг сухої білизни) (за потреби)	30
2.11	Прасування	Одне прасування (до 1,5 кг сухої білизни) (за потреби)	30
2.12	Ремонт одягу (дрібний)	Разове доручення (за потреби)	6
3	Допомога у самообслуговуванні		
3.1	Умивання, обтирання, обмивання (підготовка води, рушника, винесення води тощо)	Один захід	30
3.2	Купання (підготовка ванни, мийних засобів, рушника, білизни для перевдягання, винесення води тощо)	Один захід	60
3.3	Організація заходів з чищення зубів	Один захід	15
3.4	Миття голови (підготовка ванни, рушника, мийних засобів, винесення води тощо)	Один захід	30
3.5	Розчісування волосся	Один захід	10
3.6	Гоління (підготовка посуду з водою, інструментів для гоління, рушника, винесення води тощо)	Один захід	20
3.7	Обрізання нігтів (без патології) на руках або ногах	Один захід	30
3.8	Організація заходів для стрижки волосся (не модельна)	Один захід	40
3.9	Вдягання, роздягання	Один захід	15
3.10	Зміна натільної білизни	Один захід	15
3.11	Допомога у користуванні туалетом (подача й винесення судна з подальшою обробкою)	Один захід (за потреби)	20
3.12	Допомога у користуванні катетерами чи калоприймачами	Один захід (за потреби)	40
3.13	Зміна постільної білизни	Один захід (за потреби)	20
4	Навчання навичкам самообслуговування (навчання навичкам вмивання, обтирання, обмивання, вдягання, роздягання, зміни натільної білизни, зміни постільної білизни, користування туалетом)	Один захід (за потреби)	30
5	Надання допомоги у догляді за особистими речами, зовнішнім виглядом	Один захід (за потреби)	30
6	Допомога при пересуванні у квартирі (приміщенні)		30
7	Допомога в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами (виклик лікаря,	Разове доручення (за потреби)	20

	комунальних служб, транспортних служб, відвідування хворих у закладах охорони здоров'я)		
8	Надання інформації з питань соціального захисту населення	Разове доручення (за потреби)	20
9	Допомога в отриманні безоплатної правової допомоги	Один захід (за потреби)	30
10	Допомога в оформленні документів, внесенні платежів	Один захід (за потреби)	60
11	Спостереження за станом здоров'я отримувача соціальної послуги відповідно до медичних показань та рекомендацій		
11.1	Спостереження за зміною стану здоров'я	Один захід	15
11.2	Контроль за прийомом ліків за приписом лікаря	Один захід	15
11.3	Збір матеріалів для проведення лабораторних досліджень (кал, сеча)	Один захід	40
11.4	Профілактика та контроль пролежнів	Один захід	15
11.5	Профілактика розладів шлунково-кишкового тракту тощо	Один захід	15
12	Надання психологічної підтримки та рекомендацій стосовно режиму харчування, що відповідає стану здоров'я та системі лікування		
12.1	Бесіда, спілкування	Один захід	20
12.2	Консультації психолога, соціального працівника, соціального педагога з метою профілактики та контролю депресії, страху, станів шоку, розпачу, розвитку реактивного психозу, мотивації до активності тощо	Один захід	30
13	Сприяння у наданні медичних послуг, проведення відповідно до припису лікаря медичних процедур		
13.1	Вимірювання артеріального тиску	Один захід	10
13.2	Закапування крапель	Один захід	15
13.3	Здійснення ін'єкцій	Один захід	20
13.4	Накладання компресів, перев'язок	Один захід	60
13.5	Промивання, змазування (вухо, горло, ніс)	Один захід	15
13.6	Проведення очищувальних клізм	Один захід	75
14	Допомога в обробітку присадибних ділянок для сільської місцевості (площа обробітку присадибних ділянок визначається окремо для кожного конкретного випадку, але не більше ніж 0,02 гектара)	Разове доручення (за потреби)	138
15	Допомога в забезпеченні технічними засобами реабілітації, гігієнічними засобами (протези, ортези, памперси, катетери, калоприймачі тощо), навчання навичкам користування ними	Один захід	45
16	Сприяння в організації денної зайнятості		
16.1	Читання книг, журналів, газет	Один захід (за потреби)	15
16.2	Допомога у написанні й прочитанні листів	Один захід (за потреби)	30
17	Сприяння у транспортуванні отримувача соціальної послуги	Разове доручення (за потреби)	30

18	Сприяння у підтримці контактів у соціальних мережах, із членами їхніх сімей, законними представниками	Один захід (за потреби)	20
19	Сприяння в отриманні інших соціальних послуг та консультацій фахівців відповідно до відповідних потреб	Один захід (за потреби)	20
20	Супроводження на прогулянку	Один захід (за потреби)	30
21	Сприяння в дотриманні релігійних традицій (за потреби)	Разове доручення (за потреби)	10
Для членів сімей (законних представників, осіб, що забезпечують догляд) отримувачів соціальної послуги у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу, протягом робочого дня (у формі консультацій)			
22	Організація соціально-психологічної допомоги членам сім'ї отримувача соціальної послуги	Один захід (за потреби)	30
23	Консультування щодо основ паліативного догляду за хворою людиною	Один захід (за потреби)	20
24	Консультування та інформування щодо наявних гігієнічних засобів, медичного та реабілітаційного обладнання, яке необхідно використовувати при наданні паліативної допомоги в домашніх умовах (протипролежневі матраци, багатофункціональні ліжка, підйомачі, концентратори кисню, стільчики тощо)	Один захід (за потреби)	20
25	Навчання навичкам догляду за тяжкохворими	Один захід (за потреби)	60
26	Соціально-правові консультації щодо прав громадян з особливими потребами	Один захід (за потреби)	60

Таблиця 2

№ з/п	Назва заходу	Форма роботи (І/Гр)*	Орієнтовний час виконання (хв., середній показник)**	Нормативи
1	Створення умов для проживання			
1.1	Забезпечення ліжко-місцем	І		Відповідно до розділу 6.1 Державних будівельних норм України "Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (ДБН В.2.2-18:2007). Не менше ніж 8 м2 на отримувача соціальної послуги
1.2	Створення соціально-побутових умов для проживання (забезпечення твердим інвентарем, посудом, комплектом	Гр		Відповідно до Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи

	постільної (білизни)			соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19 серпня 2015 року № 857, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 04 вересня 2015 року за № 1068/27513
2	Організація харчування й допомога у прийомі їжі (забезпечення чотириразовим харчуванням, у тому числі дієтичним, з урахуванням віку і стану здоров'я отримувача соціальної послуги в межах натуральних норм харчування)	Гр	60 (проміжки часу між прийомом їжі не повинні бути більше ніж чотири години, останній прийом їжі організовується за дві години до сну)	Відповідно до вимог постанов Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 324 "Про затвердження натуральних добових норм харчування в інтернатних установах, навчальних та санаторних закладах сфери управління Міністерства соціальної політики", від 20 жовтня 2010 року № 953 "Про встановлення норм харчування на підприємствах, в організаціях та установах сфери управління Міністерства праці та соціальної політики"

* І - індивідуальна форма роботи; Гр - групова форма роботи.

** Час, необхідний для виконання заходів щодо надання соціальної послуги з паліативного догляду, подано орієнтовно (як середній показник), він може відрізнятися з огляду на ступінь індивідуальної потреби потенційного отримувача / отримувача соціальної послуги у сторонній допомозі.

Додаток 4
До Державного стандарту
паліативного догляду
(пункт 1 розділу XV)

ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ
соціальної послуги з паліативного догляду

1. Кількісні показники:
 - кількість скарг і результати їх розгляду (у розрахунку на 100 отримувачів соціальної послуги);
 - кількість подяк (у розрахунку на 100 отримувачів соціальної послуги);
 - чисельність / частка отримувачів соціальної послуги, у яких відбулося покращення емоційного, психологічного стану;
 - кількість задоволених звернень про отримання соціальної послуги (% від загальної кількості звернень);
 - частка працівників, які мають відповідну фахову освіту (%);
 - частка працівників, які підвищили рівень кваліфікації (%);
 - періодичність здійснення моніторингу якості надання соціальної послуги;
 - відповідність показників якості, отриманих у ході контролю.
2. Якісні показники:
 - 1) адресність та індивідуальний підхід - критерії оцінювання:
 - наявність визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги;
 - наявність індивідуального плану надання соціальної послуги, що відповідає визначеним індивідуальним потребам її отримувача;
 - забезпечення перегляду індивідуального плану надання соціальної послуги відповідно до Державного стандарту паліативного догляду, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29 січня 2016 року № 58;
 - 2) результативність - критерії оцінювання:
 - рівень задоволеності соціальною послугою (за оцінками отримувачів соціальної послуги);
 - покращення емоційного, психологічного стану отримувачів соціальної послуги, позитивні зміни у стані отримувача соціальної послуги в процесі її надання порівняно з попереднім періодом;
 - проведення опитувань, збору відгуків, реагування на скарги отримувачів соціальної послуги членів їхніх сімей (законних представників), проведення роботи з надання роз'яснень отримувачам соціальної послуги, членам їхніх сімей (законним представникам);
 - наявність системи заохочення надавачів соціальної послуги, роботу яких позитивно оцінюють її отримувачі;
 - проведення внутрішнього та зовнішнього моніторингу якості надання соціальної послуги;
 - 3) своєчасність - критерії оцінювання:
 - прийняття рішення щодо надання соціальної послуги, визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, підготовка індивідуального плану надання соціальної послуги у встановлений строк;
 - підписаний у двосторонньому порядку договір про надання соціальної послуги;
 - строки і терміни надання соціальної послуги відповідають зазначеним у договорі;
 - 4) доступність та відкритість - критерії оцінювання:
 - наявність приміщень, що відповідають санітарним і протипожежним нормам;
 - наявність спеціально обладнаних місць для паркування транспортних засобів, спеціальних ліфтів, пандусів, інших пристосувань для безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги до суб'єкта, що надає таку послугу;
 - наявність стендів з інформацією для отримувачів соціальної послуги про порядок її надання, умови та зміст;

наявність копій довідника, буклетів та інших інформаційних, роздаткових матеріалів, газетних статей (у тому числі на електронних носіях) щодо надання соціальної послуги;

5) повага до гідності отримувача соціальної послуги - критерії оцінювання:

відгуки отримувачів соціальної послуги щодо ставлення до них надавачів соціальної послуги;

недопущення негуманних і дискримінаційних дій щодо отримувачів соціальної послуги;

наявність стендів з інформацією про правозахисні організації, порядок подання і розгляду скарг;

наявність у договорі про надання соціальної послуги положень стосовно дотримання принципу конфіденційності;

дотримання принципу конфіденційності;

6) професійність - критерії оцінювання:

штатний розпис сформовано відповідно до законодавства з урахуванням спеціалізації суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявні затверджені посадові інструкції;

розроблено програму стажування для початківців, які надаватимуть соціальну послугу;

розроблено графіки проведення навчань, підвищення кваліфікації та атестації соціальних працівників;

наявність документів / завірених копій документів про освіту (державного зразка) працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявність особистих медичних книжок надавачів соціальної послуги та проходження обов'язкових медичних оглядів;

наявність графіка проведення робочих нарад з питань законодавства у сфері надання соціальних послуг;

наявність обладнання, твердого та м'якого інвентарю, транспорту для надання соціальної послуги.

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

07.06.2017 № 956

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
30 червня 2017 р.
за № 806/30674

**Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги підтриманого
проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю**

Відповідно до Законів України "Про соціальні послуги", "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії" та на виконання Стратегії реформування системи надання соціальних послуг, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08 серпня 2012 року № 556-р, Плану заходів з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року № 1393-р,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Державний стандарт соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю, що додається.
 2. Управлінню у справах людей похилого віку та надання соціальних послуг (Суліма О.В.) забезпечити подання в установленому порядку цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
 3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
 4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Федорович Н.В.
- Міністр

А. Рева

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
соціальної політики України
07.06.2017 № 956
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
30 червня 2017 р.
за № 806/30674

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ **соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю**

I. Загальні положення

1. Цей Державний стандарт визначає зміст, обсяг, умови, норми і нормативи, порядок надання соціальної послуги підтриманого проживання та показники її якості.

2. Цей Державний стандарт застосовується для:

організації надання соціальної послуги підтриманого проживання особам похилого віку та/або повнолітнім особам з інвалідністю, які потребують стороннього догляду, побутового та медичного обслуговування;

моніторингу та оцінки якості надання соціальної послуги підтриманого проживання; визначення тарифу на платну соціальну послугу підтриманого проживання.

3. Соціальна послуга підтриманого проживання в обсягах, визначених цим Державним стандартом, надається безоплатно, за плату або з установами диференційованої плати.

3. У цьому Державному стандарті терміни вживаються в таких значеннях:

індивідуальний план надання соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю (далі - Індивідуальний план) - документ, складений на підставі комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, в якому зазначено заходи, що проводяться для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних за виконання, результати моніторингу і перегляду цього плану;

моніторинг та оцінка якості надання соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю - постійний або періодичний перегляд діяльності працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу, метою якого є оцінка поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем і надання рекомендацій для їх усунення;

мультидисциплінарна команда - група, що складається не менше ніж з трьох осіб, до складу якої входять соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи, юрисконсульт, психолог або сестра медична та інші;

надавач соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю (далі - надавач соціальної послуги) - фахівець у сфері надання соціальних послуг, соціальний працівник або мультидисциплінарна команда, який (яка) безпосередньо виконує заходи, що становлять зміст соціальної послуги;

отримувач соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю (далі - отримувач соціальної послуги) - особа похилого віку та/або повнолітня особа з інвалідністю, яка потребує надання соціальної послуги підтриманого проживання або отримує таку послугу;

соціальна послуга підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю (далі - соціальна послуга) - комплекс заходів з надання місця для проживання, навчання, розвитку та підтримки навичок самостійного проживання, допомоги в організації розпорядку дня, організації медичного патронажу, допомоги у веденні домашнього господарства (закупівля і доставка продуктів харчування, ліків та інших товарів, приготування їжі, косметичне прибирання), з представництва інтересів, надання допомоги в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами, інформації з питань соціального захисту населення, допомоги в отриманні безоплатної правової допомоги, спрямований на створення для отримувачів соціальної послуги соціально-побутових умов для самостійного проживання, захист їхніх прав та інтересів і залучення їх до життєдіяльності територіальної громади;

суб'єкт, що надає соціальну послугу підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю (далі - суб'єкт, що надає соціальну послугу), - підприємство, установа, організація, заклад незалежно від форми власності, фізична особа - підприємець, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Інші терміни в цьому Державному стандарті вживаються у значеннях, визначених Законами України "Про соціальні послуги", "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні", "Про психіатричну допомогу" та іншими нормативно-правовими актами.

II. Загальні підходи до організації та надання соціальної послуги

1. Соціальна послуга надається на підставі:

звернення (заяви) отримувача соціальної послуги або його законного представника (для недієздатних осіб) про надання соціальної послуги чи рішення органу опіки та піклування (у разі відсутності законного представника) до суб'єкта, що надає соціальну послугу;

документа, що посвідчує особу отримувача соціальної послуги, його законного представника;

документа, що підтверджує повноваження законного представника, уповноваженої особи органу опіки та піклування.

2. Рішення про надання соціальної послуги чи відмову у її наданні приймається суб'єктом, що надає соціальну послугу, протягом 14 календарних днів з дати звернення отримувача соціальної послуги з урахуванням його індивідуальних потреб.

3. У разі якщо за наявних ресурсів суб'єкт, що надає соціальну послугу, не здатний задовольнити індивідуальні потреби отримувача соціальної послуги, він письмово повідомляє про це отримувача соціальної послуги або його законного представника із поясненням причин неможливості надання такої соціальної послуги та наданням інформації про можливість отримання соціальної послуги в іншого суб'єкта, що надає соціальні послуги.

4. Підставами для припинення надання соціальної послуги є:

письмова відмова отримувача соціальної послуги та/або його законного представника від отримання соціальної послуги;

наявність медичних протипоказань для надання соціальної послуги (у тому числі усі хвороби в гострому періоді, що потребують стаціонарного лікування, зокрема у спеціалізованих закладах (відділеннях) охорони здоров'я, гострі інфекційні захворювання, гострі стадії психічних захворювань і хронічні психічні захворювання в стані загострення);

закінчення строку дії та/або порушення умов договору про надання соціальної послуги;

зміна місця проживання/перебування отримувача соціальної послуги у разі, якщо це призводить до зміни суб'єкта, що надає соціальну послугу;

рекомендації отримувачу соціальної послуги щодо отримання соціальної послуги стаціонарного/паліативного (хоспісного) догляду;

припинення діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу;

смерть отримувача соціальної послуги.

III. Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги

1. Соціальна послуга надається суб'єктом, що надає соціальну послугу, після комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, складання індивідуального плану та укладання договору про надання соціальної послуги.

Комплексне визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги підтриманого проживання (додаток 1) проводиться впродовж 14 календарних днів з дати звернення (подання заяви).

2. Форма комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги розробляється суб'єктом, що надає соціальну послугу, з урахуванням його спеціалізації.

Комплексне визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги проводиться надавачем соціальної послуги із залученням отримувача соціальної послуги та/або його законного представника.

Ступінь індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги визначається: для осіб похилого віку та повнолітніх осіб з інвалідністю з фізичними та/або сенсорними порушеннями – відповідно до таблиці 1 (додаток 1) та згідно зі шкалою оцінки можливостей виконання елементарних дій і шкалою оцінки можливостей виконання складних дій, наведених відповідно в таблицях 2 і 3 (додаток 1). Для отримання соціальної послуги сумарний результат оцінки можливостей виконання елементарних та складних дій має бути не менше ніж 63 бали та не більше ніж 126 балів;

для повнолітніх осіб з інтелектуальними та/або психічними порушеннями - відповідно до шкали оцінки навичок проживання за основними категоріями та картки визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, наведених відповідно у таблицях 4 і 5 (додаток 1). Для отримання соціальної послуги рівень навичок проживання за категоріями організації харчування, зовнішнього вигляду, дотримання правил особистої гігієни, здоров'я, утримання помешкання, дотримання правил безпеки та поведінки у разі надзвичайних ситуацій, міжособистісних відносин має бути щонайменше задовільним, а сумарний результат за цими категоріями повинен бути не менше ніж 78 балів, за іншими категоріями - щонайменше базовим, а сума балів за такими категоріями має бути не менше ніж 64.

3. Результати проведення комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги є підставою для складання Індивідуального плану та укладання договору про надання соціальної послуги.

4. Через 30 днів з початку надання соціальної послуги надавачем соціальної послуги проводиться повторне визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги з метою коригування індивідуального плану (за потреби). Надалі визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги проводиться за потреби, але не менш як один раз на рік.

IV. Складання індивідуального плану надання соціальної послуги

1. Індивідуальний план (додаток 2) є основою для надання соціальної послуги та ґрунтується на результатах комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги.

2. Індивідуальний план складається протягом 5 робочих днів після визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги із залученням отримувача соціальної послуги та/або його законного представника.

Індивідуальний план складається у двох примірниках і підписується отримувачем соціальної послуги або його законним представником і представником суб'єкта, що надає соціальну послугу.

Один примірник Індивідуального плану надається отримувачу соціальної послуги або його законному представнику, інший - залишається у суб'єкта, що надає соціальну послугу.

3. В Індивідуальному плані зазначаються:

- загальні відомості про отримувача соціальної послуги;
- заходи, що проводяться при наданні соціальної послуги;
- періодичність, строки та обсяги виконання заходів;
- відомості про виконавців заходів;

дані щодо моніторингу результатів надання соціальної послуги та перегляду індивідуального плану (за потреби).

Індивідуальний план переглядається разом із отримувачем соціальної послуги (його законним представником) через 30 календарних днів з початку її надання з метою

коригування (за потреби) та з урахуванням повторного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги.

V. Укладання договору про надання соціальної послуги

1. Із кожним отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником протягом 3 робочих днів після прийняття рішення про надання соціальної послуги, визначення ступеня індивідуальних потреб та складання Індивідуального плану укладається договір про надання соціальної послуги.

2. Договір про надання соціальної послуги укладається за участю отримувача соціальної послуги та/або його законного представника.

3. Договір про надання соціальної послуги підписується отримувачем соціальної послуги або його законним представником і представником суб'єкта, що надає соціальну послугу. Кожна зі сторін отримує один примірник договору.

VI. Місце та строки надання соціальної послуги

1. Соціальна послуга надається у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу, або отримувача соціальної послуги (за його письмовою згодою).

2. Соціальна послуга надається протягом строку, впродовж якого у отримувача соціальної послуги існує потреба в її наданні.

3. Строки надання соціальної послуги визначаються індивідуально для кожного отримувача соціальної послуги залежно від його потреб, узгоджуються з отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником після комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб і зазначаються в договорі про надання соціальної послуги.

VII. Принципи надання соціальної послуги

1. Доступність соціальної послуги:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо інформування отримувачів соціальної послуги про зміст соціальної послуги, порядок звернення за її наданням, порядок і умови її надання. Інформація для отримувачів соціальної послуги розміщується на спеціальних стендах у доступному місці приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, викладається на контрастному фоні шрифтом, розмір якого дає змогу вільно прочитати текст, у тому числі особам із порушеннями зору, та має бути візуально доступною для осіб, що переміщуються у кріслах колісних. Інформація також надається у спеціальних листівках, буклетах, брошурах, за потреби - із застосуванням рельєфно-крапкового шрифту для отримувачів соціальної послуги, які не бачать, але читають за допомогою шрифту Брайля. Інформація для отримувачів соціальної послуги подається мовою, в тому числі доступною для розуміння та читання особами з інвалідністю з інтелектуальними порушеннями. Інформація висвітлюється в засобах масової інформації, на офіційних сайтах суб'єктів, що надають соціальну послугу, тощо;

суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує свою діяльність у приміщеннях, спеціально обладнаних і пристосованих для обслуговування в них осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення відповідно до державних будівельних норм і стандартів. За потреби з урахуванням категорії отримувачів соціальної послуги аналогічним чином облаштовується територія, прилегла до приміщень суб'єкта, що надає соціальну послугу, призначених для надання соціальної послуги.

2. Адресність та індивідуальний підхід:

надавачі соціальної послуги застосовують індивідуальний підхід (з урахуванням фізичного та психічного стану отримувача соціальної послуги) та з повагою ставляться до

особи, раси, національності, культури, релігії, віку, статі, зумовлених інвалідністю особливостей отримувачів соціальної послуги;

надавачі соціальної послуги роз'яснюють отримувачам соціальної послуги обставини та наслідки прийняття рішень з питань, що стосуються їх життєдіяльності;

отримувачі соціальної послуги мають бути поінформовані про свої права, обов'язки, а також про державні й громадські організації, до повноважень яких належить забезпечення захисту прав людини, шляхом розміщення інформації на інформаційних стендах, вручення інформаційних листівок, буклетів тощо.

3. Законність:

надавачі соціальної послуги провадять свою діяльність із дотриманням етичних норм та правил, із повагою до гідності отримувачів соціальної послуги та з недопущенням негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

отримувачам соціальної послуги надається інформація про порядок оскарження дій надавачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги та їх законні представники мають бути поінформовані про права та обов'язки отримувача соціальної послуги;

інформація отримувачам соціальної послуги з інтелектуальними та сенсорними порушеннями надається мовою, доступною для читання та їх розуміння, а також в доступних для них форматах.

4. Конфіденційність інформації:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо захисту персональних даних відповідно до вимог Законів України "Про інформацію", "Про захист персональних даних", "Про психіатричну допомогу", конфіденційної інформації щодо отримувачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги та їх законні представники в обов'язковому порядку ознайомлюються із заходами щодо дотримання принципу конфіденційності;

надавачі соціальної послуги інформують отримувачів соціальної послуги та їх законних представників щодо нерозголошення отриманої ними конфіденційної інформації.

5. Надання соціальної послуги здійснюється з дотриманням інших принципів, визначених законодавством.

VIII. Зміст соціальної послуги

1. Основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги, форми роботи та орієнтовний час для їх виконання (додаток 3) передбачають:

надання місця для проживання;

навчання, розвиток та підтримку навичок самостійного проживання;

допомогу в організації розпорядку дня;

організацію медичного патронажу;

допомогу у веденні домашнього господарства (закупівля і доставка продуктів харчування, ліків та інших товарів, приготування їжі, косметичне прибирання);

представництво інтересів;

допомогу в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами;

надання інформації з питань соціального захисту населення;

допомогу в отриманні безоплатної правової допомоги.

2. Зміст соціальної послуги та її обсяг для кожного отримувача соціальної послуги визначаються індивідуально залежно від ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги та зазначаються в Індивідуальному плані.

3. З метою визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги надавач соціальної послуги здійснює впродовж перших двох тижнів щоденне спостереження за навичками отримувача соціальної послуги задовольняти власні потреби та його адаптацією - при повторному визначенні ступеня індивідуальних потреб.

Після визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги в Індивідуальному плані зазначаються заходи, терміни, періодичність відвідування отримувача соціальної послуги надавачем соціальної послуги.

IX. Використання ресурсів при організації надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує необхідну кількість працівників відповідно до потреб отримувачів соціальної послуги та згідно зі штатним розписом, складеним в установленому порядку.

2. Надання соціальної послуги забезпечують безпосередньо надавачі соціальної послуги. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, в разі потреби може залучати до надання соціальної послуги психологів, соціальних педагогів, юрисконсультів та інших фахівців.

Для виконання заходів, передбачених Індивідуальним планом і договором про надання соціальної послуги, суб'єкт, що надає соціальну послугу, на договірних засадах може залучати підприємства, установи, організації, фізичних осіб - підприємців та інших фізичних осіб, зокрема волонтерів.

3. Надавачі соціальної послуги повинні володіти знаннями й навичками та відповідати кваліфікаційним вимогам, визначеним у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 80 "Соціальні послуги", затверджену наказом Міністерства соціальної політики України від 29 березня 2017 року № 518.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо:
підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги за рахунок роботодавця;
формального та неформального професійного навчання надавачів соціальної послуги;
попередження професійного (емоційного) вигорання надавачів соціальної послуги, зокрема шляхом організації обміну досвідом та супервізій;
проведення атестації надавачів соціальної послуги.

5. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, розробляє та затверджує посадові інструкції надавачів соціальної послуги.

6. Надавач соціальної послуги повинен проходити обов'язкові медичні огляди відповідно до законодавства.

X. Приміщення та обладнання

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує наявність необхідної кількості приміщень для проведення заходів із надання соціальної послуги.

Приміщення для надання соціальної послуги має відповідати основним вимогам до приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, призначеного для надання соціальної послуги (додаток 4).

2. Приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, має відповідати санітарним і протипожежним вимогам, бути забезпеченим гарячим і холодним безперебійним водопостачанням і водовідведенням, освітленням, опаленням згідно з вимогами законодавства, обладнаним засобами безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення відповідно до державних будівельних норм і стандартів.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, для забезпечення виконання заходів з надання цієї соціальної послуги повинен:

забезпечити наявність твердого та м'якого інвентарю (меблі, посуд, постіль тощо), мийних та дезінфекційних засобів у разі надання місця для проживання;

забезпечити надавачів соціальної послуги робочим місцем, обладнанням, інвентарем, витратними матеріалами та робочим одягом, необхідними для виконання їхніх посадових обов'язків з надання соціальної послуги. Якщо відповідно до виявлених потреб групи

отримувачів соціальної послуги передбачено цілодобове перебування персоналу, для працівників мають бути обладнані окремі місця для відпочинку (спальні місця).

XI. Інформаційно-методичне забезпечення організації та надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує інформаційно-методичне забезпечення своєї діяльності, зокрема, забезпечує своїх працівників нормативно-правовими актами, методичними та іншими матеріалами у сфері надання соціальних послуг.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, створює можливості для професійного навчання надавачів соціальної послуги, обміну досвідом надавачів соціальної послуги з іншими суб'єктами надання соціальних послуг.

XII. Взаємодія з іншими суб'єктами, що надають соціальну послугу

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує виконання заходів з надання цієї соціальної послуги із залученням (за потреби та на договірній основі) інших підприємств, установ, організацій, закладів.

XIII. Документація для організації процесу надання соціальної послуги

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює свою діяльність відповідно до установчих документів (положень, статутів), цивільно-правових договорів (для фізичних осіб - підприємців) та інших нормативно-правових актів з питань, що належить до компетенції суб'єкта, що надає соціальну послугу.

Документація ведеться, оформляється та зберігається відповідно до вимог законодавства.

XIV. Оцінка ефективності надання соціальної послуги

1. Ефективність надання соціальної послуги оцінюється під час проведення зовнішнього та внутрішнього оцінювання якості соціальної послуги.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, проводить опитування отримувачів соціальної послуги з метою отримання відгуків про організацію та надання соціальної послуги.

Результати опитувань обговорюються під час аналізу діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, та надавачів соціальної послуги і враховуються у подальшій роботі з метою підвищення ефективності та якості надання соціальної послуги.

XV. Моніторинг та оцінювання діяльності з надання соціальної послуги

1. Діяльність суб'єкта, що надає соціальну послугу, підлягає моніторингу, внутрішньому та зовнішньому оцінюванню на відповідність соціальної послуги, що ним надається, законодавству України, у тому числі вимогам цього Державного стандарту.

Результати моніторингу, внутрішнього та зовнішнього оцінювання використовуються для усунення виявлених недоліків та вжиття заходів з покращення діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу.

2. При моніторингу застосовуються статистичні, адміністративні та оперативні дані з надання соціальної послуги.

3. При проведенні внутрішнього та зовнішнього оцінювання застосовуються показники якості соціальної послуги (додаток 5).

Внутрішнє оцінювання проводиться суб'єктом, що надає соціальну послугу, не рідше ніж один раз на рік.

Зовнішнє оцінювання суб'єктів, що надають соціальну послугу, проводиться центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами відповідно до законодавства.

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо: інформування отримувачів соціальної послуги та їх законних представників про проведення зовнішнього оцінювання діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу; забезпечення безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги та їх законних представників до органу, що здійснює зовнішнє оцінювання.

До процедури оцінювання залучаються надавачі соціальної послуги, отримувачі соціальної послуги та їхні законні представники.

З метою оцінювання розробляється і впроваджується процедура консультацій з отримувачами соціальної послуги та/або їх законними представниками щодо відповідності обсягу, змісту, умов і порядку надання соціальної послуги вимогам, визначеним у цьому Державному стандарті.

4. Результати моніторингу та оцінювання якості надання соціальної послуги оприлюднюються і поширюються серед отримувачів соціальної послуги, населення адміністративно-територіальної одиниці, де здійснює свою діяльність суб'єкт, що надає соціальну послугу.

XVI. Фінансово-економічне обґрунтування вартості соціальної послуги

Вартість соціальної послуги визначається з урахуванням собівартості послуги, адміністративних витрат і податку на додану вартість відповідно до законодавства.

Вартість соціальної послуги, що надається за рахунок коштів місцевих бюджетів, формується з урахуванням фінансових можливостей відповідних місцевих бюджетів.

Начальник Управління
у справах людей
похилого віку та надання
соціальних послуг

О. Суліма

Додаток 1
до Державного стандарту
соціальної послуги
підтриманого проживання
осіб похилого віку та осіб з
інвалідністю
(пункт 1 розділу III)

Комплексне визначення ступеня
індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги підтриманого
проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю

1. Ступінь індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги з числа осіб похилого віку та повнолітніх осіб з інвалідністю з фізичними та/або сенсорними порушеннями визначається на підставі оцінки можливості виконання елементарних та складних дій.

Таблиця 1

Визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної
послуги підтриманого проживання

Група рухової активності	Сума балів за шкалами Бартела і Лаутона	Ступінь індивідуальних потреб	Характеристика ступенів індивідуальних потреб
1	2	3	4
I група	127	0	Сторонньої допомоги не потребує
II група	100 - 126	1	Основні види елементарних дій (вмивання, одягання, взування, контроль за актами сечовиділення та дефекації, прийняття ванни, душу, користування туалетом, харчування, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі. Основні види складних дій (приготування їжі, прийом ліків, користування телефоном, транспортом, ведення домашнього господарства, прибирання, прання, заняття рукоділлям, розпоряджання особистими фінансами, здійснення покупок у магазинах й отримання послуг в організаціях району, у якому мешкає) виконує самостійно й у повному обсязі. Пересувається поза помешканням й двором без віддалення на великі відстані. Користується транспортом. Має труднощі при підйомі крутими сходами. Може потребувати сторонньої допомоги при здійсненні покупок чи отриманні послуг в організаціях району, у якому мешкає. Незначна залежність від сторонньої допомоги. З огляду на наявні фактори ризику отримувач соціальної послуги може потребувати сторонньої допомоги й догляду у

			незначному обсязі (часткової сторонньої підтримки потребує виконання отримувачем соціальної послуги менше ніж 10 % простих та складних дій)
III група	88 - 99	2	<p>Основні види елементарних дій (вмивання, одягання, взування, контроль за актами сечовиділення та дефекації, користування туалетом, харчування, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Основні види складних дій (приготування їжі, прийом ліків, користування телефоном, транспортом, розпоряджання особистими фінансами) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Пересувається в межах двору біля помешкання й на невеликій відстані.</p> <p>Користується транспортом. Має складнощі при підйомі сходами.</p> <p>Ванну чи душ приймає самостійно, може періодично потребувати сторонньої допомоги (присутність сторонньої особи з метою уникнення травм).</p> <p>Може потребувати незначної допомоги у веденні домашнього господарства, часткової допомоги при пранні, занятті рукоділлям, у здійсненні покупок у магазинах чи отриманні послуг в організаціях, що не знаходяться поблизу місця проживання.</p> <p>Помірно виражена залежність від сторонньої допомоги. Отримувач соціальної послуги може потребувати помірного обсягу сторонньої допомоги й догляду з огляду на наявні обмеження у життєдіяльності, умови проживання й фактори ризику (часткової сторонньої допомоги може потребувати виконання отримувачем соціальної послуги до 20 % простих та складних дій)</p>
	76 - 87	3	<p>Основні види елементарних дій (вмивання, контроль за актами сечовиділення та дефекації, користування туалетом, харчування, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Види складних дій (прийом ліків, користування телефоном, розпоряджання особистими фінансами) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Пересування в основному обмежується помешканням. Може пересуватися на невеликій відстані самостійно чи з супроводом пішки або на транспорті.</p> <p>Може мати значні труднощі при підйомі сходами або не у змозі самостійно підніматися сходами без сторонньої допомоги.</p> <p>Під час купання у ванні чи душі може потребувати часткової сторонньої допомоги.</p> <p>Може потребувати незначної допомоги при вдяганні та взуванні, при приготуванні їжі, веденні домашнього господарства; часткової допомоги при пранні, здійсненні покупок у магазинах чи отриманні послуг в організаціях, що не знаходяться поблизу місця проживання.</p> <p>Помірно виражена залежність у сторонній допомозі.</p>

			Отримувач соціальної послуги може потребувати помірного обсягу сторонньої допомоги й догляду з огляду на наявні обмеження у життєдіяльності, умови проживання й фактори ризику (часткової і повної сторонньої допомоги може потребувати виконання отримувачем соціальної послуги до 40 % простих та складних дій)
	63-75	4	<p>Основні види елементарних дій (вмивання, контроль за актами сечовиділення та дефекації, користування туалетом, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Види складних дій (прийом ліків, користування телефоном, розпоряджання особистими фінансами) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Пересування обмежується помешканням.</p> <p>У рідких випадках може пересуватися на невеликій відстані самостійно чи з супроводом пішки або на транспорті.</p> <p>Не може підніматись сходами без сторонньої допомоги.</p> <p>Може потребувати часткової сторонньої допомоги при вдяганні та взуванні, при приготуванні та прийомі їжі, у веденні домашнього господарства, при пранні, при купанні у ванні чи душі.</p> <p>Потребує допомоги у здійсненні покупок у магазинах чи отриманні послуг в організаціях.</p> <p>Отримувач соціальної послуги має виражену залежність у сторонній допомозі й догляді, у тому числі з огляду на наявні обмеження у життєдіяльності, умови проживання й фактори ризику (часткової і повної сторонньої допомоги й догляду потребує виконання отримувачем соціальної послуги до 50 % простих та складних дій)</p>
IV група	54-62	5	<p>Основні види елементарних дій (вмивання, контроль за актами сечовиділення та дефекації, користування туалетом, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Види складних дій (прийом ліків, користування телефоном, розпоряджання особистими фінансами) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Пересування обмежується помешканням.</p> <p>У рідких випадках може пересуватися на невеликій відстані з супроводом пішки або на транспорті.</p> <p>Не може підніматись сходами без сторонньої допомоги.</p> <p>Може вести домашнє господарство невеликого обсягу при великих часових затратах. Не може прати великі речі.</p> <p>Може потребувати часткової сторонньої допомоги при купанні у ванні чи душі, при одяганні й взуванні, при приготуванні й прийомі їжі.</p> <p>Потребує допомоги у здійсненні покупок у магазинах чи отриманні послуг в організаціях.</p> <p>Отримувач соціальної послуги має виражену залежність від сторонньої допомоги й догляду, у тому числі з огляду на наявні обмеження у життєдіяльності, умови проживання й фактори ризику (часткової і повної сторонньої допомоги й догляду потребує виконання отримувачем соціальної послуги</p>

			до 90 % простих та складних дій)
	43 – 53	6	<p>Може вмиватися, розчісуватися, чистити зуби, взуватися і вдягатися, приймати їжу з частковою сторонньою допомогою. Може частково контролювати акти сечовиділення та дефекації.</p> <p>Пересування в основному обмежене кімнатою. У рідких випадках може виходити у двір із супроводом.</p> <p>Приймає ванну чи душ зі сторонньою допомогою. Користується туалетом зі сторонньою допомогою (потребує допомоги при збереженні рівноваги, вдяганні, роздяганні).</p> <p>Основні види домашнього господарства вести не у змозі. Може приготувати найпростіші страви й випрати невеликі речі.</p> <p>Потребує допомоги у здійсненні покупок у магазинах чи отриманні послуг в організаціях.</p> <p>Може користуватись телефоном.</p> <p>Приймає ліки самостійно чи з незначною допомогою. Може розпоряджатися особистими фінансами.</p> <p>Отримувач соціальної послуги має виражену залежність від сторонньої допомоги й догляду, у тому числі з огляду на наявні обмеження у життєдіяльності, умови проживання й фактори ризику (часткової і повної сторонньої допомоги й догляду потребує виконання отримувачем соціальної послуги до 100 % простих та складних дій, з них понад 60 % – часткової сторонньої допомоги)</p>
	32 - 42	7	<p>Може вмиватися, розчісуватися, чистити зуби, взуватися і вдягатися, приймати їжу, приймати ванну чи душ зі сторонньою допомогою.</p> <p>Користується туалетом зі сторонньою допомогою (потребує допомоги при збереженні рівноваги, вдяганні, роздяганні).</p> <p>Пересування обмежене кімнатою.</p> <p>При переході з ліжка на крісло іноді потребує мінімальної допомоги чи нагляду.</p> <p>Не може вести домашнє господарство, готувати навіть найпростіші страви, прати.</p> <p>Викликає труднощі самостійний прийом ліків.</p> <p>Часто не у змозі розпоряджатися власними фінансами.</p> <p>Може користуватися телефоном з незначною допомогою.</p> <p>Отримувач соціальної послуги повністю залежний від сторонньої допомоги й догляду, у тому числі з огляду на наявні обмеження у життєдіяльності, умови проживання й фактори ризику (часткової і повної сторонньої допомоги й догляду потребує виконання отримувачем соціальної послуги до 100 % простих та складних дій, з них тільки близько 50 % – часткової сторонньої допомоги)</p>
V група	25 - 31	8	<p>Приймає ванну чи душ, вмивається, розчісується, чистить зуби, вдягається, взувається зі сторонньою допомогою. Потребує часткової допомоги при прийомі їжі. Акт сечовиділення й дефекації може контролювати повністю або частково.</p> <p>Пересування обмежене ліжком й простором навколо нього.</p>

			<p>При переході з ліжка на крісло може потребувати часткової сторонньої допомоги. Користуватися туалетом може самостійно чи зі сторонньою допомогою (крісло-туалет біля ліжка чи судно).</p> <p>Користується телефоном чи має труднощі при користуванні ним.</p> <p>Не може самостійно готувати їжу, вести домашнє господарство, прати, займатися рукоділлям.</p> <p>Не може самостійно приймати ліки й розпоряджатися особистими фінансами.</p> <p>Отримувач соціальної послуги повністю залежний від сторонньої допомоги. Часткова залежність, обумовлена станом здоров'я й можливістю пересування, становить менше ніж 50 % випадків виконання простих і складних дій</p>
	12 - 24	9	<p>Отримувач соціальної послуги постійно перебуває у ліжку. Потребує сторонньої допомоги при переході з ліжка на крісло.</p> <p>Може здійснювати активні рухи у межах ліжка. Може самостійно сидіти.</p> <p>Сідає самостійно чи з незначною допомогою. Контролює акти сечовиділення й дефекації частково чи повністю. Користується судном чи кріслом-туалетом.</p> <p>Отримувач соціальної послуги повністю залежний від сторонньої допомоги</p>
	0 - 11	10	<p>Отримувач соціальної послуги постійно перебуває у ліжку. Пересувається тільки зі сторонньою допомогою.</p> <p>Вмивання, купання, вдягання й роздягання, прийом їжі здійснює тільки зі сторонньою допомогою.</p> <p>Не сідає самостійно й не може сидіти. Не контролює акти сечовиділення й дефекації. Необхідний постійний цілодобовий догляд.</p> <p>Отримувач соціальної послуги повністю залежний від сторонньої допомоги</p>

2. Вивчення можливості виконання отримувачем соціальної послуги різних видів життєдіяльності здійснюється за допомогою анкетування, яке проводиться з використанням шкали оцінки можливості виконання елементарних дій (таблиця 2) та шкали оцінки можливості виконання складних дій (таблиця 3) з метою визначення:

залежності від будь-якої сторонньої допомоги (фізичної, словесної, нагляду)*;

можливості самостійно задовольняти свої основні життєві потреби;

ступеня залежності** і передбачуваної тривалості індивідуальної потреби у сторонній допомозі, причин, що її викликають.

3. Ступінь залежності отримувача соціальної послуги від сторонньої допомоги визначається оптимальним для конкретної ситуації методом – шляхом опитування отримувача соціальної послуги, законних представників, членів його сім'ї, надавача соціальної послуги або шляхом здійснення фахівцями безпосереднього спостереження за отримувачем соціальної послуги.

4. При застосуванні зазначених шкал обрані відповіді на питання мають відображати реальні дії отримувача соціальної послуги. Оцінка проводиться на підставі інформації за попередні 24-48 годин (у разі необхідності оцінка проводиться за довший період часу).

5. Шкала оцінки можливості виконання елементарних дій оцінює повсякденну діяльність людини за допомогою 10 критеріїв, що стосуються сфери самообслуговування та можливості пересуватися (таблиця 2). Оцінка рівня виконання елементарних дій здійснюється за сумою балів, визначених для кожного отримувача соціальної послуги за кожним із розділів цієї шкали. Максимальний результат становить 100 балів, мінімальний – 0 балів.

* Потреба у нагляді й словесній допомозі означає, що потенційний отримувач соціальної послуги належить до категорії тих, хто потребує сторонньої допомоги (залежний).

** Категорія „незалежний” допускає використання допоміжних технічних засобів реабілітації.

Таблиця 2

Шкала оцінки можливості виконання елементарних дій

№ з/п	Критерії	Характеристика	Бали
1	2	3	4
1	Прийом їжі	Приготування до прийому їжі й прийом їжі здійснює самостійно, користується посудом, столовими приборами й побутовою технікою без труднощів	10
		Приготування до прийому їжі й прийом їжі здійснює самостійно, але за довший проміжок часу	9
		Приготування до прийому їжі й прийом їжі здійснює самостійно із застосуванням спеціального посуду й технічних засобів реабілітації (далі – ТЗР)	8
		Насилу здійснює самостійно або за допомогою ТЗР приготування до прийому їжі й прийом їжі	7
		Приймає їжу самостійно або за допомогою ТЗР, але не може приготуватися до прийому їжі (покласти їжу в тарілку чи налити рідину в стакан тощо)	6
		Потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги при приготуванні до прийому їжі й прийомі їжі (при розрізанні продуктів, приготуванні бутербродів) (до 25 % дій чи часу приймання їжі)	5
		Необхідний постійний нагляд або часткова допомога при прийомі їжі (до 50 % дій чи часу приймання їжі)	3
		Потребує значного обсягу допомоги при прийомі їжі	1
		Не може самостійно приймати їжу	0
2	Купання	Приймає ванну чи душ самостійно без труднощів	5
		Приймає ванну чи душ самостійно з труднощами	4
		Потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги при прийомі ванни чи душу (наприклад, при виході з ванни чи душу, при роздяганні) (до 25 % дій чи часу)	3
		Потребує сторонньої допомоги при прийомі ванни чи душу (до 50 % дій чи часу)	2

		Потребує значного обсягу сторонньої допомоги при прийомі ванни чи душу	1
		Купання здійснюється тільки зі сторонньою допомогою в межах ліжка, у тому числі за допомогою ванни-простирадла	0
3	Особистий туалет (вмивання, розчісування, чистка зубів, бриття, маніпуляції із зубними протезами)	Здійснює особистий туалет самостійно без труднощів	5
		Здійснює особистий туалет самостійно з труднощами	4
		Потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги (до 25 % дій чи часу)	3
		Потребує сторонньої допомоги (до 50 % дій чи часу)	2
		Потребує значного обсягу сторонньої допомоги	1
		Не може самостійно здійснювати особистий туалет	0
4	Одягання і взування	Вдягається і взувається самостійно без труднощів	10
		Вдягається і взувається самостійно із застосуванням ТЗР без труднощів	9
		Повільно вдягається і взувається самостійно або із застосуванням ТЗР	8
		З труднощами вдягається і взувається самостійно або із застосуванням ТЗР	7
		При вдяганні і взуванні потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги, наприклад, при застібанні гудзиків, зав'язуванні шнурків (до 25 % дій чи часу)	5
		Потребує сторонньої допомоги при вдяганні і взуванні (до 50 % дій чи часу)	3
		Потребує значного обсягу сторонньої допомоги при вдяганні і взуванні	1
		Не може самостійно вдягатися і взуватися	0
5	Контроль дефекації	Повністю контролює, за необхідності може використовувати клізму чи свічки без сторонньої допомоги	10
		Має функціонуючу колостому, за якою доглядає самостійно із застосуванням калоприймача	8
		Випадкові інциденти не частіше 1 разу на тиждень або потребує допомоги при використанні клізми і свічок (не частіше 1 разу на тиждень)	5
		Періодично (2-3 рази на тиждень) не контролює дефекацію або потребує використання клізми, яку ставить надавач соціальної послуги, або має функціонуючу колостому, за якою може доглядати самостійно з частковою сторонньою допомогою із застосуванням калоприймача	2
		Практично не контролює (порушення більше 3 разів на тиждень), за колостою доглядати самостійно не може	1
		Постійно не контролює або потребує застосування клізми чи догляду за колостою, що здійснюватиметься надавачем соціальної послуги	0
6	Контроль сечовиділення	Повністю контролює без сторонньої допомоги	10
		Самостійно справляється з уростою із застосуванням сечоприймача та інших спеціальних засобів або самостійно справляється з катетером	8
		Випадкові інциденти не частіше 1 разу на добу	5
		Періодично (2-3 рази на добу) не контролює сечовиділення	2

		або є функціонуюча уростома, за якою може доглядати з частковою сторонньою допомогою із застосуванням сечоприймача	
		Практично не контролює (порушення більше 3 разів на добу), за уростомою доглядати самостійно не може, використовуються памперси	1
		Постійно не контролює чи потребує використання катетера, яким не може користуватися самостійно; постійно використовуються памперси або відмовляється від їх використання (внаслідок психічних порушень чи інших причин)	0
7	Відвідування та здійснення туалету	Відвідує й здійснює туалет самостійно без труднощів	10
		Відвідує й здійснює туалет самостійно із застосуванням ТЗР	9
		Насилу відвідує й здійснює туалет із використанням крісла-туалету, ТЗР без сторонньої допомоги	7
		Потребує незначної сторонньої допомоги й нагляду під час відвідування й здійснення туалету, застосування крісла-туалету (наприклад, для збереження рівноваги, при роздяганні, вдяганні й інших діях)	5
		Потребує значної сторонньої допомоги при відвідуванні й здійсненні туалету	3
		Потребує постійної сторонньої допомоги при відвідуванні й здійсненні туалету	2
		Туалет здійснюється тільки із застосуванням спеціальних засобів безпосередньо у ліжку (судно, памперси)	0
8	Вставання й перехід з ліжка	Переходить самостійно без труднощів	15
		Переходить за допомогою ТЗР без труднощів	12
		При переході потребує нагляду (чи мінімальної допомоги)	10
		Переходить самостійно чи за допомогою ТЗР з труднощами	7
		Може самостійно сидіти на ліжку, при переході необхідна часткова стороння допомога	5
		Може сидіти, але перехід здійснюється із постійною сторонньою допомогою	3
		Може сидіти й сидіти тільки за підтримки, перехід здійснюється із постійною сторонньою допомогою	1
		Не може сидіти й встати з ліжка навіть із сторонньою допомогою	0
9	Пересування	Може без сторонньої допомоги пересуватися на відстань більше 500 метрів. Може ходити по помешканню без сторонньої допомоги	15
		Може без сторонньої допомоги самостійно пересуватися на відстань більше 500 метрів із застосуванням ТЗР. Може ходити по помешканню без сторонньої допомоги	14
		Може без сторонньої допомоги самостійно пересуватися на відстань більше 500 метрів із застосуванням ТЗР повільно, з труднощами. Може ходити по помешканню без сторонньої допомоги	11
		Може пересуватися зі сторонньою допомогою в межах 500 метрів. Може ходити по помешканню без сторонньої допомоги	10
		Може самостійно пройти до 100 метрів або пересувається за	5

		допомогою крісла-коляски. Пересувається по помешканню повільно із зупинками на відпочинок	
		Може пройти до 100 метрів із застосуванням ТЗР. По помешканню пересувається з труднощами	3
		Може пройти до 100 метрів тільки із сторонньою допомогою. По помешканню пересувається зі сторонньою допомогою	2
		Не може самостійно рухатись на відстань більше 50 метрів чи не у змозі пересуватися	0
10	Підйом сходами	Може підніматись самостійно	10
		Піднімається самостійно за допомогою ТЗР	9
		Потребує багато часу для самостійного чи за допомогою ТЗР підйому сходами	7
		Потребує незначної сторонньої допомоги (чи нагляду)	5
		Підніматися сходами може тільки зі сторонньою допомогою	2
		Не у змозі підніматися сходами навіть зі сторонньою допомогою	0
	Сума балів		

6. Шкала оцінки можливості виконання складних дій оцінює складні дії людини за допомогою 9 критеріїв (таблиця 3). Оцінка рівня виконання складних дій здійснюється за сумою балів, визначених для кожного отримувача соціальної послуги за кожним із розділів цієї шкали. Максимальний результат становить 27 балів, мінімальний – 10 балів.

Таблиця 3

Шкала оцінки можливості виконання складних дій

№ з/п	Критерії	Характеристика	Бали
	2	3	4
1	Користування телефоном	Може користуватися самостійно	3
		Може користуватися тільки спеціально обладнаним телефоном (наприклад, через слабкий слух чи зір)	2,5
		Може користуватися з невеликою допомогою чи набираючи тільки добре знайомі номери	2
		Може говорити по телефону, якщо хтось набере необхідний номер	1,5
		Не може користуватися	1
2	Пересування на відстані, куди не можна дійти пішки	Може пересуватися самостійно, у тому числі громадським транспортом чи на таксі. Планує поїздки самостійно	3
		Може пересуватися самостійно, у тому числі громадським транспортом чи на таксі після детальних словесних інструкцій	2,5
		Може пересуватися самостійно з незначною сторонньою допомогою, у тому числі громадським транспортом чи на таксі	2
		Може пересуватися тільки з постійним супроводом громадським транспортом чи на таксі	1,5

	2	3	4
		Не пересувається	1
3	Дрібні покупки в магазині	Може робити покупки самостійно	3
		Може робити покупки з незначною допомогою	2
		Робить покупки за умови сторонньої допомоги й супроводу	1,5
		Не у змозі робити покупки	1
4	Приготування їжі	Може готувати самостійно	3
		Може готувати із напівфабрикатів	2,5
		Може готувати з незначною допомогою	2
		Може тільки розігрівати їжу	1,5
		Не у змозі готувати	1
5	Ведення домашнього господарства	Може вести самостійно	3
		Може робити самостійно нетрудомісткі види робіт	2,5
		Може вести з незначною допомогою	2
		Потребує сторонньої допомоги при виконанні більше ніж половини робіт	1,5
		Не у змозі вести домашнє господарство	1
6	Дозвілля, у тому числі рукоділля	Дозвілля може організувати й займатися самостійно	3
		Може організувати й займатися деякими видами самостійно	2,5
		Може організувати дозвілля й займатися з незначною допомогою	2
		Не у змозі організувати своє дозвілля й займатися самостійно	1
7	Прання	Може прати самостійно	3
		Може прати самостійно тільки за допомогою пральної машини	2,5
		Може прати самостійно з незначною допомогою (наприклад, при розвішуванні білизни)	2
		Потребує значного обсягу сторонньої допомоги	1,5
		Не у змозі займатись пранням	1
8	Прийом ліків	Може приймати ліки самостійно (правильно дозуючи й у відповідний час)	3
		Може приймати ліки самостійно з незначною допомогою (хтось визначає точну дозу й нагадує про необхідність прийняти ліки)	2
		Може приймати ліки самостійно, якщо хтось постійно контролює їх прийом	1,5
		Не у змозі самостійно приймати ліки	1
9	Розпорядження особистими фінансами	Розпоряджається самостійно	3
		Розпоряджається самостійно з незначною допомогою	2
		Розпоряджається поточними витратами самостійно, але місячний бюджет розподілити не у змозі	1,5
		Розпоряджатися не у змозі	1
	Сума балів		

7. Ступінь індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги з числа повнолітніх осіб з інвалідністю з інтелектуальними та/або психічними порушеннями визначається на підставі оцінки навичок проживання за основними категоріями (таблиця 4), що проводиться відповідно до картки визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги (далі –

Картка) (таблиця 5).

8. Метою заповнення Картки є оцінка навичок проживання особи шляхом визначення кількісних показників потреби у соціальній послугі, що базується на уніфікованих показниках рівня володіння навичками виконання елементарних та складних дій за 14 категоріями життєдіяльності. Результати оцінки зазначаються у висновку та застосовуються за принципом:

при задовільному рівні (від 142 до 244 балів) – потреба становить 35 годин послуги на тиждень;

при доброму рівні (від 245 до 314 балів) – потреба становить 21 годину послуги на тиждень;

при відмінному рівні (від 315 до 350 балів) – потреба становить 14 годин послуги на тиждень.

9. При проведенні оцінки навичок проживання отримувача соціальної послуги беруть участь особа, яку оцінюють, фахівці мультидисциплінарної команди, близькі та інші родичі, котрі здійснюють догляд, інші особи, які знають про навички отримувача соціальної послуги.

10. Рівень навичок проживання для кожної оцінюваної особи визначається за найнижчим рівнем задовільних відповідей за відповідною категорією (усього оцінка виконується за 14 категоріями). Отримувач соціальної послуги може мати відмінний рівень навичок проживання за однією категорією, але базовий чи нульовий за іншою.

11. Для оцінювання за кожною з 14 категорій життєдіяльності питання поділено на 5 рівнів (від нульового до відмінного) по 5 запитань для кожного. З просуванням від рівня до рівня питання ускладнюються. За кожну ствердну відповідь на одне запитання нараховується один бал.

12. Процес оцінювання починається з відповідей на запитання найнижчого (нульового) рівня і далі. До наступного рівня оцінювання переходять за наявності ствердних відповідей на всі запитання попереднього рівня, за які відповідно зараховується п'ять балів. Якщо на нульовому рівні ствердними є відповіді на чотири або менше запитань, рівень володіння навичками оцінюється як нульовий. Якщо на рівнях від базового до відмінного ствердними є відповіді на одне або два запитання, рівень володіння навичками оцінюється як попередній; якщо ствердними є три або чотири відповіді, перейти до наступного рівня не можна, проте такий рівень володіння навичками зараховується.

13. Нульовий рівень навичок для всіх категорій життєдіяльності означає, що особа не проявляє ознак розуміння необхідності виконання тих чи інших функцій, а також здатності їх виконувати без сторонньої допомоги і тому потребує значної підтримки фахівця.

Таблиця 4

Шкала оцінки навичок проживання за основними категоріями

№ з/п	Категорії	Рівень навичок	Характеристика володіння навичками
-------	-----------	----------------	------------------------------------

		проживання за категоріями	
1	2	3	4
1	Управління фінансами/обізнаність у сфері споживання	Нульовий	☐ Відрізняє гроші від папірців. ☐ Розуміє, що гроші заробляють. ☐ Розуміє, що в магазині товари без грошей не дають. ☐ Відрізняє банк від магазину. ☐ Розуміє, у якому магазині, що купують
		Базовий	☐ Розуміє вартість монет та паперових грошей. ☐ Може здійснити покупки в магазині та порахувати решту. ☐ Має уявлення про різницю між „розкішшю” та „необхідністю” у харчуванні, транспорті, одязі, житлі. ☐ Знає різницю між „ціною зі знижкою” та „звичайною ціною”. ☐ Може визначити спосіб заощадження грошей на покупках
		Задовільний	☐ Знає, як відкрити банківський рахунок (розрахунковий або ощадний). ☐ Знає, як зробити та зняти банківський вклад. ☐ Може обмежити бюджет на один тиждень (демонструє деяке вміння заощаджувати). ☐ Розуміє різницю між нарахованою та фактично отриманою заробітною платою. ☐ Може використовувати калькулятор, щоб додавати, віднімати, ділити і множити
		Добрий	☐ З допомогою може скласти місячний бюджет, що покриває витрати для самостійного життя. ☐ Стійкий до впливів маркетингових кампаній (розпродажів, акцій, дешевих кредитів тощо). ☐ Знає, як звернутися в банк та отримати виписку з банківського рахунку. ☐ Може порівнювати магазини відповідно до цін у них. ☐ Знає, як обрізати і використовувати різноманітні акційні купони
		Відмінний	☐ Може заощадити та відкласти кошти для непередбачуваних ситуацій, сезонних рахунків тощо. ☐ Розуміє, що означають покупки в кредит, відсотки та пеня. ☐ Розуміє відрахування із заробітної плати, податки, страхування. ☐ Може заповнити коротку форму для податкової декларації. ☐ Має регулярну програму заощадження
2	Організація харчування	Нульовий	☐ Миє руки перед їжею без нагадування. ☐ Розуміє, які продукти можна їсти без приготування, а які потрібно обробляти та готувати. ☐ Знає, що овочі та фрукти потрібно мити, чистити. ☐ Користується столовими приборами, такими як ложка, виделка.

			☐ Прибирає після себе посуд зі столу ☐ Миє руки перед вживанням чи приготуванням їжі. ☐ Поводиться належним чином за столом. ☐ Може замовити їжу у кафе чи закладі швидкого харчування. ☐ Знає про продукти, які рекомендовано вживати для підтримки здорового способу життя. ☐ Знає назви кухонного приладдя та те, як його використовувати
		<i>Базовий</i>	
		<i>Задовільний</i>	☐ Може замовити їжу в ресторані, використовуючи меню. ☐ Може приготувати сніданок чи обід на одну людину. ☐ Може скласти список необхідних покупок для походу в магазин. ☐ Може ефективно і безпечно використовувати кухонне приладдя для приготування їжі (ножі, тертки, консервні ножі, картоплечистки тощо). ☐ Уміє правильно накрити на стіл
		<i>Добрий</i>	☐ Виявляє продукти, які швидко псуються і повинні зберігатися в холодильнику. ☐ Розрізняє ознаки зіпсованої їжі. ☐ Уміє дотримуватися інструкцій з приготування консервованих або заморожених продуктів. ☐ Уміє купувати продукти для тижневого меню та не перевищувати бюджет на продукти харчування. ☐ Уміє здійснити покупки у магазині (обрати товари зі списку покупок та сплатити за них касиру)
3	Зовнішній вигляд, дотримання правил особистої гігієни	<i>Відмінний</i>	☐ Готує страви за рецептами. ☐ Уміє змінити рецепт, щоб приготувати страву для більшої чи меншої кількості людей. ☐ Розуміє, як використовувати товари до закінчення терміну придатності для запобігання їх псуванню. ☐ Уміє планувати щотижневе меню із поживних страв. ☐ Розуміє та вміє використовувати ціни для порівняння магазинів
		<i>Нульовий</i>	☐ Одягається з допомогою інших осіб. ☐ Користується туалетом і купається з допомогою інших. ☐ Миє руки, чистить зуби, розчісує волосся з допомогою. ☐ Може поголитися з допомогою (для чоловіків). Може з допомогою дотримуватися правил особистої гігієни, у тому числі при менструальному циклі (для жінок). ☐ Замінює брудний одяг з нагадуванням/допомогою
		<i>Базовий</i>	☐ Самостійно одягається і взувається відповідно до сезону. ☐ Знає, коли потрібно змінити білизну і брудний одяг. ☐ Самостійно купається. ☐ Використовує мило, шампунь, дезодорант, крем для гоління, інші засоби з урахуванням статі. ☐ Регулярно самостійно чистить зуби
		<i>Задовільний</i>	☐ Регулярно приймає душ та миється.

4			☐ Доглядає за волоссям, підтримує його чистим та охайним. ☐ Може самостійно скористатися послугами перукарні. ☐ Одягається в достатньо чистий одяг. ☐ Сушить взуття за потреби
		<i>Добрий</i>	☐ Може читати етикетки на одязі та визначити спосіб прання відповідних речей. ☐ Може сортувати одяг для прання в пральній машині. ☐ Знає вартість та може запланувати в бюджеті гроші для спеціальних процедур з волоссям, нігтями (фарбування, плетіння, манікюр тощо). ☐ Може самостійно прасувати одяг. ☐ Може пришивати гудзики і робити дрібний ремонт одягу
		<i>Відмінний</i>	☐ Може прати речі руками, виконуючи інструкції на етикетці. ☐ Знає, який одяг потрібно одягнути майже для будь-якої події. ☐ За потреби може віднести до ательє одяг для складного ремонту, орієнтується в послугах ательє та цінах. ☐ Знає, яка косметика підходить саме йому/їй. ☐ Уміє безпечно користуватися побутовою технікою для догляду за власною зовнішністю (феном, електробритвою, електропілятором тощо)
	Здоров'я	<i>Нульовий</i>	☐ Може сказати, що погано себе почуває. ☐ Може показати/сказати, де болить. ☐ Знає, що таке ліки і де вони зберігаються і продаються. ☐ Не бере ліки без дозволу. ☐ Розуміє, що у разі хвороби потрібно звертатися до лікаря
		<i>Базовий</i>	☐ Знає, що не можна брати чужі ліки, і не бере їх. ☐ Знає, що вживання наркотиків, алкоголю або тютюну шкодить здоров'ю. ☐ Знає основи анатомії людини. ☐ Знає про методи контрацепції. ☐ Знає, як і де отримати невідкладну медичну допомогу
		<i>Задовільний</i>	☐ Може розпізнавати й описувати симптоми застуди, грипу та інших найбільш поширених захворювань. ☐ Погоджується пройти медичні процедури на прохання людини, котрій довіряє. ☐ Знає, що робити при незначному порізі, опіку чи як витягнути скабку. ☐ Розуміє ризики вагітності та захворювань, що передаються статевим шляхом. ☐ Розуміє ризики зловживання наркотиками і алкоголем
		<i>Добрий</i>	☐ Може доглядати за собою під час застуди чи грипу, виміряти собі температуру. ☐ Розпізнає/правильно вживає ліки, які продаються без рецептів. ☐ Може викликати лікаря або записатися до нього на прийом і дотримуватися лікарських інструкцій.

5	Утримання помешкання		☐ Вміє без нагляду безпечно приймати ліки, що входять до аптечки першої допомоги. ☐ Знає методи контролю народжуваності (контрацепції), як їх отримати і запобігти поширенню захворювань, що передаються статевим шляхом
		<i>Відмінний</i>	☐ Усвідомлює необхідність здорового харчування, фізичних вправ, правильного харчування та інших профілактичних заходів для здорового способу життя. ☐ Може визначити, коли треба звернутися в лікарню за невідкладною допомогою та коли піти до сімейного лікаря чи в поліклініку. ☐ Усвідомлює необхідність повноцінного сну та прогулянок на свіжому повітрі. ☐ Знає про заклади планування сім'ї. ☐ Знає, що таке належне допологове спостереження
		<i>Нульовий</i>	☐ Знає, що потрібно дотримуватися чистоти в помешканні. ☐ Відрізняє брудне помешкання від чистого. ☐ Може прибрати брудний посуд зі столу. ☐ Знає назви основних предметів для прибирання і де вони зберігаються. ☐ Може скласти свій одяг з допомогою інших
		<i>Базовий</i>	☐ Може мити посуд, використовуючи мийні засоби та гарячу воду. ☐ Може поміняти лампочку. ☐ Може застелити ліжко. ☐ Може самостійно винести сміття. ☐ Як правило, кладе речі на їхні місця
		<i>Задовільний</i>	☐ Вміє правильно використовувати пиросос і чистити його, чистити туалет та ванну. ☐ Може міняти постільну білизну. ☐ Знає, як не допустити засмічення раковини й унітаза. ☐ Знає, як підмити й мити підлогу, вікна, витирати пил. ☐ Знає відповідні мийні засоби для різних видів очищення
		<i>Добрий</i>	☐ Знає, як користуватися вантузом для пробивання туалету чи раковини. ☐ Може розморожувати холодильник, якщо це необхідно. ☐ Знає, як економити енергію і воду. ☐ Виконує рутинні та генеральні прибирання, щоб підтримувати будинок в достатньо чистому стані. ☐ Правильно використовує ящики і шафи для зберігання речей
		<i>Відмінний</i>	☐ Знає, що ремонт має виконувати власник будинку, і може подати запит щодо проведення ремонтних робіт. ☐ Може зробити невеликий побутовий ремонт. ☐ Може поміняти запобіжник або вимикач. ☐ Може виміряти вікно для встановлення жалюзі чи штор.

			☐ Знає, як позбутися тарганів і як не завести шкідників тощо
6	Обізнаність у сфері нерухомості	Нульовий	☐ Може відрізнити житловий будинок від будинку іншого призначення. ☐ Може сказати, в якому будинку проживає (приватний чи багатоквартирний). ☐ Знає людей, з якими проживає в будинку. ☐ Знає працівників, які регулярно надають йому/їй послуги для задоволення базових потреб (догляду). ☐ Розуміє, до кого звертатися з питаннями про умови проживання
		Базовий	☐ Розуміє поняття „здається в оренду”. ☐ Знає, як дістатися до аварійного виходу в будівлі. ☐ Може правильно написати свою адресу. ☐ Розрізняє в межах спільного приміщення, до яких кімнат може входити без дозволу, а до яких має постукати. ☐ Може самостійно без допомоги користуватися ліфтом
		Задовільний	☐ Може читати і розуміє оголошення про оренду. ☐ Розуміє основні терміни (власне житло, оренда, попросити довідку тощо). ☐ Може розрахувати витрати, пов’язані з орендою різного виду житла. ☐ Знає правила поведінки із сусідами. ☐ Уміє звернутися по допомогу, щоб орендувати житло
		Добрий	☐ Може визначити тип житла, що можна орендувати в рамках власного бюджету і відповідає сучасним вимогам щодо житла. ☐ Може розрахувати початковий внесок (депозити, плата за підключення, застава, оренда – перший місяць, придбання меблів та інших предметів домашнього вжитку). ☐ Може заповнити орендну заяву і обговорити її з орендодавцем. ☐ Знає, що потрібно оглянути квартиру, щоб переконатися, що господар будинку надав правдиву інформацію про квартиру та сусідів. ☐ Розуміє наслідки, якщо права інших мешканців щодо майна чи можливого шуму не дотримуються
		Відмінний	☐ Демонструє здатність налагоджувати контакт та спілкуватися з іншими мешканцями й орендодавцем. ☐ Знає, як отримати допомогу, якщо є конфлікт з орендодавцем. ☐ Може викликати майстра у сфері комунальних послуг за необхідності. ☐ Уміє враховувати права інших співмешканців при проживанні в орендованій квартирі. ☐ Може регулярно сплачувати орендну плату та комунальні платежі
7	Користув	Нульовий	☐ Знає, що можна пересуватися за допомогою транспорту.

			☐ Може відрізнити громадський транспорт від приватного, вантажівку від легкового авто. ☐ Розрізняє різні види громадського транспорту. ☐ Знає, що за проїзд у громадському транспорті потрібно платити. ☐ Розуміє важливість дотримання правил дорожнього руху
		<i>Базовий</i>	☐ Розуміє важливість безпеки та використовує ремені безпеки при поїзді в авто. ☐ Ознайомлений із будь-якими формами доступного громадського транспорту. ☐ Знає найближчі зупинки громадського транспорту біля свого будинку. ☐ Знає вартість користування кожним видом громадського транспорту. ☐ Може самостійно дістатися на громадському транспорті від дому до установи, яку відвідує регулярно
		<i>Задовільний</i>	☐ Може безпечно їздити на велосипеді. ☐ Вміє сплатити вартість поїздки або пред'явити документ про пільговий проїзд. ☐ Усвідомлює наслідки водіння без прав та страхування. ☐ Знає, як викликати таксі та приблизну вартість поїздки на таксі. ☐ Якщо є пояснення, може їздити в громадському транспорті з кількома пересадками
		<i>Добрий</i>	☐ Може організувати щоденне пересування транспортом на роботу чи на навчання. ☐ Знає, що потрібно зробити, щоб отримати права водія. ☐ Знає дорожні знаки. ☐ Може полагодити велосипед. ☐ Може орієнтуватися по карті
		<i>Відмінний</i>	☐ Може скористатися альтернативним маршрутом громадського транспорту у разі, якщо регулярний маршрут не працює. ☐ Знає, як здійснювати основне обслуговування автомобіля. ☐ Може оцінити вартість утримання та експлуатації автомобіля на місяць/рік, включаючи вклади і страхування. ☐ Уміє знайти інформацію про проїзд у громадському транспорті до іншого населеного пункту. ☐ Може здійснити проїзд в обидва кінці на міжміському громадському транспорті
8	Організація навчального процесу	<i>Нульовий</i>	☐ Вміє читати. ☐ Розрізняє поняття „один” і „багато” на прикладі конкретних предметів. ☐ Може у складі групи проводити певний період часу за трудовою діяльністю (працетерапією) і для виконання роботи готовий освоювати певні трудові операції.

			☐ Відрізняє робочий час від дозвілля і поводить себе відповідно. ☐ Розуміє, що кожен повинен працювати і що необхідно добре вчитися, щоб працювати
		<i>Базовий</i>	☐ Виявляє уподобання у певній сфері трудової діяльності під час групових занять із працетерапії. ☐ Виявляє бажання освоювати нові трудові навички під час групових або індивідуальних трудових занять. ☐ Розуміє поняття „професія” і виявляє бажання набути певної професії. ☐ Має реалістичний погляд на свою майбутню професію. ☐ Розуміє, що таке школа, професійне училище, технікум, університет
		<i>Задовільний</i>	☐ Може заповнювати форми при вступі на освітні програми. ☐ Має загальне уявлення про те, яка освіта необхідна для роботи, яку він/вона хоче виконувати. ☐ Може обговорювати освітні/професійні плани з вчителями/консультантами. ☐ Знає, як дізнатися про умови для вступу на навчальні програми. ☐ Має уявлення про те, де зможе працювати після отримання бажаної освіти
		<i>Добрий</i>	☐ Знає, як писати конспекти. ☐ Розуміє різницю між лекцією та практичним заняттям. ☐ Розуміє освітні потреби/навички, необхідні для обраної роботи. ☐ Знає вартість навчальних курсів. ☐ Розуміє, що таке стипендія і як її отримати
		<i>Відмінний</i>	☐ Може вибрати освітній заклад, де можна здобути бажану професію. ☐ Знає, де знайти і як отримати доступ до освіти або професійної підготовки в громаді. ☐ Знає, як отримати фінансову допомогу для додаткової освіти. ☐ Розуміє перспективи та можливі стандарти життя відповідно до рівня освіти і спеціалізованих навичок. ☐ Розуміє, що повинен про себе турбуватися сам, якщо буде здобувати освіту в іншому місті і готовий до самостійного проживання і самообслуговування
9	Навички пошуку роботи	<i>Нульовий</i>	☐ Знає, що дорослій людині потрібно працювати, щоб заробляти на життя. ☐ Розрізняє різні види діяльності. ☐ Розуміє різницю між працетерапією і найманою працею. ☐ Усвідомлює, що улюблене заняття може не приносити прибутку. ☐ Знає, що на роботі може виникнути потреба робити те, що скажуть, а не те, що хочеш
		<i>Базовий</i>	☐ Знає, що зазвичай працюють у робочі дні, а відпочивають у вихідні.

			☐ Уміє підготуватися до виходу на роботу вранці (вчасно встати, вдягтися, зібрати необхідні речі, замкнути двері). ☐ Має відповідне уявлення про типи роботи, доступні для нього/неї. ☐ Знає, що за роботу людина отримує відповідну заробітну плату. ☐ Знає, на яку роботу і на яку оплату може розраховувати
		<i>Задовільний</i>	☐ Може написати стандартну форму заяви на роботу. ☐ Може шукати оголошення про роботу й знаходити відповідні вакансії для себе. ☐ Може пройти співбесіду, даючи підходящі відповіді на потенційні запитання. ☐ Може домовитися про час для проходження співбесіди. ☐ Знає про відповідний одяг для співбесіди
		<i>Добрий</i>	☐ Може написати резюме і підготуватися до співбесіди. ☐ Може пройти співбесіду. ☐ Знає функції Державної служби зайнятості України і може до них звернутися. ☐ Знає функції приватних служб зайнятості та розуміє, що вони беруть плату за свої послуги. ☐ Може визначити оголошення, розміщені приватними службами зайнятості
		<i>Відмінний</i>	☐ Має резюме. ☐ Вміє реалістично зважувати переваги однієї роботи над іншою. ☐ Розуміє прояви дискримінації на роботі і те, де шукати допомогу в таких випадках. ☐ Може реалістично оцінити свою здатність виконувати посадові обов'язки після ознайомлення з ними. ☐ Знає, до кого звернутися за консультацією у випадку, якщо необхідно вибрати одну роботу із декількох вакансій і проаналізувати ризики
10	Організація роботи (зайнятості)	<i>Нульовий</i>	☐ Знає, що потрібно ходити на роботу/у трудові майстерні регулярно. ☐ Знає, що на роботі/у трудовій майстерні працюють люди в колективі. ☐ Може виконувати роботи/завдання з постійним супроводом, наглядом. ☐ Потребує частих змін видів діяльності протягом робочого часу. ☐ Потребує частих відпочинків протягом робочого часу
		<i>Базовий</i>	☐ Одягається на роботу належним чином. ☐ Уміє розрахувати час, щоб дістатися до роботи вчасно. ☐ Вчасно звітує про виконану роботу. ☐ Знає свої посадові обов'язки і те, як виконувати завдання на роботі. ☐ Знає, як зв'язатися з роботодавцем, коли не може вийти на роботу
		<i>Задовільний</i>	☐ Уміє відповідно спілкуватися на роботі.

11			☐ Уміє відрізняти робочі стосунки від приватних, розуміє робочу ієрархію і дисципліну. ☐ Знає, як отримати розрахунковий листок. ☐ Знає, через яку поведінку його/її буде одразу звільнено. ☐ Знає, як звернутися по допомогу під час проблем на роботі
		<i>Добрий</i>	☐ Знає, коли має право на лікарняний, відпустку або особистий час. ☐ Знає, яка процедура подання та розгляду скарг. ☐ Знає, що потрібно зробити, щоб отримати підвищення. ☐ Знає, де і коли не можна говорити з колегами. ☐ Знає, як упоратися з гнівом у випадку, коли гнів направлений на керівника, колег або клієнтів
		<i>Відмінний</i>	☐ Може справлятися з гнівом у більшості випадків. ☐ Знає „неписані правила” компанії і може виконувати їх. ☐ Знає, як просити про підвищення або збільшення заробітної плати. ☐ Знає, що потрібно зробити, щоб мати право на просування по службі. ☐ Знає законні права працівника
	Дотримання правил безпеки та поведінки у разі надзвичайних ситуацій	<i>Нульовий</i>	☐ Знає про типові небезпечні ситуації і про їх наслідки. ☐ Знає про необхідність звернутися по допомогу у цих ситуаціях. ☐ Знає, що у небезпечну ситуацію можуть потрапити і близькі люди, яким потрібна буде допомога. ☐ Розрізняє звукові та візуальні сигнали безпеки. ☐ Виконує інструкції доглядальника або професійного рятувальника у разі небезпечної ситуації
		<i>Базовий</i>	☐ Знає функції поліції, швидкої допомоги та пожежної, а також номери телефонів, за якими можна викликати кожен із служб. ☐ Знає, що несправні прилади можуть призвести до пожежі. ☐ Знає правильний спосіб утилізації недопалків, якщо палить. ☐ Вміє закривати і відкривати двері та вікна. ☐ Розуміє, що таке пожежна сигналізація і що робити при її спрацюванні
		<i>Задовільний</i>	☐ Розуміє основні протипожежні заходи. ☐ Знає, як правильно евакуюватися у разі пожежі. ☐ Може розпізнати запах витоку газу. ☐ Знає, що робити, і кому дзвонити, якщо він/вона почувли запах витоку газу. ☐ Дотримується правил дорожнього руху
		<i>Добрий</i>	☐ Знає правила купання у водоймі та дотримується їх. ☐ Знає, як правильно зберігати мийні засоби. ☐ Дотримується правил безпеки при побутовому використанні мийних засобів та електроприладів.

12	Знання ресурсів громади		☐ Може, як правило, визначити, коли потрібна професійна медична допомога, допомога пожежників, поліції. ☐ Знає, як користуватися вогнегасником
		<i>Відмінний</i>	☐ Уміє плавати. ☐ Знає і застосовує на практиці застережні заходи для орієнтації у місті або на місцевості. ☐ Чітко виконує правила спілкування з незнайомцями, не ініціює контактів з незнайомими людьми. ☐ Уміє безпечно користуватися газовою плитою. ☐ Знає, що робити, коли зупинився ліфт
		<i>Нульовий</i>	☐ Знає, що існують магазини, школи, поліклініки, лікарні тощо, куди звертаються люди. ☐ Знає, що в певних установах потрібно платити за послуги. ☐ Знає, де розташований найближчий супермаркет або торговий центр. ☐ Знає про існування парків, кафе, кінотеатрів тощо для проведення дозвілля та відпочинку. ☐ Може назвати по іменах своїх сусідів
		<i>Базовий</i>	☐ Знає, як отримати потрібну інформацію по телефону. ☐ Може подзвонити найближчим родичам чи знайомим для вирішення певних проблем. ☐ Знає, до кого звернутися у випадку поранення або хвороби. ☐ Знає, як отримати доступ до їжі та притулку в екстрених ситуаціях. ☐ Знає, як користуватися посвідченням для безоплатного проїзду в транспорті, пільгового придбання їжі, отримання знижок в певних торгових мережах
		<i>Задовільний</i>	☐ Знає, де знаходиться районне управління соціального захисту і питання, за якими можна туди звернутися. ☐ Знає ті установи соціальної інфраструктури, де послуги надаються безоплатно. ☐ Може використовувати довідники, щоб отримати інформацію. ☐ Знає місцезнаходження найближчої недержавної організації. ☐ Знає розташування найближчого поштового відділення та як користуватися його послугами
		<i>Добрий</i>	☐ Знає, до кого звернутися, якщо є проблеми з отриманням комунальних послуг. ☐ Знає, де і як вирішуються питання щодо військового обліку. ☐ Знає, до якої релігійної громади може звернутися по допомогу. ☐ Знає „спеціалізовані” ресурси в громаді (консультування щодо психічного здоров'я, консультування як споживача, клініки щодо репродуктивного та сексуального здоров'я, офіси

13	Міжособистісні відносини		<p>допомоги людям з інвалідністю, контролю за тваринами, місця масового відпочинку тощо).</p> <p>☐ Розуміє важливість проведення благодійних заходів і з готовністю бере в них участь</p>
		<i>Відмінний</i>	<p>☐ Знає, хто обраний владним представником (депутатом) від територіальної громади і як до нього звернутися по допомогу.</p> <p>☐ Має абонентський квиток для відвідання спортивного клубу або басейну.</p> <p>☐ Знає, де знаходяться спеціалізовані громадські організації, в яких можна отримати допомогу.</p> <p>☐ Знає, від яких благодійних програм можна отримати допомогу і яким чином (харчування, одяг, волонтерська допомога тощо).</p> <p>☐ Має постійних друзів, родичів, приятелів, які регулярно надають психологічну підтримку та практичну допомогу у вирішенні певних життєвих ситуацій</p>
		<i>Нульовий</i>	<p>☐ Відрізняє чужих людей від близького оточення.</p> <p>☐ Дивиться в очі іншій людині та потискає руку, якщо інша людина це пропонує.</p> <p>☐ Проявляє інтерес до людей навколо себе, спостерігає за ними.</p> <p>☐ Демонструє адекватні мімічні реакції.</p> <p>☐ Адекватно коментує картинки про стосунки між людьми та їх взаємодію</p>
		<i>Базовий</i>	<p>☐ Може реагувати на звернення та відповідати на прості запитання.</p> <p>☐ Може визначити одного друга.</p> <p>☐ Може недовго поговорити з іншою людиною (обличчя в обличчя).</p> <p>☐ Спілкується принаймні з однією людиною на тиждень.</p> <p>☐ Розрізняє сімейні стосунки від приятельських і виробничих (ділових)</p>
		<i>Задовільний</i>	<p>☐ Може представитися, в тому числі попросивши інших представити себе.</p> <p>☐ Розуміє межі спілкування, не завдає шкоди іншим людям.</p> <p>☐ Може звернутися по допомогу.</p> <p>☐ Може пояснити власні почуття.</p> <p>☐ Може визначити стосунки, які можуть бути шкідливі або небезпечні</p>
		<i>Добрий</i>	<p>☐ Може визначити свої сильні сторони і потреби (з допомогою, якщо необхідно).</p> <p>☐ Бере активну участь у роботі громадської організації.</p> <p>☐ Знає, де можна отримати допомогу, якщо сам не в змозі вирішити міжособистісні конфлікти.</p> <p>☐ Утримується від фізичного насильства як засобу вирішення міжособистісних конфліктів.</p> <p>☐ Знає, як сказати „ні” тому, хто намагався переконати його/її зробити щось неправильно, уникає стосунків, які ображають чи несуть небезпеку</p>

		<i>Відмінний</i>	☐ Визначає та висловлює гнів або інші сильні почуття належним чином, проговорює проблеми. ☐ Може розробити реалістичний план з відповідними кроками для досягнення цілей і виконати його з числою допомогою. ☐ Може передбачити з обмеженою участю інших, які наслідки можуть бути пов'язані з різними варіантами поведінки. ☐ Знає, як висловити людині свою повагу та подяку. ☐ Може описати зв'язок між діями і наслідками
14	Обізнаність у юридичній сфері	<i>Нульовий</i>	☐ Може назвати своє ім'я та прізвище. ☐ Може назвати імена своїх опікунів/доглядальників. ☐ Відрізняє власні речі від чужих. ☐ Знає назву та розташування базової установи соціального захисту, освіти чи забезпечення денної зайнятості, яку регулярно відвідує. ☐ За відсутності матері/доглядальника знає, до кого звернутися по допомогу
		<i>Базовий</i>	☐ Має номер телефону особи, якій може подзвонити при певних життєвих негараздах. ☐ Розуміє, які дії порушують закон та які будуть наслідки від такої поведінки. ☐ Знає, хто такий поліцейський, юрист, нотаріус. ☐ Знає свої основні права. ☐ Може висловити правильне припущення про дії інших осіб, які порушують його/її права
		<i>Задовільний</i>	☐ Знає особисті права, якщо його/її заарештовано, а також функції адвоката в цій ситуації. ☐ Знає дозволений вік для покупки алкоголю і тютюнових виробів. ☐ Розуміє значення поняття „повноліття” в юридичних термінах (те, що можна робити, а що не можна). ☐ Вміє читати договори і розуміє їх значення. ☐ Знає, як і де зареєструватися, щоб голосувати
		<i>Добрий</i>	☐ Усвідомлює потребу в юридичній допомозі при підписанні будь-якої угоди. ☐ Розуміє, що є безкоштовні юридичні послуги і в яких випадках доцільно звертатися по юридичну допомогу. ☐ Знає, де і яким чином можна отримати безкоштовну юридичну допомогу. ☐ Розуміє наслідки підписання контракту або договору оренди. ☐ Має уявлення про штрафи за різні види проступків та злочинів
		<i>Відмінний</i>	☐ Показує себе хорошим громадянином і розуміє права й обов'язки громадянина. ☐ Виконує обов'язки волонтера у своїй громаді. ☐ Зареєстрований для голосування. ☐ Знає, куди йти голосувати. ☐ Знає різницю між поняттями „кримінальний злочин”, „проступок” і „порушення”

Таблиця 5

Картка визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги

Рівень навичок проживання	Категорії												
	управління фінансами/ обізнаність у сфері споживання	організація харчування	зовнішній вигляд, дотримання правил особистої гігієни	здоров'я	утримання помешкання	обізнаність у сфері нерухомості	користування транспортом	організація навчального процесу	навички пошуку роботи	організація роботи (зайнятості)	дотримання правил безпеки та поведінка при надзвичайних ситуаціях	знання ресурсів громади	міжособистісні відносини обізнаність у юридичній сфері
Нульовий													
Базовий													
Задовільний													
Добрий													
Відмінний													
Загальна кількість балів													

Висновок. Оцінка виявила, що особа у середньому володіє навичками проживання на _____ рівні, за уніфікованою оцінкою нараховано усього _____ балів, потребує в середньому ____ годин соціальної послуги на тиждень.

Особи, залучені до виконання оцінки навичок проживання особи	Посада / ким доводиться отримувачу	Дата	Підпис

Особа, яка провела оцінювання (відповідальна особа)

_____ (П. І. Б.)

_____ (підпис)

_____ (дата)

Додаток 2
до Державного стандарту
соціальної послуги
підтриманого проживання
осіб похилого віку та осіб з
інвалідністю
(пункт 1 розділу IV)

Індивідуальний план
надання соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та
осіб з інвалідністю

Інформація про отримувача соціальної послуги:

прізвище, ім'я, по батькові _____

вік _____

стать _____

сімейний стан _____

ступінь індивідуальної потреби у наданні соціальної послуги _____

Дата звернення _____

Надавач соціальної послуги, відповідальний за організацію та надання
соціальної послуги _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Потреба у залученні інших фахівців, підприємств, установ, організацій, закладів
незалежно від форми власності _____

Послуга	Заходи, що становлять зміст послуги	Ресурси (обладнання, інвентар, витратні матеріали)	Періодичність і строк (термін) виконання	Виконавці
---------	-------------------------------------	--	--	-----------

1	2	3	4	5
Підтримане проживання				
Моніторинг виконання індивідуального плану / поточне оцінювання результатів, перегляд індивідуального плану (дата проведення, підпис)				

Надавач послуги _____ (П. І. Б.) _____ (підпис)

Отримувач послуги / законний представник _____ (П. І. Б.) _____ (підпис)

Примітка. Персональні дані використовуються з метою надання соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю та захищаються і обробляються відповідно до вимог Закону України „Про захист персональних даних”.

Додаток 3
до Державного стандарту
соціальної послуги
підтриманого
проживання осіб
похилого віку та осіб з
інвалідністю
(пункт 1 розділу VIII)

Основні заходи,
що становлять зміст соціальної послуги підтриманого проживання осіб
похилого віку та осіб з інвалідністю, форми роботи та орієнтовний час для їх
виконання

№ з/п	Назва заходу	Форма роботи (індивідуальна / групова (І/Гр))	Періодичність, орієнтовний час виконання (хв., середній показник)*	Нормативи забезпечення
1	2	3	4	5
I	Надання місця для проживання			
1	Забезпечення ліжко-місцем	I	Постійно	
2	Створення соціально-побутових умов для проживання (забезпечення твердим інвентарем, посудом, комплектом постільної білизни)	I	Постійно	Відповідно до наказу Мінсоцполітики від 19 серпня 2015 року № 857 „Про затвердження норм Міністерства соціального забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення”, зареєстрованого в Мін’юсті 04 вересня 2015 року за № 1068/27513
II	Навчання, розвиток та підтримка навичок самостійного проживання			

№ з/п	Назва заходу	Форма роботи (індивідуальна / групова (І/Гр))	Періодичність, орієнтовний час виконання (хв., середній показник)*	Нормативи забезпечення
1	2	3	4	5
1	Проведення навчальних занять з різноманітної тематики	І/Гр	60/180 щодня (за винятком вихідних та святкових днів)	
III	Допомога в організації розпорядку дня			
1	Контроль за дотриманням отримувачами послуг розпорядку дня	І/Гр	За потреби згідно з індивідуальним планом/графіком	
2	Організація денної зайнятості (залучення до трудових заходів, сприяння у пошуку роботи, допомога в організації побутового простору тощо)	І/Гр	60/90 за потреби згідно з індивідуальним планом/графіком	
3	Організація вечірнього відпочинку (перегляд телепрограм, читання книг, спільні ігри тощо)	І/Гр	60/90 за потреби згідно з індивідуальним планом/графіком	
4	Організація екскурсій, виїздів на природу, релігійних та обрядових заходів	Гр	240-300 1 раз на місяць	
5	Залучення до життєдіяльності територіальної громади (інформування про проведення місцевих свят, конкурсів, фестивалів та інших заходів, організація участі у них або їх відвідування)	І/Гр	За потреби згідно з індивідуальним планом/графіком	
6	Організація дозвілля у вихідні дні та у період відпусток	Гр	Згідно з індивідуальним планом/графіком	
7	Сприяння в утворенні соціальних зв'язків (підтримка та відновлення зв'язків із родичами, друзями, мешканцями територіальної громади)	І/Гр	За потреби згідно з індивідуальним планом/графіком	

№ з/п	Назва заходу	Форма роботи (індивідуальна / групова (І/Гр))	Періодичність, орієнтовний час виконання (хв., середній показник)*	Нормативи забезпечення
1	2	3	4	5
IV	Організація медичного патронажу			
1	Контроль за прийомом ліків за призначенням лікаря	I	За потреби згідно з індивідуальним планом/графіком	
2	Спостереження за станом здоров'я отримувача соціальної послуги відповідно до медичних показань та рекомендацій лікаря	I	За потреби згідно з індивідуальним планом/графіком	
3	Спрямування до відповідного закладу охорони здоров'я за місцем проживання (за потреби)	I	15 за потреби згідно з індивідуальним планом/графіком	
V	Допомога у веденні домашнього господарства			
1	Сприяння у закупівлі продуктів харчування, ліків та інших товарів	I	45 за потреби згідно з індивідуальним планом/графіком	
2	Допомога в приготуванні їжі	I/Гр	90/120 за потреби згідно з індивідуальним планом/графіком	
3	Прибирання, прання	I/Гр	45 за потреби згідно з індивідуальним планом/графіком	
VI	Представництво інтересів			
1	Допомога в оформленні або відновленні документів	I	30 за потреби згідно з індивідуальним планом/графіком	Наказ МВС від 13 квітня 2012 року № 320 „Про затвердження Порядку оформлення і видачі паспорта громадянина України” (зі змінами), зареєстрований у Мін'юсті 02 липня 2012 року за № 1089/21401

№ з/п	Назва заходу	Форма роботи (індивідуальна / групова (І/Гр))	Періодичність, орієнтовний час виконання (хв., середній показник)*	Нормативи забезпечення
1	2	3	4	5
2	Сприяння в реєстрації місця проживання або перебування	I	30 за потреби згідно з індивідуальним планом/графіком	Наказ МВС від 22 листопада 2012 року № 1077 „Про затвердження Порядку реєстрації місця проживання та місця перебування фізичних осіб в Україні та зразків необхідних для цього документів” (зі змінами), зареєстрований у Мін’юсті 18 грудня 2012 року за № 2109/22421
VII	Допомога в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами			
1	Допомога у написанні заяв, скарг, веденні переговорів з питань отримання соціальних та інших послуг	I	45 за потреби згідно з індивідуальним планом/графіком	
VIII	Надання інформації з питань соціального захисту населення			
1	Проведення лекцій, бесід тощо з питань соціального захисту населення	Гр.	60 за потреби згідно з індивідуальним планом/графіком	
2	Підтримка в організації консультування отримувача соціальної послуги з питань соціального захисту населення	I	45 за потреби згідно з індивідуальним планом/графіком	
IX	Допомога в отриманні безоплатної правової допомоги			
1	Консультування щодо отримання правової допомоги через центри безоплатної правової допомоги	I	45 за потреби згідно з індивідуальним планом/графіком	

* Час може відрізнятися з огляду на ступінь індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги.

Додаток 4

до Державного
стандарту
соціальної послуги
підтриманого
проживання осіб
похилого віку та осіб з
інвалідністю
(пункт 1 розділу X)

Основні вимоги

до приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, призначеного для надання соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю

1. Соціальна послуга підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю надається в окремому приміщенні (окремій квартирі чи будинку), що може перебувати у державній, комунальній або приватній власності, для забезпечення самостійного проживання отримувача / групи отримувачів соціальної послуги.

У разі якщо соціальна послуга підтриманого проживання надається суб'єктом, що надає соціальну послугу стаціонарного догляду, надання цих послуг організовується у різних будівлях/приміщеннях.

2. Приміщення для надання соціальної послуги має містити:
окремі спальні кімнати, розраховані для 1-2 осіб, вітальню, кухню, передпокій, ванну кімнату та туалет;
засоби зв'язку;
місце для надавача соціальної послуги (чергового соціального робітника), який надає соціальну послугу.

3. Приміщення для надання соціальної послуги мають бути забезпечені засобами, необхідними для нормальної життєдіяльності отримувачів соціальної послуги, включаючи відповідно обладнану кухню, яка передбачає можливість приготування їжі одночасно кількома особами, кімнати господарського призначення (приміщення для зберігання запасів їжі та господарського інвентарю) та відповідне обладнання (пральна машина, плита для приготування їжі, холодильник, телевізор, праска тощо).

У разі якщо отримувачі соціальної послуги пересуваються на кріслах колісних або мають порушення зору, у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу, призначеному для надання соціальної послуги, та на прилеглий до нього території забезпечується розумне пристосування чи універсальний дизайн відповідно до державних будівельних норм і стандартів.

Додаток 5
до Державного
стандарту
соціальної послуги
підтриманого
проживання осіб
похилого віку та осіб з
інвалідністю
(пункт 3 розділу XV)

Показники якості
соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з
інвалідністю

1. Кількісні показники:
кількість скарг та результати їх розгляду (у розрахунку на 30 отримувачів соціальної послуги);
кількість подяк (у розрахунку на 30 отримувачів соціальної послуги);
чисельність отримувачів соціальної послуги, у яких відбулося покращення емоційного, психологічного, фізичного стану;
кількість задоволених звернень про отримання соціальної послуги (% від загальної кількості звернень);
чисельність працівників, які мають відповідну освіту (%);
чисельність працівників, які підвищили рівень кваліфікації (%);
періодичність здійснення моніторингу якості надання соціальної послуги;
відповідність установлених показників якості (встановлюється шляхом здійснення моніторингу).

2. Якісні показники:

1) адресність та індивідуальний підхід:
критерії оцінювання:
наявність визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги;
співвідношення чисельності звернень за отриманням соціальної послуги та чисельності обслугованих отримувачів соціальної послуги;
наявність Індивідуального плану надання соціальної послуги, що відповідає визначеним індивідуальним потребам отримувача соціальної послуги;
забезпечення перегляду Індивідуального плану надання соціальної послуги (за потреби);

2) результативність:

критерії оцінювання:

рівень задоволеності соціальною послугою (за оцінками отримувачів соціальної послуги);

покращення емоційного, психологічного, фізичного стану отримувачів соціальної послуги, позитивні зміни у стані отримувача соціальної послуги у процесі її надання порівняно з періодом, коли соціальна послуга не надавалась;

проведення внутрішнього та зовнішнього моніторингу якості надання соціальної послуги;

3) своєчасність:

критерії оцінювання:

прийняття рішення щодо надання соціальної послуги, визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, підготовка Індивідуального плану надання соціальної послуги у встановлений строк;

складання та підписання договору про надання соціальної послуги;

відповідність строків та термінів надання соціальної послуги зазначеним в Індивідуальному плані надання соціальної послуги;

4) доступність та відкритість:

критерії оцінювання:

наявність приміщень, що відповідають вимогам, визначеним Державним стандартом соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженим наказом Міністерства соціальної політики України від 07 червня 2017 року № 956;

наявність оформлених стендів з інформацією для отримувачів соціальної послуги про порядок надання, умови та зміст соціальної послуги;

наявність копій довідника, буклетів та інших витратних матеріалів, газетних статей, записів радіо- та телепрограм щодо надання соціальної послуги;

5) повага до гідності отримувача соціальної послуги:

критерії оцінювання:

відгуки отримувачів соціальної послуги щодо ставлення до них надавачів соціальної послуги;

повага до гідності отримувачів соціальної послуги та недопущення негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

наявність оформлених стендів із зазначенням інформації про правозахисні організації, порядок подання та розгляду скарг;

наявність у договорі про надання соціальної послуги положень щодо дотримання принципу конфіденційності;

6) професійність:

критерії оцінювання:

штатний розпис сформовано відповідно до законодавства та з урахуванням спеціалізації суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявність затверджених посадових інструкцій;

наявність розробленої програми стажування для надавачів соціальної послуги;

наявність розроблених графіків проведення навчання, підвищення кваліфікації та атестації соціальних працівників;

наявність документів про освіту (державного зразка) працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявність особистих медичних книжок надавачів соціальної послуги та проходження обов'язкових медичних оглядів;

наявність графіка проведення робочих нарад з питань законодавства у сфері надання соціальних послуг;

наявність обладнання, інвентарю, витратних матеріалів, робочого одягу тощо, необхідних для надання соціальної послуги.

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАКАЗ

18.05.2015

№ 514

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
05 червня 2015 р.
за № 665/27110

Про затвердження Державного стандарту соціальної адаптації

Відповідно до абзацу чотирнадцятого статті 1 Закону України "Про соціальні послуги", пункту 7 Плану заходів на 2013-2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 березня 2013 року № 208-р, НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Державний стандарт соціальної адаптації, що додається.
2. Управлінню у справах людей похилого віку та надання соціальних послуг (О. Суліма) забезпечити подання в установленому порядку цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра В. Мушчиніна.

Міністр

П. Розенко

ПОГОДЖЕНО:

Заступник Міністра фінансів України

Р. Качур

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ
Міністерства соціальної
політики України
18.05.2015 № 514
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
05 червня 2015 р.
за № 665/27110

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ соціальної адаптації

I. Загальні положення

1. Цей Державний стандарт визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги соціальної адаптації, показники її якості для суб'єктів усіх форм власності, які надають цю послугу.

2. Цей Державний стандарт застосовується для:

організації надання соціальної послуги соціальної адаптації особам, які не мають медичних протипоказань для перебування в колективі: особам похилого віку; інвалідам; особам, які перебувають/перебували в спеціалізованих або інтернатних закладах; особам, які відбули покарання у вигляді обмеження або позбавлення волі на певний строк;

здійснення моніторингу й контролю за якістю надання послуги соціальної адаптації;

визначення тарифу платної послуги соціальної адаптації.

3. Соціальна послуга соціальної адаптації в обсягах, визначених цим Державним стандартом, надається безоплатно, за плату або з установленням диференційованої плати.

4. У цьому Державному стандарті терміни вживаються в таких значеннях:

індивідуальний план надання соціальної послуги (далі - індивідуальний план) - документ, складений на підставі проведеного комплексного визначення стану індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги соціальної адаптації, у якому зазначено заходи, що здійснюються для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду індивідуального плану;

моніторинг якості надання соціальної послуги - постійний чи періодичний перегляд діяльності працівників суб'єкта, який надає соціальну послугу, що має на меті оцінку поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення;

мультидисциплінарна команда - команда, до складу якої включаються не менше трьох осіб з числа таких працівників: соціальний працівник, медичний працівник, юрисконсульт, психолог, реабілітолог та інші, які працюють у штаті установи;

надавач соціальної послуги соціальної адаптації (працівник) (далі - надавач соціальної послуги) - фахівці у сфері надання соціальних послуг (мультидисциплінарна команда), які (яка) безпосередньо виконують(є) заходи, що становлять зміст соціальної послуги соціальної адаптації;

отримувач соціальної послуги соціальної адаптації (далі - отримувач соціальної послуги) - особа, яка через складні життєві обставини, спричинені інвалідністю, віком, станом здоров'я, соціальним становищем, відбуванням покарання у вигляді обмеження або позбавлення волі на певний строк, отримує соціальну послугу соціальної адаптації або потребує її;

соціальна послуга соціальної адаптації (далі - соціальна послуга) - комплекс заходів, що здійснюються протягом строку, необхідного для процесу активного гармонійного пристосування осіб похилого віку, інвалідів, осіб, які перебували у спеціалізованих або інтернатних закладах, осіб, які відбули покарання у вигляді обмеження або позбавлення волі на певний строк, до змінених умов соціального середовища, спрямованих на усунення/пристосування обмежень життєдіяльності для підтримки соціальної незалежності, збереження та продовження їхньої соціальної активності;

суб'єкт, що надає соціальну послугу соціальної адаптації (далі - суб'єкт, що надає соціальну послугу), - підприємство, установа, організація, заклад незалежно від форми власності, фізичні особи-підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Інші терміни застосовуються у значеннях, визначених Законом України "Про соціальні послуги" та іншими нормативно-правовими актами.

II. Загальні підходи щодо організації надання соціальної послуги

1. Підставою для отримання соціальної послуги соціальної адаптації є звернення (заява) потенційного отримувача або його законного представника до Міністерства соціальної політики Автономної Республіки Крим, структурного підрозділу з питань соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, або органу місцевого самоврядування (далі - структурний підрозділ з питань соціального захисту населення), або суб'єкта, що надає послугу.

2. Рішення про надання соціальної послуги чи відмову в її наданні приймається суб'єктом, що надає соціальну послугу, протягом 14 календарних днів з дати звернення отримувача соціальної послуги (подання заяви, форми первинної облікової документації № 027/о "Виписка із медичної карти амбулаторного (стаціонарного) хворого", затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14 лютого 2012 року № 110, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 року за № 661/20974 (за наявності)) та з урахуванням виду та ступеня індивідуальних потреб потенційного отримувача соціальної послуги, встановлених під час комплексного визначення індивідуальних потреб, складеного індивідуального плану надання соціальної послуги.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, може відмовити отримувачеві соціальної послуги в її наданні, якщо за наявних ресурсів він не здатний задовольнити індивідуальні потреби отримувача соціальної послуги (відсутність кваліфікованих спеціалістів,

матеріальної бази, вільних місць у суб'єкта, що надає соціальну послугу, наявність в отримувача соціальної послуги розладу психіки та/або поведінки, стану гострого алкогольного та/або наркотичного сп'яніння, ознак гострого захворювання).

Відмова повинна супроводжуватися поясненням причин і довідковою інформацією (за наявності) про можливість отримати таку соціальну послугу в іншого суб'єкта, що надає соціальну послугу.

4. Соціальна послуга надається суб'єктом після здійснення первинного комплексного визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, складення індивідуального плану та укладення договору про надання соціальної послуги.

5. Підставами для припинення надання соціальної послуги є:

відмова отримувача соціальної послуги та/або його законного представника від отримання соціальної послуги;

зміна місця проживання отримувача соціальної послуги;

надана соціальна послуга досягла поставленої мети;

закінчення строку дії договору про надання соціальної послуги та/або порушення умов такого договору;

грубе, принизливе ставлення отримувача соціальної послуги до надавача соціальної послуги або інших отримувачів послуги;

порушення громадського порядку (сварки, бійки тощо);

наявність медичних протипоказань для надання соціальної послуги;

смерть отримувача соціальної послуги.

III. Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги

1. Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється комплексно суб'єктом, що надає соціальну послугу, відповідно до Карти визначення індивідуальних потреб особи в наданні соціальної послуги соціальної адаптації, наведеної в додатку 1 до цього Державного стандарту, та його спеціалізації.

Визначення стану отримувача соціальної послуги та його індивідуальних потреб здійснюється протягом 5 днів з дати його звернення (подання заяви) спеціально уповноваженими надавачами соціальної послуги (за потреби - членами мультидисциплінарної команди), які володіють навичками спілкування та мають відповідну кваліфікацію/пройшли навчання щодо визначення індивідуальних потреб, із залученням отримувача соціальної послуги та/або його законного представника.

2. Результати комплексного визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги є підставою для складання індивідуального плану та укладання договору про надання соціальної послуги.

3. Повторне комплексне визначення стану отримувача соціальної послуги та фахове оцінювання його індивідуальних потреб, коригування плану надання соціальної послуги та координація його виконання проводяться через місяць з дня початку надання соціальної послуги, надалі - раз у квартал.

IV. Складання індивідуального плану надання соціальної послуги

1. Індивідуальний план є основою для надання соціальної послуги та ґрунтується на визначенні індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги.

2. Індивідуальний план надання соціальної послуги складається й узгоджується з кожним отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником з урахуванням побажань отримувача соціальної послуги за умови, що заявлені побажання не суперечать правилам внутрішнього розпорядку суб'єкта, що надає соціальні послуги, та вимогам чинного законодавства.

Індивідуальний план надання соціальної послуги соціальної адаптації складається за формою згідно з додатком 2 до цього Державного стандарту у двох примірниках і підписується отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником і суб'єктом, що надає соціальну послугу.

Один примірник індивідуального плану надається отримувачеві соціальної послуги та/або його законному представникові, інший залишається у суб'єкта, що надає соціальну послугу.

3. Структура індивідуального плану надання соціальної послуги включає:

загальні відомості про отримувача соціальної послуги;

заходи, що здійснюються під час надання соціальної послуги, згідно з пунктом 1 розділу VIII;

періодичність та строки виконання заходів;

відомості про виконавців заходів;

дані щодо моніторингу результатів надання соціальної послуги та перегляду індивідуального плану (за потреби).

Індивідуальний план надання соціальної послуги переглядається разом з отримувачем соціальної послуги або його законним представником через місяць з дня початку її надання з метою коригування (за потреби), надалі - шокварталу (за потреби).

V. Укладання договору про надання соціальної послуги

1. З кожним отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником протягом 3 днів з дати прийняття рішення про надання соціальної послуги укладається договір про її надання.

2. Укладання договору про надання соціальної послуги здійснюється за участі отримувача соціальної послуги або його законного представника. У разі необхідності до складання договору залучаються члени родини отримувача соціальної послуги.

3. Договір про надання соціальної послуги підписується отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником і представником суб'єкта, що надає соціальну послугу. Кожна зі сторін отримує один примірник договору.

VI. Місце і строки надання соціальної послуги

1. Соціальна послуга надається в приміщенні суб'єкта, що надає соціальні послуги, у денний час протягом строку, необхідного для процесу активного гармонійного пристосування отримувача соціальної послуги до нових умов соціального середовища.

2. Соціальна послуга може надаватись короткостроково, періодично, довгостроково відповідно до індивідуального плану її надання.

3. Строки надання соціальної послуги визначаються індивідуально для кожного отримувача послуг залежно від його потреб, узгоджуються з отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником після комплексного визначення індивідуальних потреб та зазначаються у договорі про надання соціальної послуги.

VII. Принципи надання соціальної послуги

1. Доступність соціальної послуги:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує свою діяльність у приміщеннях, спеціально обладнаних і пристосованих для обслуговування в них людей з обмеженими фізичними можливостями;

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо інформування отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників про соціальну послугу, порядок звернення за її наданням і порядок та умови її надання. Інформація для отримувачів соціальної послуги розміщується на спеціальних стендах у доступному місці приміщення суб'єкта, де надається соціальна послуга.

2. Незалежність отримувача соціальної послуги:

надавачі соціальної послуги застосовують індивідуальний підхід (з урахуванням фізичного та психічного стану отримувачів соціальної послуги) та з повагою ставляться до раси, національності, культури, релігії, віку, статі отримувачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники повинні бути поінформовані про свої права, обов'язки, а також про державні та громадські організації, до повноважень яких належить здійснення захисту прав людини, шляхом розміщення інформації на інформаційних стендах, вручення інформаційних листівок, буклетів тощо.

3. Захист і безпека отримувачів соціальної послуги:

надавач соціальної послуги провадить свою діяльність з повагою до гідності отримувачів соціальної послуги та з недопущенням негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

отримувачам соціальної послуги та/або їхнім законним представникам надається інформація про порядок оскарження непрофесійних дій надавача соціальної послуги;

надавачу соціальної послуги забороняється використовувати речі отримувачів соціальної послуги, отримувати від них гроші, подарунки тощо.

4. Конфіденційність інформації:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо захисту персональних даних відповідно до вимог Законів України "Про інформацію", "Про захист персональних даних", конфіденційної інформації щодо отримувачів послуги та/або їхніх законних представників;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники в обов'язковому порядку ознайомлюються із заходами з дотримання принципу конфіденційності;

надавачі соціальної послуги інформують отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників щодо нерозголошення отриманої ними конфіденційної інформації.

VIII. Зміст соціальної послуги

1. Основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги соціальної адаптації, форми роботи та орієнтовний час їх виконання (додаток 3) передбачають:

допомогу в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем, шляхів їх вирішення;

залучення отримувача соціальної послуги до вирішення власних проблем, складання плану виходу із складної життєвої ситуації та допомога у його реалізації;

надання інформації з питань соціального захисту населення;

представництво інтересів;

надання психологічної допомоги;

корекцію психологічного стану та поведінки в повсякденному житті;

навчання, формування та розвиток соціальних навичок, умінь, соціальної компетенції;

участь в організації та діяльності груп самопомоги;

допомогу в зміцненні/відновленні родинних і суспільно корисних зв'язків;

участь в клубах за інтересами, клубах активного довголіття, університетах третього віку, допомогу в організації денної зайнятості та дозвілля;

сприяння зайнятості;

сприяння ресоціалізації отримувача соціальної послуги, який звільнився з місця відбування покарання;

забезпечення транспортом;

сприяння в отриманні інших соціальних послуг і консультацій фахівців відповідно до виявлених потреб.

2. Зміст та обсяг соціальної послуги для кожного отримувача соціальної послуги визначаються індивідуально залежно від ступеня індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги та зазначаються в індивідуальному плані.

IX. Використання ресурсів при організації надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує необхідну кількість працівників відповідно до потреб отримувачів соціальної послуги згідно зі штатним розписом, складеним в установленому законодавством порядку.

2. Безпосереднє надання соціальної послуги здійснюють надавачі соціальної послуги. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, у разі потреби може залучати до надання соціальної послуги інших спеціалістів, зокрема соціальних педагогів, логопедів, дефектологів, психологів, реабілітологів, юрисконсультів, культорганізаторів тощо.

Для виконання заходів, обумовлених в індивідуальному плані, суб'єкт, що надає соціальну послугу, на договірних засадах може залучати для виконання цієї роботи інші підприємства, установи, організації, фізичних осіб, зокрема волонтерів.

3. Працівники повинні володіти знаннями й навичками та відповідати кваліфікаційним вимогам, визначеним у "Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 80. Соціальні послуги", затвердженому наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 14 жовтня 2005 року № 324.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів із:

підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги;

формального та неформального професійного навчання надавачів соціальної послуги;

проведення атестації надавачів соціальної послуги.

5. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, розробляє і затверджує посадові інструкції надавачів соціальної послуги.

6. Надавач соціальної послуги повинен проходити обов'язкові профілактичні медичні огляди відповідно до законодавства.

X. Приміщення та обладнання

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує безперешкодний доступ отримувачів соціальної послуги до суб'єкта, що надає соціальну послугу, наявність необхідної кількості приміщень для здійснення заходів для надання соціальної послуги (кімнати для проведення групових занять, дозвілля, відпочинку, виконання фізичних вправ, гурткової та тренінгової роботи тощо).

2. Приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, мають відповідати санітарним і протипожежним вимогам і бути забезпечені водопостачанням, водовідведенням, освітленням, опаленням згідно з вимогами законодавства.

У приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу, для проведення індивідуальної роботи та забезпечення конфіденційності під час проведення зустрічей і консультацій з отримувачем соціальної послуги має бути окрема кімната та кімната для групової роботи.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, для забезпечення виконання заходів із надання цієї соціальної послуги повинен мати:

твердий та м'який інвентар;

транспорт (за потреби), пристосований для перевезення отримувачів соціальної послуги;

інше необхідне обладнання.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує надавачів соціальної послуги робочим місцем, обладнанням, інвентарем, робочим одягом та витратними матеріалами, необхідними для виконання їхніх обов'язків із надання соціальної послуги.

XI. Інформаційно-методичне забезпечення організації та надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує інформаційно-методичне забезпечення своєї діяльності, зокрема забезпечує своїх працівників нормативно-правовими актами, методичними та іншими матеріалами у сфері надання соціальних послуг.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, створює можливості для підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги, зокрема щодо обміну досвідом надавачів соціальної послуги з іншими суб'єктами надання соціальної послуги.

XII. Взаємодія з іншими суб'єктами, що надають соціальну послугу

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує виконання заходів з надання цієї соціальної послуги із залученням (за потреби та на договірній основі) інших підприємств, установ, організацій та закладів.

XIII. Оцінювання ефективності надання соціальної послуги

1. Оцінювання ефективності надання соціальної послуги здійснюється під час проведення зовнішнього та внутрішнього оцінювання якості зазначеної соціальної послуги.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює опитування отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників з метою отримання відгуків стосовно організації та надання соціальної послуги.

Результати опитувань обговорюються під час проведення аналізу діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, та надавачів соціальної послуги і враховуються при

подальшій роботі з метою підвищення ефективності та якості надання цієї соціальної послуги.

XIV. Документація щодо організації надання соціальної послуги

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює свою діяльність відповідно до установчих документів (положень), цивільно-правових договорів (для фізичних осіб-підприємців).

Документація ведеться, оформляється та зберігається відповідно до вимог чинного законодавства України.

XV. Механізм оцінки дотримання стандарту соціальної послуги

1. Діяльність суб'єкта, що надає соціальну послугу, підлягає внутрішній та зовнішній оцінці на відповідність професійним вимогам та законодавству України.

Для проведення внутрішньої та зовнішньої оцінки якості надання соціальної послуги застосовуються показники якості соціальної послуги соціальної адаптації, наведені у додатку 4 до цього Державного стандарту.

Результати проведення внутрішньої та зовнішньої оцінки якості надання соціальної послуги оприлюднюються і поширюються серед отримувачів соціальної послуги, їхніх законних представників, населення адміністративно-територіальної одиниці, де здійснює свою діяльність суб'єкт, що надає соціальну послугу.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, проводить не рідше ніж один раз на рік внутрішнє оцінювання своєї діяльності щодо відповідності соціальної послуги, яка ним надається, вимогам цього Державного стандарту та вживає заходів щодо усунення виявлених недоліків.

3. До процедури проведення оцінювання залучаються надавачі соціальної послуги, отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники.

3 цією метою розробляється і впроваджується процедура консультацій з отримувачами соціальної послуги, членами їхніх сімей, їхніми законними представниками щодо відповідності обсягу, змісту, умов і порядку надання соціальної послуги вимогам, встановленим у цьому Державному стандарті.

4. Суб'єкти, що надають соціальну послугу, підлягають зовнішньому оцінюванню, що здійснюється центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами відповідно до законодавства.

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо:

інформування отримувачів соціальної послуги, їхніх законних представників про проведення та результати зовнішнього оцінювання діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу;

забезпечення безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників до органу, що здійснює зовнішнє оцінювання.

XVI. Фінансово-економічне обґрунтування вартості соціальної послуги

Вартість соціальної послуги розраховується з урахуванням собівартості послуги, адміністративних витрат і податку на додану вартість.

Вартість соціальної послуги, що надається за рахунок коштів місцевих бюджетів, формується з урахуванням фінансових можливостей відповідних місцевих бюджетів.

Начальник Управління у справах
людей похилого віку та надання
соціальних послуг

О. Суліма

Додаток 1
до Державного стандарту
соціальної адаптації
(пункт 1 розділу III)

КАРТА
визначення індивідуальних потреб особи в наданні соціальної послуги соціальної адаптації

(повне найменування) (дата заповнення)

Основна проблема та причина звернення _____

I. Відомості про отримувача соціальної послуги

П.І.Б. _____

Стать ☐ чоловік ☐ жінка

Дата народження _____

Місце проживання, телефон _____

Досвід роботи, зайнятість _____

Освіта _____

Професія _____

Стиль життя (інтереси, уподобання) _____

II. Соціальний статус

☐ особа похилого віку

☐ інвалід (вказати групу) _____

☐ інший (вказати, який статус) _____

III. Сім'я та оточення

Сімейний стан

☐ одружений (а) ☐ самотній (а)

☐ має рідних ☐ проживає самотійно

Наявність працездатних рідних _____

(П.І.Б., місце проживання)

IV. Соціальне функціонування

Можливості отримувача соціальної послуги (зі слів отримувача та/або його законного представника) _____

Чи надається отримувачу соціальної послуги допомога _____

Якщо так, то хто надає _____

Чи є достатньою ця допомога

☐ так ☐ ні

Користування громадським транспортом _____

Інше (вказати) _____

V. Стан здоров'я та функціонування

Фізичний стан здоров'я

Зі слів отримувача/його законних представників _____

За даними індивідуальної програми реабілітації та/або медичного висновку про здатність до самообслуговування та потребу в сторонній допомозі _____

Емоційно-психологічний стан з врахуванням ризиків (включно з оцінкою схильності до насильства чи створення ризику небезпеки для себе й інших, здатність вести самостійний спосіб життя) _____

Медичні протипоказання для перебування в колективі

☐ є

☐ відсутні

Проблеми, що виникли в результаті захворювання

Рухові _____

Емоційно-вольові _____

Чуттєві _____

Когнітивні* (пізнавальні) _____

Взаєморозуміння в сім'ї та оточенні _____

Побутові умови проживання _____

Професійна та фінансова ситуація _____

Правова ситуація _____

Вміння користуватись технічними засобами реабілітації (за потреби) _____

VI. Потреби отримувача соціальної послуги

Потреби в наданні соціальної послуги

Зміст та обсяг послуги (необхідне відмітити)

☐ допомога в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем, шляхів їх вирішення _____

☐ залучення отримувача соціальної послуги до вирішення власних проблем, складання плану виходу зі складної життєвої ситуації та допомога у його реалізації _____

☐ надання інформації з питань соціального захисту населення _____

☐ представництво інтересів _____

☐ надання психологічної допомоги _____

☐ корекція психологічного стану та поведінки в повсякденному житті _____

☐ навчання, формування та розвиток соціальних навичок, умінь, соціальної компетенції _____

☐ участь в організації та діяльності груп самопомоги _____

☐ допомога у зміцненні/відновленні родинних та суспільно корисних зв'язків _____

☐ участь в клубах за інтересами, клубах активного довголіття, університетах третього віку, допомога в організації денної зайнятості та дозвілля _____

☐ сприяння зайнятості _____

☐ сприяння в ресоціалізації отримувачів соціальної послуги, які звільнилися з місць відбuvання покарання _____

☐ забезпечення транспортом _____
☐ сприяння в отриманні інших соціальних послуг і консультацій фахівців
відповідно до виявлених потреб _____

Потреба в реабілітаційному обладнанні/допоміжних засобах

Назва обладнання/пристрою _____

Використовується

Потреба _____

Рекомендації _____

Потреби в інших послугах _____

Огляд (обстеження) іншими фахівцями, їхні коментарі

Висновки _____

Підпис фахівця,

що здійснював визначення індивідуальних потреб _____

_____ (прізвище, ініціали)

Примітка. Карта індивідуальних потреб у наданні соціальної послуги заповнюється на підставі даних опитування, спостереження та аналізу документів (форма первинної облікової документації № 027/о «Виписка із медичної карти амбулаторного (стаціонарного) хворого», затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14 лютого 2012 року № 110, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 року за № 661/20974 (за наявності)). За необхідності може доповнюватись інформацією відповідно до спеціалізації надавача соціальної послуги

*До когнітивних процесів людської свідомості належать функції пам'яті, уваги, почуттів, подання інформації, логічного мислення, уяви, здатності до прийняття рішень

Додаток 3
до Державного стандарту
соціальної адаптації
(пункт 1 розділу VIII)

**ОСНОВНІ ЗАХОДИ,
що становлять зміст соціальної послуги соціальної адаптації, форми роботи та
орієнтовний час їх виконання**

№ з/п	Назва заходу	Форма роботи (І / Гр.)*	Орієнтовний час виконання (хв., середній показник)**
1	Допомога в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем, шляхів їх вирішення		
1.1	Збір та аналіз інформації; ідентифікація проблеми клієнта і подій, які її викликали. Визначення прогнозу перспектив поліпшення стану	І	60 разово
2	Залучення отримувача послуги соціальної адаптації до вирішення власних проблем, складання плану виходу зі складної життєвої ситуації та допомога у його реалізації		
2.1	Вибір шляхів вирішення проблеми, допомога у формуванні позитивної мотивації, вибір доступних і сприятливих можливостей та ресурсів	І	60 за потреби
2.2	Складання плану взаємодії, визначення шляхів його реалізації	І	30 разово
2.3	Корекція плану взаємодії та його реалізації	І / Гр	30/60 щокварталу
2.4	Профілактика з питань гігієни психологічного здоров'я, адаптації до зміни соціальної активності	Гр	60 за потреби
3	Надання інформації з питань соціального захисту населення		
3.1	Проведення лекцій, бесід, зустрічей з питань соціального захисту населення	Гр	60 за потреби згідно з графіком проведення
3.2	Сприяння в організації консультування отримувача соціальної послуги з соціально-правових питань, видів соціальної допомоги, питань отримання соціальних послуг, засобів реабілітації, умов їх отримання	І / Гр	45 за потреби
3.3	Надання інформації щодо наявних суб'єктів, які надають послугу соціальної адаптації	І / Гр	30 за потреби
4	Представництво інтересів		
4.1	Допомога в оформленні документів із соціально-правових питань, питань отримання комунальних, медичних, соціальних послуг	І / Гр	60 за потреби
4.2	Сприяння у встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо	І / Гр	90 за потреби
4.3	Представлення й захист інтересів отримувачів послуги соціальної адаптації у державних і місцевих органах влади, в установах, організаціях,	І	150 за потреби

	підприємствах, громадських об'єднаннях		
4.4	Написання заяв, скарг, отримання довідок, інших документів	I	45 за потреби
4.5	Нагляд і допомога при відвідуванні отримувачами послуги соціальної адаптації державних і місцевих органів влади, установ, організацій, підприємств, громадських об'єднань	I / Гр	60 за потреби
4.6	Сприяння здобуттю освіти	I / Гр	60 за потреби
5	Надання психологічної допомоги***		
5.1	Сприяння оптимізації психоемоційного стану, забезпеченню психологічного комфорту у ставленні до самого себе, а також у взаємодіях з іншими людьми і ставленні до світу в цілому	I / Гр	90 протягом місяця
5.2	Допомога в формуванні позитивної мотивації, підтримка, зняття емоційної блокади	I / Гр	60 протягом місяця
5.3	Розроблення заходів, спрямованих на самостійне розв'язання повсякденних труднощів і подолання стресових ситуацій	I / Гр	60 одноразово
5.4	Кризове короткотермінове консультування (застосовується при таких кризових станах, як суїцидальний намір, тривожність, ворожість, стрес від повідомлення про ВІЛ-інфікування, переживання втрати, агресія, спрямована на себе чи на інших, тощо)	I	60 протягом тижня за потреби
5.5	Кризове консультування за телефоном, в окремих випадках - за місцем проживання (щодо таких кризових станів, що можуть загрожувати життю, як суїцидальний намір, ворожість, стрес від повідомлення про ВІЛ-інфікування, переживання втрати, агресія, спрямована на себе чи на інших, тощо)	I	від 20 за потреби отримувача послуги, одноразово
5.6	Проведення заходів щодо емоційного та психологічного розвантаження	I / Гр	60 одноразово за потреби
5.7	Навчання прийомам емоційного та психологічного розвантаження, саморегуляції й аутотренінгу	Гр	60/90 за потреби згідно з графіком
5.8	Допомога в аналізі проблеми, виявленні конфліктогенних зон, пошуку альтернативних шляхів виходу і прийняття рішень, сприяння у самопомозі	I / Гр	60/150 за потреби згідно з графіком
5.9	Формування впевненості в собі, самоповаги, навичок спілкування, вирішення конфліктних ситуацій	I / Гр	60/150 за потреби згідно з графіком
5.10	Проведення заходів щодо подолання психотравмуючих ситуацій та стресів, інших психологічних проблем	I / Гр	45/150 за потреби згідно з графіком
5.11	Допомога у прийнятті свого стану та формуванні активної життєвої позиції, орієнтації на власні збережені можливості й потенціал	I / Гр	60/150 за потреби згідно з графіком
5.12	Психологічна підтримка в напрямі	I / Гр	60/120 за потреби

	конструктивізації процесів старіння, інвалідності		згідно з графіком
5.13	Психологічна підтримка в напрямі конструктивізації відновлення особистісного статусу	I / Гр	60/120 за потреби згідно з графіком
5.14	Психологічна допомога (консультування) щодо таких кризових станів, як тривожність, сором, провина, ворожість, переживання втрати, страх смерті, депресивність	I / Гр	30/90 за потреби
6	Корекція психологічного стану та поведінки в повсякденному житті		
6.1	Надання консультацій з питань психічного здоров'я	I / Гр	45 за потреби
6.2	Корекція поліпшення взаємодії із соціальним оточенням (бесіди, спілкування, мотивація до активності та позитивного мислення)	I / Гр	90 / 150 за потреби
6.3	Подолання боязливості у виявленні власної думки, підвищеної чутливості до критики та оцінок оточення	I / Гр	90/150 за потреби
6.4	Корекція, спрямована на відновлення та розвиток психічних процесів (пам'яті, уваги, мислення, уяви, сприймання)	I / Гр	60/150 за потреби
6.5	Сприяння психосоціальній стабілізації, кращому розумінню себе (своєї ситуації та інших), розвитку навичок прийняття та реалізації рішень	I / Гр	60/150 за потреби
6.6	Соціальна корекція взаємовідносин у ситуації конфлікту	I / Гр	90/150 за потреби
6.7	Корекція соціальних наслідків психологічної проблеми, що виникла внаслідок набуття інвалідності або у зв'язку з похилим віком	I / Гр	90/150 за потреби
6.8	Психологічна корекція негативних явищ соціального мікросередовища засудженого, усунення труднощів у спілкуванні та міжгрупових взаєминах	I	за потреби
7	Навчання, формування та розвиток соціальних навичок, умінь, соціальної компетенції ***		
7.1	Відновлення вмінь і навичок з орієнтування в домашніх умовах	I / Гр	60/150 за потреби
7.2	Формування соціальних умінь і навичок з використанням методів поведінкової терапії	Гр	150 за потреби згідно з графіком
7.3	Навчання навичкам самостійного життя, ведення безпечного способу життя, самообслуговування, самопредставництва, спілкування	Гр	150 за потреби згідно з графіком
7.4	Формування здорового способу життя та підтримання психічного здоров'я	Гр	120 за потреби згідно з графіком
7.5	Навчання продуктивним моделям поведінки з урахуванням цінностей і норм соціального середовища	Гр	150 за потреби згідно з графіком
7.6	Формування відповідальності за власну поведінку, навчання продуктивному спілкуванню, яке не принижує інтересів інших, - без конфронтації та	I / Гр	60/150 за потреби

	агресії		
7.7	Освоєння соціально необхідних умінь і навичок полегшення комунікації, зняття бар'єрів соціальної ізоляції, продуктивного вирішення питань із соціальним оточенням	I / Гр	60/150 за потреби згідно з графіком
7.8	Проведення тренінгів, спрямованих на усунення психосоматичних проблем	Гр	120 за потреби згідно з графіком
7.9	Формування прийняття норм і правил життя на волі, розвиток необхідних соціальних навичок, втрачених під час відбування покарання, формування та розвиток соціальних компетенцій	I / Гр	60/150 за потреби
7.10	Проведення тренінгів, спрямованих на усунення набутих у злочинному мікросередовищі та під час відбування покарання звичок, принципів спілкування та поглядів	Гр	150/210 за потреби згідно з графіком
7.11	Організація антирецидивної профілактичної діяльності, роз'яснення необхідності дотримання правових норм і правил поведінки	I / Гр	60/120 за потреби згідно з графіком
8	Участь в організації та діяльності груп самопомогі***		
8.1	Організація груп взаємодії та психологічного розвантаження	Гр	60 за потреби згідно з графіком
8.2	Сприяння особистісному зростанню отримувача послуги соціальної адаптації шляхом формування розуміння своїх обов'язків у міжгруповій взаємодії, навичок співіснування з іншими членами групи в обставинах, які змінюються, та навичок, необхідних для "вибудовування" психологічної дистанції у груповій взаємодії	Гр	120 за потреби згідно з графіком
8.3	Зміна сприйняття та досягнення емоційної стабільності шляхом вивчення групового досвіду	Гр	120 за потреби згідно з графіком
8.4	Зміна поведінки, яка ускладнює соціальне функціонування отримувача послуги соціальної адаптації, через взаємовідносини в групі та використання механізмів зворотного зв'язку	Гр	120 за потреби згідно з графіком
8.5	Полегшення комунікації, зняття бар'єрів соціальної ізоляції, вирішення питань, пов'язаних із соціальним оточенням	Гр	120/150 за потреби згідно з графіком
8.6	Адаптація до нової життєвої ситуації через активізацію сильних сторін особистості, самореалізацію в трудовій діяльності чи творчості, розширення кругозору та світогляду, подолання екзистенційних проблем	Гр	120/150 за потреби згідно з графіком
9	Допомога у зміцненні / відновленні родинних і суспільно корисних зв'язків		
9.1	Відновлення соціальних контактів, особистісного статусу та соціальної ролі в сім'ї, трудовому колективі, референтних групах тощо, втрачених отримувачем послуги соціальної адаптації в результаті настання інвалідності, похилого віку	I / Гр	60/120 за потреби
9.2	Допомога в аналізі проблем спілкування сім'ї	I / Гр	60/120 за потреби

	отримувача послуги соціальної адаптації, виявленні конфліктогенних зон та пошуку альтернативних шляхів виходу і прийняття рішень		
9.3	Підтримка близьких родичів отримувача послуги соціальної адаптації та його найближчого соціального оточення	I / Гр	60/150 за потреби
9.4	Корекція сімейної ситуації, розроблення заходів, спрямованих на підтримку сім'ї в різних сферах її життєдіяльності	I / Гр	60/150 за потреби
9.5	Формування здатності сім'ї самотужки долати свої труднощі	I / Гр	30/120 за потреби
9.6	Кризове втручання та соціальний супровід сім'ї	I	120 за потреби
9.7	Формування позитивного способу життя через відновлення особистісного статусу, позитивних звичок, навичок, трудової кваліфікації, набутих до позбавлення волі	I / Гр	90 - 150 за потреби згідно з графіком
9.8	Формування і розширення нових соціальних контактів та референтних груп отримувача соціальної послуги	Гр	120 за потреби
10	Участь в клубах за інтересами, клубах активного довголіття, університетах третього віку, допомога в організації денної зайнятості та дозвілля***		
10.1	Залучення до активної участі в роботі клубів за інтересами (туристичних, читацьких, театральних, хорових, волонтерських, рукоділля тощо)	Гр	45 за потреби
10.2	Сприяння у забезпеченні книгами, журналами, газетами, іграми	I / Гр	40
10.3	Нагляд і допомога при відвідуванні театрів, виставок та інших заходів	I / Гр	відповідно до потреби
10.4	Допомога у написанні й прочитанні листів	I	30 за потреби
10.5	Нагляд і допомога під час заняття рукоділлям, перебирання дрібних речей і створення з них виробів, складання пазлів тощо	Гр	60 за потреби
10.6	Оволодіння музичною культурою, формування вокально-хорових, танцювальних навичок тощо	Гр	60 за потреби згідно з графіком
10.7	Заняття фізичними вправами	I / Гр	60 за потреби згідно з графіком
10.8	Навчання основам комп'ютерної грамоти та спілкування в соціальних мережах	Гр	60 за потреби згідно з графіком
10.9	Проведення читацьких слухань, бесід, бібліографічних оглядів, книжкових виставок, колективних читань	Гр	90 за потреби
10.10	Організація доступу до форм дозвілля, максимально наближених до загальноприйнятих, з урахуванням особливостей отримувача соціальної послуги	Гр	за потреби
11	Сприяння зайнятості		
11.1	Сприяння проведенню експертизи потенційних професійних здібностей, професійної орієнтації	I	45 за потреби
11.2	Сприяння у встановленні зв'язків фахівцями,	I	45 за потреби

	службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами, які надають послугу соціального супроводу при працевлаштуванні		
11.3	Сприяння включенню різних категорій колишніх засуджених в суспільно корисну діяльність з урахуванням їхніх особливостей	I / Гр	120 за потреби
11.4	Сприяння денній зайнятості осіб похилого віку	Гр	180 за потреби
12	Сприяння в ресоціалізації отримувача послуги соціальної адаптації, який звільнився з місця відбування кримінального покарання		
13	Забезпечення транспортом		
14	Сприяння в отриманні інших соціальних послуг і консультацій фахівців відповідно до виявлених потреб		

* I - індивідуальна форма роботи

Гр - групова форма роботи.

** Час, необхідний для виконання заходів з надання соціальної послуги, вказано орієнтовно (як середній показник), він може відрізнятися з огляду на ступінь індивідуальної потреби отримувача / потенційного отримувача соціальної послуги.

*** У проведенні заходів може застосовуватись принцип надання послуги "Рівний - рівному".

Додаток 4
до Державного стандарту
соціальної адаптації
(пункт 1 розділу XV)

ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ
соціальної послуги соціальної адаптації

1. Кількісні показники:

кількість скарг та результати їх розгляду (у розрахунку на 100 отримувачів соціальної послуги);

кількість задоволених звернень про отримання соціальної послуги соціальної адаптації (% від загальної кількості звернень);

чисельність працівників, які підвищили рівень кваліфікації (%);

періодичність здійснення моніторингу якості надання соціальної послуги;

відповідність установлених показників якості (встановлюється шляхом здійснення моніторингу).

2. Якісні показники:

1) адресність та індивідуальний підхід:

критерії оцінювання:

наявність визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги;

наявність індивідуального плану надання соціальної послуги, що відповідає визначеним індивідуальним потребам її отримувача;

забезпечення перегляду індивідуального плану надання соціальної послуги відповідно до Державного стандарту;

2) результативність:

критерії оцінювання:

рівень задоволеності соціальною послугою (за оцінками отримувачів соціальної послуги);

покращення емоційного, психологічного, фізичного стану отримувачів соціальної послуги, позитивні зміни в стані отримувача соціальної послуги в процесі її надання порівняно з періодом, коли соціальна послуга не надавалась;

проведення опитувань, збирання відгуків (у тому числі з метою виявлення попиту на послуги суб'єкта, що надає послугу соціальної адаптації), реагування на скарги отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників і робота щодо

надання роз'яснень отримувачам соціальної послуги та/або їхнім законним представникам;

наявність системи заохочення надавачів соціальної послуги, роботу яких позитивно оцінюють отримувачі послуги соціальної адаптації;

проведення внутрішнього та зовнішнього моніторингу якості надання соціальної послуги;

3) своєчасність:

критерії оцінювання:

прийняття рішення щодо надання соціальної послуги, визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, підготовка індивідуального плану надання соціальної послуги у встановлений строк;

складення та підписання договору про надання соціальної послуги;

відповідність строків і термінів надання соціальної послуги, зазначених в індивідуальному плані надання соціальної послуги;

4) доступність та відкритість:

критерії оцінювання:

наявність приміщень, що відповідають вимогам, визначеним цим Державним стандартом;

наявність оформлених стендів з інформацією для отримувачів соціальної послуги про порядок надання, умови та зміст соціальної послуги;

наявність копій довідника, буклетів та інших витратних матеріалів (у тому числі на електронних носіях) щодо надання соціальної послуги;

5) повага до гідності отримувача соціальної послуги:

критерії оцінювання:

відгуки отримувачів соціальної послуги щодо ставлення до них надавачів соціальної послуги ;

повага до гідності отримувачів соціальної послуги та недопущення негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

наявність оформлених стендів з інформацією про правозахисні організації та порядок подання і розгляду скарг;

наявність у договорі про надання соціальної послуги положень щодо дотримання принципу конфіденційності;

6) професійність:

критерії оцінювання:

штатний розпис сформовано відповідно до законодавства та з урахуванням спеціалізації суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявність затверджених посадових інструкцій;

розроблена програма стажування для надавачів соціальної послуги;

розроблені графіки проведення навчання, підвищення кваліфікації та атестації соціальних працівників;

наявність документів про освіту (державного зразка) працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявність особистих медичних книжок надавачів соціальної послуги та проходження обов'язкових медичних оглядів;

графік проведення робочих нарад з питань законодавства у сфері надання соціальних послуг;

наявність обладнання, твердого та м'якого інвентарю, витратних матеріалів, транспорту для надання соціальної послуги;

участь фахівців суб'єкта, що надає соціальну послугу, в нарадах, конференціях з обміну досвідом, "круглих столах" тощо.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
надання соціальної послуги соціальної адаптації

Інформація про отримувача соціальної послуги*

Прізвище, ім'я, по батькові _____
Вік _____
Стать _____
Сімейний стан _____
Професія/спеціальність _____
Інвалідність, група _____
Індивідуальні потреби у наданні соціальної послуги _____
Додаткова інформація про отримувача соціальної послуги _____
Дата звернення _____

Прізвища, імена, по батькові надавачів соціальної послуги

Інформація щодо залучення інших фахівців

Очікувані результати щодо подолання чи мінімізації складних життєвих обставин	Заходи, що становлять зміст соціальної послуги	Ресурси (обладнання, інвентар, витратні матеріали)	Періодичність і строки (терміни) виконання (час, що витрачається на здійснення заходу)	Виконавці
--	---	---	--	-----------

	1.		-	-	-
	2.				
	3.				
Моніторинг виконання індивідуального плану/поточне оцінювання результатів, перегляд індивідуального плану (дата проведення, підпис)					

Я ознайомлений(а), погоджуюся зі змістом індивідуального плану надання соціальної послуги. Отримав (ла) його у письмовому вигляді та сприятиму його виконанню.

Надавач соціальної послуги: _____ (П. І. Б.) _____ (підпис)

Отримувач соціальної послуги: _____ (П. І. Б.) _____ (підпис)

*Персональні дані використовуються з метою надання послуги соціальної адаптації особам похилого віку та інвалідам, захищаються і обробляються відповідно до вимог Закону України „Про захист персональних даних”

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

29.02.2016 № 198

Зареєстрований в Міністерстві
юстиції України
23 березня 2016 р.
за № 432/28562

Про затвердження Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності

Відповідно до Законів України „Про соціальні послуги”, „Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” та на виконання Плану заходів на 2013–2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 березня 2013 року № 208-р, НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Державний стандарт стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, що додається.
2. Управлінню у справах людей похилого віку та надання соціальних послуг (Суліма О.В.) забезпечити подання в установленому порядку цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Мушнініна В.В.

Міністр

П. Розенко

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства соціальної
політики України
29.02.2016 № 198
Зареєстрований в Міністерстві
юстиції України
23 березня 2016 р.
за № 432/28562

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ
стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи
не набули такої здатності

I. Загальні положення

1. Цей Державний стандарт визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності (далі - соціальна послуга стаціонарного догляду), показники її якості для суб'єктів всіх форм власності, які надають цю послугу.

2. Цей Державний стандарт застосовується для:

1) організації надання соціальної послуги стаціонарного догляду:

особам похилого віку, які втратили здатність до самообслуговування;

інвалідам I і II груп, які потребують стороннього догляду, побутового обслуговування, медичної допомоги, яким не протипоказане надання соціальної послуги стаціонарного догляду (за винятком осіб зі стійкими психічними та/або інтелектуальними порушеннями);

інвалідам III групи, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, побутового обслуговування, медичної допомоги, яким не протипоказане надання соціальної послуги стаціонарного догляду (за винятком осіб зі стійкими психічними та/або інтелектуальними порушеннями) за умови відсутності у них осіб, зобов'язаних за законом їх утримувати, або якщо ці особи з об'єктивних причин не можуть цього робити;

2) здійснення моніторингу й контролю за якістю надання соціальної послуги стаціонарного догляду;

3) визначення тарифу на платну соціальну послугу стаціонарного догляду.

3. У цьому Державному стандарті терміни вживаються у таких значеннях:

індивідуальний план надання соціальної послуги стаціонарного догляду (далі - індивідуальний план) - документ, складений на підставі проведеного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги стаціонарного догляду, у якому зазначено заходи, що здійснюються для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду індивідуального плану;

моніторинг якості надання соціальної послуги стаціонарного догляду - постійний чи періодичний перегляд діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, який має на меті оцінку поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення, покращення та/або удосконалення надання соціальної послуги;

мультидисциплінарна команда - команда, до складу якої включається не менше трьох осіб з числа таких працівників: соціальний працівник, медичний працівник - лікар-терапевт або геріатр, юрист, психолог, сестра медична, сестра медична з лікувальної фізкультури, реабілітолог тощо;

надавач соціальної послуги стаціонарного догляду (далі - надавач соціальної послуги) - фахівець у сфері надання соціальних послуг, медичний працівник або

мультидисциплінарна команда, який (яка) безпосередньо виконує заходи, що складають зміст соціальної послуги стаціонарного догляду;

отримувач соціальної послуги стаціонарного догляду (далі - отримувач соціальної послуги) - особа, яка через потребу у постійному сторонньому догляді, спричинену інвалідністю, віком, станом здоров'я, потребує надання соціальної послуги стаціонарного догляду або отримує таку послугу;

соціальна послуга стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності (далі - соціальна послуга), - комплекс соціальних та реабілітаційних заходів, що здійснюється згідно з індивідуальним планом протягом робочого дня суб'єкта, що надає соціальну послугу, і спрямований на створення умов забезпечення життєдіяльності осіб, які втратили/не набули здатність до самообслуговування, з наданням їм місця проживання;

суб'єкт, що надає соціальну послугу стаціонарного догляду (далі - суб'єкт, що надає соціальну послугу), - підприємства, установи, організації, заклади незалежно від форми власності та господарювання, фізичні особи - підприємці, які відповідають Критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2012 року № 1039 „Про затвердження критеріїв діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги”.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України „Про соціальні послуги”, „Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні” та інших нормативно-правових актах.

II. Загальні підходи щодо організації та надання соціальної послуги стаціонарного догляду

1. Соціальна послуга надається суб'єктом, що надає соціальну послугу, після визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, складання індивідуального плану та укладення договору про надання соціальної послуги.

2. Підставою для отримання соціальної послуги є звернення (заява) отримувача соціальної послуги та/або його законного представника до суб'єкта, що надає соціальну послугу, або структурного підрозділу з питань соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій або органів місцевого самоврядування (далі - структурний підрозділ).

3. Рішення про надання соціальної послуги чи відмова у її наданні приймається суб'єктом, що надає соціальну послугу, протягом 10 робочих днів з дати:

звернення (подачі заяви) отримувача(ем) соціальної послуги або його законного(им) представника(ом);

отримання суб'єктом, що надає соціальну послугу, путівки (направлення), виданої структурним підрозділом.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, може відмовити отримувачеві соціальної послуги у наданні соціальної послуги, якщо він не здатний задовольнити індивідуальні потреби отримувача соціальної послуги. Відмова повинна супроводжуватися поясненням причин та наданням довідкової інформації про можливість отримання такої соціальної послуги в іншого суб'єкта, що надає соціальну послугу.

5. Підставою для припинення надання соціальної послуги є:

відмова отримувача соціальної послуги від отримання соціальної послуги із висновком не менше двох лікарів про можливість отримувачем соціальної послуги самостійно задовольняти свої основні життєві потреби або відмова його законного представника;

перенаправлення отримувача соціальної послуги до установ, закладів або відділень тимчасового перебування, денного догляду або підтриманого проживання;

зміна місця проживання/перебування отримувача соціальної послуги;
покращення стану здоров'я;
закінчення строку дії або порушення умов договору про надання соціальної послуги;
рішення суду;
смерть отримувача соціальної послуги;
ліквідація підприємства, установи, організації, закладу, припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця, що надають соціальну послугу.

III. Визначення ступеня індивідуальних потреб

1. Визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги організовується суб'єктом, що надає соціальну послугу, та здійснюється фахівцем у сфері надання соціальних послуг, медичним працівником або членами мультидисциплінарної команди (за потреби) із залученням отримувача соціальної послуги протягом 5 робочих днів з дати:

звернення (подачі заяви) отримувача(ем) соціальної послуги або його законного(им) представника(ом);

отримання суб'єктом, що надає соціальну послугу, путівки (направлення), виданої структурним підрозділом.

2. Ступінь індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги визначається на основі шкали оцінки можливості виконання елементарних дій та шкали оцінки виконання складних дій, наведених відповідно у таблицях 2, 3 додатка 1 до цього Державного стандарту. Для отримання соціальної послуги сума балів, за якою визначають ступінь індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, має бути не більше ніж 62.

3. Результати визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги є підставою для складання/перегляду індивідуального плану та укладання договору про надання соціальної послуги.

4. Через 30 днів з дня початку надання соціальної послуги фахівцем у сфері надання соціальних послуг, медичним працівником або членами мультидисциплінарної команди проводиться повторне визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги з метою коригування індивідуального плану (за потреби). Надалі визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється один раз на півроку.

IV. Складання індивідуального плану надання соціальної послуги стаціонарного догляду

1. Індивідуальний план є основою для надання соціальної послуги та ґрунтується на визначенні ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги.

Індивідуальний план складається та узгоджується з кожним отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником протягом 3 робочих днів з дня визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги.

2. Індивідуальний план складається за формою згідно з додатком 2 до цього Державного стандарту у двох примірниках та підписується отримувачем або його законним представником та суб'єктом, що надає соціальну послугу.

Один примірник індивідуального плану надається отримувачеві соціальної послуги або його законному представнику, інший залишається у суб'єкта, що надає соціальну послугу.

3. Структура індивідуального плану надання соціальної послуги включає:
загальні відомості про отримувача соціальної послуги;

заходи, що здійснюються під час надання соціальної послуги, згідно з пунктом 1 розділу VIII цього Державного стандарту;

періодичність та строк виконання заходів;

відомості про виконавців заходів;

дані щодо моніторингу результатів надання соціальної послуги стаціонарного догляду та перегляду індивідуального плану (за потреби).

Індивідуальний план переглядається надавачем соціальної послуги разом з отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником через місяць з дня початку надання соціальної послуги з метою коригування (за потреби), надалі - раз на півроку (за потреби).

V. Укладання договору про надання соціальної послуги стаціонарного догляду

1. Із кожним отримувачем соціальної послуги або його законним представником протягом 5 робочих днів з дня прийняття рішення про надання соціальної послуги укладається договір про її надання з урахуванням індивідуального плану.

2. Укладення договору про надання соціальної послуги здійснюється за участю отримувача соціальної послуги або його законного представника. У разі необхідності до складання договору залучаються члени родини отримувача соціальної послуги.

3. Договір про надання соціальної послуги підписується отримувачем соціальної послуги або його законним представником та суб'єктом. Кожна зі сторін отримує один примірник договору.

VI. Місце й строки надання соціальної послуги стаціонарного догляду

1. Соціальна послуга надається у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу, із забезпеченням належних умов для проживання, соціально-побутового обслуговування, денної зайнятості.

2. Соціальна послуга може надаватись постійно або тимчасово (визначений у договорі період).

Строки надання соціальної послуги узгоджуються з отримувачем соціальної допомоги та/або його законним представником після проведення визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, складання індивідуального плану та зазначаються у договорі про надання соціальної послуги.

VII. Принципи надання соціальної послуги стаціонарного догляду

1. Доступність соціальної послуги:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує свою діяльність у приміщеннях, спеціально обладнаних та пристосованих для обслуговування та проживання в них осіб похилого віку та осіб з інвалідністю із забезпеченням доступності;

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо інформування отримувачів соціальної послуги та/або їх законних представників про соціальну послугу, порядок звернення за її наданням та порядок і умови її надання. Інформація для отримувачів соціальної послуги розміщується на спеціальних стендах у доступному місці приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, та висвітлюється в засобах масової інформації тощо.

2. Незалежність отримувача соціальної послуги:

надавачі соціальної послуги застосовують індивідуальний підхід (з урахуванням фізичного та психічного стану отримувачів соціальної послуги) та шанобливе ставлення до расової приналежності, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, стану здоров'я, етнічного та соціального походження, сімейного та майнового стану, місця проживання, громадянства та мови отримувачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники повинні бути поінформовані про свої права та обов'язки, а також про державні й громадські організації, до повноважень яких належить здійснення захисту прав людини, шляхом розміщення інформації на інформаційних стендах, вручення інформаційних листівок, буклетів тощо.

3. Захист та безпека отримувачів соціальної послуги:

надавач соціальної послуги провадить свою діяльність із повагою до гідності отримувачів соціальної послуги та з недопущенням негуманних і дискримінаційних дій, застосування фізичного, психічного чи іншого насилля щодо них;

отримувачам соціальної послуги або їхнім законним представникам надається інформація про порядок оскарження непрофесійних дій надавача соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги інформуються щодо їхніх прав та обов'язків;

надавачу соціальної послуги забороняється використовувати для особистих цілей речі отримувачів соціальної послуги, отримувати від них кошти, подарунки тощо;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники інформуються про відповідальність згідно з чинним законодавством у разі застосування ними фізичного чи іншого насильства щодо надавача, про заборону зловживання алкогольних напоїв та наркотичних речовин на території підприємств, установ, організацій або закладів, де надається соціальна послуга.

4. Конфіденційність інформації:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо захисту персональних даних відповідно до вимог Законів України „Про інформацію”, „Про захист персональних даних”, конфіденційної інформації щодо отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників;

отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники в обов'язковому порядку ознайомлюються із заходами щодо дотримання принципу конфіденційності;

надавачі соціальної послуги інформують отримувачів соціальної послуги та / або їхніх законних представників щодо нерозголошення отриманої ними конфіденційної інформації.

VIII. Зміст соціальної послуги стаціонарного догляду

1. Основні заходи, що складають зміст соціальної послуги стаціонарного догляду, передбачають (додаток 3):

забезпечення умов для стаціонарного перебування, харчуванням;

допомога у дотриманні особистої гігієни, самообслуговуванні;

спостереження за станом здоров'я та організація надання медичної допомоги, у тому числі відповідно до призначень лікарів;

надання реабілітаційних послуг відповідно до індивідуальних програм реабілітації;

організація денної зайнятості та дозвілля, психологічна підтримка.

2. Вимоги до виконання завдань щодо самообслуговування отримувачем соціальної послуги:

завдання особистого догляду підлягають конкретизації та реєстрації їх виконання;

заходи особистого догляду здійснюються при зачинених дверях або за ширмою та з обмеженою кількістю помічників тільки надавачем соціальної послуги, який має спеціальну підготовку та навички.

3. Отримувачу соціальної послуги з високим ступенем залежності від сторонньої допомоги надається сприяння у виконанні самостійно або за допомогою помічника таких дій:

тримати зубну щітку, вішати рушник, класти мило, відвідувати туалет тощо;

у разі виникнення у отримувача соціальної послуги проблем або дискомфорту під час здійснення заходів особистого догляду вони надавачем соціальної послуги припиняються, з'ясовуються причини та здійснюється їх перегляд;

надавачем соціальної допомоги забезпечується передача інформації іншому надавачу соціальної послуги щодо здійснення заходів особистого догляду у разі зміни, заміни, відпустки;

надавач соціальної послуги уникає виконання заходів догляду, які отримувач соціальної послуги в змозі здійснити самостійно.

4. Зміст та обсяг соціальної послуги стаціонарного догляду для кожного отримувача соціальної послуги визначаються індивідуально залежно від ступеня індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги та зазначаються в договорі на отримання соціальної послуги стаціонарного догляду.

Орієнтовний час, необхідний для виконання кожного заходу, що складає зміст соціальної послуги, та їх періодичність наведено в додатку 3 до цього Державного стандарту.

IX. Використання ресурсів під час організації надання соціальної послуги стаціонарного догляду

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує необхідну кількість працівників відповідно до потреб отримувачів соціальної послуги згідно зі штатним розписом, складеним в установленому законодавством порядку.

2. Безпосереднє надання соціальної послуги здійснюється надавачами соціальної послуги з дотриманням вимог законодавства про інформацію та законодавства про захист персональних даних. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, у разі потреби може залучати до надання соціальної послуги інших фахівців, зокрема психологів, реабілітологів, юристів тощо.

Для виконання заходів, обумовлених в індивідуальному плані та договорі про надання соціальної послуги, суб'єкт, що надає соціальну послугу, на договірних засадах може залучати для виконання цієї роботи інші підприємства, установи, організації, фізичних осіб, зокрема волонтерів, тощо.

3. Працівники повинні володіти знаннями й навичками та відповідати кваліфікаційним вимогам, визначеним „Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 80. Соціальні послуги”, затвердженим наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 14 жовтня 2005 року № 324.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів із:
підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги;
формального та неформального професійного навчання надавачів соціальної послуги;
проведення атестації надавачів соціальної послуги.

5. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, розробляє і затверджує посадові інструкції надавачів соціальної послуги.

6. Надавач соціальної послуги повинен проходити обов'язкові профілактичні медичні огляди відповідно до законодавства.

X. Приміщення та обладнання

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує наявність необхідної кількості приміщень для здійснення заходів з надання соціальної послуги (кімнати для проживання, санітарно-гігієнічних процедур, прийому їжі, відпочинку, сну, дозвілля, приміщення для персоналу тощо).

2. Приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, мають відповідати санітарним та протипожежним вимогам і бути забезпечені гарячим і холодним безперебійним водопостачанням та водовідведенням, освітленням, опаленням згідно з

вимогами законодавства, обладнані засобами безперешкодного доступу для осіб з обмеженими можливостями відповідно до державних будівельних норм.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, для забезпечення виконання заходів з надання цієї соціальної послуги повинен мати:

твердий та м'який інвентар (меблі, постіль, одяг, посуд тощо);

мийні та дезінфікуючі засоби;

лікарські засоби для надання першої медичної допомоги;

транспорт (за потреби), пристосований для перевезення отримувачів соціальної послуги, тощо.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує надавачів соціальної послуги робочим місцем, обладнанням, інвентарем, витратними матеріалами та робочим одягом, необхідними для виконання їхніх обов'язків зі здійснення стаціонарного догляду.

XI. Інформаційно-методичне забезпечення організації та надання соціальної послуги стаціонарного догляду

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує інформаційно-методичне забезпечення своєї діяльності, зокрема забезпечує своїх працівників нормативно-правовими актами, методичними та іншими матеріалами у сфері надання соціальних послуг.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, створює можливості для підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги, зокрема щодо обміну досвідом надавачів з іншими суб'єктами, що надають соціальну послугу.

XII. Взаємодія з іншими суб'єктами, що надають соціальну послугу стаціонарного догляду

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує виконання заходів з надання цієї соціальної послуги із залученням (за потреби та на договірній основі) інших підприємств, установ, організацій та фізичних осіб.

XIII. Оцінка ефективності надання соціальної послуги стаціонарного догляду

1. Оцінка ефективності надання соціальної послуги стаціонарного догляду здійснюється під час проведення зовнішнього та внутрішнього оцінювання якості зазначеної соціальної послуги.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює опитування отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників з метою отримання відгуків стосовно організації та надання соціальної послуги.

Результати опитувань обговорюються під час проведення аналізу діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, та надавачів соціальної послуги і враховуються в подальшій роботі з метою підвищення ефективності та якості надання соціальної послуги.

XIV. Документація, що застосовується під час організації процесу надання соціальної послуги стаціонарного догляду

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює свою діяльність відповідно до установчих документів (положень, статутів), цивільно-правових договорів (для фізичних осіб - підприємців).

Документація ведеться, оформляється та зберігається відповідно до вимог законодавства.

XV. Механізми оцінки дотримання стандарту стаціонарного догляду

1. Діяльність суб'єкта, що надає соціальну послугу, підлягає внутрішній та зовнішній оцінці на відповідність професійним вимогам та законодавству України.

Для проведення внутрішньої та зовнішньої оцінок якості надання соціальної послуги застосовуються показники якості соціальної послуги стаціонарного догляду, наведені в додатку 4 до цього Державного стандарту.

Результати проведення внутрішньої та зовнішньої оцінки якості надання соціальної послуги оприлюднюються і поширюються серед отримувачів соціальної послуги, їхніх законних представників, населення адміністративно-територіальної одиниці, де здійснює свою діяльність суб'єкт, що надає соціальну послугу.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, проводить не рідше ніж один раз на рік внутрішнє оцінювання своєї діяльності щодо відповідності соціальної послуги, що ним надається, вимогам цього Державного стандарту та вживає заходів щодо усунення виявлених недоліків.

3. До процедури проведення оцінювання залучаються надавачі соціальної послуги, отримувачі соціальної послуги та/або їхні законні представники.

3 цією метою розробляється і впроваджується процедура консультацій з отримувачами соціальної послуги, їх законними представниками, членами їхніх сімей щодо відповідності обсягу, змісту, умов та порядку надання соціальної послуги вимогам, встановленим у цьому Державному стандарті.

4. Суб'єкти, що надають соціальну послугу, підлягають зовнішньому оцінюванню, що здійснюється місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами відповідно до законодавства.

5. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо:

інформування отримувачів соціальної послуги, їхніх законних представників про проведення та результати зовнішнього оцінювання діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу;

забезпечення безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників до органу, що здійснює зовнішнє оцінювання.

XVI. Фінансово-економічне обґрунтування вартості соціальної послуги стаціонарного догляду

1. Вартість соціальної послуги розраховується з урахуванням собівартості послуги, адміністративних витрат і податку на додану вартість відповідно до законодавства.

2. Вартість соціальної послуги, що надається за рахунок коштів місцевих бюджетів, формується з урахуванням фінансових можливостей відповідних місцевих бюджетів.

Начальник Управління
у справах людей похилого
віку та надання соціальних
послуг

О. Суліма

Додаток 1
до Державного стандарту стаціонарного
догляду за особами, які втратили
здатність до самообслуговування
чи не набули такої здатності
(пункт 2 розділу III)

ВИЗНАЧЕННЯ СТУПЕНЯ
індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги у наданні соціальної послуги
стаціонарного догляду

1. Ступінь індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги визначається на підставі оцінки можливості виконання елементарних та складних дій.

Ступінь індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги стаціонарного догляду

Таблиця 1

Група рухової активності	Сума балів за шкалами Бартела і Лаутона	Ступінь	Характеристика ступенів індивідуальної потреби
1	2	3	4
I група	127	0	Сторонньої допомоги не потребує
II група	100 - 126	1	Основні види елементарних дій (вмивання, одягання, взування, контроль сечовиділення та дефекації, прийняття ванни, душу, користування туалетом, харчування, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі. Основні види складних дій (приготування їжі, прийом ліків, користування телефоном, транспортом, ведення домашнього господарства, прибирання, прання, заняття рукоділлям, розпорядження особистими фінансами, здійснення покупок у магазинах й отримання послуг в організаціях району, у якому мешкає) виконує самостійно й у повному обсязі. Пересувається поза помешканням й двором без віддалення на великі відстані. Користується транспортом. Має труднощі при підйомі крутими сходами. Може потребувати сторонньої допомоги при здійсненні покупок чи отриманні послуг в організаціях району, у якому мешкає. Незначна залежність від сторонньої допомоги. З огляду на наявні фактори ризику отримувач соціальної послуги може потребувати сторонньої допомоги й догляду у незначному обсязі (часткової сторонньої підтримки потребує виконання отримувачем соціальної послуги менше ніж 10 % простих та складних дій)
III група	88 - 99	2	Основні види елементарних дій (вмивання, одягання, взування, контроль сечовиділення та дефекації,

		<p>користування туалетом, харчування, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Основні види складних дій (приготування їжі, прийом лікарських засобів, користування телефоном, транспортом, розпорядження особистими фінансами) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Пересувається в межах двору біля помешкання й на невеликій відстані.</p> <p>Користується транспортом. Має складнощі при підйомі сходами.</p> <p>Ванну чи душ приймає самостійно, може періодично потребувати сторонньої допомоги (присутність сторонньої особи з метою уникнення травм).</p> <p>Може потребувати незначної допомоги у веденні домашнього господарства, часткової допомоги при пранні, занятті рукоділлям, у здійсненні покупок у магазинах чи отриманні послуг в організаціях, віддалених від місця проживання.</p> <p>Помірно виражена залежність від сторонньої допомоги. Отримувач соціальної послуги може потребувати помірного обсягу сторонньої допомоги й догляду з огляду на наявні обмеження у життєдіяльності, умовах проживання й фактори ризику (часткової сторонньої допомоги може потребувати виконання отримувачем соціальної послуги до 20 % простих та складних дій)</p>
76 - 87	3	<p>Основні види елементарних дій (вмивання, контроль сечовиділення та дефекації, користування туалетом, харчування, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Види складних дій (прийом лікарських засобів, користування телефоном, розпорядження особистими фінансами) виконує самостійно й у повному обсязі.</p> <p>Пересування в основному обмежується помешканням.</p> <p>Може пересуватися на невеликій відстані самостійно чи із супроводом пішки або на транспорті.</p> <p>Може мати значні труднощі при підйомі сходами або не у змозі самостійно підніматися сходами без сторонньої допомоги.</p> <p>Під час прийняття ванни чи душу може потребувати часткової сторонньої допомоги.</p> <p>Може потребувати незначної допомоги при вдяганні та взуванні, при приготуванні їжі, веденні домашнього господарства, при пранні, у здійсненні покупок у магазинах чи отриманні послуг в організаціях, віддалених від місця проживання.</p> <p>Помірно виражена залежність від сторонньої допомоги. Отримувач соціальної послуги може потребувати помірного обсягу сторонньої допомоги й догляду з огляду на наявні обмеження у життєдіяльності, умовах проживання й фактори ризику (часткової і повної сторонньої допомоги може потребувати виконання отримувачем соціальної</p>

			послуги до 40 % простих та складних дій)
	63-75	4	<p>Основні види елементарних дій (вмивання, контроль сечовиділення та дефекації, користування туалетом, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі. Види складних дій (прийом лікарських засобів, користування телефоном, розпорядження особистими фінансами) виконує самостійно й у повному обсязі. Пересування обмежується помешканням. Зрідка може пересуватися на невеликі відстані самостійно чи із супроводом пішки або на транспорті. Не може пересуватися сходами без сторонньої допомоги. Може потребувати часткової сторонньої допомоги при вдяганні та взуванні, при приготуванні та прийомі їжі, у веденні домашнього господарства, при пранні, у ванні чи душі. Потребує допомоги у здійсненні покупок у магазинах чи отриманні послуг в організаціях. Отримувач соціальної послуги має виражену залежність у сторонній допомозі й догляді, у тому числі з огляду на наявні обмеження у життєдіяльності, умовах проживання й фактори ризику (часткової і повної сторонньої допомоги й догляду потребує виконання отримувачем соціальної послуги до 50 % простих та складних дій)</p>
IV група	54-62	5	<p>Основні види елементарних дій (вмивання, контроль сечовиділення та дефекації, користування туалетом, користування посудом та побутовою технікою) виконує самостійно й у повному обсязі. Види складних дій (прийом лікарських засобів, користування телефоном, розпорядження особистими фінансами) виконує самостійно й у повному обсязі. Пересування обмежується помешканням. Зрідка може пересуватися на невеликі відстані із супроводом пішки або на транспорті. Не може пересуватися сходами без сторонньої допомоги. Може вести невелике домашнє господарство за великих затрат часу. Не може прати великі речі. Може потребувати часткової сторонньої допомоги у ванні чи душі, при одяганні й взуванні, під час приготування й прийому їжі. Потребує допомоги у здійсненні покупок у магазинах чи отриманні послуг в організаціях. Отримувач соціальної послуги має виражену залежність від сторонньої допомоги й догляду, у тому числі з огляду на наявні обмеження у життєдіяльності, умовах проживання й фактори ризику (часткової і повної сторонньої допомоги й догляду потребує виконання отримувачем соціальної послуги до 90 % простих та складних дій)</p>
	43 - 53	6	Може вмиватися, розчісуватися, чистити зуби, взуватися і вдягатися, приймати їжу із частковою сторонньою

			<p>допомогою. Може частково контролювати сечовиділення та дефекацію.</p> <p>Пересування в основному обмежене кімнатою. Зрідка може виходити у двір із супроводом.</p> <p>Приймає ванну чи душ зі сторонньою допомогою.</p> <p>Користується туалетом зі сторонньою допомогою (потребує допомоги для рівноваги, при вдяганні, роздяганні).</p> <p>Основні види домашнього господарства вести не у змозі.</p> <p>Може приготувати самі прості страви й випрати невеликі речі.</p> <p>Потребує допомоги у здійсненні покупок у магазинах чи отриманні послуг в організаціях.</p> <p>Може користуватись телефоном.</p> <p>Приймає ліки самостійно чи з незначною допомогою. Може розпоряджатися особистими фінансами.</p> <p>Отримувач соціальної послуги має виражену залежність від сторонньої допомоги й догляду, у тому числі з огляду на наявні обмеження у життєдіяльності, умовах проживання й фактори ризику (часткової і повної сторонньої допомоги й догляду потребує виконання отримувачем соціальної послуги до 100 % простих та складних дій, із них 60 % і більше потребують часткової сторонньої допомоги)</p>
	32 - 42	7	<p>Може вмиватися, розчісуватися, чистити зуби, взуватися і вдягатися, приймати їжу, приймати ванну чи душ зі сторонньою допомогою.</p> <p>Користується туалетом зі сторонньою допомогою (потребує допомоги для збереження рівноваги, при вдяганні, роздяганні).</p> <p>Пересування обмежене кімнатою.</p> <p>При переході з ліжка на крісло іноді потребує мінімальної допомоги чи нагляду.</p> <p>Не може вести домашнє господарство, готувати навіть найпростіші страви, прати.</p> <p>Викликає труднощі самостійний прийом лікарських засобів.</p> <p>Часто не у змозі розпоряджатися власними фінансами.</p> <p>Може користуватися телефоном з незначною допомогою.</p> <p>Отримувач соціальної послуги повністю залежний від сторонньої допомоги й догляду, у тому числі з огляду на наявні обмеження у життєдіяльності, умовах проживання й фактори ризику (часткової і повної сторонньої допомоги й догляду потребує виконання отримувачем соціальної послуги до 100 % простих та складних дій, із них тільки близько 50 % потребують часткової сторонньої допомоги)</p>
V група	25 - 31	8	<p>Приймає ванну чи душ, вмивається, розчісується, чистить зуби, вдягається, взувається зі сторонньою допомогою.</p> <p>Потребує часткової допомоги при прийомі їжі.</p> <p>Сечовиділення й дефекацію може контролювати повністю або частково.</p> <p>Пересування обмежене ліжком й простором навколо нього.</p> <p>При переході з ліжка на крісло може потребувати часткової сторонньої допомоги. Користуватися туалетом може самостійно чи зі сторонньою допомогою (крісло-туалет біля</p>

			ліжка чи судно). Користується телефоном чи має труднощі при користуванні ним. Не може самостійно готувати їжу, вести домашнє господарство, прати, займатися рукоділлям. Не може самостійно приймати ліки й розпоряджатися особистими фінансами. Отримувач соціальної послуги повністю залежний від сторонньої допомоги. Часткова залежність складає менше ніж 50 % випадків виконання простих і складних дій, обумовлена станом здоров'я й труднощами із пересуванням
	12 - 24	9	Отримувач соціальної послуги постійно знаходиться у ліжку. Потребує сторонньої допомоги при переході з ліжка на крісло. Може здійснювати активні рухи у межах ліжка. Може самостійно сидіти. Сідає самостійно чи з незначною допомогою. Контролює сечовиділення й дефекацію частково чи повністю. Користується судном чи кріслом-туалетом. Отримувач соціальної послуги повністю залежний від сторонньої допомоги
	0 - 11	10	Отримувач соціальної послуги постійно знаходиться у ліжку. Пересувається тільки зі сторонньою допомогою. Вмивання, купання, вдягання й роздягання, прийом їжі здійснює тільки зі сторонньою допомогою. Не може самостійно сідати й сидіти. Не контролює сечовиділення й дефекацію. Необхідний постійний цілодобовий догляд. Отримувач соціальної послуги повністю залежний від сторонньої допомоги

2. Вивчення можливості виконання отримувачем соціальної послуги різних видів життєдіяльності здійснюється за допомогою анкетування, яке проводиться з використанням шкали оцінки можливості виконання елементарних дій (таблиця 2) та шкали оцінки можливості виконання складних дій (таблиця 3) з метою визначення: залежності від будь-якої сторонньої допомоги (фізичної, словесної, наглядної)*; можливості самостійно задовольняти свої основні життєві потреби; ступеня залежності** і передбачуваної тривалості індивідуальних потреб у сторонній допомозі, причин, що їх викликають.

3. Ступінь залежності отримувача соціальної послуги від сторонньої допомоги визначається оптимальним для конкретної ситуації методом: шляхом опитування отримувача соціальної послуги, законних представників, членів його сім'ї, надавача соціальної послуги; шляхом здійснення фахівцями безпосереднього спостереження за отримувачем соціальної послуги.

4. При застосуванні зазначених шкал обрані відповіді на питання повинні відображати реальні дії отримувача соціальної послуги. Оцінка проводиться на підставі інформації за попередні 24-48 годин (у разі необхідності оцінка проводиться за довший період часу).

5. За шкалою оцінки можливості виконання елементарних дій оцінюють повсякденну діяльність людини за допомогою 10 критеріїв, що стосуються сфери самообслуговування та можливості пересуватися (таблиця 2). Оцінка рівня виконання елементарних дій здійснюється за сумою балів, визначених для кожного отримувача соціальної послуги за кожним із розділів цієї шкали. Максимальний результат складає 100 балів, мінімальний - 0 балів.

Шкала оцінки можливості виконання елементарних дій

Таблиця 2

№ з/п	Критерій	Характеристика	Бали
1	2	3	4
1	Прийом їжі	Приготування до прийому їжі й прийом їжі здійснює самостійно, користується посудом, столовими приборами й побутовою технікою без труднощів	10
		Приготування до прийому їжі й прийом їжі здійснює самостійно, але за довший проміжок часу	9
		Приготування до прийому їжі й прийом їжі здійснює самостійно із застосуванням спеціального посуду й технічних засобів реабілітації (далі - ТЗР)	8
		Насилу здійснює самостійно або за допомогою ТЗР приготування до прийому їжі й прийом їжі	7
		Приймає їжу самостійно або за допомогою ТЗР, але не може приготуватися до прийому їжі (покласти їжу в тарілку чи налити рідину у стакан тощо)	6
		Потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги при приготуванні до прийому їжі й прийомі їжі (при розрізанні продуктів, приготуванні бутербродів), (до 25 % дій чи часу приймання їжі)	5
		Необхідний постійний нагляд або часткова допомога при прийомі їжі (до 50 % дій чи часу приймання їжі)	3
		Потребує значного обсягу допомоги при прийомі їжі	1
		Не може самостійно приймати їжу	0
2	Купання	Приймає ванну чи душ самостійно без труднощів	5
		Приймає ванну чи душ самостійно з труднощами	4
		Потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги при прийомі ванни чи душу, наприклад при виході з ванни чи душу, при роздяганні (до 25 % дій чи часу)	3
		Потребує сторонньої допомоги при прийомі ванни чи душу (до 50 % дій чи часу)	2
		Потребує значного обсягу сторонньої допомоги при прийомі ванни чи душу	1
		Купання здійснюється тільки зі сторонньою допомогою в межах ліжка, у тому числі за допомогою ванни-простирадла	0
3	Особистий туалет (вмивання,	Самостійно без труднощів	5
		Самостійно з труднощами	4
		Потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги (до	3

	розчісування, чищення зубів, бриття, маніпуляції із зубними протезами)	25 % дій чи часу)	
		Потребує сторонньої допомоги (до 50 % дій чи часу)	2
		Потребує значного обсягу сторонньої допомоги	1
		Не може самостійно	0
4	Одягання і взування	Вдягається і взувається самостійно без труднощів	10
		Вдягається і взувається самостійно із застосуванням ТЗР без труднощів	9
		Повільно вдягається і взувається самостійно або із застосуванням ТЗР	8
		3 труднощами вдягається і взувається самостійно або із застосуванням ТЗР	7
		При вдяганні і взуванні потребує нагляду чи незначної сторонньої допомоги, наприклад, при застібанні гудзиків, зав'язуванні шнурків (до 25 % дій чи часу)	5
		Потребує сторонньої допомоги при вдяганні і взуванні (до 50 % дій чи часу)	3
		Потребує значного обсягу сторонньої допомоги при вдяганні і взуванні	1
		Не може самостійно вдягатися і взуватися	0
5	Контроль дефекації	Повністю контролює, за потреби може використовувати клізму чи свічки без сторонньої допомоги	10
		Має функціонуючу колостому, за якою доглядає самостійно із застосуванням калоприймача	8
		Інциденти не частіше 1 разу на тиждень або потребує допомоги при використанні клізми і свічок (не частіше 1 разу на тиждень)	5
		Періодично (2-3 рази на тиждень) не контролює дефекацію або потребує використання клізми, яку ставить надавач догляду, або має функціонуючу колостому, за якою може доглядати самостійно з частковою сторонньою допомогою із застосуванням калоприймача	2
		Практично не контролює (порушення більше 3 разів на тиждень), за колостоною доглядати самостійно не може	1
		Постійно не контролює або потребує застосування клізми чи догляду за колостоною, що здійснюватиметься надавачем соціальної послуги догляду	0
6	Контроль сечовиділення	Повністю контролює без сторонньої допомоги	10
		Самостійно справляється з уростою із застосуванням сечоприймача та інших спеціальних засобів або самостійно справляється з катетером	8
		Випадкові інциденти не частіше 1 разу на добу	5
		Періодично (2-3 рази на добу) не контролює сечовиділення або є функціонуюча уростома, за якою може доглядати з частковою сторонньою допомогою із застосуванням сечоприймача	2
		Практично не контролює (порушення більше 3 разів на добу), за уростою доглядати самостійно не може,	1

		користується підгузками	
		Постійно не контролює чи потребує використання катетера, яким не може користуватися самостійно; постійно користується підгузками або відмовляється від їх використання (внаслідок психічних порушень чи інших причин)	0
7	Відвідування й здійснення туалету	Відвідує й здійснює туалет самостійно без труднощів	10
		Відвідує й здійснює туалет самостійно із застосуванням ТЗР	9
		Насилу відвідує й здійснює туалет із використанням крісла-туалету, ТЗР без сторонньої допомоги	7
		Потребує незначної сторонньої допомоги й нагляду під час відвідування й здійснення туалету, застосування крісла-туалету, наприклад для збереження рівноваги, при роздяганні, вдяганні й інших діях	5
		Потребує значної сторонньої допомоги при відвідуванні й здійсненні туалету	3
		Потребує постійної сторонньої допомоги при відвідуванні й здійсненні туалету	2
		Туалет здійснюється тільки із застосуванням спеціальних засобів безпосередньо у ліжку (судно, підгузки)	0
8	Вставання й перехід з ліжка	Переходить самостійно без труднощів	15
		Переходить за допомогою ТЗР без труднощів	12
		При переході потребує нагляду (чи мінімальної допомоги)	10
		Переходить самостійно чи за допомогою ТЗР з труднощами	7
		Може самостійно сидіти у ліжку, при переході необхідна часткова стороння допомога	5
		Може сидіти, але перехід здійснюється за постійної сторонньої допомоги	3
		Може сидіти й сидіти тільки за підтримки, перехід здійснюється за постійної сторонньої допомоги	1
		Не може сидіти й вставати з ліжка навіть за сторонньої допомоги	0
9	Пересування	Може без сторонньої допомоги пересуватися на відстань більше 500 метрів. Може ходити по помешканню без сторонньої допомоги	15
		Може без сторонньої допомоги самостійно пересуватися на відстань більше 500 метрів із застосуванням ТЗР. Може ходити по помешканню без сторонньої допомоги	14
		Може без сторонньої допомоги самостійно пересуватися на відстань більше 500 метрів із застосуванням ТЗР повільно і з труднощами. Може ходити по помешканню без сторонньої допомоги	11
		Може пересуватися зі сторонньою допомогою в межах 500 метрів. Може ходити по помешканню без сторонньої допомоги	10
		Може самостійно пройти до 100 метрів або пересувається за допомогою крісла-коляски. Пересувається по	5

		помешканню повільно із зупинками на відпочинок	
		Може пройти до 100 метрів із застосуванням ТЗР. По помешканню пересувається з труднощами	3
		Може пройти до 100 метрів тільки із сторонньою допомогою. По помешканню пересувається зі сторонньою допомогою	2
		Не може самостійно пересуватися на відстань більше 500 метрів чи не у змозі пересуватися	0
10	Підйом по сходах	Може підніматись самостійно	10
		Піднімається самостійно за допомогою ТЗР	9
		Потребує багато часу для самостійного чи за допомогою ТЗР підйому по сходах	7
		Потребує незначної сторонньої допомоги (чи нагляду)	5
		Підніматися по сходах може тільки зі сторонньою допомогою	2
		Не у змозі підніматися сходами навіть зі сторонньою допомогою	0
	Сума балів		

6. За шкалою оцінки можливості виконання складних дій оцінюють складні дії людини за 9 критеріями (таблиця 3). Оцінку рівня виконання складних дій здійснюють за сумою балів, визначених для кожного отримувача соціальної послуги, за кожним із розділів цієї шкали. Максимальний результат складає 27 балів, мінімальний - 10 балів.

Шкала оцінки можливості виконання складних дій

Таблиця 3

№ з/п	Критерій	Характеристика	Бали
1	2	3	4
1	Користування телефоном	Може користуватися самостійно	3
		Може користуватися тільки спеціально обладнаним телефоном (наприклад через слабкий слух чи зір)	2,5
		Може користуватися з невеликою допомогою чи набираючи тільки добре знайомі номери	2
		Може говорити по телефону, якщо хтось набере потрібний номер	1,5
		Не може користуватися	1
2	Пересування на відстані, куди не можна дійти пішки	Може пересуватися самостійно, у тому числі громадським транспортом чи на таксі. Планує поїздки самостійно	3
		Може пересуватися самостійно, у тому числі громадським транспортом чи на таксі, після докладних словесних інструкцій	2,5
		Може пересуватися самостійно, з незначною сторонньою допомогою, у тому числі громадським транспортом чи на таксі	2
		Може пересуватися тільки з постійним супроводом	1,5

		громадським транспортом чи на таксі	
		Не пересувається	1
3	Дрібні покупки в магазині	Може робити покупки самостійно	3
		Може робити покупки з незначною допомогою	2
		Робить покупки за умови сторонньої допомоги й супроводу	1,5
		Не у змозі робити покупки	1
4	Приготування їжі	Може готувати самостійно	3
		Може готувати із напівфабрикатів	2,5
		Може готувати з незначною допомогою	2
		Може тільки розігрівати їжу	1,5
		Не у змозі готувати	1
5	Ведення домашнього господарства	Може вести самостійно	3
		Може виконувати самостійно нетрудомісткі види робіт	2,5
		Може вести з незначною допомогою	2
		Потребує сторонньої допомоги при виконанні більше ніж половини робіт	1,5
		Не у змозі вести домашнє господарство	1
6	Дозвілля, у тому числі рукоділля	Дозвілля може організувати й займатися самостійно	3
		Може організувати й займатися деякими видами самостійно	2,5
		Може організувати дозвілля й займатися з незначною допомогою	2
		Не у змозі організувати своє дозвілля й займатися самостійно	1
7	Прання	Може прати самостійно	3
		Може прати самостійно тільки за допомогою пральної машини	2,5
		Може прати самостійно з незначною допомогою, наприклад при розвішуванні білизни	2
		Потребує значного обсягу сторонньої допомоги	1,5
		Не у змозі займатись пранням	1
8	Прийом лікарських засобів	Може приймати лікарські засоби самостійно (із правильним дозуванням у відповідний час)	3
		Може приймати ліки самостійно з незначною допомогою (хтось визначає точну дозу й нагадує про необхідність прийняти ліки)	2
		Може приймати лікарські засоби самостійно, якщо хтось постійно контролює їх прийом)	1,5
		Не у змозі самостійно приймати лікарські засоби	1
9	Розпорядження особистими фінансами	Розпоряджається самостійно	3
		Розпоряджається самостійно з незначною допомогою	2
		Розпоряджається поточними витратами самостійно, але місячний бюджет розподілити не у змозі	1,5
		Розпоряджатися не у змозі	1
	Сума балів		

* Необхідність у нагляді й словесній допомозі означає, що отримувач соціальної послуги належить до категорії тих, хто потребує сторонньої допомоги (залежний).

** Категорія “незалежний” допускає використання допоміжних технічних засобів реабілітації.

Додаток 2
до Державного стандарту стаціонарного
догляду за особами, які втратили
здатність до самообслуговування
чи не набули такої здатності
(пункт 2 розділу IV)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
надання соціальної послуги стаціонарного догляду*

Інформація про отримувача соціальної послуги
Прізвище, ім'я, по батькові: _____
Вік: _____
Стать: _____
Сімейний стан: _____
Мова спілкування: _____
Інвалідність, група: _____
Ступінь індивідуальної потреби в наданні соціальної послуги стаціонарного
догляду: _____
Додаткова інформація про отримувача соціальної послуги (за наявності):

Дата звернення: _____

Прізвище, ім'я, по батькові надавача соціальної послуги (установа):

Інформація щодо необхідності залучення інших

Соціальна послуга	Заходи, що складають зміст соціальної послуги	Ресурси (обладнання, технічні засоби реабілітації, інвентар, витратні матеріали)	Періодичність й термін виконання (час, що витрачається на виконання заходу)	Виконавці
1	2	3	4	5
1. Стаціонарний догляд				

1	2	3	4	5
Моніторинг / поточне оцінювання результатів, перегляд індивідуального плану (дата проведення, підпис)				

Надавач соціальної послуги
(підпис)

Отримувач соціальної послуги
(підпис)

*Персональні дані використовуються з метою надання соціальної послуги стаціонарного догляду, захищаються і обробляються відповідно до вимог Закону України „Про захист персональних даних”.

Додаток 3
до Державного стандарту стаціонарного
догляду за особами, які втратили
здатність до самообслуговування
чи не набули такої здатності
(пункт 1 розділу VIII)

**ОСНОВНІ ЗАХОДИ,
що складають зміст соціальної послуги стаціонарного догляду**

№ з/п	Назва заходу	Час на виконання заходу, хв.*	Періодичність виконання заходу
1	2	3	4
1	Забезпечення умов для стаціонарного перебування, харчуванням		
1.1	Надання ліжко-місця з комунально-побутовими послугами в стаціонарних умовах	1440	Постійно
1.2	Забезпечення одягом, взуттям, постільною білизною, м'яким та твердим інвентарем і столовим посудом	1440	Постійно
1.3	Організація харчування (не менше ніж чотириразове)	480	Щоденно (за потреби)
2	Допомога у дотриманні особистої гігієни, самообслуговуванні		
2.1	Годування (допомога при прийомі їжі)	25	Щоденно (за потреби)
2.2	Вмивання, обтирання, обмивання (допомога)	30	Щоденно (за потреби)
2.3	Купання (допомога)	60	1 раз на тиждень (за потреби)
2.4	Чищення зубів (допомога)	15	2 рази на день (за потреби)
2.5	Миття голови (допомога)	30	1 раз на тиждень (за потреби)
2.6	Розчісування (допомога)	10	Щоденно (за потреби)
2.7	Гоління (допомога)	20	1 раз на тиждень (за потреби)
2.8	Обрізання нігтів (без патології) на руках або ногах (допомога)	30	1 раз на тиждень (за потреби)
2.9	Стрижка волосся (не модельна) (допомога)	40	1 раз на місяць (за потреби)
2.10	Вдягання, роздягання (допомога)	15	Щоденно (за потреби)
2.11	Зміна натільної білизни (допомога)	15	1 раз на тиждень (за потреби)
2.12	Зміна постільної білизни (допомога)	20	1 раз на тиждень (за потреби)
2.13	Допомога у користуванні туалетом (подача і винесення судна з подальшою обробкою)	20	Щоденно (за потреби)
2.14	Контроль за прийомом (допомога у прийомі)	15	За потреби

	лікарських засобів		
2.15	Допомога у користуванні катетерами, калоприймачами	40	Щоденно (за потреби)
2.16	Допомога у пересуванні	30	За потреби
2.16	Допомога у користуванні електроприладами, телефоном, іншими засобами комунікації	20	За потреби
3	Спостереження за станом здоров'я та організація надання медичної допомоги, у тому числі відповідно до призначень лікарів		
3.1	Спостереження за станом здоров'я	20	1 раз на день (за потреби)
3.2	Організація надання медичної допомоги	50	За потреби
3.3	Надання першої медичної допомоги	30	За потреби
3.4	Збір матеріалів для проведення лабораторних досліджень (кал, сеча)	20	За потреби
3.5	Вимірювання артеріального тиску	10	За потреби
3.6	Закапування крапель	5	За потреби
3.7	Здійснення ін'єкцій	20	За потреби
3.8	Накладання компресів, перев'язки	30	За потреби
3.9	Промивання, змазування (вухо, горло, ніс)	15	За потреби
3.10	Проведення очищаючих клізм	60	За потреби
4	Надання реабілітаційних послуг відповідно до індивідуальних програм реабілітації		
4.1	Нагляд і допомога під час проведення реабілітаційних заходів, у тому числі трудової реабілітації	60	За потреби
4.2	Сприяння в отриманні технічних та інших засобів реабілітації	60	За потреби
4.3	Навчання та вироблення практичних навичок самостійного користування технічними та іншими засобами реабілітації	45	За потреби
5	Організація денної зайнятості та дозвілля, психологічна підтримка		
5.1	Нагляд і допомога під час проведення заходів культурно-масової, оздоровчо-спортивної роботи та підтримки трудових навичок	60	За потреби
5.2	Сприяння у забезпеченні книгами, журналами, газетами, іграми	30	За потреби
5.3	Допомога у написанні й прочитанні листів	30	За потреби
5.4	Сприяння у підтримці фізичного стану (допомога у виконанні лікувально-фізичних вправ)	45	За потреби
5.5	Організація доступу до форм дозвілля, що максимально наближені до загальноприйнятих (перегляд телепрограм, прослуховування радіо, відвідування концертів, кінотеатрів, вистав, лекцій, участь в екскурсіях, самодіяльних художніх колективах, гуртках, соціальних заходах тощо)	90	За потреби
5.6	Надання психологічної підтримки та рекомендацій стосовно здорового способу життя, раціонального харчування тощо (бесіди, спілкування, мотивація до активності тощо)	45	За потреби

* Час, необхідний для виконання заходів з надання соціальної послуги, подано орієнтовно (як середній показник), він може відрізнятися з огляду на індивідуальні потреби, стан здоров'я, вік та вподобання отримувача соціальної послуги.

Примітка: заходи організовуються та здійснюються з урахуванням ступеня індивідуальної потреби, стану здоров'я, віку та вподобань отримувача соціальної послуги.

Додаток 4
до Державного стандарту стаціонарного
догляду за особами, які втратили
здатність до самообслуговування
чи не набули такої здатності
(пункт 1 розділу XV)

ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ
надання соціальної послуги стаціонарного догляду

1. Кількісні показники:

кількість скарг та результати їх розгляду (у розрахунку на 100 отримувачів соціальної послуги);
кількість подяк (у розрахунку на 100 отримувачів соціальної послуги);
кількість отримувачів соціальної послуги, у яких відбулося покращення емоційного, психологічного, фізичного стану;
кількість задоволених звернень про отримання соціальної послуги стаціонарного догляду (% від загальної кількості звернень);
кількість працівників, які мають відповідну фахову освіту (%);
кількість працівників, які підвищили рівень кваліфікації (%);
періодичність здійснення моніторингу якості надання соціальної послуги стаціонарного догляду;
відповідність встановлених показників якості отриманим під час контролю.

2. Якісні показники:

1) адресність та індивідуальний підхід - критерії оцінювання:

наявність визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги;

наявність індивідуального плану надання соціальної послуги стаціонарного догляду, що відповідає визначеному ступеню індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги;

забезпечення перегляду індивідуального плану надання соціальної послуги стаціонарного догляду (у разі потреби);

2) результативність - критерії оцінювання:

рівень задоволеності соціальною послугою стаціонарного догляду (за оцінками отримувачів соціальної послуги);

покращення емоційного, психологічного, фізичного стану отримувачів соціальної послуги, позитивні зміни у стані отримувача соціальної послуги у процесі її надання порівняно з періодом, коли соціальна послуга стаціонарного догляду не надавалась;

проведення опитувань, збір відгуків, реагування на скарги отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників та проведення роботи щодо надання роз'яснень отримувачам соціальної послуги та/або їхнім законним представникам;

розроблення та застосування системи заохочення надавачів соціальної послуги, роботу яких позитивно оцінюють отримувачі соціальної послуги;

проведення внутрішнього та зовнішнього моніторингу якості надання соціальної послуги стаціонарного догляду;

3) своєчасність - критерії оцінювання:

прийняття рішення щодо надання соціальної послуги стаціонарного догляду, визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, підготовка індивідуального плану надання соціальної послуги стаціонарного догляду у встановлений строк;

складання та підписання договору про надання соціальної послуги денного догляду;

відповідність строків та термінів надання соціальної послуги стаціонарного догляду зазначеним у договорі;

4) доступність та відкритість - критерії оцінювання:

наявність приміщень, що відповідають санітарним та протипожежним вимогам;

наявність спеціально обладнаних місць для паркування транспортних засобів, спеціальних ліфтів, пандусів, інших пристосувань для безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги до суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявність стендів з інформацією для отримувачів соціальної послуги про порядок надання, умови та зміст соціальної послуги;

наявність довідників, буклетів та інших витратних матеріалів, газетних статей, записів радіо- та телепрограм щодо надання соціальної послуги стаціонарного догляду;

5) повага до гідності отримувача соціальної послуги - критерії оцінювання:

відгуки отримувачів соціальної послуги щодо ставлення до них надавачів соціальної послуги;

повага до гідності отримувачів соціальної послуги та недопущення негуманних і дискримінаційних дій;

наявність стендів з інформацією про правозахисні організації та порядок подання і розгляду скарг;

наявність у договорі про надання соціальної послуги стаціонарного догляду положень щодо дотримання конфіденційності;

дотримання конфіденційності;

6) професійність - критерії оцінювання:

штатний розпис сформовано відповідно до законодавства та з урахуванням спеціалізації;

наявні затверджені посадові інструкції;

розроблена програма стажування для початківців, які надаватимуть соціальну послугу стаціонарного догляду;

розроблені графіки проведення навчання, підвищення кваліфікації та атестації соціальних працівників;

наявність документів про освіту (державного зразка) працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу;

наявність особистих медичних книжок надавачів соціальної послуги та проходження обов'язкових медичних оглядів;

графік проведення робочих нарад з питань законодавства у сфері надання соціальних послуг;

наявність обладнання, твердого та м'якого інвентарю, транспорту для надання соціальної послуги стаціонарного догляду.

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**НАКАЗ****26.09.2016 № 1067**

**Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
19 жовтня 2016 р.
за № 1367/29497**

**Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги
соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів
(установ)**

Відповідно до абзацу чотирнадцятого статті 1 Закону України "Про соціальні послуги", пункту 4 розділу IV плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 травня 2016 року № 418-р, **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Державний стандарт соціальної послуги соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів (установ), що додається.
2. Управлінню профілактики соціального сирітства (Пінчук І.М.) забезпечити подання в установленому порядку цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра з питань європейської інтеграції Устименка С.О.

Міністр**А. Рева****ПОГОДЖЕНО:**

Генеральний секретар
Всеукраїнського громадського об'єднання
"Національна Асамблея інвалідів України"

В. Назаренко

Заступник Міністра фінансів України -
керівник апарату

Є. Капінус

Керівник Секретаріату
Спільного представницького органу
сторони роботодавців на національному рівні

Р. Іллічов

Голова
Спільного представницького органу
об'єднань профспілок

Г.В. Осовий

14.04.2017

Про затвердження Державного стандарту соціальної посл... | від 26.09.2016 № 1067 (Текст для друку)

Перший заступник Міністра
освіти і науки України

В. Ковтунець

Перший заступник
Виконавчого директора
Асоціації міст України

О.В. Слобожан

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
соціальної політики України
26.09.2016 № 1067

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
19 жовтня 2016 р.
за № 1367/29497

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ **соціальної послуги соціальної інтеграції випускників** **інтернатних закладів (установ)**

I. Загальні положення

1. Цей Державний стандарт визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги соціальної інтеграції випускникам інтернатних закладів (установ), показники її якості для суб'єктів усіх форм власності та господарювання, які надають цю послугу.

2. Цей Державний стандарт застосовується для:

1) організації надання соціальної послуги соціальної інтеграції вихованцям інтернатних закладів (установ) різних типів і форм власності з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які у поточному навчальному році здобувають базову або повну загальну середню освіту, та особам із числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховувались в інтернатних закладах (установах) (далі - випускники інтернатного закладу);

2) здійснення моніторингу та контролю за якістю надання соціальної послуги соціальної інтеграції.

3. У цьому Державному стандарті терміни вживаються в таких значеннях:

висновок інтернатного закладу (установи) - документ, що містить інформацію про рівень оволодіння життєвими навичками, готовності до самостійного життя та потреби потенційного отримувача послуг, підготовлений інтернатним закладом (установою) та наданий суб'єкту, що надає соціальну послугу соціальної інтеграції;

індивідуальний план надання соціальної послуги соціальної інтеграції випускника інтернатного закладу/установи - документ, складений на підставі комплексної оцінки індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, в якому зазначено заходи, що становлять зміст послуги, визначаються строки їх виконання та відповідальні за виконання, періодичність перегляду індивідуального плану;

мультидисциплінарна команда - група спеціалістів, уповноважених різними суб'єктами чи надавачем послуг (психолог, юрист, соціальний педагог тощо), тимчасово створена для забезпечення колегіальності рішень й узгодженості дій при наданні послуги соціальної інтеграції випускнику інтернатного закладу (установи);

надавач соціальної послуги соціальної інтеграції - фахівець із соціальної роботи (соціальний працівник, соціальний педагог, інший фахівець або мультидисциплінарна команда), який (яка) безпосередньо проводить заходи, що становлять зміст соціальної послуги інтеграції;

отримувач соціальної послуги соціальної інтеграції - вихованець інтернатного закладу (установи) із числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, який у поточному навчальному році здобуває базову або повну загальну середню освіту; особа із числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, яка виховувалась в інтернатному закладі (установі);

оцінка потреб - процес збору, узагальнення та аналізу надавачем послуги інформації про індивідуальні потреби отримувача послуги та рівень оволодіння ним життєвими навичками з метою розроблення індивідуального плану надання соціальної послуги соціальної інтеграції випускника інтернатного закладу (установи);

соціальна послуга соціальної інтеграції - комплекс заходів із надання допомоги випускникам інтернатних закладів (установ), спрямований на розвиток соціальної компетентності, сприяння реалізації особистісного потенціалу в період переходу до самостійного життя, мінімізацію ризиків потрапляння у складні життєві обставини;

суб'єкт, що надає соціальну послугу соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів/установ, - підприємства, установи, організації, заклади незалежно від форми власності та господарювання, фізичні особи - підприємці, які відповідають Критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2012 року № 1039.

Інші терміни застосовуються у значеннях, наведених у Цивільному кодексі України, Законах України "Про соціальні послуги", "Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування", "Про охорону дитинства", "Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю", "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні", постанові Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2013 року № 324 "Про затвердження Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів" та в інших нормативно-правових актах.

II. Загальні підходи до організації та надання соціальної послуги інтеграції

1. Підставою для надання соціальної послуги соціальної інтеграції (далі - соціальна послуга інтеграції) є письмове/усне звернення (заява) до надавача соціальної послуги соціальної інтеграції (далі - надавач соціальної послуги інтеграції) служби у справах дітей, керівника інтернатного закладу (установи), в якому (якій) проживає та виховується потенційний отримувач соціальної послуги інтеграції, або особисте звернення особи із числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, яка виховувалась в інтернатному закладі (установі).

2. Рішення про надання соціальної послуги інтеграції приймається суб'єктом, що надає соціальну послугу інтеграції, протягом 14 календарних днів з дати отримання звернення про надання такої послуги за результатами ознайомлення з висновком інтернатного закладу (установи) або початкової оцінки потреб особи із числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, яка звернулася до суб'єкта, що надає послугу.

За результатами прийнятого рішення суб'єкт, що надає соціальну послугу інтеграції (далі - суб'єкт, що надає послугу), видає відповідний наказ, у якому визначається фахівець, відповідальний за надання соціальної послуги інтеграції. На підставі наказу укладається договір про надання соціальної послуги інтеграції (далі - договір).

Суб'єкт, що надає соціальну послугу інтеграції, може відмовити отримувачеві соціальної послуги інтеграції в її наданні, якщо напрям діяльності суб'єкта, що надає соціальні послуги, не відповідає визначеним індивідуальним потребам отримувача соціальної послуги інтеграції.

Відмова повинна супроводжуватися письмовим поясненням причини та довідковою інформацією про можливість отримати необхідну соціальну послугу в іншого суб'єкта, що надає соціальну послугу, відповідно до спеціалізації.

3. У процесі надання соціальної послуги надавач соціальної послуги інтеграції активно взаємодіє з отримувачем соціальної послуги інтеграції та його близькими родичами, найближчим соціальним оточенням, враховує думку отримувача соціальної послуги інтеграції при визначенні його індивідуальних потреб, плануванні та проведенні заходів, що становлять зміст послуги.

Відповідно до виявлених потреб до надання соціальної послуги залучаються педагоги та фахівці інтернатного закладу (установи), спеціалісти інших закладів, підприємств чи

організацій, представники громади (за згодою), які об'єднуються у мультидисциплінарну команду.

4. Підставами для припинення надання соціальної послуги інтеграції є:

успішне виконання індивідуального плану та досягнення позитивного результату щодо інтеграції отримувача соціальної послуги інтеграції;

закінчення строку дії договору про надання соціальної послуги інтеграції;

перенаправлення отримувача соціальної послуги інтеграції до іншого надавача соціальної послуги інтеграції у зв'язку зі зміною місця його проживання (перебування);

письмова відмова від послуги отримувача соціальної послуги інтеграції.

5. Рішення про завершення надання соціальної послуги інтеграції обговорюється з членами мультидисциплінарної команди за результатами підсумкового перегляду індивідуального плану та приймається надавачем соціальної послуги інтеграції разом з отримувачем соціальної послуги інтеграції та/або його законним представником.

6. Суб'єкт, що надає соціальну послугу інтеграції, видає наказ про завершення надання соціальної послуги інтеграції та обов'язково інформує отримувача соціальної послуги інтеграції про можливість подальшої підтримки та отримання інших соціальних послуг з урахуванням його індивідуальних потреб.

III. Укладання договору про надання соціальної послуги інтеграції

1. Після видання наказу про надання соціальної послуги інтеграції з отримувачем соціальної послуги інтеграції та його законним представником (у разі якщо отримувачем соціальної послуги інтеграції є неповнолітня особа) протягом 7 робочих днів укладається договір.

2. У договорі зазначаються умови надання соціальної послуги інтеграції та зобов'язання сторін, місце її надання, періодичність зустрічей надавача соціальної послуги інтеграції з отримувачем соціальної послуги інтеграції, тривалість надання соціальної послуги інтеграції.

3. Договір підписується отримувачем соціальної послуги інтеграції, його законним представником (у разі його наявності) та представником суб'єкта, що надає послугу. Кожна зі сторін отримує один примірник договору.

IV. Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги інтеграції

1. Після укладення договору проводиться оцінка потреб отримувача соціальної послуги інтеграції та визначається рівень його готовності до самостійного життя (комплексна оцінка) за формою, наведеною в додатку 1 до цього Державного стандарту. Строк проведення оцінки потреб не повинен перевищувати 30 календарних днів.

2. Оцінка потреб отримувача соціальної послуги інтеграції проводиться надавачем соціальної послуги інтеграції із залученням отримувача соціальної послуги інтеграції та його законного представника, а також членів мультидисциплінарної команди. При оцінюванні індивідуальних потреб надавач соціальної послуги інтеграції використовує інформацію з особової справи отримувача соціальної послуги інтеграції (у разі якщо отримувачем соціальної послуги інтеграції є неповнолітня особа), необхідну для надання послуги, зокрема щодо місця його походження, наявності батьків чи інших родичів, забезпечення житлом, стану здоров'я, а також висновки та рекомендації працівників інтернатного закладу стосовно рівня сформованості соціально-побутових навичок, освітнього рівня, особливостей розвитку та поведінки, здібностей та інтересів, професійної орієнтації, рівня готовності до самостійного життя тощо, з дотриманням норм законодавства про захист персональних даних.

3. У ході проведення оцінки потреб отримувача соціальної послуги інтеграції розробляється індивідуальний план надання соціальної послуги інтеграції та розпочинається надання послуги.

V. Складання індивідуального плану надання соціальної послуги інтеграції

1. Індивідуальний план надання соціальної послуги інтеграції (далі - індивідуальний план) є основою для надання соціальної послуги та ґрунтується на оцінці потреб отримувача соціальної послуги інтеграції.

2. Індивідуальний план складається за формою, наведеною у додатку 2 до цього Державного стандарту, та узгоджується з отримувачем соціальної послуги інтеграції та/або його законним представником (якщо отримувачем соціальної послуги інтеграції є неповнолітня особа).

Якщо отримувачем соціальної послуги інтеграції є дитина-сирота або дитина, позбавлена батьківського піклування, індивідуальний план узгоджується з індивідуальним планом соціального захисту дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, що складається відповідно до Типового положення про комісію з питань захисту прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 року № 866, і розглядається як його додаток.

Індивідуальний план складається у двох (трьох) примірниках і підписується отримувачем соціальної послуги інтеграції, його законним представником (якщо отримувачем соціальної послуги інтеграції є дитина) та суб'єктом, що надає соціальну послугу інтеграції.

По одному примірнику індивідуального плану надається отримувачу соціальної послуги інтеграції та його законному представнику (у разі його наявності), один - залишається у надавача соціальної послуги інтеграції.

3. З метою досягнення позитивних результатів соціальної послуги інтеграції не менше ніж один раз на квартал проводиться проміжний перегляд індивідуального плану та його корегування.

4. Підсумковий перегляд індивідуального плану проводиться впродовж останнього місяця надання соціальної послуги інтеграції.

VI. Місце та строки надання соціальної послуги інтеграції

1. Соціальна послуга інтеграції надається за місцем проживання (перебування) отримувача соціальної послуги інтеграції або в приміщенні суб'єкта, що надає послугу.

2. Для учнів випускних класів інтернатного закладу надання соціальної послуги інтеграції починається не пізніше ніж за чотири місяці до завершення навчального року та продовжується після вибуття з інтернатного закладу (установи).

Строк надання соціальної послуги інтеграції визначається індивідуально для кожного отримувача соціальної послуги інтеграції залежно від його потреб, узгоджується з отримувачем соціальної послуги інтеграції та/або його законним представником і зазначається в договорі.

3. У разі зміни отримувачем соціальної послуги інтеграції постійного місця проживання (перебування) надавач соціальної послуги інтеграції не пізніше ніж через п'ять робочих днів повідомляє про це відповідний місцевий орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, а також службу у справах дітей (якщо отримувачем соціальної послуги інтеграції є неповнолітня особа) та передає інформацію про отримувача соціальної послуги інтеграції, стан виконання індивідуального плану та рекомендації щодо подальшої роботи з отримувачем соціальної послуги інтеграції.

У разі запланованої зміни місця перебування (проживання) неповнолітнього отримувача соціальної послуги інтеграції інформація про нього направляється не пізніше ніж за місяць до запланованої дати вибуття отримувача соціальної послуги інтеграції з інтернатного закладу (установи).

VII. Принципи надання соціальної послуги інтеграції

1. Доступність соціальної послуги інтеграції:

суб'єкт, який надає соціальну послугу інтеграції, вживає заходів щодо інформування отримувачів соціальної послуги інтеграції та/або їхніх законних представників про соціальну послугу інтеграції, порядок звернення за її наданням, порядок та умови її надання. Інформація для отримувачів соціальної послуги інтеграції розміщується на спеціальних стендах у доступному місці приміщення суб'єкта, що надає послугу, в інтернатних закладах (установах), соціальних гуртожитках для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, гуртожитках, що належать навчальним закладам, та в інших установах, організаціях. Інформація має бути доступною та зрозумілою для потенційних отримувачів послуг.

2. Незалежність отримувача соціальної послуги інтеграції:

надавачі соціальної послуги інтеграції застосовують індивідуальний підхід (з урахуванням фізичного та психічного стану отримувачів соціальної послуги інтеграції) та шанобливо ставляться до кожного отримувача соціальної послуги інтеграції незалежно від його етнічного та соціального походження, релігійних та інших переконань, віку, статі, стану здоров'я;

надавач соціальної послуги інтеграції залучає та заохочує отримувача соціальної послуги інтеграції до активної участі в усіх заходах, що становлять зміст послуги, шляхом надання йому можливості висловлювати свою точку зору з питань, що стосуються його життя та впливають на нього і на його майбутнє; сприяє поступовому підвищенню рівня самостійності отримувача соціальної послуги інтеграції у прийнятті рішень щодо власного життя, відповідальності за прийняті рішення, зводить до мінімуму необхідність приймати рішення за нього;

при наданні соціальної послуги інтеграції, зокрема при складанні та реалізації індивідуального плану, надавач соціальної послуги інтеграції бере до уваги сильні сторони отримувача соціальної послуги інтеграції, мотивує та спонукає його до самостійного виконання заходів індивідуального плану та поступового зростання відповідальності;

надавач соціальної послуги інтеграції інформує отримувача соціальної послуги інтеграції та/або його законного представника про їхні права та обов'язки, а також про органи державної влади й громадські організації, до повноважень яких належить забезпечення захисту прав людини та прав дітей, шляхом розміщення інформації на інформаційних стендах, вручення інформаційних листівок, буклетів.

3. Захист і безпека отримувача соціальної послуги інтеграції:

надавач соціальної послуги інтеграції провадить свою діяльність із повагою до гідності отримувача соціальної послуги інтеграції та з недопущенням негуманних і дискримінаційних дій, застосування фізичного, психологічного чи інших форм насильства або жорстокого поводження;

надавач соціальної послуги інтеграції інформує отримувачів соціальної послуги інтеграції щодо їхніх прав та обов'язків:

отримувачам соціальної послуги інтеграції та їхнім законним представникам надається інформація про порядок оскарження непрофесійних дій надавача соціальної послуги інтеграції;

надавачу соціальної послуги інтеграції забороняється використовувати для особистих цілей речі отримувачів соціальної послуги інтеграції, отримувати від них кошти, подарунки тощо;

надавач соціальної послуги інтеграції у разі виявлення при наданні послуги факту загрози життю чи здоров'ю неповнолітнього отримувача соціальної послуги інтеграції негайно інформує службу у справах дітей.

4. Конфіденційність інформації:

надавач соціальної послуги інтеграції вживає заходів щодо захисту персональних даних відповідно до вимог Законів України "Про інформацію", "Про захист персональних даних", конфіденційної інформації щодо отримувачів соціальної послуги інтеграції та їхніх законних представників;

надавач соціальної послуги інтеграції в обов'язковому порядку ознайомлює отримувачів соціальної послуги інтеграції із заходами з дотримання принципу конфіденційності;

надавач соціальної послуги інтеграції інформує отримувачів соціальної послуги інтеграції про нерозголошення отриманої ними конфіденційної інформації.

VIII. Зміст соціальної послуги інтеграції

1. Основними заходами, що становлять зміст соціальної послуги інтеграції (додаток 3), передбачено:

відвідування отримувача соціальної послуги інтеграції за місцем його проживання (перебування);

оцінка потреб отримувача соціальної послуги інтеграції та визначення рівня його готовності до самостійного життя (комплексна оцінка);

психологічна підтримка (допомога у формуванні позитивної мотивації, впевненості в собі, позитивної самооцінки, навичок спілкування, розв'язання конфліктних ситуацій тощо);

розвиток, формування та підтримка соціальних навичок (самостійного життя, самообслуговування, планування бюджету, прийняття та реалізація рішень, формування здорового способу життя та безпечної поведінки, комунікативні навички тощо);

консультування з питань професійного самовизначення, здобуття освіти, працевлаштування;

допомога отримувачу соціальної послуги інтеграції у зміцненні/відновленні родинних і суспільно корисних зв'язків (зустрічі, бесіди, спілкування телефоном із позитивно налаштованими родичами отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції);

підбір і закріплення наставника за отримувачем послуги соціальної інтеграції, надання підтримки наставнику в його діяльності;

інформування з питань прав і гарантій, установлених чинним законодавством для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;

інформування щодо органів, організацій та закладів, які можуть надавати підтримку отримувачу соціальної послуги інтеграції після вибуття з інтернатного закладу (установи);

проведення групових форм роботи з отримувачами соціальної послуги інтеграції (тренінги, практичні заняття, рольові ігри, дискусії, групи взаємодопомоги);

залучення до надання соціальної послуги інтеграції інших суб'єктів соціальної роботи та ресурсів громади;

направлення отримувача соціальної послуги інтеграції до інших надавачів соціальних послуг інтеграції, у тому числі для отримання спеціалізованих послуг;

посередництво та представництво інтересів отримувача соціальної послуги інтеграції;

листування з іншими суб'єктами надання соціальних послуг, оформлення запитів до установ та організацій.

2. Зміст і обсяг соціальної послуги інтеграції для кожного отримувача соціальної послуги інтеграції визначаються залежно від індивідуальних потреб і зазначаються в індивідуальному плані.

3. У разі успішного виконання індивідуального плану надавач соціальної послуги інтеграції проводить заходи щодо підготовки отримувача соціальної послуги інтеграції до завершення її надання, спрямовані на підвищення його самостійності та відповідальності за свою життєдіяльність.

4. Після завершення надання соціальної послуги інтеграції надавач соціальної послуги інтеграції впродовж шести місяців з дати завершення надання соціальної послуги проводить моніторинг стабільності досягнутих результатів шляхом індивідуальних зустрічей, телефонних розмов з отримувачем соціальної послуги інтеграції та його наставником.

У разі вступу отримувача соціальної послуги інтеграції до вищого або професійно-технічного навчального закладу поза межами адміністративно-територіальної одиниці, у якій проводить свою діяльність суб'єкт, що надає соціальну послугу інтеграції, повернення отримувача соціальної послуги інтеграції за місцем свого походження моніторинг проводиться шляхом обміну інформацією з фахівцями відповідних служб, органів і закладів за новим місцем проживання (перебування) отримувача соціальної послуги інтеграції.

IX. Використання ресурсів при організації надання соціальної послуги інтеграції

1. Суб'єкт, що надає послугу інтеграції, забезпечує необхідну кількість працівників відповідно до потреб отримувачів соціальної послуги інтеграції згідно зі штатним розписом.
2. Навантаження на одного надавача соціальної послуги інтеграції не повинно перевищувати 10 осіб.
3. Соціальна послуга інтеграції надається безпосередньо надавачами соціальної послуги інтеграції з дотриманням вимог законодавства про інформацію та про захист персональних даних.
4. Надавачі соціальної послуги інтеграції повинні володіти необхідними знаннями й навичками відповідно до кваліфікаційних вимог, визначених у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 80. Соціальні послуги, затверджені наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 14 жовтня 2005 року № 324.
5. Суб'єкт, що надає соціальну послугу інтеграції, вживає заходів із:
 - підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги інтеграції;
 - формального та неформального професійного навчання надавачів соціальної послуги інтеграції;
 - проведення атестації надавачів соціальної послуги інтеграції;
 - організації супервізії.
6. Суб'єкт, що надає соціальну послугу інтеграції, розробляє та затверджує посадові інструкції надавачів соціальної послуги інтеграції.

X. Приміщення та обладнання

1. У разі якщо соціальна послуга інтеграції надається за місцем розташування суб'єкта, що надає таку послугу, суб'єкт, що надає соціальну послугу інтеграції, забезпечує наявність необхідної кількості приміщень для проведення заходів із надання соціальної послуги інтеграції (приміщення для індивідуальних і групових форм роботи з отримувачами соціальної послуги інтеграції).
2. Приміщення повинні відповідати санітарним і протипожежним вимогам, бути забезпечені безперебійним водопостачанням і водовідведенням, освітленням, опаленням, обладнані засобами безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю відповідно до чинних нормативних документів.
3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу інтеграції, для забезпечення виконання заходів цієї соціальної послуги повинен забезпечити надавача соціальної послуги інтеграції робочим місцем, обладнанням, інвентарем, витратними матеріалами, необхідними для виконання їхніх обов'язків.

XI. Інформаційно-методичне забезпечення організації та надання соціальної послуги інтеграції

Суб'єкт, що надає соціальну послугу інтеграції, організовує інформаційно-методичне забезпечення своєї діяльності, зокрема забезпечує своїх працівників нормативно-правовими актами, методичними та іншими матеріалами у сфері надання соціальних послуг.

XII. Взаємодія з іншими суб'єктами, що надають соціальну послугу

Суб'єкт, що надає соціальну послугу інтеграції, організовує виконання заходів з надання соціальної послуги інтеграції із залученням (за потреби та на договірній основі) інших підприємств, установ, організацій і фізичних осіб.

XIII. Оцінка ефективності надання соціальної послуги інтеграції

1. Ефективність надання соціальної послуги інтеграції визначається у ході зовнішнього та внутрішнього оцінювання якості соціальної послуги.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу інтеграції, проводить опитування отримувачів соціальної послуги інтеграції та/або їхніх законних представників з метою отримання відгуків стосовно організації та надання соціальної послуги інтеграції.

Результати опитувань обговорюються в ході аналізу діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу інтеграції, та надавачів соціальної послуги інтеграції і враховуються в подальшій роботі з метою підвищення ефективності та якості надання соціальної послуги.

XIV. Механізм оцінювання дотримання стандарту соціальної послуги інтеграції

1. Діяльність суб'єкта, що надає соціальну послугу інтеграції, підлягає внутрішньому та зовнішньому оцінюванню на відповідність професійним вимогам і законодавству України.

Для проведення внутрішнього та зовнішнього оцінювання якості надання соціальної послуги інтеграції застосовуються показники якості соціальної послуги інтеграції, наведені в додатку 4 до цього Державного стандарту.

Результати проведення внутрішнього та зовнішнього оцінювання якості надання соціальної послуги інтеграції оприлюднюються і поширюються серед отримувачів соціальної послуги інтеграції, населення адміністративно-територіальної одиниці, у якій проводить свою діяльність суб'єкт, що надає послугу.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу інтеграції, не рідше ніж один раз на рік проводить внутрішнє оцінювання своєї діяльності щодо відповідності соціальної послуги інтеграції, яка ним надається, вимогам цього Державного стандарту та вживає заходів щодо усунення виявлених недоліків.

3. До процедури оцінювання залучаються надавачі соціальної послуги інтеграції, отримувачі соціальної послуги інтеграції та/або їхні законні представники.

З цією метою розробляється та впроваджується процедура консультацій з отримувачами соціальної послуги інтеграції та/або їхніми законними представниками, членами їхніх сімей щодо відповідності обсягу, змісту, умов та порядку надання соціальної послуги вимогам, установленим у цьому Державному стандарті.

4. Суб'єкти, що надають послугу, підлягають зовнішньому оцінюванню, що проводиться органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами відповідно до законодавства.

5. Суб'єкт, що надає соціальну послугу інтеграції, вживає заходів щодо:

інформування отримувачів соціальної послуги інтеграції та/або їхніх законних представників про проведення та результати внутрішнього та зовнішнього оцінювання діяльності суб'єкта, що надає послугу;

забезпечення безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги соціальної інтеграції та/або їхніх законних представників до органу, що проводить зовнішнє оцінювання.

XV. Документація для організації процесу надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає послугу, проводить свою діяльність відповідно до установчих документів (положень, статутів), цивільно-правових договорів (для фізичних осіб - підприємців).

2. Документація ведеться, оформляється та зберігається відповідно до вимог законодавства.

XVI. Фінансово-економічне обґрунтування вартості соціальної послуги

1. Вартість соціальної послуги розраховується з урахуванням її собівартості, адміністративних витрат і податку на додану вартість відповідно до законодавства.
2. Вартість соціальної послуги, що надається за рахунок місцевих бюджетів, формується з урахуванням фінансових можливостей відповідних місцевих бюджетів.

**Начальник Управління
профілактики
соціального сирітства**

І. Пінчук

Додаток 1
до Державного стандарту
соціальної послуги
соціальної інтеграції
випускників інтернатних
закладів (установ)
(пункт 1 розділу IV)

ОЦІНКА

**потреб отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції та рівня
його готовності до самостійного життя (комплексна оцінка)**

Додаток 2
до Державного стандарту
соціальної послуги соціальної
інтеграції випускників
інтернатних закладів (установ)
(пункт 2 розділу V)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
надання соціальної послуги інтеграції

Додаток 3
до Державного стандарту
соціальної послуги
соціальної інтеграції випускників
інтернатних закладів (установ)
(пункт 1 розділу VIII)

**ОСНОВНІ ЗАХОДИ,
що становлять зміст соціальної послуги соціальної інтеграції
випускників інтернатних закладів (установ), та орієнтовний час для їх
виконання**

№ з/п	Назва заходу	Орієнтовний час виконання заходу ¹ , людино-годин	Періодичність ¹	Кількість заходів на 1 послугу	Загальний час на 1 послугу
1	Відвідування отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції за місцем його проживання (перебування)	1,0	Протягом місяця з дня отримання звернення щодо надання послуги	2	2,0
2	Оцінка потреб отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції та визначення рівня його готовності до самостійного життя	16,0	Один раз за період надання послуги	1	16,0
3	Надання психологічної підтримки (допомога у формуванні позитивної мотивації, впевненості в собі, позитивної самооцінки, навичок спілкування та розв'язання конфліктних ситуацій)	1,0	Не менше ніж 1 раз на місяць	10	10,0
4	Розвиток, формування та підтримка соціальних навичок (навичок самостійного життя, самообслуговування, планування бюджету, прийняття та реалізації рішень, формування здорового способу життя та безпечної поведінки, комунікативні навички)	1,0	Не менше ніж 1 раз на місяць	12	12,0

5	Консультавання з питань професійного самовизначення, здобуття освіти, працевлаштування	1,0	Не менше ніж 1 раз на місяць упродовж перших 6 місяців надання послуги	6	6,0
6	Допомога у зміцненні/відновленні родинних та суспільно корисних зв'язків (зустрічі, бесіди, спілкування телефоном з позитивно налаштованими родичами)	1,0	Не менше ніж 5 разів за період надання послуги	5	5,0
7	Підбір та закріплення наставника за отримувачем послуги, надання підтримки наставнику в його діяльності	1,0	Не менше ніж 5 разів за період надання послуги	5	5,0
8	Інформування з питань прав і гарантій, установлених чинним законодавством для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	1,0	За потреби, але не менше ніж 1 раз за період надання послуги	1	1,0
9	Інформування щодо органів, організацій та закладів, які можуть надати підтримку отримувачу послуг після вибуття з інтернатного закладу	1,0	За потреби, але не менше ніж 1 раз за період надання послуги	1	1,0
10	Проведення групових форм роботи з отримувачами послуги (тренінги, практичні заняття, рольові ігри, дискусії, організація груп взаємодопомоги)	2,0	Не менше ніж 1 раз на два місяці	5	10,0
11	Допомога в оформленні документів	1,0	За потреби, але не менше ніж 1 раз за період надання послуги	1	1,0
12	Залучення до надання послуги інших суб'єктів соціальної роботи та ресурсів громади	1,0	За потреби	1	1,0

13	Направлення отримувача послуги до інших надавачів соціальних послуг, у тому числі для отримання спеціалізованих послуг	0,5	За потреби	1	0,5
14	Посередництво та представництво інтересів	1,0	За потреби	1	1,0
15	Листування з іншими суб'єктами надання соціальної послуги, оформлення запитів до установ та організацій	1,0	За потреби	2	2,0
УСЬОГО					73,5

¹Час, необхідний для виконання заходів із надання соціальної послуги, та періодичність цих заходів є орієнтовними, застосовуються як середні показники і можуть змінюватися відповідно до складності випадку та стану задоволення потреб отримувача послуги.

Додаток 4
до Державного стандарту
соціальної послуги
соціальної інтеграції випускників
інтернатних закладів (установ)
(пункт 1 розділу XIV)

ПОКАЗНИКИ

якості соціальної послуги соціальної інтеграції

1. Частка випускників інтернатного закладу (установи), охоплених соціальною послугою соціальної інтеграції, від загальної кількості випускників інтернатного закладу (установи).
2. Частка отримувачів соціальної послуги соціальної інтеграції, у яких після отримання послуги відбулися стабільні позитивні зміни в житті (налагодження контактів з родичами, вступ до навчального закладу, покращення психологічного стану, отримання житла), від загальної кількості отримувачів цієї послуги.
3. Частка отримувачів соціальної послуги соціальної інтеграції, які не набули навичок самостійного життя та планування власного майбутнього, від загальної кількості отримувачів соціальної послуги.
4. Частка отримувачів соціальної послуги соціальної інтеграції, які потребують подальшого соціального супроводу.
5. Частка отримувачів соціальної послуги соціальної інтеграції, які налагодили соціальні контакти в громаді та мають стабільні позитивні соціальні зв'язки.
6. Частка надавачів соціальної послуги соціальної інтеграції, навантаження яких перевищує показник, визначений Державним стандартом соціальної послуги соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів (установ), затвердженим наказом Міністерства соціальної політики України від 26 вересня 2016 року № 1067, від загальної кількості надавачів цієї послуги.

Документи та файли

Сигнальний документ — [f461595n169.docx](#)

Сигнальний документ — [f461595n168.docx](#)

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 15.11.2016 — 2016 р., № 88, стор. 108, стаття 2896, код акту 83660/2016

ОСНОВНІ ФОРМИ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ОГС В УКРАЇНІ

Олександр Вінніков

Основні форми

- Субсидії з державного і місцевого бюджетів, цільових фондів, державних і місцевих цільових програм
- Публічні закупівлі (допорогові і надпорогові)
- Державно-приватне партнерство
- Конкурси програм (проектів) громадських організацій
- Соціальне замовлення
- Інші форми

Субсидії

- Основний акт законодавства: Бюджетний кодекс
- Сфери: заклади і заходи освіти, охорони здоров'я, соціального захисту за переліками КМУ і державними програмами; державна підтримка всеукраїнських ГО інвалідів і ветеранів, молодіжних та дитячих ГО, ГО національно-патріотичного виховання; державні програми будівництва житла для окремих категорій, реабілітації інвалідів і дітей-інвалідів; інші державні програми та переліки КМУ
- Процедури: як правило, позаконкурсні; нормативна підтримка
- Особливості: напрями і порядок використання коштів визначаються державним і місцевими бюджетами, державними і місцевими цільовими програмами; витрати на утримання організації та проведення окремих заходів

Допорогові публічні закупівлі

- Основний акт законодавства: Наказ № 35 від 16.04.2017 ДП «Укрзовнішвидав»
- Граничні суми закупівель: від 3,000 до 200,000 грн. (за рішенням замовника може бути знижена до 50,000 грн.)
- Процедури: закупівлі на електронних майданчиках на суму понад 50,000 грн.
- Строки: до 30 календарних днів
- Особливості: нецінові критерії оцінки – до 30% всіх оціночних параметрів; кваліфікаційні вимоги щодо персоналу, обладнання або виконання аналогічних договорів; забезпечення (до 3% вартості послуг)

Надпорогові публічні закупівлі

- Основний акт законодавства: ЗУ «Про публічні закупівлі» № 922 від 25.12.2015 р.
- Граничні суми: від 200,000 грн.
- Основні процедури:
 - відкриті конкурси (тендери);
 - конкурентний діалог (консультаційні, юридичні послуги, наукові розробки, експерименти та дослідження, інформаційні системи і програмне забезпечення; замовник не може визначити вид необхідних послуг; відхилення не менше ніж трьох тендерних пропозицій);
 - переговорна процедура (немає конкуренції; стихійні лиха чи інші нагальні потреби; двічі скасовано тендери)
- Строки: не менше 30 календарних днів

Основні ризики

- Дискримінаційні кваліфікаційні вимоги (час і місце реєстрації, всеукраїнський статус ГО, % членів з певними науковими званнями у наукових організаціях)
- Вимоги надати забезпечення (до 3% вартості послуг)
- Визнання процедури закупівель такою, що не відбулася через відсутність інших заявок
- Досудове і судове оскарження результатів процедур публічних закупівель
- Затримки надходження коштів з Держказначейства
- Перевірка «звичайних цін» та «контрольованих операцій» згідно зі ст. 39 Податкового кодексу
- Відмова фінансувати витрати на оплату праці осіб, які не є штатними працівниками, без попередньої згоди замовника

Державно-приватне партнерство

- Основний акт законодавства: ЗУ «Про державно-приватне партнерство» № 2404 від 01.07.2010 р.
- Сфери ДПП: охорона здоров'я, соціальні послуги, туризм, спорт, культурна спадщина і культура, енергозбереження та енергопостачання, житло для ВПО та управління нерухомістю, поводження з відходами, освіта
- Строки: від 5 до 50 років
- Процедури: спільна діяльність, концесія, управління майном
- Особливості договорів: конкурсне визначення партнерів; фінансова підтримка партнерів за висновком МЕРТ; часткова власність партнерів на побудовані або придбані об'єкти і державна власність на реконструйовані або переоснащені об'єкти; переважне право партнерів на використання об'єктів після закінчення строку дії договорів

Конкурси програм (проектів заходів) організацій громадянського суспільства

- Основний акт законодавства: Постанова КМУ № 1049 від 12.10.2011 р.
- Граничні суми: визначаються державними і місцевими програмами та умовами конкурсів
- Строки: пріоритети визначаються для кожного конкурсу, заходи можуть включати надання соціальних послуг
- Процедури: рейтингове оцінювання конкурсних пропозицій що відповідають пріоритетним завданням державних і місцевих програм
- Особливості: процедури запобігання конфлікту інтересів, оцінки конкурсних пропозицій та моніторингу виконання; співфінансування організації-виконавця не менше 25%;

Соціальне замовлення

- Основний акт законодавства: Постанова КМУ № 324 від 29.04.2013 р.
- Граничні суми: визначаються соціальними програмами та умовами конкурсів
- Строки: пріоритети визначаються на період до трьох років
- Процедури: подання конкурсних пропозицій 30 днів після оголошення; рейтингове оцінювання пропозицій щодо надання соціальних послуг чи виконання соціальних програм; щорічна публікація звітів про результати соцзамовлення та їх врахування у визначенні пріоритетів на наступні два роки
- Особливості договорів: примірний договір затверджує Мінсоцполітики; використання державних стандартів соціальних послуг; державне фінансування надається після фактичного надання соціальних послуг

Місцеві «бюджети участі»

- Основні акти законодавства: Бюджетний кодекс, статuti міст та інших територіальних громад
- Граничні суми: встановлюються місцевими бюджетами (до 2 млн. грн. на один проект у 2017 р. (Розпорядження КМДА № 865 від 15.09.2016 р.))
- Процедури: конкурси (електронні, в спеціальних пунктах або у формі публічних консультацій) громадських проектів у визначених на бюджетний рік сферах, які зібрали певну кількість підписів мешканців громади
- Особливості: може вимагатися % співфінансування від ОСББ чи інших приватних партнерів

Інші форми (непряме фінансування з місцевих бюджетів)

- Пільгові ставки орендної плати за користування об'єктами комунального майна
- Дозвіл на користування об'єктами комунального майна
 - безоплатні сервітути (ст. 401-406 Цивільного кодексу)
 - рента нерухомого майна, що сплачується в формі послуг чи утримання/реконструкції об'єктів (ст. 731-743 Цивільного кодексу)
- Звільнення неприбуткових організацій від місцевих податків (зокрема, на нерухоме майно та/або плати за землю, які не використовуються для одержання доходу)

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА І ПРАКТИК УКРАЇНИ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ТА ЕФЕКТИВНОГО ЗАЛУЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ДО НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ НА БАЗІ МІЖНАРОДНИХ ПРАКТИК

ВСТУП.

Дані рекомендації описують ключові законодавчі та практичні питання щодо регулювання надання соціальних послуг організаціями громадянського суспільства (далі- ОГС), що фінансуються з державного бюджету. Рекомендації були розроблені експертами робочої групи, яка складалась з представників ОГС та органів влади в рамках проекту «Вдосконалення доступу для організацій громадянського суспільства в Україні до надання соціальних послуг».

Проект був реалізований офісом Координатора проектів ОБСЄ в Україні в партнерстві з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини та Київською міською державною адміністрацією та за підтримки Міністерства соціальної політики. Рекомендації врахували існуючий міжнародний досвід, а саме Білорусі, Австрії та Португалії, та досвід України у сфері надання соціальних послуг організаціями громадянського суспільства за підтримки державних коштів. Дані рекомендації також визнають зростаючу роль ОГС в їх залученні державою до надання послуг на принципі соціального партнерства.

АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА ПРАКТИК НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ОГС

ВВЕДЕННЯ В ПРОБЛЕМАТИКУ ТА ДОЦІЛЬНІСТЬ АНАЛІЗУ

Соціальні послуги є важливими оскільки вони відображають соціальні цінності, якість життя, рівень економічного розвитку, рівень дотримання прав людини, та в загальному демократичне управління. Але, не дивлячись на їх важливість, система надання соціальних послуг має безліч викликів в Україні. Один з викликів – це громадянське суспільство та зростаюча роль організацій громадянського суспільства (ОГС) в політичних, соціальних та економічних перетвореннях в країні. Це відкриває нові можливості як для органів влади, так і для системи надання соціальних послуг.

На протязі всіх років незалежності Україна намагається реформувати систему надання соціальних послуг. На жаль, повільне та несистемне проведення реформ, неефективність роботи виконавчих органів влади, неякісність та обмежений перелік та обсяг державних послуг разом з відсутністю достатнього фінансування не дає можливості налагодити ефективне та якісне надання соціальних послуг. Разом з тим, тенденцією останніх років є залучення організацій громадянського суспільства до процесу надання соціальних послуг. Наразі, держава в партнерстві з громадянами та ОГС намагається вирішувати нагальні проблеми, виявляти та максимізувати існуючі можливості, зменшувати відстань між органами влади та пересічними громадянами. Все більше місця в цих процесах займають ОГС, які стають важливими партнерами для влади.

Хто такі ОГС

Існує багато термінів, які використовуються для опису ОГС. Це - громадські організації, неурядові організації, неприбуткові організації, волонтерські організації тощо. Але протягом останніх десяти-п'ятнадцяти років термін *“організації громадянського суспільства”* використовується для визначення різноманітних форм організацій, що діють поза межами держави, бізнесу та сім'ї. Багатогранність діяльності та форм ОГС важко піддається уніфікованій інституалізації сектору. І не лише через різницю в розмірах організацій (наприклад, між профспілками та локальними екологічними організаціями), але і через велике різноманіття видів їх діяльності (молодь, спорт, соціальні послуги та громадське представництво). З метою порівнювальності ОГС *між собою та з організаціями з інших країн* використовується структурно-операційне визначення ОГС, що запропоноване Саламоном та Анхаєром (1992). Тобто терміну *“організація громадянського суспільства”* відповідає організація, що за такими ознаками:

- Має *внутрішню структуру*, тобто організація має визначені цілі та види діяльності, а також певну структуру управління (керівних органів).

- Має недержавний характер, тобто організація не є частиною органів публічної влади, має окремі цілі та структуру управління, а також діє самостійно, а не від імені чи за дорученням органів публічної влади.
- Не розподіляє прибуток між засновниками, членами та менеджерами. Організація, на відміну від підприємницьких компаній і товариств, не розподіляє будь-яку частку свого майна на підставі членства або корпоративних прав (наприклад, права голосу в керівних органах).
- Є самоврядною, тобто організація організує і контролює свою діяльність самостійно, відповідно до власних цілей і внутрішніх правил та процедур, без незаконного втручання органів публічної влади і третіх осіб.
- Участь в організації є добровільною. Попри самоочевидний характер участі в ОГС як добровільної, тобто без примусу органів публічної влади чи третіх осіб, колізії можуть виникати щодо організацій, участь у яких є обов'язковою для певної професійної діяльності чи зайнятості (як то адвокатура, нотаріат, аудит тощо). Відмови ОГС у прийнятті в члени чи припинення членства на підставі рішень їх керівних органів не є дискримінаційними, якщо особа може створити іншу відповідну ОГС або приєднатися до такої організації.
- Організація працює на своїх членів або/та на суспільний інтерес. Це означає, що цільовою групою, чийми інтересами керується організація є члени організації (так наприклад, організації професійного самоврядування виражають інтереси виключно своїх членів) або суспільство в цілому (наприклад, екологічні організації). Крім того, організації з надання правової допомоги, соціальних послуг, захисту споживачів тощо можуть діяти переважно в інтересах третіх осіб, які не є членами організації.

Що таке державні, публічні та соціальні послуги

Зелена книга ЄС щодо послуг загального інтересу (2003) констатує, що говорячи про публічні послуги мається на увазі спільні цінності, якість життя, економічний розвиток, права та демократичне врядування:

“Вони (послуги) є частиною цінностей, які поділяються всіма європейськими суспільствами та формують важливий елемент європейської моделі суспільства. Їх роль є важливою для підвищення якості життя всіх громадян та для уникнення соціальної ізоляції ... ефективність та якість цих послуг є фактором для конкурентності та кращої згуртованості, особливо для приваблення інвестицій в найменш привабливі регіони ... також умовою для чіткого функціонування єдиного ринку та для подальшої економічної інтеграції ... ці послуги є основою європейського громадянства, що формують базові права для громадян Європи та надають можливість для діалогу з владою задля належного врядування (розділи 2-4)”.

В загальних термінах “публічні послуги” означають різноманітні послуги, що органи влади надають населенню (ООН 1999). Часто ці послуги є різними як по суті, так і по об'єму. ООН (1999) відрізняє правоохоронні та правозахисні послуги (наприклад, поліція, суд тощо); інфраструктурні та комунальні послуги (наприклад, дороги, марістралі, водогони, електро- та газо-проводи, житлові та публічні будинки); послуги з економічного розвитку, фінансові послуги та послуги регулятора (наприклад, банкові, фінансові, інвестиційні, обмін валюти, фінансовий захист для малозабезпечених); та соціальні послуги (освіта, здоров'я, соціальне страхування, захист від безробіття, захист людей похилого віку, сиріт, та інші послуги для малозабезпечених). Процедури надання цих послуг значно залежать від їх суті та отримувачів, інституцій надаючих послуги та рівня існуючої монополії та конкурентності в різних категоріях послуг (ООН 1999).

В Україні такі поняття як «послуги», «державні послуги», «публічні послуги» та «соціальні послуги» часто вживаються як синоніми, нівелюючи при цьому відмінності, які існують між ними. Також, при використанні категорії «послуги», як правило, головний акцент робиться на юридичних аспектах, зокрема на адміністративній процедурі їх надання. Поняття «послуга» визначається як будь-який захід або вигода, які одна сторона може запропонувати іншій і які не є матеріальними та не призводять до заволодіння будь-чим. Слід зазначити, що стосовно органів державної влади термін послуга найчастіше використовується саме у значенні «державна послуга» і трактується як одна з основних форм відносин між громадянами і юридичними особами та органами державної влади, де держава розглядається як «постачальник послуг», який надає необхідні й корисні для суспільства послуги. Тобто поняття «державні послуги» передбачає такі послуги, забезпечення яких бере на себе держава. Поряд із терміном державні послуги часто зустрічаються й інші – наприклад, «публічні

послуги». Саме з державними послугами найчастіше й ототожнюються публічні чому сприяє і те, що англійською термін public service означає як «публічні».

Необхідно зазначити, що термін публічні послуги набагато ширший за значенням від «державних послуг», оскільки, на відміну від державних послуг, суб'єктом надання яких є виключно держава, їх можуть надавати як державні, так і недержавні структури. Таким чином, можна констатувати, що публічні послуги – це послуги, які можуть надавати як державні органи, так і органи місцевого самоврядування та будь-які інші органи, якщо держава делегує їхнє виконання і забезпечує відповідними ресурсами їх надання. Мова йде не тільки про кошти Державного бюджету, що надаються місцевому самоврядуванню на реалізацію переданих державою повноважень, а й про власність територіальних громад, яка також впливає на наповнення місцевих бюджетів і дозволяє органам місцевого самоврядування не лише виявляти ініціативу, але й надавати більш якісні послуги населенню. Тому можна підсумувати, що публічні послуги означають юридично й соціально значущі дії в інтересах суспільства, держави й громадян. Особливістю публічних послуг є наявність для них регламентів, зумовлених державою, і державний нагляд за їхнім наданням.

Щодо поняття соціальних послуг та їх співвідношення з публічними, можна зазначити, що ці послуги розрізняються. Соціальні послуги визначаються у Законі України від 19 червня 2003 р. «Про соціальні послуги» як комплекс правових, економічних, психологічних, освітніх, медичних, реабілітаційних, та інших заходів, спрямованих на окремі соціальні групи чи індивідів, які перебувають у складних життєвих обставинах, та потребують сторонньої допомоги з метою поліпшення або відтворення їх життєдіяльності, соціальної адаптації, та повернення до повноцінного життя. Як правило, соціальні послуги на відміну від публічних можуть надаватися лише громадянам, а не юридичним особам. Порядок надання соціальних послуг чітко регламентований законодавством, для них характерна адресна спрямованість, вони надаються лише в межах цільової державної програми, їх фінансування здійснюється за рахунок бюджетних коштів. Отже, для соціальних послуг характерними є, по-перше, суб'єкти, що надають і споживають ці послуги; по-друге, процедура надання і фінансування послуги; по-третє, імперативний метод регулювання правовідносин, що виникають. Обсяг послуги, що надається, визначається не сторонами, а нормативними приписами держави. За ненадання соціальної послуги органи управління несуть відповідальність, також вони несуть відповідальність за неналежний рівень надання такої послуги, проте в умовах відсутності системи стандартизації послуг, а саме чіткого прописання процедури отримання послуги і механізму притягнення до відповідальності таке твердження залишається декларативним.

Щодо співвідношення соціальних послуг з державними і публічними, то їх послуги виокремлюють за тією сферою, в якій вони надаються. Це сфери охорони здоров'я, культури, освіти, науки, що само по собі вже вказує на їх загальнозначущу спрямованість і ставить їх в один ряд із публічними послугами. Дійсно, соціальні послуги мають усі ознаки публічних і за своєю суттю є публічними, але критерієм виділення (на відміну від державних послуг) є не коло суб'єктів, що їх надають, а сфера, в якій вони реалізуються.

Таким чином, соціальні послуги, так само як і державні, належать до публічних. Що стосується співвідношення з державними послугами, то соціальні можуть надаватися як державними і муніципальними структурами, так і комерційними й некомерційними недержавними організаціями. Проте здійснюватися вони можуть як у публічноправовій формі, так і в приватноправовій. Відповідно соціальні послуги можуть бути і державними, і недержавними.

Європейський досвід надання соціальних послуг

В науковій літературі, висвітлюючи закордонний досвід, виокремлюють різні економічні моделі (їх можна вважати маркетинговими) задоволення соціальних потреб - англосаксонська (або неоамериканська) та рейнська. Для обох моделей соціальні нормативи рівня та якості життя людини та суспільства в цілому є орієнтирами соціально-економічного розвитку. Ринковість же економіки з її певними перевагами - лише шлях до задоволення соціальних потреб людини. Такий підхід був розроблений німецькими вченими в середині XX століття та реалізований в Німеччині у вигляді "німецького економічного чуда". Потім до такого розуміння економічних процесів приєдналися інші держави. Переваги такого підходу полягали в його основних принципах: опора на право та гарантії дотримання прав для всіх суб'єктів господарювання та всіх прошарків населення; рівна можливість

вільної зайнятості, реалізація трудового та інтелектуального потенціалу, та забезпечення на цій основі своїх соціальних потреб; загальна відповідальність всіх членів суспільства за його благополуччя з солідарною турботою всіх членів суспільства про тих, хто ще або вже не працює, на основі розвинутої системи соціального захисту; відповідальність держави за вироблення та дотримання правил поведінки на ринку, не допущення руйнівних дій ринкових сил (безробіття, криза, інфляція, протистояння багатих та бідних); визнання системи соціального партнерства як головного механізму досягнення соціального погодження та миру; орієнтація на збереження та розвиток культурного, морального та духовного спадку народу.

Маркетингова модель відбиває різні історичні, географічні, демографічні, етнічні цінності та інші особливості різних країн, але критеріями відношення до такої моделі є пріоритетність в загальній державній політиці соціальних завдань, що забезпечують: соціальну стійкість та відсутність соціальних конфліктів в країні (регіоні); долю населення, що знаходиться за межею бідності, та не перевищує рівень безробіття; рівень безробіття, що не перевищує "природний" рівень (до 5%); диференціацію населення за доходністю на рівні природноєкономічної (децильний коефіцієнт диференціації на рівні не вище 1:10); тривалість життя в країні перевищує середньосвітовий рівень. Враховуючи ці аспекти, до першої моделі належать держави Північної Америки та Велика Британія, а до другої - "рейнської" - Німеччина, Австрія, Бельгія, Швейцарія, Швеція та інші країни. До того ж слід зауважити, що соціальне спрямування сфери послуг не стільки дань гуманізму, соціуму та його проблемам, скільки об'єктивна та більш гостра необхідність. Ця необхідність на етапі індустріального розвитку обумовлювалась тим, що головні діючі особи економічного процесу - роботодавці (власники засобів виробництва) змушені були зрозуміти та визнати, що без задоволення соціальних потреб повною мірою, без надання високоякісних соціальних послуг іншим суб'єктам - найманими працівникам - вони не просто не в змозі реалізувати свій головний інтерес - максимізація прибутку.

Роль ОГС в наданні соціальних послуг

В 80-х рр. XX ст. почався глобальний рух в реформі державного управління – новий публічний менеджмент - та відбулася зміна пріоритетів у засадах і формі відносин між владою і громадянами. Людина, її права та свободи були визнані головною соціальною цінністю, а головним завданням публічної влади визначено саме ефективне надання якісних послуг громадянам. Суть цих змін полягає у тому, щоб переорієнтувати заскорузлу бюрократичну машину на гнучкішу, приязнішу до громадян систему обслуговування. В результаті, були розроблені нові підходи, методи та залучені нові інституції до надання послуг, а громадяни стали розглядатись у відносинах із владою не прохачами, а споживачами послуг. І орієнтиром для надавачів послуг є потреби суспільства та інтереси запити та очікування споживача («клієнта»).

Залучення ОГС до надання соціальних послуг в розвинутих країнах є широко поширеною практикою, на відміну від країн, що розвиваються. Але з ростом ОГС та посиленням їх впливу баланс починає змінюватись. Відмічається (Sagroll 1992), що роль ОГС в наданні послуг є найбільш видимою та їм притаманною. Але роль ОГС бачиться не лише в наданні послуг, але значно ширше. Отримуючи послуги населення хоче не лише отримати саму послугу, але і бути почутими коли вони висловлюють свої потреби та інтереси. На додаток, надання послуг ОГС включає три функції – надання послуг; покращення уже існуючих послуг та систему їх надання через виявлення та представлення інтересів населення; та організації тиску на владу з метою покращення якості послуг через громадянське представництво та моніторинг діяльності влади (Lewis 2001; Brinkerhoff et al. 2003, Pinto 1998).

Але рівень реалізації ролі ОГС в наданні послуг залежить від багатьох факторів. Це і традиції волонтерства, і рівень позашкільного виховання, і рівень та суть відносин між ОГС та владою. Для ОГС важливо мати ясне та чітке розуміння своєї ролі в суспільстві та напрямків руху та майбутнього розвитку та ОГС мають працювати конструктивно та творчо з різними потенційними джерелами фінансування, центрами впливу та політичними лідерами. Ще одним фактором, що впливає та впливатиме на спроможність ОГС - це реформи в державному секторі та управлінні. Також спроможність ОГС надавати послуги пов'язана з їх умінням здійснювати ефективний менеджмент, а саме – це спроможність ОГС змінювати існуючі політики та практики. Сприяюче середовище, в якому держава проводить належне управління економікою, надає інфраструктуру та послуги, підтримує мир та верховенство права, теж відіграє важливу роль.

На жаль, потенціал та роль ОГС ще не до кінця є зрозумілим та не використовується належним чином.

Влада настільки зайнята власними справами та знаходиться під тиском з різних сторін, що не має часу виглянути за межі «своїх коробочки» та побачити інших нових гравців в суспільстві. Також, влада не має ніяких обґрунтованих даних щодо впливовості громадянського суспільства в наданні послуг. Більшість даних є уривчастими та спекулятивними. Існує потреба скласти різні кусочки в «одну картину» та презентувати її уряду, щоб він не міг уже заперечувати роль та внесок ОГС в розвиток суспільства. Разом з тим, наявність такої «великої картини» буде корисно і самим ОГС, оскільки їх основні аргументи щодо їх спроможності та можливості надавати послуги базуються на досвіді окремих організацій. А ОГС нагально необхідно самим зрозуміти свою власну роль та силу.

I. АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА ПРАКТИК, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ОГС ЗА ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСУВАННЯ (НА ПРИКЛАДІ КРАЇН БІЛОРУСІ, АВСТРІЇ ТА ПОРТУГАЛІЇ)

АВСТРІЯ

За принципами "рейнської" моделі надаються соціальні послуги в Австрії. В цій країні була заснована одна із самих прогресивних соціальних систем. Усі працюючі та їхні родини застраховані від ризиків, соціальний баланс між бездітними і родинами з дітьми здійснюється за рахунок єдиного страхування і донині. Загальний закон про соціальне страхування закріпив соціальні права трудящих. З прийняттям закону були виконані три найважливіших завдання: кодифікація соціального права, його "австрифікація" після періоду націонал-соціалістського панування й окупації і, нарешті, ряд поліпшень уже досягнутих умов, наприклад, з'явилася свобода вибору лікаря, тринадцята зарплата та надбавка до заробітної плати пенсіонерів.

Австрія має комплексну систему соціального забезпечення і соціального захисту. Система оперує на двох рівнях. По-перше, існує принцип страхування, який забезпечує покриття для всіх працюючих, а також в значній мірі для їх утриманців у разі хвороби, нещасного випадку, безробіття, декретної відпустки, і пенсії. І, по-друге, є соціальне забезпечення, що надається федеральними, регіональними і муніципальними органами влади громадянам, які його потребують, але не є охопленими системою страхування. Система соціального захисту в Австрії може бути розбита наступним чином:

- Соціальне страхування: в першу чергу включає в себе соціальне пенсійне, медичне та страхування від нещасних випадків;
- Страхування на випадок безробіття: в першу чергу охоплює допомогу по безробіттю, допомоги по безробіттю та активної політики на ринку праці
- Універсальні схеми: допомога сім'ям і податковий кредит для дітей, допомога по догляду, системи довгострокового догляду (і, де-факто, пільги в натуральній формі, пропонувані системою охорони здоров'я)
- Допомога на основі тесту (означає тест на дохід): в основному, включають мінімальний рівень доходу за схемою пенсійного страхування (вирівнюють добавки), допомога по безробіттю відповідно до страхування з безробіття, допомога за нужденності щодо мінімальної схеми доходів (соціальної допомоги до 2010 року) і гранти для учнів і студентів
- Соціальний захист державних службовців (штатним державним службовцям за спеціальним пенсійним законом)
- Соціальна компенсаційні системи: в першу чергу для жертв війни, військової служби та злочинності
- Захист відповідно до трудового законодавства: наприклад, продовження виплати заробітної плати в разі хвороби
- Професійні пенсійні системи
- Соціальні послуги

Соціальні послуги

Соціальні послуги в Австрії склали 7,2 млрд євро в 2011 році (за винятком медичної допомоги), тобто 8% соціальної допомоги або приблизно 2,4% від ВВП. Основні напрямки соціальних послуг включають в себе розробку політики на ринку праці, позашкільного догляду за дітьми, будинки для людей похилого віку та будинки пристарілих, денні і заочні послуги, житлові і / або схеми зайнятості для людей з особливими потребами, а також консультування і допомогу особам з особливими проблемами (наприклад, для жінок, що піддаються насильству в сім'ї та їх дітей, що страждають залежністю від наркотиків чи наркозалежних осіб, бездомних осіб або осіб, які перебувають під загрозою втрати своїх будинків, осіб, звільнених з місць позбавлення волі або осіб, які шукають притулку).

За даними ЕСССЗ за 2011 рік, 1,2 млрд євро були витрачені на послуги, пов'язані з безробіттям, 2,2 млрд євро на послуги, пов'язані з дітьми і сім'ями, EUR 1.4 на заочний, очний і послуги з догляду за людьми похилого віку та осіб, які потребують догляду, 1,6 млрд євро на послуги для людей з обмеженими можливостями і 0,8 млрд євро на інших соціальних послуг. За винятком заходів

на ринку праці, відповідальність за більшість соціальних послуг знаходиться в руках федеральних земель, місцевих і муніципальних органів влади.

У той час як фізичні особи мають юридичні права щодо більшості грошової допомоги та медичних послуг, вони не мають таких прав для більшості соціальних послуг. Регіональні відмінності існують щодо якості та кількості послуг і організації їх надання. Почасти це пов'язано з тим, що Австрія має одну Землю (Відень), що є повністю міською по своїй структурі, в той час як інші вісім інших Земель мають лише кілька невеликих міських районів. Територіальні органи надають самостійно лише деякі соціальні послуги, в той час як інші передані на аутсорсинг некомерційним організаціям, асоціаціям або приватним постачальникам.

В цілому, державний сектор відіграє домінуючу роль в наданні соціальних послуг в таких сферах, як догляд за дітьми, будинки для людей похилого віку та будинки пристарілих. Іншими постачальниками є приватні та некомерційні організації, в тому числі великі організації з давними традиціями в цій сфері (церковні об'єднання; асоціації, пов'язані з політичними партіями; інші регіональні благодійні організації) і численні дрібні організації.

Система соціальних послуг в Австрії організована за регіональним принципом і адмініструється муніципалітетами в 9 регіонах. Тому існує дев'ять різних законів соціального захисту, що відрізняються підходами та розміром соціальних виплат.

Соціальні послуги у Відні

У 2000 р. у Відні соціальну допомогу одержали близько 41,700 чоловік. Через чотири роки допомога одержали вже більш 75,700 чоловік, тобто на 82% більше! Ця кількість продовжує зростати, причому непропорційно збільшується кількість людей, що на додаток до низького доходу (допомога з безробіття, пенсія і т. д.) одержують соціальну допомогу. Така ситуація насамперед пов'язана із зростанням безробіття (особливо тривалого) і загостренням соціальної ситуації у федеральній сфері.

Муніципальний Департамент Відня №24 відповідає за організацію системи охорони здоров'я, медичне страхування, звітність та планування соціального забезпечення. Головні компетенції Департаменту 24 - це розробка програм соціальної опіки та охорони здоров'я, проведення звітності по ним, фінансування шпитальних установ та реформування системи охорони здоров'я. Робота команди Департаменту полягає у аналізі звітності, стратегічному плануванні та координації і менеджменті проектів. Вся ця структура є досить гнучкою, до кожного випадку підходять індивідуально, тому й пакети послуг, які отримують громадяни, дуже розрізняються відповідно до їх потреб. Діяльність Департаменту 24 тісно пов'язана з Соціальним Фондом Відня та Муніципальним Департаментом 40, що відповідає за створення відповідних законів про соціальне забезпечення, охорону здоров'я (всі три є підструктурами міськдержадміністрації Відня).

Половину усіх соціальних витрат покриває федеральна влада, а провінціальна (обласна) та муніципальна покривають по чверть кожна.

28 % - 31 % ВВП ВИТРАЧАЄТЬСЯ НА СОЦІАЛЬНІ ПОТРЕБИ

58 180 клієнтів отримують послуги з турботи та догляду		12 090 клієнтів з особливими потребами
9 770 клієнтів не мають даху над головою	9 200 клієнтів мають кредитні проблеми	9 180 клієнтів - біженці
4 160 клієнтів потребують послуг з пересування		

Фінансові послуги, що надає департамент:

- 1) базова соціальна допомога - додаткові виплати малозабезпеченим особам задля підняття рівня їх прибутків до рівня прожиткового мінімуму (згідно Закону про Запровадження Загального Рівня Добробуту, соціальні виплати безробітним, стипендії школярам та студентам, а також консультації з даних питань; □
- 2) базове соціальне забезпечення іноземців, консультації з даних питань; □
- 3) соціальна фінансова допомога для виплат за житло; □
- 4) соціальна допомога родинам Відня, яку отримують усі родини з дітьми, незалежно від прибутків чи працевлаштованості; сума виплати змінюється відносно вікових груп та кількості дітей; додаткові виплати отримують діти з особливими потребами.

Департамент також надає низку негрошових послуг, серед яких:

- 1) створення та запровадження сервісів для людей з обмеженими можливостями;
- 2) забезпечення соціального добробуту молоді; □
- 3) забезпечення турботи та догляду; □
- 4) допомога безпритульним;
- 5) повне або часткове покриття кредитів неплатоспроможним особам.

В Австрії введено обов'язкове **соціальне медичне страхування**. 99% населення мають медичну страховку. Є можливість спільного страхування для родичів та партнерів. Введено принцип рівного доступу до послуг охорони здоров'я, люди мають право вільно обрати лікаря. 1/3 населення має також додаткову приватну медичну страховку. Витрати на охорону здоров'я складають 10,4% ВВП.

70% всіх соціальних витрат складають фінансові виплати напряму тим, хто їх потребує. Це все схвалено законом - кожен, хто потребує допомоги, може попросити її в держави та його почують. Частина цих процедур можна пройти в електронному вигляді, що значно скорочує час, черги та не знижує гідність.

ЗАЛУЧЕННЯ ОГС ДО НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ:

Надання послуг (послуги за договором / фінансування)

ОГО пропонують широкий спектр послуг. Держава виступає в якості основного замовника і спонсора і, таким чином, впливає на діяльність ОГС у багатьох відношеннях. В Австрії, організації громадянського суспільства діють у багатьох сферах суспільного життя, наприклад, в сфері освіти, охорони здоров'я, соціальних послуг, мистецтва / культури, спорту і т.д. У цих умовах, вони часто конкурують з іншими (державними і орієнтованими на отримання прибутку) постачальниками, як у випадку зі школами, будинками для людей похилого віку або дитячих садах (дитячий садок), де різні сторони зазвичай пропонують аналогічний спектр послуг. Характер послуг, що надаються в некомерційному секторі, однак, часто відрізняється. Таким чином, спортивні клуби зазвичай пропонують заходи з більшим колом учасників, ніж фітнес-центри. У секторі освіти, пропозиції різняться в залежності від ідеологічної орієнтації. В Австрії є конфесійні провайдери (наприклад, католицькі чи протестантські) з одного боку, і постачальники освітніх послуг, які зосереджені на реалізації конкретних концепцій (наприклад, педагогічними Монтесорі або Waldorf освіту) з іншого боку. Хоча, це в принципі можливо, що ОГС пропонують послуги, неприбутковий статус конфліктує з їх участю в тендерних процедурах, оскільки ОГС часто не виконують цю вимогу. Таким чином, ОГС ризикують втратити переваги, які приходять зі статусом неприбуткової організації, а й сам неприбутковий статус (Ansastasiadis і ін., 2005).

Держава є одним з основних замовників і спонсорів різних послуг. Державне фінансування складає приблизно 53% всіх доходів ОГС (Schneider / Хайдер 2009). По суті, є два різні способи, в яких держава може виступати в якості замовника послуг (Анастасіадіс 2003):

1. *Угода про надання послуг*: в даному випадку, чітко визначаються послуги, які будуть замовлені. Закон про державні закупівлі є правовою підставою.
2. *Фінансування / субсидії*: проекти і витрати на інфраструктуру можуть бути профінансовані. Рівень деталізації щодо визначення того, що саме буде підтримуватись істотно відрізняється. Можна проводити відмінність між фінансуванням шляхом повідомлення (в контексті суверенного управління) і субсидій угод (в контексті приватного сектора). Тут загальне адміністративне право, закон про державний бюджет, цивільне право і принципи фінансування ЄС становлять правову основу.

ОГС як підрядники, а також одержувачі державної фінансової допомоги, підписують багаторічні контракти. Але річні контракти, які можуть бути продовжені, є більш загальною практикою. З боку ЄС, існує тенденція відмови від довгострокових контрактів з метою підвищення конкуренції.

В останні десятиліття державні органи все частіше підписують угоди про надання послуг з метою підвищення конкуренції через проведення тендерів. Ця тенденція, перш за все, є результатом конкурентної політики ЄС. Закон ЄС про державну допомогу ("Beihilfenrecht", Art 87 EG) визначає, які види фінансової вигоди держави-члени можуть надавати організаціям, які надають послуги. Державна допомога у вигляді субсидій підлягає перевірці та контролю зі сторони Європейської комісії. На відміну від цього, фінансування, отримані в обмін на конкретну послугу, не рахується вигодою (Neumaug 2010).

Перевагою цього розвитку (від субсидій / фінансування угод про послуги) в тому, що ОГС мають пройти шлях від прохача до партнера на рівних умовах (Neumaug 2010). Таким чином, ціни фіксуються відповідно до законодавства про державні закупівлі, наприклад, дійсні тільки протягом максимум 12 місяців (§24 пункт. 7 BVergG 2006), після чого період вони повинні бути проіндексованими і відкоригованими. При проведенні тендерів акцент робиться тільки на витратах, що залишає мало місця для розгляду переваг та/або альтернативних підходів до надання послуг, які можуть генерувати додану вартість, а це означає, що придбані послуги не завжди є кращими за якістю.

Робота добровольців є одним з таких прикладів. В Австрії, швидка допомога та пожежна служба нерозривно пов'язані з добровольцями. Крім надання відповідних послуг, тим не менше, ці

волонтерські організації також виконують інші функції (Шобера і ін., 2012). У 2012 році австрійська пожежна служба нараховувала в цілому 338,664 членів (що становить трохи менше 4% населення Австрії), а це означає, що, багато людей пройшли навчання і отримали відповідні навички, періодично зустрічаються і, отже, беруть участь в соціальних мережах. Те ж саме справедливо і для добровольців в невідкладній медичній допомозі. Це означає, що організації громадянського суспільства впливають на суспільство, яке значно перевищує просте надання послуг. Тому, проблематично, що орієнтовані на прибуток організації, які не спрямовані на додатковий соціальний вплив, а просто розподіляти прибуток власникам, конкурують з ОГС. У контексті тендерів розглядається лише здатність виконувати певні послуги, а додаткова вартість не приймається до уваги. Ще одна проблема виникає, коли індивідуальні послуги (наприклад, служби швидкої допомоги) виділяються з кластера послуг (наприклад, швидкої допомоги та служби швидкої медичної допомоги) і ставляться на тендер. З одного боку, потенційні синергетичні ефекти губляться. З іншого боку, орієнтовані на прибуток підприємства, беруться за послуги, які обіцяють принести прибуток, тоді як ОГС - відповідно до їх ідеологічної мети - розглядають речі у всій їхній повноті, що полегшує перехресне фінансування між різними робочими зонами. Якщо окремі послуги виділяються, перехресне фінансування вже не можливо, а також необхідні додаткові кошти. Виняткова увага на надання тієї чи іншої послуги ставить під загрозу існуючі і добре функціонуючі соціальні структури, елементи участі в наданні послуг, і навіть може призвести до економічних недоліків. Нові ідеї, різноманітність постачальників і якості втрачаються, якщо постачальники послуг вибираються тільки за принципом найдешевшої пропозиції.

Таким чином, робляться зусилля, щоб встановити критерій загального суспільного інтересу в закон про державні закупівлі. На рівні ЄС, це вже досягнуто в контексті служби швидкої допомоги. Загальний розділ щодо суспільного інтересу був включений в директиви про державні закупівлі та концесій на європейському рівні. Це означає, що власники служб швидкої медичної допомоги (наприклад, місцеві громади) можуть покласти відповідальність за послугу на некомерційні організації без проведення офіційного загальноєвропейського тендеру (ГЛАНЦЕР / Dempfer 2014 року). Цей крок був виправданий тим, що було б важко зберегти характер організацій суспільного блага / некомерційних організацій або асоціацій, якщо постачальники послуг повинні були бути обрані відповідно до процедур, зазначених в цих директивах. Директиви державних закупівель та концесій ЄС буде здійснюватися в австрійському законодавстві навесні 2016 року.

Фінансування з боку держави регулюється індивідуально, залежно від сфери діяльності і повноваження фінансової інституції. Там немає окремих правил, що стосуються фінансування ОГС, особливо тому, що термін "ОГС" не встановлений в австрійському законодавстві. Проте, клуби і товариства, наприклад, часто згадуються в вигляді установ, які мають право на фінансування, і організації громадянського суспільства насправді мають вигоду від державного фінансування в багатьох сферах суспільного життя, таких як мистецтво, культура, спорт, соціальні послуги тощо. Національні державні кошти для ОГС включені в бюджетах держави, федеральних земель і громад. Обсяг коштів юридично не регулюється і їх визначення віддається на розсуд політиків і адміністрації. Через відсутність статистичних даних, частка фінансування ОГС в Австрії не може бути обчислена.

ОГС пропонують широкий спектр різноманітних послуг в багатьох сферах суспільного життя, і вони беруть участь в тендерах. Нижче наведені два основних приклади для тендерів, які гаряче обговорюються в австрійській ЗМІ. В обох випадках, ОГС були в конкуренції з бізнес структурами:

1. Підтримка біженців (центри) - об'єкти федеральної допомоги ("Bundesbetreuungs-Einrichtungen") Traiskirchen, Thalham, Bad Kreuzen і Райхенау: У 2003 році два провайдер були висунуті в якості кандидатів-фіналістів в тендері на аутсорсинг федеральної допомоги: Європейський Homeseare і консорціум у складі Rotes Kreuz ("Червоний Хрест"), Карітас, Дияконія і Volkshilfe. Німецька компанія Європи Homeseare стала переможцем, але контракт був скасований в 2010 році через відсутність економічної життєздатності. Швейцарська компанія ПРС отримала контракт в 2012 році після відновлення торгів.
2. Швидку допомога ("Rettungsdienst") в Tirol: У 2010 році земля Тіроль контракувала свою службу швидкої допомоги після того, як він був поставлений на тендер на європейському рівні. Крім тірольського консорціуму претендентів (в тому числі Rotes Kreuz, Arbeiter-Samariterbund, Unfall-Johanniter-Hilfe, Malteser Hospitaldienst і Österreichischer Rettungsdienst), Falck, датська компанія, подала заявку. Останній, однак, не отримав контракт. Консорціум повинен був

внести зміни до витрат, після чого Falck подав до суду. Позов не був розглянутий і в даний час знаходиться в адміністративному суді.

Критика щодо цих конкурсів була, з одного боку, спрямована проти орієнтованих на прибуток підприємств. Орієнтовані на прибуток компанії дорікали за зниження якості (Фальтер 2011). Крім того, підхід органів державної влади до проблеми був підданий критиці. Що стосується підтримки центрів для біженців, критики стверджували, що влада віддає перевагу орієнтованим на отримання прибутку компаніям, тому що у них не було ніякого політичного порядку денного і, таким чином, обрала собі більш "приємного" партнера. Що стосується тендеру щодо служби швидкої допомоги, то державні органи були звинувачені у використанні процедури проведення торгів навмисно для зниження ціни (Tiroler Tageszeitung). Також було відзначено, що для невеликих організацій важко взяти участь у тендері, оскільки потрібно велике правове ноу-хау та багато роботи.

У багатьох областях, в яких ОГС є активними, фінансування грає вирішальну роль. Широкий спектр послуг, таким чином, забезпечується в рамках субсидійних контрактів. Умови, що стосуються фінансування варіюються в залежності від сфери діяльності. У деяких випадках, кілька місцевих органів влади беруть участь у фінансуванні конкретних послуг. Політика скорочення державного фінансування часто відчутна, хоча і не в кожній організації. Наприклад, державне фінансування спорту постійно зростає в останні роки. У 2013 році 256 ОГС були опитані на предмет їх задоволеності щодо умов фінансування. 62,2% з тих, хто були опитані і уклали субсидійні угоди з органами державної влади заявили, що вони не були задоволені існуючими правилами. Недостатнє коригування вартості послуг було найбільш актуальною проблемою. Майже 46% сказали, що збільшення багаторічних контрактів (з 3-річного терміну дії контракту, як мінімум) було б бажаним удосконаленням.

Прозорість у контексті угод і фінансування надання послуг

Прозорість при укладанні угод про послуги і розподілі коштів став центральним питанням в останні роки. Закон про державні закупівлі не розрізняє чи придбані послуги надаються організаціями з державного сектора, орієнтованих на прибуток підприємств, або організацій громадянського суспільства. Вирішальними факторами є правові засади (торгове право), технічні (приміщення, персонал, довідкові матеріали), а також економічні показники (вартість контракту по відношенню до загального обсягу продажів).

Закон про державні закупівлі ґрунтується на європейських директивах і гарантує чіткі орієнтири і прозорість в запобіганні конфліктів інтересів. Принцип прозорості є одним з найбільш важливих принципів в законі про державні закупівлі і закон проводить визначає відмінність між найнижчою і найкращою ціною. При виборі підрядників, вартість і якісні критерії застосовуються. Оскарження можна висунути в Управління державних закупівель, але такого роду процедури займають дуже багато часу.

Існують різні системи звітності, моніторингу та оцінки щодо надання послуг, в тому числі певні стандарти якості.

Широкий спектр фінансування доступний в Австрії з різних джерел фінансування. На сайті австрійського федерального міністерства фінансів (BMF) перераховується близько 2,600 програм підтримки на національному рівні та 3,100 програм на федеральному державному рівні. Що стосується фінансування, були зроблені спроби зробити "джунглі фінансування" ("Förderdschungel"; дослівний BMF, Міністерство фінансів) більш прозорими. Для цього був створений портал ("Transparenzportal"). Мета полягає в тому, щоб: запропонувати послідовний опис всіх програм підтримки на національному рівні, надати інформацію про можливе фінансування і надання допомоги організаціям в процесі підготовки пропозицій. Портал розрізняє вигоди / фінансування для приватних осіб, компаній, ОГС і державних установ, але не надає інформацію про розмір фінансування.

Проблеми в координації часто відбуваються, коли послуги фінансуються за рахунок різних державних спонсорів (особливо громад, федеральних земель, соціальне страхування носіїв). Кожен

фінансист намагається оптимізувати його / її власну підсистему, в результаті чого організації громадянського суспільства завжди називають "інший" спонсор (відповідно) в ході переговорів. Облік також є складним процесом, особливо у випадках різного фінансування, оскільки різні органи фінансування використовують різні системи звітування.

Держава публікує щорічний звіт про програми підтримки ("Förderungsbericht"), який представляється на розгляд Національної ради та в якому перераховані всі субсидії. Федеральні землі також готують звіти про фінансування і субсидії в різних формах. Країна Верхньої Австрії, наприклад, публікує звіт в Інтернеті. Мета і сума коштів (від 4.000 євро), а також бенефіціари закладу перераховано відповідно до їх сферою діяльності.

Як правило, організації громадянського суспільства перебувають під великим тиском, щоб довести свою легітимність. Протягом довгого часу, в центрі уваги залишалося те, як фінансові ресурси були використані. Проте останнім часом все більше уваги приділяється фактичному впливу послуг.

Соціальний Фонд Відня

Соціальний Фонд Відня (СФВ) володіє бюджетом в €1,4 млрд, та повністю фінансується муніципалітетом. Його проекти та програми розробляються, базуючись на звітності та стратегії, яку визначає Муніципальний Департамент Відня. Фонд співпрацює з 150 ОГС, які забезпечують наступні соціальні послуги: довготривалий догляд та турбота, асистенція; послуги людям з ОП - мобільні та стаціонарні; підтримка безпритульних. Фонд діє на основі Закону про Соціальну Допомогу, Віденського Закону про Рівні Можливості та Віденського Закону з Забезпечення Соціальним Добробутом.

Фонд забезпечує моральну, матеріальну та медичну допомогу та підтримку людям, які не можуть самі про себе піклуватися через вік, хворобу або особливості психічного здоров'я, причому їх заохочують якомога довше жити самостійно, з постійним або тимчасовим асистентом, або у флет-шерінгу, замість перебування в спеціальних установах. Фонд також надає гранти (подається близько 30 000 апікацій на рік) та субсидії - пряме фінансування осіб, що цього потребують, фінансування довготривалих та тимчасових проектів та надання субсидій закладам, що працюють в цій сфері.

Переломним моментом у сфері соціального забезпечення у Відні можна вважати включення до "Соціального фонду Відня" таких сфер, як догляд за старими, допомога інвалідам, бездомним. За допомогою "Соціального фонду Відня" і відділень магістрату були створені оптимальні організаційні структури з метою підтримки у Відні високих соціальних стандартів.

Соціальні центри пропонують як матеріальну допомогу (соціальну допомогу), так і особисту допомогу (консультація, соціальне обслуговування і соціальна робота). На даний момент соціальні центри Відня допомагають близько 48,000 громадянам, це 31,5 тис. домашніх господарств. Додатково "Сервісне відділення соціальної служби" пропонує оперативну допомогу і надання інформації з питань одержання соціальної допомоги для всіх людей, що мають фінансові проблеми.

Щорічно близько 22 тис. жителів Відня звертаються до послуг амбулаторних соціальних служб. Вид і обсяг соціальних послуг залежить від індивідуальних потреб. На підставі амбулаторного підходу в місті існує активна підтримка людей похилого віку, що дозволяє їм як можна довше залишатися в близькому для них оточенні, жити у власній квартирі. Щоб нужденні або їхні близькі могли без перешкод одержати інформацію про умови обслуговування, у Відні існує вісім центрів здоров'я і соціальної підтримки. Щорічно виявляється близько 30 тис. інформаційних і консультаційних послуг, а також близько 4,5 млн. індивідуальних послуг, починаючи від догляду за хворими вдома і закінчуючи доставкою їжі.

Компетентним центром, де зосереджені всі пропозиції з надання соціальних послуг у Відні, є центральна сервісна служба "Прийом вдома для проживання і догляду". За допомогою даної сервісної служби забезпечується легкий доступ до всіх приватних і міських установ по догляду і соціальному обслуговуванню населення.

Сім державних центрів і вісім приватних центрів є важливою складовою частиною соціального обслуговування людей похилого віку у Відні, для того щоб вони як можна довше змогли знаходитися в звичному для них оточенні. У такий спосіб знімається і надмірне навантаження з близьких, що займаються доглядом за ними. У денних центрах щодня обслуговуються близько 350 мешканців Відня.

Дипломовані фахівці в області охорони здоров'я і догляду за хворими надають послуги вдома хворим людям й інвалідам різних вікових категорій. Така послуга є безкоштовною протягом 28 днів з моменту розпорядження лікаря. Якщо є необхідність у догляді за хворим на час, що виходить за рамки даного терміну, то фінансування відбувається не за рахунок соціального страхування, а відповідно до закріплених тарифів. На підставі нових правил всі жителі Відня мають однакові критерії доступу до послуг догляду вдома, і, крім того, гарантується висока якість надання такого виду послуг.

ПОРТУГАЛІЯ

Португалія має кількасотрічні традиції залучення ОГС, насамперед, релігійної та професійної спрямованості, до надання соціальних послуг. Загалом це відбувалося в рамках патронату монархії та соціальних установок римо-католицької церкви. Після встановлення республіканського устрою (1910-1920 рр.) релігійні конфесії були обмежені в правах, а їх майно – в тому числі нерухомість для надання соціальних послуг – переважно конфісковано; до початку 1980-х років професійні і корпоративні організації діяли як квазідержавні, під жорстким контролем авторитарного уряду, який намагався зберегти соціальну стабільність, колоніальну імперію і захищені протекціоністськими бар'єрами внутрішні ринки. При чому гарантії і проблеми безоплатного медичного обслуговування громадян являли собою пряму аналогію якщо не радянського зразку, то напевно британської Національної служби охорони здоров'я.

Після приєднання Португалії до Європейського Союзу (1986 рік) реформування систем соціального страхування, соціального забезпечення і соціальних послуг відбувається відповідно до стандартів і законодавства ЄС, а також за допомогою значних субсидій з бюджету ЄС. За оцінками ОЕСР, частка соціальних видатків у ВВП Португалії зросла з 9,8% у 1985 році до 24,1% в 2016 році¹; лише з 2000 року частка послуг почала зростати порівняно з державними соціальними виплатами.

Крім того, Португалія має численні двосторонні договори з державами Європейської Економічної Асоціації (Норвегія, Швейцарія, Ісландія) і державами з численною діаспорою (Бразилія, Австралія, Канада), громадяни яких мають на території Португалії такий самий доступ до соціальних послуг, як і її громадяни.

Подібно до України, Португалія є децентралізованою унітарною державою і успішно реформує систему соціальних послуг за умов економічної кризи і бюджетного дефіциту, що також привертає увагу до її досвіду.

Серед найважливіших особливостей, які визначають порядок залучення ОГС до надання соціальних послуг у Португалії, треба відзначити наступні.

1. Уніфікований підхід до фінансування державної допомоги у рамках і соціального забезпечення, і соціальних послуг пропорційно до певного «кошику доходів», до якого належить одержувач соціальних послуг
2. Уніфікований підхід до критеріїв залучення ОГС до надання соціальних послуг, що потребує визнання їх суспільно-корисного статусу, і відсутність дискримінації ОГС на користь державних установ або приватного бізнесу
3. Пріоритет особливих потреб і захисту прав одержувачів державної допомоги і соціальних послуг,

¹ https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=SOCX_AGG

4. Уніфіковані вимоги до стандартів соціальних послуг і контролю якості, вибірковий (рандомний) державний аудит

Загальний результат: у Португалії в 2015 році приблизно 4600 ОГС виконували понад 12500 контрактів на надання соціальних послуг (крім медичних); середній розмір контрактів приблизно 25000 євро, але загальна статистика щодо вартості соціальних послуг з 2012 року не публікується.

Особи, які мають право на державне фінансування соціальних послуг. Ідентифікаційний номер соціального забезпечення

Громадяни Португалії, особи без громадянства і біженці, які отримали дозвіл на постійне проживання у країні, мають однакові права у цій сфері. Аналогічні права мають громадяни держав-членів Європейського Союзу, Європейської Економічної Асоціації, а також держав, з якими укладено договори про надання послуг на засадах взаємності.

Кожен одержувач соціальних послуг отримує спеціальний ідентифікаційний номер соціального забезпечення (NISS) Інституту соціального забезпечення, який є спеціалізованим підрозділом Міністерства праці, соціальної солідарності і соціального забезпечення. Цей номер надається за окремими процедурами громадянам і іноземцям; він діє в усій країні та в межах Євросоюзу.

Базовий індекс соціальної допомоги

Базовий індекс соціальної допомоги – IAS – встановлено у 2015 році в сумі близько 420€ на місяць, що приблизно дорівнює прожитковому мінімуму на працездатну особу. Індекс включає чотири «кошики доходу» у перерахунку на рік на кожного члена домогосподарства: 1-й «кошик» – до 2935€ на рік, 2-й – від 2935 до 5868€ на рік, 3-й – від 5869 до 8803€, 4-й – від 8804€ на рік. Індиксація «кошиків доходів» здійснюється щороку, відповідно до змін душевого ВВП та індексу споживчих цін (крім житлового будівництва). Пропорційно до цього кошику обраховуються розміри державної соціальної допомоги різних видів, а також суми, які одержувач соціальних послуг може отримати в рамках державного фінансування (одержувачі четвертого «кошику доходів» права на таке фінансування не мають, а третього «кошику доходів» - лише на частину послуг).

По суті, державне фінансування соціальних послуг базується на пропорційних доплатах до 40% або 60% суми 2935€ - якщо інші суми не визначені законодавством, - котрі одержувач отримує від ОГС або іншого надавача у формі послуг.

Державні регуляторні органи

Провідним регуляторним органом у сфері надання соціальних послуг є вказаний вище Інститут соціального забезпечення. Основні функції Інституту: контроль якості та деінституціалізація одержувачів соціальних послуг. Інститут надає технічну допомогу надавачам соціальних послуг, а також здійснює моніторинг та оцінку їх діяльності – як ОГС, так і приватних осіб та компаній. Національна Соціальна хартія містить стандарти для кожної соціальної послуги, що фінансується Інститутом. Інститут має доступ до всіх даних, потрібних для оцінки соціально-економічного становища одержувачів; реєстрація працездатних безробітних у службі зайнятості обов'язкова. Серед інших офіційних документів, які дають право на одержання соціальних послуг, необхідно згадати багатоцільовий медичний сертифікат інвалідності, що підтверджує втрату не менше 60% працездатності і має обмежений строк дії (у випадку відносної інвалідності). Аналогічну роль виконують сертифікати служби зайнятості для підтвердження відсутності доходів, що перевищують граничну суму для відповідного «кошику доходів».

Статус ОГС, що отримують державне фінансування для надання соціальних послуг

Для участі в державному фінансуванні соціальних послуг ОГС повинна мати статус організації суспільної користі та укласти договір про співпрацю. Статус організацій суспільної користі надає Міністерство праці.

Як правило, договори про співпрацю укладаються на один рік, але можуть продовжуватися на невизначений термін.

Договори укладають регіональні (окружні) органи Інституту, але фінансуються виключно з головного офісу (пропорційно до фактичної кількості одержувачів соціальних послуг). Процедури соціального замовлення з місцевих бюджетів у Португалії не застосовуються.

З огляду на такі структурні чинники, як високий рівень безробіття, відносно низький рівень зарплат і вимоги законодавства щодо рівня освіти соціальних працівників (не нижче бакалавра), волонтери залучаються до надання лише деяких соціальних послуг. Статистична звітність або оцінка волонтерської діяльності в Португалії не здійснюється.

Особливості державного фінансування соціальних послуг ОГС

Надання соціальних послуг фінансується як з державного бюджету, так і коштом субсидій Європейського Союзу. Інститут соціального забезпечення відшкодовує тільки документально підтверджені витрати надавачів соціальних послуг пропорційно до фактичної кількості одержувачів та належних їм виплат згідно з «кошиком доходів» та відносно нечисленними спеціальними правилами.

Особливу увагу в Португалії традиційно приділяють забезпеченню ОГС належно обладнаними приміщеннями. Проводяться публічні закупівлі робіт з будівництва та капітального ремонту приміщень, у яких ОГС надають певні соціальні послуги. Крім того, діють спеціальні урядові програми для ОГС з фінансового лізингу приміщень. Одним із джерел інвестиційних програм Інституту є доходи державних лотерей, які загалом дуже популярні в Португалії. Попри постійне зростання приватних внесків – у першу чергу, платежів одержувачів додаткових соціальних послуг – державне фінансування покривало 93% всіх видатків на ці послуги у 2013 році.

Державна допомога з соціального забезпечення

Як зазначено вище, державне фінансування допомоги з соціального забезпечення і соціальних послуг у Португалії структурно зв'язане і ґрунтується на Базовому індексі. Португалія має розгалужену систему державної допомоги в рамках соціального забезпечення. Вона включає, зокрема, виплати за період хвороби; виплати на дітей (з внесками і без внесків); пенсія з інвалідності; пенсія за віком; пенсія за втрату годувальника; соціальна допомога з безробіття; соціальна допомога з безробіття (з внесками і без внесків); компенсації за тимчасову або постійну непрацездатність внаслідок професійних захворювань. Мінімальний кваліфікаційний період внесків та/або проживання в Португалії необхідний для одержання указаних виплат, якщо інше не передбачено міжнародним договором. Допомога на поховання і т.зв. солідарні виплати літнім особам не потребують внесків.

Особливістю португальської системи є наявність **державної допомоги на соціальну інтеграцію** (Rendimento Social de Inserção). Право на ці виплати належить громадянам та іноземцям, які легально перебувають у Португалії не менш одного року (громадяни інших держав-членів Євросоюзу або ЄЕА) або трьох років (решта держав). Одержувачі повинні мати повну дієздатність (винятки: вагітність або наявність інших недієздатних осіб, які залежні виключно від підтримки або опіки одержувачів). Домогосподарства одержувачів не повинні мати фінансових активів (депозити, інвестиційні активи, облігації тощо) у розмірі понад 25000€ і нерухомого майна на суму понад 188000€.

Одержувачі підписують спеціальні договори про соціальну інтеграцію. Сума виплат дорівнює різниці між граничними сумами RSI і фактичним доходом особи (щомісяця від 178€ на дорослого до 53€ на дитину). Строк надання допомоги – один рік; особа має подати заяву на продовження не пізніше двох місяців до закінчення річного періоду. Виплати допомоги зупиняються на період перебування особи в установах, що фінансуються державою, а також у слідчих ізоляторах і пенітенціарних закладах.

Пенсії за віком у Португалії (з 66 років з 2015 року) потребують проживання у країні 15 років, безперервно або сукупно. Мінімальний розмір пенсій – від 199€ на місяць (без сплати внесків) до 253-379€ (у разі сплати внесків понад 30 років); соціальна пенсія сплачується особам, які одержують нижчу пенсію з інших підстав (за втратою годувальника, інвалідністю тощо), або мають доход нижче 40% або 60% (подружжя) IAS (168-251€ на місяць). Мінімальний строк внесків для самозайнятих осіб – 12 років.

Пенсії за втрату годувальника сплачуються дітям (у т. ч. помертворо народженим, названим чи усиновленим), подружжям (у т. ч. розлученим чи у фактичному шлюбі), а також іншим родичам до третього ступеня включно.

Право на державну **допомогу на дітей** мають не лише батьки, а й опікуни чи інші дорослі, які проживають спільно з дітьми, а також установи, що виконують функції опікунів. Іноземці повинні мати дозвіл на постійне проживання в Португалії, а громадяни-нерезиденти – отримувати частину доходу від португальського уряду. Доход родини не повинен перевищувати граничної суми третього «кошика доходів». Виплати на дітей після 16 років отримують тільки діти-інваліди або діти, які навчаються (до 27 років).

Наприклад, стипендії (до 70€ на місяць) сплачуються дітям, які проживають у домогосподарствах з 1-2 кошиків доходів і мають прийнятні рівні відвідування і успішності. Прикладом пріоритету особливих потреб одержувачів є виплата подвійної суми стипендії у вересні місяці, а для пенсіонерів – у липні та грудні. Також сума виплат на дітей 12-36 місяців залежить від «кошику доходів» (141€ для 1-го і 80€ для 3-го); виплати на дітей старше 36 місяців – 26-35€ на місяць.

Треба зазначити, що пріоритет особливих потреб іноді не корелюється із задекларованою ціллю деінституціалізації соціальних послуг: так, виплати на дітей, які утримуються в інституційних закладах, вищі (як для дітей, які мешкають у домогосподарствах 1-го «кошику доходів»); при цьому діти, які проживають з одним з батьків отримують допомогу на 20% більше.

На догляд за дітьми з хронічними хворобами (до 6 місяців) чи інвалідністю (до 4 років) сплачується у розмірі 65% IAS (можливе подвоєння сум за наявності медичних показань).

Система довгострокового догляду

Базова ланка довгострокового нагляду – органи охорони здоров'я, які оплачують витрати, пов'язані з медичними послугами і встановлюють потреби у реабілітації, адаптації та реінтеграції особи. Перебування в центрах паліативної допомоги і короткострокової реабілітації безоплатне і фінансується Інститутом в повному розмірі. Середньострокова реабілітація і довгостроковий догляд частково оплачуються Інститутом соціального забезпечення залежно від обрахованого сукупного доходу одержувача. Важливо, що всі додаткові послуги, які оплачуються одержувачами. Допомога на догляд за місцем проживання становить від 90 до 180€, залежно від ступеня залежності від стороннього догляду. Ця залежність кваліфікується як нездатність особи виконувати повсякденні обов'язки внаслідок фізичної, психологічної або розумової хвороби, в т. ч. хронічної чи невиліковної, інвалідності, відсутності сімейної підтримки.

Особливості державного фінансування соціальних послуг інвалідам

Інвалідність означає стійку втрату працездатності з причин, не пов'язаних із професійною діяльністю особи, поновлення якої не очікується протягом наступних трьох років. Розрізняють відносну інвалідність (втрата працездатності щодо попередньої професійної діяльності) та абсолютну (втрата працездатності щодо будь-якої професійної діяльності і відсутність систематичних доходів). У випадку отримання доходів, соціальна пенсія з інвалідності сплачується, якщо місячний дохід особи менше 168€ (40% IAS).

Треба зазначити, що в випадку абсолютної інвалідності, обтяженої хронічними хворобами (СНІД, розсіяний склероз, хвороби Альцгеймера і Паркінсона, онкологічні захворювання) особа має право на одночасне одержання допомоги з інвалідності, пенсії з інвалідності, допомоги на догляд, а також допомоги на утримання помічника. Порядок нарахування і суми пенсії з інвалідності аналогічні пенсіям за віком (від 30% до 80% доходу за період сплати внесків).

Соціальні послуги у сфері охорони здоров'я

Послуги надаються іноземним громадянам на підставі договорів про взаємну допомогу. Важливою особливістю є те, що особи без права постійного проживання у Португалії або навіть ті, хто порушив міграційне законодавство і перебувають на її території нелегально, можуть зареєструватися через ЦНАПи і відділи з клієнтської підтримки Міністерства охорони здоров'я на підставі подання ради

територіальної громади (приходу) і наявності документа про особу; в нагальних випадках факт резидентства підтверджують оплачені рахунки за комунальні послуги та оренду житла.

Особливістю Португалії є співіснування системи медичного страхування і фіксованих платежів, які відшкодовуються медичним закладам державою або одержувачами послуг. Фіксовані платежі сплачуються фізичними особами за консультації на дому чи в медичних закладах; додаткові аналізи і тести, крім стаціонарного лікування; послуги нагальної допомоги; амбулаторні послуги для дорослих. Ці платежі сплачуються негайно або протягом 10-денного пільгового періоду, коли їх неможливо виконати через стан пацієнта або брак коштів. Фіксовані платежі відносно невисокі для держави-члена ЄС (наприклад, 5€ за загальну консультацію, 50€ за послуги швидкої допомоги); при цьому вартість додаткових/спеціалізованих послуг не повинна перевищувати 100% вартості базової послуги.

Законодавство Португалії визначає категорії осіб, звільнених від сплати фіксованих платежів: зокрема, це діти до 12 років, вагітні і породіллі, зареєстровані не менше одного року безробітні, інваліди, пацієнти після трансплантації, ветерани військової і пожежної служби, діти під опікою або в пенітенціарних закладах, біженці і їх подружжя та діти.

Окремі медичні послуги визнані такими, що не потребують негайної сплати фіксованих платежів і можуть відстрочуватися на довший строк, ніж 10 днів у загальному випадку:

- Послуги пов'язані з діалізом нирок
- Амбулаторні послуги щодо СНІДу, діабету, онкотерапії
- Догляд на дому щодо захворювань дихання
- Тестування окремих цільових груп, донорів і немовлят
- Послуги жертвам домашнього насильства
- Медична допомога особам, що страждають від алкоголізму, нарко- і токсикоманії
- Госпіталізація внаслідок нещасних випадків та швидкої допомоги.

Дуже важливим з точки зору реформування охорони здоров'я в Україні є та обставина, що фіксовані платежі не сплачуються у випадках загрози публічному порядку: загрози втрати життя; інфекційних захворювань (СНІД, туберкульоз тощо); догляд за вагітними, породіллями і немовлятами; догляд за дітьми до 16 років; вакцинація за національною програмою і сезонна вакцинація від грипу.

Національна служба охорони здоров'я сплачує всі видатки резидентів, пов'язані з:

- Профілактикою, амбулаторним лікуванням, пропагуванням здорового життя, в т. ч. планування сім'ї, догляд у навчальних закладах;
- Допомогою спеціалістів (офтальмологи, стоматологи, психіатри)
- Стаціонарним лікуванням без спеціалізованого догляду;
- Додатковими діагностичними і терапевтичними процедурами, в т. ч. реабілітаційними
- Медичний догляд на дому

Права та обов'язки одержувачів послуг

Дуже важливим завданням реформування системи соціальних послуг – незалежно від джерел фінансування і правового статусу надавачів – є належне законодавче регулювання прав та обов'язків одержувачів послуг.

В Португалії закон гарантує, що одержувачі медичних послуг мають право:

- а) обирати надавачів та конкретні послуги відповідно до організаційних правил і граничних строків;
- б) приймати рішення про прийняття чи відмову від конкретних послуг, якщо інше не встановлено законом;
- в) на гуманне ставлення, застосування належних методів, збереження конфіденційності, захисту персональних даних і поваги до їх особистості;
- г) отримувати інформацію про можливі наслідки послуг і необхідність додаткових послуг;
- д) отримання, за бажанням, релігійного супроводу;
- е) подання і розгляд скарг на неналежне ставлення і отримання відшкодування шкоди;

- g) е) призначення контактної особи з асоціацій, що сприяють охороні здоров'я або захисту прав пацієнтів, або груп пацієнтів;
- h) ж) на супровід обраною одержувачем особою за попереднього повідомлення органу Національної служби ОЗ, якщо це не перешкодить наданню або результативності послуги (діти, інваліди, особи з невиліковними хворобами і вагітні)

Одержувачі послуг також мають певні обов'язки, визначені законом:

- a) поважати права інших одержувачів;
- b) виконувати внутрішні правила установи з надання послуг;
- c) співпрацювати з медичними працівниками стосовно себе і підопічних осіб;
- d) використовувати медичні послуги за цільовим призначенням;
- e) сплачувати внески та інші обов'язкові платежі за медичні послуги, якщо одержувача не звільнено від цього обов'язку.

Право на доступ до інформації

Національна служба ОЗ забезпечує доступ до інформації в уповноважених медичних закладах:

- a) гарантовані строки очікування/надання послуг для окремих захворювань чи нозологій;
- b) про граничні строки між реєстрацією і часом початку надання медичних послуг;
- c) про строки надання послуг у випадках переведення в інший заклад;
- d) про відсутність доступних послуг у НСОЗ та про необхідність переведення в приватний заклад;
- e) періодичне оновлення інформації на сайтах закладів;
- f) публікації не пізніше 31 березня наступного року детального звіту медичного закладу про доступ до медичних послуг, який на випадковій вибірці перевіряється медичним аудитором.

Скарги пацієнтів та висновки медичних аудиторів розглядає спеціальний так званий Регуляторний орган охорони здоров'я, якщо порушені стандарти послуг або права одержувачів. Власники Європейської картки медичного страхування мають такі саме права, як і резиденти Португалії, щодо послуг охорони здоров'я, що фінансуються державою. Втім, ці вимоги поширюються на доступ до інформації про інші соціальні послуги, що фінансуються коштом державного бюджету.

Загальні висновки

Досвід Португалії стосується, в першу чергу, встановлення чітких критеріїв щодо державного фінансування соціальних послуг на підставі, з одного боку, оцінки «кошику доходів» одержувача, з іншого – імовірності зміни відповідного кошику протягом наступних трьох років або невизначеного строку (як у випадку абсолютної інвалідності).

Використання «кошику доходів» дозволяє забезпечити державне фінансування ОГС чи інших надавачів соціальних послуг на прозорих засадах, пропорційно до різниці між указаним кошиком або визначеної законодавством його частини. Це практично виключає субсидування соціальних послуг для осіб, здатних оплачувати не лише додаткові послуги; крім того, надавачі соціальних послуг мають прямий інтерес знижувати власні витрати – в рамках додержання стандартів, що контролюються державними регуляторними органами і асоціаціями/групами споживачів відповідних соціальних послуг. Крім того, це дозволяє забезпечувати прийнятну якість послуг за значно (в 2-3 рази) нижчих абсолютних сум фінансування соціальних послуг на одного одержувача чи його утримання в інституційних закладах, ніж у «старих» членах Євросоюзу.

Обов'язковість спеціального ідентифікаційного номеру для одержання соціальних послуг та/або реєстрації пацієнтів для одержання медичних послуг та доступ регуляторних органів до відповідних баз даних дозволяє моніторинг та оцінку результатів соціальних послуг та їх сукупного державного фінансування для будь-яких окремих одержувачів. З іншого боку, система фіксованих платежів і зручний порядок захисту прав споживачів полегшують фінансування соціальних послуг коштом їх одержувачів або пов'язаних осіб.

Для ОГС важливим є відсутність вимог щодо ліцензування, сертифікації або інших спеціальних державних дозволів на кожну послугу. Критерії суспільно-корисної діяльності ОГС відповідають

загальноприйнятим у європейських державах (заборона розподілу прибутку, обов'язкова періодична публічна звітність, самоврядність і відсутність прямого зв'язку з політичною діяльністю). Також позитивною особливістю Португалії є можливість для ОГС одержати державне фінансування на інвестиційні потреби (зокрема, будівництво і ремонт приміщень), а також профілактику, реабілітацію та інноваційні методи.

БІЛОРУСЬ

Як проголошено в Конституції країни, Республіка Білорусь є унітарною соціальною державою. Громадянам гарантується право на соціальне забезпечення в старості, у випадку хвороби, інвалідності, при втраті працездатності, втраті годувальника та в інших випадках, що визначаються законом. Власне цим конституційним постулатом та політичними, соціально-економічними, культурними особливостями країни і визначається й існуюча державна соціальна політика. Задекларована стратегія такої політики спрямована на підвищення та ефективність соціальної допомоги, забезпечення доступності й безоплатності для всіх громадян основних мінімальних послуг, підвищення ролі соціальних гарантій та мінімальних соціальних стандартів, а також перерозподіл соціальних витрат держави на користь найбільш вразливих та малозабезпечених груп населення.

Одне з центральних місць в системі соціальної політики країни посідає соціальне обслуговування – діяльність з організації та надання соціальних послуг. Система соціального обслуговування характеризується тим, що є достатньо централізованою і «одержавленою». Проте останнім часом держава декларує, що розвиток цієї системи відбуватиметься шляхом розширення стаціонарозамінної форми роботи, застосування механізму державного соціального замовлення (ДСЗ)². Соціальні послуги є невід'ємним доповненням фінансового соціального забезпечення.

Система соціального обслуговування чітко визначається та регулюється відповідним Законом Республіки Білорусь «Про соціальне обслуговування»³

Під соціальною послугою розуміють дії з надання громадянину допомоги з метою сприяння в упередженні, подоланні складної життєвої ситуації та (або) адаптації до неї.

Система соціального обслуговування включає в себе:

- державні органи, що здійснюють державне регулювання та управління в сфері соціального обслуговування;
- державні організації (їх структурні підрозділи), інші юридичні особи, що надають соціальні послуги і в тому числі неурядові організації;
- індивідуальні підприємці, що надають соціальні послуги.

Ця система на практиці характеризується передусім укоріненістю держави та державних організацій як основних надавачів соціальних послуг. Державні організації, що надають соціальні послуги:

- лікарні сестринського догляду;
- геронтологічні центри;
- дома (центри) тимчасового перебування осіб без визначеного місця проживання;
- соціально-педагогічні центри;
- спеціалізовані трудові майстерні;
- хоспіси;
- установи соціального обслуговування: будинки-інтернати для літніх та інвалідів, будинки-інтернати для дітей-інвалідів, спеціальні будинки для ветеранів, територіальні центри соціального обслуговування населення;
- центри корекційного-розвиваючого навчання та реабілітації (спеціальні навчально-виховні установи системи освіти, призначення яких – це створення комплексної системи соціально-

² http://www.economy.gov.by/dadvfiles/001252_122016_1.pdf

педагогічної, психологічної, медичної реабілітації дітей з особливостями психофізичного розвитку (ОПФР);

- центри ресоціалізації та (або) соціальної адаптації.

Хоч неурядові організації і володіють правом надавати соціальні послуги, проте через низку обмежень, встановлених законодавством про громадські організації передусім, можливості для цього фактично мінімальні.

Урядом визначено мінімальні соціальні стандарти в сфері соціального обслуговування, які мають бути забезпечені відповідними органами влади. Так за визначеним стандартом в кожному районі Республіки Білорусь має бути створено щонайменше один територіальний центр соціального обслуговування населення (ТЦСОН), який має надавати соціальні послуги. Відповідно інформації Мінпраці, станом на 1 півріччя 2016 року в країні функціонує 146 ТЦСОНів та 1172 соціальних пунктів, 2 міських центри соціальної допомоги сім'ї та дітям, у с структуру яких входять відділення соціальної адаптації та реабілітації (133), «кризові кімнати» (76)⁴.

З метою забезпечення ефективності та якості надання соціальних послуг в країні запроваджено механізм ДСЗ, який покликаний виконувати такі задачі:

- оперативно вирішувати найбільш значущі соціальні проблеми;
- розвивати інноваційні технології соціального обслуговування;
- розширення видів соціальних послуг;
- залучення додаткових матеріальних, фінансових та трудових ресурсів в систему соціального обслуговування.

Основними принципами ДСЗ є:

- відкритість і прозорість процедури розміщення ДСЗ;
- конкурсний відбір виконавця ДСЗ, що фінансується шляхом надання недержавним некомерційним організаціям субсидій на надання соціальних послуг та реалізацію соціальних проектів;
- єдність вимог, об'єктивність та рівний доступ до інформації про розміщення ДСЗ.

Схема формування, розміщення та реалізація ДСЗ складається з таких ключових етапів:

- розробка та ухвалення державних планів, програм (у тому числі: проведення оцінки потреб та визначення розміру бюджетного фінансування);
- розробка технічного завдання на ДСЗ (у тому числі: опис цільових груп, очікуваних результатів та показників для оцінки);
- вибір виконавця на основі затверджених процедур;
- укладання договору між замовником та виконавцем на виконання соціального замовлення;
- виконання ДСЗ;
- моніторинг та оцінка виконання замовлення.

Формування ДСЗ здійснює місцевими виконавчими та розпорядчими органами, місцевими Радами депутатів на основі заходів державних, галузевих та регіональних програм. Фактично передумовою для застосування ДСЗ є ухвалення відповідної програми, яка б зазначала необхідність застосування ДСЗ. Ситуація ускладнюється тим, що в для застосування ДСЗ у випадку специфічних окремих соціальних послуг виникає обов'язкова потреба в галузевих програмах, які мають ухвалювати інші міністерства (охорони здоров'я, освіти, внутрішніх справ тощо). Проте іншими відомствами вважається, що соціальні послуги – це прерогатива передусім міністерства праці та соціального захисту.

Важливим етапом є аналіз соціально-економічної ситуації в конкретному регіоні та визначення потреби в тих чи інших послугах. Для цього створюється міжвідомча група, яка має на 1/3 складатися з представників неурядових організацій. Ця група покликана здійснити моніторинг соціально-демографічної ситуації в регіоні, визначити проблеми в сфері соціального обслуговування з

⁴ http://mintrud.gov.by/ru/new_url_375140128

визначенням категорії населення, що потребує соціальних послуг, скласти перелік та обсяг соціальних послуг, в яких є потреба у населення, оцінити можливість вирішення проблем засобом ДСЗ на надання соціальних послуг та реалізацію соціальних проектів.

При здійсненні фінансування виконавців ДСЗ застосовується дві форми:

- 1) державні закупівлі послуг (здійснюються за порядком визначеним законодавством про державні закупівлі);
- 2) надання недержавним некомерційним організаціям субсидій на надання соціальних послуг та реалізацію соціальних проектів (умови та порядок застосування цієї форми визначається Урядом⁵).

З часу запровадження ДСЗ (січень 2013 року) в країні укладено біля 80 договорів за результатами проведених конкурсів.

Форма субсидіювання передбачає надання субсидій недержавній некомерційній організації для надання нею конкретної соціальної послуги. Фінансування здійснюється на компенсаційній основі та має покривати лише витрати, пов'язані з виплатою заробітної плати працівникам організації та відповідні нарахування на фонд заробітної плати. При цьому визначення витрат має відбуватися відповідно до умов оплати праці працівників бюджетних організацій та інших організацій, що отримують субсидії, працівники яких прирівнюються по оплаті праці до працівників бюджетних установ. Тобто фактично неурядові некомерційні організації мають послуговуватися нормативами, які застосовують державні організації.

Інша форма субсидіювання передбачає надання субсидій недержавним некомерційним організаціям грантів (хоча саме поняття не застосовується) або іншими словами тих же субсидій на впровадження соціальних проектів, які мають бути спрямовані на вирішення соціальних проблем громадян, що перебувають в складній життєвій ситуації. При цьому субсидія (грант) має покривати лише 50% бюджету соціального проекту. Ця форма використовується дуже рідко, оскільки охочих організацій дуже мало через недосконалий механізм самого фінансування, а звідси й страх бути покараним за нецільове використання бюджетних коштів.

Усі оголошення про закупівлю соціальних послуг чи конкурс в межах ДСЗ розміщуються на офіційному сайті <http://www.icetrade.by/> (Internet Centre of Electronic Trade).

Замовником ДСЗ, що фінансується шляхом надання недержавним некомерційними організаціям субсидій на надання соціальних послуг та реалізацію соціальних проектів виступають місцеві Ради депутатів, місцеві виконавчі та розпорядчі органи. Ці ж органи влади розміщують ДСЗ та контролюють його виконання, а також оцінюють результати. На сьогодні методика моніторингу та оцінки якості виконання ДСЗ лише розробляється. Окрім того, замовник ДСЗ укладає договори з виконавцем, надає виконавцеві ДСЗ інформаційну та консультаційну, методичну, організаційно-технічну допомогу.

Досить проблематичним є зробити вичерпну характеристику сектору недержавних некомерційних організацій, які надають соціальні послуги. Не дивлячись на те, що існує перелік організацій із відповідними статутними цілями, що зареєстровані Міністерством юстиції, все ж таки на думку експертів він є неповним. Відповідно до даних спеціалізованої бази даних «Білорусь соціальна» (створена Білоруською асоціацією соціальних працівників) існує десь 7200 організацій, включаючи державні, громадські, релігійні, профспілкові та комерційні організації республіки.

Також на думку експертів, існує певного роду монополія на надання соціальних послуг. Таким монополістом визнається Білоруське Товариство Червоного Хреста. Особливий статус організації визначається спеціальним законом.

Існують також «традиційні» неурядові організації типу Білоруське товариство інвалідів, Білоруське товариство глухих, республіканська асоціація інвалідів-колясочників, які також користуються

⁵ Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 27.12.2012 № 1219

певною додатковою протекцією з боку держави та є до певної міри монополістами в надання соціальних послуг для власної цільової аудиторії.

Оцінюючі неурядовий сектор надання соціальних послуг, також треба зазначити, що законодавство Білорусі про громадські організації встановлює заборону займатися таким організаціям господарської діяльністю, а, отже, надавати платні послуги. Також громадські організації мають соціальні послуги надавати на безоплатній основі. Фактично це звужує як можливості, так і спроможність громадських організацій бути впливовими гравцями в секторі надання соціальних послуг.

Підсумовуючи, варто зазначити, що Білорусь хоч і має законодавчо визначену систему ДСЗ, проте жорстке державне регулювання самої сфери соціальних послуг, централізація системи надання таких послуг в руках державних організацій та установ стримує розвиток недержавного сектора надання соціальних послуг. Це в свою чергу впливає як на якість таких послуг, а також на урізноманітнення таких послуг у відповідності до потреб самих громадян.

II. АНАЛІЗ ЧИННОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ТА ПРАКТИК, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ОГС ЗА ДЕРЖАНОГО ФІНАНСУВАННЯ

Аналіз чинного національного законодавства та практик, що регулюють надання соціальних послуг ОГС за держаного фінансування

Аналіз нормативно-правових підстав надання соціальних послуг

Організаційні та правові засади надання соціальних послуг визначаються Законом України «Про соціальні послуги», що був ухвалений у 2003 році. Відповідно до нього під соціальними послугами розуміється комплекс заходів з надання допомоги особам, окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самотійно їх подолати, з метою розв'язання їхніх життєвих проблем.

З метою забезпечення доступності та якості соціальних послуг Кабінет Міністрів України у 2007 році ухвалював Концепцію реформування системи соціальних послуг. Проте вона не була реалізована в повному обсязі внаслідок відсутності законодавчого регулювання питань, зокрема, щодо формування соціального замовлення, визначення потреб адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах, їх видах та обсягах, планування та надання соціальних послуг з урахуванням визначених потреб і запровадження стандартизації зазначених послуг. У 2012 році Уряд ухвалює Стратегію реформування системи надання соціальних послуг (на період до 2016 року), де серед іншого зазначається, що система соціальних послуг має базуватися на таких принципах:

- орієнтованість на задоволення потреб отримувачів соціальних послуг;
- адресність їх надання;
- залучення отримувача соціальних послуг до самотійного розв'язання власних проблем;
- надання соціальних послуг з урахуванням визначених потреб та забезпечення проживання отримувачів таких послуг у територіальній громаді;
- створення для суб'єктів, що надають соціальні послуги, рівних умов на ринку таких послуг;
- якість та ефективність надання соціальних послуг;
- прозорість надання таких послуг.

Уряд задекларував наміри створити конкурентний ринок соціальних послуг, що передбачало запровадити механізм соціального замовлення.

У Законі України «Про соціальні послуги» задекларовано перехід від моделі соціального захисту, що базується на непрозорих різноманітних пільгах і неефективних соціальних грошових виплатах, до сучасної, економічно обґрунтованої та дієвої моделі - надання соціальних послуг. Утім базовими формами соціального захисту населення в Україні залишаються соціальні виплати та пільги, а соціальні послуги є відносно новою в нашій державі складовою соціального захисту, яка ще не в повній мірі охоплює соціально вразливі та незахищені верстви населення

Згаданим законом визначається, що основними формами надання соціальних послуг є матеріальна допомога та соціальне обслуговування. Останнє здійснюється за місцем проживання особи (вдома), за місцем проживання (перебування) дитини у сім'ях громадян, які відповідно до договору надають послуги щодо утримання та виховання дитини (прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, сім'ї патронатних вихователів), у стаціонарних інтернатних установах та закладах, у реабілітаційних установах та закладах, в установах та закладах денного перебування, в установах та закладах тимчасового або постійного перебування, у територіальних центрах надання соціальних послуг, в інших закладах соціальної підтримки (догляду).

Законодавством визначено такі види соціальних послуг:

- соціально-побутові,
- психологічні послуги,
- соціально-педагогічні
- соціально-медичні,

- соціально-економічні,
- юридичні,
- послуги з працевлаштування,
- інформаційні.

При цьому перелік видів послуг є невичерпним і передбачає також інші види.

Законодавство покладає обов'язок на Міністерство соціальної політики України затвердити перелік соціальних послуг. Наказом Міністра у 2012 році було затверджено відповідний Перелік соціальних послуг, що надаються особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати. У ньому визначаються такі соціальні послуги:

- Догляд
- Підтримане проживання
- Паліативний/хоспісний догляд
- Послуга з влаштування до сімейних форм виховання
- Послуга соціальної адаптації
- Послуга соціальної інтеграції та реінтеграції
- Послуга реабілітації
- Послуга соціальної реабілітації
- Надання притулку
- Кризове та екстрене втручання
- Консультування
- Соціальний супровід/патронаж
- Представництво інтересів
- Посередництво (медіація)
- Соціальна профілактика

Міністерство соціальної політики визначає державний стандарт конкретної соціальної послуги. На сьогодні затверджені такі:

- Державний стандарт догляду вдома
- Державний стандарт денного догляду
- Державний стандарт надання притулку бездомним особам
- Державний стандарт соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб
- Державний стандарт соціальної адаптації
- Державний стандарт консультування
- Державний стандарт соціальної послуги представництва інтересів
- Державний стандарт стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності
- Державний стандарт паліативного догляду
- Державний стандарт соціальної послуги кризового та екстреного втручання
- Державний стандарт соціальної послуги посередництва (медіації)

Відповідно до законодавства до суб'єктів надання соціальних послуг належать підприємства, установи, організації та заклади незалежно від форми власності та господарювання, фізичні особи - підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, а також фізичні особи, які надають соціальні послуги. Тобто серед суб'єктів надання соціальних послуг можна виділити такі види:

- державні;
- комунальні;
- недержавні заклади та організації;
- фізичні особи.

Як бачимо, із цього слідує, що громадські, благодійні, релігійні організації, які є видами організацій громадянського суспільства, цілком підпадають під категорію надавачів соціальних послуг. Разом з тим, надаючи можливість згаданим організаціям надавати соціальні послуги, закон чітко визначає вимогу, за якою такі організації в своїх статутних документах мають передбачати перелік соціальних

послуг, категорії осіб, яким вони надаються. Також організації мають надавати такі послуги з дотриманням державних стандартів як за плату, так і безоплатно. Отже, громадська чи благодійні організації, яка позиціонує себе як суб'єкт надання соціальних послуг, повинна передбачати в своїх статутних документах відповідні норми про це, мати у своєму штатні чи залучати на договірних основах відповідної підготовки працівників для надання соціальних послуг.

Також варто взяти до уваги, що Законом України «Про соціальні послуги» передбачено положення про те, що органи виконавчої влади та місцевого самоврядування під час організації надання соціальних послуг співробітничать з недержавними надавачами соціальних послуг, а, отже, громадськими, благодійними, релігійними організаціями, які такі послуги надають.

Українським законодавством передбачається, що місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування при забезпеченні надання соціальних послуг можуть вдаватися до соціального замовлення (СЗ). Під СЗ розуміється засіб регулювання діяльності у сфері надання соціальних послуг шляхом залучення на договірній основі суб'єктів господарювання для замовлення потреб у соціальних послугах, визначених місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Кабінетом Міністрів України ухвалено відповідний Порядок здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів. Цей порядок визначає, що якщо вартість соціальної послуги, що закуповується, дорівнює або перевищує 200 тис гривень, то соціальне замовлення здійснюється за процедурою, передбаченою Законом України «Про здійснення державних закупівель». Якщо ж вартість менша за 200 тис грн., то соціальне замовлення здійснюється за окремою процедурою. При чому, серед виконавців соціального замовлення можуть бути виключно недержавні суб'єкти, а, отже, і громадські, благодійні та релігійні організації також.

Опосередковано, громадські, благодійні та релігійні організації можуть впливати і на визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах. Так, ОГС можуть надавати свої пропозиції до органів влади стосовно потреб у запровадженні нових послуг чи розвитку існуючих. Ті в свою чергу, повинні їх брати до уваги при визначенні чисельності, структури потенційних отримувачів соціальних послуг і т.п. Саме це передбачається Порядком визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах, затвердженим Міністерством соціальної політики.

1. Основні функції держави в наданні соціальних послуг:
 - Оцінка потреб населення у соціальних послугах;
 - Опис, кваліфікація та перелік соціальних послуг
 - Відповідальні органи за надання соціальних послуг
 - Порядок надання соціальних послуг
 - Облік, моніторинг та оцінка якості соціальних послуг та задоволення отримувачів та відповідальність за надані послуги
 - Перегляд та оновлення соціальних послуг та порядку їх надання
 - Підготовка та перепідготовка спеціалістів з організації та надання соціальних послуг
 - Фінансування надання соціальних послуг
 - Економічне обґрунтування ціни та ефективності соціальних послуг
 - Обмеження надання соціальних послуг державними органами (монополія, корупційні ризики тощо)
2. Залучення ОГС до надання соціальних послуг:
 - Законодавчі підстави надання ОГС соціальних послуг
 - Державний реєстр ОГС - надавачів соціальних послуг;
 - Вимоги до ОГС – надавачів соціальних послуг
 - Порядок надання соціальних послуг ОГС
 - Джерела та механізми державного фінансування надання соціальних послуг ОГС
 - Посилення спроможності ОГС в наданні соціальних послуг
 - Звіт ОГС за надання соціальних послуг
 - Моніторинг та оцінка ОГС – надавачів соціальних послуг. Відповідальність за надані послуги

- Економічне обґрунтування ціни та ефективності соціальних послуг наданих ОГС
- Обмеження надання соціальних послуг ОГС (монополія, ктрупційні ризики тощо)

3. Облік, звітування, моніторинг та оцінка

III. АНАЛІЗ РЕАЛЬНОГО СТАНУ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ СИЛАМИ НЕДЕРЖАВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

1. Постановка проблеми

Кількість громадських об'єднань в Україні станом на кінець 2015 року складала 67911. Ця цифра свідчить про те, що це чисельний сегмент активного населення України, який здатен впливати на сферу державного управління в усіх секторах економіки, в тому числі й у соціальній сфері.

На жаль, українське державне управління ставиться поверхнево і скептично до недержавного сектору, спираючись на його експертну думку тільки в якості отримання консультацій, дорадчих процедур, умовного погодження впровадження державних політик. Ця практика «консультацій» з громадськістю є типовою для пострадянського суспільства й її витоки походять від старого варіанту Закону України «Про об'єднання громадян» № 2460-ХІІ від 16.06.1992р⁶, відповідно до якого громадські організації могли тільки сприяти державним органам у реалізації державних політик і не розглядалися як суб'єкти надання соціальних послуг.

Інша сторона проблеми полягає в тому, що громадські об'єднання у своїй більшості зосереджують діяльність виключно на адвокаційних компаніях і не мають на меті ставати суб'єктами надання соціальних послуг, вести господарську діяльність та відповідати критеріям надавачів соціальних послуг. Причин цьому декілька:

- Надання соціальної послуги у відповідності до стандартів вимагає затрат фінансових, людських, інших матеріальних у вигляді приміщень, обладнання тощо. Не всі ОГС мають знання, бачення, навички та беруть на себе відповідальність формувати таку послугу.
- Владні структури не часто налаштовані на сприяння ОГС, і якщо й фінансують надання соціальних послуг силами ОГС, то це скоріше виняток з правила. Таку допомогу ОГС мають вибороти. Кошти виділяються за залишковим принципом, не покривають всіх витрат на послугу. Часто ОГС відмовляються отримувати кошти з місцевих бюджетів, оскільки сама процедура їх отримання складна, довготривала, сума коштів не відповідає зусиллям, які витрачені на їх отримання
- Співпрацюючи з ОГС державні органи не ставлять за мету вирішувати соціальні проблеми, а скоріше демонструють процес співпраці з ОГС.
- Культура вирішення соціальних проблем за допомогою надання соціальних послуг поки що в державі не сформована. Головним індикатором вирішення соціальних проблем є кількість здійснених виплат, наданої матеріальної допомоги пільговим категоріям населення, що формує у людей споживачке ставлення і не мотивує їх до виходу зі складних життєвих обставин, а це, в свою чергу, ставить людей у залежність від таких виплат, формує пожиттєву звичку бути в складних життєвих обставинах. Часто ОГС підігрують державі в цьому, і свою роботу зосереджують виключно на матеріальній підтримці своїх членів.

З 1 січня 2013 р. вступив у дію новий Закон України «Про громадські об'єднання»⁷, який розширив права та діяльність громадських об'єднань. Відповідно до Постанови КМУ від 13 липня 2016 р. № 440 «Про затвердження Порядку ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру», до 1 січня 2017 р. всі громадські об'єднання мають оновити свої статuti і привести їх у відповідність до нового закону та до Нового Податкового Кодексу України⁸. Одним із завдань оновлених статutів є перегляд НГО своїх мети, цілей та завдань, і зміна їх, якщо це потрібно. Зміни полягають у переході від

⁶ Закон України «Про об'єднання громадян» № 2460-ХІІ від 16.06.1992 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2460-12>

⁷ Розділ III, стаття 21, пункти 2, 3, Закон України «Про громадські об'єднання», режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>

⁸ Податковий кодекс України, режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

діяльності тільки для допомоги членам своєї НГО до впливу на суспільство. Нововведення цього закону розширили права громадських об'єднань та дозволили їм вести підприємницьку діяльність, брати участь у здійсненні державної регуляторної політики відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»⁹ та можуть бути виконавцем державного замовлення відповідно до закону.

За цим законом громадські об'єднання мають можливість розвантажити державу, яка взяла на себе непомірні зобов'язання стосовно вирішення соціальних питань і стати повноправними надавачами соціальних послуг, вирішуючи гострі соціальні проблеми. Особливо це актуально в контексті постійного, рік від року наростаючого, дефіциту Державного Бюджету України¹⁰. Свою спроможність громадський сектор продемонстрував під час викликів, які виникли у пост-майданівський період. Саме волонтерські громадські організації в період виникнення воєнних дій, одночасного переселення великої кількості внутрішньо переміщених осіб, розгубленості та матеріальної неспроможності української армії, швидко відреагували на виклики, продемонстрували високу ступінь довіри суспільства та стали справжніми соціальними працівниками, універсальними солдатами з високим рівнем патріотизму, альтруїзму, згуртованості, самоорганізації, відданості своїй справі.

В умовах російської агресії це спрацювало, але не стало інструментом для подальшої реформи соціальної політики. Втратити такий колосальний громадський ресурс, який, по суті, замінив неповороткі державні інституції, було б величезною помилкою. Також цього не дозволила б активна громадськість, яка стала пропонувати владі виконувати частину її роботи.

2. Законодавчі підстави надання ОГС соціальних послуг

У період з 2014 року з'явився ряд стратегічних документів, які окреслили напрям реформи соціальної сфери в контексті роздержавлення соціальних послуг.

1. Угода про коаліцію депутатських фракцій «Єдина Україна»¹¹, з якої почала свою роботу Верховна Рада України 8 скликання. В розділі 15 «Соціально-гуманітарна реформа» в пункті 1.9 зазначено: «Розвиток мережі неприбуткових організацій, що задовольняють потреби соціально незахищених верств населення у наданні соціальних послуг. Запровадження відповідних механізмів та їх фінансування. Широке залучення недержавних організацій до надання соціальних послуг».
2. Указом Президента України №501/2015 затверджено «Національну стратегію у сфері прав людини»¹², відповідно до якої було розроблено та ухвалено «План заходів з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року»¹³, який був закріплений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 р. № 1393-р. Пункт 54 підпункт 4 Плану заходів передбачає забезпечення розвитку соціальних послуг, що надаються в територіальній громаді, у тому числі із залученням недержавних організацій, збільшено до десяти перелік послуг, що надаються в громаді, результатом якого до 2020 року має бути збільшена кількість недержавних організацій, що надають соціальні послуги в громаді, у тому числі через соціальне замовлення (15% загальної кількості надавачів соціальних послуг).
3. Указом Президента України №68/2016 «Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні» затверджено «Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016-2020 роки». В пункті 4.3 «Стимулювання участі організацій громадянського суспільства» зазначено, що цей стратегічний напрям передбачає вирішення таких завдань:
 - запровадження практики закупівлі соціальних та інших суспільно значущих послуг через соціальне замовлення та забезпечення рівного доступу організацій громадянського суспільства та бюджетних установ до надання соціальних та інших суспільно значущих послуг за рахунок бюджетних коштів;

⁹ Закон України «Про засади державної регуляторної політики», режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>

¹⁰ Державний Бюджет України на 2016 рік, режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/928-19>

¹¹ Угода про коаліцію депутатських фракцій «Єдина Україна», режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/n0001001-15>

¹² «Національна стратегія у сфері прав людини», режим доступу <http://www.president.gov.ua/documents/5012015-19364>

¹³ «План заходів з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року», режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/5012015-19364>

- стимулювання розвитку соціального підприємництва, зокрема удосконалення механізмів фінансової підтримки такої діяльності;
 - забезпечення рівних умов участі організацій громадянського суспільства у процедурах публічних закупівель;
 - встановлення конкурсних засад визначення виконавців державних, регіональних та місцевих цільових програм серед організацій громадянського суспільства та забезпечення рівних можливостей для участі у таких конкурсах;
 - забезпечення права неприбуткових організацій громадянського суспільства здійснювати відповідно до закону підприємницьку діяльність, якщо така діяльність відповідає меті (цілям) організації громадянського суспільства, сприяє її досягненню та не передбачає розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів такої організації;
 - запровадження обов'язкового залучення організацій громадянського суспільства до оцінки потреб громадян у соціальних та інших суспільно значущих послугах;
 - забезпечення імплементації законодавства Європейського Союзу в частині оподаткування податком на додану вартість соціальних та інших суспільно значущих послуг;
 - надання організаціям громадянського суспільства, які надають соціальні послуги за рахунок бюджетних коштів, права користуватися державним та комунальним майном на пільгових засадах в соціально-економічному розвитку України.
4. Залишається актуальним Розпорядження від 13 березня 2013 р. № 208-р «Про затвердження плану заходів на 2013-2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг»¹⁴, відповідно до якого продовжується створення механізмів щодо надання соціальних послуг недержавними організаціями.
5. На обговоренні в Міністерстві соціальної політики знаходиться «Стратегія розвитку системи соціальних послуг в Україні на період до 2022 року»¹⁵¹⁶, в якій передбачено вдосконалення механізмів взаємодії установ та закладів, що надають соціальні послуги, з територіальною громадою, освітніми закладами, закладами охорони здоров'я, громадськими організаціями.
- В Україні законодавчими підставами для надання соціальних послуг громадськими об'єднаннями є наступні законодавчі інструменти:
1. Закон України «Про соціальні послуги»¹⁷ 2003 року зі змінами та доповненнями, відповідно до якого: суб'єкти, що надають соціальні послуги – підприємства, установи, організації та заклади незалежно від форми власності та господарювання, фізичні особи – підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, а також фізичні особи, які надають соціальні послуги;
 2. Закон України «Про громадські об'єднання»¹⁸, який вступив в дію з 1 січня 2013 року у відповідності до якого громадські об'єднання можуть брати участь у здійсненні державної регуляторної політики відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»¹⁹. Громадське об'єднання зі статусом юридичної особи, створена ним юридична особа (товариство, підприємство) може бути виконавцем державного замовлення відповідно до закону. Громадські об'єднання зі статусом юридичної особи мають право на фінансову підтримку за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів відповідно до закону.
 3. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»²⁰ та Закон України «Про місцеві державні адміністрації»²¹, в яких визначено власні повноваження місцевих, районних та обласних рад і виконавчих органів районних обласних та місцевих державних адміністрацій

¹⁴ «Про затвердження плану заходів на 2013-2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг», режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/208-2013-%D1%80>

¹⁵ Указ Президента України №68/2016 «Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні»

<http://www.president.gov.ua/documents/682016-19805>

¹⁶ http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article.jsessionid=BE7D3277310FB605EF9A809AEAB8CF8F.app1?art_id=189697&cat_id=10203

¹⁷ Закон України «Про соціальні послуги», режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/966-15>

¹⁸ Закон України «Про громадські об'єднання», режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>

¹⁹ Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» режим доступу:

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>

²⁰ Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>

²¹ Закон України «Про місцеві державні адміністрації», режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/586-14>

створювати та затверджувати цільові програми соціально-економічного розвитку та залучати громадські об'єднання, в тому числі до надання послуг людям, які потрапили в складні життєві обставини.

4. Закон України «Про публічні закупівлі»²², який встановлює правові та економічні засади здійснення закупки товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади.
5. Закон України «Про волонтерську діяльність»²³.

3. Державний реєстр ОГС-надавачів соціальних послуг

Надання соціальних послуг має бути пов'язане з основною діяльністю громадської організації. Відповідно до Податкового кодексу України²⁴, основною вважається діяльність неприбуткових організацій, яка визначена для них як основна за законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації, в т. ч. діяльність з надання соціальних послуг.

Питання створення Реєстру суб'єктів, що надають соціальні послуги, в який би входили і громадські об'єднання, в державі залишається відкритим. Простіше кажучи, його немає. Але є нагальна потреба його створити, паралельно зі створенням Єдиної інформаційної бази отримувачів соціальних послуг. Внесення до реєстру надавачів соціальних послуг громадських об'єднань:

- створить умови для НГО і дозволить їм мати статус надавача соціальних послуг, відповідати критеріям;
- стати видимими для державних структур у якості надавача послуг, претендувати на соціальне замовлення,
- мати доступ до кабінетів отримувачів соціальних послуг та фіксувати кожну надану послугу;
- спростити роботу структурних підрозділів місцевих органів соціального захисту населення і повністю електронізувати процес відбору надавачів послуг.

Передумови його створення передбачені Наказом Міністерства соціальної політики від 20.01.2014 р. №28 «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах»²⁵. Затверджено спеціальні форми подачі інформації про надавачів соціальних послуг, які містять інформацію про назву соціальної служби, або організації, перелік соціальних послуг, що надаються відповідно до Наказу Мінсоцполітики від 03 вересня 2013 року № 537 (назва послуги)²⁶, форми надання соціальних послуг (денна, стаціонарна, постійна, тимчасова), кількість осіб або соціальних груп, які отримують соціальні послуги, категорії осіб або соціальних груп, які отримують соціальні послуги. Також затверджена форма, яка містить дані щодо забезпечення кадрами суб'єкта надавача соціальних послуг.

Відсутність Реєстру суб'єктів, що надають соціальні послуги створює незручності і додає обсягу робіт до діяльності структурних підрозділів з питань соціального захисту відповідних міських, районних, обласних місцевих рад, місцевих адміністрацій та виконкомів. Щороку до 1 лютого вони повинні надіслати запити до всіх організацій, в тому числі громадських, які надають соціальні послуги та отримати від них інформацію, облікувати її в паперовому вигляді. Часто така робота набуває формального характеру, структурні підрозділи звертаються до одних і тих же відомих громадських об'єднань, не залучають до надання послуг новостворені об'єднання, або взагалі ігнорують ОГС як потенційних надавачів соціальних послуг. Часто отримувачі або потенційні отримувачі соціальних послуг не проінформовані про те, що вони можуть отримувати соціальні послуги в громадських організаціях.

4. Вимоги до ОГС-надавачів соціальних послуг

Недержавними суб'єктами, що надають соціальні послуги є суб'єкти господарювання, не віднесені до державного (комунального) сектору сфери надання соціальних послуг. До них належать в тому числі громадські організації. В Статуті, основному документі, яким регламентується робота тієї чи іншої

²² Закон України «Про публічні закупівлі», режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/922-19/page>

²³ Закон України «Про волонтерську діяльність», режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3236-17>

²⁴ Податковий кодекс України, режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

²⁵ «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах», режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1184-2012-%D0%BF>

²⁶ «Про переліку соціальних послуг», режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1614-12>

громадської організації, в обов'язковому порядку має бути вказано, що завданнями організації є надання соціальних послуг, може зазначатися перелік соціальних послуг, також мають бути вказані категорії осіб, яким вони надаються.

Наказ Міністерства соціальної політики від 14 листопада 2012 року № 1039 «Про затвердження критеріїв діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги»²⁷ встановив критерії для відбору громадських об'єднань для надання соціальних послуг, які є своєрідним м'яким ліцензуванням для недержавних організацій і вимагають підтвердити можливість надання соціальних послуг простим поданням відповідної інформації та підтверджуючих документів, і не вимагають спеціального регуляторного акту. До цих критеріїв належать:

- наявність статутних документів, цивільно-правових договорів (для фізичних осіб-підприємців), в яких визначено перелік соціальних послуг, затверджений Мінсоцполітики, категорії осіб, яким вони надаються;
- дотримання державних стандартів соціальних послуг;
- відповідний фаховий рівень працівників суб'єкта, зокрема соціальних працівників, інших фахівців, які надають соціальні послуги, що підтверджується документом про освіту державного зразка;
- відсутність заборгованості зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів);
- наявність у працівників суб'єкта особистих медичних книжок та вчасність проходження обов'язкових медичних оглядів;
- наявність матеріально-технічної бази, необхідної для надання соціальних послуг;
- наявність власного чи орендованого приміщення для проживання (розміщення на ніч), що відповідає санітарним та протипожежним вимогам (для суб'єктів, що надають соціальні послуги з проживання (розміщення на ніч), у тому числі стаціонарного, паліативного/хоспісного догляду, підтриманого проживання, притулку);
- можливість забезпечення харчуванням отримувачів соціальних послуг (для суб'єктів, що надають соціальні послуги з догляду, притулку, соціально-психологічної реабілітації, якими передбачено таке харчування);
- наявність автотранспортних засобів (для суб'єктів, що надають соціальні послуги з кризового та екстреного втручання, соціальної профілактики);
- наявність кваліфікованого медичного персоналу (для суб'єктів, що надають соціальні послуги зі стаціонарного, денного, паліативного/хоспісного догляду, реабілітації);
- наявність програм з навчання прийомних батьків (для суб'єктів, що надають соціальну послугу з влаштування до сімейних форм виховання); осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, з метою:
- набуття ними соціально-побутових навичок (для суб'єктів, що надають соціальні послуги з підтриманого проживання, соціальної адаптації, соціальної інтеграції та реінтеграції, соціальної реабілітації, соціального супроводу/патронажу);
- запобігання складним життєвим обставинам (для суб'єктів, що надають соціальну послугу із соціальної профілактики)²⁸.

Такі затверджені критерії мають застосовуватись тільки до тих громадських об'єднань, які претендують на отримання коштів з державного бюджету через різні механізми, в тому числі через механізм соціального замовлення²⁹.

В реальності, в умовах неформованого ринку, відсутності ліцензій та інших актів, що регулюють надання соціальних послуг будь-якими недержавними організаціями, в тому числі громадськими, ці критерії є умовними і залежать виключно від ресурсів та можливостей ОГС надавати послуги.

5. Порядок надання соціальних послуг ОГС

²⁷ «Про затвердження критеріїв діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги», режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1039-2012-%D0%BF>

²⁸ Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження критеріїв діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги», режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1184-2012-%D0%BF>

²⁹ Про затвердження Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів, режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324-2013-%D0%BF>

Порядок надання соціальних послуг громадськими організаціями регламентується Постановою КМУ від 19 грудня 2012 року № 1184 «Про затвердження Порядку надання соціальних послуг із встановленням диференційованої плати та внесення змін до переліку соціальних послуг, умов та порядку їх надання структурними підрозділами територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг³⁰)».

Знову ж таки, цей порядок стосується тільки процедури надання платних послуг та отримання компенсації за них з державного або місцевого бюджету.

Для отримання соціальних послуг особа, яка потребує їх надання, подає структурному підрозділу з питань соціального захисту населення місцевої державної адміністрації або структурному підрозділу з питань соціального захисту населення виконавчого комітету відповідної ради або громадській організації, яка надає послуги у відповідності до стандарту:

- заяву із зазначенням згоди на оброблення персональних даних;
- копію паспорта або іншого документа, що посвідчує особу (за наявності);
- довідку про доходи за останні шість місяців;
- у випадках, передбачених законодавством, - медичний висновок про здатність до самообслуговування та потребу в постійній сторонній допомозі або виписку з медичної карти амбулаторного стаціонарного хворого;
- копію довідки про встановлення групи інвалідності (за наявності).

У разі, коли особа, яка потребує надання соціальних послуг, за віком або станом здоров'я неспроможна самостійно прийняти рішення про необхідність їх надання, таке рішення може прийняти опікун чи піклувальник, органи опіки та піклування відповідно до законодавства.

Структурний підрозділ з питань соціального захисту населення місцевої державної адміністрації, структурний підрозділ з питань соціального захисту населення виконавчого комітету відповідної ради або недержавний суб'єкт, до якого звернулась особа щодо надання соціальних послуг, складає протягом трьох днів акт обстеження матеріально-побутових умов проживання такої особи (за згодою) за формою, встановленою Мінсоцполітики, який разом із зазначеними документами подається місцевому органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування для прийняття відповідного рішення. Рішення щодо надання соціальних послуг приймається в установленому порядку місцевим органом виконавчої влади або органом місцевого самоврядування протягом 15 днів з дати подання документів, зазначених у пункті 6 цього Порядку, та акту обстеження матеріально-побутових умов проживання особи, яка потребує їх надання (за наявності). Про прийняте рішення місцевий орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування письмово повідомляє протягом трьох робочих днів структурному підрозділу з питань соціального захисту населення місцевої державної адміністрації, структурному підрозділу з питань соціального захисту населення виконавчого комітету відповідної ради або недержавному суб'єкту, до якого звернулась особа щодо надання соціальних послуг.

Після прийняття рішення про надання соціальних послуг, суб'єктом укладається відповідний договір з отримувачем таких послуг, приблизна форма якого затверджується Мінсоцполітики. Соціальні послуги надаються з дня укладення відповідного договору між суб'єктом та отримувачем соціальних послуг. Послуги мають надаватися у відповідності до затвердженого державного стандарту³¹ та затвердженого переліку соціальних послуг³².

6. Джерела та механізми державного фінансування надання соціальних послуг ОГС

³⁰ «Про затвердження Порядку надання соціальних послуг із встановленням диференційованої плати та внесення змін до переліку соціальних послуг, умов та порядку їх надання структурними підрозділами територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг)», режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1184-2012-%D0%BF>

³¹ Про затвердження Порядку розроблення державного стандарту соціальної послуги, режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0876-12>

³² Про затвердження Переліку соціальних послуг, що надаються особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати, режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1614-12>

На сьогодні в Україні існує декілька форм можливої взаємодії громадських об'єднань з органами державної влади, які б передбачали залучення громадських організацій до надання соціальних послуг.

6.1. Механізм соціального замовлення

У 2012 році було затверджено «План заходів на 2013-2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг»³³, в якому було заплановано розробити механізм соціального замовлення. Він мав на меті розширити перелік надавачів соціальних послуг, в тому числі і недержавних організацій, що стало б початком розвитку ринку соціальних послуг і посилення конкуренції серед суб'єктів, що їх надають.

Починаючи з 2012 року, в Україні було реалізовано декілька міжнародних проектів на зазначену тему:

- Проект «Підтримка реформи соціального сектору в Україні»³⁴ ПРООН спільно з Міністерством соціальної політики в Україні, 2011-2015 роки. Загальною метою проекту було надання підтримки урядові України та Міністерству соціальної політики України у прискоренні проведення реформ у сфері соціальної політики та досягненні коротко- і середньострокових цілей соціально-економічного розвитку України. В рамках проекту було розроблено нормативно правові акти, які регулюють впровадження механізму соціального замовлення в Україні.
- Проект Твінінг «Підтримка розвитку системи соціальних послуг в Україні»³⁵, виконавець – Міністерство соціальної політики України спільно з Генеральним Директоратом соціального зближення Франції (ГДСЗ) і Агентством розвитку та координації міжнародних відносин Франції (ADECRI) за підтримки Делегації Європейського Союзу (ЄС) в Україні. Його метою було сприяння реформуванню системи надання соціальних послуг в Україні відповідно до стандартів та найкращого досвіду Європейського союзу, розробка критеріїв оцінювання якості соціальних послуг в тісній співпраці між державними та неурядовими учасниками.

Соціальне замовлення – один із сучасних механізмів фінансування соціальних послуг, попит на які постійно зростає. Основними чинниками, що стимулюють його впровадження, є:

- надання послуг кращої якості та за меншою вартістю;
- важливість надання саме тих послуг і в тому обсязі, який необхідний для цільової групи саме в даний період;
- фінансова криза, наслідком якої стало зменшення коштів на фінансування соціальної сфери;
- необхідність для державних органів зосередитися на стратегічних функціях, зокрема, таких як визначення змісту і переліку соціальних послуг, їх стандартизація, фінансування та контроль їх якості і використання наданих коштів. При цьому функції безпосереднього надання значної кількості цих послуг делегуються організаціям та закладам недержавного сектору, зокрема, громадським організаціям і приватним надавачам послуг³⁶.

Реалізація механізму соціального замовлення є у власних повноваженнях місцевої влади за кошти місцевих бюджетів, всі процедури покладаються на місцеві департаменти соціального захисту.

Діюча нормативна база для здійснення соціального замовлення в Україні:

- Закон України «Про соціальні послуги»³⁷;

³³ «План заходів на 2013-2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг», режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/208-2013-%D1%80/paran12#n12>

³⁴ «Підтримка реформи соціального сектору в Україні», режим доступу: <http://www.slideshare.net/undpukraine/20112015-55751423>

³⁵ «Підтримка розвитку системи соціальних послуг в Україні», режим доступу: http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article;jsessionid=68DF2596308E11DFA8F58737A27D157C.app2?art_id=169757&cat_id=17235

³⁶ Звіт за результатами дослідження «Соціальне замовлення як механізм фінансування послуг у сфері профілактики ВІЛ», К: 2015. – 88 с.

³⁷ Закон України «Про соціальні послуги», режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/966-15>

- Наказ Міністерства соціальної політики від 16.05.2012 р. № 282 «Про затвердження Порядку розроблення державного стандарту соціальної послуги»³⁸, який поклав початок розробці та затвердженню стандартів кожної соціальної послуги із ухваленого переліку послуг. На сьогодні вже затверджено 13 стандартів соціальних послуг, інші стандарти розробляються та проходять апробацію;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2013 року №324 «Про затвердження Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів»³⁹;
- Наказ Міністерства соціальної політики від 26.03.2015 р. № 332 «Про затвердження Методики оцінки конкурсних пропозицій учасників конкурсу із залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг»⁴⁰ окреслює процедуру оголошення конкурсу;
- Наказ МСП від 3 вересня 2012 року № 537 «Про затвердження Переліку соціальних послуг, що надаються особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати»⁴¹;
- Постанова від 14 листопада 2012 року № 1039 «Про затвердження критеріїв діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги»⁴²;
- Нормативні документи можуть додаватися в залежності від категорії отримувачів та державних стандартів соціальних послуг.

Передумовою для запровадження механізму соціального замовлення є визначення потреб населення у соціальних послугах.

Перед цим аналізуються статистичні данні, звіти тощо, визначаються категорії отримувачів соціальних послуг, описується та визначається кількість отримувачів соціальних послуг. Відповідно до затвердженого переліку послуг, визначається сама послуга, її характер, місткість.

Після цього місцевою владою оголошується конкурс на залучення виконавців цієї послуги. Визначаються учасники, які мають відповідати певним критеріям, мати досвід роботи у відповідній галузі та сформувані конкурсну пропозицію для надання соціальної послуги, яка є предметом соціального замовлення. Ця конкурсна пропозиція повинна містити певний пакет документів, які описані в процедурі конкурсу, що здатні гарантувати права та безпеку отримувачів. Крім цього повинна надатися методика оцінювання та результат оцінювання, зробленого у випадку розширення або створення нової служби. У випадку якщо об'єднуються декілька фізичних або юридичних осіб для підготовки однієї конкурсної пропозиції подається опис передбачених способів співпраці. Необхідно буде вказати, які партнерські відносини учасник конкурсу планує встановити з надавачами інших послуг для сприяння обслуговування користувачів, налагодження їхньої життєвої ситуації та подолання труднощів. Зокрема, йдеться про відносини із соціальними службами, соціальними працівниками, іншими приватними або державними службами, різними органами влади тощо.

Цей механізм є досить зручним для впорядкування та адміністрування на місцевому рівні всіх існуючих отримувачів соціальних послуг. В ньому легко прослідкувати результат наданої послуги та провести вимір якості її надання. Він дозволяє отримувачам послуг впливати на своє життя і, в разі неякісної отримання послуги, відмовитись від неї.

Наказ Міністерства соціальної політики від 7 грудня 2015 року № 1186 «Про затвердження Методичних рекомендацій розрахунку вартості соціальних послуг»⁴³ став ключовим для

³⁸ «Про затвердження Порядку розроблення державного стандарту соціальної послуги», режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0876-12>

³⁹ «Про затвердження Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів», режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324-2013-%D0%BF>

⁴⁰ «Про затвердження Методики оцінки конкурсних пропозицій учасників конкурсу із залучення бюджетних коштів», режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0625-15>

⁴¹ «Про затвердження Переліку соціальних послуг, що надаються особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати», режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1614-12>

⁴² «Про затвердження критеріїв діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги», режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1039-2012-%D0%BF>

⁴³ «Про затвердження Методичних рекомендацій розрахунку вартості соціальних послуг», режим доступу: http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=184357&cat_id=172394

забезпечення реалізації діючого законодавства в частині розвитку надання платних послуг із встановленням диференційованої оплати та реалізації механізму соціального замовлення.

6.2. Державно- приватне партнерство (ДПП)

ДПП – співробітництво між державою та територіальними громадами в особі відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування (державними партнерами) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними особами-підприємцями (приватними партнерами), що здійснюється на основі договору відповідно до порядку, встановленого Законом України «Про державно-приватне партнерство»⁴⁴ та іншими законодавчими актами⁴⁵.

До сфер застосування механізму ДПП відноситься, в тому числі, надання соціальних послуг, управління соціальною установою, закладом.

Види та форми ДПП визначаються ст. 5 Закону про ДПП, який закріплює невиключний перелік договорів, що можуть укладатися в рамках реалізації ДПП. До сфери ДПП слід віднести концесію, спільну діяльність, інвестиційні договори, договори управління та інші договірні інструменти. Механізм ДПП може бути застосовано для залучення на конкурсній основі інвестицій в соціальну сферу або передачі в управління об'єктів соціальної сфери, якими місцева громада сама управляти не може.

Механізм ДПП в державі не популярний і застосовується в одиничних випадках, оскільки передбачає довготривалі відносини, які, в умовах слабкорозвиненої економіки України, підпадають під великі ризики як з боку держави, так і з боку партнерських організацій. Такий механізм міг бути цікавим міжнародним громадським організаціям, які довели свою спроможність надавати якісні соціальні послуги на міжнародному рівні та можуть забезпечити їх надання в Україні. Серед ризиків:

- комерціалізація соціальних послуг;
- жодних гарантій відшкодування понесених збитків обом партнерам у разі розірвання стосунків;
- відсутність гарантій компенсацій з боку держави, якщо проект втратить свою актуальність, та інші.

6.3. Соціальне партнерство, місцеві цільові програми

Ще одним механізмом фінансування громадських організацій, які надають соціальні послуги, є запровадження на місцевому рівні цільових програм підтримки громадських організацій соціального спрямування. Така міська цільова програма Києва називається «Соціальне партнерство». Відповідно до статті 3 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні»⁴⁶, статті 20 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»⁴⁷, статті 3 Закону України «Про соціальний захист дітей війни»⁴⁸, статті 6-5 Закону України «Про жертви нацистських переслідувань»⁴⁹, зокрема, органам місцевого самоврядування доручено надавати допомогу і сприяти громадським організаціям інвалідів в їх діяльності, надавати громадським організаціям ветеранів фінансову підтримку, а також безоплатно будинки, приміщення, обладнання та інше майно, необхідне для виконання їх статутних завдань.

Відбір громадських організацій до участі у програмі проходить за затвердженими до цільової програми Положеннями на конкурсних засадах, в яких прописані критерії відбору організацій. За цими програмами, зазвичай, фінансується статутна діяльність організацій, окремі заходи та

⁴⁴ Закон України «Про державно-приватне партнерство», режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>

⁴⁵ Звіт за результатами дослідження «Державно-приватне партнерство як фінансовий механізм для диверсифікації джерел фінансування послуг з профілактики ВІЛ серед уразливих груп населення в Україні». – К., – 2015. – 135 с.

⁴⁶ Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/875-12>

⁴⁷ Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/3551-12>

⁴⁸ «Про соціальний захист дітей війни», режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2195-15>

⁴⁹ «Про жертви нацистських переслідувань», режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1584-14>

активності. Із внесенням змін у Податковий кодекс України щодо скасування вичерпного переліку видів фінансової діяльності НУО, які звільняються від податків, громадські організації тепер мають право надавати соціальні послуги, в тому числі – платні, кошти від яких можуть використовуватися на розвиток організації. Отже, у фінансуванні цільової програми «Соціальне партнерство» тепер передбачено фінансування громадських організацій, які надають соціальні послуги. Фінансування за цими програмами є обмежене і не орієнтоване на покриття вартості соціальної послуги.

7. Посилення спроможності ОГС в наданні соціальних послуг. Посилення інституційної спроможності ОГС

Важливою умовою запровадження замовлення послуг у недержавних організацій є потенційна спроможність громадських об'єднань надавати соціальні послуги та відповідати критеріям надавачів соціальних послуг. Важливо розуміти, що ці послуги мають відповідати критеріям якості та бути спроможними вирішити гострі соціальні проблеми.

Посилити свою спроможність громадські організації можуть:

- через оцінку власних ресурсів, визначення місії, цінностей та бачення, побудову чітких довготривалих стратегій;
- через укріплення своєї інституційної спроможності, використовуючи такі інструменти: навчання, залучення коштів громад, фандрейзінгових компаній тощо. Найпотужнішим ресурсом для розбудови інституційної спроможності організацій на сьогодні в Україні є ICAP «Єднання»⁵⁰, cd-platform.org, завдяки якому кожна громадська організація в Україні може посилити свій потенціал;
- через побудову довіри в межах своєї громади, демонструючи прозорість, чесність та результативність;
- через розвиток системи надання платних послуг;
- через розвиток соціального підприємництва;
- через використання зовнішніх ресурсів у вигляді грантових, партнерських програм;
- через об'єднання своїх зусиль з іншими організаціями у неформальні та формальні коаліції;
- через залучення волонтерів в організацію, в тому числі міжнародних.

8. Звітуйте ОГС про надання соціальних послуг

Важливим компонентом надання громадськими об'єднаннями соціальних послуг є звітування.

Звітування має бути декількох видів:

1. Звітування перед замовником за використання бюджетних коштів. Ці звіти складаються за процедурою, затвердженою Постановою КМУ від 29 квітня 2013 року «Про порядок здійснення соціального замовлення»⁵¹. Звіти охоплюють період від початку надання соціальних послуг за договором до закінчення звітного кварталу. Звіти складаються з описової та фінансової частин. В них, зокрема, вказуються:
 - звітний період;
 - перелік соціальних послуг, обсяг, строк надання кожної соціальної послуги;
 - кількість отримувачів соціальних послуг;
 - обсяг використаних бюджетних коштів;
 - вплив надання соціальних послуг на становище та життєві обставини їх отримувачів.
2. Виконавець подає звітність про використання бюджетних коштів в терміни та у відповідності до порядку, встановленого бюджетним законодавством. Копії поданих звітів з відміткою органу, який їх прийняв, виконавець подає замовнику разом з проміжним (кінцевим) звітом.
3. Звіт про хід виконання замовлення та про реалізацію суспільно-корисних програм подається у вигляді надання соціальних послуг перед громадою. Ці звіти є обов'язковою складовою, але, враховуючи іміджевий компонент побудови стратегії роботи організацій, кожна громадська організація має дбати про рівень довіри громади до її роботи. Також звіт є

⁵⁰ Веб-сайт ICAP «Єднання», режим доступу: ednannia.ua

⁵¹ «Про затвердження Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів», режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324-2013-%D0%BF>

частиною просвітницької компанії, яка спрямована на інформування суспільства про роботу громадського об'єднання.

4. Проміжний звіт реалізації соціального замовлення є не менш важливим, ніж фінальний. Під час виконання замовлення на соціальні послуги, громадська організація має думати про те, що саме вона робить, як та яким чином це впливає на місцеву громаду. Саме такий підхід дозволить даній НГО стати альтернативою застарілій державній системі соціальних послуг.

9. Моніторинг та оцінка ОГС-надавачів соціальних послуг

Моніторинг та оцінка результатів виконання соціального замовлення у формі подання та перевірки звітів, які надає отримувач соціального замовлення. Іншими формами, які використовуються в процесі моніторингу, можуть бути візити представників департаментів/управлінь до організації-виконавця соціального замовлення та відвідання заходів в межах надання послуги.

Державний механізм моніторингу виконання соціального замовлення дуже обмежений та недосконалий. Критеріями оцінки наданої послуги є точне використання фінансів в певній кількості, заявлені отримувачі послуг. Насправді, головним у процесі моніторингу має бути:

- відповідність послуги, що надається, державному стандарту;
- задоволеність/незадоволеність клієнта, що отримує послугу;
- оцінка якості впливу наданої послуги на складну життєву ситуацію, до якої потрапив клієнт.

Саме такі показники мають слугувати індикаторами успішності послуги, замовленої в громадській організації.

Наказ Міністерства соціальної політики від 27.12.2013 р. №904 «Про затвердження методичних рекомендацій з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг»⁵² містить тільки цифрові показники та порівняння. На жаль, він не оцінює якість наданої послуги. Крім того, за механізмом соціального замовлення, як правило, кошти виділяються не в повному обсязі. Тому дуже складно проводити моніторинг всього процесу надання послуги, якщо замовник оплатив лише її невелику частину.

10. Економічне обґрунтування ціни та ефективності соціальних послуг наданих ОГС

Громадські об'єднання, які надають соціальні послуги, в сучасних економічних умовах в Україні мають дуже сильну мотивацію навчитися вирішувати гострі соціальні питання більш простим і економічно обґрунтованим шляхом, ніж це роблять державні інституції.

Якщо взяти за приклад волонтерський рух, який самоорганізувався на початку воєнних дій в Україні у 2014 році, можна із впевненістю говорити про те, що це був:

- механізм швидкого реагування на виклики;
- процес безоплатної допомоги один одному задля вирішення гострих питань, які викликаються напруження та роблять неможливим життя для всього суспільства;
- швидкий процес визначення потреб, їх пріоритетизація;
- налагодження механізмів постійної комунікації з суспільством, використання всіх сучасних способів комунікації: від ЗМІ до соціальних мереж та «сарафанного» радіо;
- швидкий збір коштів на їх вирішення;
- постійне публічне звітування про використання зібраних коштів;
- швидке реагування та викриття недобросовісних псевдо-волонтерів;
- якісне вирішення проблем, залучення до цього всіх можливих ресурсів;

Натомість, державні інституції демонстрували:

- відсутність визнання гострих проблем, постійне замовчування їхнього виникнення;
- складний бюрократичний механізм прийняття рішення;
- непрозоре витрачання бюджетних коштів;
- страх і уникнення, перекладання відповідальності у владній вертикалі;

⁵² «Про затвердження методичних рекомендацій з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг», режим доступу: http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=161065&cat_id=161044

- небажання вирішувати виклики та прораховувати наслідки цих викликів.

Тому, навіть не здійснюючи спеціальних розрахунків, можна з впевненістю говорити про те, що громадські об'єднання здатні, за невеликі кошти, залучивши всі можливі ресурси, вирішувати гострі соціальні проблеми.

Проте, у випадку стабільної роботи, коли послуга має надаватися на постійній основі, відповідно до державних стандартів, послуга має свою ціну і вона має бути оплачуваною за рахунок податків, які сплачують громадяни України. Методика обрахунку вартості соціальної послуги затверджена Наказом Міністерства соціальної політики від 7 грудня 2015 року № 1186 «Про затвердження Методичних рекомендацій розрахунку вартості соціальних послуг»⁵³. Умовою замовлення послуг у громадської організації має бути проведення конкурсу, і кожна з громадських організацій, за допомогою зазначеної методики розрахунку вартості послуг, повинна представити найкращу якість послуги за найменшу адекватну ціну. Крім того, громадські організації можуть використовувати інші додаткові ресурси для надання соціальних послуг.

Це є обгрунтовано, і набагато вигідніше фінансувати послуги, ніж фінансувати державні заклади соціальної сфери, в яких функціонує система із застарілими затвердженим штатним розписом та нормами матеріально-технічного забезпечення, із негнучкою системою перерозподілу витрат.

11. Обмеження надання соціальних послуг ОГС (монополія, корупційні ризики тощо)

Чому процес замовлення соціальних послуг у громадських організацій розвивається так повільно? Для цього є декілька причин.

З боку влади:

1. В українському законодавстві не закріплено поняття «суспільно значущий проект», «суспільно значуща організація», «організація, що виконує суспільне замовлення». Також не визначені чіткі критерії щодо НГО, які входять в категорію тих, що вирішують суспільно значимі задачі, пов'язані з безпекою громади та вирішенням гострих проблем. Це є однією з причин, чому держава не розуміє ролі НГО у виконанні таких завдань.
2. Супротив влади розвитку ринку соціальних послуг, монополія в цій сфері, страх пустити на ринок послуг нового надавача, який стане конкурентом основному, який зберігся в Україні ще з радянських часів, - територіальним центрам соціального обслуговування пенсіонерів, ветеранів, інвалідів та осіб похилого віку. Бюджети територіальних центрів формуються на основі показників минулорічних звернень, і тим самим можна втратити стабільність бюджету.
3. Небажання влади показати реальні витрати на соціальну сферу, страх перейти до адресності надання соціальних послуг, визначення реальних потреб населення у допомозі, страх втрати популістського інструменту впливу на думку громадян, через запровадження соціальних виплат до свят, під час виборчих компаній та інше.
4. Втрата можливості відбору найбільш лояльних для себе організацій, які на постійній основі з року в рік фінансуються з державного та місцевих бюджетів, та перейти до відкритого конкурсного відбору громадських організацій.
5. Страх нести відповідальність за впровадження незнайомих для влади процедур.

З боку громадських організацій:

1. Громадські організації тільки нарошують свій потенціал в якості надавачів соціальних послуг і у більшості своїй можуть не відповідати заявленим державою критеріям.
2. Громадські організації обмежені у доступі до матеріальних ресурсів громади, які знаходяться у власності громади. До цих ресурсів належать: приміщення, земельні ділянки тощо. В місцевих громадах відсутні єдині реєстри обліку майна, яке може бути використане для

⁵³ «Про затвердження Методичних рекомендацій розрахунку вартості соціальних послуг», режим доступу: <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-metodichnih-rekomendacii-rozrahunku-var-to-doc252765.html>

надання послуг. Майно часто використовується владою не прозоро, для власного збагачення або для наповнення місцевого бюджету без встановлення пріоритетності.

3. Найбільш потужні громадські організації вже налагодили механізми співпраці з владою і не бажають поступатися своїм місцем новоствореним організаціям. Приклад: фінансування статутної діяльності Всеукраїнських громадських організацій, які отримують кошти щорічно з державного бюджету. Перехід на фінансування послуг та проектів, які мають суспільний вплив, може позбавити ці організації стабільної державної підтримки їхньої статутної діяльності.
4. Страх перед публічним звітуванням та прозорим висвітленням своєї діяльності, в тому числі фінансової.
5. Неспроможність організацій оцінити власний потенціал, покладання на себе завищених зобов'язань, ризик не виконати державне замовлення.
6. Дефіцит кваліфікованих кадрів, які б відповідали сучасним викликам та були спроможні працювати з певним випадком.

З боку отримувача соціальних послуг:

1. Непоінформованість суспільства про соціальні послуги. Люди, що потрапили в СЖО, частіше за все, не знають, що соціальні послуги є одним з видів соціальної допомоги. Отримавши від держави соціальну виплату, людина не розуміє, що має право ще й на соціальну послугу, бо не знає, яким механізмом забезпечене це право. Ще у 2014 році Міністерство соціальної політики України видало Наказ № 828 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо інформування населення про соціальні послуги». Але, на жаль, ці методичні рекомендації не спрацьовують, оскільки, в умовах децентралізації, місцеві органи влади не мають розвиненої структури забезпечення населення соціальними послугами.
2. Стандарти соціальних послуг мають назви, складні для сприйняття. Отримувачі послуг можуть плутатись у найменуваннях і не асоціювати назву послуги зі своїми потребами. Так, маловідомими в суспільстві є такі назви стандартів як «абілітація», «підтримане проживання», та інші.
3. Люди, що потрапили в СЖО, часто не мають власного громадянського голосу, їм важко без сторонньої допомоги визначити потреби у соціальних послугах. Крім того, перебуваючи в стані стресу, людині важко самій знайти тих, хто такі послуги надає. Цим часто користуються недобросовісні надавачі, піддаючи людину великим ризикам та вимушуючи робити невиправдано великі фінансові витрати.

IV. ВИКЛИКИ В НАДАННІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

1. **Тлумачення поняття «соціальна послуга»**
 - загальний принцип **реформування системи фінансування** соціальної сфери, від фінансування установ, до фінансування послуг.
 - **технологія соціальної роботи** з цільовими групами, яке спрямовано на забезпечення розгалуженого процесу взаємодії соціального робітника/працівника/фахівця та клієнта.
 - **боротьба з бідністю** зводить соціальні послуги до простих заходів, нагодувати людину похилого віку, наколотити дрова, принести продукти тощо.
2. Система надання соціальних послуг є **складовою загальної системи соціального захисту та соціального забезпечення населення**, яка ґрунтується на конституційних правах. Система соціальних послуг є відносно новою та невеликою в порівнянні з іншими складовими системи соціального захисту та забезпечення (як наприклад, система пенсійного забезпечення, соціальних виплат, пільг тощо)
3. Недосконала система управління (адміністрування) соціальних послуг
 - Відсутні механізми контролю та оцінки якості соціальних послуг, незалежного моніторингу, оцінки ефективності діяльності соціальних служб, не встановлено санкцій за порушення стандартів та низьку якість наданих соціальних послуг;
 - Надавачі не зацікавлені у зменшенні кількості клієнтів шляхом виведені осіб зі складних життєвих обставин (реабілітація) чи у недопущенні потрапляння соціальних груп в складі життєві обставини (профілактиці);
 - Обмежена доступність до послуг та низька поінформованість громадян про соціальні послуги

4. Різне (неузгоджене) законодавство у чотирьох умовних сферах
 - **діти, сім'я, молодь** – Закон України “Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю” та підзаконні акти
 - **пенсіонери, ветерани** – Закони України “Про соціальні послуги”, “Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку”, “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”
 - **інваліди** – Закон України “Про реабілітацію інвалідів в Україні”
 - **соціальні групи “ризик” (бездомні, звільнені з місць позбавлення волі, ВІЛ-інфіковані, тощо)** – Закон України “Про основи соціального обліку бездомних громадян та безпритульних дітей” тощо.
5. Недосконале бюджетне планування
 - Бюджетна система України функціонує за «прецедентним» принципом;
 - Фінансуються установи, а не послуги система фінансування жодним чином не змінена;
 - Фінансування установ, як правило, забезпечує інтереси надавачів, а не отримувачів соціальних послуг;
 - Стандарти соціальної послуги не враховуються при визначенні вартості соціальної послуги;
 - Проблемним є визначення мінімального (гарантованого) пакету соціальних послуг та джерела його фінансування.
6. Недостатня кількість недержавних суб'єктів, що надають соціальні послуги
 - Відсутність ринку соціальних послуг, у зв'язку з відсутністю диверсифікації джерел закупівель соціальних послуг;
 - Спостерігається зменшення кількості суб'єктів усіх форм власності, які надають соціальні послуги;
 - Неєфективність «передових» форм фінансування соціальних послуг, «соціальне замовлення» та «гроші ходять за клієнтом» тощо;

V. ВИКЛИКИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

1. Повноваження органів місцевого самоврядування, місцевих органів виконавчої влади з організації та надання соціальних послуг

- Не розуміння суті значної кількості соціальних послуг та складність їх розрахунку, призводить до радикальної «раціоналізації» бюджетного процесу;
- Занадто складана система цільових груп та зобов'язань держави заважає місцевій владі визначати пріоритети фінансування в сфері соціальних послуг;

2. Адміністрування соціальних послуг на місцевому рівні

- Відмова у фінансуванні адміністраторів соціальних послуг з боку громад та фінансування лише соціальних працівників, які безпосередньо працюють з населенням.
- Скорочення структур та введення соціальних працівників до складу виконкомів без створення додаткових структур.

3. Соціальні проблеми на рівні громади та визначення потреб в соціальних послугах.

- Визначення соціальних проблем не зв'язано з визначенням потреб в соціальних послугах;
- На рівні територіальної громади не запроваджено ефективних механізмів раннього виявлення та раннього втручання, стратегічного прогнозування та планування, надання соціальних послуг з урахуванням потреб населення, що не сприяє виділенню коштів на соціальні послуги;
- Органи місцевого самоврядування не мають достатньо стимулів для деінституціоналізації закладів, які фінансуються з державного бюджету.

4. Соціальна сфера: медицина, освіта, соціальна допомога

- Різниця в фінансуванні медицини, освіти та соціальної допомоги та дефіцит бюджету, не сприяє визначенню соціальних послуг як пріоритетного напрямку в фінансуванні з боку громад.

5. Залучення додаткових коштів на фінансування соціальної сфери:

- Відсутні навички та розуміння щодо використання різних механізмів фінансування вирішення соціальних проблем громади. Акцент робиться лише на фінансуванні з боку бюджету різних рівнів. Залучення соціальних інвестицій не розвинено та використовується не системно.

6. Проблема чіткого визначення делегованих та власних повноважень в сфері надання соціальних послуг:

- Делеговані повноваження не завжди підкріплюються відповідним фінансуванням;
- Мінімальний пакет буде гарантованим державним бюджетом, чи передбачається фінансування з місцевих джерел.

РЕКОМЕНДАЦІЇ, ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ДОСТУПУ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЙ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ ДО НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ НА БАЗІ МІЖНАРОДНИХ ПРАКТИК

I. Залучення НУО до виявлення та оцінки потреб у соціальних послугах

1. Залучення НУО до оцінки домогосподарств та груп у громадах як одиниць виявлення та оцінки потреб у соціальних послугах (крім разових чи надзвичайних)
2. Залучення НУО до розробки та експертизи державних стандартів і нормативів соціальних послуг
3. Залучення НУО до розробки соціального замовлення, яке включає (зокрема, але не виключно) інноваційні соціальні послуги; соціальні послуги, визначені як пріоритетні в рамках територіальних громад або їх об'єднань; соціальні послуги, які надаються на підставі регіональних чи місцевих програм додатково до державних стандартів і нормативів
4. Залучення НУО до розробки і виконання планів підготовки і професійного розвитку осіб, які надають соціальні послуги (наприклад, стажування студентів профільних спеціальностей, навчання осіб, які здійснюють догляд за місцем проживання одержувачів)

II. Залучення НУО до надання соціальних послуг

1. Диференціювання умов залучення НУО до надання соціальних послуг з урахуванням визначених законодавством ризиків (зокрема, але не виключно, належність до суспільно значущих соціальних послуг, обсяг та/або тривалість бюджетного фінансування, забезпечення постійного або тимчасового проживання одержувачів, дієздатність одержувачів, необхідність додаткових послуг)
2. Заборона встановлення кваліфікаційних вимог до НУО, які можуть бути дискримінаційними щодо їх організаційно-правової форми, територіального статусу, місцезнаходження, і тому подібних ознак, не пов'язаних з якістю та результативністю конкретних соціальних послуг
3. Встановлення кваліфікаційних вимог до НУО, які надають «суспільно значущі соціальні послуги» (рекомендується взяти за основу соціальні послуги, відмова в наданні яких загрожує публічному порядку або здоров'ю невизначеної кількості осіб)
4. Встановлення кваліфікаційних вимог до професійного розвитку працівників і волонтерів НУО, які надають інші види соціальних послуг
5. Залучення НУО, які здійснюють виявлення та оцінку потреб у соціальних послугах, до надання соціальних послуг за часткового бюджетного фінансування на конкурсних засадах або відповідно до законодавства про публічні закупівлі
6. Встановлення кваліфікаційних вимог до НУО, які надають соціальні послуги на підставі довгострокових договорів з розпорядниками бюджетних коштів
7. Визнання пріоритетності нефінансових показників доступності, якості та ефективності соціальних послуг (зокрема, але не виключно, соціальні послуги НУО мають бути спрямовані на запобігання складним життєвим обставинам, абілітацію або реабілітацію одержувачів соціальних послуг)

III. Залучення НУО до моніторингу та оцінки соціальних послуг

1. Встановлення кількісних та якісних індикаторів результативності соціальних послуг, які можуть самостійно виміряти одержувачі відповідних послуг та НУО, які здійснюють оцінку потреб
2. Здійснення гендерної експертизи державних стандартів та умов надання соціальних послуг
3. Врегулювання законом особливостей реалізації одержувачами соціальних послуг права на оскарження рішень, дій або бездіяльності надавачів та захисту прав споживачів, які усувають дискримінацію НУО
4. Врегулювання законом особливостей реалізації права одержувачів на індивідуальне замовлення соціальних послуг (зокрема, але не виключно, платних)
5. Забезпечення права одержувачів на вибір форми і тривалості соціальних послуг (винятки для суспільно значущих соціальних послуг, разових і надзвичайних)
6. Визначення уповноваженого (міжвідомчого) державного органу для розгляду скарг одержувачів соціальних послуг або їх представників (об'єднань)
7. Встановлення – додатково до державного фінансового контролю і публічної звітності про використання бюджетних коштів – критеріїв вибіркового (рандомного) аудиту якості та ефективності соціальних послуг (в т. ч. із залученням НУО та представників (об'єднань) одержувачів соціальних послуг)
8. Встановлення конкретних фінансових та адміністративних санкцій за надання соціальних послуг неналежної якості, необґрунтовані відмови в наданні соціальних послуг за повного або часткового бюджетного фінансування

IV. Доступ НУО до публічної інформації про соціальні послуги

1. Залучення НУО до розробки технічних завдань для державних реєстрів та інших баз даних (в т. ч. Єдиної інформаційно-аналітичної системи соціального захисту), відомості яких використовуються для надання соціальних послуг
2. Включення НУО у державні реєстри та інші бази даних як надавачів соціальних послуг та/або суб'єктів моніторингу та оцінки соціальних послуг
3. Забезпечення доступу НУО до відомостей, які дозволяють ідентифікацію та облік осіб, які мають право на одержання соціальних послуг за повного або часткового бюджетного фінансування (зокрема, але не виключно, щодо місця проживання, перебування, майнового і цивільного стану, сплати внесків на обов'язкове соціальне страхування) – за попередньої згоди або індивідуальної заяви таких осіб
4. Встановлення порядку захисту персональних даних одержувачів соціальних послуг (з можливими винятками для членів відповідних НУО)
5. Залучення НУО до розробки та експертизи будь-яких актів законодавства, стандартів, технічних умов щодо надання соціальних послуг
6. Залучення НУО до розробки інформаційної політики та соціальної реклами щодо надання соціальних послуг на національному, регіональному і місцевому рівнях

V. Залучення НУО до фінансування соціальних послуг

1. Встановлення граничних обсягів бюджетного фінансування пропорційно до фактично наданих НУО соціальних послуг

2. Встановлення граничних обсягів бюджетного фінансування соціальних послуг пропорційно до поточних доходів та/або фінансових активів одержувачів відповідних послуг (крім суспільно значущих соціальних послуг, разових або надзвичайних послуг)
3. Встановлення граничних обсягів бюджетного фінансування додаткових і супровідних соціальних послуг пропорційно внескам НУО та/або одержувачів соціальних послуг (в т. ч. у формі фіксованих платежів)
4. Залучення НУО до розробки переліку платних соціальних послуг
5. Надання права НУО, які надають соціальні послуги, пов'язані з постійним або тимчасовим проживанням одержувачів, а також цілодобовим доглядом незалежно від місця проживання, на отримання пропорційних сум державної пенсії та/або державної соціальної допомоги, належних одержувачам відповідних соціальних послуг
6. Встановлення граничних обсягів бюджетного фінансування соціальних послуг НУО пропорційно до розмірів державної соціальної допомоги, право на яку мають або можуть мати одержувачі відповідних послуг (див. Додаток 1 до Рекомендацій)

Організація соціального замовлення: участь недержавних суб'єктів

Тренінг

Любов ПАЛИВОДА, президент ТЦК

OSCE Organization for Security and
Co-operation in Europe

“ Соціальні послуги - комплекс заходів з надання допомоги особам, окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати, з метою розв'язання їхніх життєвих проблем ”

Стаття 1

Закон України «Про соціальні послуги»

OSCE Organization for Security and
Co-operation in Europe

Форми надання соціальних послуг

- Матеріальна допомога

Соціальне
обслуговування

OSCE Organization for Security and
Co-operation in Europe

Єдиний закупівельний словник ДК 021:2015

Єдиний закупівельний словник

“Єдиний закупівельний словник”
(ЄЗС) призначений для
стандартизації опису в договорах
(контрактах) предмета державних
закупівель товарів, робіт і послуг
за бюджетні кошти

- 85320000-8: Соціальні послуги

OSCE Organization for Security and
Co-operation in Europe

Види соціальних послуг

- Соціально-побутові
- Психологічні
- Соціально-педагогічні
- Соціально-медичні
- Соціально-економічні
- Юридичні
- Послуги з працевлаштування
- Інформаційні
- Інші

OSCE Organization for Security and
Co-operation in Europe

Соціальне обслуговування здійснюється:

- за місцем проживання особи (вдома)
- за місцем проживання (перебування) дитини (прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, сім'ї патронатних вихователів)
- у стаціонарних інтернатних закладах
- у реабілітаційних закладах
- в установах та закладах тимчасового або постійного перебування
- у територіальних центрах надання соціальних послуг
- в інших закладах соціальної підтримки (догляду)

OSCE Organization for Security and
Co-operation in Europe

Здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів

Учасники соціального замовлення. Виконавці соціального замовлення-недержавні суб'єкти. Формування соціального замовлення. Етапи соціального замовлення

osce Organization for Security and Co-operation in Europe

“ Соціальне замовлення - засіб регулювання діяльності у сфері надання соціальних послуг шляхом залучення на договірній основі суб'єктів господарювання для задоволення потреб у соціальних послугах, визначених місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування ”

Стаття 1

Закон України «Про соціальні послуги»

osce Organization for Security and Co-operation in Europe

Правова рамка для соціального замовлення

OSCE Organization for Security and Co-operation in Europe

Закон України «Про соціальне замовлення», стаття 13

- Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування забезпечують надання соціальних послуг, у тому числі шляхом соціального замовлення
- У разі залучення бюджетних коштів до фінансування соціальних послуг, які надаються недержавними суб'єктами, місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування на конкурсній основі із недержавними суб'єктами договір щодо умов фінансування та вимог до обсягу, порядку і якості надання соціальних послуг

OSCE Organization for Security and Co-operation in Europe

Здійснення соціального замовлення

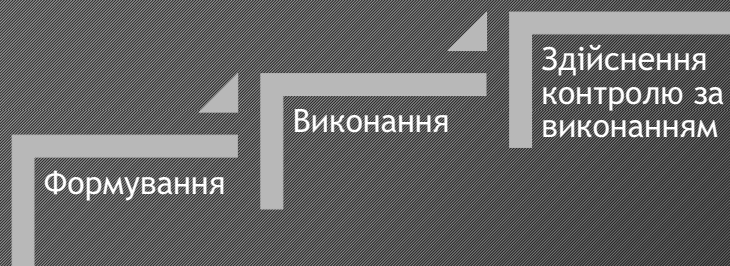
- Порядок здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів (затверджений постановою КМУ від 29.04.2013 №324)
- Визначає механізм формування, виконання і фінансування соціального замовлення соціальних послуг, що надаються недержавними суб'єктами, за рахунок бюджетних коштів, а також організації та проведення конкурсів із залученням таких коштів

Учасники соціального замовлення

- Замовники соціальних послуг
- Отримувачі соціальних послуг
- Недержавні суб'єкти
- Виконавці соціального замовлення

Етапи соціального замовлення

Формування соціального замовлення

1) Визначення потреб населення (Порядок визначення затверджений наказом Мінсоцполітики від 20.01.2014 №28)

2) Визначення пріоритетів соціального замовлення:

- Перелік соціальних послуг, передбачених місцевою програмою розвитку системи надання соціальних послуг за результатами визначення потреб
- Перелік соціальних груп та/або орієнтовану чисельність окремих категорій осіб, які є потенційними отримувачами соціальних послуг
- Орієнтований обсяг щорічного фінансування соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів

Визначення потреб населення у соціальних послугах

- Визначення потенційних отримувачів соціальних послуг
- Визначення індивідуальних потреб осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, або соціальної групи у соціальних послугах
- Визначення суб'єктів, що надають соціальні послуги

Хто і що робить?

Структурні підрозділи з питань соціального захисту населення РДА, РДА у містах Київ, Севастополь, виконкомів місцевих рад:

1) до 1 лютого надсилають запити для отримання інформації щодо:

- потенційних одержувачів соц.послуг,
- фактичних отримувачів соц.послуг,
- чисельності осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальних груп, які отримують соц.послуги;
- суб'єктів, що надають соц.послуги.

Ця інформація має бути надана протягом 15 робочих днів

2) здійснюють підсумковий аналіз

Збір та аналіз інформації

Чисельність потенційних отримувачів соц.послуг визначається на основі:

інформації про кількість осіб або соц групи, які (1) потребують соц.послуг вперше, (2) вже отримують соц послуги та потребують їх у наступному періоді;

результатів аналізу (1) звернень громадян, (2) звернень громадських, релігійних організацій стосовно потреб запровадження нових послуг чи розвитку існуючих

Збір та аналіз інформації

Чисельність фактичних отримувачів соц.послуг визначається на основі:

інформації про чисельність осіб, соціальних груп, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно подолати їх, яким вже надавалися соц послуги в минулому році.

Збір та аналіз інформації

Інформація про суб'єкти, що надають соц.послуги, має включати:

- перелік суб'єктів;
- спеціалізація та форми власності суб'єкту;
- перелік соц.послуг, які надаються суб'єктом;
- потужність суб'єкту (кількість послуг /кількість клієнтів за минулий рік);
- кількість отримувачів послуг;
- кількість працівників, які надають соц. послуги.

Збір та аналіз інформації

Визначення індивідуальних потреб відбувається на основі:

- Інформації від осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- Інформації від установ, закладів, організацій про необхідність надання особам допомоги;
- Відвідування соціальними службами осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах

Аналіз даних

- Структурні підрозділи з питань соціального захисту РДА, РДА в містах, виконавчих комітетів місцевих рад узагальнюють інформацію і до передають для аналізу до структурних підрозділів ОДА та інших МДА до 1 квітня;
- Структурні підрозділи з питань соціального захисту ОДА передають для аналізу та врахування інформацію до Мінсоцполітики до 30 квітня

Потреба у соц.послугах визначається з урахуванням:

- Чисельності отриманих послуг у плановому періоді;
- Чисельності отримувачів послуг у звітному періоді;
- Приросту чисельності отримувачів послуги у плановому періоді у порівнянні зі звітним періодом.

Визначення пріоритетів

Визначаються на основі:

- аналізу потреб у соціальних послугах
- визначення частки потенційних та фактичних отримувачів соціальних послуг у межах соціальної групи

Питання до учасників

- Як на практиці вивчаються потреби та пріоритети?
- Які існують проблеми у визначенні потреб та пріоритетів?
- Який маєте позитивний та негативний досвід?

Потреби та пріоритети визначено. Що далі?

- Ухвалення місцевого бюджету та передбачення в ньому відповідних видатків
- Затвердження річного плану проведення конкурсів
- Оприлюднення плану проведення конкурсів

У плані має бути така інформація:

- Про соціальні послуги, соціальне замовлення яких передбачено здійснити
- Соціальні групи та/або окремі категорії осіб, які є отримувачами відповідних соц.послуг
- Орієнтовний період проведення конкурсу
- Граничний обсяг бюджетних коштів

Визначення обсягу бюджетних коштів. Розрахунок вартості соціальних послуг

Правова рамка

Методичні
рекомендації
розрахунку вартості
соціальних послуг,
затверджені наказом
Мінсоцполітики 07
грудня 2015 р. № 1186

OSCE Organization for Security and
Co-operation in Europe

Методика розрахунку вартості соціальних послуг

- Застосовується при соціальному замовленні соціальних послуг, зокрема при визначенні умов конкурсів та оцінці конкурсних пропозицій суб'єктів, що надають соціальні послуги, оплаті наданих соціальних послуг

OSCE Organization for Security and
Co-operation in Europe

Методика розрахунку вартості соціальних послуг

Вартість розраховується відповідно до:

- економічно обґрунтованих планових витрат, визначених на підставі державних та галузевих нормативів витрат ресурсів,
- калькуляції вартості соц.послуг за рахунок бюджетних коштів,
- з урахуванням цін на матеріальні ресурси та послуги за попередній період на основі розрахункових фінансових показників

Вартість розраховується на основі типової структури витрат в розрахунку на одну людину-годину (залежно від умов надання соціальної послуги), яка містить статті прямих і непрямих витрат

Прямі витрати

- Заробітна плата і ЄСВ основного та допоміжного персоналу
- Придбання товарів, робіт і послуг, безпосередньо пов'язаних з наданням соціальної послуги основним і допоміжним персоналом (обладнання та інвентар, продукти харчування, супутні роботи і послуги, медикаменти тощо)
- Інші прямі витрати (транспортування, ремонт і обслуговування спец. обладнання, амортизація спец. обладнання тощо)

Адміністративні витрати

- Заробітна плата та ЄСВ адміністративного, управлінського, господарського персоналу)
- Придбання товарів, робіт, послуг
- Інші витрати (оренда приміщення, комунальні послуги та енергоносії, амортизація основних засобів тощо)

Розрахунок вартості соціальної послуги

- Враховують вартість надання соц. Послуги одному одержувачу протягом однієї людино-години, час на її надання та кількість одержувачів
- Включається частка адміністративних витрат
- Окремі категорії та/або статті витрат розраховуються самостійно на основі вартості робочої сили та товарів, робіт, послуг у відповідній адміністративно-територіальній одиниці
- Застосовуються формули (див. пункт 4 Методики)

Вправа «Розрахунок вартості соціальної послуги»

• У малих групах :

- 1) Ознайомтеся з державним стандартом відповідної соціальної послуги (соціальний супровід сімей СЖО, представництво інтересів);
- 2) Для розрахунку вартості використовуйте такі вихідні умови:
 1) Сімейні обставини: ухилення батьків від виконання обов'язків з виховання дітей)
 2) Соціальний розмір доходу – 12
- 4) Визначте структуру витрат для визначення вартості
- 5) Проведіть обрахування вартості

Для виконання завдання використовуйте текст Методичних рекомендацій розрахунку вартості соціальних послуг

Організація та проведення конкурсу

Ухвалення рішення про конкурс. Конкурсні пропозиції. Утворення конкурсної комісії. Оцінка конкурсних пропозицій. Порядок визначення виконавця соціального замовлення. Укладання договору

Рішення про проведення конкурсу

- 1) Ухвалюється замовником соціальних послуг
- 2) Має містити таку інформацію:
 - Строк та умови проведення конкурсу;
 - Перелік соц.послуг, соціальне замовлення яких здійснюється, їх обсяг, зміст, вимоги до якості, строки надання;
 - Перелік соц.груп та/або окремих категорій осіб-потенційних отримувачів соц.послуг, їх чисельність (гранична чисельність), інші істотні характеристики
 - Критерії діяльності суб'єктів-надання, яким пропонується участь у конкурсі
 - Час та місце розкриття пропозицій, критерії їх оцінки, строк установлення результатів

Оприлюднення оголошення

- Повне найменування замовника
- Умови конкурсу
- Вимоги до конкурсної пропозиції, перелік документів, що мають бути додані
- Строк подання конкурсних пропозицій у паперовій та електронній формі
- Адреса, за якою можна отримати форму конкурсної пропозиції
- Адреса, куди мають подаватися конкурсні пропозиції
- ПІБ контактної особи, номер її телефону

Що додається до конкурсної пропозиції?

- Копія установчих документів
- Баланс за попередній рік

Хто розглядає конкурсні пропозиції?

- Постійно діюча конкурсна комісія у складі не менше ніж 5 осіб
- Замовник затверджує склад комісії та положення про неї
- До складу конкурсної комісії включаються:
 - представники замовника (не більше 50% від загального складу комісії),
 - представник громадських об'єднань, які представляють інтереси соц.груп, які є потенційними отримувачами соц.послуг,
 - представник наукових установ,
 - Фахівці з питань надання соціальних послуг

Як оцінюються конкурсні пропозиції?

- Методика оцінки конкурсних пропозицій (наказ Мінсоцполітики від 26.03.2015)
- Принципи оцінювання: конкурентність, неупередженість, компетентність, колегіальність

Перевірка дотримання вимог до конкурсних пропозицій

- Строк подання (30 днів з дня оголошення)
- Вимоги щодо оформлення конкурсної пропозиції
- Запропонована учасником кількість отримувачів соц.послуг є меншою за встановлену умовами конкурсу чисельність
- Запропонована вартість соц.послуги перевищує обсяг бюджетних коштів

Оцінка конкурсних пропозицій

- Оцінка здійснюється протягом 5 днів
- На кожну соціальну послугу оцінка конкурсних пропозицій проводиться окремо

Критерії оцінювання

- Відповідність діяльності учасника конкурсу критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги (постанова КМУ від 14.11.2012 №1039)
- Фінансовий стан учасника конкурсу
- Досвід учасника
- Кваліфікація персоналу
- Планована кількість отримувачів соц.послуг
- Вартість соц.послуг

Відповідність критеріям діяльності суб'єктів, що надають соц.послуги

- 1) наявність статутних документів, в яких визначено перелік соціальних послуг, затверджений Мінсоцполітики, категорії осіб, яким вони надаються;
- 2) дотримання державних стандартів соціальних послуг;
- 3) відповідний фаховий рівень працівників суб'єкта, зокрема соціальних працівників, інших фахівців, які надають соціальні послуги, що підтверджується документом про освіту державного зразка;
- 4) відсутність заборгованості із сплати податків і зборів (обов'язкових платежів);

Відповідність критеріям діяльності суб'єктів, що надають соц.послуги

- 5) наявність у працівників суб'єкта особистих медичних книжок та вчасність проходження обов'язкових медичних оглядів;
- 6) наявність матеріально-технічної бази, необхідної для надання соціальних послуг;
- 7) наявність власного чи орендованого приміщення для проживання (розміщення на ніч), що відповідає санітарним та протипожежним вимогам (для суб'єктів, що надають соціальні послуги з проживання (розміщення на ніч), у тому числі стаціонарного, паліативного/хоспісного догляду, підтриманого проживання, притулку);

Відповідність критеріям діяльності суб'єктів, що надають соц.послуги

8) можливість забезпечення харчуванням отримувачів соціальних послуг (для суб'єктів, що надають соціальні послуги з догляду, притулку, соціально-психологічної реабілітації, якими передбачено таке харчування);

9) наявність автотранспортних засобів (для суб'єктів, що надають соціальні послуги з кризового та екстреного втручання, соціальної профілактики);

Відповідність критеріям діяльності суб'єктів, що надають соц.послуги

10) наявність кваліфікованого медичного персоналу (для суб'єктів, що надають соціальні послуги із стаціонарного, денного, паліативного/хоспісного догляду, абілітації);

11) наявність програм з навчання прийомних батьків (для суб'єктів, що надають соціальну послугу з влаштування до сімейних форм виховання), осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Відповідність критеріям діяльності суб'єктів, що надають соц.послуги

Соціальна послуга із стаціонарного догляду - заходи, зокрема, із створення умов для проживання, забезпечення харчуванням, твердим і м'яким інвентарем, надання допомоги у самообслуговуванні та набуття відповідних навичок, спостереження за станом здоров'я, організації розпорядку дня, реабілітації та надання медичної допомоги.

Відповідність критеріям діяльності суб'єктів, що надають соц.послуги

Соціальна послуга з паліативного/хоспісного догляду - заходи, зокрема, з надання допомоги у самообслуговуванні, спостереження за станом здоров'я, сприяння наданню медичної допомоги, навчання членів сім'ї щодо догляду, представництва інтересів, психологічної підтримки.

Відповідність критеріям діяльності суб'єктів, що надають соц.послуги

Соціальна послуга з денного догляду - заходи, зокрема, із створення умов для денного перебування, надання допомоги у самообслуговуванні, спостереження за станом здоров'я, реабілітації.

Фінансовий стан учасника

Відсутність кредиторської заборгованості

- можливість надання послуг за власний рахунок
- Відповідність умовам конкурсу матеріально-технічної бази учасника конкурсу

Оцінка досвіду учасника

- Надання соц.послуг на підставі раніше укладених договорів
- Виконання проектів, які передбачають соціальних послуг або іншу діяльність соціальної спрямованості щодо соціальних груп та/або окремих категорій осіб, які є потенційними отримувачами соц.послуг

Оцінка кваліфікації персоналу

- Наявність у персоналу відповідної освіти, проходження курсів підвищення кваліфікації
- Досвід роботи персоналу з надання послуги
- Досвід роботи або співпраці персоналу з іншими суб'єктами, що надають соц.послуги

Оцінка планованої кількості отримувачів

- Порівнюється запропонована учасниками конкурсу кількість отримувачів соц.послуги у розрізі соціальних груп та/або окремих категорій осіб
- Пропонована кількість не повинна бути меншою за чисельність отримувачів, установлену умовами конкурсу

Оцінка вартості соціальної послуги

- Загальна вартість соціальної послуги
- Співвідношення обсягу прямих і непрямих витрат у вартості соціальної послуги
- Вартість надання соціальної послуги одному отримувачу протягом одного дня (однієї людино-години)

Запропонована вартість не повинна перевищувати обсягу бюджетних коштів, що залучаються

Процедура оцінки

- Індивідуальні оцінки за шкалою від 0 до 10 балів
- Якщо пропозиція не відповідає одному із критеріїв оцінки, приймається рішення про відхилення пропозиції
- Зведення оцінок і встановлення суми балів
- Визначення переможця за показниками суми балів

Коли конкурс визнається таким, що не відбувся?

- Для участі у конкурсі не подано жодної пропозиції
- Усі конкурсні пропозиції відхилено
- Замовник соціальних послуг ухвалив рішення про скасування результатів конкурсу у зв'язку з неможливістю усунення істотних порушень порядку проведення конкурсу, неможливості укладення договору внаслідок непереборної сили, внесення змін до рішення про місцевий бюджет у частині фінансування соціального замовлення

Що робити, коли є лише один учасник?

- Ухвалюється рішення про укладення договору, якщо учасник відповідає всім критеріям

Або

- Повторний конкурс

Визначення виконавця соціального замовлення

- Протягом 10 робочих днів після прийняття рішення про визначення переможця конкурсу замовник ухвалює рішення про визначення виконавця соціального замовлення
- Протягом 10 робочих днів після ухвалення рішення про визначення виконавця замовник оприлюднює інформацію про це та письмово інформує учасників про ухвалене рішення

Договір про виконання соціального замовлення

- Замовник надсилаю виконавцю договір
- Виконавець протягом 20 днів підписує договір
- У разі відмови від підписання комісія за поданням замовника ухвалює рішення про укладення договору з учасником конкурсу, пропозиція якого набрала другу за величиною загальну кількість балів
- У разі відмови від підписання другим учасником ухвалюється рішення про повторний конкурс
- Фінансування здійснюється після надання соціальних послуг

OSCE Organisation for Security and Co-operation in Europe

Моніторинг та оцінка якості соціальних послуг

Методичні рекомендації з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг, затверджена наказом Мінсоцполітики від 27.12.2013 № 904

OSCE Organisation for Security and Co-operation in Europe

Замовник соціальних послуг

- здійснює контроль за використанням бюджетних коштів
- здійснює контроль за якістю надання соціальних послуг
- не втручається в оперативну діяльність виконавця соціального замовлення
- має право надсилати виконавцю запити про надання інформації, пов'язаних з виконанням соціального замовлення
- щороку та після припинення надання соц. послуг проводить оцінку якості надання соц. послуг

Оцінка якості надання соціальних послуг

- Відповідно до показників, установлених державними стандартами соціальних послуг
- Методи оцінки: опитування отримувачів соц. послуг, спостереження за процесом надання соц. послуги, інтерв'ю з персоналом, аналіз документації та звернень отримувачів соц. Послуг
- Проводиться внутрішня (не рідше одного разу на рік) та зовнішня оцінка (не рідше одного разу на два роки)

Моніторинг соціальних послуг

передбачає систематичний збір та обробку статистичних, адміністративних, оперативних даних щодо:

- діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги,
- потреб населення у соц. послугах,
- надання соц. послуг,
- людських і бюджетних ресурсів,
- залучених для надання соц. послуг,
- соціальні групи, які отримують соц послуги,
- соціально-економічного розвитку регіонів

OSCE Organization for Security and Co-operation in Europe

Звітність виконавця соціального замовлення

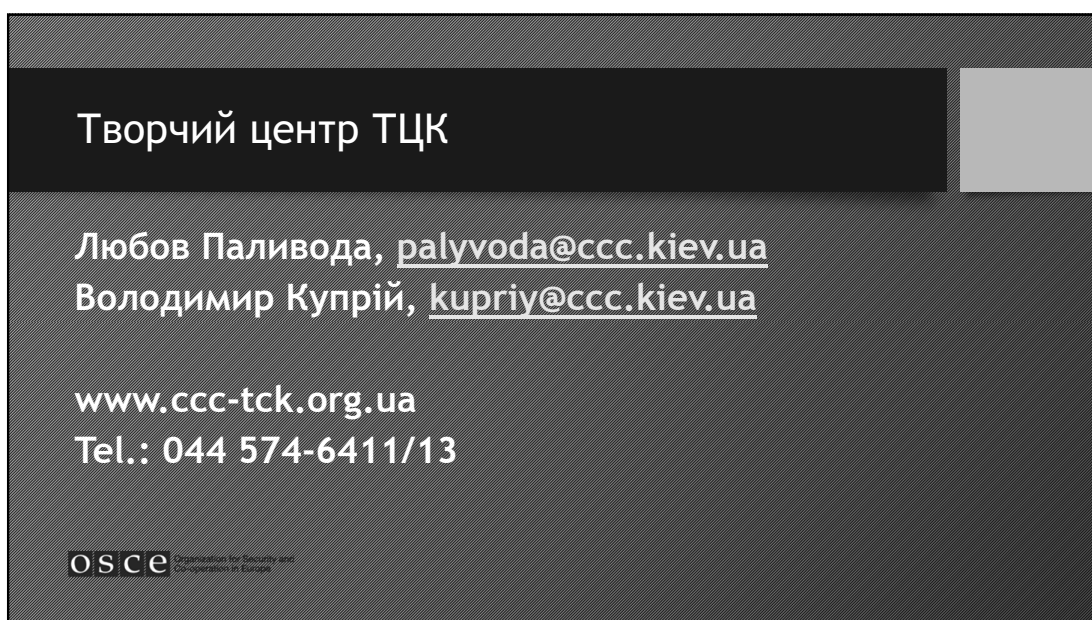
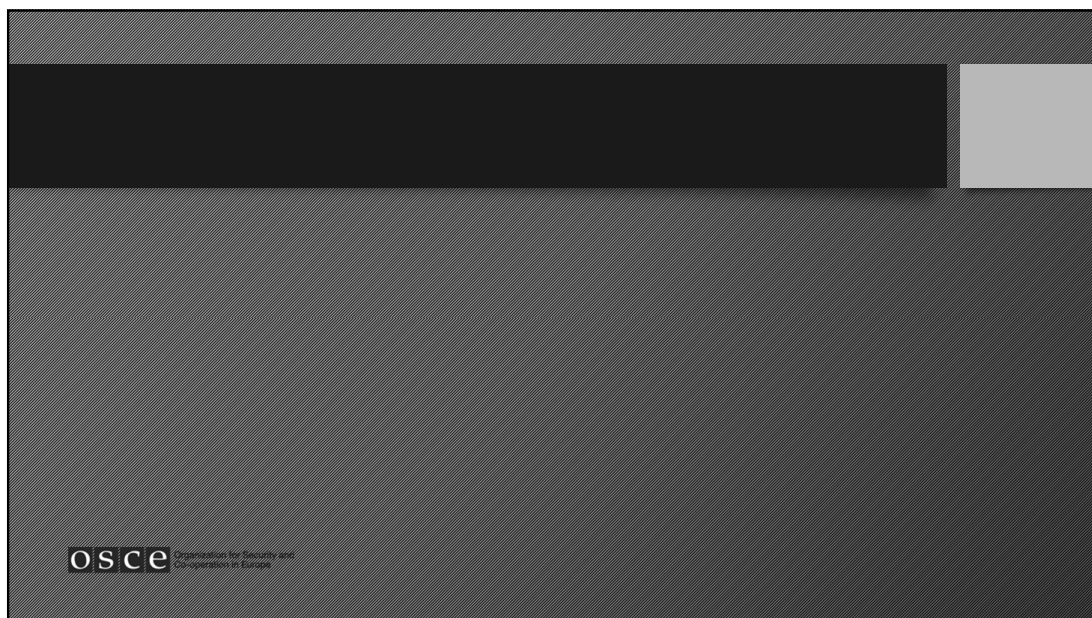
- Форма, порядок та термін звітності встановлюється договором про залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг
- Перевірка звітності відбувається протягом встановленого терміну
- Після схвалення звіту підписується акт приймання-передачі наданих соціальних послуг

OSCE Organization for Security and Co-operation in Europe

Інформування про результати соціального замовлення

Згідно з баченням на офіційному веб-сайті замовник розміщує інформацію:

- 1) Обсяг бюджетних коштів, залучених для надання соціальних послуг
- 2) Перелік та обсяг соціальних послуг, наданих відповідно до соціального замовлення
- 3) Перелік соціальних груп та/або окремих категорій отримувачів соціальних послуг, яким надано послуги відповідно до соціального замовлення
- 4) Вплив соціальних послуг на становище та життєві обставини їх отримувачів

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 29 квітня 2013 р. N 324

Київ

Про затвердження Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів

Із змінами і доповненнями, внесеними
постановою Кабінету Міністрів України
від 14 травня 2015 року N 282

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити Порядок здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів, що додається.
2. Визнати такими, що втратили чинність, постанови Кабінету Міністрів України згідно з переліком, що додається.

Прем'єр-міністр України

М. АЗАРОВ

Інд. 26

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів
України
від 29 квітня 2013 р. N 324

ПОРЯДОК
здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів

1. Цей Порядок визначає відповідно до Закону України "Про соціальні послуги" механізм формування, виконання і фінансування соціального замовлення соціальних послуг, що надаються недержавними суб'єктами, за рахунок бюджетних коштів, а також організації та проведення конкурсів із залучення таких коштів.

У разі коли вартість закупівлі соціальних послуг дорівнює або перевищує розмір, установлений частиною першою статті 2 Закону України "Про здійснення державних закупівель", соціальне замовлення здійснюється відповідно до зазначеного Закону.

2. У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні:

- 1) бюджетні кошти - видатки місцевих бюджетів, що не враховуються під час визначення обсягу міжбюджетних трансфертів;
- 2) виконавець соціального замовлення - недержавний суб'єкт, що надає соціальні послуги на підставі договору про залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг (далі - договір);
- 3) замовник соціальних послуг - орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим, місцева держадміністрація (її структурний підрозділ), виконавчий орган міської (міста республіканського Автономної Республіки Крим і обласного значення) ради, що є розпорядниками бюджетних коштів та на яких покладається обов'язок з організації надання соціальних послуг чи виконання соціальних програм;
- 4) конкурс із залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг (далі - конкурс) - конкурентний спосіб визначення суб'єктів, що надають соціальні послуги, на підставі результатів рейтингового оцінювання конкурсних пропозицій;
- 5) конкурсна пропозиція - комплект документів, який готується учасником конкурсу та подається замовникові соціальних послуг;
- 6) недержавні суб'єкти - недержавні юридичні особи та фізичні особи - підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги;
- 7) отримувач соціальних послуг - фізична особа, яка перебуває у складних життєвих обставинах та якій безпосередньо надаються соціальні послуги.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України "Про соціальні послуги".

3. Соціальне замовлення за рахунок бюджетних коштів здійснюється в обсязі, визначеному договором. Вартість соціальних послуг розраховується відповідно до законодавства.

4. Учасниками соціального замовлення є:

- 1) замовники соціальних послуг;
- 2) отримувачі соціальних послуг;
- 3) недержавні суб'єкти;

4) виконавці соціального замовлення.

5. Соціальне замовлення здійснюється такими етапами:

1) формування соціального замовлення, що полягає у визначенні:

потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах (з урахуванням методичних рекомендацій, розроблених Мінсоцполітики);

пріоритетів соціального замовлення, що включають:

- перелік соціальних послуг, передбачених місцевою програмою розвитку системи їх надання за результатами визначення потреб;

(абзац четвертий підпункту 1 пункту 5 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 14.05.2015 р. N 282)

- перелік соціальних груп та/або орієнтовну чисельність окремих категорій осіб, які є потенційними отримувачами соціальних послуг;

- орієнтовний обсяг щорічного фінансування соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів.

За рішенням замовника соціальних послуг пріоритети соціального замовлення можуть визначатися щороку або на період до трьох років залежно від виду соціальних послуг та соціальних груп, які їх отримують, з урахуванням потреби у постійному наданні таких послуг;

2) виконання соціального замовлення, що включає:

розроблення завдання на виконання соціального замовлення;

організацію та проведення конкурсу;

укладення договору та його виконання;

3) здійснення контролю за виконанням соціального замовлення, що включає, зокрема, оцінювання якості наданих соціальних послуг, подання звітності.

6. Замовник соціальних послуг протягом місяця після затвердження відповідного місцевого бюджету:

затверджує річний план проведення конкурсів та забезпечує його оприлюднення шляхом публікації у друкованому виданні Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевої держадміністрації, місцевої ради чи її виконавчого органу та/або розміщення на власному веб-сайті;

надсилає зазначений план разом з пріоритетами соціального замовлення Мінсоцполітики.

У річному плані міститься інформація про соціальні послуги, соціальне замовлення яких передбачається здійснити, соціальні групи та/або окремі категорії осіб, які є їх

потенційними отримувачами, орієнтовний період проведення конкурсу та граничний обсяг бюджетних коштів, що залучаються для надання соціальних послуг.

7. Рішення про проведення конкурсу приймається замовником соціальних послуг і повинно містити:

строк та умови проведення конкурсу;

перелік соціальних послуг, соціальне замовлення яких здійснюється, їх обсяг, зміст, вимоги до якості, строки надання;

перелік соціальних груп та/або окремих категорій осіб, що є потенційними отримувачами соціальних послуг, їх чисельність (гранична чисельність), інші істотні характеристики;

критерії діяльності недержавних суб'єктів, яким пропонується взяти участь у конкурсі;

обсяг бюджетних коштів, що залучаються для надання соціальних послуг;

час та місце розкриття конкурсних пропозицій, критерії їх оцінки, строк установлення результатів конкурсу.

Умови конкурсу не можуть бути змінені після оприлюднення оголошення про його проведення.

8. Замовник соціальних послуг забезпечує протягом 10 робочих днів після прийняття рішення про проведення конкурсу оприлюднення відповідного оголошення у спосіб, зазначений в абзаці другого пункту 6 цього Порядку.

В оголошенні зазначаються:

повне найменування замовника соціальних послуг;

умови конкурсу;

вимоги до конкурсної пропозиції, перелік документів, що додаються до конкурсної пропозиції, строк подання конкурсних пропозицій у паперовій та електронній формі;

адреса, за якою можна отримати форму конкурсної пропозиції, зокрема через Інтернет;

адреса, за якою подаються конкурсні пропозиції;

прізвище, ім'я та по батькові контактної особи, номер її телефону.

9. Оголошення про проведення конкурсу оприлюднюється замовником соціальних послуг не пізніше ніж за 30 днів до закінчення строку приймання конкурсних пропозицій.

10. Недержавні суб'єкти, які виявили намір взяти участь у конкурсі (далі - учасники конкурсу), подають конкурсні пропозиції протягом 30 днів з дати оприлюднення відповідного оголошення.

Конкурсні пропозиції складаються державною мовою, оформляються учасниками конкурсу відповідно до вимог замовника соціальних послуг і подаються йому у паперовій

та електронній формі за адресою та у строк, зазначені в оголошенні про проведення конкурсу.

Відповідальність за достовірність інформації, що міститься у конкурсній пропозиції, покладається на учасника конкурсу.

11. Замовник соціальних послуг забезпечує безперешкодне одержання учасниками конкурсу форми конкурсної пропозиції та надання консультацій з питань її оформлення.

12. До конкурсної пропозиції додаються:

1) учасниками конкурсу - юридичними особами:

копія установчих документів;

баланс за попередній рік і довідка територіального органу ДФС про відсутність податкового боргу, видана не пізніше ніж за місяць до подання конкурсної пропозиції;

(абзац третій підпункту 1 пункту 12 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 14.05.2015 р. N 282)

2) учасниками конкурсу - фізичними особами - підприємцями:

копії паспорта і податкової декларації про майновий стан і доходи та/або податкової декларації платника єдиного податку - фізичної особи - підприємця за попередній рік;

довідка територіального органу ДФС про відсутність податкового боргу, видана не пізніше ніж за місяць до подання конкурсної пропозиції.

(абзац третій підпункту 2 пункту 12 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 14.05.2015 р. N 282)

13. Замовник соціальних послуг видає протягом трьох робочих днів учасникові конкурсу довідку із зазначенням дати надходження його конкурсної пропозиції.

Подана конкурсна пропозиція учасникові конкурсу не повертається.

14. Для розгляду конкурсних пропозицій замовник соціальних послуг утворює постійно діючу конкурсну комісію у складі не менше ніж п'ять осіб та затверджує положення про неї.

15. До складу конкурсної комісії включаються представники замовника соціальних послуг, громадських об'єднань, що представляють інтереси соціальних груп, які є потенційними отримувачами соціальних послуг, наукових установ, фахівці з питань надання соціальних послуг.

Кількість представників замовника соціальних послуг не повинна перевищувати половини кількості членів конкурсної комісії.

16. Основною формою роботи конкурсної комісії є засідання, які скликаються головою комісії в міру потреби, про що повідомляється учасникам засідання не пізніше ніж за п'ять днів до його початку.

Засідання конкурсної комісії вважається правоможним, якщо на ньому присутні не менше двох третин її складу.

17. Рішення конкурсної комісії доводиться до відома учасників конкурсу та розміщується у триденний строк на веб-сайті замовника соціальних послуг.

Учасникові конкурсу на його вимогу може бути видана копія протоколу засідання конкурсної комісії.

18. Час і місце розкриття конкурсних пропозицій визначаються умовами конкурсу.

19. Конкурсна комісія оцінює конкурсні пропозиції за такими критеріями:

- 1) відповідність діяльності учасника конкурсу критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги;
- 2) фінансовий стан учасника конкурсу, у тому числі наявність кредиторської заборгованості, можливість надання послуг за власний рахунок з вартісною оцінкою соціальних послуг, стан матеріально-технічної бази;
- 3) досвід учасника конкурсу у сфері надання соціальних послуг;
- 4) кваліфікація персоналу, який залучається до надання соціальної послуги, у тому числі наявність відповідної освіти та досвіду роботи;
- 5) планована кількість отримувачів соціальних послуг;
- 6) вартість соціальних послуг, соціальне замовлення яких передбачається здійснити.

20. Конкурсна комісія відхиляє конкурсну пропозицію у разі:

- 1) оформлення конкурсної пропозиції з порушенням вимог, установлених замовником соціальних послуг;
- 2) невідповідності конкурсної пропозиції умовам конкурсу;
- 3) надходження конкурсної пропозиції після закінчення визначеного строку.

21. Члени конкурсної комісії індивідуально оцінюють конкурсні пропозиції за кожним з передбачених цим Порядком критеріїв за шкалою від нуля до 10 балів шляхом внесення їх до оціночної відомості. На підставі оціночних відомостей членів конкурсної комісії складається зведена оціночна відомість, у якій щодо кожної конкурсної пропозиції зазначаються бали, виставлені членами конкурсної комісії, та загальна сума балів.

Методика оцінки конкурсних пропозицій затверджується Мінсоцполітики.

22. За результатами конкурсу конкурсна комісія визначає його переможця, яким визнається учасник конкурсу, конкурсна пропозиція якого набрала найбільшу загальну суму балів. У разі набрання двома та більше конкурсними пропозиціями найбільшої та рівної загальної суми балів, переможець конкурсу визначається простою більшістю голосів присутніх членів конкурсної комісії.

За умови рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови конкурсної комісії.

23. Конкурсна комісія визнає конкурс таким, що не відбувся, у разі, коли:

- 1) для участі в конкурсі не подано жодної конкурсної пропозиції;
- 2) усі подані конкурсні пропозиції відхилено;
- 3) замовником соціальних послуг прийнято рішення про скасування результатів конкурсу у зв'язку з:

неможливістю усунення істотних порушень порядку проведення конкурсу;

неможливістю укладення договору внаслідок непереборної сили;

внесення змін до рішення про місцевий бюджет у частині фінансування соціального замовлення.

24. Замовник соціальних послуг забезпечує протягом 10 робочих днів після прийняття рішення про скасування результатів конкурсу оприлюднення відповідної інформації на власному веб-сайті та повідомляє про нього учасників конкурсу.

25. У разі визнання конкурсу таким, що не відбувся, конкурсна комісія приймає рішення про повторне проведення конкурсу та визначає його умови.

26. Якщо для участі в конкурсі подано конкурсну пропозицію одним недержавним суб'єктом, конкурсна комісія може прийняти рішення про:

- 1) укладення договору з таким суб'єктом за умови відповідності його конкурсної пропозиції умовам конкурсу;
- 2) повторне проведення конкурсу.

27. Учасники конкурсу можуть подати замовникові соціальних послуг скаргу на рішення, дії або бездіяльність конкурсної комісії. Скарга подається у паперовій формі протягом 10 робочих днів з дати прийняття рішення, вчинення дії або виявлення факту бездіяльності конкурсної комісії.

Замовник соціальних послуг розглядає скаргу протягом п'яти робочих днів з дати її надходження та повідомляє відповідного учасника конкурсу про результати її розгляду.

Рішення, дії або бездіяльність замовника соціальних послуг можуть бути оскаржені до суду в установленому законодавством порядку.

28. Замовник соціальних послуг:

- 1) протягом 10 робочих днів після прийняття конкурсною комісією рішення про визначення переможця конкурсу або укладення договору відповідно до підпункту 1 пункту 26 цього Порядку приймає рішення про визначення виконавця соціального замовлення;

2) протягом 10 робочих днів після прийняття рішення про визначення виконавця соціального замовлення;

забезпечує оприлюднення інформації про це на власному веб-сайті та надсилає відповідному недержавному суб'єкту проект підписаного таким замовником договору. Укладення договору здійснюється шляхом його підписання недержавним суб'єктом протягом 20 днів після отримання ним проекту договору;

письмово інформує інших учасників конкурсу із зазначенням підстав його прийняття.

29. Сторонами договору є замовник соціальних послуг та виконавець соціального замовлення.

Договір укладається на умовах, що відповідають умовам конкурсу та конкурсній пропозиції виконавця соціального замовлення.

Форма примірного договору затверджується Мінсоцполітики.

30. У договорі, зокрема, зазначаються:

- 1) перелік соціальних послуг, їх обсяг, зміст, вимоги до якості, строк надання;
- 2) соціальні групи та/або окремі категорії осіб, які мають право на отримання соціальних послуг відповідно до умов договору, та їх чисельність (гранична чисельність);
- 3) зміст і строк передачі виконавцю соціального замовлення інформації про отримувачів соціальних послуг, зокрема переліку осіб, що є потенційними отримувачами таких послуг, із зазначенням їх місця проживання, складних життєвих обставин;
- 4) права, обов'язки та відповідальність сторін;
- 5) вартість надання кожної соціальної послуги, обчислена виходячи з вартості надання соціальної послуги одному отримувачу протягом одного дня (однієї людино-години) та обсягу соціальних послуг у межах обсягів, установлених державними стандартами соціальних послуг або пріоритетами соціального замовлення;
- 6) строки подання звітності про надані соціальні послуги;
- 7) порядок подання інформації з питань виконання договору;
- 8) порядок внесення змін до договору та припинення його дії.

31. Договір може передбачати надання соціальних послуг:

- 1) визначеній кількості осіб, що належать до певної соціальної групи та/або категорії отримувачів соціальних послуг, у разі, коли кількість отримувачів може бути визначена у межах строку дії договору;
- 2) невизначеній кількості осіб, що належать до певної соціальної групи та/або категорії отримувачів соціальних послуг, в межах передбаченої договором граничної чисельності таких осіб протягом визначеного строку.

32. Фінансування соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів здійснюється після їх фактичного надання в обсязі, передбаченому договором.

У разі коли замовником соціальних послуг виявлено факт надання соціальних послуг в обсязі, що не відповідає обсягам, визначеним договором, виконавець соціального замовлення повертає кошти за такі послуги.

33. У разі відмови або безпідставного ухилення зазначеного в пункті 28 цього Порядку недержавного суб'єкта від укладення договору протягом 20 днів після надсилання йому проекту договору конкурсна комісія за поданням замовника соціальних послуг приймає рішення про укладення договору з учасником конкурсу, конкурсна пропозиція якого набрала другу за величиною загальну суму балів.

У разі відмови або безпідставного ухилення такого учасника конкурсу від укладення договору протягом 20 днів після надсилання йому проекту договору конкурсна комісія за поданням замовника соціальних послуг приймає рішення про визнання конкурсу таким, що не відбувся.

34. Виконавець соціального замовлення подає замовникові соціальних послуг звіти про надані соціальні послуги у строки та в порядку, визначені договором.

35. Замовник соціальних послуг здійснює контроль за цільовим використанням бюджетних коштів та якістю надання соціальних послуг, не втручаючись в оперативну діяльність виконавця соціального замовлення, а також має право надсилати йому письмові запити про подання інформації та/або документів, пов'язаних з виконанням соціального замовлення.

36. Замовник соціальних послуг за участю виконавця соціального замовлення проводить щороку та після припинення надання соціальних послуг згідно з договором оцінку якості надання соціальних послуг відповідно до показників, установлених державними стандартами соціальних послуг.

37. Замовник соціальних послуг подає щороку до 1 березня Мінсоцполітики та оприлюднює на власному веб-сайті інформацію про результати соціального замовлення, яка містить, зокрема, такі відомості:

- 1) обсяг бюджетних коштів, залучених для надання соціальних послуг;
- 2) перелік та обсяг соціальних послуг, наданих відповідно до соціального замовлення;
- 3) перелік соціальних груп та/або окремих категорій отримувачів соціальних послуг, яким надано послуги відповідно до соціального замовлення;
- 4) вплив соціальних послуг на становище та життєві обставини їх отримувачів.

38. Результати здійснення соціального замовлення враховуються протягом року під час визначення його пріоритетів на два наступні за звітним роки.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів

України
від 29 квітня 2013 р. N 324

ПЕРЕЛІК
постанов Кабінету Міністрів України, що втратили чинність

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2004 р. N 559 "Про затвердження Правил організації та проведення конкурсу на залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг" (Офіційний вісник України, 2004 р., N 17, ст. 1189).
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 9 листопада 2011 р. N 1149 "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2004 р. N 559" (Офіційний вісник України, 2011 р., N 87, ст. 3170).
3. Пункт 32 змін, що вносяться до актів Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25 січня 2012 р. N 35 (Офіційний вісник України, 2012 р., N 7, ст. 249).

© ТОВ "Інформаційно-аналітичний центр "ЛІГА", 2016
© ТОВ "ЛІГА ЗАКОН", 2016

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**НАКАЗ****26.03.2015 № 332**

**Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
28 травня 2015 р.
за № 625/27070**

**Про затвердження Методики оцінки конкурсних пропозицій
учасників конкурсу із залучення бюджетних коштів для
надання соціальних послуг**

Відповідно до пункту 21 Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2013 року № 324, **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Методику оцінки конкурсних пропозицій учасників конкурсу із залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг, що додається.
2. Управлінню у справах людей похилого віку та надання соціальних послуг (Суліма О.В.) забезпечити подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра В. Муциніна.
4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр**П. Розенко**

ПОГОДЖЕНО:

Заступник Міністра фінансів України

Р. Качур

Перший заступник Голови
Спільного представницького органу
об'єднань профспілок

С.М. Кондрюк

Голова Державної
регуляторної служби України

К. Ляпіна

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
соціальної політики України
26.03.2015 № 332

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
28 травня 2015 р.
за № 625/27070

МЕТОДИКА

оцінки конкурсних пропозицій учасників конкурсу із залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг

I. Загальні положення

1. Ця Методика визначає загальні підходи та порядок оцінки конкурсних пропозицій, які подаються недержавними суб'єктами, що надають соціальні послуги, на конкурс із залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг відповідно до Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2013 року № 324 (далі - Порядок).

2. У цій Методиці нижченаведені терміни вживаються в таких значеннях:

зведена оціночна відомість - документ, що складається на підставі індивідуальних оціночних відомостей, в якому щодо кожної конкурсної пропозиції зазначаються бали, виставлені членами конкурсної комісії, а також загальна сума балів;

індивідуальна оціночна відомість - документ, що заповнюється членом конкурсної комісії, в якому зазначаються бали, виставлені членом конкурсної комісії щодо конкурсних пропозицій за кожним критерієм оцінки;

конкурсна комісія - постійно діючий робочий орган, що утворюється замовником соціальних послуг для організації, проведення конкурсів та розгляду конкурсних пропозицій;

критерій оцінки - показник або сукупність показників, що відображають ступінь відповідності конкурсної пропозиції умовам конкурсу;

оцінка конкурсних пропозицій - перевірка відповідності конкурсної пропозиції вимогам, установленим Порядком, а також вимогам, визначеним замовником соціальних послуг, які зазначені в оголошенні про проведення конкурсу;

умови конкурсу - вимоги до учасників конкурсу та конкурсних пропозицій, визначені замовником соціальних послуг та зазначені в оголошенні про проведення конкурсу;

учасник конкурсу - недержавний суб'єкт, що надає соціальні послуги, який виявив намір узяти участь у конкурсі та подав конкурсну пропозицію.

Інші терміни у цій Методиці вживаються у значеннях, наведених у Законі України „Про соціальні послуги” та Порядку.

3. Оцінка конкурсних пропозицій здійснюється членами конкурсної комісії з дотриманням таких принципів:

конкурентність - порівняння під час оцінки двох та більше конкурсних пропозицій;

неупередженість - об'єктивна оцінка конкурсних пропозицій;

компетентність - використання при оцінці конкурсних пропозицій фахових знань та практичного досвіду членів конкурсної комісії;

колегіальність - формування під час оцінки узгодженої колективної думки членів конкурсної комісії щодо конкурсних пропозицій.

4. При оцінці конкурсних пропозицій не допускається конфлікт інтересів (термін „конфлікт інтересів”, а також способи його запобігання та врегулювання вживаються у значеннях, наведених у Законі України „Про запобігання корупції”).

5. Конкурсна комісія відхиляє конкурсну пропозицію за результатами перевірки дотримання:

строку подання конкурсних пропозицій (встановлюється, чи подано конкурсну пропозицію (у паперовій та електронній формах) за місцезнаходженням, зазначеним в оголошенні про проведення конкурсу, протягом 30 днів з дати оприлюднення оголошення у друкованому виданні місцевого органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування та/або на веб-сайті замовника соціальних послуг);

вимог щодо оформлення конкурсних пропозицій, установлених Порядком та/або визначених замовником соціальних послуг та зазначених в оголошенні про проведення конкурсу.

У разі якщо оголошення про проведення конкурсу оприлюднене у друкованому виданні та/або на веб-сайті замовника соціальних послуг у різні дні, строк подання конкурсних пропозицій визначається, виходячи з пізнішої дати оприлюднення.

При поданні конкурсної пропозиції особисто датою її подання вважається дата реєстрації вхідної документації замовником соціальних послуг (дата видачі учаснику конкурсу довідки замовника соціальних послуг про одержання конкурсної пропозиції).

При надсиланні конкурсної пропозиції поштою датою її подання вважається день здавання відправлення з конкурсною пропозицією оператору поштового зв'язку.

Якщо запропонована учасником конкурсу кількість отримувачів соціальної послуги є меншою за встановлену умовами конкурсу чисельність отримувачів соціальних послуг, вважається, що конкурсна пропозиція не відповідає критерію планованої кількості отримувачів соціальної послуги.

Якщо запропонована учасником конкурсу вартість соціальної послуги перевищує обсяг бюджетних коштів, вважається, що конкурсна пропозиція не відповідає критерію вартості соціальної послуги.

6. У разі оформлення конкурсної пропозиції з порушенням вимог, установлених Порядком та/або визначених замовником соціальних послуг, які визначені в оголошенні про проведення конкурсу, або у разі відсутності додатків до неї, передбачених пунктом 12 Порядку, приймається рішення (шляхом голосування) про відхилення конкурсної пропозиції. Після прийняття такого рішення подальша оцінка відхиленої конкурсної пропозиції не здійснюється.

7. За результатами перевірки дотримання вимог щодо конкурсних пропозицій складається відомість про дотримання вимог щодо конкурсних пропозицій (додаток 1). Відомості про дотримання вимог щодо конкурсних пропозицій підписуються головою та секретарем конкурсної комісії, додаються до протоколу засідання конкурсної комісії, на якому було розкрито конкурсні пропозиції, і зберігаються разом з таким протоколом.

II. Оцінка конкурсних пропозицій

1. Оцінка конкурсних пропозицій здійснюється протягом 5 днів після розкриття конкурсних пропозицій.

2. При оцінці конкурсної пропозиції перевіряються на відповідність умовам конкурсу за критеріями оцінки, передбаченими пунктом 19 Порядку.

3. Якщо за умовами конкурсу здійснюється соціальне замовлення двох або більше соціальних послуг, оцінка конкурсних пропозицій проводиться окремо щодо кожної такої соціальної послуги.

4. При оцінці конкурсних пропозицій за критерієм відповідності діяльності учасника конкурсу критерієм діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, використовуються відповідно до Критеріїв діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2012 року № 1039.

У разі невідповідності учасника конкурсу одному із критеріїв діяльності суб'єктів (наприклад, у разі відсутності матеріально-технічної бази, необхідної для надання соціальної послуги) вважається, що конкурсна пропозиція в цілому не відповідає критерію відповідності діяльності учасника конкурсу критерієм діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, що має наслідком застосування положення пункту 3 розділу III цієї Методики.

5. При оцінці конкурсних пропозицій за критерієм фінансового стану учасника конкурсу враховуються:

відсутність кредиторської заборгованості (що підтверджується балансом учасника конкурсу - юридичної особи за попередній рік);

можливість надання учасником конкурсу соціальної послуги за власний рахунок;

відповідність умовам конкурсу стану матеріально-технічної бази учасника конкурсу.

6. При оцінці конкурсних пропозицій за критерієм досвіду учасника конкурсу у сфері надання соціальних послуг враховуються:

надання соціальних послуг на підставі раніше укладених цивільно-правових (господарських) договорів;

виконання проектів, які передбачали надання соціальних послуг або іншу діяльність соціальної спрямованості щодо соціальних груп та/або окремих категорій осіб, які є потенційними отримувачами соціальних послуг згідно з умовами конкурсу (враховується інформація про результати соціального замовлення, підготовлена замовником соціальних послуг відповідно до пункту 37 Порядку).

7. При оцінці конкурсних пропозицій за критерієм кваліфікації персоналу, який залучається до надання соціальної послуги, враховуються:

наявність у персоналу відповідної освіти, проходження курсів підвищення кваліфікації, спеціальних тренінгів тощо, необхідних для надання соціальної послуги згідно з умовами конкурсу;

досвід роботи персоналу з надання даної або подібних соціальних послуг отримувачам соціальних послуг, а також досвід роботи або співпраці персоналу з іншими суб'єктами, що надають соціальні послуги.

Персоналом учасника вважаються фізичні особи, які залучаються до виконання соціального замовлення на підставі трудових та цивільно-правових договорів з учасником конкурсу.

8. При оцінці конкурсних пропозицій за критерієм планованої кількості отримувачів соціальної послуги порівнюється запропонована учасниками конкурсу кількість отримувачів соціальної послуги у розрізі соціальних груп та/або окремих категорій осіб.

Кількість отримувачів соціальної послуги, запропонована учасниками конкурсу, не повинна бути меншою за чисельність отримувачів у розрізі відповідних соціальних груп та/або окремих категорій осіб, установлену умовами конкурсу.

9. При оцінці конкурсних пропозицій за критерієм вартості соціальної послуги порівнюються запропоновані учасниками конкурсу:

загальна вартість соціальної послуги;

співвідношення обсягу прямих і непрямих витрат у вартості соціальної послуги;

вартість надання соціальної послуги одному отримувачу протягом одного дня (однієї людино-години).

Запропонована учасниками конкурсу вартість соціальної послуги не повинна перевищувати обсягу бюджетних коштів, що залучаються для надання соціальної послуги згідно з умовами конкурсу.

10. При оцінці конкурсних пропозицій використовується інформація, що міститься в конкурсних пропозиціях, додатках до них, а також аналітичні, інформаційні та інші матеріали, надані замовником соціальних послуг, та будь-яка інша відкрита інформація, доступна членам конкурсної комісії.

11. З метою одержання додаткової інформації для оцінки конкурсних пропозицій на засідання конкурсної комісії можуть запрошуватись учасники конкурсу (їх представники), які надають усні пояснення та відповідають на запитання членів конкурсної комісії. Пояснення та відповіді учасників конкурсу (їх представників) заносяться до протоколу засідання конкурсної комісії та враховуються при оцінці конкурсних пропозицій.

III. Процедура оцінки конкурсних пропозицій

1. Члени конкурсної комісії індивідуально оцінюють конкурсні пропозиції щодо кожної соціальної послуги за кожним із критеріїв, передбачених пунктом 19 Порядку, за шкалою від 0 до 10 балів.

2. Шкала балів, за якою оцінюється зміст конкурсних пропозицій, містить такі значення:

0 балів - конкурсна пропозиція повністю не відповідає критерію оцінки;

1-3 бали - конкурсна пропозиція відповідає критерію оцінки у незначній мірі;

4-6 балів - конкурсна пропозиція частково відповідає критерію оцінки;

7-9 балів - конкурсна пропозиція відповідає критерію оцінки у значній мірі;

10 балів - конкурсна пропозиція повністю (максимально) відповідає критерію оцінки.

Шкалу оцінювання конкурсних пропозицій з поясненнями щодо відповідного діапазону балів наведено у додатку 2.

3. Якщо конкурсна пропозиція не відповідає одному з критеріїв оцінки, приймається рішення про відхилення конкурсної пропозиції як такої, що не відповідає умовам конкурсу щодо відповідної соціальної послуги. Після прийняття цього рішення подальша оцінка відхиленої конкурсної пропозиції не здійснюється.

Член конкурсної комісії, який вважає, що конкурсна пропозиція повністю не відповідає хоча б одному або декільком критеріям оцінки, та оцінив конкурсну пропозицію за таким критерієм (такими критеріями) у 0 балів, виносить на розгляд конкурсної комісії питання щодо відхилення відповідної конкурсної пропозиції, яке вирішується шляхом голосування.

4. Бали, за якими оцінено конкурсні пропозиції щодо кожної соціальної послуги, вносяться до індивідуальної оціночної відомості (додаток 3). Заповнену індивідуальну оціночну відомість підписує член конкурсної комісії і передає секретарю конкурсної комісії.

5. На підставі індивідуальних оціночних відомостей секретар конкурсної комісії складає щодо кожної соціальної послуги зведену оціночну відомість (додаток 4), яка підписується головою (головуючим на засіданні конкурсної комісії) та секретарем конкурсної комісії.

**Начальник Управління
у справах людей похилого віку
та надання соціальних послуг**

О. Суліма

Додаток 1
до Методики оцінки конкурсних
пропозицій учасників конкурсу
із залучення бюджетних коштів
для надання соціальних послуг
(пункт 7 розділу І)

ВІДОМІСТЬ
про дотримання вимог щодо конкурсних пропозицій

Додаток 2
до Методики оцінки конкурсних
пропозицій учасників конкурсу
із залучення бюджетних коштів
для надання соціальних послуг
(пункт 2 розділу III)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ конкурсних пропозицій

Кількість балів	Загальне значення балів	Значення балів у розрізі критеріїв оцінки					
		відповідність учасника конкурсу критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги ¹	фінансовий стан учасника конкурсу	досвід учасника конкурсу у сфері надання соціальних послуг	кваліфікація персоналу, який залучається до надання соціальної послуги	планована кількість отримувачів соціальної послуги	
0 балів	Конкурсна пропозиція повністю не відповідає критерію оцінки	Учасник повністю не відповідає одному або декільком критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги	Учасник має кредиторську заборгованість та/або стан матеріально-технічної бази учасника повністю не відповідає умовам конкурсу	Досвід учасника у сфері надання соціальних послуг значною мірою є негативним ²	У персоналу учасника відсутні відповідна освіта та досвід роботи у сфері надання соціальних послуг	Учасником запропонована кількість отримувачів соціальної послуги, що є меншою за чисельність отримувачів, установлену умовами конкурсу	Учасником запропонована кількість отримувачів соціальної послуги, що є меншою за чисельність отримувачів, установлену умовами конкурсу
1-3 бали	Конкурсна пропозиція відповідає критерію оцінки у незначній мірі	Учасник відповідає критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, у незначній мірі	Учасник може надавати соціальну послугу за власний рахунок з найменшою вартісною оцінкою та/або стан його матеріально-технічної бази мінімально відповідає умовам конкурсу	Учасник не має досвіду у сфері надання соціальних послуг чи має мінімальний досвід та/або учасник має як позитивний, так і негативний досвід у сфері надання	У персоналу учасника відсутні відповідна освіта або досвід роботи у сфері надання соціальних послуг та/або його персонал здебільшого не має відповідної освіти та/або	Учасником запропонована мінімальна кількість отримувачів соціальної послуги, що дорівнює чисельності отримувачів, установленій умовами конкурсу	Учасником запропонована кількість отримувачів соціальної послуги, що дорівнює чисельності отримувачів, установленій умовами конкурсу

				соціальних послуг	має незначний досвід роботи у сфері надання соціальних послуг		Кс Зс ЗІ УЛ Кс
4-6 балів	Конкурсна пропозиція частково відповідає критерію оцінки	Учасник частково відповідає критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги	Учасник може надавати соціальну послугу за власний рахунок з вартісною оцінкою, що є третьою або наступною за значенням ³ , та/або стан його матеріально-технічної бази частково відповідає умовам конкурсу	Учасник має незначний позитивний досвід у сфері надання соціальних послуг	Частина персоналу учасника має відповідні освіту та/або досвід роботи у сфері надання соціальних послуг	Учасником запропонована третя або наступна за значенням кількість отримувачів соціальної послуги ⁴	У Зс ЗІ УЛ Кс
7-9 балів	Конкурсна пропозиція відповідає критерію оцінки у значній мірі	Учасник переважно відповідає критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги	Учасник може надавати соціальну послугу за власний рахунок з другою за значенням вартісною оцінкою та стан його матеріально-технічної бази здебільшого відповідає умовам конкурсу	Учасник має достатній позитивний (однак не найбільший серед учасників) досвід у сфері надання соціальних послуг	Персонал учасника переважно має відповідну освіту та достатній досвід роботи у сфері соціальних послуг	Учасником запропонована друга за значенням кількість отримувачів соціальної послуги	У Зс ЗІ УЛ Кс
10 балів	Конкурсна пропозиція повністю (максимально) відповідає критерію оцінки	Учасник максимально відповідає критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги	Учасник може надавати соціальну послугу за власний рахунок з найвищою вартісною оцінкою та стан його	Учасник має достатній та найбільший серед учасників конкурсу позитивний досвід у сфері	Персонал учасника має достатній та найбільший серед інших рівень відповідної освіти та значний досвід	Учасником запропонована найбільша кількість отримувачів соціальної послуги	У Зс ЗІ УЛ Кс

			матеріально-технічної бази максимально відповідає умовам конкурсу	надання соціальних послуг	роботи у сфері надання соціальних послуг ⁶		П О, О П О, Г
--	--	--	---	---------------------------	---	--	------------------------------

¹ Використовуються критерії діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2012 року № 1039.

² Враховуються скарги отримувачів соціальних послуг, інформація про результати соціального замовлення, підготовлена замовником соціальних послуг відповідно до пункту 37 Порядку.

³ Третьою, четвертою, п'ятою і т. д. за абсолютним значенням після максимальної вартісної оцінки соціальної послуги, запропонованої учасниками конкурсу.

⁴ Третя, четверта, п'ята і т. д. за абсолютним значенням після найбільшої кількості отримувачів соціальних послуг, запропонованої учасниками конкурсу.

⁵ Третя, четверта, п'ята і т. д. за абсолютним значенням після найнижчої вартості послуг, запропонованої учасниками конкурсу.

⁶ Якщо всі учасники пропонують однакову найбільшу кількість отримувачів соціальної послуги, усі конкурсні пропозиції оцінюються у 10 балів.

⁷ Якщо всі учасники пропонують однакову найнижчу вартість соціальної послуги / вартість надання соціальної послуги одному отримувачу протягом однієї людино-години, усі конкурсні пропозиції оцінюються у 10 балів.

Додаток 3
до Методики оцінки конкурсних
пропозицій учасників конкурсу
із залучення бюджетних коштів
для надання соціальних послуг
(пункт 4 розділу III)

ІНДИВІДУАЛЬНА ОЦІНОЧНА ВІДОМІСТЬ

Додаток 4
до Методики оцінки конкурсних
пропозицій учасників конкурсу
із залучення бюджетних коштів
для надання соціальних послуг
(пункт 5 розділу III)

ЗВЕДЕНА ОЦІНОЧНА ВІДОМІСТЬ

Документи та файли

Сигнальний документ — **f443987n96.doc**

Сигнальний документ — **f443987n100.doc**

Сигнальний документ — **f443987n98.doc**

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 26.06.2015 — 2015 р., № 48, стор. 137, стаття 1559, код акту 77331/2015

Додаток 1
до Методики оцінки конкурсних пропозицій
учасників конкурсу із залучення бюджетних
коштів для надання соціальних послуг
(пункт 7 розділу I)

Замовник соціальних послуг: _____
Відомості про конкурс: _____
Соціальна послуга: _____

ВІДОМІСТЬ ПРО ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ЩОДО КОНКУРСНИХ ПРОПОЗИЦІЙ

Реєстр. № конкурсної пропозиції:	
Учасник конкурсу ¹ :	

Вимоги щодо конкурсної пропозиції	Так	Ні	Примітки
Дотримання строку подання конкурсних пропозицій			
Оформлення конкурсної пропозиції відповідно до Порядку та оголошення про проведення конкурсу			
складення конкурсної пропозиції державною мовою			
дотримання вимог, визначених Порядком і замовником соціальних послуг та зазначених в оголошенні про проведення конкурсу			
Наявність додатків до конкурсної пропозиції			
<u>для учасника конкурсу – юридичної особи:</u>			
1) копія установчих документів			
2) баланс за попередній рік			
3) довідка територіального органу Державної фіскальної служби України (далі – ДФС) про відсутність податкового боргу, видана не пізніше ніж за місяць до подання конкурсної пропозиції			
<u>для учасника конкурсу – фізичної особи – підприємця:</u>			
1) копія паспорта			
2) копія податкової декларації про майновий стан і доходи та/або податкової декларації платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця за попередній рік			
3) довідка територіального органу ДФС про відсутність податкового боргу, видана не пізніше ніж за місяць до подання конкурсної пропозиції			

Результат:

Конкурсну пропозицію ☐ Конкурсну пропозицію
допущено до оцінки відхилено ☐

Дата складання: „___” _____ 20__ року

Голова конкурсної комісії _____
(головуючий на засіданні) (підпис) (прізвище та ініціали)

Секретар конкурсної комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

¹ Найменування юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи – підприємця.

Додаток 3

до Методики оцінки конкурсних пропозицій
учасників конкурсу із залучення бюджетних
коштів для надання соціальних послуг
(пункт 4 розділу III)

Замовник соціальних послуг: _____
Відомості про конкурс: _____
Соціальна послуга: _____

ІНДИВІДУАЛЬНА ОЦІНОЧНА ВІДОМІСТЬ

Ресстр. № конкурсної пропозиції	Учасник конкурсу ¹	Вартість соціальної послуги ² , грн	Бали за критеріями оцінки						Сума балів
			відповідність учасника конкурсу критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги ³	фінансовий стан учасника конкурсу ⁴	досвід учасника конкурсу у сфері надання соціальних послуг ⁵	кваліфікація персоналу учасника конкурсу ⁶	планова кількість отримувачів соціальної послуги ⁷	вартість соціальної послуги ⁸	

Бали, що виставляються за критеріями оцінки, мають такі значення:

- 0 балів** – конкурсна пропозиція повністю не відповідає критерію оцінки;
1-3 бали – конкурсна пропозиція відповідає критерію оцінки у незначній мірі;
4-6 балів – конкурсна пропозиція частково відповідає критерію оцінки;
7-9 балів – конкурсна пропозиція відповідає критерію оцінки у значній мірі;
10 балів – конкурсна пропозиція повністю (максимально) відповідає критерію оцінки.

Дата складання: „___” _____ 20__ року

Член конкурсної комісії

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

¹ Найменування юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи – підприємця.

² Пропонована учасником конкурсу загальна вартість соціальної послуги.

³ Оцінюється відповідність учасника конкурсу Критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2012 року № 1039.

⁴ Враховуються: відсутність кредиторської заборгованості; можливість надання соціальної послуги за власний рахунок (з порівнянням вартісної оцінки соціальної послуги, яка може бути надана різними учасниками за власний рахунок); відповідність умовам конкурсу матеріально-технічної бази учасника конкурсу.

⁵ Враховуються: надання соціальних послуг на підставі раніше укладених цивільно-правових (господарських) договорів; виконання проектів, які передбачали надання соціальних послуг або іншу діяльність соціальної спрямованості щодо соціальних груп та/або окремих категорій осіб, які є потенційними отримувачами соціальних послуг згідно з умовами конкурсу (враховується інформація про результати соціального замовлення, підготовлена замовником соціальних послуг відповідно до пункту 37 Порядку).

⁶ Враховуються: наявність у персоналу відповідної освіти, проходження курсів підвищення кваліфікації, спеціальних тренінгів тощо, необхідних для надання соціальної послуги згідно з умовами конкурсу; досвід роботи персоналу з надання даної або подібних соціальних послуг отримувачам соціальних послуг, а також досвід роботи або співпраці персоналу з іншими суб'єктами, що надають соціальні послуги.

⁷ Порівнюється запропонована учасниками конкурсу кількість отримувачів соціальної послуги у розрізі соціальних груп та/або окремих категорій осіб. Така кількість не повинна бути меншою за чисельність отримувачів соціальних послуг у розрізі відповідних соціальних груп та/або окремих категорій осіб, яка встановлена умовами конкурсу.

⁸ Порівнюються запропоновані різними учасниками конкурсу: загальна вартість соціальної послуги; співвідношення обсягу прямих і непрямих витрат у вартості соціальної послуги; вартість надання соціальної послуги одному отримувачу протягом одного дня (однієї людино-години).

Додаток 4
до Методики оцінки конкурсних пропозицій учасників конкурсу
із залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг
(пункт 5 розділу III)

Замовник соціальних послуг: _____
Відомості про конкурс: _____
Соціальна послуга: _____

ЗВЕДЕНА ОЦІНОЧНА ВІДОМІСТЬ

Реєстр. № конкурсної пропозиції	Учасник конкурсу ¹	Вартість соціальної послуги ² , грн	Члени конкурсної комісії ³								Загальна кількість балів	Примітки ⁴
			Суми балів, виставлених членами конкурсної комісії									

Дата складання: „___” _____ 20__ року

Голова конкурсної комісії _____ (прізвище та ініціали)

(підпис)

Секретар конкурсної комісії _____ (прізвище та ініціали)

(підпис)

¹ Найменування юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи – підприємця.
² Пропонована учасником конкурсу загальна вартість соціальної послуги.
³ Зазначаються прізвища та ініціали членів конкурсної комісії, присутніх на засіданні конкурсної комісії, на якому здійснювалась оцінка конкурсних пропозицій.
⁴ Відмітки про визнання учасника переможцем конкурсу (у тому числі шляхом голосування), а також невідповідність конкурсної пропозиції умовам конкурсу тощо.

Визначення сум бюджетного фінансування соціальних послуг (для цілей соціального замовлення)

Цілі підвищення адресності та ефективності соціальних послуг у рамках проектів соціального замовлення не дозволяють застосовувати нормативи бюджетного фінансування безвідносно до розмірів доходу (або фінансових активів) отримувачів соціальних послуг.

З іншого боку, бюджетне фінансування виконавців проектів соціального замовлення незалежно від фактичної кількості отримувачів та/або послуг призводить до зниження конкуренції, мотивації та гнучкості виконавців, а також не сприяє загальному скороченню бюджетних витрат на соціальну допомогу.

Кращі практики бюджетного фінансування соціальних послуг передбачають диференційовані ліміти витрат залежно від доходу одержувачів відповідних послуг. Наприклад, у Португалії особа, яка має доходи в межах т. зв. «нижчого кошику доходів», може отримувати соціальні послуги, за які держава сплачує виконавцям бюджетні кошти в межах 100% прожиткового мінімуму для такої особи, а на отримувачів із «другого кошику доходів» бюджетні виплати не перевищують уже 60% прожиткового мінімуму. При цьому за наявності медичних показань та/або потреби в додаткових чи спеціалізованих послугах відповідні виплати можуть збільшуватися на 50-100%.

Це дозволяє встановлювати граничні суми бюджетного фінансування соціальних послуг, які надають недержавні виконавці, пропорційно до: 1) розміру загальних доходів одержувача послуг; 2) граничних сум державної соціальної допомоги одержувачу; та/або 3) фактичного часу надання соціальних послуг (наприклад, у закладах цілодобового перебування або денного догляду).

На нашу думку, подібний підхід є перспективним і для реформування соціального замовлення в Україні.

Приклад. В Україні державна соціальна допомога одиноким матерям дорівнює *різниці* між 100% прожиткового мінімуму для дитини певного віку¹ і середньомісячним сукупним доходом сім'ї (домогосподарства) за попередні шість місяців.

Одинокa мати 4-річної дитини відвідує курси профпідготовки і консультації служби зайнятості, тому звертається за послугами центру денного догляду за дітьми (50% часу, 8 годин на день без урахування нічного часу з 22.00 до 06.00 годин). Якщо вона не отримувала доходу у попередні шість місяців, державна соціальна допомога може становити 1355 грн. на місяць у січні-квітні 2017 року. Але для розрахунку граничної суми бюджетного фінансування соціальної послуги має значення не точна сума її доходу або соціальної допомоги, а належність цих осіб до певного «кошика доходу».

Отже, неурядова організація матиме право на бюджетні доплати за цю соціальну послугу для осіб з «нижчого кошика доходів» не вище 50% прожиткового мінімуму чи 799 грн. щомісяця (якщо не застосовується погодинний облік з пропорційним перерахунком). Якщо загальна вартість послуги вища, то різницю можуть відшкодовувати як власний внесок організації в рамках договору з державним замовником, так і внески третіх осіб або отримувача (як-от за додаткові послуги для дитини, вартість яких не вище 50% бюджетної доплати або 398 грн., але не пов'язана з медичними показаннями чи договором з державним замовником). Це матиме принципове значення для досягнення цілей залучення додаткових ресурсів у соціальну сферу.

¹ Прожитковий мінімум з 1 січня до 1 травня 2017 р. становить для дітей від 0 до 6 років - 1355 грн., для дітей від 6 до 18 років - 1689 грн. на місяць; для працездатних осіб – 1600 грн.

Варіант 1: до кінця строку контракту соціального замовлення або у визначений контрактом пізніший період одинока мати отримує роботу з неповним робочим часом (50% мінімальної зарплати або 1600 грн. на місяць) і залишається в «нижчому кошику доходів». Вона зберігає право на державну соціальну допомогу в розмірі 555 грн. на місяць і бюджетні платежі за послуги приватного центру денного догляду в розмірі 799 грн.

Прямий фінансовий ефект соціальної послуги для бюджету порівняно з виплатою державної соціальної допомоги в розмірі 100% майже відсутній (1354 грн. порівняно з 1355 грн. на місяць), але доходи одинокі матері зростають на 9600 грн. на рік. Це матиме не тільки соціальний ефект і для дитини, і для матері, але й непрямий фінансовий ефект для доходів бюджету (завдяки сплаті виконавцем ЄСВ та інших податків у складі кошторису проекту тощо).

Цілком очевидно, що для цілей державної політики пріоритетним результатом соціальної послуги є працевлаштування матері на вище оплачувану роботу (отримання більшого сукупного доходу).

Варіант 2: одинока мати отримує роботу за мінімальну зарплату (3200 грн.) або розпочинає підприємницьку діяльність з аналогічним доходом. Вона входить у наступний кошик доходів – і втрачає право на державну соціальну допомогу за ознакою розміру сукупного доходу, а також на частину бюджетних доплат за послуги приватного центру денного догляду.

Припустимо, для цього кошику вони становитимуть 60% доплат для нижчого кошику або 30% прожиткового мінімуму (479 грн.).

Отже, прямий фінансовий ефект соціальної послуги для бюджету порівняно з виплатою державної соціальної допомоги становив би 10 512 грн. за рік як різниця між витратами на допомогу та доплатами центру денного догляду. Непрямий фінансовий ефект також зростає, в тому числі завдяки сплаті одинокою матір'ю податку на доходи фізичних осіб або єдиного податку.

Втім, доходи одинокі матері зросли би на 18300 грн. на рік як різниця між втратами на суму державної соціальної допомоги і бюджетних доплат за послуги центру денного догляду (320 грн. на місяць).

Загалом, на підставі указаних вище розрахунків можна визначити фінансовий ефект для соціальних послуг для інших категорій осіб або для інших посткомуністичних держав, які застосовують аналогічні соціальні допомоги і соціальні послуги.

Проект Закону України «Про соціальні послуги» (рег. № 4607) обмежує доходи осіб, які можуть отримувати соціальні послуги з залученням бюджетного фінансування, 200% прожиткового мінімуму для осіб відповідної соціально-демографічної категорії.

Тому для розрахунку лімітів бюджетного фінансування не гарантованих державою соціальних послуг у рамках проектів соціального замовлення рекомендується використовувати кілька «кошиків доходів» фактичних одержувачів (0-50%, 50-100% та 100-200% прожиткового мінімуму з округленням до найближчих 10 грн.)

Рекомендується, щоб бюджет (окремого проекту соціального замовлення або конкурсу в цілому) не перевищував:

$$БСЗ < \sum_{k=1}^K ЛБФ_k * ПМ_k * M$$

де

БСЗ

Бюджет (проекту або конкурсу) Соціального замовлення;

К	Фактична кількість одержувачів соціальних послуг;
ЛБФ	Ліміт бюджетного фінансування на одного одержувача на один місяць; залежно від “кошику доходів” одержувача (100%, 50%, 0%);
ПМ	Прожитковий мінімум на одного одержувача на один місяць залежно від соціально-демографічної категорії;
М	Тривалість (проекту або конкурсу) в місяцях.

Якщо соціальні послуги надаються на погодинній основі, ліміт бюджетного фінансування (проекту або конкурсу) Соціального замовлення не повинен перевищувати:

$$БГСЗ < \sum_{k=1}^K ЛБФ_k * ГПМ_k * Г_k * П_k$$

де

БСЗ	Бюджет (проекту або конкурсу) Соціального замовлення;
К	Фактична кількість одержувачів соціальних послуг;
ЛБФ	Ліміт бюджетного фінансування на одного одержувача на один місяць; залежно від “кошику доходів” одержувача (100%, 50%, 0%);
ГПМ	Погодинний прожитковий мінімум на одного одержувача на одну годину залежно від соціально-демографічної категорії; ГПМ = ПМ / кількість робочих часів в місяці
Г	Кількість годин фактичного надання послуг одному одержувачу
Пк	Погодинний коефіцієнт = (до 150%).

ТЕМА: рекомендовані практики соціального замовлення

Автор-укладач: Олександр Вінніков

Бюджетне фінансування соціальних послуг в рамках соціального замовлення має важливі відмінності щодо предмету, ціни і способу закупівель, способу визначення і відповідальності виконавців.

Порядок бюджетного фінансування соціальних послуг	Публічні закупівлі	Соціальне замовлення
Нормативні підстави	Акти законодавства про публічні закупівлі (в т.ч. допорогові)	Оцінка потреб населення певної громади або адміністративної одиниці
Замовник	Будь-який розпорядник бюджетних коштів	Уповноважений суб'єкт владних повноважень (орган соціального захисту чи органи місцевого самоврядування)
Кінцеві бенефіціари бюджетного фінансування	Розпорядники бюджетних коштів	Особи в складних життєвих обставинах
Види соціальних послуг	Гарантовані державою	Додаткові, спеціалізовані
Зміст соціальних послуг	Визначаються державними стандартами/нормативами	Визначаються умовами конкурсу
Очікувані результати соціальних послуг	Доступ до соціальних послуг відповідно до державних стандартів	Скорочення потреб кінцевих бенефіціарів у соціальній допомозі
Порядок формування ціни	Як правило, не регулюється	Як правило, в межах умов та бюджетних лімітів конкурсу
Власний вклад виконавця	Не регулюється	В межах умов та бюджетних лімітів конкурсу
Вплив цінового фактору	Вирішальний	В межах умов та бюджетних лімітів конкурсу
Зобов'язання виконавця після закінчення бюджетного фінансування (післядія)	Не регулюється	Цільове використання активів, одержаних у рамках конкурсу

Уповноважені суб'єкти можуть визначати додаткові джерела даних для оцінки потреб і визначення пріоритетів соціального замовлення. Крім власне соціальних послуг, соціальне замовлення може включати заходи для виявлення, дослідження і профілактики соціальних проблем та/або інші додаткові заходи.

Визначення пріоритетів соціального замовлення має узгоджуватися з бюджетним прогнозуванням (до 36 місяців), а також включати заходи участі громадськості (петиції; публічні консультації; незалежна експертиза; тощо).

Конкурси соціального замовлення не повинні містити надмірних обмежень щодо кількості учасників, оцінки їх власного вкладу, наявності ліцензій (крім освіти і медичної практики, як у загальному законі).

Особливості бюджетного процесу в Україні визначають доцільність піврічних циклів проведення конкурсів та надання бюджетних траншів переможцям конкурсів. Конкурси короткострокових проектів (до 6 місяців) рекомендується проводити окремо.

Рекомендується встановити мінімальні строки та/або суми бюджетного фінансування проектів, які потребують пред- та/або постпроектної оцінки виконавців.

Рекомендується, щоб усі операції з придбання або ремонту нерухомого майна (в т.ч. земельних ділянок) для виконання проектів соціального замовлення фінансувалися в рамках публічних закупівель або окремих договорів з замовниками.

Рекомендується, щоб типові контракти включали додатки, що відповідають умовам конкурсів: зокрема, плани заходів та досягнення очікуваних результатів; кошториси; обґрунтування кошторисів; графіки фінансування; проміжні та кінцеві операційні звіти.

Кошториси проектів НЕ повинні відповідати нормативам для бюджетних установ, бо приватні виконавці фінансуються на підставі НЕ захищених статей витрат бюджету – попри те, що основні витрати виконавців якраз підпадають під захищені статті (оплата праці, соціальне страхування, придбання ліків та медичних виробів тощо).

Уповноважені суб'єкти соціального замовлення мають забезпечити доступ до публічної інформації про конкурси та їх результати (в т.ч. доступ виконавців до загальних методичних рекомендацій та консультацій), а також захист персональних та інших конфіденційних даних і, якщо передбачено законодавством, обмін цими даними з іншими державними органами.

Уповноважені суб'єкти соціального замовлення мають проводити заходи для запобігання корупції, окрім виконання загальних антикорупційних програм (оцінка корупційних ризиків; затвердження правил про конфлікт інтересів; тестування посадових осіб замовника, виконавців, експертів; затвердження порядку розгляду скарг і повідомлень про корупційні порушення; «чорні списки» і телефони довіри тощо)

Рекомендується, щоб замовники затверджували календарні плани моніторингу та оцінки проектів, а також плани підготовки своїх посадових осіб та фахівців за функціоналами, що включають моніторинг та оцінку проектів соцзамовлення, та/або закупівлі послуг з їх моніторингу та оцінки.

Досвід Києва
щодо закупівлі соціальних
послуг шляхом запровадження
механізму соціального
замовлення;
щодо реалізації програми
“Соціальне партнерство”.

Нормативно-правова база запровадження
соціального замовлення у місті Києві:

- Закон України від 19 червня 2003 року N 966-IV “Про соціальні послуги”;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2013р. №324 “Про затвердження Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів”;
- Програма “Турбота. Назустріч киянам” на 2016 - 2018 роки;
- Наказ Міністерства соціальної політики України від 20.01.2014 №28 “Про Порядок визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах”;
- Наказ Міністерства соціальної політики України від 03.09.2012 №537 “Про затвердження Переліку соціальних послуг, що надаються особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати”;
- Наказ Міністерства соціальної політики України від 15.10.2012 №648 “Про Методичні рекомендації визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах”.

Етапи впровадження:

I етап – визначення потреб у соціальних послугах населення адміністративно-територіальної одиниці:

- Організаційні заходи (наради, зустрічі з представниками громадських організацій);
- Інформування громади;
- «Школа соціального замовлення»;
- Консультування громадських організацій

II етап – аналіз даних, отриманих в процесі визначення потреб населення у соціальних послугах, визначення стратегічних пріоритетів

III етап – процедура закупівлі соціальних послуг:

- Підготовка тендерної документації відповідно закону України «Про здійснення державних закупівель»;
- Розміщення інформації у PROZORRO

IV етап – укладання договорів

Міська цільова програма «Соціальне партнерство» 2016-2018

Рішення Київської міської ради від 11.02.2016 №89/89

Порядком відбору передбачається:

- підтримка організацій ветеранів війни та праці, осіб з інвалідністю, жінок соціального спрямування та організації, які надають соціальні послуги;
- комісія з розгляду заявок;
- фінансуються наступні позиції – оплата оренди та ЖКП, статутна діяльність, окремі заходи.

Слабкі місця діючого відбору

- відсутні чіткі критерії до заходів, які фінансуються;
- практично відсутні відгуки про діяльність організації від цільової групи, територіальної громади тощо;
- відсутні індикатори ефективності заходів;
- якісний склад комісії та її повноваження

Переваги програми

Підтримується 93 організації, з них :

- - ветеранів – 35;
- - осіб з інвалідністю – 47;
- - жінок – 7;
- - організації, що надають соціальні послуги - 4

УВАГА! Конкурс на залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг

Лют. 28 2017 | Управління громадських зв'язків Херсонської міської ради

ОГОЛОШЕННЯ

про проведення у 2017 році конкурсу на залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг

Управління соціальної політики Херсонської міської ради (далі - Управління) оголошує конкурс на залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг (далі – конкурс) у рамках міської цільової програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2016-2018 роки.

Конкурс проводиться відповідно до Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2013р. № 324 та наказу Управління соціальної політики Херсонської міської ради від 27.02.2017 № 5 «Про проведення конкурсу із залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг».

Мета конкурсу

Конкурс проводиться з метою залучення недержавних суб'єктів до надання соціальних послуг із використанням механізму соціального замовлення.

Предмет конкурсу (відомості про конкурс)

Конкурс оголошується для надання наступних соціальних послуг:

- у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу (консультування, соціальний супровід пацієнтів, які отримують замісну підтримувальну терапію);

- надання паліативної та хоспісної допомоги для членів територіальної громади міста Херсона та людей, які живуть з ВІЛ.

Обсяг, якісні та кількісні характеристики соціальних послуг, що є предметом соціального замовлення, додаються (Додаток 4).

Обсяг бюджетних коштів

До фінансування соціальних послуг в межах конкурсу залучаються кошти міського бюджету в обсязі **125 тис. грн.**:

- **50,0 тис. грн.** – на надання послуг у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу (консультування, соціальний супровід пацієнтів, які отримують замісну підтримувальну терапію);

- **75,0 тис. грн.** – на надання паліативної та хоспісної допомоги для членів територіальної громади міста Херсона та людей, які живуть з ВІЛ.

Строки проведення конкурсу

Конкурс триватиме протягом березня-квітня 2017 року.

Початок прийому конкурсних пропозицій - 01 березня 2017 року.

Конкурсні пропозиції приймаються щоденно, крім суботи та неділі, з 9.00 до 16.00, обідня перерва – з 12.00 до 13.00.

Кінцевий термін прийому конкурсних пропозицій - 31 березня 2017 року.

Конкурсна документація, надана після закінчення встановленого терміну, не розглядатиметься.

Час розкриття конкурсних пропозицій - 03 квітня 2017 року о 10.00 годині.

Адреси:

- **подання конкурсних пропозицій:** м. Херсон, вул. Потьомкінська (К. Маркса), 29, к. №2, №1,

електронна адреса організатора конкурсу: lena454433@ukr.net

Подання конкурсної пропозиції в електронному вигляді є обов'язковою умовою участі в конкурсі.

- **розкриття конкурсних пропозицій:** м. Херсон, вул. Потьомкінська (К. Маркса), 29, к. №7

Вимоги до учасників конкурсу

До участі у конкурсі запрошуються **недержавні юридичні особи**, які відповідно до вимог чинного законодавства мають право надавати соціальні послуги на професійній основі, та відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2012р. № 1039.

Обов'язковими вимогами є:

- наявність статутних документів, цивільно-правових договорів (для фізичних осіб - підприємців), в яких визначено перелік соціальних послуг, затверджений Мінсоцполітики, категорії осіб, яким вони надаються;
- дотримання державних стандартів соціальних послуг;
- відповідний фаховий рівень працівників суб'єкта, зокрема соціальних працівників, інших фахівців, які надають соціальні послуги, що підтверджується документом про освіту державного зразка;
- відсутність заборгованості із сплати податків і зборів (обов'язкових платежів);
- наявність матеріально-технічної бази, необхідної для надання соціальних послуг;
- наявність кваліфікованого медичного персоналу (для суб'єктів, що надають соціальні послуги із паліативного/хоспісного догляду);

Конкурсна документація

1. Конкурсна пропозиція:

- складається за встановленою формою (Додаток 2),
- надається в 4 примірниках,
- надається в окремому запечатаному конверті (зразок оформлення конверту – Додаток 3).

УВАГА!

Для кожної соціальної послуги повинна бути заповнена окрема конкурсна пропозиція.

2. Документи, які надаються разом з Конкурсною пропозицією:

учасниками конкурсу - **юридичними особами:**

- копії установчих документів;
- копія балансу за попередній рік
- довідка територіального органуДФСпро відсутність податкового боргу, видана не пізніше ніж за місяць до подання конкурсної пропозиції;
- довідка з обслуговуючого банку (банків) про наявність рахунків в банківських установах та про відсутність заборгованості по сплаті відсотків по кредитах станом на останній день місяця, що передує дню розгляду конкурсних пропозицій.

учасниками конкурсу - **фізичними особами-підприємцями:**

- копія паспорта;
- копія податкової декларації про майновий стан і доходи та/або податкової декларації платника єдиного податку фізичної особи-підприємця за попередній рік;
- довідка територіального органуДФС про відсутність податкового боргу, видана не пізніше ніж за місяць до подання конкурсної пропозиції.
- довідка з обслуговуючого банку (банків) про наявність рахунків в банківських установах та про відсутність заборгованості по сплаті відсотків по кредитах станом на останній день місяця, що передує дню розгляду конкурсних пропозицій.

Відповідальність за достовірність інформації, що міститься у конкурсній пропозиції, покладається на учасника конкурсу.

Усі документи, що складають друкований варіант конкурсної документації, мають бути пронумеровані та скріплені у папки.

Електронні копії документів, що складають конкурсну документацію, подаються на електронному носії (з розбірливо написаною на ярлику назвою претендента) разом із друкованим варіантом конкурсної документації.

Конкурсна документація не повертається учаснику конкурсу.

Конкурсна документація, надіслана факсом або електронною поштою, не розглядатиметься.

Форми документів, заповнені частково або без дотримання вимог, вважаються неприйнятними та до розгляду не допускаються.

Форму конкурсної пропозиції, вимоги до її оформлення та необхідні консультації можна отримати за адресою: вул. Потьомкінська (К. Маркса), 29, к. №2, №1, щоденно, крім вихідних та святкових днів, з 8.00 до 12.00 год., з 14.00 до 16.00; та електронною поштою: lena454433@ukr.net

Критерії та порядок визначення переможців

Конкурсні пропозиції оцінюються за такими критеріями:

- відповідність діяльності учасника конкурсу критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги;
- фінансовий стан учасника конкурсу, у тому числі наявність кредиторської заборгованості, можливість надання послуг за власний рахунок з вартісною оцінкою соціальних послуг, стан матеріально-технічної бази;
- досвід учасника конкурсу у сфері надання соціальних послуг;
- кваліфікація персоналу, який залучається до надання соціальної послуги, у тому числі наявність відповідної освіти та досвіду роботи;
- планована кількість отримувачів соціальних послуг;
- вартість соціальних послуг, соціальне замовлення яких передбачається здійснити.

Конкурсна комісія відхиляє конкурсну пропозицію у разі:

- оформлення конкурсної пропозиції з порушенням вимог, установлених замовником соціальних послуг;
- невідповідності конкурсної пропозиції умовам конкурсу;
- надходження конкурсної пропозиції після закінчення визначеного строку за допомогою засобів поштового зв'язку.

Конкурсні пропозиції оцінюються за кожним з критеріїв за шкалою від 0 до 10 балів.

Переможцями конкурсу визнається учасник конкурсу, конкурсна пропозиція якого набрала найбільшу загальну суму балів.

КОНТАКТИ

Контактними особами з питань заповнення конкурсної пропозиції є Олефіренко Олена Миколаївна, контактний тел.: (0552) 45-44-33, та Ісакова Ірина Володимирівна, контактний тел.: (0552) 45-44-37, адреса електронної пошти: lena454433@ukr.net

Додаток 1

до наказу управління
соціальної політики:
від 27.02.2017 №5

**Відомості про конкурс
із залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг**

Розділ 1. Загальні положення про Конкурс	
1.1. Інформація про конкурс:	
замовник соціального замовлення :	Управління соціальної політики Херсонської міської ради
місцезнаходження замовника соціального замовлення:	вул. Потьомкінська (К. Маркса), 29, м. Херсон, 73000
виконавець соціального замовлення	недержавний суб'єкт, що надає соціальні послуги на підставі договору про залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг
мета конкурсу	відбір кращих пропозицій, спрямованих на задоволення потреб територіальної громади у соціальних послугах, які реалізовуватимуться із залученням коштів з міського бюджету
найменування предмету конкурсу та граничний обсяг бюджетних коштів, що залучаються для надання соціальних послуг	1. Конкурс із залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу (консультування, соціальний супровід пацієнтів, які отримують замісну підтримувальну терапію) - 50,0 тис. грн. 2. Конкурс із залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг із надання паліативної та хоспісної допомоги для членів територіальної громади міста Херсона та людей, які живуть з ВІЛ - 75,0 тис. грн.
перелік соціальних послуг, соціальне замовлення яких здійснюється, їхні обсяг, зміст, вимоги до якості та строки надання	1. Короткотривале консультування груп підвищеного ризику інфікування ВІЛ – 20 тис. грн; 2. Соціальний супровід з метою доведення до медичних послуг – 30 тис.грн.; 3. Соціальна послуга паліативного догляду 75 тис. грн. Обсяг, якісні та кількісні характеристики соціальних послуг, що є предметом соціального замовлення в 2017 році, наведено у додатку 4.
перелік соціальних груп та/або окремих категорій осіб, що є потенційними отримувачами соціальних послуг, їхня	Представники груп підвищеного ризику інфікування ВІЛ (відповідно до критеріїв, визначених наказом Міністерства охорони здоров'я від 08.02.2013 № 104, зареєстровано в Міністерстві юстиції 26 лютого 2013 р. за № 323/22855), які не перебувають на обліку в закладах охорони здоров'я у зв'язку з ВІЛ-інфекцією та не отримують відповідних медичних послуг, від 18 років. - <u>73 особи</u> ;

чисельність	<p>Особи, які живуть з ВІЛ, та відповідають наступним хоча б одному критерію:</p> <ul style="list-style-type: none"> - перебувають на диспансерному обліку в кабінеті «Довіра» у зв'язку з ВІЛ-інфекцією; - готуються до початку антиретровірусної терапії (АРТ) за призначенням лікаря; - приймають АРТ але мають проблеми з дотриманням режиму лікування АРТ та/або проходженням регулярного диспансерного обстеження (за висновком лікаря); - або є учасниками програми замісної підтримувальної терапії. <u>38 осіб</u>. <p>Сім'ї, в яких є повнолітня особа з обмеженим прогнозом життя, яка має невиліковні прогресуючі захворювання (зокрема, ВІЛ-інфекція), що супроводжується вираженим больовим синдромом, тяжкими розладами життєдіяльності, потребує догляду. <u>-75 осіб</u>.</p>
строк проведення конкурсу	Березень- квітень 2017 року
Адреса, за якою приймаються конкурсні пропозиції	м. Херсон, 73000, вул. Потьомкінська (К. Маркса), 29, к. №2, №1 (подання конкурсної пропозиції у 4 примірниках є обов'язковою умовою участі в конкурсі).
Електронна адреса організатора конкурсу	lana454433@ukr.net (подання конкурсної пропозиції в електронному вигляді є обов'язковою умовою участі у конкурсі).
Адреса розкриття конкурсних пропозицій	м. Херсон, 73000, вул. Потьомкінська (К. Маркса), 29, к. №7
Строки прийому та розкриття конкурсних пропозицій	<p>Конкурсні пропозиції приймаються протягом 30 днів з дати оприлюднення оголошення про проведення конкурсу на офіційному сайті міської ради та її виконавчих органів.</p> <p>Початок прийому конкурсних пропозицій - 01 березня 2017 року.</p> <p>Конкурсні пропозиції приймаються щоденно, крім суботи та неділі, з 9.00 до 16.00, обідня перерва – з 12.00 до 13.00.</p> <p>Кінцевий термін прийому конкурсних пропозицій - 31 березня 2017 року.</p> <p>Конкурсна документація надана після закінчення встановленого терміну не розглядатиметься.</p> <p>Час розкриття конкурсних пропозицій – 03 квітня 2017 року о 10.00 годині.</p>
Термін реалізації проектів	До 15 грудня 2017 року
Розділ 2. Вимоги до учасників Конкурсу	
Загальні положення	Учасники конкурсу - недержавні юридичні особи , які

	відповідно до вимог чинного законодавства мають право надавати соціальні послуги на професійній основі, та відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2012 року № 1039.
Обов'язкові вимоги	<ul style="list-style-type: none"> - наявність статутних документів, цивільно-правових договорів (для фізичних осіб - підприємців), в яких визначено перелік соціальних послуг, затверджений Міністерством соціальної політики, категорії осіб, яким вони надаються; - дотримання державних стандартів соціальних послуг; - відповідний фаховий рівень працівників суб'єкта, зокрема соціальних працівників, інших фахівців, які надають соціальні послуги, що підтверджується документом про освіту державного зразка; - відсутність заборгованості із сплати податків і зборів (обов'язкових платежів); - наявність у працівників суб'єкта особистих медичних книжок та вчасність проходження обов'язкових медичних оглядів; - наявність матеріально-технічної бази, необхідної для надання соціальних послуг; - наявність кваліфікованого медичного персоналу (для суб'єктів, що надають соціальні послуги із паліативного/хоспісного догляду);
Розділ 3. Вимоги до Конкурсних пропозицій	
Загальна інформація про конкурсну пропозицію	<p>Конкурсні пропозиції складаються державною мовою і подаються замовнику соціальних послуг у паперовій (у 4 примірниках) та електронній формі за адресою та у строк, зазначені у першому розділі.</p> <p>Конкурсні пропозиції надаються в окремому запечатаному конверті (зразок оформлення конверту – Додаток 3).</p> <p>Для кожної соціальної послуги повинна бути заповнена окрема конкурсна пропозиція.</p> <p>Усі документи, що складають друкований варіант конкурсної документації, мають бути пронумеровані та скріплені у папки.</p> <p>Електронні копії документів, що складають конкурсну документацію, подаються на електронному носії (з розбірливо написаною на ярлику назвою претендента) разом із друкованим варіантом конкурсної документації.</p> <p>Конкурсна документація не повертається учаснику конкурсу.</p>
Вимоги до змісту конкурсних пропозицій	Конкурсна пропозиція складається за встановленою формою (додаток 2)
До конкурсної пропозиції додаються	<p>1) учасниками конкурсу - юридичними особами:</p> <ul style="list-style-type: none"> - копії установчих документів; - копію балансу за попередній рік - довідка територіального органу ДФС про відсутність податкового боргу, видана не пізніше ніж за місяць до подання

	<p>конкурсної пропозиції;</p> <ul style="list-style-type: none"> - довідка з обслуговуючого банку (банків) про наявність рахунків в банківських установах та про відсутність заборгованості по сплаті відсотків по кредитах станом на останній день місяця, що передує дню розгляду конкурсних пропозицій. <p>2) учасниками конкурсу - фізичними особами-підприємцями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - копія паспорта; - копія податкової декларації про майновий стан і доходи та/або податкової декларації платника єдиного податку фізичної особи-підприємця за попередній рік; - довідка територіального органу ДФС про відсутність податкового боргу, видана не пізніше ніж за місяць до подання конкурсної пропозиції. - довідка з обслуговуючого банку (банків) про наявність рахунків в банківських установах та про відсутність заборгованості по сплаті відсотків по кредитах станом на останній день місяця, що передує дню розгляду конкурсних пропозицій. <p>Відповідальність за достовірність інформації, що міститься у конкурсній пропозиції, покладається на учасника конкурсу.</p>
Розділ 4. Розгляд Конкурсних пропозицій	
Критерії оцінювання конкурсних пропозицій	<ul style="list-style-type: none"> - відповідність діяльності учасника конкурсу критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги; - фінансовий стан учасника конкурсу, у тому числі наявність кредиторської заборгованості, можливість надання послуг за власний рахунок з вартісною оцінкою соціальних послуг, стан матеріально-технічної бази; - досвід учасника конкурсу у сфері надання соціальних послуг; - кваліфікація персоналу, який залучається до надання соціальної послуги, у тому числі наявність відповідної освіти та досвіду роботи; - планована кількість отримувачів соціальних послуг; - вартість соціальних послуг, соціальне замовлення яких передбачається здійснити.
Конкурсні пропозиції не розглядаються	<p>Конкурсна комісія відхиляє конкурсну пропозицію у разі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оформлення конкурсної пропозиції з порушенням вимог, установлених замовником соціальних послуг; - невідповідності конкурсної пропозиції умовам конкурсу; - надходження конкурсної пропозиції після закінчення визначеного строку за допомогою засобів поштового зв'язку.
порядок визначення переможців	<p>Конкурсні пропозиції оцінюються за кожним з критеріїв за шкалою від 0 до 10 балів.</p> <p>Переможцями конкурсу визнається учасник конкурсу, конкурсна пропозиція якого набрала найбільшу загальну суму балів.</p>

КОНКУРСНА ПРОПОЗИЦІЯ

Замовник соціальних послуг:	
Назва конкурсу:	Конкурс із залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг
Назва соціальної послуги:	
Соціальні групи, яким надається соціальна послуга:	

I. Відомості про суб'єкта

1. Загальна інформація

Повне та скорочене найменування (вказується згідно з установчими документами)	
Організаційно-правова форма:	
Орган та дата державної реєстрації (вказується згідно свідоцтва про державну реєстрацію (витягу, виписки з єдиного державного реєстру)):	
Мета та основні напрямки діяльності (вказується згідно з установчими документами)	
Код ЄДРПОУ	
Податковий статус¹:	
Місцезнаходження (вказується згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців):	
Фактична адреса:	
Контактні телефон, факс, адреса електронної пошти:	
Керівник (прізвище, ім'я та по батькові, посада):	
Бухгалтер (прізвище, ім'я та по батькові, контактні телефон, факс, адреса електронної пошти):	
Особа, уповноважена для виконання соціального замовлення (прізвище, ім'я та по батькові, місце роботи, посада, контактні телефон, факс, адреса електронної пошти) ² :	
Банківські реквізити (№ поточного рахунку, назва установи банку, МФО):	

2. Інформація про попередній досвід у сфері надання соціальних послуг

¹ Прибуткова чи неприбуткова організація (неприбуткова організація вказує дату і номер рішення про включення до Реєстру неприбуткових установ та організацій, структуру ознаки неприбутковості), статус платника ПДВ.

² Якщо суб'єктом для подання та підписання документів на конкурс буде призначено уповноважену особу, необхідно разом із конкурсною документацією подати довіреність, яка засвідчує повноваження цієї особи

Попередні договори про залучення бюджетних коштів до надання соціальних послуг (у разі виконання кількох замовлень додається необхідна кількість рядків)	
Замовник соціальних послуг:	
Строк надання соціальних послуг (вказується місяць, рік початку та закінчення строку):	
Отримувачі соціальних послуг та їх фактична кількість (вказуються соціальні групи, окремі категорії осіб та фактична кількість кожної соціальної групи (категорії)):	
Сума договору, грн.:	

Попередні проекти щодо надання соціальних послуг (у разі виконання кількох проектів додається необхідна кількість рядків)	
Джерело фінансування³:	
Строк виконання проекту (вказується місяць, рік початку та закінчення строку):	
Мета і завдання проекту:	
Отримувачі соціальних послуг та їх фактична кількість (вказуються соціальні групи, окремі категорії осіб та фактична кількість кожної соціальної групи (категорії)):	
Сума фінансування, грн.:	

Суб'єкт:

_____ (повне найменування юридичної особи)

_____ (керівник або уповноважена особа)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

М.П.

“ ” _____ 20__ р.
(дата подання пропозиції)

³ Бюджетні кошти, кошти проекту (програми) міжнародної технічної допомоги, кошти благодійної/безповоротної фінансової допомоги (зазначається найменування донора).

II. Концепція виконання соціального замовлення

1. Характеристика, чисельність та критерії відбору отримувачів соціальної послуги

Запланована чисельність отримувачів соціальної послуги:	
Соціально-демографічні характеристики отримувачів соціальної послуги:	
Критерії та методологія пошуку та відбору отримувачів соціальної послуги:	
Критерії визначення нужденності отримувачів соціальної послуги, які застосовуватимуться при наданні соціальних послуг:	

2. Загальні підходи до організації та надання соціальної послуги

Зміст, умови та порядок надання соціальної послуги (в т.ч. алгоритм, методики надання соціальної послуги, порядок прийняття рішення про надання соціальної послуги тощо)	
Опис основних заходів для виконання соціального замовлення:	
Тривалість та періодичність надання соціальної послуги одному отримувачу соціальної послуги (кількість робочих годин в тиждень/день; загальна кількість днів надання соціальної послуги і т.п.):	

3. Очікувані результати виконання соціального замовлення (для отримувачів соціальної послуги, виконавця, партнерських організацій, громади)

Короткострокові кількісні та якісні результати:	
Довгострокові кількісні та якісні результати:	

4. Моніторинг та оцінювання виконання соціального замовлення

Критерії та методи проведення моніторингу та оцінювання:	
ПБ та посади осіб, які здійснюватимуть моніторинг та оцінювання (можуть бути як працівники суб'єкта, так і зовнішні експерти, представники партнерських організацій та ін.):	

5. Ризики

Фактори, які можуть завадити або негативно вплинути на хід виконання соціального замовлення:	
Яким чином ці фактори будуть мінімізовані:	

6. Розповсюдження результатів

Способи розповсюдження інформації про виконання соціального замовлення, способи залучення ЗМІ, органів влади, партнерів та інших аудиторій до процесу його виконання та результатів:	
---	--

Суб'єкт:

(повне найменування юридичної особи)

(керівник або уповноважена особа)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

М.П.

“ ” _____ 20__ р.

(дата подання пропозиції)

III. Відомості про персонал суб'єкта⁴

1. Адміністративний та управлінський персонал

№	Прізвище, ім'я та по батькові	Посада (функція)	Освіта ⁵ , спеціалізація	Спеціальне навчання ⁶	Попередній досвід роботи ⁷	Функції в межах виконання соціального замовлення
1.1.	Управлінський персонал					
1.1.1.						
1.1.2.						
1.2.	Фінансово-господарські працівники					
1.2.1.						
1.2.2.						
1.2.3.						
1.3.	Інший адміністративний персонал					
1.3.1.						
1.3.2.						
1.3.3.						

2. Основний персонал⁸

№	Прізвище, ім'я та по батькові	Посада (функція)	Категорія ⁹	Освіта	Спеціальне навчання	Попередній досвід роботи	Функції в межах виконання соціального замовлення
2.1.	Соціальні працівники та робітники						
2.1.1.							
2.1.2.							
2.1.3.							
2.2.	Медичний персонал						
2.2.1.							
2.2.2.							
2.2.3.							
2.3.	Інший основний персонал						
2.3.1.							

⁴ Вказуються працівники суб'єкта та особи, залучені на підставі цивільно-правових договорів (крім залучених фізичних осіб-підприємців).

⁵ Середня, професійно-технічна, вища освіта тощо; кваліфікація та кваліфікаційний рівень (молодший спеціаліст, спеціаліст, бакалавр, магістр) згідно з дипломом (документом про освіту); науковий ступінь тощо, спеціальність.

⁶ Вказуються курси підвищення кваліфікації, спеціалізовані та інші тренінги, які пройшов працівник за напрямками (темами), що пов'язані з предметом конкурсу.

⁷ Вказується досвід роботи на підприємствах, в установах та організаціях за напрямками (в проєктах), що пов'язані з предметом конкурсу.

⁸ Соціальні, медичні, педагогічні працівники, соціальні робітники та інший персонал суб'єкта, що безпосередньо здійснює надання соціальних послуг.

⁹ Головний або молодший спеціаліст, старша медсестра тощо.

2.3.2.									
2.3.3.									

3. Допоміжний персонал¹⁰

№	Прізвище, ім'я та по батькові	Посада (функція)	Категорія	Освіта	Спеціальне навчання	Попередній досвід роботи	Функції в межах виконання соціального замовлення
3.1.1.							
3.1.2.							
3.1.3.							
3.1.4.							
3.1.5.							

Суб'єкт:

(повне найменування юридичної особи)

(керівник або уповноважена особа)

(підпис)

М.П.

“ ” 20__ р.

(дата подання пропозиції)

(прізвище та ініціали)

¹⁰ Працівники суб'єкта, які безпосередньо залучені до надання соціальних послуг та здійснюють допоміжні та обслуговуючі функції щодо основного персоналу.

IV. Відомості про матеріально-технічну базу суб'єкта

1. Відокремлені приміщення, будівлі та споруди

№	Найменування, тип ¹¹	Адреса	Майнове право на об'єкт ¹²	Функціональне призначення	Основні характеристики ¹³	Стан ¹⁴	Примітки
1.1.	Приміщення, будівлі та споруди спеціального призначення ¹⁵						
1.1.1.							
1.1.2.							
1.2.	Інші приміщення, будівлі та споруди ¹⁶						
1.2.1.							
1.2.2.							

2. Транспортні засоби

№	Найменування, вид	Марка	Рік випуску	Право, на якому належить транспортний засіб	Основні характеристики ¹⁷	Стан ¹⁸	Примітки
2.1.	Спеціальні транспортні засоби ¹⁹						
2.1.1.							
2.1.2.							
2.2.	Транспортні засоби загального призначення						
2.2.1.							
2.2.2.							

¹¹ Відокремлене приміщення, будівля (будинок), споруда тощо.

¹² Право власності, оренда, лізинг, користування (позичка) тощо (якщо майно належить не на праві власності, також вказується дата закінчення строку користування).

¹³ В т. ч. загальна та корисна площа, поділ приміщень на основні та підсобні тощо.

¹⁴ Фізичний та сагітарний стан приміщень (відмінний, добрий, задовільний, рівень зношеності тощо).

¹⁵ Приміщення, будівлі, споруди, спеціально пристосовані (обладнані) для надання соціальних послуг.

¹⁶ Приміщення, будівлі, споруди загальногосподарського призначення, офісні приміщення тощо.

¹⁷ Технічні та експлуатаційні характеристики, інші суттєві особливості.

¹⁸ Фізичний та технічний стан (відмінний, добрий, задовільний, справність, рівень зношеності тощо).

¹⁹ Транспортні засоби, пристосовані для перевезення осіб з числа маломобільних груп (осіб з особливим потребами) тощо.

3. Прилади, засоби та інвентар, призначені для надання соціальних послуг

№	Найменування, категорія	Право, на якому належить майно	Призначення	Основні характеристики ²⁰	Стан ²¹	Примітки
3.1.	Спеціальне обладнання та інструменти ²²					
3.1.1.						
3.1.2.						
3.1.3.						
3.2.	Інші спеціальні засоби та інвентар					
3.2.1.						
3.2.2.						
3.2.3.						

3.4. Прилади, засоби та інвентар загальноновиробничого призначення

№	Найменування, категорія	Основні характеристики	Стан	Примітки
4.1.	Комп'ютерне обладнання			
4.1.1.				
4.1.2.				
4.1.3.				
4.2.	Інші прилади, засоби та інвентар			
4.2.1.				
4.2.2.				
4.2.3.				

Суб'єкт:

(повне найменування юридичної особи)

(керівник або уповноважена особа)

(підпис)

“ ” 20 р.

(прізвище та ініціали)

М.П.

(дата подання пропозиції)

²⁰ Вид, технічні й експлуатаційні характеристики, інші суттєві особливості обладнання.
²¹ Фізичний та технічний стан (відмінний, добрий, задовільний, справність, рівень зношеності тощо).
²² Обладнання, прилади та інструменти, спеціально призначені для надання соціальних послуг.

V. КОШТОРИС
фінансування соціальних послуг
за рахунок бюджетних коштів²³

Соціальні групи, яким надається соціальна послуга:	
--	--

1. Прямі витрати

1.1. Заробітна плата та єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Посада	Оклад на місяць, грн.	Навантаження працівника, % ²⁴	Кількість місяців в межах виконання соціального замовлення	Сума, грн.
Основний персонал²⁵				
<i>в т. ч. соціальні працівники та робітники</i>				
<i>в т. ч. медичний персонал</i>				
<i>в т. ч. педагогічний персонал</i>				
Допоміжний персонал²⁶				
Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування _____ :				
Всього:				

1.2. Придбання товарів, робіт та послуг

Стаття витрат	Вартість одиниці, грн.	Одиниця виміру	Кількість одиниць	Сума, грн.
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар				
Медикаменти та перев'язувальні матеріали				
Продукти харчування				

²³ Кошторис розраховується окремо по кожній з соціальних груп.

²⁴ Частка робочого часу, на яку задіяний працівник на роботі.

²⁵ Соціальні, медичні, педагогічні працівники, соціальні робітники та інший персонал, що безпосередньо здійснює надання соціальних послуг.

²⁶ Працівники, безпосередньо залучені до надання соціальних послуг, які здійснюють допоміжні та обслуговуючі функції щодо основного персоналу.

Супутні роботи та послуги²⁷				
Інші витрати на придбання товарів, робіт та послуг				
Всього:				

1.3. Інші прямі витрати

Стаття витрат	Вартість одиниці, грн.	Одиниця виміру	Кількість одиниць	Сума, грн.
Транспортні витрати²⁸				
Ремонт та обслуговування спеціального обладнання та інших спеціальних засобів²⁹				
Інші витрати				
Всього:				

2. Непрямі витрати

2.1. Заробітна плата та єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Штатна посада	Оклад на місяць, грн.	Навантаження працівника, % ³⁰	Кількість місяців в межах виконання соціального замовлення	Сума, грн.
Адміністративний та управлінський персонал³¹				
Господарський та обслуговуючий персонал				
Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування ____:				
Всього:				

2.2. Придбання товарів, робіт та послуг

Стаття витрат	Вартість одиниці, грн.	Одиниця виміру	Кількість одиниць	Сума, грн.
---------------	---------------------------	-------------------	----------------------	------------

²⁷ Роботи та послуги, безпосередньо пов'язані з наданням соціальних послуг.

²⁸ Витрати на залучення транспортних послуг, які є складовою соціальної послуги або без яких надання соціальних послуг є неможливим.

²⁹ Обладнання, яке безпосередньо використовується для надання соціальних послуг.

³⁰ Частка робочого часу, на яку задіяний працівник на роботі.

³¹ Працівники адміністрації, бухгалтерії та планово-фінансового відділу, інженерно-технічні працівники тощо.

Предмети, матеріали, обладнання та інвентар на загальноувиробничі і адміністративні потреби				
Роботи та послуги на загальноувиробничі і адміністративні потреби				
Інші витрати на придбання товарів, робіт і послуг				
Всього:				

2.3. Інші непрямі витрати

Стаття витрат	Вартість одиниці, грн.	Одиниця виміру	Кількість одиниць	Сума, грн.
Оренда та обслуговування приміщень, будівель та споруд				
Витрати на комунальні послуги та енергоносії				
Оплата теплопостачання				
Оплата водопостачання та водовідведення				
Оплата електроенергії				
Вивезення сміття				
Витрати на зв'язок (в т. ч. пошта, телефон, Інтернет)				
Абонплата за телефони				
Вартість місцевих розмов				
Інтернет зв'язок				
Інші витрати				
Всього:				

3. Вартість людино-години

3.1. Розрахунок коефіцієнту розподілу непрямих витрат

Категорія витрат	Сума, грн.
Заробітна плата та єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування основного і допоміжного персоналу, що залучається в до надання соціальних послуг в межах виконання соціального замовлення	
Заробітна плата та єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування всього основного і допоміжного персоналу, який здійснює надання соціальних послуг за різними договорами та проектами суб'єкта	
Коефіцієнт розподілу непрямих витрат ³² :	

³² Розраховується шляхом ділення заробітної плати основного і допоміжного персоналу, залученого в межах замовлення,

3.2. Розрахунок вартості людино-години

Категорія витрат	Сума по категорії, грн.	Коефіцієнт розподілу непрямих витрат, %	Варість категорії, грн.	Вартість на людино-годину, грн. ³³
Прямі витрати				
Заробітна плата та єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування		-		
Придбання товарів, робіт та послуг		-		
Інші примі витрати		-		
Всього прямих витрат:				
Непрямі витрати				
Заробітна плата та єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування				
Придбання товарів, робіт та послуг				
Інші непрямі витрати				
Всього непрямих витрат:				
Разом:				

4. Розрахунок вартості надання соціальної послуги

Категорії отримувачів	Вартість на людино-годину, грн.	Кількість людино-годин на особу, год.	Кількість отримувачів соціальної послуги, осіб	Сума, грн.
Категорія I				
Категорія II				
Категорія III				
Разом:				

Суб'єкт:

_____ (повне найменування юридичної особи)

_____ (керівник або уповноважена особа)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

М.П.

“ ____ ” _____ 20__ р.
(дата подання пропозиції)

на заробітну плату всього основного і допоміжного персоналу, який здійснює надання соціальних послуг за різними договорами і проектами суб'єкта.

³³ Розраховується виходячи з вартості відповідної категорії, помноженої на коефіцієнт розподілу непрямих витрат, що ділиться на кількість робочих днів у місяці та нормативну кількість робочих годин на день.

Додаток 3
до наказу управління
соціальної політики
від 27.02.2017 №5

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ КОНВЕРТУ

НЕ ВІДКРИВАТИ до 10 год. 00 хв. 03 квітня 2017 р.
Найменування учасника: Код за ЄДРПОУ: Адреса (місцезнаходження): Телефон, факс, e-mail:
КОНКУРСНА ПРОПОЗИЦІЯ
про проведення у 2017 році конкурсу на залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг
Управління соціальної політики Херсонської міської ради вул. Потьомкінська (К. Маркса), 29, к. №2, №1, м. Херсон

УВАГА!!! Конверт повинен бути заклеєний та опечатаний відбитком печатки учасника конкурсу в місцях склеювання.

**Обсяг, якісні та кількісні характеристики соціальних послуг,
що є предметом соціального замовлення в 2017 році.**

Замовник: Управління соціальної політики Херсонської міської ради

Назва конкурсу: Конкурс на залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг у рамках міської цільової програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2016-2018 роки

Соціальні послуги у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу:

СОЦІАЛЬНА ПОСЛУГА 1: КОРОТКОТРИВАЛЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ

Державний стандарт затверджено наказом Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 № 678 зареєстровано в Міністерстві юстиції 17.07.2016 за № 866/27311

Отримувачі послуги:

Представники груп підвищеного ризику інфікування ВІЛ (відповідно до критеріїв, визначених наказом Міністерства охорони здоров'я від 08.02.2013 № 104, зареєстровано в Міністерстві юстиції 26 лютого 2013 року за № 323/22855), які не перебувають на обліку в закладах охорони здоров'я у зв'язку з ВІЛ-інфекцією та не отримують відповідних медичних послуг, від 18 років.

Мета послуги:

Своєчасне виявлення випадків ВІЛ-інфекції серед осіб, які практикують ризиковані форми поведінки шляхом формування мотивації для проходження тестування на ВІЛ-інфекцію в місцевих закладах охорони здоров'я. Мотивування до зміни ризикованої поведінки на більш безпечну та супроводження цього процесу.

Основні дії та заходи, що становлять зміст соціальної послуги:

Консультування з питань (в середньому 2 зустрічі, по 1,5-2 години (в тому числі час на дорогу)

- формування/підвищення мотивації до дотримання безпечної щодо здоров'я та життя поведінки;
- профілактика соціально небезпечних захворювань;
- користування презервативом як індивідуальним засобом захисту від ІПСШ, зокрема, ВІЛ, у контексті попередження статевого шляху передачі інфекцій

Сприяння в отриманні інших послуг та консультацій фахівців - проходження тестування на ВІЛ-інфекцію в закладах охорони здоров'я (в рамках консультацій)

Середня кількість годин надання послуги 1 отримувачу – 4 години

Умови надання послуги:

За місцем перебування отримувача та/ або на базі офісу

Показники якості соціальної послуги:

Кількісні показники:

кількість скарг і результати їх розгляду (у розрахунку на 100 отримувачів соціальної послуги);

кількість задоволених звернень за отриманням соціальної послуги (% від загальної кількості звернень);

періодичність здійснення моніторингу якості надання соціальної послуги;
 відповідність встановлених показників якості (встановлюється шляхом здійснення моніторингу).

Якісні показники:

наявність визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги;
 рівень задоволеності соціальною послугою (за оцінками отримувачів соціальної послуги);
 покращення емоційного, психологічного, фізичного стану отримувачів соціальної послуги, позитивні зміни у стані отримувача соціальної послуги в процесі її надання порівняно з періодом, коли соціальна послуга не надавалася;

Орієнтовна кількість отримувачів послуги за рахунок бюджетних коштів: 73 особи.

Орієнтовний обсяг необхідного фінансування з міського бюджету: 20 тис. грн.

СОЦІАЛЬНА ПОСЛУГА 2: СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД

Державний стандарт затверджено наказом Міністерства соціальної політики від 31.03.2016 №318, зареєстровано в Міністерстві юстиції 22.04.2016 за № 621/28751

Отримувачі послуги:

Особи, які живуть з ВІЛ, та відповідають наступним хоча б одному критерію:
 - перебувають на диспансерному обліку в кабінеті «Довіра» у зв'язку з ВІЛ-інфекцією;
 - або готуються до початку антиретровірусної терапії (АРТ) за призначенням лікаря;
 - або приймають АРТ та проблеми з дотримання режиму лікування АРТ та/або проходження регулярного диспансерного обстеження (за висновком лікаря)
 - або є учасниками програми замісної підтримувальної терапії

Мета послуги:

Формування та підтримка прихильності до АРВ-терапії та решти необхідних медичних послуг.

Основні дії та заходи, що становлять зміст соціальної послуги:

Оцінка потреб отримувача послуги та складання індивідуального плану надання послуги (одноразово, 2 години).

Консультації/бесіди з отримувачем послуги щодо формування/підтримки прихильності до АРТ та регулярного диспансерного обстеження (3 зустрічі по 1 годині).

Навчання та формування навичок дотримання режиму лікування, життя з ВІЛ-інфекцією (3 зустрічі по 1 годині).

Перенаправлення до інших надавачів соціальних та медичних послуг для отримання інших спеціалізованих послуг (за потребою, 2 години).

Ведення документації за результатами надання послуги (постійно, відповідно до вимог Державного стандарту та наказів Міністерства соціальної політики) (постійно, 2 години)

Тривалість надання послуги: 2,5-3 місяця

Середня кількість годин надання послуги 1 отримувачу - 12 годин

Умови надання послуги:

частково на базі офісу та за місцем перебування отримувача послуги

Показники якості соціальної послуги:

Кількісні показники:

Частка отримувачів послуги соціального супроводу, в яких після отримання послуги відбулося покращення фізичного, психологічного, соціального стану, від загальної кількості отримувачів цієї послуги.

Частка отримувачів послуги, яким послуга надавалася відповідно до потреб отримувача, від загальної кількості отримувачів цієї послуги.

Показники, що характеризують ефективність послуги:

Збільшення відсотку прихильності до лікування та отримання медичної послуги (за висновком закладу охорони здоров'я).

Орієнтовна кількість отримувачів послуги за рахунок бюджетних коштів:
38 осіб

Орієнтовний обсяг необхідного фінансування з міського бюджету: 30 тис. грн.

СОЦІАЛЬНА ПОСЛУГА 3: ПАЛІАТИВНИЙ ДОГЛЯД**Державний стандарт:**

затверджено наказом Міністерства соціальної політики від 29.01.2016 № 58, зареєстровано в Міністерстві юстиції 17.02.2016 за № 247/28377

Отримувачі послуги:

Члени сім'ї, в якій є особа з обмеженням прогнозом життя та невиліковні прогресуючі захворювання (зокрема, ВІЛ-інфекція)

Сім'я, в якій є повнолітня особа з обмеженням прогнозом життя, яка має невиліковні прогресуючі захворювання (зокрема, ВІЛ-інфекція), що супроводжується вираженим больовим синдромом, тяжкими розладами життєдіяльності, потребує догляду.

Мета послуги:

Підтримка та навчання членів сім'ї особи, яка потребує паліативного догляду, навичкам допомоги та обслуговування хворого.

Основні дії та заходи, що становлять зміст соціальної послуги:

Оцінка потреб та визначення складових догляду (одноразово, 2 години).

Організація соціально-психологічної допомоги членам сім'ї отримувача соціальної послуги (за потреби, в рамках візиту).

Консультації та навчання членів сім'ї щодо основ паліативного догляду за хворою людиною, зокрема формування навичок допомоги у самообслуговуванні хворої особи, дотримання особистої гігієни, користування туалетом, підтримка рухового режиму, годування (2 візити, по 2 години кожний візит).

Формування навичок спостереження за станом здоров'я, допомога у проведенні процедур за призначенням лікаря, контроль прийому ліків, сприяння наданню необхідних медичних послуг (2 візити, по 2 години кожний візит).

Ведення документації за результатами надання послуги (постійно, відповідно до вимог Державного стандарту та наказів Міністерства соціальної політики) (постійно, 2 години).

Тривалість надання послуги: 2-3 місяця

Середня кількість годин надання послуги 1 отримувачу - 20 годин

Умови надання послуги:

за місцем перебування отримувачів послуги (вдома)

Показники якості соціальної послуги:**Кількісні показники:**

кількість скарг і результати їх розгляду (у розрахунку на 100 отримувачів соціальної послуги);

кількість задоволених звернень за отриманням соціальної послуги (% від загальної кількості звернень);

періодичність здійснення моніторингу якості надання соціальної послуги;

відповідність встановлених показників якості (встановлюється шляхом здійснення моніторингу).

Якісні показники:

наявність визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги;

наявність індивідуального плану надання соціальної послуги консультування, що відповідає визначеним індивідуальним потребам її отримувача;

рівень задоволеності соціальною послугою (за оцінками отримувачів соціальної послуги);

покращення емоційного, психологічного, фізичного стану отримувачів соціальної послуги, позитивні зміни у стані отримувача соціальної послуги в процесі її надання порівняно з періодом, коли соціальна послуга не надавалася.

Орієнтовна кількість отримувачів послуги за рахунок бюджетних коштів:
75 осіб

Орієнтовний обсяг необхідного фінансування з міського бюджету: 75 тис. грн.

Строк надання всіх соціальних послуг: Травень-грудень 2017 року

УМОВИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ

1. Соціальна послуга повинна надаватись отримувачам соціальної послуги з дотриманням вищезазначених державних стандартів соціальних послуг, правових норм і принципів надання соціальних послуг.

2. Послуга надається за рішенням підприємства (установи, організації) на підставі його письмової заяви та інших документів, що підтверджують право громадянина на отримання соціальної послуги відповідно до норм та стандартів, встановлених чинним законодавством.

3. Отримувачі соціальної послуги повинні бути ознайомлені із змістом та обсягом послуг, що їм надаватимуться, умовами та порядком їх надання, а також з правилами поведінки під час отримання соціальних послуг.

4. Виконавець соціального замовлення повинен укласти з кожним отримувачем соціальної послуги договір про надання соціальних послуг.

5. Зміст та обсяг соціальних послуг, які надаватимуться отримувачам соціальної послуги, визначаються індивідуально для кожного з них в залежності від стану та потреб.

6. На кожного отримувача соціальної послуги повинна вестись особова справа.

ОГЛЯД МІЖНАРОДНИХ ПРАКТИК ЗАЛУЧЕННЯ ОГС ДО НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ЗА ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСУВАННЯ

Любов Паливода, Володимир Купрій,
Творчий центр ТЦК, експерти ОБСЄ

ОБСЄ Організація з безпеки та
співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЄ в Україні

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ

Що ми розуміємо підтермінами

"державні послуги",

"публічні послуги",

"соціальні послуги"?

ОБСЄ Організація з безпеки та
співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЄ в Україні

ЄС: послуги загального інтересу

- є частиною цінностей, які поділяються всіма європейськими суспільствами та формують важливий елемент європейської моделі суспільства.
- їх роль є важливою для підвищення якості життя всіх громадян та для уникнення соціальної ізоляції
- ефективність та якість цих послуг є фактором для конкурентності та кращої згуртованості,
- є основою європейського громадянства, що формують базові права для громадян Європи та надають можливість для діалогу з владою задля належного врядування

Зелена книга ЄС щодо послуг загального інтересу (2003)
GREEN PAPER ON SERVICES OF GENERAL INTEREST (Brussels,
21.5.2003 COM(2003)

Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЄ в Україні

ЄС: послуги загального інтересу

- Три категорії: послуги загального економічного інтересу, неекономічні послуги, соціальні послуги загального інтересу
- Соціальні послуги, що представляють спільний інтерес, є ті, які відповідають потребам вразливих громадян, і засновані на принципах солідарності та рівного доступу. Вони можуть бути як економічного або неекономічного характеру. Приклади включають в себе програми соціального забезпечення, служб зайнятості та соціального житла.
- Соціальні послуги: соціальне забезпечення, зайнятість та професійний розвиток, домашній догляд за дітьми, довготривалий догляд, соціальна допомога

Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЄ в Україні

ООН: публічні послуги

Це різноманітні послуги, які органи влади надають населенню. Часто ці послуги є різними як по суті, так і по обсягу.

ООН розрізняє:

- **правоохоронні та правозахисні** послуги (наприклад, поліція, суд тощо);
- **інфраструктурні та комунальні** послуги (наприклад, дороги, магістралі, водогони, електро- та газо-проводи, житлові та публічні будинки);
- послуги з **економічного розвитку**, фінансові послуги та послуги регулятора (наприклад, банкові, фінансові, інвестиційні, обмін валюти, фінансовий захист для малозабезпечених); та
- **соціальні послуги** (освіта, здоров'я, соціальне страхування, захист від безробіття, захист людей похилого віку, сиріт, та інші послуги для малозабезпечених).

Процедури надання цих послуг значно **залежать** від їх суті та отримувачів, інституцій-надавачів послуг та рівня існуючої монополії та конкурентності в різних категоріях послуг (ООН 1999).

Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЄ в Україні

Україна: практика

- Поняття «послуги», «державні послуги», «публічні послуги» та «соціальні послуги» часто вживаються **як синоніми**, нівелюючи наявні відмінності;
- При використанні поняття «послуги», як правило, **головний акцент** робиться на юридичних аспектах, зокрема на адміністративній процедурі їх надання;
- Поняття «послуга» **визначається** як будь-який захід або вигоду, які одна сторона може запропонувати іншій і які не є матеріальними та не призводять до заволодіння будь-чим.

Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЄ в Україні

Державні послуги

- Державні органи використовують найчастіше термін "**послуга**" у значенні **«державна послуга»**
- Державна послуга трактується як одна з основних форм відносин між громадянами і юридичними особами та органами державної влади, де держава розглядається як «постачальник послуг», який надає необхідні й корисні для суспільства послуги.
- Тобто під поняттям **«державні послуги»** розуміються такі послуги, забезпечення яких бере на себе держава.
- Часто зустрічається термін **«публічні послуги»**. Саме з державними послугами найчастіше й ототожнюються публічні чому сприяє і те, що англійською термін public service означає як «публічні».

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Публічні послуги

Термін "**публічні послуги**" набагато ширший за значенням від «державних послуг», оскільки, на відміну від державних послуг, суб'єктом надання яких є виключно держава, їх можуть надавати як державні, так і недержавні структури

Публічні послуги – це послуги, які можуть надавати як державні органи, так і органи місцевого самоврядування та будь-які інші органи, якщо держава делегує їхнє виконання і забезпечує відповідними ресурсами їх надання.

Публічні послуги означають юридично й соціально значущі дії в інтересах суспільства, держави й громадян.

Особливістю публічних послуг є наявність для них регламентів, зумовлених державою, і державний нагляд за їхнім наданням.

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Соціальні послуги

комплекс правових, економічних, психологічних, освітніх, медичних, реабілітаційних, та інших заходів, спрямованих на окремі соціальні групи чи індивідів, які перебувають у складних життєвих обставинах, та потребують сторонньої допомоги з метою поліпшення або відтворення їх життєдіяльності, соціальної адаптації, та повернення до повноцінного життя.

Закон України "Соціальні послуги" (2003)

Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЄ в Україні

Соціальні послуги (1)

- На відміну від публічних можуть надаватися **лише громадянам**, а не юридичним особам.
- **Порядок надання** соціальних послуг чітко регламентований законодавством,
- Для них характерна адресна спрямованість
- Надаються лише в межах цільової державної програми, їх фінансування здійснюється за рахунок бюджетних коштів.

Отже, для соціальних послуг **характерними є**,

1. суб'єкти, що надають і споживають ці послуги;
2. процедура надання і фінансування послуги;
3. імперативний метод регулювання правовідносин, що виникають.

Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЄ в Україні

Співвідношення соціальних послуг з державними і публічними

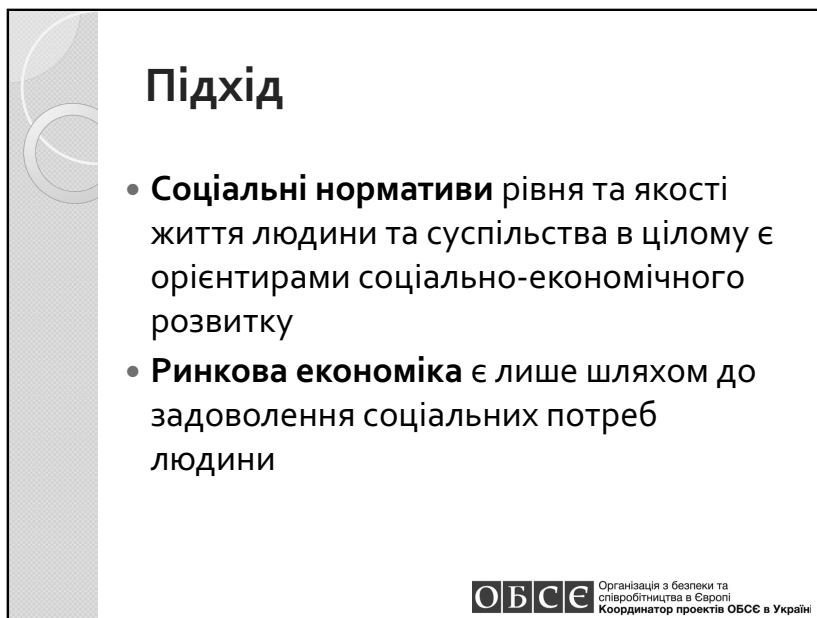
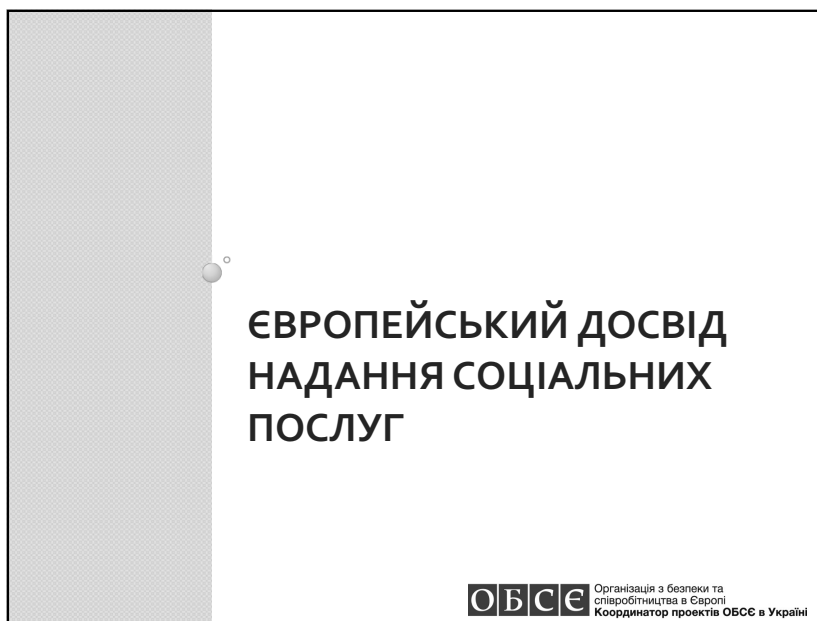
- Соціальні послуги виокремлюють за тією сферою, в якій вони надаються (охорона здоров'я, культура, освіта, наука)
- Соціальні послуги мають усі ознаки публічних і за своєю суттю є публічними, але критерієм виділення (на відміну від державних послуг) є не коло суб'єктів, що їх надають, а сфера, в якій вони реалізуються.

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Співвідношення соціальних послуг з державними і публічними

- Соціальні послуги, так само як і державні, належать до публічних.
- Соціальні послуги можуть надаватися як державними і муніципальними структурами, так і комерційними й некомерційними недержавними організаціями.
- Відповідно соціальні послуги можуть бути і державними, і недержавними.

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Основні принципи:

- опора на **право та гарантії дотримання прав** для всіх суб'єктів господарювання та всіх прошарків населення;
- **рівна можливість** вільної зайнятості, реалізація трудового та інтелектуального потенціалу, та забезпечення на цій основі своїх соціальних потреб;
- **загальна відповідальність** всіх членів суспільства за його благополуччя з солідарною турботою всіх членів суспільства про тих, хто ще або вже не працює, на основі розвинутої системи соціального захисту;

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Основні принципи:

- **відповідальність держави** за вироблення та дотримання правил поведінки на ринку, не допущення руйнівних дій ринкових сил (безробіття, криза, інфляція, протистояння багатих та бідних);
- визнання **системи соціального партнерства** як головного механізму досягнення соціального погодження та миру;
- орієнтація на **збереження та розвиток** культурного, морального та духовного спадку народу.

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Що це дає?

Пріоритетність в загальній державній політиці соціальних завдань, що забезпечують:

- **Соціальну стійкість** та відсутність соціальних конфліктів в країні (регіоні);
- **Долю населення**, що знаходиться за межею бідності, та не перевищує рівень безробіття;
- **Рівень безробіття**, що не перевищує "природний" рівень (до 5%);
- Диференціацію населення за **дохідністю** на рівні природноєкономічної (не вище 1:10);
- **Тривалість** життя в країні перевищує середньосвітовий рівень.

Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЄ в Україні

РОЛЬ ОГС В НАДАННІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ: ДОСВІД ЄС

Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЄ в Україні

Новий публічний менеджмент (80-і роки)- зміна пріоритетів у засадах і формі відносин між владою і громадянами.

Людина, її права та свободи були визнані головною соціальною цінністю, а **головним завданням публічної влади** визначено саме ефективне надання якісних послуг громадянам.

Результат - нові підходи, методи та залучені нові інституції до надання послуг, а громадяни стали не прохачами, а споживачами послуг. І орієнтиром для надавачів послуг є потреби суспільства та інтереси, запити та очікування споживача.

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

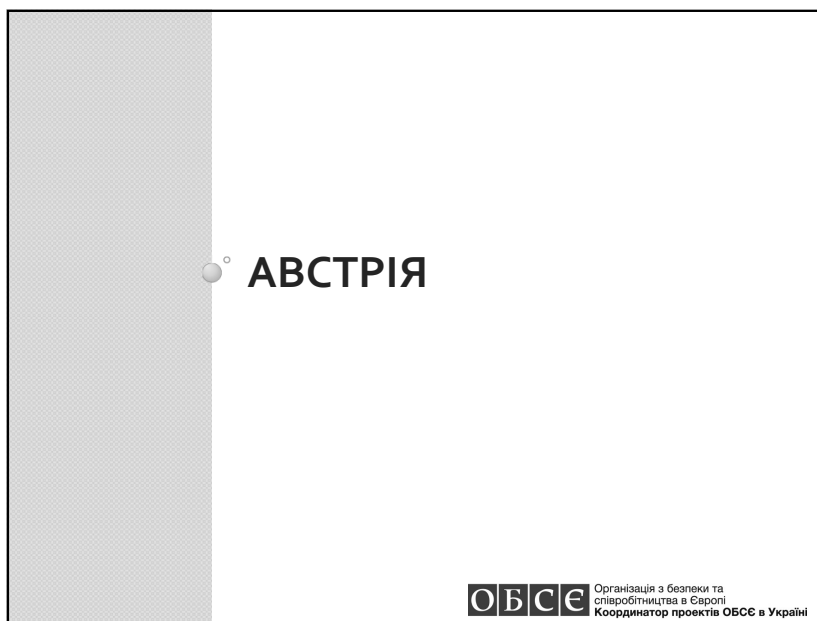
Роль ОГС

Надати послуги населенню та почути потреби та інтереси людей.

Функції ОГС в наданні послуг:

- покращення уже існуючих послуг та системи їх надання через виявлення та представлення інтересів населення;
- організація тиску на владу з метою покращення якості послуг через громадянське представництво та моніторинг діяльності влади

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Комплексна система соціального забезпечення і соціального захисту, яка оперує на двох рівнях:

- існує **принцип страхування**, який забезпечує покриття для всіх працюючих, а також в значній мірі для їх утриманців у разі хвороби, нещасного випадку, безробіття, декретної відпустки, і пенсії;
- є **соціальне забезпечення**, що надається федеральними, регіональними і муніципальними органами влади громадянам, які його потребують, але не є охопленими системою страхування.

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Система соціального захисту:

- Соціальне страхування: соціальне пенсійне, медичне та страхування від нещасних випадків;
- Страхування на випадок безробіття;
- Універсальні схеми: допомога сім'ям і податковий кредит для дітей, допомога по догляду тощо;
- Допомога на основі тесту на дохід;
- Соціальний захист державних службовців;
- Соціальна компенсаційні системи;
- Захист відповідно до трудового законодавства;
- Професійні пенсійні системи
- Соціальні послуги

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Соціальні послуги

- зайнятість (ринок праці),
- позашкільний догляд за дітьми,
- будинки для людей похилого віку та будинки пристарілих,
- денні і заочні послуги,
- житлові і / або схеми зайнятості для людей з особливими потребами,
- консультування і допомогу особам з особливими проблемами

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Організація надання соціальних послуг

- За винятком заходів на ринку праці, **відповідальність** за більшість соціальних послуг перебуває у повноваженні федеральних земель, місцевих і муніципальних органів влади.
- Система соціальних послуг в Австрії організована за **регіональним принципом** і адмініструється муніципалітетами в 9 регіонах. Існує дев'ять різних законів соціального захисту, що відрізняються підходами та розміром соціальних виплат, якістю та кількістю послуг.
- Територіальні органи надають **самостійно** лише деякі соціальні послуги, в той час як інші передані на **аутсорсинг** некомерційним організаціям, асоціаціям або приватним постачальникам.

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

ХТО НАДАЄ СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ?

Держава відіграє домінуючу роль в наданні соціальних послуг в таких сферах, як догляд за дітьми, будинки для людей похилого віку та будинки пристарілих.

Іншими постачальниками є **приватні та некомерційні організації**, в тому числі великі організації з давніми традиціями в цій сфері (церковні об'єднання; асоціації, пов'язані з політичними партіями; інші регіональні благодійні організації) і численні дрібні організації.

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Роль ОГС

- **Сфери:** освіта, охорона здоров'я, соціальні послуги, мистецтво / культура, спорт;
- **Способи замовлення послуг:** *Угода про надання послуг та Фінансування / субсидії;*
- **Фінансування** з боку держави регулюється індивідуально, залежно від сфери діяльності і повноваження фінансової інституції і немає окремих правил, що стосуються фінансування ОГС (бо термін "ОГС" не встановлений в австрійському законодавстві)

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Підходи до вибору надавача послуг

- Закон про державні закупівлі (ґрунтується на європейських директивах і гарантує чіткі орієнтири і прозорість в запобіганні конфліктів інтересів)
- Фактори відбору: правові засади, технічні (приміщення, персонал), економічні показники
- Вимоги: існують стандарти якості, системи звітності, моніторингу та оцінки надання послуг

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Виклики для ОГС

- Доведення власної легитимності;
- Конкуренція з комерційними/приватними організаціями;
- Конфлікт неприбуткового статусу ОГС з їх участю в тендерних процедурах;
- Тенденція ЄС щодо відмови від довгострокових контрактів з метою підвищення конкуренції;
- Державна допомога у вигляді субсидій підлягає перевірці та контролю зі сторони ЄК та є недостатнє коригування вартості послуг, наданих у вигляді субсидій;
- Скорочення державного фінансування;
- Проблеми в координації, обліку та звітування.

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

° **ПОРТУГАЛІЯ**

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Трохи історії

До приєднання до ЄС у 1986 році:

- патронат монархії та соціальні установки римо-католицької церкви;
- збереження соціальної стабільності, колоніальної імперії та захист внутрішніх ринків – аналогія з СРСР

Після приєднання до ЄС у 1986 р.:

- є децентралізованою унітарною державою;
- значні субсидії з бюджету ЄС на прийняття стандартів і законодавства ЄС в наданні соціальних послуг;
- двосторонні договори з рядом держав щодо доступ їх громадян до соціальних послуг в Португалії як і громадян цієї країни.

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Соціальне забезпечення

Система державної допомоги включає:

- виплати за період хвороби;
- виплати на дітей (з внесками і без внесків);
- пенсія з інвалідності;
- пенсія за віком;
- пенсія за втрату годувальника;
- соціальна допомога з безробіття;
- компенсації за тимчасову або постійну непрацездатність внаслідок професійних захворювань.

Мінімальний кваліфікаційний період внесків та/або проживання в Португалії необхідний для одержання указаних виплат

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Особливості Португалії

- Наявність **державної допомоги на соціальну інтеграцію** громадянам та іноземцям, які легально перебувають у Португалії не менш одного року (громадяни Євросоюзу або ЄЕА) або трьох років (решта держав).
- **Співіснування** системи медичного страхування і фіксованих платежів, які відшкодовуються медичним закладам державою або одержувачами послуг.

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Досвід Португалії

- Встановлення чітких критеріїв щодо державного фінансування соціальних послуг на підставі «кошику доходів» одержувача та його імовірної зміни;
- Використання «кошику доходів» сприяє прозорості надання послуг найбільш потребуючим, зниження витрат на послуги, забезпеченню якості послуг за значно менше їх фінансування;
- Обов'язкова наявність спеціального ідентифікаційного номеру для одержання соціальних послуг та доступ регуляторних органів до баз даних дозволяє моніторинг та оцінку результатів соціальних послуг та їх сукупного державного фінансування для будь-яких окремих одержувачів.

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Порядок залучення ОГС до надання соціальних послуг

- **Уніфікований підхід до фінансування** державної допомоги у рамках і соціального забезпечення, і соціальних послуг пропорційно до певного «кошику доходів», до якого належить одержувач соціальних послуг
- **Уніфікований підхід до критеріїв залучення ОГС** до надання соціальних послуг, що потребує визнання їх суспільно-корисного статусу, і відсутність дискримінації ОГС на користь державних установ або приватного бізнесу
- **Пріоритет особливих потреб і захисту прав** одержувачів державної допомоги і соціальних послуг,
- **Уніфіковані вимоги** до стандартів соціальних послуг і контролю якості, вибіркового державного аудиту

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Досвід залучення ОГС

- Відсутність вимог до ОГС щодо ліцензування, сертифікації або інших спеціальних державних дозволів на кожну послугу.
- Критерій суспільно-корисної діяльності ОГС (заборона розподілу прибутку, обов'язкова періодична публічна звітність, самоврядність і відсутність прямого зв'язку з політичною діяльністю).
- Надання соціальних послуг фінансується як з державного бюджету, так і коштом субсидій ЄС.

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Досвід залучення ОГС (1)

- Відшкодовуються лише задокументовані витрати пропорційно до фактичної кількості одержувачів та належних їм виплат згідно з «кошиком доходів» та відносно нечисленними спеціальними правилами.
- Можливість для ОГС одержати державне фінансування на інвестиційні потреби (зокрема, будівництво і ремонт приміщень), а також профілактику, реабілітацію та інноваційні методи.

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

° **БІЛОРУСЬ**

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Система соціального обслуговування

- Міністерство праці та соціального захисту
- Комітети з питань праці, зайнятості та соціального захисту облвиконкомів
- Управління з питань праці, зайнятості та соцзахисту міськрайвиконкомів
- Стаціонарні заклади соціального обслуговування
- Територіальні центри соціального обслуговування

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Правова рамка

- Закон Республіки Білорусь "Про соціальне обслуговування"
- Комплексна програма розвитку соціального обслуговування
- Постанова Уряду про деякі питання державного соціального замовлення
- Постанова Уряду про затвердження норм та нормативів забезпеченості громадян послугами державних установ соціального обслуговування

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Хто отримує соціальні послуги

- Громадяни, що перебувають у складній життєвій ситуації
- Сироти
- Малозабезпечені
- Безхатченки
- Багатодітні
- Особи, що постраждали в наслідок катастроф та стихійних дих
- Особи, що постраждали від неблагополуччя та насильства в сім'ї

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Державне соціальне замовлення

- Передбачено законом про соціальне обслуговування
- Не є механізмом підтримки ОГС
- Наявність методики формування державного соціального замовлення, яка передбачає залучення ОГС на етапі вивчення потреб
- Підставою для ДСЗ є наявність державної програми

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Механізм ДСЗ

- Застосовується два підходи: надання субсидій ОГС або здійснення державних закупівель
- Субсидіювання: на надання конкретної соціальної послуги або грант на реалізацію соціального проекту
- Соціальні послуги ОГС мають надаватися на безкоштовній основі
- Обов'язковість конкурсу

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Виклики

- Невелика кількість ОГС, що виявляють інтерес до участі у конкурсі ДСЗ
- Обмеженість права ОГС вести господарську діяльність
- Переважають соціально-медичні послуги
- Покривається в основному витрати на заробітну плату
- Недосконала методика вивчення потреб для формування ДСЗ

ОБСЕ Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЕ в Україні

Інтегрована система соціальних послуг у Вірменії та Україні

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ СПРАВ РЕСПУБЛІКИ ЧЕХІЯ
РОБОЧА ГРУПА 5 “Соціально-трудова політика та соціальний діалог” ФГС СхП
ЦЕНТР РОЗВИТКУ АРМАВІРУ (ВІРМЕНІЯ)
БЮРО СОЦІАЛЬНИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ РОЗРОБОК (УКРАЇНА)

ЗВІТ-МОНІТОРИНГ

СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

БЮРО СОЦІАЛЬНИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ РОЗРОБОК
2015

ЗМІСТ

ВСТУП ДО УКРАЇНСЬКОГО ВИДАННЯ

I. Загальний огляд системи соціального захисту в Україні

II. Аналіз проблем системи надання соціальних послуг

II.1. Структурні проблеми

II.2. Термінологічні проблеми

II.3. Фінансові проблеми

III. Перспективи реформи системи надання соціальних послуг

IV. Єдине соціальне вікно в Україні: аналіз ситуації

Висновки

Вступ до українського видання

Соціальна політика будь-якої держави спрямована на соціальний захист різних соціальних і демографічних груп населення, особливо тих осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах. Ефективний соціальний захист – це не лише гарантовані державою соціальні виплати, а насамперед розвинена мережа соціальних послуг, які надаються з урахуванням особливостей і потреб різних категорій клієнтів. Сучасна система соціальних послуг повинна відповідати потребам громадян і орієнтуватися на покращення якості їхнього життя. Як зазначається у Концепції реформування системи соціальних послуг, затвердженій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.04.2007 р. №178-р, такі послуги необхідно наблизити до отримувачів, надавати на принципах адресності, індивідуального підходу, поваги до кожного клієнта та дотримання загальнолюдських прав.

Світова економічна криза спричинила зниження рівня життя населення, тому в Україні зростає кількість осіб, що потребують соціального захисту. Так, у 2014 році соціальними закладами та установами, які підпорядковуються Міністерству праці та соціальної політики України, було надано соціальних послуг понад двом мільйонам громадян. Насамперед, це особи, які не здатні до самообслуговування у зв'язку з похилим віком, хворобою, інвалідністю і не мають рідних, які можуть забезпечити їм догляд і надати допомогу. Для таких категорій населення соціальні послуги надаються закладами соціального обслуговування, діяльність яких координується відповідними центральними та місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування і фінансуються за рахунок державного та місцевих бюджетів, а також інших джерел, передбачених чинним законодавством.

У зв'язку з цим, одним із пріоритетних завдань реформування системи соціального обслуговування є удосконалення управління державними видатками на соціальні послуги з метою їх раціонального використання. Це завдання можна реалізувати шляхом поступового переходу від утримання установ соціального захисту та обслуговування, які в сьогоденні надають соціальні послуги, до фінансування витрат на надання соціальних послуг. З цією метою необхідно визначити:

- соціально та економічно обґрунтований перелік базових соціальних послуг, що гарантуються державою на безоплатній основі, та категорії осіб, на яких вони поширюються;

- методику розрахунку граничної вартості конкретної послуги на одного отримувача залежно від того, кому надається послуга (одиноким особам похилого віку, інвалідам або хворим, не здатним до самообслуговування) та де вона надається (за місцем проживання вдома, у стаціонарних закладах, у закладах денного перебування).

На сьогодні, у кожному конкретному випадку, перелік, зміст та обсяг соціальних послуг визначаються працівником соціальної служби, до якої звернулася особа, з урахуванням її стану здоров'я, індивідуальних потреб, індивідуальної програми реабілітації та інших об'єктивних факторів, що

спричинили складні життєві обставини. Чинне законодавство України не регламентує мінімальний перелік соціальних послуг, які б забезпечили найголовніші потреби осіб, що опинилися у скруті, і які б гарантувалися державою за будь-якої економічної ситуації незалежно від території проживання громадян. Унормування переліку послуг для визначеної категорії осіб дасть змогу забезпечити надання соціальних послуг тим, хто їх потребує, і в конкретному обсязі.

Таким чином, розробка та затвердження єдиного соціально та економічно обґрунтованого переліку соціальних послуг, гарантованих державою на безоплатній основі особам, які перебувають у складних життєвих обставинах, та визначення граничної вартості таких послуг є надзвичайно актуальним завданням. Це дозволить посилити фінансовий контроль за наданням соціальних послуг, сприяти ефективному плануванню та використанню коштів державного та місцевих бюджетів на сферу соціальних послуг, що особливо важливо в умовах економічної кризи, та забезпечити найнеобхідніші потреби людей, які опинилися у складних життєвих обставинах, в межах державних соціальних стандартів.

I. Загальний огляд системи соціального захисту в Україні.

Відповідно чинного законодавства соціальний захист в Україні включає в себе: схеми соціального страхування для осіб, що втратили роботу чи тимчасово втратили працездатність; фінансову та матеріальну допомогу різним категоріям відповідно до законодавства, а саме: субсидії, пільги, соціальні виплати тощо; соціальні послуги.

Основними проблемами системи соціального захисту є:

- громізка нормативно-правова база. Різноманітні пільги (за соціальною та професійною ознаками), соціальні виплати та соціальні послуги в Україні здійснюються відповідно **58 законів** та більше ніж **120 підзаконних нормативно-правових актів**;

- занадто розгалужена система пільг та соціальних виплат, які є тягарем для Державного бюджету, а відтак на практиці не можуть бути реалізовані. За оцінками різних експертів, загальна вартість задекларованих у чинному законодавстві пільг складає **від 3,8 до 5,8 млрд. дол. США** на рік, проте реально фінансується лише незначна їх частина. В Україні налічується понад **130 категорій одержувачів різних видів соціальних виплат**, з яких лише **70 отримують виплати за соціальною ознакою**, та близько 50 – за професійною. Усі пільгові, в т. ч. соціально незахищені, категорії громадян мають право на більш як **120 видів пільг**, а також понад **60 видів соціальних і компенсаційних виплат**;

- відсутність єдиної системи обліку різних категорій одержувачів пільг, соціальних виплат та соціальних послуг та відсутність системи статистичного обліку діяльності недержавних надавачів соціальних послуг;

- реальний обсяг видатків на сферу соціального захисту та соціального забезпечення щонайменше у **2,5 - 3 рази перевищує ту суму**, що задекларована

у зведеному бюджеті України за видатковою статтею «Соціальний захист та соціальне забезпечення»;

- бюджетна система України функціонує за «прецедентним» принципом. Кошти, які виділялися в минулому фінансовому році, передбачаються і в наступному фінансовому році з невеликим збільшенням на рівень інфляції, що прогнозується. Такі підходи заважають реально планувати пріоритети соціальної політики та виділяти кошти на соціальні послуги. Кошти на соціальні послуги виділяються на утримання установ соціального захисту, в яких до 90% бюджету йде на комунальні послуги та на заробітну плату працівникам;

- серед заходів соціального захисту **переважають грошові трансферти населенню** (соціальні та компенсаційні виплати). В Україні систему надання соціальних послуг намагаються використовувати не як інструмент реінтеграції осіб, які опинились в складних життєвих обставинах, а як інструмент боротьби з бідністю;

- система соціального захисту не зацікавлена у виведенні осіб зі складних життєвих обставин (реабілітація) чи в профілактиці (недопущення потрапляння соціальних груп в складні життєві обставини (профілактиці). Підтримка осіб, що потрапили в складні життєві обставини забезпечує фінансування установ, та значний обсяг матеріальної і фінансової допомоги, яка проходить через керівників закладів, управлінь та департаментів соціального захисту на місцевому рівні.

В умовах системних реформ, які наразі проходять в Україні (зокрема децентралізація) соціальна сфера взагалі не прописана і не вважається пріоритетною ні в Стратегії 2020 ні в інших стратегічних документах. Ані Кабінет Міністрів України, ні Міністерство соціальної політики не мають загального бачення щодо того якою буде система соціального захисту в Україні після реформ. Фінансова сторона кінцевих результатів реформ не визначена хоча б гіпотетично. Важливою проблемою є те, що громадське експертне коло також замало цікавиться соціальною проблематикою. В експертних громадських об'єднаннях немає в пріоритетах реформи системи соціального захисту. З іншого боку, Опозиційний блок в протидію реформам пропонує популістські лозунги, реалізація яких є не можливою та підбурюють населення до соціальних протестів і вибухів. Єдиним майданчиком, який діє з 2012 року та системно підходить до розробки моделі соціального захисту є Координаційно-експертна рада з питань соціальної політики Науково-дослідного інституту праці та зайнятості населення Міністерства соціальної політики України і НАН України.

Система надання соціальних послуг є сферою, в яку вкладають значні кошти різноманітні міжнародні донори, але відсутність координації та паралельна робота призводить до появи нормативно-правових документів, які протирічать один одному та сприяють не реформуванню системи, а її деформації.

Реформування системи соціальних послуг розпочато з моменту її створення та визначено в «Стратегії подолання бідності»¹ яка була затверджена

Указом Президента України 15 серпня 2001 року. В даній Стратегії визначені основні напрями реформи, а саме:

- поглиблення адресності державної соціальної допомоги;
- окремі пільги населенню має бути замінено на соціальні послуги;
- перехід від бюджетного фінансування відповідних державних установ до програмного фінансування на конкурсних засадах громадських організацій, які надаватимуть такі послуги;
- здійснити передачу органам місцевого самоврядування повноважень щодо планування, фінансування та організації надання соціальних послуг.

Ці принципові завдання, які повинні забезпечити функціонування системи соціальних послуг дублювалися в усіх наступних стратегічних документах, які були прийняті українською владою. У 2003 році Верховна Рада України прийняла Закон України «Про соціальні послуги» який повинен був стати базовим для реалізації завдань щодо реформування соціальної сфери та розвитку системи надання соціальних послуг. Але прийняття цього Закону не дозволило просунутись вперед у напрямку роздержавлення соціальної сфери. Норми викладені в зазначеному законі принципово не дозволяли запровадити механізми закупівель соціальних послуг, та розбити механізми визначення вартості соціальної послуги. В Законі взагалі не надано визначення «соціальна послуга». Наявне визначення «соціальні послуги» в множині як «комплекс заходів» давало досить широке тлумачення та унеможливило на практиці зведення соціальної послуги до заходів для яких можна прорахувати кошторис. Визначений перелік соціальних послуг (ст. 5) також досить широко трактував соціальні послуги, які скоріше були сферами діяльності в яких можливо застосування соціальних. «Концепція реформування системи соціальних послуг», була схвалена у 2007 році та втратила чинність у 2012 році. Вона теж передбачала реалізацію цих 4-х завдань, але це завдання не було виконано. В «Стратегії реформування системи надання соціальних послуг», яка затверджена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2012 р. № 556-р, зазначено, що ...концепція реформування системи соціальних послуг, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2007 р. № 178 (Офіційний вісник України, 2007 р., № 28, ст. 1122), реалізована не в повному обсязі внаслідок відсутності законодавчого регулювання питань, зокрема, **щодо формування соціального замовлення, визначення потреб адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах, їх видах та обсягах, планування та надання соціальних послуг з урахуванням визначених потреб і запровадження стандартизації зазначених послуг.** Ті ж самі проблеми можуть стати на заваді реалізації самої Стратегії реформування.

На сьогодні існує неузгодженість законодавчих та нормативних актів щодо термінів, категорій, наявні проблеми з реалізацією вже прийнятих підзаконних актів, а також з відсутністю підходів до розрахунку фінансування соціальних послуг на одного отримувача на заміну традиційним підходам утримання установ. Вищенаведене негативно характеризує сферу соціальних послуг в Україні. На наш погляд, насамперед, необхідно виділити наступні проблеми

системи надання соціальних послуг, а саме: структурні; термінологічні; фінансові.

II. Огляд проблем системи надання соціальних послуг

1.1. Структурні проблеми. Ці проблеми пов'язані з неузгодженістю в діяльності самого Міністерства соціальної політики в сфері надання соціальних послуг та наявністю трьох умовних сфер соціальних послуг, відповідно до цільових груп: діти, сім'я, молодь; пенсіонери, ветерани; інваліди; інші соціальні групи які фінансуються лише за рахунок місцевих бюджетів відповідно ст. 91 Бюджетного кодексу України (бездомні, звільнені з місць позбавлення волі, ВІЛ-інфіковані, групи, уразливі до ВІЛ тощо)

Перші три «сфери» мають власну розгалужену систему установ та закладів «Центрів соціальних послуг для сім'ї, дітей та молоді» та «Територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг)», Центри реабілітації інвалідів, підприємства УТОС, УТОГ тощо. Мають «власні» Закони, які розроблялися під конкретні структури: ЗУ «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю»; ЗУ «Про соціальні послуги»; ЗУ «Про реабілітацію інвалідів в Україні».

Соціальні послуги для четвертої групи надаються за рахунок лише місцевих бюджетів, коштів неурядових організацій, а також за кошти міжнародних донорів. Кожен надавач, який працює в цих «різних сферах» надання соціальних послуг намагається зберегти фінансування власних установ та лобіює зміни до законодавства, які мають на меті забезпечити інтереси надавачів, а не отримувачів соціальних послуг.

Зазначені проблеми досить чітко проявляються при визначенні потреб в соціальних послугах на рівні адміністративно-територіальних громад. Забезпечення адресності як соціальної допомоги, у вигляді пільг та компенсацій, так і соціальних послуг, неможливо без чіткого планування, та визначення потреб населення адміністративно-територіальних одиниць в соціальних послугах. Оцінка потреб населення адміністративно-територіальної одиниці в соціальних послугах вперше була проведена в 2013 році відповідно до Методичних рекомендацій, затверджених наказом Мінсоцполітики від 15.10.2012 року № 648.

У 2013 році незалежний Аналіз отриманих результатів, який проводили експерти Бюро соціальних та політичних розробок показав, що:

- оцінка потреб проведена частково;
- не визначені пріоритети в області щодо потреб в соціальних послугах;
- не враховано потенціал недержавних надавачів соціальних послуг;
- некоректне застосування видів соціальних послуг для визначення потреб окремих соціальних груп;
- не розраховано потенційний попит на соціальні послуги в більшості областей;

- кількісні показники потреб окремих соціальних груп не адекватні у порівнянні до їх загальної кількості (за даними офіційної статистики та оціночними даними);

- орієнтовні обсяги фінансування соціальних послуг для задоволення попиту необґрунтовані.

На початку 2014 року Мінсоцполітики ухвалило наказ від 20.01.2014 № 28 (зареєстрований в Міністерстві юстиції України 7 лютого 2014 р. за № 253/25030) «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах». У 2014 році експерти Бюро також провели незалежний Аналіз визначення потреб, який показав, що:

- порядок оцінки потреб не забезпечує адекватний збір даних та їх аналіз;
- визначення цільових груп, які мають право на отримання певних видів соціальних послуг є незрозумілим, та дискримінаційним;

- оцінка потреб проведена частково, в більшості областей не проводився аналіз отриманих даних та не визначались основні пріоритети в послугах;

- не визначені пріоритети в області щодо потреб в соціальних послугах. Керівництво більшості областей не вважає за потрібне визначати пріоритети, тому що такий аналіз є завданням Міністерства соціальної політики;

- не можливо проаналізувати потенціал різних надавачів соціальних послуг та інфраструктуру, відповідно до вимог нового Порядку оцінки потреб в соціальних послугах;

- соціальне замовлення залишається декларативним механізмом, в перш за все по причині неякісного та некоректного проведення оцінки потреб.

Висновок: наявні нормативні документи не забезпечують визначення потреб та є громіздкими і не відповідають потребам реформи системи надання соціальних послуг. Перш за все, визначення потреб спрямовано на забезпечення фінансових інтересів державних та муніципальних надавачів. Кожен соціальний заклад забезпечує «визначення потреб» власне своїх цільових груп: діти, сім'я, молодь; пенсіонери, ветерани; інваліди; інші соціальні групи які фінансуються лише за рахунок місцевих бюджетів. При плануванні бюджетних коштів, які можливо виділити на соціальні послуги з місцевих бюджетів, послуги НУО не будуть враховані та профінансовані.

1.2. Термінологічні проблеми. Невизначеність та неузгодженість основних термінів, які регулюють діяльність в сфері надання соціальних послуг призводить до значних проблем на шляху реформування. Як зазначалося вище, дефініція, що визначена у діючій редакції Закону України «Про соціальні послуги», не дає чіткого розуміння що таке «соціальна послуга». В Законі України «Про соціальні послуги» від 19 червня 2003 року № 966-IV є визначення «соціальних послуг» як комплекс заходів, але визначення «соціальна послуга» не надано. В цьому ж Законі вказані наступні види соціальних послуг: соціально-побутові; психологічні; соціально-педагогічні; соціально-медичні; соціально-економічні; юридичні; послуги з працевлаштування, інформаційні; та інші соціальні послуги. Також визначені форми надання соціальних послуг - матеріальна допомога та соціальне

обслуговування. Наказом Мінсоцполітики від 03.09.2012 № 5 затверджено Перелік 15 видів соціальних послуг що надаються особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати. Але не зрозуміло, яким чином соціальні послуги, які визначені в Переліку, пов'язані з соціальними послугами, які визначені в ЗУ «Про соціальні послуги».

Отже, в законі України «Про соціальні послуги» та нормативних актах застосовуються різні неузгоджені підходи до визначення форм, методів та видів соціальних послуг що призводить до проблем в оцінці потреб та плануванні соціальних послуг на регіональному рівні. Наказом Міністерства соціальної політики України від 15.10. 2012 року за №648, затверджені «Методичні рекомендації визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах». Ця методика визначає потребу в послугах, які закріплені Переліком соціальних послуг, затверджених наказом Мінсоцполітики. В процесі застосування Методики у 2013 році, на рівні регіонів виникали проблеми у визначенні потреб в послугах, які територіальні центри та центри соціальних служб не повинні надавати відповідно своїх положень. В типових положеннях Територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг) в якості послуг, які вони надають перелічено набір послуг які закріплені в ЗУ «Про соціальні послуги». В «Загальному положенні про центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді», затвердженого Постановою КМУ від 1 серпня 2013 р. № 573, мова йде переважно про соціальну роботу.

Також існує невизначеність зв'язків терміну «соціальні послуги» та «соціальна підтримка». В Законі України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» ст. 8. визначено, що «Державні соціальні нормативи у сфері надання соціальних послуг встановлюються для визначення розмірів державних гарантій соціальної підтримки осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах». Але визначення терміну «соціальна підтримка» не надається. В Наказі Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 25 квітня 2008 р. за № 1795, яким затверджено «Порядок здійснення соціального супроводу центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, сімей та осіб, які опинились у складних життєвих обставинах» в ч. II, ст.2.1. дається визначення соціального супроводу як форма соціальної підтримки та передбачає надання конкретній особі чи сім'ї комплексу соціальних послуг. Слід також зазначити, що таке визначення «соціального супроводу» суперечить Наказу Міністерства соціальної політики, яким затверджено перелік 15 соціальних послуг, в якому «соціальний супровід», визначено як соціальна послуга. Невизначеність основних понять призводить до того, що виникають проблеми з впровадженням інших важливих елементів системи соціальних послуг. Перш за все мова йде про визначення потреб в соціальних послугах, в розробці та використанні стандартів соціальних послуг.

В статті 1 Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» надається наступні визначення «державні соціальні стандарти - встановлені законами, іншими нормативно-правовими актами соціальні норми і нормативи або їх комплекс, на базі яких визначаються рівні

основних державних соціальних гарантій». Стаття 8 цього ж закону визначає, що «Державні соціальні нормативи у сфері надання соціальних послуг встановлюються для визначення розмірів державних гарантій соціальної підтримки осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах». Закон України «Про соціальні послуги» надає таке визначення «державний стандарт соціальної послуги - визначені нормативно-правовим актом центрального органу виконавчої влади у сфері соціальної політики зміст та обсяг, норми і нормативи, умови та порядок надання соціальної послуги, показники її якості». Але ніяких норм та нормативів в структурі стандартів не передбачається, що не дозволяє вийти на розрахунок вартості соціальної послуги. На сьогодні фахівцями Міністерства соціальної політики України, та експертами міжнародних проектів і програм технічної допомоги розробляється низка стандартів, які повинні врегулювати діяльність надавачів соціальних послуг. Але, навіть існуючі стандарти соціальних послуг які були прийняті спільним міжвідомчим Наказом «Про затвердження стандартів надання соціальних послуг представникам груп ризику» № 3123/275/770 від 13 вересня 2010 практично не використовують в своїй діяльності, ні державні надавачі соціальних послуг, а ні неурядові організації.

Таким чином, існуючі стандарти соціальних послуг не відповідають на питання які саме соціальні послуги може профінансувати держава, а які будуть надаватись на платній основі. Хоча, в «Стратегії реформування системи надання соціальних послуг» одним із завдань визначено «затвердити перелік соціальних послуг та запровадити їх стандартизацію з метою забезпечення надання гарантованого державою обсягу соціальних послуг». Але, питання визначення гарантованого державою обсягу соціальних послуг є досить проблематичним. З одного боку, існує низка законів, що стосуються певних соціальних груп, наприклад, ЗУ «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні», «Про основи соціального захисту бездомних громадян та безпритульних дітей» тощо, в яких прописаний значний об'єм соціальних гарантій, у тому числі в сфері соціальних послуг. З іншого боку спостерігається тенденція щодо «прив'язки» усіх видів соціальної допомоги до розміру прожиткового мінімуму, який передбачає в своїй структурі набір товарів та послуг, що є наразі досить проблематично і не зрозуміло.

1.3. Фінансові. Дані проблеми пов'язані, перш за все, з неефективністю використання бюджетних коштів, які спрямовуються на соціальну сферу та принципами формування соціального бюджету. Також існує протиріччя між намаганням держави скоротити бюджетні витрати, та намаганням надавачів соціальних послуг ці витрати збільшити. 7 березня 2012 були прийняті Президентом України «Соціальні ініціативи». Дві з чотирьох ініціатив безпосередньо стосуються питань реформування системи соціальних послуг, а саме: необхідно відновити основоположний принцип соціальної справедливості; максимально скасувавши пільги для тих, хто цього не потребує; підвищення ефективності соціальної політики; глибока модернізація

сфери соціального забезпечення. Необхідно перейти від безсистемних виплат до адресної допомоги та соціальних послуг, які відповідають потребам конкретної людини та сім'ї.

В Програмі економічних реформ Президента на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» однією з основних причин неефективності соціальної підтримки визначалося те, що «надання більшості видів допомоги відбувається без урахування рівня доходів і майна/власності у розпорядженні одержувача допомоги. Викривлена філософія соціальної підтримки: соціальна допомога орієнтована на максимальне охоплення населення» В Програмі передбачалося запровадити систему економічно й соціально обґрунтованих нормативів споживання житлово-комунальних, транспортних та інших послуг з подальшим використанням їх при визначенні розмірів соціальної підтримки та внесення змін до законодавства щодо нормування споживання послуг при наданні соціальної підтримки.

Ще раз слід зазначити, що важливим підходом до реформування соціальної сфери, є прив'язка соціальної підтримки та соціальних послуг до розміру прожиткового мінімуму, як базового державного соціального стандарту (ст. 6 ЗУ «Про Державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії»). Відповідно абзацу третьому частини п'ятої, статті 7 Закону України «Про соціальні послуги» безоплатні послуги надаються «громадянам, які перебувають у складних життєвих обставинах у зв'язку з безробіттям і зареєстровані в державній службі зайнятості як такі, що шукають роботу, бездомністю, стихійним лихом, катастрофами, особам, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, якщо середньомісячний дохід цих осіб нижчий, ніж встановлений прожитковий мінімум. Частина шоста статті 7 визначає, що особам, крім зазначених у частині п'ятій цієї статті, соціальні послуги в обсягах, визначених державними стандартами, можуть надаватися із встановленням диференційованої плати залежно від доходу таких осіб у порядку (1184-2012-п), визначеному Кабінетом Міністрів України.

Як уже було зазначено, гарантовані державою соціальні послуги, прив'язані до прожиткового мінімуму та доходів окремих осіб та сімей. Нажаль, в існуючому Переліку соціальних послуг та стандартах соціальних послуг буде досить важко прорахувати її вартість на одного клієнта, та визначити яка саме частина соціальної послуги буде надаватися за кошти, а яка за рахунок отримувача.

Окрім того, вищенаведеною Програмою, серед іншого, передбачалося реалізувати наступні кроки:

49.1.4. Розроблення та затвердження нормативу фінансування отримувача соціальних послуг, що надаються відповідно до державних стандартів соціальних послуг

49.1.5. Розроблення та затвердження фінансових нормативів бюджетної забезпеченості витрат за відповідними соціальними стандартами надання соціальних послуг, встановленими на одного отримувача

Таким чином, нормативи фінансування соціальних послуг мають визначатися стандартами соціальних послуг. Також необхідно впровадити систему розрахунку вартості послуги на одного клієнта. Зрозуміло, що вартість послуги на одного клієнта, скоріш за все буде, використовуватися не для визначення коштів, які надає держава на необхідні соціальні послуги, а для встановлення «економічно обґрунтованих» розмірів оплати за соціальні послуги з боку населення. В контексті вищевказаного, можна передбачити, що принцип «гроші ходять за отримувачем послуг» може розглядатися як форма соціальної допомоги. При цьому, виплати одному отримувачу не будуть перевищувати прожитковий мінімум, навіть якщо не відповідатимуть «економічно обґрунтованій» вартості послуг, на які він має право згідно Стандартів.

Реформування системи соціальних послуг зумовлено потребою у створенні **«ринку соціальних послуг»** – забезпечення якості та ефективності соціальних послуг за оптимальну вартість. Стаття 10 ЗУ. «Про соціальні послуги» передбачає право отримувача послуг обирати «установу та заклад, а також форму соціального обслуговування». В «Стратегії реформування системи надання соціальних послуг» також прописані завдання щодо «створення для суб'єктів, що надають соціальні послуги, **рівних умов на ринку** таких послуг» та необхідність «модернізувати наявну інфраструктуру соціальних послуг і **створити конкурентний ринок** зазначених послуг шляхом впровадження механізму стимулювання суб'єктів, що їх надають до постійного підвищення рівня якості таких послуг»

Але цілком зрозуміло, що перехід до ринку та реалізація державної стратегії переходу від утримання закладів соціального обслуговування до фінансування соціальних послуг що передбачає бюджетне фінансування недержавних надавачів соціальних послуг в трьох вищевказаних сферах буде проходити по різному. Одночасно ліквідувати розгалужену мережу Центрів буде проблематично. З іншого боку, всі нормативні документи, які розробляє Міністерство соціальної політики із врахуванням недержавних надавачів соціальних послуг впроваджуються Управліннями праці та соціального захисту населення (ГУПЗН) виключно з урахуванням фінансових інтересів державних та комунальних установ (надавачів) соціальних послуг.

В «Стратегії реформування системи надання соціальних послуг» передбачається запровадити механізм соціального замовлення для посилення конкуренції серед суб'єктів, що надають соціальні послуги, та стимулювання підвищення якості таких послуг, розробити та запровадити механізм фінансування соціальних послуг за принципом «гроші ходять за отримувачем послуг». Але зазначені механізми створення ринку соціальних послуг є вторинними по відношенню до питання предмету соціального замовлення, тобто кількість коштів з бюджетів на надання певного обсягу соціальних послуг. Наразі в Україні відсутні механізми розрахунків вартості послуги, визначення їх мінімального пакету, фінансування якого бере на себе держава. Все це не дозволяє визначити «предмет соціального замовлення» та залучати НУО до надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів.

Про проблемність в організації закупівель соціальних послуг у недержавних надавачів свідчить досвід використання Постанови Кабінету Міністрів України №559 «Про затвердження Правил організації та проведення конкурсу на залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг», яка була прийнята у 2004 році та втратила чинність у 2013. Але до втрати чинності Постанова № 559 для закупівлі соціальних послуг у недержавних надавачів не використовувалась. Міністерство соціальної політики іноді стає «заручником» різноманітних міжнародних донорських програм, в рамках яких розробляються нормативно-правові документи, які не тільки не сприяють реформуванню системи надання соціальних послуг, але заважають їй, впроваджуючи нові обмеження.

Наприклад, постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2013 р. №324 було затверджено «Порядок здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів». Ця постанова обмежує норми кількох діючих Законів України:

- ЗУ «Про державні закупівлі», стаття 2, в якому передбачається що конкурсні процедури при закупівлі послуг за рахунок бюджетних коштів використовуються починаючи зі 100 000 грн. Порядок вводить конкурсні процедури вже до 100 000 грн;

- ЗУ «Про соціальні послуги», стаття 14, в якому визначається, що фінансування соціальних послуг здійснюється за рахунок державних та місцевих бюджетів. Порядок передбачає лише фінансування з місцевих бюджетів (відповідно до 91 статті Бюджетного кодексу України);

- ЗУ «Про соціальні послуги», в якому закріплюється рівноправність державних та недержавних суб'єктів надання соціальних послуг. Порядок використовує соціальне замовлення тільки для послуг, які не надають державні чи муніципальні надавачі соціальних послуг.

Слід зазначити, що в значній кількості регіонів немає недержавних надавачів соціальних послуг, серед яких можливо б було провести конкурс на соціальне замовлення. У 2013 році в рамках одного з міжнародних проектів в Запорізькій області було проведено пілот з реалізації механізму соціального замовлення відповідно до Порядку (постанова КМУ №324). Було проведено конкурс серед одного надавача (Червоний хрест), який отримав ті ж самі бюджетні кошти, які отримував в попередні роки без конкурсів. Механізм соціального замовлення залишається лише маніфестом і жодним чином не впливає на практику надання соціальних послуг.

Звуження джерел фінансування соціальних послуг для недержавних надавачів тільки місцевим рівнем має ще деякі проблеми. З першого січня 2014 року вступили в дію Зміни до Бюджетного кодексу України №11298 від 04.10.2012, якими передбачено внесення Змін до статті 87, 20) «фінансову підтримку громадських об'єднань на конкурсних засадах для виконання завдань державної політики;», та до статті 91, 20): «фінансову підтримку громадських об'єднань на конкурсних засадах для виконання завдань регіональної політики;». Ці конкурси будуть проходити відповідно до Порядку проведення конкурсу, затвердженого Постановою КМУ від 12.10.2011 № 1049.

Враховуючи невизначеність механізму формування «предмету соціального замовлення», можна передбачити що кошти будуть розподілятися не на закупівлю соціальних послуг, а на фінансову підтримку недержавних організацій.

III. Перспективи реформи системи надання соціальних послуг

Які завдання щодо реформування системи надання соціальних послуг, стоять перед Міністерством соціальної політики в сьогоденні? 27 листопада 2014 року Верховна Рада України прийняла Угоду про коаліцію депутатських фракцій «Європейська Україна».

В розділі XV. Соціально-гуманітарна реформа передбачалися заходи з розвитку системи надання соціальних послуг:

п.1.8. розрахунок та запровадження соціальних стандартів за всіма видами соціальних послуг, що надаються державою. Перехід на фінансування соціальних послуг відповідно до затверджених державних соціальних стандартів;

п.1.9. розвиток мережі неприбуткових організацій, що задовольняють потреби соціально незахищених верств населення у наданні соціальних послуг. Запровадження відповідних механізмів та їх фінансування. Широке залучення недержавних організацій до надання соціальних послуг.

Але, в прийнятій 11 грудня 2014 року Верховною Радою Постанові № 26-VIII «Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України», яка посилається на «Коаліційну угоду» та на «Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами з іншої», в розділі 8 «Нова соціальна політика», про реформування соціальних послуг взагалі нічого не вказано. Відповідно до Наказу Міністерства соціальної політики України від 18.12.2014 за №1057, було затверджено «План заходів Мінсоцполітики з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Коаліційної угоди».

Пункт 16 Плану, передбачає «Розрахунок та запровадження соціальних стандартів за всіма видами соціальних послуг, що надаються державою. Перехід на фінансування соціальних послуг відповідно до затверджених державних соціальних стандартів. Це означає що до кінця листопада 2015 року Міністерство соціальної політики повинно затвердити та впровадити 8 державних стандартів соціальних послуг, а саме: соціальної адаптації; підтриманого проживання; стаціонарного догляду громадян похилого віку та інвалідів; консультування; соціальної профілактики; представництва інтересів; посередництва; паліативного догляду.

Пункт 17 Плану передбачає розвиток мережі неприбуткових установ, які покривають потреби соціально незахищених верств населення щодо надання соціальних послуг та відповідні механізми та їх фінансування, широке залучення недержавних установ та організацій до системи надання соціальних послуг.

А відтак, це означає, що Міністерство повинно Затвердити:

- методики оцінки конкурсних пропозицій учасників конкурсу із залученням бюджетних коштів для надання соціальних послуг (квітень 2015 року);

- форми примірного договору про залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг (травень 2015 року);

- типові положення про: відділення денного догляду для людей похилого віку; інвалідів та відділення підтриманого проживання для людей похилого віку та інвалідів; відділення денного догляду для людей похилого віку та інвалідів; відділення підтриманого проживання для людей похилого віку та інвалідів (березень 2015 року).

Виходячи з огляду на структурні, фінансові та інші проблеми системи надання соціальних послуг, які були перелічені, запропоновані КМУ та Мінсоцполітики плани, стосуються лише вузьких питань надання соціальних послуг. Ці завдання жодним чином не вирішують питання, як буде здійснюватися їх надання в умовах децентралізації, у тому числі і бюджетної. Ні КМУ ні Верховна Рада України ні Адміністрація Президента не мають жодного бачення як буде розвиватися соціальна сфера взагалі та, ринок соціальних послуг зокрема.

IV. Єдине соціальне вікно в Україні: аналіз ситуації

«Єдине соціальне вікно» термін, який в різні періоди мав різне смислове наповнення. Єдине соціальне вікно почало впроваджуватись ще на початку 2000-х років в різних регіонах.

Доцільно навести декілька прикладів за роками. **2006 рік**, рішення виконкому Черкаської міської ради від 17.10.2006 р. №1360 про впровадження в дію системи «Єдине соціальне вікно» у м. Черкаси, в автоматизованій системі якого, забезпечується єдиний облік при здійсненні нарахувань оплати за житлово - комунальні послуги, при врахуванні субсидій на оплату житлово - комунальних послуг, обліку прийнятих від населення платежів за житлово - комунальні послуги та обміну інформацією з управлінням праці та соціального захисту населення. **2010 рік**, розпорядження від 22.10.2010 за №539/2010р Хмельницької обласної державної адміністрації «Про виконання розпорядження голови облдержадміністрації від 9 серпня 2010 року № 408/2010-р «Про обласні заходи щодо посилення соціального захисту населення під час оплати житлово-комунальних послуг», в п.2.4. якого дається вказівка «Забезпечити ефективну роботу управлінь праці та соціального захисту населення райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських (міст обласного значення рад) в умовах єдиної технології прийому громадян (**єдине соціальне вікно**).» **2012 рік**, Рівненська державна адміністрація дає таке визначення «Єдиного соціального вікна». З метою забезпечення соціального захисту населення та на виконання соціальних ініціатив Президента України Януковича В.Ф. в області у всіх управліннях праці та соцзахисту населення райдержадміністрацій, міськвиконкомів функціонують громадські приймальні, що працюють по принципу «єдиного вікна». Забезпечено роботу «гарячих»

телефонних ліній з актуальних питань соціального захисту (надання пільг, зокрема, субсидії на оплату житлово-комунальних послуг, надання усіх видів державних допомог, щодо пенсійних питань). На базі територіальних центрів створено мобільні групи з надання соціальних послуг, які здійснюють безпосередній виїзд до особи та надають комплексні соціальні послуги, відповідно до потреби особи, яка обслуговується. На виконання доручення Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2012 року в управлінні Пенсійного фонду України в м. Рівне утворено окремий відділ з питань обслуговування громадян, який працює за принципом «єдиного вікна». Основне завдання відділу - надати будь-яку послугу кваліфіковано у найкоротший термін, забезпечити високий рівень культури консультаційного обслуговування громадян. Впродовж квітня через «єдине вікно» отримали послуги 2300 мешканців обласного центру. Серед найбільш розповсюджених послуг: спеціалізовані консультації; видача пенсійного посвідчення; довідок; оформлення допомоги на поховання; видача свідоцтво про реєстрацію підприємницької діяльності та про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.

2013 рік. 1 лютого, прес-служба Міністерства соціальної політики представило п'ять стратегічних напрямів своєї роботи, які були на той час озвучені Міністром соціальної політики України Наталією Королевською під час розширеної Колегії Міністерства. Реалізація цих напрямків передається також у Трирічному плані дій Міністерства:

1. Ефективна соціальна допомога, яка дозволить зменшити соціальну несправедливість:

- надання належного рівня допомог і пільг найуразливішим та найбільш вразливим громадянам;
- допомогу від держави не мають отримувати заможні громадяни;
- створення сучасної інформаційної платформи, яка надасть можливість автоматизувати процес призначення і надання усіх видів соціальної допомоги та пільг.

2. Забезпечення ефективної зайнятості та удосконалення пенсійної системи:

- удосконалення пенсійної системи, ліквідація дефіциту Пенсійного фонду;
- забезпечення ефективної зайнятості;
- легалізації заробітної плати та трансформації системи оплати праці.

3. Посилення захисту найбільш уразливих категорій населення, що передбачає посилення соціального захисту:

- ветеранів війни, воїнів інтернаціоналістів;
- дітей війни;
- чорнобильців;
- багатодітних сімей;
- інших найуразливіших категорій громадян

4. Посилення взаємодії з громадськістю та соціальними партнерами:

- забезпечення системного та постійного народного контролю за діяльністю органів соціального захисту;

- розгляд результатів такого контролю особисто Міністром.

5. Розробка Концепції соціального розвитку України на 2013–2023 рр:

- створення Науково-експертної ради;

- залучення неурядових організацій до широкого обговорення Концепції

15 лютого до Вінницької області з робочим візитом приїздила Міністр соціальної політики Наталія Королевська. Для керівництва області на поточний рік Наталія Королевська поставила два завдання - повна ліквідація заборгованості із заробітної платні та створення «єдиного соціального вікна» у кожному з районних центрів регіону на прикладі Центрів адміністративних послуг, які функціонують у Вінниці.

Таким чином «єдине соціальне вікно», до зміни влади у 2014 році, розумівся, як, скоріше, інструмент єдиного обліку та забезпечення надання субсидій, соціальних виплат та вирішення питань пенсійного забезпечення. Соціальні послуги не входили до переліку послуг, які надавали ці вікна. Були лише деякі заяви щодо необхідності включати в «Єдині соціальні вікна» соціальні послуги. З початку реформ 2014 року, соціальна сфера була не пріоритетною ні в Стратегії Президента 2020, ні в інших стратегічних документах. Наприклад, при децентралізації влади взагалі не передбачаються соціальні послуги, лише адміністративні. За приклад можна навести наступне: до адмінцентрів об'єднаної громади віднесено представництво Пенсійного фонду, територіальні центри соціального захисту на які покладено - оформлення субсидій; виплата соціальних допомог; робота з інвалідами, людьми похилого віку.

На Центр надання адміністративних послуг покладено **наступне**: державна реєстрація земельної ділянки і нерухомості та землепорядних документів; видача та оформлення паспорта, реєстрація місця проживання; реєстрація юридичних осіб, громадських організацій, ЗМІ, ФОПів; оформлення необхідних документів для дітей та неповнолітніх; довідки і дії, які вчиняють ветеринарна, епідеміологічна служби; інші адміністративні послуги, які здебільшого отримували люди в районному центрі.

Відповідно до Наказу Міністерства соціальної політики України від 18.12.2014 за №1057, було затверджено «План заходів Мінсоцполітики з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Коаліційної угоди».

Пункт 6. Цього Плану передбачає створення системи соціального захисту, за допомогою якої громадяни не будуть зобов'язані додавати до своїх заяв та звернень, у т. ч. в органи соціального захисту, будь-які довідки та погодження - всю необхідну інформацію держава буде отримувати самостійно за рахунок обміну даними між різними органами влади. Водночас буде передбачено відповідальність заявника за подачу завідомо неправдивих даних, що можуть призвести до прийняття неправомірного рішення на користь заявника (пункт 1.1 Положення Коаліційної угоди).

Це передбачає: «Впровадження роботи прозорих офісів у системі соціальної сфери та пенсійного забезпечення за принципом «єдиного вікна» із застосуванням сучасних інформаційних технологій. А в грудні 2017 року

Міністерство забезпечить запровадження нових спрощених процедур прийому громадян у системі соціальної сфери та пенсійного забезпечення. Пропозиції щодо децентралізації та по створенню «єдиного вікна», відповідно до Плану заходів Мінсоцполітики, не дають чіткого розуміння, які функції буде виконувати «єдине вікно» та чи знайдеться там місце для соціальних послуг.

Міжнародні організації забезпечують пілотування «єдиного соціального вікна» як інструменту підвищення ефективності та адресності надання соціальних послуг. Після вивчення рекомендацій ПРООН щодо організації надання соціальних послуг в громаді, рішенням сесії Уманської Міської Ради, Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді було приєднано до Управління праці і соціального захисту населення та запропонована модель єдиного центру соціальних послуг. Проект ПРООН підтримує проведення пілоту по створенню єдиного центру соціальних послуг. Планується, що досвід Умані дозволить визначити переваги та недоліки «єдиного соціального вікна», як механізму забезпечення комплексних підходів соціального захисту на рівні громади, особливо в умовах децентралізації. Умань одне з перших міст в Україні, яке за підтримки проекту ПРООН «Підтримка реформи соціального сектору в Україні», втілило в життя підхід «єдиного вікна» надання соціальних послуг населенню.

Заходи проекту. В рамках проекту, представники та експерти Бюро соціальних та політичних розробок, провели низку заходів, на яких були обговорені питання реформування системи надання соціальних послуг в умовах децентралізації, залучення досвіду країн-членів політики Східного партнерства у цій царині, презентовані пропозиції стосовно реформування системи надання соціальних послуг. Було також зроблено моніторинговий візит до Єдиного центру соціальних послуг в м. Умані Кіровоградської області.

18 червня 2015 року було проведено засідання Координаційно-експертної ради з питань соціальної політики (КЕР) Науково-дослідного інституту праці і зайнятості населення МСП і НАН України у партнерстві з Міністерством соціальної політики. Участь у засіданні взяли Сергій Бичков – керівник Департаменту забезпечення діяльності Міністра, Оксана Суліма – начальник Управління у справах людей похилого віку та надання соціальних послуг, Руслан Колбаса – директор Департаменту захисту прав дітей та усиновлення, Ірина Пінчук – начальник Управління профілактики соціального сирітства, представники Науково-дослідного інституту праці та зайнятості населення МСП та НАН України Тетяна Кір'ян - директор Інституту, Леонід Ільчук - заступник директора Інституту з наукової роботи, секретар КЕР Камінник Ігор, експерти ГО Бюро соціальних та політичних розробок, Міжнародного благодійного фонду Карітас України, Міжнародної благодійної організації Партнерство кожній дитині, Всеукраїнської громадської організації Ліга соціальних працівників України, консультанти Світового банку, керівники та експерти проектів ПРООН Підтримка реформи соціального сектору в Україні, ЮНІСЕФ.

На засіданні було презентовано досвід Вірменії в створенні інтегрованих центрів з надання соціальних послуг, робота яких була організована за

фінансування Світового банку. Центри надають широкий спектр соціальних послуг за наступними напрямками – пенсійне забезпечення; працевлаштування, МСЕК; соціальні виплати. Вони працюють за принципом «єдиного соціального вікна». Відповідно програми розвитку системи соціальних послуг до 2018 року планується відкрити понад 50 подібних офісів на всій території Вірменії, - зазначив Леонід Ільчук.

Учасники, також обговорили модель реформи системи надання соціальних послуг за умов децентралізації, яку розробляли експерти Бюро на замовлення Міністерства соціальної політики. Учасники засідання зупинились, зокрема, на наступних питаннях – як мають взаємодіяти учасники системи в нових умовах?, як має бути розмежовано повноваження між різними рівнями територіальних організацій у наданні послуг?, яким чином стимулювати розвиток ринку соціальних послуг?, за якою методикою створювати Єдине вікно соціальних послуг?. Неодноразово було підкреслено, що сьогодні ми маємо явний конфлікт інтересів, коли ті, хто виявляють необхідність надання послуг, самі ж ці послуги і надають і отримують за це гроші. В умовах децентралізації вкрай необхідним є розмежування повноважень щодо надання соціальних послуг за кошти бюджету, яке б дозволило перекласти фінансовий тягар з незаможних громад на районі чи обласні центри.

За підсумками обговорення, учасники засідання вирішили доопрацювати модель надання соціальних послуг в умовах децентралізації, та відпрацювати пакет проектів до нормативно-правових документів, що стосуються розмежування повноважень, переліку соціальних послуг, що фінансуються з бюджетів різних рівнів. Будуть підготовлені відповідні зміни до бюджетного кодексу. Також будуть готуватися пропозиції щодо створення єдиних центрів соціальних послуг, як інструментів більш прозорого та ефективного розподілу коштів соціального бюджету на рівні громади.

10 липня 2015 року в Інституті демографії та соціальних досліджень імені В. Птухи в рамках засідання Робочої групи «Зайнятість, трудові права, здорові та безпечні умови праці, соціальна політика» Платформи громадянського суспільства Україна - ЄС, пройшло обговорення проблем трудового законодавства, зайнятості та соціальної політики, зокрема соціальних послуг.

У зустрічі взяли участь представник Європейської Комісії Хосе Лора, директор Центру Солідарність Посольства США в Україні Трістан Масат, представники Програми розвитку ООН, експерти Бюро соціальних та політичних розробок, представники Інституту демографії і соціальних досліджень імені В. Птухи, науково-дослідного інституту праці і зайнятості населення Міністерства соціальної політики і НАУ, Реанімаційного пакету реформ, профспілки, роботодавці та інші організації.

Відкриваючи засідання координатор групи Ростислав Дзундза зазначив, що група відіграє важливу роль у реформуванні системи соціального діалогу та в змінах у підходах до реалізації соціальної політики в Україні. Учасники обговорили питання комплексних підходів до реформування соціальної сфери, зокрема з урахуванням бюджетної децентралізації. Леонід Ільчук, заступник директора Науково-дослідного інституту праці зайнятості, навів приклад

вдалих реформ системи надання соціальних послуг. Леонідом Ільчуком, було презентовано досвід Вірменії в створенні інтегрованих центрів з надання соціальних послуг. Учасники розглянули проблеми реформування системи надання соціальних послуг в умовах децентралізації. Як зазначив Ігор Камінник, секретар КЕР з питань соціальної політики, необхідно гармонізувати законодавство та прибрати протиріччя в нормативно-правових актах. Важливим питанням постає координування реформаторської активності різних експертних майданчиків та міжнародних проектів. Тому, робочі групи на кшталт 13 групи ПГС Україна-ЄС, є дуже важливим інструментом ефективного реформування соціальної сфери.

14 липня 2015 року пройшов візит експертів Бюро до Єдиного центру соціальних послуг в м. Умані (Кіровоградської області). Після вивчення рекомендацій ПРООН щодо організації надання соціальних послуг в громаді, рішенням сесії Уманської Міської Ради, Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді було приєднано до Управління праці і соціального захисту населення та запропонована модель єдиного центру соціальних послуг.

Таке об'єднання є єдиним в Черкаській області та у всій Україні. Тому представники ЮНІСЕФ, Мінсоцполітики, Бюро соціальних та політичних розробок, представники управлінь соціального захисту з Одеси, Львова, Черкас, Маріуполя тощо, приїхали ознайомитися із моделлю, започаткованою в м. Умань, проаналізувати досвід, дослідити можливості та ризики поширення даної моделі по всій Україні. Як зазначила заступник міського голови м. Умань Людмила Кирилюк: «Досвід Умані дозволить визначити переваги та недоліки Єдиного соціального вікна, як механізму забезпечення комплексних підходів соціального захисту на рівні громади, особливо в умовах децентралізації». «В Умані є дійсно цікаві напрацювання. Це одне з перших міст в Україні, яке втілило в життя підхід «єдиного вікна» надання соціальних послуг населенню. ПРООН має намір підтримати таку ініціативу надавши консультативний супровід впровадження цієї моделі в Умані та підготувати рекомендації для інших міст», – відмітила Елена Иванова, менеджер проекту ПРООН «Підтримка реформи соціального сектору в Україні».

Пілотування у м. Умань зі створення єдиного соціального вікна (розширений аналіз). Як зазначалося вище, **14 липня 2015 року** пройшов візит експертів Бюро до Єдиного центру соціальних послуг в м. Умані (Кіровоградської області), організований ЮНІСЕФ разом з Міністерством соціальної політики. Представники ЮНІСЕФ, Мінсоцполітики, Бюро соціальних та політичних розробок, представники управлінь соціального захисту з Одеси, Львова, Черкас, Маріуполя тощо, приїхали ознайомитися із моделлю, започаткованою в м. Умань, проаналізувати досвід, дослідити можливості та ризики поширення даної моделі по всій Україні. Відповідно до Методичних рекомендацій Міністерства соціальної політики України від 26.11.2012 року №741 «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій» було розроблено та прийнято

«Положення про управління праці та соціального захисту населення від 08.11.2013 року»

Враховуючи рекомендації Програми Розвитку ООН, удосконалено структуру Центру соціальних послуг, як основного їх надавача в адміністративно - територіальній одиниці. Здійснено приєднання Уманського міського Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді до Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради (рішення Уманської міської ради від 26.12.2014 року № 2.5-65/6).

Єдиний центр соціальних послуг, який знаходиться в структурі Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради, об'єднує Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) та Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (рис 1).

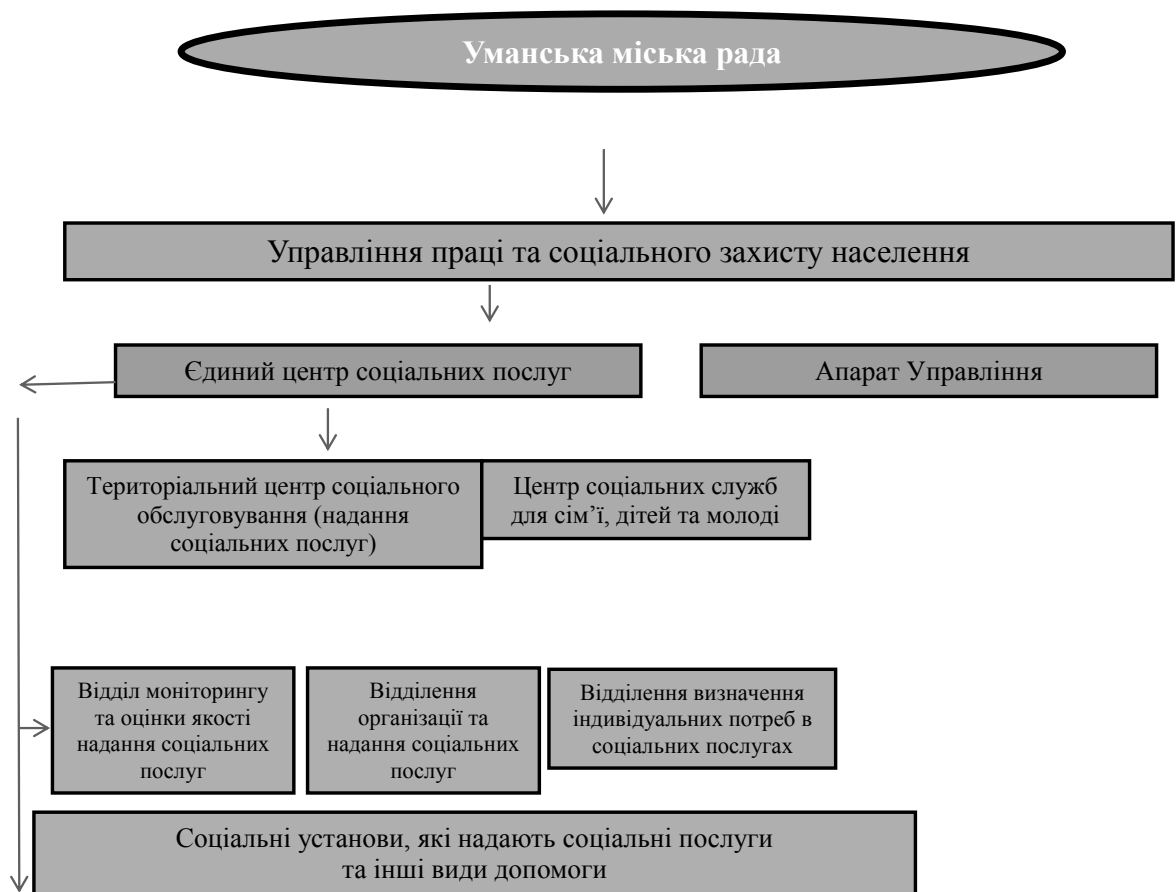

Рисунок 1.

Основними пріоритетами роботи Єдиного центру є: скорочення соціальної нерівності та попередження складних життєвих обставин; координація діяльності у соціальній сфері та підвищення значущості її суб'єктів та виконавців; спрощення адміністративної системи надання запиту на отримання соціальної допомоги та соціальних послуг.

На думку авторів пілотного проекту, концентрація надання соціальних послуг в одній структурі, тобто надання повної соціальної підтримки за принципом «єдиного вікна», який поки що реалізується лише в частині грошової підтримки, дозволяло забезпечити: раннє виявлення сімей, які потребують підтримки та своєчасного надання їм соціальних послуг; адресність надання соціальних послуг населенню; розширення переліку охоплених послугами категорій населення (перш за все дітей, сімей з дітьми, осіб та сімей у складних життєвих обставинах); економію бюджетних коштів; уникнення дублювання функцій і фінансових резервів.

Очікується також і економічний ефект, завдяки: об'єднання і оптимізації апарату управління; збільшення кількості фахівців соціальної роботи за рахунок зменшення чисельності апарату; створення централізованої бухгалтерії, відділу кадрів, діловодства, механізації; зосередження діяльності в одному приміщенні, що дає економію енергоносіїв.

Слід зазначити, що фінансування установ, що входять до Єдиного центру, проходить через бюджет Управління праці та соціального захисту населення. Установи, що безпосередньо надають послуги, не є юридичними особами.

Єдиний центр соціальних послуг надає послуги наступним цільовим групам: одинокі матері (батько) з дітьми; звільнені з місць позбавлення волі, в т.ч. з дітьми; учасники АТО та їх сім'ї; внутрішньо переміщені особи із зони АТО та АР Крим та їх сім'ї; діти-інваліди; особи, діти, які постраждали від насильства, жорстокого поводження, торгівлі людьми; нарко- алоголезалежні особи, ВІЛ-інфіковані діти, молодь та члени їх сімей; дистанційні сім'ї; люди з особливими потребами; діти-сироти, позбавлені батьківського піклування; прийомні сім'ї, ДБСТ, сім'ї опікунів, піклувальників; постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС та їх сім'ї; особи похилого віку; сім'ї з дітьми, багатодітні сім'ї; малозабезпечені сім'ї; бездомні та безпритульні. Відповідно пункту 17 «План заходів Мінсоцполітики з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Коаліційної угоди», передбачається Розвиток мережі неприбуткових установ, які покривають потреби соціально незахищених верств населення щодо надання соціальних послуг. Відповідні механізми та їх фінансування. Широке залучення недержавних установ та організацій до системи надання соціальних послуг.

Необхідність створення ринку соціальних послуг підвищується в умовах децентралізації повноважень. В рамках пілотного проекту були поставлені **наступні завдання:** розвиток мережі неприбуткових установ, які покривають потреби соціально-незахищених верств населення щодо надання соціальних послуг; розробка та відпрацювання відповідних механізмів їх фінансування; широке залучення недержавних установ та організацій до системи надання соціальних послуг.

Але, схема діяльності, яку реалізують в Єдиному центрі надання соціальних послуг (рис 2), відокремлює «суб'єктів соціальної роботи» та недержавні організації.

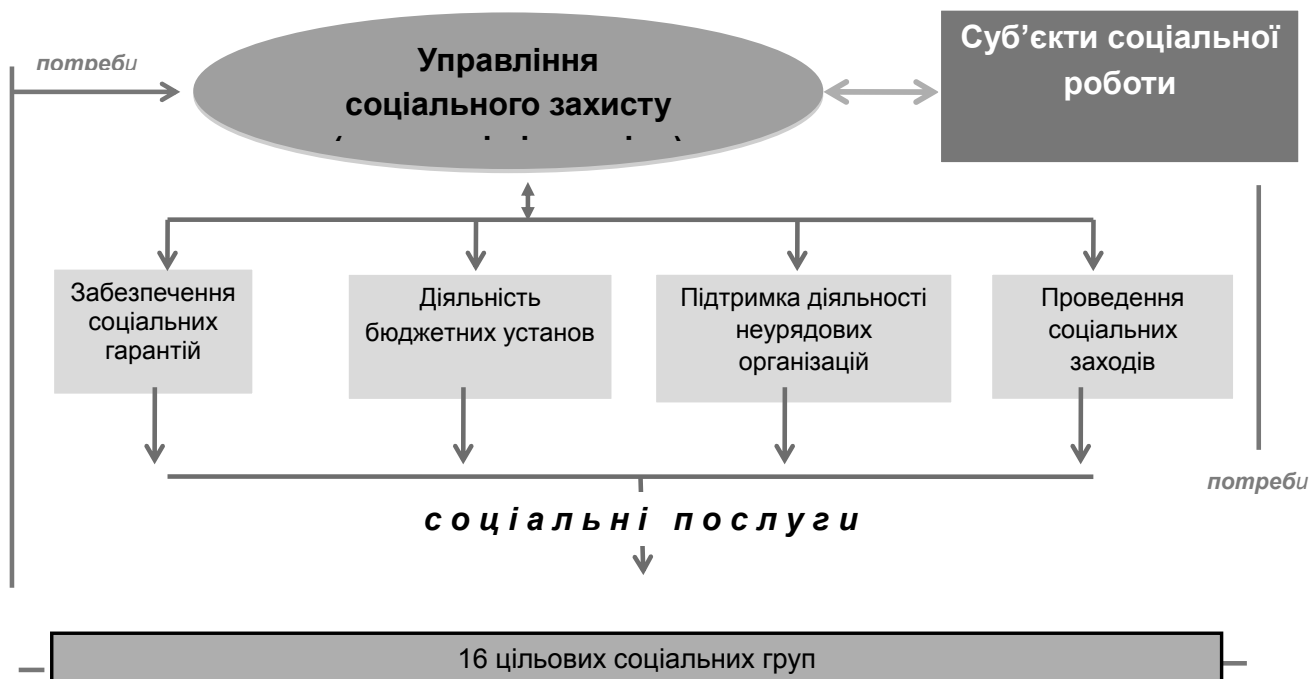

Рисунок 2

Це свідчить про те, що реального роздержавлення соціальної сфери не передбачається. Основні послуги за рахунок бюджетних коштів, будуть надаватись виключно соціальними працівниками муніципальних установ.

Після об'єднання в Єдиному центрі працюють 14 штатних одиниць фахівців із соціальної роботи та 3 соціальні працівники. Створено три додаткових відділень:

- Відділення визначення індивідуальних потреб у соціальних послугах;
- Відділення організації та надання соціальних послуг, в т.ч учасникам АТО, їх сім'ям та внутрішньо переміщеним особам;
- Відділення моніторингу та оцінки якості

Завідувач та фахівці із соціальної роботи введені в штат в межах чисельності та фонду оплати праці Центру соціальних послуг. Новостворені підрозділи забезпечують роботу по наданню соціальних послуг у територіальній громаді. Керівництво Управління праці та соціального захисту населення особливу увагу у сфері соціальних послуг приділяє адресності їх надання, що потребує визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах та планування їх надання. Спрямовує та координує цей напрям роботи заступник начальника управління (раніше директор Уманського міського Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді) через уже існуючий в Управлінні відділ координації надання соціальних послуг.

Для виявлення потреб у соціальних послугах управління праці та соціального захисту населення організовує роботу по складанню **соціальних**

паспортів сімей (осіб) : при прийомі громадян для призначення різних видів соціальних допомог та встановлення пільг; при роботі з базами даних осіб, що потребують соціального захисту: діючої автоматизованої системи обробки пенсійної документації (АСОПД) - СОМТЕХ; єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги; централізованого банку даних з проблем інвалідів; єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції; банку сімей, які перебувають в складних життєвих обставинах; бази обліку багатодітних сімей; банку даних отримувачів допомог або даних, які знаходяться в особових справах одержувачів державних соціальних допомог, субсидій, пільг та пенсійних справах; при подвірному обході сімей (осіб); єдина електронна система «Діти» служби у справах дітей; єдина інформаційно-аналітична система Державної служби зайнятості.

В планах керівництва Управління праці та соціального захисту створення наступних структур в рамках Єдиного центру: соціального центру матері та дитини «Родинне тепло»; кризового центру проти насильства в сім'ї; школи волонтерів; центру дозвілля та відпочинку для дітей шкільного віку «Барвограй»; школи випускника для дітей-сиріт та дітей; кімнати для групи дітей з аутизмом та синдромом Дауна в Центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів «Пролісок»; служби раннього втручання; центру денного перебування для дітей з кризових сімей «Пелюстки довіри».

Пропозиції Учасників моніторингу. Під час моніторингу учасники висловили різні пропозиції щодо впровадження механізму «єдиного соціального вікна» по всій Україні. В умовах децентралізації створити нормативно-правову базу, яка б **надавала право органам місцевого самоврядування**, виконавчим комітетам та структурним підрозділам з питань соціального захисту: бути засновниками Єдиних центрів соціальних послуг; вирішувати питання по безпосереднє підпорядкування Єдиних центрів соціальних послуг, структурним підрозділам соціального захисту населення та інших суб'єктів - надавачів соціальних послуг; визначати юридичний статус Єдиних центрів соціальних послуг; створення повної бази сімей (осіб), які потребують надання соціальних послуг; розроблення уніфікованого програмного забезпечення для обліку отримувачів та надавачів соціальних послуг;

Також, були запропоновані наступні **кроки** щодо розвитку єдиного соціального вікна: Створення єдиного центру надання соціальних послуг на базі систем ЦСССДМ; при передачі окремих видів соціальних послуг від системи Служб у справах дітей, чітко розподілити функціонал між суб'єктами соціальної роботи; державні службовці системи ЦСССДМ повинні чітко контролювати відділи моніторингу якості надання соціальних послуг та обліку і координації надання соціальних послуг, фахівці із соціальної роботи можуть працювати за принципом кейс – менеджера; надати можливість Центру бути замовником соц. послуг для громадських та благодійних організацій, які працюють в потрібних напрямках і можуть доповнювати спектр надання

соціальних послуг з урахуванням регіональних викликів; робота такого єдиного центру має фокусуватися на веденні випадку (кейс менеджменті). У майбутній моделі ринку соціальних послуг такий центр може стати замовником соціальних послуг у надавачів послуг; для забезпечення адресності соціальні виплати мають назначатися на підставі оцінки потреб родини/особи, і слугувати інструментом підтримки, доки не будуть вирішені проблеми, що спричинили складні життєві обставини; для здійснення якісного обслуговування населення у кожному населеному пункті необхідно визначитися з оцінкою потреб громади в соціальних послугах, та наявних сервісах, які розвинуті комунальними установами, громадськими або благодійними організаціями, та можуть ці потреби задовольнити; створення єдиного центру надання соціальних послуг потребує ретельного перегляду діючої нормативно-правової бази та чіткого розмежування повноважень та відповідальності між всіма учасниками процесу.

Висновки.

Сьогодні система соціальних послуг в Україні перебуває на стадії розвитку та удосконалення. Досвід країн Європи переконливо свідчить, що існують шляхи, які дозволяють докорінним чином реформувати систему соціальних послуг за кілька років. Для ефективності реформування необхідно діяти у **наступних напрямках**.

На центральному рівні належить забезпечити законодавство, яке б захищало інтереси та добробут громадян, які потребують соціального захисту, а також сприяло б урізноманітненню надаваних послуг. Зокрема, необхідно нормативно затвердити перелік базових соціальних послуг, які гарантуються на безоплатній основі особам, що перебувають у складних життєвих обставинах, незалежно від економічної ситуації у державі та місця проживання громадян.

Цілі, пріоритети й напрями фінансування соціальних послуг слід визначати на основі здійснення аналізу потреб громад у соціальних послугах. Важливо, щоб формат послуг максимально враховував потреби тих, кому вони адресуються.

Доречним є запровадження системи соціального планування на місцевому рівні, що покликана посилювати та розвивати демократичні процеси на місцях. Ця система передбачає залучення всіх членів місцевої громади до пошуку шляхів розв'язання конкретних соціальних проблем, що існують на місцевому рівні. На основі такої системи можна було б визначати місцеві пріоритети, залучати надавачів послуг і розподіляти бюджетні кошти. Місцеві органи влади мають розробляти соціальні плани відповідно до вимог, висунутих центральним урядом країни. Ці плани слід розробляти щорічно і брати за основу при визначенні обсягу фінансової підтримки місцевих громад.

В рамках державної стратегії переходу від утримання закладів соціального обслуговування до фінансування соціальних послуг та з метою забезпечення якості соціальних послуг потрібно створити механізми залучення до надання соціальних послуг широкого кола зацікавлених осіб. Зокрема, необхідно

створити можливості для надання безкоштовних послуг за рахунок фінансування з бюджету навіть для приватних установ. Бюджетне фінансування має виділятися на конкурсній основі, а з переможцем слід укладати контракт на надання послуг за рахунок бюджету.

Вирішення проблеми фінансового забезпечення закладів соціального обслуговування можна досягти шляхом залучення альтернативних (недержавних) джерел фінансування, а також запровадження для закладів стимулів ефективного використання бюджетних та власних коштів. Одним із таких стимулів може стати формальний підхід до розподілу коштів з обласного бюджету, для чого необхідно розробити методику розрахунку вартості соціальних послуг.

Застосування в Україні описаних вище принципів допоможе радикально змінити ситуацію на краще. Від реформування сфери соціальних послуг користь отримають усі: одержувачі послуг, тому що вони одержать доступ до послуг, які краще задовольняють їх потреби; громади, тому що вони краще дбатимуть про своїх членів і, що не менш важливо, самі шукатимуть та знаходитимуть найбільш правильні шляхи розв'язання своїх проблем; держава, адже її обмежені бюджетні ресурси використовуватимуться більш продумано й ефективно, а громадяни будуть краще забезпечені соціальними послугами, яких вони потребують.

Визначення нормативів соціальних видатків вимагає великих зусиль, зваженого підходу та взаємодії між різними рівнями влади. Методи, які використовуються для визначення вартості соціальних послуг, можуть впливати на поведінку підпорядкованих органів влади. Тому, щоб уникнути небажаних перекосів, потрібна обережність при виборі системи методів. Як свідчить досвід європейських країн, найбільш ефективним підходом до формування бюджету є підхід, заснований на наявних дохідних надходженнях. Бюджетний процес, що ґрунтується на використанні нормативів, занадто складний, адже він уводить в оману його учасників, створюючи в них враження, що бюджетним процесом рухають потреби, а не реальні доходи. При формуванні бюджету на основі мінімальних нормативних видатків основний акцент робиться на виконанні заздалегідь затверджених програм і утримуванні існуючих об'єктів, замість того, щоб поставити питання доцільності фінансування тих або інших видатків, ефективності шляху досягнення потрібних цілей. Крім того, переконаність у тому, що центральний бюджет як і раніше повинен забезпечувати місцеві бюджети коштами для здійснення мінімальних видатків, негативно позначається на ефективності витрати коштів і здатності органів влади на місцях збільшувати обсяг дохідних надходжень.

Отже, якщо бюджетний процес буде ґрунтуватися на нормативах, які не відповідають фактичному обсягу фінансування, регіональним та місцевим органам влади може загрожувати нестача фактичних коштів. Унаслідок цього, будь-які нормативи будуть зазнавати критики або тому, що їх будуть уважати необґрунтовано завищеними (отже, постійно недофінансованими), або тому, що вони не засновані на реальній оцінці вартості надання послуг відповідних стандартів.

¹ <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/637/2001>

УДК 351.84 : 364.442

Реформи соціальних послуг в Україні: сучасний стан і проблеми впровадження

К.В. ДУБИЧ

Національна академія державного управління при Президентові України,
м. Київ, Україна, E-mail: kdudych@ukr.net**Авторське резюме**

У статті автором проаналізовано хід реформування системи надання соціальних послуг населенню в Україні, виявлено його особливості та наслідки проведення в умовах сьогодення; виокремлено основні проблеми, які виникають в ході впровадження реформ вказаної системи, та окреслено ймовірні шляхи їх розв'язання. Акцентовано увагу на базових формах соціального захисту населення в Україні (соціальні виплати та пільги).

Виявлено основні недоліки, що вповільнюють хід реформування системи надання соціальних послуг населенню в Україні, зокрема, такі як: законодавча і нормативно-правова неврегульованість; неефективність і нераціональність у підходах до фінансування та управління; монополізація державою ринку соціальних послуг; недостатність механізмів впровадження норм закону про соціальні послуги.

Визначено, що система соціальних послуг характеризується низькою адресністю отримання соціальних пільг та відбувається розпорошеність бюджетних соціальних видатків. Це призводить до значної різниці в доходах громадян та збільшення майнової нерівності.

Досліджено, що ефективність системи соціального захисту населення в Україні, незважаючи на здійснювані в ній реформи модернізації, залишається досить низькою. В умовах фінансово-економічної кризи та інших деструктивних процесів, які відбуваються в українському суспільстві, такий стан справ є неприпустимим та потребує детального вивчення з метою прийняття ключових рішень по його вдосконаленню та покращенню.

Ключові слова: соціальний захист, соціальні послуги, сучасний стан реформування, нормативно-правове регулювання, вітчизняна модель, фінансування, оптимізація.

Reform of social services provision in Ukraine: current status and perspectives

K.V. DUBYCH

National academy for public administration under the President of Ukraine,
Kyiv, Ukraine, E-mail: kdudych@ukr.net**Abstract**

In the article, the reforming progress in the social services provision in Ukraine have been analysed; its features and consequences under the present conditions have been revealed; the key problems that arise in the course of the reforms implementation in the social services provision system have been outlined as well as their possible solutions have been determined. The attention is focused on the basic forms of social protection of population in Ukraine (social benefits).

The main drawbacks that slow down the progress of reforming the system of providing social services to the population in Ukraine: legislative and regulatory unsettled; the inefficiency and irrationality in approaches to financing and governance; government monopolization of the market of social services; failure mechanisms for the implementation of norms of the law on social services.

Was determined that social service system characterized by poorly targeted of receiving.
© К.В. Дубич, 2015

ing the social benefits. Also is scattered budgetary social spending. This leads to significant differences of incomes and increasing income inequality.

Researched that despite the ongoing modernization reforms the efficiency system of social protection in Ukraine remains quite low. Financial and economic crisis and other destructive processes taking place in Ukrainian society. This situation is unacceptable and requires a detailed study to key decisions for its improvement.

Keywords: social protection, social services, the current status of reform, legal and regulatory framework, national model, financing, optimization.

Постановка проблеми. У ст. 1 Конституції України закріплено, що Україна є соціальною державою, що передбачає взяття нею на себе та виконання зобов'язань щодо побудови соціально орієнтованої держави. В умовах сьогодення це втілюється через державну політику, яка спрямовується на підвищення рівня добробуту населення, приділення особливої уваги його вразливим верствам населення, зокрема шляхом модернізації системи надання соціальних послуг. Втім, ефективність системи соціального захисту населення в Україні, незважаючи на здійснювані в ній реформи модернізації, залишається досить низькою: особи, які дійсно потребують соціальної підтримки, її не отримують, а виділені з бюджету соціальні видатки розпорошуються. Такий стан справ є неприпустимим, особливо в умовах фінансово-економічної кризи та інших деструктивних процесів, які мають місце в українському суспільстві.

Викладене вище обґрунтовує вибір автором теми та актуалізує потребу в проведенні в межах статті дослідження ключових проблем, які виникають у ході впровадження реформ системи надання соціальних послуг населенню в Україні (далі – система соціальних послуг).

Аналіз досліджень і публікацій. Розумінню основних аспектів системи соціальних послуг сприяли наукові праці, публікації таких дослідників, як К. С. Батигін, Я. С. Белєвцова, Н.Б. Болотіна, В. А. Гошовська, А.М. Гриненко, М. В. Кравченко, М. М. Мокляк, Е. М. Лібанова, М. П. Лукашевич, О. М. Палій, Т. В. Семігіна, В. А. Скурятівський, Б. І. Сташків, І. М. Сирота, В. П. Трошинський, Р. Тофтісова-Матерон, Н. П. Ярош, І. С. Ярошенко та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. В пошукових системах бібліотек, мережі Інтернет, у періодичних виданнях можна знайти цілу низку наукових робіт і публікацій, в яких через призму різних галузей вітчизняної науки висвітлюються ті чи інші аспекти соціальних послуг. Втім, стан, наслідки і проблеми процесу осучаснення системи соціальних послуг, який було започатковано в Україні в 2010 р. в контексті реформ модернізації, є наразі на периферії проведення наукових досліджень, а їх результати - недостатньо висвітленими в наукових фахових виданнях і публікаціях.

Метою дослідження статті є визначення сучасного стану реформування системи надання соціальних послуг в Україні. Завдання для досягнення даної мети : проаналізувати хід реформ системи надання населенню соціальних послуг, впроваджуваних в Україні в умовах сьогодення, виявити їх наслідки; виокремити і згрупувати основні проблеми, які виникають у ході реформування вказаної системи.

Виклад основного матеріалу. У Законі України «Про соціальні послуги» [5] задекларовано перехід від моделі соціального захисту, що базується на непрозорих різноманітних пільгах і неефективних соціальних грошових виплатах, до сучасної, економічно обґрунтованої та дієвої моделі - надання соціальних послуг. Утім базовими формами соціального захисту населення в Україні залишаються соціальні виплати та пільги, а соціальні послуги є відносно новою в нашій державі складовою соціального захисту, яка ще не в повній мірі охоплює соціально вразливі та незахищені верстви населення.

Ще у 2007 р. Кабінетом Міністрів України (далі - Кабмін України) було схвалено Концепцію реформування системи соціальних послуг [3] і План дій щодо її реалізації. Дані підзаконні правові акти розглядалися, як логічне продовження започаткованої з прийняттям Закону України «Про соціальні послуги» [4] реформи системи надання соціальних послуг. Аналізуючи тексти Концепції [3] та інших нормативно-правових актів, можна тільки захоплюватися системою соціальних послуг і позаздрити громадянам України, що їх потребують: мета, завдання, принципи, стратегічні напрями реформи видаються набагато сучаснішими, прогресивнішими у порівнянні з попередньою практикою функціонування системи соціального захисту.

Втім, у 2012 р. Кабмін України визнав, що Концепція [3] реалізована не в повному обсязі, а причиною цього є законодавча неврегульованість питань, пов'язаних з формуванням соціального замовлення, визначенням потреб адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах, їх видах і обсягах, плануванням і наданням соціальних послуг з урахуванням визначених потреб, а також із запровадженням стандарти-

зації соціальних послуг. Результатом розгляду на засіданні Кабміну України Концепції [3] стало визнання її такою, що втратила чинність і схвалення Стратегії реформування системи надання соціальних послуг [5], в якій задекларовано по-новому низку намірів щодо перетворень у даній системі, успішність реалізації яких має показати час.

На сайті Міністерства соціальної політики України (далі - Мінсоцполітики) розміщено цілу низку нових проектів, ініціатив щодо модернізації та змін у сфері надання соціальних послуг. На окрему увагу заслуговують розміщені на сайті Методичні рекомендації визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці в соціальних послугах [1]. Наказ розроблено Мінсоцполітики з метою надання методичної допомоги місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування у вивченні потреб громади у соціальних послугах, організації їх надання відповідно до потреб, плануванні розвитку системи надання соціальних послуг.

Втім здійснювані в соціальній сфері України перетворення тільки частково наблизили систему соціальних послуг до характеристик та ознак відповідних систем, існуючих в економічно розвинутих

Рис. 1. Діаграма групування недоліків у функціонуванні чинної в Україні системи надання населенню соціальних послуг

країнах Заходу. За багатьма параметрами вітчизняна модель системи соціальних послуг не відповідає європейським нормам і стандартам, що зумовлено існуванням недоліків у функціонуванні системи соціальних послуг, які можна виокремити в чотири основних блоки (див. Рис. 1).

Перший блок недоліків – законодавча та нормативно-правова неврегульованість. Правові акти, які врегульовують питання надання в Україні соціальних послуг, відзначаються неадекватністю термінологічного апарату, розмитістю визначень функцій, цілей і напрямів роботи відповідних інститутів. Незважаючи на те, що Закон України «Про соціальні послуги» [4] був прийнятий ще в 2003 р., труднощі у впровадженні на практиці положень його статей існують донині. В цілому соціальні питання в Україні врегульовують понад 170 законів, 400 постанов Кабміну України, 1100 відомчих і міжвідомчих наказів, але жоден з них не містить чіткого мінімального переліку певного рівня якості соціальних послуг, гарантованих державою незалежно від території проживання громадян [2, с. 27]. Правові прогалини та неврегульованість перешкоджають ефективній організації та функціонуванню системи соціальних послуг, гальмують хід впровадження у ній реформ, а також зумовлюють невідповідність національного законодавства міжнародним нормам і стандартам у сфері соціального захисту.

Другий блок недоліків – неефективність і нераціональність у підходах до фінансування та управління. Неефективність системи соціальних послуг, про яку зазначалося вище, визначається низьким рівнем адресності в наданні соціальної підтримки та допомоги, а нераціональність – розпорощенням виділених на сферу соціального захисту бюджетних коштів. Це зумовлено, перш за все, діючою в Україні системою пільг і соціальних виплат успадкованою від радянської системи соціального забезпечення, яка підміняла собою належний рівень зарплати та матеріального забезпечення. Серйозною вадою системи со-

ціальних послуг є ст. 89 п. 4 (а) Бюджетного кодексу України, якою визначено бюджетні видатки на надання соціальних послуг, які призначають тільки для державних установ (територіальні центри соціального обслуговування, центри соціальної реабілітації дітей-інвалідів, центри професійної реабілітації інвалідів). Це означає, що категорії громадян, які потребують соціальних послуг, можуть їх отримати апіорі у вказаних вище бюджетних установах, оскільки недержавні постачальники соціальних послуг не можуть фінансуватися за надання соціальних послуг з держбюджету.

Монополізація державою ринку соціальних послуг і розподілу замовлень – третій блок недоліків системи соціальних послуг. Держава домінує в системі соціальних послуг, оскільки їх надання віднесено до компетенції 3-х міністерств (Мінсоцполітики; Міносвіти та Мінохорони здоров'я України). Вказана система базується на громіздкій, бюрократизованій мережі державних і комунальних закладів соціального захисту та соціальних служб. У 2014 р. діяло понад 3 тис. закладів та установ, що надавали соціальні послуги (понад 100 видів) понад 3 млн. отримувачів (у близько 30 категоріях). Недостатність механізмів впровадження норм закону – четвертий блок недоліків системи соціальних послуг – не дає сповна змогу реалізовувати заходи щодо системи надання соціальних послуг. Одним із таких механізмів є ліцензування: Мінсоцполітики надає провайдерам соціальних послуг, які дотримуються встановлених державою мінімальних вимог, право здійснювати на ринку соціальних послуг відповідні види діяльності. Немає також і іншого механізму впровадження норм Закону [5] – стандартизації соціальних послуг, яка відповідним нормативно-правовим актом має визначити обсяги, якості, вартість та перелік гарантованих державою безоплатних соціальних послуг. Механізмом демонополізації ринку соціальних послуг має стати замовлення соціальних послуг, яке відповідно до визначених напрямів соціальної політики

передбачає їх надання та отримання на договірних умовах.

З огляду на викладене вище чинну в Україні систему соціальних послуг можна охарактеризувати, як парадоксальну і паразитичну: вкрай низька адресність отримання соціальних пілг і допомоги; розпорошеність бюджетних соціальних видатків. Усі ці показники призводять до поглиблення соціальних перекосів – несправедливої різниці в доходах громадян, надмірної майнової нерівності тощо.

Висновки. На підставі проведеного вище дослідження можна сформулювати такі висновки:

1. Аналізом виявлено, що впроваджені в Україні сучасні реформи системи надання соціальних послуг населенню, які характеризуються непослідовністю та безсистемністю, не дають можливості задовольняти потреби осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги, у соціальних послугах у необхідних обсягах і належної якості. Невідкладною є потреба в оптимізації обсягів соціальних видатків з бюджету,

здійснення їх перерозподілу на користь підтримки найбільш вразливих верств населення, забезпечення адресності в наданні соціальних послуг.

Дослідженням виявлено, що хід реформування системи надання соціальних послуг населенню в Україні уповільнюється цілою низкою недоліків, які можна згрупувати в чотири блоки: (1) законодавча і нормативно-правова неврегульованість; (2) неефективність і нерациональність у підходах до фінансування та управління; (3) монополізація державою ринку соціальних послуг; (4) недостатність механізмів впровадження норм закону «Про соціальні послуги». До перспективних напрямів подальших досліджень слід віднести: удосконалення фінансового механізму державного управління щодо забезпечення населення соціальними послугами; організація надання соціальних послуг суб'єктами підприємництва і недержавних організацій; введення в дію інструментів організаційного механізму державного управління таких, як ліцензування, стандартизація, соціальне замовлення та укладання контрактів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Методичні рекомендації визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах: [Наказ Міністерства соціальної політики України від 15 жовт. 2012 р. № 648] // Міністерство соціальної політики України: офіц. Інтернет-представництво. – Режим доступу: http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=145770&cat_id=102037.
2. Основні напрями оптимізації системи соціального захисту в Україні: аналітична доповідь. – К.: Нац. ін-т стратег. досліджень, 2012. – 54 с.
3. Про схвалення Концепції реформування системи соціальних послуг: [Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 квіт. 2007 р. № 178-р (втратило чинність на підставі Розпорядження КМ № 556-р від 8 серп. 2012 р.)] // Офіц. вісн. України. – 2007. – 27 квіт. (№ 28). – С. 69. – Ст. 1122.
4. Про соціальні послуги: [Закон України від 19 черв. 2003 р. № 966-IV (із змінами, внесен. згідно із 8 законами у 2004-2012 рр.)] // Офіц. вісн. України. – 2003. – 1 серп. (№ 29). – С. 52. – Ст. 1435.
5. Про схвалення Стратегії реформування системи надання соціальних послуг: [Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 серп. 2012 р. № 556-р.] // Офіц. вісн. України. – 2012. – 20 серп. (№ 61). – С. 71. – Ст. 2482.
6. Система соціального захисту та соціального забезпечення в Україні. Реальний стан та перспективи реформування. – К.: Центр громад. експертизи, 2014. – 104 с.
7. Скуратівський В. А. Соціальна політика [Текст]: навч. посіб. / В. А. Скуратівський, О. М. Палій, Е. М. Лібанова; Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України. – 2-ге вид. доповн. та переробл. – К.: Вид-во УАДУ, 2003. – 359 с.

REFERENCES:

1. Metodychni rekomendatsiyi vyznachennya potreb naselennya administrativno-terytorial'noyi odynitsi u sotsial'nykh posluhakh (Methodical references of identify the needs of the population of the administrative and territorial unit in social services) : [Nakaz Ministerstva sotsial'noyi polityky Ukrainy vid 15 zhovt. 2012 r. № 648] // The Ministry of social policy of Ukraine : ofits. Internet-predstavnytstvo. – Mode of access : http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=145770&cat_id=102037.
2. Osnovni napryamy optymizatsiyi systemy sotsial'noho zakhystu v Ukraini : analitychna dopovid'. (Main directions of optimization the system of social protection in Ukraine : analytical report). K. : *National Institute of strategic research*, 2012. - 54 p.
3. Pro skhvalennya Kontseptsiyi reformuvannya systemy sotsial'nykh posluh (On approval the Concept of reforming the system of social Services) : [Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 13 kvit. 2007 r. № 178-r (vtratylo chynnist' na pidstavi Rozporyadzhennya KM № 556-r vid 8 serp. 2012 r.)] // *The Official Bulletin of Ukraine*. – 2007. – April, 27 (no 28). – p. 69. – St. 1122.
4. Pro sotsial'ni posluhy (About social services) : [Zakon Ukrainy vid 19 cherv. 2003 r. № 966-IV (iz zminamy, vnesen. z • hidno iz 8 Zakonamy u 2004-2012 rr.)] // *The Official Bulletin of Ukraine*. – 2003. – September, the 1. (no 29). – p. 52. – St. 1435.
5. Pro skhvalennya Stratehiyi reformuvannya systemy nadannya sotsial'nykh posluh (On approval of the Strategy of reforming the system of social services) : [Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 8 serp. 2012 r. № 556-r.] // *The Official Bulletin of Ukraine*. – 2012. – September, 20. (no 61). – p. 71. – St. 2482.
6. Systema sotsial'noho zakhystu ta sotsial'noho zabezpechennya v Ukraini. Real'nyy stan ta perspektyvy reformuvannya. (The system of social protection and social security in Ukraine. The actual state of and prospects of reform.) – K. : *Public Expertise center*, 2014. – 104 p.
7. Skurativ's'kyy, V. A. Sotsial'na polityka (Social policy) : navch. posib. - K. : *UAPA*, 2003. – 359 p.

Дубич Клавдія Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент, докторант
Національна академія державного управління при Президентові України
Адреса: 03057, м. Київ, вул. Ежена Пот'є, 20
E-mail: kdudych@ukr.net

Dubych Klavdiya Vasylivna – PhD in pedagogical sciences, associate professor, doctoral candidate
National academy for public administration under the President of Ukraine
Address: 20, Ezhena Pottier Str., Kyiv, 03057, Ukraine
E-mail: kdudych@ukr.net

Засади запобігання корупції. Конфлікт інтересів

Олександр Вінніков

Закон України «Про запобігання корупції»

- ▶ Дія Закону поширюється на представників громадських об'єднань, наукових установ, навчальних закладів, експертів відповідної кваліфікації, інших осіб, які входять до складу:
 - ▶ конкурсних комісій, утворених відповідно до Законів України "Про державну службу", "Про службу в органах місцевого самоврядування"
 - ▶ Громадської ради доброчесності, утвореної відповідно до Закону України "Про судоустрій і статус суддів"
 - ▶ громадських рад, рад громадського контролю, що утворені при державних органах та беруть участь у підготовці рішень з кадрових питань, підготовці, моніторингу, оцінці виконання антикорупційних програм
- ▶ На осіб, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або спеціально уповноважених на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права незалежно від організаційно-правової форми, а також інших осіб, які не є службовими особами та які виконують роботу або надають послуги відповідно до договору з підприємством, установою, організацією

Основні обмеження у сфері запобігання корупції

- ▶ Одержання неправомірної вигоди
- ▶ Подарунки (обмеження щодо вартості і кола осіб)
- ▶ Використання службових повноважень у приватних інтересах (в т. ч. позаслужбових інтересах пов'язаних із сімейними, дружніми відносинами, членством у політичних партіях, релігійних і громадських організаціях)
- ▶ На указаних вище приватних осіб НЕ поширюються обмеження встановлені у статтях 25-27 закону (володіння корпоративними правами; участь в органах управління підприємств; використання після припинення службових повноважень інформації, що стала відома у зв'язку із виконанням цих повноважень; спільна робота близьких осіб)
- ▶ виконання приватними особами встановлених Законом для державних службовців правил етичної поведінки і заходів фінансового контролю не є обов'язковим, але може бути передбачено антикорупційними правилами

Типова антикорупційна програма юридичної особи (Рішення НАЗК № 75 від 02.03.2017 р)

- ▶ Антикорупційну програму в обов'язковому порядку затверджують керівники
 - ▶ Державних і комунальних підприємств, господарських товариств (державна і комунальна частки більше 50%), 50+ працівників, 70+ млн. грн. річного доходу
 - ▶ Учасники попередньої кваліфікації, процедури закупівлі, якщо вартість не менше 20 млн. грн.
- ▶ Інші юридичні особи приватного права можуть затверджувати Програму в добровільному порядку
- ▶ Програма є комплексом правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції в діяльності юридичної особи
- ▶ Програма обов'язкова до виконання всіма працівниками, посадовими особами (в т. ч. Уповноваженим за реалізацію Програми, згоду на призначення і звільнення якого надає НАЗК, а також засновниками та іншими пов'язаними особами); їх навчання за планом-графіком на півріччя

Типова Антикорупційна програма

- ▶ Юридична особа не рідше рази на рік проводить оцінку внутрішніх і зовнішніх корупційних ризиків і публікує звіт про її результати
- ▶ Юридична особа не рідше рази на три роки проходить зовнішню оцінку корупційних ризиків організаціями, які надають юридичні, аудиторські, консалтингові послуги, або незалежними експертами
- ▶ На підставі звітів про оцінки корупційних ризиків юридична особа вживає заходів з запобігання корупції та вносить зміни в антикорупційні стандарти і процедури

Основні антикорупційні стандарти

- ▶ Ознайомлення працівників і періодичне навчання з реалізації Програми
- ▶ Норми професійної етики і поведінки працівників (в т.ч. щодо подарунків)
- ▶ Процедури запобігання і врегулювання конфлікту інтересів
- ▶ Критерії обрання постачальників послуг та інших партнерів
- ▶ Антикорупційна перевірка партнерів
- ▶ Обмеження щодо підтримки політичних партій і благодійної діяльності
- ▶ Функції Уповноваженого та інших працівників, посадових і пов'язаних осіб
- ▶ Процедури повідомлень про корупційні порушення та їх конфіденційність
- ▶ Процедури розгляду повідомлень і дисциплінарні стягнення
- ▶ Нагляд і контроль за реалізацією Програми (в т.ч. перевірки працівників)

Що означає конфлікт інтересів?

- ▶ Закон України «Про запобігання корупції» визначає конфлікт інтересів доволі абстрактно
 - ▶ **Потенційний конфлікт інтересів** означає наявність будь-якого приватного майнового чи немайнового інтересу в сфері службових повноважень, що може вплинути на об'єктивність і неупередженість рішень, вчинення або невчинення певних дій посадовою особою
 - ▶ **Реальний конфлікт інтересів** означає суперечність між приватним інтересом і службовими повноваженнями посадової особи
- ▶ За відсутності методичних рекомендацій чи інших вказівок визначених законом органів таке визначення дозволяє суто суб'єктивні тлумачення конфлікту інтересів або його відсутності

Порядок дій у випадку конфлікту інтересів (статті 28-36 Закону)

- ▶ Повідомити НАЗК або інший визначений законом орган про конфлікт інтересів не пізніше наступного робочого дня після того, як приватний виконавець дізнався чи повинен був дізнатися про такий конфлікт
- ▶ НАЗК протягом семи робочих днів надає роз'яснення щодо порядку дій для врегулювання конфлікту інтересів
- ▶ Якщо НАЗК підтвердить відсутність конфлікту інтересів, заявник звільняється від відповідальності за дії, в яких буде виявлено конфлікт інтересів
- ▶ Безпосередній керівник приймає рішення про врегулювання конфлікту інтересів протягом двох робочих днів
- ▶ Порушення вимог щодо реального конфлікту інтересів можуть каратися адміністративними штрафами і, в разі повторних стягнень, позбавленням права займатися певною діяльністю на один рік (ст. 172-7 КпАП)

Порядок дій у випадку конфлікту інтересів (Розділ XI Програми)

- ▶ Працівники повідомляють безпосереднього керівника про потенційний чи реальний конфлікт інтересів не пізніше наступного дня і не вчиняють дій та не приймають рішень у випадку реального конфлікту інтересів
- ▶ Керівник та Уповноважений зобов'язані **письмово** повідомляти один одного про наявні у них конфлікти інтересів. Рішення щодо них приймають засновники (учасники) юридичної особи
- ▶ Безпосередній керівник приймає рішення щодо врегулювання конфлікту інтересів протягом двох робочих днів, в т.ч. за самостійного виявлення:
 - ▶ Усунення від участі в прийнятті певних рішень, вчиненні дій, виконанні завдань
 - ▶ Встановлення додаткового контролю, обмеження доступу до певної інформації чи обсягу функціональних обов'язків
 - ▶ Переведення на іншу посаду, інше дисциплінарне стягнення (в т.ч. звільнення)

А МОЖНА КОНКРЕТНІШЕ???

- ▶ Загальноприйнятих визначень «корупційних порушень» та «конфлікту інтересів» не існує, попри численні міжнародні договори, різноманітне національне законодавство, судову та адміністративну практику
- ▶ В найзагальнішому випадку корупція означає виконання або невиконання посадових обов'язків (імперативні норми) в обмін на обіцяну або надану неправомірну вигоду (диспозитивні норми або порушення заборон)
- ▶ Корупційні порушення можливі в приватному секторі (ISO 37001)
- ▶ Корупція існує без вигоди безпосередньо для посадової особи (наприклад, корупційні порушення в інтересах третіх осіб, колишніх або спільних клієнтів, подарунки керівництву, дії під впливом шантажу)
- ▶ Корупція існує як відстрочена вигода (взаємне приховування компромату, незастосування санкцій в обмін на лояльність)

Які засоби врегулювання конфлікту інтересів реально працюють?

- ▶ Найкращий засіб - профілактика. Треба вести захищені бази даних, які дозволяють встановити стосовно яких саме осіб і в яких пов'язаних відносинах може виникнути конфлікт інтересів
- ▶ Перевірка наявності конфлікту інтересів - рутинна практика. Всі посадові особи мають проходити періодичне навчання у цій сфері
- ▶ В більшості випадків наявність конфлікту інтересів потребує письмової згоди осіб чи органів, щодо інтересів яких існують корупційні ризики, на продовження певних дій. Якщо первісна згода надана усно, в розумний строк треба отримати письмове підтвердження
- ▶ Випадки, коли антикорупційні стандарти не дозволяють прийняття певних рішень або продовження певних дій навіть за наявності письмової згоди, мають бути повідомлені заінтересованим особам чи органам наперед